E. G. White

TRAGEDIA VEACURILOR

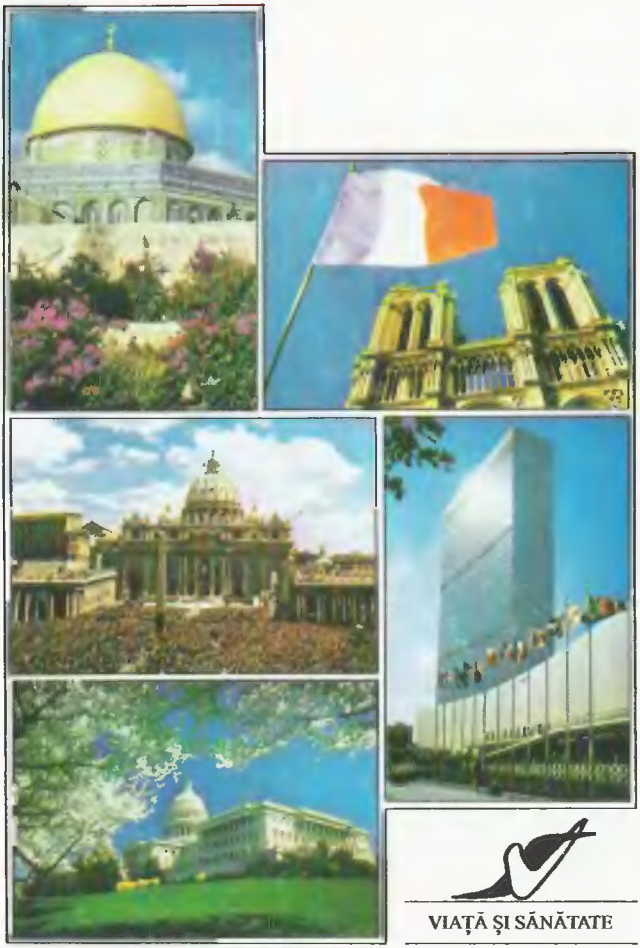

VIAȚĂ ȘI SĂNĂTATE

Ellen G. White

TRAGEDIA VEACURILOR

Traducere:
Nelu Dumitrescu

Casa de Editură
Viață și Sănătate
București 1996

Titlul cărţii în original este:
„The Great Controversy between Christ and Satan"

Ediţia a VI-a

Toate drepturile asupra acestei ediţii aparţin
Casei de Editură „VIAŢĂ ŞI SĂNĂTATE"

Introducere

Înainte de intrarea păcatului în lume, Adam se bucura de o comunicare liberă cu Făcătorul său, dar după ce omul s-a despărţit de Dumnezeu prin neascultare, neamul omenesc a pierdut acest înalt privilegiu. Prin Planul de Mântuire, însă, a fost deschisă o cale prin care locuitorii pământului să poată avea iarăşi legătură cu cerul. Dumnezeu a comunicat cu oamenii prin Duhul Său, iar prin descoperirile date slujitorilor Săi aleşi a fost dată lumii lumina divină. „Oamenii au vorbit de la Dumnezeu mânaţi de Duhul Sfânt" (2 Petru 1,21).

Timp de 2500 de ani din istoria omenirii, n-a existat nici o revelaţie scrisă. Aceia care fuseseră învăţaţi de Dumnezeu transmiteau cunoştinţa lor altora, şi aceasta era moştenită din tată în fiu, de la o generaţie la alta. Pregătirea Cuvântului scris a început pe vremea lui Moise. Revelaţiile inspirate au devenit atunci o carte inspirată. Această lucrare a continuat într-o perioadă de timp lungă de 16 veacuri - de la Moise, istoricul creaţiunii şi al Legii, până la Ioan, raportorul celor mai sublime adevăruri ale Evangheliei.

Biblia arată către Dumnezeu ca autor al ei; cu toate acestea, a fost scrisă de mâini omeneşti şi, în variatele stiluri ale diferitelor ei cărţi, ea prezintă caracteristicile numeroşilor ei scriitori. Adevărurile descoperite sunt toate „insuflate de Dumnezeu" (2

Tim. 3,16); cu toate acestea, sunt exprimate în cuvinte omeneşti. Cel Infinit, prin Duhul Sfânt, a revărsat lumina care trebuia să lumineze mintea şi inima slujitorilor Săi. El a dat vise, vedenii, simboluri şi înfăţişări. Iar aceia cărora adevărul le-a fost astfel revelat au îmbrăcat gândul în limbaj omenesc.

Cele Zece Porunci au fost rostite de Însuşi Dumnezeu şi au fost scrise cu propria Sa mână. Ele sunt o alcătuire divină şi nu omenească. Dar Biblia cu adevărurile ei date de Dumnezeu, exprimate în limbajul oamenilor, ne prezintă o unire a divinului cu omenescul. O astfel de unire a existat şi în natura lui Hristos, care era Fiul lui Dumnezeu şi Fiul omului. Acest lucru este adevărat cu privire la Biblie, tot aşa cum a fost adevărat şi cu Hristos — „Cuvântul s-a făcut trup şi a locuit printre noi" (Ioan 1,14).

Scrise în veacuri diferite, de oameni care se deosebeau foarte mult în ceea ce priveşte rangul şi ocupaţia, înzestrarea intelectuală şi spirituală, cărţile Bibliei prezintă un contrast izbitor în ceea ce priveşte stilul, ca şi o diversitate de subiecte descoperite. Sunt folosite diverse forme de exprimare de către diferiţii ei scriitori; adesea, acelaşi adevăr este mai clar prezentat de unul decât de altul. Deoarece totalitatea scriitorilor ei prezintă un subiect sub diferite aspecte şi relaţii, pentru cititorul superficial, neglijent sau cu prejudecăţi, poate părea o nepotrivire sau o contradicţie, acolo unde cercetătorul evlavios, cu o pătrundere mai clară, vede armonia care există în profunzime.

Când este prezentat prin persoane diferite, adevărul este descoperit în variatele lui forme. Un scriitor este mai puternic impresionat de o anumită faţă a subiectului; el prinde acele puncte care sunt în armonie cu experienţa lui sau cu puterea lui de înţelegere şi de apreciere; altul sesizează o altă faţă; şi fiecare dintre ei, sub călăuzirea Duhului Sfânt, prezintă ceea ce i-a impresionat mai puternic mintea - un aspect diferit al adevărului în fiecare carte, dar o armonie desăvârşită în toate. Iar adevărurile revelate în felul acesta se unesc pentru a forma

un întreg desăvârşit, adaptat pentru a face faţă nevoilor oamenilor în toate împrejurările şi experienţele vieţii.

I-a plăcut lui Dumnezeu să facă cunoscut lumii adevărul Său prin intermediul oamenilor şi El Însuşi, prin Duhul Său cel Sfânt, i-a pregătit pe oameni şi i-a înzestrat să facă lucrarea aceasta. El le-a călăuzit mintea ca să aleagă ce să vorbească şi ce să scrie. Comoara a fost încredinţată vaselor omeneşti şi, cu toate acestea, nu este mai puţin din ceruri. Mărturia este transmisă prin exprimarea nedesăvârşită a limbajului omenesc, dar este mărturia lui Dumnezeu; iar copilul lui Dumnezeu, ascultător şi credincios, vede în ea slava unei puteri divine, pline de har şi de adevăr.

În Cuvântul Său, Dumnezeu a încredinţat oamenilor cunoştinţa necesară pentru mântuire. Sfintele Scripturi trebuie să fie primite ca o revelaţie autoritară, infailibilă a voinţei Sale. Ele sunt măsura caracterului, descoperitorul doctrinelor şi dovada experienţei. „Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu şi de folos ca să înveţe, să mustre, să îndrepte, să dea înţelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârşit şi cu totul destoinic pentru orice lucrare bună“ (2 Tim. 3,16.17).

Însă, faptul că Dumnezeu a descoperit voia Sa oamenilor prin Cuvântul Său n-a făcut inutilă prezenţa şi călăuzirea continuă a Duhului Sfânt. Din contră, Duhul a fost făgăduit de Mântuitorul nostru ca să descopere Cuvântul slujitorilor Săi, să lumineze şi să aplice învăţăturile lui. Şi pentru că Duhul lui Dumnezeu a fost Acela care a inspirat Biblia, este cu neputinţă ca învăţătura Duhului să fie vreodată contrară aceleia a Cuvântului.

Duhul n-a fost dat - şi nici nu va fi revărsat vreodată - ca să dea la o parte Biblia, căci Scripturile declară lămurit că Cuvântul lui Dumnezeu este măsura prin care va fi pusă la probă toată învăţătura şi experienţa. Apostolul Ioan spune: „Prea iubiţilor, să nu daţi crezare oricărui duh; ci să cercetaţi duhurile dacă sunt de la Dumnezeu; căci în lume au ieşit mulţi prooroci mincinoşi“ (1 Ioan 4,1). Iar Isaia declară: „La lege şi la mărturie! Căci dacă

nu vor vorbi aşa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta" (Is. 8,20).

O mare ocară a fost aruncată asupra lucrării Duhului Sfânt, prin rătăcirile acelei categorii de oameni care, pretinzând că sunt iluminaţi de El, susţin că nu mai au nevoie de călăuzirea Cuvântului lui Dumnezeu. Ei se lasă conduşi de impresii pe care le socotesc ca fiind glasul lui Dumnezeu în suflet. Dar duhul care îi stăpâneşte nu este Duhul lui Dumnezeu. Această urmare a impresiilor, cu neglijarea Scripturilor, poate duce numai la încurcătură, la amăgire şi ruină. Ea slujeşte numai pentru a promova scopurile celui rău. Deoarece lucrarea Duhului Sfânt este vitală pentru biserica lui Hristos, unul dintre planurile Satanei este ca, prin rătăcirile extremiştilor şi ale fanaticilor, să arunce ocară asupra lucrării Duhului şi să aducă pe poporul lui Dumnezeu să neglijeze acest izvor al puterii pe care Însuşi Domnul l-a prevăzut.

În armonie cu Cuvântul lui Dumnezeu, Duhul Său avea să-Şi continue lucrarea în perioada dispensaţiunii Evangheliei. De-a lungul veacurilor, când au fost date Scripturile Noului şi Vechiului Testament, Duhul Sfânt n-a încetat să transmită lumină unor persoane individuale, în afară de descoperirile care aveau să fie încorporate în Canonul sacru. Însăşi Biblia ne descrie cum, prin Duhul Sfânt, oamenii au primit avertizări, sfaturi şi îndrumări în probleme care nu aveau nici o legătură cu darea Scripturilor. Şi se menţionează proroci în diferite veacuri, ale căror rostiri n-au fost scrise niciodată. În acelaşi fel, după încheierea canonului Scripturii, Duhul Sfânt avea să-Şi continue lucrarea ca să ilumineze, să avertizeze şi să mângâie pe copiii lui Dumnezeu.

Isus a făgăduit ucenicilor Săi: „Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl, în Numele Meu, vă va învăţa toate lucrurile, şi vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu"... „Când va veni Mângâietorul, Duhul adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul; căci El nu va vorbi de la El, ci va

vorbi tot ce va fi auzit, şi vă va descoperi lucrurile viitoare" (Ioan 14,26; 16,13). Scriptura învaţă lămurit că aceste făgăduinţe, departe de a fi limitate la zilele apostolilor, aparţin bisericii lui Hristos din toate veacurile. Mântuitorul îi asigură pe urmaşii Săi: „Şi învăţaţi-i să păzească tot ce v-am poruncit. Şi iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul veacului. Amin" (Mat. 28,20). Iar Pavel declară că darurile şi manifestările Duhului au fost aşezate în biserică „pentru desăvârşirea sfinţilor, în vederea lucrării de slujire, pentru zidirea trupului lui Hristos, până vom ajunge toţi la unirea credinţei şi a cunoştinţei Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare, la înălţimea staturii plinătăţii lui Hristos" (Efes. 4,12.13).

Pentru credincioşii din Efes apostolul Pavel se ruga: „Şi mă rog ca Dumnezeul Domnului nostru Isus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea un duh de înţelepciune şi de descoperire, în cunoaşterea Lui, şi să vă lumineze ochii inimii, ca să pricepeţi care este nădejdea chemării Lui, care este bogăţia slavei moştenirii Lui în sfinţi, şi care este faţă de noi, credincioşii, nemărginita mărime a puterii Sale, după lucrarea puterii tăriei Lui" (Efes. 1,17-19). Lucrarea Duhului divin, pentru luminarea înţelegerii şi pentru deschiderea minţii faţă de lucrurile adânci ale Cuvântului cel sfânt al lui Dumnezeu, era binecuvântarea pe care Pavel o cerea în favoarea bisericii din Efes.

După manifestarea minunată a Duhului Sfânt în Ziua Cincizecimii, Petru i-a îndemnat pe oameni la pocăinţă şi la botezul în numele lui Hristos, pentru iertarea păcatelor, zicând: „Pocăiţi-vă, şi fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veţi primi darul Sfântului Duh. Căci făgăduinţa aceasta este pentru voi, pentru copiii voştri, şi pentru toţi cei ce sunt departe acum, în oricât de mare număr îi va chema Domnul, Dumnezeul nostru" (Fapte 2,38.39).

În legătură imediată cu scenele zilei celei mari a lui Dumnezeu, Domnul, prin proorocul Ioel, a făgăduit o manifestare

deosebită a Duhului Său (Ioel 2,28). Această profeţie şi-a primit o împlinire parţială în revărsarea Duhului Sfânt în Ziua Cincizecimii; dar va ajunge la o împlinire deplină în manifestarea harului divin care va însoţi încheierea lucrării Evangheliei.

Marea luptă dintre bine şi rău va creşte în intensitate aproape de încheierea timpului. În toate veacurile, mânia Satanei s-a dat pe faţă împotriva bisericii lui Hristos; iar Dumnezeu a revărsat harul şi Spiritul Său asupra poporului Său pentru a-l întări ca să se împotrivească puterii celui rău. Când apostolii lui Hristos aveau să ducă lumii Evanghelia şi să o scrie pentru toate veacurile viitoare, urmau să fie înzestraţi cu iluminarea Duhului. Dar, pe măsură ce biserica se apropie de eliberarea ei finală, Satana va lucra cu o putere din ce în ce mai mare. El s-a coborât „cuprins de o mânie mare ştiind că are puţină vreme" (Apoc. 12,12). El va lucra „cu toată puterea, cu semne şi minuni mincinoase" (2 Tes. 2,9). Timp de 6.000 de ani această inteligenţă deosebită, care odinioară fusese cea mai înălţată printre îngerii lui Dumnezeu, s-a dedat cu totul lucrării de amăgire şi ruinare.

Şi toată profunzimea iscusinţei satanice şi a subtilităţii dobândite, toată cruzimea la care s-a ajuns în decursul acestor veacuri de luptă vor fi îndreptate împotriva poporului lui Dumnezeu în conflictul final. Şi în această vreme de primejdie, urmaşii lui Hristos trebuie să dea lumii avertizarea cu privire la a doua venire a Domnului; un popor trebuie pregătit să stea înaintea Lui, la venirea Sa, „fără pată şi fără sbârcitură" (2 Petru 3,14). În acest timp, înzestrarea deosebită a harului şi a puterii divine nu este mai puţin necesară pentru biserică decât a fost în zilele apostolilor.

Prin iluminarea Duhului Sfânt, scenele luptei îndelungate dintre bine şi rău au fost descoperite scriitoarei acestor pagini. Din timp în timp, mi s-a îngăduit să privesc de-a lungul veacurilor efectul luptei celei mari dintre Hristos, Prinţul vieţii, autorul mântuirii noastre, şi Satana, prinţul răului, autorul păcatului, primul călcător al sfintei Legi a lui Dumnezeu. Vrăjmăşia

Satanei împotriva lui Hristos s-a dat pe faţă şi împotriva urmaşilor Săi. Aceeaşi ură faţă de principiile Legii lui Dumnezeu, aceeaşi lucrare de amăgire, prin care legile omeneşti sunt puse în locul Legii lui Dumnezeu, iar oamenii sunt conduşi să se închine creaturii în locul Creatorului, poate fi urmărită în toată istoria trecutului. Eforturile Satanei de a reprezenta greşit caracterul lui Dumnezeu, de a-i face pe oameni să cultive o concepţie falsă despre Creator şi în felul acesta să-L privească cu teamă şi ură, nu cu iubire, încercările lui de a da la o parte Legea lui Dumnezeu, conducându-i pe oameni să se socotească liberi faţă de cererile ei, şi prigonirea acelora care au îndrăznit să se împotrivească amăgirilor lui, au fost urmărite continuu în toate veacurile. Toate acestea se pot vedea în istoria patriarhilor, profeţilor şi apostolilor, a martirilor şi a reformatorilor.

În marea luptă finală, Satana va folosi aceleaşi procedee, va da pe faţă acelaşi spirit şi va lucra în acelaşi scop ca şi în veacurile precedente. Cele petrecute în trecut se vor repeta cu excepţia faptului că lupta viitoare va fi de o aşa intensitate cum lumea n-a mai văzut niciodată. Amăgirile Satanei vor fi mai subtile, atacurile lui vor fi mai hotărâte. Dacă va fi cu putinţă va amăgi chiar şi pe cei aleşi (Marcu 13,22).

Când Duhul lui Dumnezeu a descoperit minţii mele adevărurile cele mari ale Cuvântului Său, precum şi scenele trecutului şi ale viitorului, am fost îndemnată să fac cunoscut şi altora ceea ce îmi fusese descoperit - anume de a urmări istoria luptei din veacurile trecute şi îndeosebi să o prezint astfel, încât să arunce o lumină asupra luptei viitoare care se apropie cu grăbire. Pentru realizarea scopului acestuia am încercat să selectez şi să adun laolaltă evenimentele din istoria bisericii într-un aşa mod, încât să subliniez descoperirea marilor adevăruri care au fost date lumii în diferite perioade şi care au provocat mânia Satanei şi vrăjmăşia unei biserici iubitoare de lume, adevăruri susţinute de martorii aceia care „nu şi-au iubit viaţa până la moarte".

În aceste rapoarte, putem vedea o prefigurare a luptei care ne stă înainte. Privindu-le în lumina Cuvântului lui Dumnezeu şi prin iluminarea Duhului Său, putem vedea, neumbrite, planurile celui rău şi primejdiile prin care va trebui să treacă aceia care vor fi găsiţi „fără pată" înaintea Domnului la venirea Sa.

Evenimentele cele mari care au marcat progresul Reformei în veacurile trecute sunt fapte istorice binecunoscute şi unanim recunoscute de lumea protestantă; ele sunt fapte pe care nimeni nu le poate ignora. Istoria aceasta am prezentat-o pe scurt în armonie cu scopul cărţii, fapt ce s-a impus neapărat, totul fiind condensat într-un spaţiu restrâns şi totuşi să dea o înţelegere corectă a aplicării ei. În unele cazuri, acolo unde istoricul a grupat evenimentele, pentru ca să îngăduie pe scurt o vedere cuprinzătoare a subiectului, sau a rezumat amănuntele într-un mod potrivit, cuvintele lui au fost citate; dar în unele cazuri nu s-a indicat sursa, deoarece citările nu sunt făcute cu scopul de a acorda autorului o autoritate, ci pentru că declaraţia lui permite o prezentare uşoară şi convingătoare a subiectului. Relatând experienţa şi vederile acelora care au promovat lucrarea de reformă din zilele noastre, s-au folosit în acelaşi fel lucrările lor publicate.

Cartea aceasta nu are atât scopul de a prezenta adevăruri noi cu privire la luptele din vremurile de demult, cât să extragă faptele şi principiile care au o importanţă pentru evenimentele viitoare. Totuşi, privite ca o parte a luptei dintre forţele luminii şi ale întunericului, toate aceste rapoarte ale trecutului sunt privite într-o nouă însemnătate şi prin ele este aruncată o lumină asupra viitorului, luminând calea acelora care, asemenea reformatorilor din veacurile trecute, vor fi chemaţi, chiar cu primejdia pierderii tuturor bunurilor pământeşti, să mărturisească „pentru Cuvântul lui Dumnezeu şi pentru mărturia lui Isus Hristos".

Pentru a înfăţişa scenele luptei celei mari între adevăr şi rătăcire, a descoperi cursele Satanei şi mijlocul prin care i se poate împotrivi cu succes, pentru a prezenta o soluţie satis-

făcătoare marii probleme a răului, aruncând o astfel de lumină asupra originii şi soartei finale a păcatului, încât să dea pe faţă dreptatea şi mila lui Dumnezeu în procedeele cu creaturile Sale, cât şi a arăta natura neschimbătoare şi sfântă a Legii Sale este scopul acestei cărţi. Rugăciunea sinceră a scriitoarei este ca, prin influenţa ei, oamenii să fie eliberaţi de puterea întunericului şi să devină „părtaşi la moştenirea sfinţilor în lumină", pentru slava Aceluia care ne-a iubit şi S-a dat pe Sine Însuşi pentru noi.

E.G.White

Distrugerea Ierusalimului

Dacă ai fi cunoscut şi tu, măcar în această zi, lucrurile, care puteau să-ţi dea pacea! Dar acum, ele sunt ascunse de ochii tăi. Vor veni peste tine zile, când vrăjmaşii tăi te vor înconjura cu şanţuri, te vor împresura şi te vor strânge din toate părţile; te vor face una cu pământul, pe tine şi pe copiii tăi din mijlocul tău; şi nu vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentru că n-ai cunoscut vremea când ai fost cercetată" (Luca 19,42-44).

De pe creasta Muntelui Măslinilor, Isus privea Ierusalimul. Plăcută şi paşnică era scena care se desfăşura în faţa Sa. Era sărbătoarea Paştelui şi, din toate ţările, copiii lui Iacov se adunaseră acolo pentru a participa la marea sărbătoare naţională. În mijlocul grădinilor şi viilor, cu pajişti înverzite presărate cu corturile pelerinilor, se înălţau colinele în terase, palatele impresionante şi fortăreţele masive ale capitalei lui Israel. Fiica Sionului părea să spună în mândria ei: „Stau ca împărătească şi nu văd nici o nenorocire". Era atât de fermecătoare şi se socotea sigură de favoarea cerului, ca şi atunci când, cu veacuri în urmă, regele cântăreţ psalmodia: „Frumoasă înălţime, bucuria întregului pământ, este Muntele Sionului... cetatea marelui Împărat" (Ps. 48,2). Se

puteau vedea clădirile măreţe ale Templului. Razele apusului de soare luminau albul ca de zăpadă al zidurilor lui de marmură şi se reflectau pe poarta de aur, pe turn şi pe ornamentele acoperişului. „În frumuseţea desăvârşită“ ea stătea ca mândrie a naţiunii iudaice. Care copil al lui Israel putea privi scena aceasta fără un simţământ de bucurie şi admiraţie? Dar mintea lui Isus era ocupată de gânduri cu totul deosebite. „Când S-a apropiat de cetate şi a văzut-o, Isus a plâns pentru ea“ (Luca 19,41). În mijlocul bucuriei generale a alaiului triumfal, în timp ce ramurile de palmier unduiau, în timp ce osanalele vesele trezeau ecourile colinelor şi mii de glasuri Îl declarau împărat, Mântuitorul lumii a fost copleşit de o durere neaşteptată şi tainică. El, Fiul lui Dumnezeu, Cel făgăduit lui Israel, a cărui putere învinsese moartea şi chemase din mormânt pe prizonierii ei, era în lacrimi, nu din cauza unei dureri obişnuite, ci datorită unei dureri adânci, nestăvilite.

Lacrimile Sale nu erau pentru Sine, deşi cunoştea bine calea pe care picioarele Sale urmau să urce. Înaintea Sa era Ghetsemani, scena apropiatei Sale agonii. Vedea şi Poarta oilor, prin care timp de veacuri fuseseră conduse animalele pentru jertfă şi care urma să se deschidă pentru El când avea „să fie adus ca un miel la junghiere“ (Is. 53,7). Nu prea departe era Calvarul, locul răstignirii. Pe drumul pe care Hristos avea să calce în curând, urma să cadă groaza unui întuneric des, când El trebuia să facă din fiinţa Sa o jertfă pentru păcat. Cu toate acestea nu contemplarea acestor scene arunca umbră asupra Lui în acest ceas de bucurie. Nu o presimţire a groazei Sale supraomeneşti întuneca acest spirit neegoist. El plângea pentru miile de condamnaţi din Ierusalim, datorită orbirii şi nepocăinţei acelora pe care venise să-i binecuvânteze şi să-i mântuiască.

Istoria de peste o mie de ani de favoare deosebită şi pază plină de grijă a lui Dumnezeu, manifestată faţă de poporul ales, era deschisă în faţa ochilor lui Isus. Acolo era muntele Moria, unde fiul făgăduinţei, o victimă ce nu se împotrivise, fusese adus la

altar, ca simbol al jertfirii Fiului lui Dumnezeu. Acolo, legământul binecuvântării, slăvită făgăduinţă mesianică, fusese confirmat tatălui celor credincioşi (Gen. 22,9.16-18). Acolo, flăcările jertfei care s-au înălţat către cer din aria lui Ornan îndepărtaseră sabia îngerului pierzător (1 Cron. 21) - simbol potrivit al jertfei Mântuitorului şi al mijlocirii Sale pentru cei vinovaţi. Ierusalimul fusese onorat de Dumnezeu mai presus de tot pământul. Domnul alesese Sionul, El „îl dorise ca locuinţă a Sa" (Ps. 132,13). Acolo, timp de veacuri, sfinţii proroci îşi rostiseră soliile de avertizare. Acolo, preoţii îşi legănaseră cădelniţele, iar norul de tămâie împreună cu rugăciunile închinătorilor se înălţaseră înaintea lui Dumnezeu. Zilnic, acolo fusese oferit sângele mieilor înjunghiaţi, arătând în viitor către Mielul lui Dumnezeu. Acolo, Iehova Îşi descoperise prezenţa în norul de slavă deasupra tronului milei. Acolo se găsea începutul acelei scări tainice care unea pământul cu cerul (Gen. 28,12; Ioan 1,51) - acea scară pe care îngerii lui Dumnezeu coborau şi urcau şi care deschidea lumii drumul către Sfânta Sfintelor. Dacă Israel, ca popor, ar fi păstrat supunerea lui faţă de Cer, Ierusalimul ar fi rămas pentru totdeauna ca ales al Domnului (Ier. 17,21-25). Dar istoria acestui popor favorizat era un raport de nelegiuire şi răzvrătire. Ei se împotriviseră harului ceresc, abuzaseră de privilegiile lor şi dispreţuiseră ocaziile.

Deşi Israel „îşi bătuse joc de solii lui Dumnezeu, dispreţuise cuvintele Sale şi tratase cu cruzime pe proorocii Săi" (2 Cron. 36,16), El totuşi Se manifestase faţă de el ca „Domnul Dumnezeu milos şi îndurător, îndelung răbdător şi bogat în bunătate şi credincioşie" (Exod 34,6). În ciuda repetatelor lepădări, mila Sa îşi continuase insistenţele. Cu o iubire mai mare decât aceea a unui tată milos faţă de fiul grijii sale, „Dumnezeu dăduse din vreme trimişilor Săi însărcinarea să-i înştiinţeze, căci voia să cruţe pe poporul Său şi locaşul Său" (2 Cron. 36,15). Când mustrarea, implorarea şi certarea n-au mai avut efect, El le-a trimis cel mai bun dar al Cerului; mai mult chiar, El a revărsat tot cerul în acest singur dar.

Însuşi Fiul lui Dumnezeu a fost trimis să mijlocească pentru cetatea nepocăită. Hristos a fost Acela care adusese pe Israel ca pe o viţă aleasă din Egipt (Ps. 80,8). Propria Sa mână îi îndepărtase pe păgâni dinaintea lui. El o sădise „pe un deal foarte roditor". Grija Sa ocrotitoare îl înconjurase. Slujitorii Săi fuseseră trimişi să îl hrănească. „Ce aş mai fi putut face viei Mele, exclamă El, şi n-am făcut?" (Is. 5,1-4). Deşi atunci când aştepta să facă struguri buni rodise struguri sălbatici, El a venit personal la via Sa cu o nădejde arzătoare, că va fi posibil să o salveze de distrugere. El Şi-a săpat via, a curăţit-o şi a îngrijit-o. A fost neobosit în străduinţele Sale de a salva via pe care El Însuşi o sădise.

Timp de trei ani, Domnul luminii şi al slavei mersese încoace şi încolo prin mijlocul poporului Său. El „mergea din loc în loc, făcând bine şi vindecând pe toţi cei ce erau apăsaţi de diavolul", legând inimile zdrobite, aducând liberare celor ce erau robiţi, redând vederea orbilor, făcând pe ologi să meargă şi pe cei surzi să audă, curăţind pe leproşi, înviind pe morţi şi predicând Evanghelia celor săraci (Fapte 10,38; Luca 4,18; Matei 11,5). Chemarea plină de har a fost adresată tuturor: „Veniţi la Mine toţi cei trudiţi şi împovăraţi şi Eu vă voi da odihnă" (Matei 11,28).

Deşi răsplătiseră binele cu rău, iar iubirea Sa cu ură (Ps. 109,5), El urmărise neabătut misiunea Sa plină de milă. Niciodată aceia care căutaseră harul Său nu fuseseră respinşi. Călător fără cămin, având zilnic parte de învinuiri şi de lipsuri, El trăia pentru a sluji nevoilor omeneşti şi pentru a uşura durerile lor, invitându-i să primească darul vieţii. Valurile de milă, respinse de acele inimi îndărătnice, se reîntorceau cu o mai mare gingăşie şi o iubire de nedescris. Dar Israel întorsese spatele celui mai bun prieten al său şi Aceluia care singur îl putea ajuta. Invitaţiile iubirii Sale fuseseră dispreţuite, sfaturile Sale fuseseră călcate în picioare, iar avertismentele Sale fuseseră luate în râs.

Ceasul nădejdii şi al iertării era gata să treacă; cupa mâniei lui Dumnezeu cel îndelung răbdător era aproape plină. Norul care se adunase prin veacurile de apostazie şi răzvrătire, acum întunecat de nenorociri, era gata să se reverse peste un popor nelegiuit; iar Acela care singur putea să-i salveze de soarta care sta să se dezlănţuie fusese dispreţuit, insultat, lepădat şi în curând urma să fie răstignit. Când Hristos avea să atârne pe crucea Calvarului, ziua lui Israel ca popor favorizat şi binecuvântat de Dumnezeu urma să apună. Chiar şi pierderea unui singur suflet este un dezastru care depăşeşte infinit de mult câştigurile şi comorile lumii; însă atunci când Hristos privea asupra Ierusalimului, condamnarea unei cetăţi întregi, a unui popor întreg, era înaintea Lui - cetatea aceea, poporul acela care fusese odinioară poporul ales al lui Dumnezeu, comoara Sa deosebită.

Proorocii plânseseră apostazia lui Israel şi nenorocirile teribile care le fuseseră partea din cauza păcatelor lor. Ieremia dorise ca ochii să-i fie un izvor de lacrimi, ca să plângă zi şi noapte pe cei ucişi ai fiicei poporului său, pentru turma Domnului care era dusă în robie (Ier. 9,1; 13,17). Cât de mare era atunci durerea Aceluia a cărui privire profetică cuprindea, nu ani, ci veacuri! El vedea pe îngerul pierzător cu sabia ridicată împotriva cetăţii care fusese multă vreme locul locuinţei lui Iehova. De pe culmea Muntelui Măslinilor, chiar din locul care mai târziu urma să fie ocupat de Titus şi oastea sa, El privea peste vale la curţile şi porticurile sfinte şi, cu ochii întunecaţi de lacrimi, vedea într-o perspectivă groaznică zidurile înconjurate de oştile vrăjmaşe. Auzea şirurile de armate mărşăluind la război. Auzea glasul mamelor şi copiilor strigând după pâine în cetatea asediată. Vedea casa Sa sfântă şi frumoasă, palatele şi turnurile ei date flăcărilor, şi în locul unde ele fuseseră odinioară, numai un morman de ruine...

Privind prin veacuri, vedea poporul legământului răspândit în toate ţările, „ca nişte naufragiaţi pe un ţărm pustiu". În pedeapsa

iminentă, gata să cadă peste copiii Săi, El vedea doar primii stropi din cupa mâniei pe care, la judecata din urmă, aveau să-i bea până la capăt. Mila divină, iubirea compătimitoare, îşi găseşte exprimarea în cuvintele pline de jale: „Ierusalime, Ierusalime, care omori pe proorocii şi ucizi cu pietre pe cei trimişi la tine! De câte ori am vrut să strâng pe copiii tăi cum îşi strânge găina puii sub aripi, şi n-aţi vrut!" O, dacă tu, popor favorizat mai presus de oricare altul, ai fi cunoscut timpul cercetării tale, şi lucrurile care puteau să-ţi dea pacea! Am oprit îngerul dreptăţii, te-am chemat la pocăinţă, dar zadarnic. Tu n-ai lepădat doar pe slujitori, pe trimişi şi proorocii, ci pe Sfântul lui Israel, Mântuitorul tău. Dacă eşti distrus, tu singur porţi răspunderea. „Şi nu vreţi să veniţi la Mine ca să aveţi viaţă" (Matei 23,37; Ioan 5,40).

Hristos vedea în Ierusalim un simbol al unei lumi împietrite în necredinţă şi răzvrătire şi grăbindu-se să suporte judecăţile răsplătitoare ale lui Dumnezeu. Vaiurile unui neam căzut, apăsând sufletul Său, au scos de pe buzele Sale acel strigăt nespus de amar. El vedea urma păcatului în mizeria omenească, în lacrimi şi sânge; inima Sa era mişcată de milă necuprinsă pentru cei nenorociţi şi suferinzi de pe pământ; El se străduise să-i mângâie pe toţi. Dar nici chiar mâna Sa nu putea întoarce valul nenorocirilor omeneşti; puţini urmau să caute singurul lor Izvor de ajutor. El era gata să-Şi dea sufletul la moarte pentru a aduce mântuirea în hotarele lor; dar puţini urmau să vină la El şi să aibă viaţă.

Maiestatea cerului în lacrimi! Fiul Dumnezeului celui nemărginit, tulburat în duhul Său, încovoiat de groază! Scena a umplut tot cerul de uimire. Această scenă ne descoperă grozăvia peste măsură de mare a păcatului; ne arată cât de grea este răspunderea chiar şi pentru Puterea nemărginită să scape pe cel vinovat de urmările călcării Legii lui Dumnezeu. Privind către generaţia din urmă, Isus a văzut lumea cuprinsă de o amăgire asemănătoare cu aceea care a dus la distrugerea Ierusalimului. Păcatul cel mare al

iudeilor a fost lepădarea lui Hristos; păcatul cel mare al lumii creştine va fi lepădarea Legii lui Dumnezeu, temelia guvernării Sale în cer şi pe pământ. Preceptele lui Iehova vor fi dispreţuite şi declarate ca fiind fără valoare. Milioane de oameni în robia păcatului, robi ai Satanei, condamnaţi să sufere moartea a doua, vor refuza să asculte de cuvintele adevărului în ziua cercetării. Teribilă orbire! Ciudată rătăcire!

Cu două zile înainte de Paşte, când Hristos plecase pentru ultima oară din Templu, după ce demascase făţărnicia conducătorilor iudei, a ieşit din nou cu ucenicii Săi pe Muntele Măslinilor şi S-a aşezat cu ei pe coasta înverzită, privind la cetate. Încă o dată a privit zidurile, turnurile şi palatele ei. Încă o dată a privit templul în splendoarea lui orbitoare, o diademă a frumuseţii care încorona muntele cel sfânt.

Cu o mie de ani înainte, Psalmistul preamărise îndurarea lui Dumnezeu faţă de Israel, care făcuse din Casa cea sfântă locuinţa Sa: „Cortul Lui este în Salem şi locuinţa lui în Sion". El „a ales seminţia lui Iuda, muntele Sionului pe care-l iubeşte. Şi-a zidit sfântul locaş ca cerurile de înalt" (Ps. 76,2; 78,68-69).

Templul dintâi fusese înălţat în perioada cea mai prosperă a istoriei lui Israel. Împăratul David strânsese vaste comori pentru scopul acesta, iar planurile pentru construcţie au fost făcute prin inspiraţie divină (1 Cron. 28,12.19). Solomon, cel mai înţelept dintre monarhii lui Israel, completase această lucrare. Templul acesta era cea mai măreaţă clădire pe care o văzuse lumea vreodată. Cu toate acestea, Domnul declarase prin proorocul Hagai cu privire la cel de al doilea templu: „Slava acestuia din urmă va fi mai mare decât a celui dintâi". „Voi clătina toate neamurile şi Dorinţa tuturor popoarelor va veni: şi voi umplea de slavă casa aceasta, zice Domnul oştirilor" (Hagai 2,9.7 trd. eng.).

După distrugerea templului de către Nebucadneţar, el a fost reclădit cu circa 500 de ani înainte de naşterea lui Hristos de către un popor care se întorsese dintr-o robie de o viaţă întreagă,

într-o ţară nelocuită şi aproape pustie. Se aflau printre ei bătrâni care văzuseră slava templului lui Solomon şi care plângeau la punerea temeliei acestei clădiri noi, deoarece ea urma să fie inferioară celei dintâi. Simţământul care predomina este descris cu putere de proorocul: „Cine a mai rămas între voi din cei ce au văzut casa aceasta în slava ei dintâi? Şi cum o vedeţi acum? Aşa cum este, nu pare ea ca o nimica în ochii voştri?" (Hagai 2,3; 3,12). Atunci s-a dat făgăduinţa că slava acestei case de pe urmă va fi mai mare decât a celei dintâi.

Dar templul al doilea nu egalase pe primul în măreţie; nici nu fusese sfinţit prin acele dovezi vizibile ale prezenţei divine care aparţinuseră templului dintâi. Nu a fost nici o manifestare de putere supranaturală pentru a marca consacrarea lui. Nici un nor de slavă nu s-a văzut umplând sanctuarul nou înălţat. Nici foc din cer n-a coborât pentru a mistui jertfa de pe altar. Şechina nu mai exista între heruvimi în Locul prea sfânt; chivotul, scaunul harului şi Tablele Mărturiei nu se mai găseau acolo. Nici un glas n-a răsunat din cer pentru a face cunoscut preotului voia lui Dumnezeu.

Timp de veacuri, iudeii încercaseră zadarnic să arate cum s-a împlinit făgăduinţa lui Dumnezeu dată prin Hagai; dar mândria şi necredinţa le-au orbit mintea faţă de înţelesul cel adevărat al cuvintelor profetului. Templul al doilea nu era onorat cu norul slavei lui Iehova, ci cu prezenţa vie a Aceluia în care locuieşte trupeşte toată plinătatea Dumnezeirii - care este Dumnezeu Însuşi manifestat în trup. „Dorinţa tuturor popoarelor" venise fără îndoială în templul Său atunci când Omul din Nazaret învăţa şi vindeca în curţile sfinte. Prin prezenţa lui Hristos, şi numai prin aceasta, cel de al doilea templu întrecea în slavă pe primul. Dar Israel îndepărtase darul oferit de cer. O dată cu umilul Învăţător care trecuse în ziua aceea prin poarta lui aurită, slava se depărtase pentru totdeauna de templu. Cuvintele Mântuitorului se împliniseră: „Vi se lasă casa pustie" (Matei 23,38).

Ucenicii se umpluseră de teamă şi uimire la prezicerea lui Hristos cu privire la distrugerea Templului şi doreau să înţeleagă mai deplin sensul cuvintelor Sale. Bogăţie, muncă şi iscusinţă arhitectonică fuseseră cheltuite timp de peste 40 de ani pentru a spori splendorile lui. Irod cel Mare risipise pentru el atât bogăţii romane, cât şi comori iudaice, şi chiar împăratul lumii îl îmbogăţise cu darurile sale. Blocuri masive de marmură albă de dimensiuni aproape de neînchipuit, trimise de la Roma pentru acest scop, formau o parte din structura lui, şi ucenicii atraseră atenţia Domnului lor la aceasta, spunând: „Uită-Te ce pietre şi ce zidiri" (Marcu 13,1).

Acestor cuvinte, Isus le-a dat răspunsul solemn şi surprinzător: „Adevărat vă spun că nu va rămâne aici piatră pe piatră, care să nu fie dărâmată" (Matei 24,2).

Ucenicii asociau distrugerea Ierusalimului cu evenimentele venirii personale a lui Hristos într-o slavă vremelnică, pentru a lua tronul imperiului universal, pentru a pedepsi pe iudeii nepocăiţi şi pentru a sfărâma jugul roman de pe grumazul poporului. Domnul le spusese că va veni a doua oară. De aceea, la amintirea judecăţilor asupra Ierusalimului, mintea lor s-a îndreptat către venirea aceea; şi, când s-au adunat în jurul Mântuitorului pe Muntele Măslinilor, au întrebat: „Când se vor întâmpla aceste lucruri şi care va fi semnul venirii Tale şi al sfârşitului veacului acestuia?" (vers.3).

Viitorul a fost acoperit, în mila Sa, faţă de ucenici. Dacă ar fi înţeles la data aceea pe deplin cele două fapte teribile - suferinţele şi moartea Mântuitorului şi distrugerea cetăţii şi templului lor - ei ar fi fost copleşiţi de spaimă. Hristos le-a dat o schiţă a evenimentelor mai importante care urmau să aibă loc înainte de încheierea timpului. Cuvintele Sale n-au fost atunci pe deplin înţelese; însă înţelesul lor urma să fie descoperit pe măsură ce poporul Său avea nevoie de sfaturile date în ele. Profeţia pe care El a rostit-o avea un înţeles dublu; în timp ce prefigura distrugerea Ierusalimului, ea arunca o lumină şi asupra grozăviilor zilei celei mari de pe urmă.

Isus a arătat ucenicilor judecăţile care aveau să cadă peste Israelul apostat şi îndeosebi răzbunarea care urma să vină peste ei din cauza lepădării şi răstignirii lui Mesia. Semne neînşelătoare vor preceda apogeul teribil. Ceasul îngrozitor va veni deodată şi pe nesimţite. Mântuitorul i-a avertizat pe urmaşii Săi: „De aceea, când veţi vedea urâciunea pustiirii, despre care a vorbit proorocul Daniel, aşezată în Locul sfânt - cine citeşte să înţeleagă; atunci, cei ce vor fi în Iudea, să fugă la munţi" (Mat. 24,15.16; Luca 21,20.21). Când steagurile idolatre ale romanilor aveau să fie aşezate în locul sfânt, care se întindea cu câţiva kilometri în afara zidurilor cetăţii, atunci urmaşii lui Hristos trebuia să-şi găsească scăparea fugind. Atunci când semnalul de avertizare era dat, aceia care doreau să scape nu trebuia să mai amâne. În toată ţara Iudeii, ca şi în Ierusalim, semnalul pentru fugă trebuia să fie ascultat imediat. Acela care se întâmpla să fie pe acoperişul casei, nu trebuia să mai coboare în casă, nici chiar pentru a-şi salva cele mai valoroase comori. Aceia care lucrau la câmp sau în vie nu trebuia să piardă vremea cu întoarcerea nici măcar pentru haina dezbrăcată din cauza căldurii zilei. Nu trebuia să ezite nici un moment, ca să nu fie cuprinşi de distrugerea generală.

În timpul domniei lui Irod, Ierusalimul nu numai că fusese mult înfrumuseţat, dar prin înălţarea de turnuri, ziduri şi fortăreţe, care se adăugau la puterea naturală a aşezării lui, fusese făcut în aparenţă de neînvins. Acela care ar fi încercat la vremea aceea să prezică pe faţă distrugerea lui, ar fi fost socotit, ca şi Noe în vremea lui, un alarmist nebun. Însă Isus Hristos spusese: „Cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece" (Matei 24,35). Din cauza păcatelor lor, mânia fusese aruncată pe faţă contra Ierusalimului, iar necredinţa lui înverşunată făcea ca distrugerea să fie sigură.

Domnul declarase prin proorocul Mica: „Ascultaţi dar lucrul acesta, căpetenii ale casei lui Iacov, şi mai mari ai casei lui Israel, voi, cărora vă este scârbă de dreptate, şi care suciţi tot ce

este drept; voi care zidiţi Sionul cu sânge, şi Ierusalimul cu nelegiuire! Căpeteniile cetăţii judecă pentru daruri, preoţii lui învaţă pe popor pentru plată, şi proorocii lui proorocesc pentru bani; şi mai îndrăznesc apoi să se bizuie pe Domnul şi zic: 'Oare nu este Domnul în mijlocul nostru? Nu ne poate atinge nici o nenorocire!'" (Mica 3,9-11).

Aceste cuvinte descriau cu credincioşie pe locuitorii corupţi şi plini de sine ai Ierusalimului. În timp ce pretindeau că păzesc cu stricteţe preceptele Legii lui Dumnezeu, ei călcau toate principiile ei. Ei urau pe Hristos, deoarece curăţia şi sfinţenia Sa descopereau nelegiuirea lor şi-L acuzau pe El ca fiind cauza tuturor necazurilor care veniseră peste ei ca urmare a păcatelor lor. Deşi Îl recunoşteau ca fiind fără păcat, au declarat că moartea Lui era necesară pentru siguranţa lor ca popor: „Dacă-L lăsăm aşa, spuneau conducătorii iudei, toţi vor crede în El, şi vor veni Romanii şi ne vor nimici şi locul nostru şi neamul" (Ioan 11,48). Dacă Hristos ar fi jertfit, ei ar putea deveni încă o dată un popor puternic şi unit. Au raţionat în felul acesta şi au contribuit la hotărârea marelui preot că ar fi mai bine să moară un om decât să piară întreaga naţiune.

În felul acesta, conducătorii iudei clădiseră „Sionul cu sânge şi Ierusalimul cu nelegiuire" (Mica 3,10). Şi totuşi, în timp ce omorau pe Mântuitorul pentru că le mustra păcatele, atât de mare era îndreptăţirea lor de sine, încât se socoteau ca fiind poporul lui Dumnezeu favorizat şi aşteptau ca Domnul să-i libereze de vrăjmaşi. „De aceea, continuă profetul, Sionul va fi arat ca un ogor şi Ierusalimul va ajunge un morman de pietre şi muntele templului o înălţime acoperită de păduri" (vers.12).

Timp de aproape 40 de ani după ce căderea Ierusalimului fusese pronunţată de Hristos Însuşi, Domnul a amânat judecăţile Sale asupra cetăţii şi a poporului. Minunată a fost îndelunga răbdare a lui Dumnezeu faţă de aceia care au lepădat Evanghelia Sa şi faţă de omorâtorii Fiului Său. Parabola pomului neroditor repre-

zenta procedeele lui Dumnezeu cu naţiunea iudeilor. Porunca se dăduse: „Taie-l, la ce să mai cuprindă pământul degeaba!" (Luca 13,7), dar mila divină îl cruţase pentru încă puţină vreme. Printre iudei erau mulţi care nu cunoscuseră caracterul şi lucrarea lui Hristos. Iar copiii nu se bucuraseră de aceste privilegii sau nu primiseră lumina pe care părinţii lor o lepădaseră. Prin predicarea apostolilor şi a tovarăşilor lor, Dumnezeu dorea ca lumina să se reverse şi asupra lor. Lor urma să li se îngăduie să vadă cum s-a împlinit profeţia nu numai la naşterea şi în viaţa lui Hristos, ci şi în moartea şi învierea Sa. Copiii nu trebuia condamnaţi pentru păcatele părinţilor lor; dar atunci când, cu toată cunoaşterea luminii întregi dată părinţilor, copiii au lepădat lumina mai mare dată lor, au devenit părtaşi la păcatele părinţilor şi au umplut măsura nelegiuirii.

Îndelungata răbdare a lui Dumnezeu faţă de Ierusalim nu a făcut decât să întărească pe iudei în nepocăinţa lor încăpăţânată. În ura şi cruzimea lor faţă de ucenicii lui Isus, ei au lepădat ultima încercare de har. Atunci Dumnezeu Şi-a retras de la ei atât ocrotirea, cât şi puterea Sa care împiedica pe Satana şi pe îngerii lui, iar naţiunea a fost lăsată sub stăpânirea conducătorului pe care şi l-au ales. Copiii ei refuzaseră harul lui Hristos care i-ar fi făcut în stare să-şi supună poftirile rele, dar acum ele deveniră dominante. Satana a trezit pasiunile cele mai cumplite şi mai josnice ale sufletului. Oamenii nu mai judecau; erau fără raţiune - stăpâniţi de pasiune şi mânie oarbă. În cruzimea lor deveniră satanici. În familie şi în popor, printre clasele cele mai de sus ca şi cele mai de jos, era neîncredere, gelozie, ură, luptă, răzvrătire, crimă. Nicăieri nu era nici o siguranţă. Prietenii şi rudele se trădau unii pe alţii. Părinţii îşi ucideau copiii, iar aceştia pe părinţii lor. Conducătorii poporului nu aveau putere să-i conducă. Pasiuni nestăpânite îi făcuseră tirani. Iudeii primiseră o mărturie mincinoasă pentru a condamna pe Fiul nevinovat al lui Dumnezeu. Acum, acuzaţii mincinoase făceau ca propria lor viaţă să

fie nesigură. Prin acţiunile lor ei spuseseră cu multă vreme înainte: „Lăsaţi-ne în pace cu Sfântul lui Israel“ (Is. 30,11). Acum dorinţa lor era împlinită. Teama de Dumnezeu nu-i mai tulbura. Satana era la cârma naţiunii şi cele mai înalte autorităţi civile şi religioase se găseau sub dominaţia lui.

Conducătorii grupurilor potrivnice se uneau uneori pentru a prăda şi a tortura victimele lor nenorocite, pentru ca iarăşi să se arunce unii împotriva celorlalţi şi să ucidă fără milă. Nici chiar sfinţenia Templului nu putea înfrâna cruzimea lor groaznică. Închinătorii erau loviţi chiar în faţa altarului, iar sanctuarul era mânjit cu trupurile celor ucişi. Cu toate acestea, în încumetarea lor oarbă şi hulitoare, instigatorii acestei lucrări diavoleşti declarau pe faţă că nu se temeau că Ierusalimul avea să fie distrus, deoarece era cetatea lui Dumnezeu. Pentru a-şi întări puterea şi mai mult, ei mituiau prooroci mincinoşi să vestească, chiar în timp ce legiunile romane asediau templul, că poporul trebuie să aştepte liberarea de la Dumnezeu. Până la urmă, mulţimile s-au prins cu putere de credinţa că Cel Prea Înalt va interveni pentru înfrângerea adversarilor lor. Dar Israel refuzase cu dispreţ ocrotirea divină, iar acum nu mai avea nici o apărare. Nefericitul Ierusalim, sfâşiat de certuri interne, cu străzile înroşite de sângele locuitorilor lui care se ucideau unii pe alţii, în timp ce oştile duşmane distrugeau întăriturile şi-i ucideau oamenii de război!

Toate prezicerile făcute de Hristos cu privire la distrugerea Ierusalimului s-au împlinit la literă. Iudeii au trăit realitatea adevărului din cuvintele Sale de avertizare: „Cu ce măsură măsuraţi vi se va măsura“ (Mat. 7,2).

Au apărut semne şi minuni care prevesteau distrugerea şi prăpădul. În miez de noapte, o lumină nenaturală strălucea deasupra templului şi altarului. Pe cer, spre apus, se arătau care şi oameni de război adunându-se pentru bătălie. Preoţii care slujeau noaptea în sanctuar erau îngroziţi de nişte sunete miste-

rioase; pământul se cutremura şi mulţimi de glasuri erau auzite strigând: „Să fugim de aici". Poarta cea mai dinspre răsărit, care era atât de grea încât abia putea fi închisă de mai mulţi oameni şi care era asigurată cu bare imense de fier prinse adânc în caldarâmul de piatră tare, s-a deschis la miezul nopţii, fără vreo unealtă omenească (Milman, The History of the Jews, cartea 13).

Timp de şapte ani un bărbat a colindat străzile Ierusalimului, anunţând nenorocirile care aveau să vină peste cetate. Zi şi noapte el rostea cu glas de tânguire: „Glas de la răsărit; glas de la apus; glas din cele patru vânturi; glas împotriva Ierusalimului şi împotriva Templului; glas împotriva mirilor şi a mireselor; glas împotriva întregului popor!" Acest personaj ciudat a fost întemniţat şi biciuit, dar nici o plângere nu s-a auzit de pe buzele lui. La toate insultele şi tratamentul brutal, el răspundea: „Nenorocire, nenorocire pentru Ierusalim! Nenorocire, nenorocire pentru locuitorii lui!" Strigătul lui de avertizare n-a încetat până ce a fost ucis în asediul pe care-l prevestise.

În distrugerea Ierusalimului n-a pierit nici un creştin. Hristos dăduse ucenicilor Săi avertizarea şi toţi aceia care au crezut cuvintele Sale au vegheat după semnul făgăduit. „Când veţi vedea Ierusalimul înconjurat de oşti, a spus Isus, să ştiţi că atunci pustiirea lui este aproape. Atunci cei din Iudea să fugă la munţi, cei din mijlocul Ierusalimului să iasă afară din el" (Luca 21,20.21). După ce romanii sub conducerea lui Cestius au înconjurat cetatea, pe neaşteptate au părăsit asediul tocmai atunci când totul părea favorabil unui atac imediat. Asediaţii, nemaisperând într-o rezistenţă încununată de succes, erau pe punctul de a se preda, când generalul roman şi-a retras forţele, în aparenţă fără nici un motiv. Dar providenţa plină de milă a lui Dumnezeu dirija evenimentele pentru binele poporului Său. Semnul făgăduit fusese dat creştinilor care aşteptau, iar acum a fost oferită ocazia ca toţi cei care doreau, să asculte de avertizarea Mântuitorului. Evenimentele au fost în aşa

fel conduse, încât nici iudeii şi nici romanii să nu împiedice fuga creştinilor.

După retragerea lui Cestius, iudeii, ieşind din Ierusalim, au urmărit armata ce se retrăgea şi, în timp ce ambele forţe erau astfel cu totul angajate în luptă, creştinii au avut ocazia să părăsească cetatea. În vremea aceasta şi ţara fusese curăţită de duşmanii care ar fi încercat să-i împiedice. În timpul asediului, iudeii erau adunaţi la Ierusalim pentru Sărbătoarea Corturilor, şi în felul acesta creştinii din toată ţara puteau să scape fără să fie hărţuiţi. Fără zăbavă ei au fugit spre un loc sigur - cetatea Pela, din Perea, dincolo de Iordan.

Forţele iudaice, urmărind pe Cestius şi oştirea lui, s-au aruncat asupra lor cu atâta cruzime, încât îi ameninţa cu o distrugere totală. Cu mare greutate au reuşit romanii să se retragă. Iudeii au scăpat aproape fără pierderi şi cu prada s-au întors în triumf la Ierusalim. Dar acest succes aparent le-a adus numai rău. El le-a inspirat un spirit de rezistenţă încăpăţânată faţă de romani care, în scurtă vreme, a adus nenorociri de nedescris asupra cetăţii blestemate.

Teribile au fost dezastrele care au căzut peste Ierusalim atunci când asediul a fost reluat de către Titus. Oraşul era împodobit în timpul Paştelui, când milioane de iudei erau adunaţi înăuntrul zidurilor. Rezervele de hrană, care, dacă ar fi fost păstrate cu grijă, ar fi asigurat pe locuitorii lui timp de ani de zile, fuseseră distruse mai înainte datorită invidiei şi războinării grupărilor care se luptau între ele, şi acum au suferit toate ororile foamei. O măsură de grâu se vindea cu un talant. Atât de teribile erau chinurile foametei, încât oamenii mâncau pielea curelelor şi sandalelor, precum şi mânerele scuturilor. Nenumăraţi oameni ieşeau pe furiş noaptea pentru a aduna plante sălbatice din afara zidurilor cetăţii, chiar dacă mulţi erau prinşi şi condamnaţi la moarte în chinuri groaznice. Adesea, aceia care se întorceau cu bine erau jefuiţi de ceea ce culeseseră cu atât de multe primejdii.

Torturile cele mai sălbatice erau aplicate de cei care deţineau puterea, pentru a stoarce de la poporul lovit de sărăcie ultimele resturi pe care le putuseră ascunde. Şi aceste cruzimi erau deseori practicate de oameni bine hrăniţi, care doreau numai să-şi asigure rezerve şi pentru viitor.

Mii au pierit de foame şi de ciumă. Sentimentele naturale păreau să fi fost nimicite. Soţii îşi jefuiau soţiile, iar ele la rându-le îşi jefuiau soţii. Copiii puteau fi văzuţi smulgând hrana din gura părinţilor lor bătrâni. Întrebarea profetului: „Poate o femeie să uite copilul pe care-l alăptează?" şi-a primit răspunsul înăuntrul zidurilor cetăţii blestemate. „Femeile cu toată mila lor, îşi fierb copiii, care le slujesc ca hrană, în mijlocul prăpădului fiicei poporului meu" (Is. 49,15; Plâng. 4,10). Din nou s-a împlinit profeţia avertizatoare dată cu paisprezece veacuri mai înainte: „Femeia cea mai gingaşă şi cea mai miloasă dintre voi, care, de gingaşă şi miloasă ce era, nu ştia cum să calce mai uşor cu piciorul pe pământ, va privi fără milă pe bărbatul care se odihneşte la sânul ei, pe fiul şi pe fiica ei: ...şi din copiii pe care îi va naşte, căci, ducând lipsă de toate, îi va mânca în ascuns, din pricina strâmtorării şi necazului în care te va aduce vrăjmaşul tău în cetăţile tale" (Deut. 28,56.57).

Conducătorii romani s-au străduit să arunce groaza în iudei, pentru ca în felul acesta să-i determine să se predea. Prizonierii care se împotriveau când erau luaţi erau biciuiţi, torturaţi şi răstigniţi în faţa zidurilor cetăţii. Sute erau zilnic executaţi în felul acesta, iar lucrarea aceasta teribilă a continuat aşa până când, de-a lungul văii lui Iosafat şi la Calvar, crucile înălţate erau în număr atât de mare, încât abia se mai găsea loc de trecere printre ele. Atât de teribil s-a împlinit blestemul acela îngrozitor rostit în faţa scaunului de judecată al lui Pilat: „Sângele Lui să cadă asupra noastră şi a copiilor noştri" (Matei 27,25).

Titus ar fi dorit să pună capăt acestei scene îngrozitoare şi să scutească în felul acesta Ierusalimul de umplerea măsurii bleste-

mului. S-a umplut de groază când a văzut trupurile morţilor făcute mormane pe văi.„Ca fermecat a privit de pe culmea Muntelui Măslinilor templul cel măreţ şi a dat ordin ca nici o piatră să nu fie atinsă. Înainte de a începe să ia în stăpânire fortăreaţa, a făcut un apel stăruitor către conducătorii iudei să nu-l oblige să pângărească locul sfânt cu sânge. Dacă ar fi ieşit să lupte în altă parte, nici un roman n-ar fi violat sfinţenia Templului. Însuşi Iosif Flavius, în cea mai convingătoare chemare, i-a sfătuit să se predea, pentru a se salva pe ei, cetatea şi locul de închinare. Dar cuvintele lui au fost întâmpinate cu blesteme amare. Au aruncat cu suliţe în el, ultimul lor mijlocitor omenesc, în timp ce stăruia de ei. Iudeii lepădaseră îndemnurile Fiului lui Dumnezeu, iar acum mustrarea binevoitoare şi îndemnul îi făceau să fie şi mai hotărâţi să reziste până la urmă. Zadarnice au fost eforturile lui Titus de a salva Templul; Unul mai mare decât el declarase că nu va rămâne piatră peste piatră.

Încăpăţânarea oarbă a conducătorilor iudei împreună cu crimele detestabile care se săvârşeau în cetatea asediată provocau oroarea şi indignarea romanilor. În cele din urmă, Titus s-a hotărât să ia Templul cu asalt. S-a hotărât totuşi ca, dacă va fi posibil, să fie salvat de la distrugere. Dar poruncile lui au fost călcate. După ce se retrăsese în cortul său pentru noapte, iudeii, ieşind din Templu, au atacat soldaţii prin surprindere. În timpul luptei, o torţă aprinsă a fost aruncată de un soldat prin poarta deschisă şi îndată încăperile căptuşite cu cedru, din jurul locului sfânt, erau în flăcări. Titus alergă la locul încăierării, urmat de generalii şi ofiţerii săi, şi porunci soldaţilor să stingă focul. Cuvintele lui n-au fost luate în seamă. În furia lor, soldaţii au aruncat torţe aprinse în încăperile alăturate Templului şi, după aceea, cu săbiile au ucis mulţimea de oameni care-şi găsiseră adăpost acolo. Sângele curgea ca apa pe treptele Templului. Mii şi mii de iudei au pierit. Pe deasupra zgomotului luptei, se auzeau glasuri strigând: „I-Cabod!“ s-a dus slava.

Titus şi-a dat seama că este imposibil să potolească mânia soldaţilor; a intrat împreună cu ofiţerii săi şi a privit interiorul edificiului sacru. Splendoarea i-a umplut de uimire; şi pentru că flăcările nu pătrunseseră încă în locul sfânt, a făcut un ultim efort pentru a-l salva şi, ieşind înainte, a cerut încă o dată soldaţilor să oprească înaintarea incendiului. Centurionul Liberalis a încercat să impună ascultarea cu corpul lui de comandă; însă nici respectul faţă de împărat nu a putut opri duşmănia cruntă contra iudeilor; nimic nu a putut domoli furia cumplită şi dorinţa după jaf. Soldaţii au văzut totul în jur poleit cu aur, care strălucea orbitor în lumina ciudată a flăcărilor; ei au presupus că în sanctuar erau ascunse comori nebănuite. Un soldat, pe neobservate, a aruncat o torţă aprinsă printre uşi şi, într-o clipă, toată clădirea era în flăcări. Fumul orbitor şi flăcările au silit pe ofiţeri să se retragă şi nobilul edificiu a fost lăsat în voia soartei.

Dacă pentru romani a fost un spectacol îngrozitor - ce va fi fost el pentru iudei? Toată culmea colinei care domina cetatea clocotea ca un vulcan. Una după alta, clădirile se prăbuşeau cu un troznet îngrozitor şi erau înghiţite într-un abis de flăcări. Acoperişurile de cedru erau ca o mare de flăcări; coloanele împodobite erau ca nişte limbi de foc, iar turnurile porţilor aruncau coloane de flăcări şi fum. Colinele învecinate erau luminate; şi prin întuneric, grupe de oameni erau văzute privind cu îngrijorare plină de groază înaintarea prăpădului. Pe zidurile şi înălţimile cetăţii se îngrămădeau feţe, unele dintre ele palide de agonia disperării, altele ameninţând neputincioase cu răzbunarea. Strigătele soldaţilor romani, alergând în sus şi în jos, şi urletele răsculaţilor care piereau în flăcări se amestecau cu vuietul incendiului şi cu tunetul grinzilor care se prăbuşeau. Ecourile munţilor răspundeau aducând înapoi ţipetele oamenilor de pe înălţimi; peste tot de-a lungul zidurilor răsunau gemete şi vaiete; oamenii care piereau de foame îşi adunau ultimele puteri pentru a rosti un strigăt de groază şi deznădejde.

Masacrul dinăuntru a fost şi mai îngrozitor decât spectacolul de afară. Bărbaţi şi femei, bătrâni şi tineri, ostaşi şi preoţi, aceia care luptau ca şi aceia care cereau milă au fost măcelăriţi fără deosebire. Numărul celor ucişi întrecea pe acela al ucigătorilor. Ostaşii a trebuit să se cataere pe grămezi de morţi pentru a aduce la îndeplinire lucrarea de exterminare (Milman, History of the Jews, cartea 16).

După distrugerea Templului, întreaga cetate a căzut repede în mâinile romanilor. Conducătorii iudeilor au abandonat turnurile învincibile, iar Titus le-a găsit pustii. A privit la ele cu uimire şi a declarat că Dumnezeu le dăduse în mâinile lui, deoarece nici o unealtă, oricât de puternică, n-ar fi putut izbuti împotriva acestor bastioane imense. Atât cetatea, cât şi Templul au fost dărâmate până în temelii, iar locul pe care fusese sfântul locaş „a fost arat ca un ogor" (Ier. 26,18). În asediul şi în măcelul care a urmat, au pierit peste un milion de oameni; apoi supravieţuitorii au fost duşi ca robi, vânduţi ca sclavi, târâţi la Roma pentru a împodobi triumful învingătorului, daţi fiarelor sălbatice în amfiteatre sau răspândiţi ca peregrini fără patrie peste tot pământul.

Iudeii îşi făuriseră singuri soarta; ei îşi umpluseră paharul răzbunării. În distrugerea totală care a căzut peste ei ca naţiune şi în toate vaiurile care i-au urmat în împrăştierea lor, ei n-au făcut decât să recolteze un seceriş pe care chiar propriile lor mâini îl semănaseră. Profetul spunea: „Pieirea ta, Israele, este că ai fost împotriva Mea", „ai căzut prin nelegiuirea ta" (Osea 13,9; 14,1).

Suferinţele lor sunt reprezentate adesea ca o pedeapsă care a venit asupra lor ca urmare a hotărârii directe a lui Dumnezeu. În felul acesta, marele amăgitor caută să-şi ascundă lucrarea. Printr-o lepădare încăpăţânată a iubirii şi milei divine, iudeii au făcut ca ocrotirea lui Dumnezeu să le fie retrasă, dar lui Satana i-a fost îngăduit să-i conducă după voinţa lui. Cruzimile oribile care au avut loc la distrugerea Ierusalimului sunt o demonstrare a puterii răzbunătoare a Satanei asupra acelora care se supun stăpânirii lui.

Noi nu cunoaştem cât de mult datorăm lui Hristos pentru pacea şi ocrotirea de care ne bucurăm. Puterea lui Dumnezeu este aceea care fereşte omenirea de a cădea cu totul sub stăpânirea Satanei. Cel neascultător şi nerecunoscător are multe motive de recunoştinţă faţă de mila şi îndelunga răbdare a lui Dumnezeu, care ţine în frâu puterea crudă şi răufăcătoare a celui rău. Dar atunci când oamenii trec peste limitele răbdării divine, această putere este retrasă. Dumnezeu nu stă înaintea păcătosului ca un executor al sentinţei date împotriva nelegiuirii; dar lasă pe respingătorii milei Sale să culeagă ceea ce au semănat. Orice rază de lumină respinsă, orice avertizare dispreţuită sau neluată în seamă, orice pasiune îngăduită, orice călcare a Legii lui Dumnezeu este o sămânţă semănată care aduce un seceriş ce nu dă greş. Duhul lui Dumnezeu căruia I s-a împotrivit cu încăpăţânare este în cele din urmă retras de la păcătos, şi atunci nu mai are nici o putere să-şi stăpânească pornirile rele ale sufletului şi nici o ocrotire faţă de răutatea şi vrăjmăşia Satanei. Distrugerea Ierusalimului este o avertizare înfricoşată şi solemnă pentru toţi aceia care glumesc cu posibilităţile harului divin şi se împotrivesc chemărilor milei dumnezeieşti. Niciodată n-a fost dată o mărturie mai hotărâtă cu privire la ura lui Dumnezeu faţă de păcat şi la pedeapsa sigură care va cădea peste cel vinovat.

Profeţia Mântuitorului cu privire la căderea judecăţilor lui Dumnezeu peste Ierusalim trebuie să aibă o altă împlinire, faţă de care acea distrugere teribilă era doar o umbră slabă. În soarta cetăţii alese putem vedea soarta unei lumi care a lepădat mila lui Dumnezeu şi a călcat în picioare Legea Sa. Întunecate sunt rapoartele mizeriei omeneşti, la care pământul a fost martor în decursul lungilor lui veacuri de crimă. Inima slăbeşte şi mintea se pierde privind toate acestea. Teribile au fost rezultatele lepădării autorităţii Cerului. Însă o scenă şi mai întunecată este prezentată în descoperirea viitorului. Rapoartele trecutului - procesiunea cea lungă a conflictelor, a agitaţiilor şi a răscoalelor, „învălmăşeala luptei şi haina de război tăvălită în sânge" (Is. 9,5) - ce sunt

toate acestea în contrast cu grozăviile zilei aceleia, când Duhul înfrânător al lui Dumnezeu va fi retras cu totul de la cei nelegiuiţi şi nu va mai ţine în frâu răbufnirea patimilor omeneşti şi mânia satanică! Lumea va vedea atunci, ca niciodată mai înainte, rezultatele conducerii Satanei.

Dar în ziua aceea, ca şi în zilele distrugerii Ierusalimului, poporul lui Dumnezeu va fi eliberat, toţi aceia care „vor fi găsiţi scrişi printre cei vii" (Is. 4,3). Hristos a declarat că va veni a doua oară pentru a strânge la Sine pe cei credincioşi: „Atunci se va arăta în cer semnul Fiului omului, toate seminţiile pământului se vor boci, şi vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere şi cu o mare slavă. El va trimite pe îngerii Săi cu trâmbiţa răsunătoare, şi vor aduna pe aleşii Lui din cele patru vânturi, de la o margine a cerului până la cealaltă" (Matei 24,30.31). Atunci cei care nu ascultă de Evanghelie vor fi nimiciţi „de suflarea gurii Sale şi vor fi prăpădiţi cu arătarea venirii Sale" (2 Tes. 2,8). Ca şi Israelul din vechime, cei nelegiuiţi se pierd singuri; ei cad prin nelegiuirea lor. Printr-o viaţă de păcat s-au aşezat atât de departe de armonia cu Dumnezeu, starea lor a devenit atât de degradată de păcat, încât manifestarea slavei Sale este pentru ei un foc nimicitor.

Oamenii să se ferească a neglija lecţia dată de Hristos în cuvintele Sale. Aşa cum El i-a avertizat pe ucenicii Săi cu privire la distrugerea Ierusalimului, dându-le un semn al apropierii prăpădului, ca să poată scăpa, tot astfel El a avertizat lumea cu privire la ziua distrugerii finale şi i-a dat semne ale apropierii ei, încât toţi aceia care vor, să poată scăpa de mânia viitoare. Isus declară: „Vor fi semne în soare, în lună şi în stele. Şi pe pământ va fi strâmtorare printre neamuri" (Luca 21,25; Matei 24,29; Marcu 13,24-26; Apoc. 6,12-17). Aceia care văd aceşti prevestitori ai venirii Sale trebuie „să ştie că este aproape, chiar la uşi" (Matei 24,33). „De aceea vegheaţi" sunt cuvintele Sale de îndemn (Marcu 13,35). Aceia care iau seama la avertizare nu vor fi lăsaţi în întuneric pentru ca ziua aceea să-i surprindă nepregătiţi.

Dar pentru aceia care nu vor veghea, „Ziua Domnului va veni ca un hoţ noaptea“ (1 Tes. 5,2-5).

Lumea nu este astăzi mai dispusă să creadă solia pentru această vreme de cum erau iudeii să primească avertizarea Mântuitorului cu privire la Ierusalim. Oricând va veni, ziua Domnului va veni pe neaşteptate asupra celor neevlavioşi. Pe când viaţa se desfăşoară pe drumul ei neschimbat, când oamenii sunt absorbiţi în plăceri, în afaceri, în comerţ, în procurarea de bani, când conducătorii religioşi preamăresc progresele şi iluminarea lumii, iar poporul este legănat într-o siguranţă falsă - atunci aşa cum un hoţ pradă la miezul nopţii locuinţa nepăzită, tot astfel o prăpădenie neaşteptată va veni peste cei neglijenţi şi neevlavioşi „şi nu va fi chip de scăpare“ (vers.3).

Persecuţiile din primele veacuri

Când Isus a descoperit ucenicilor Săi soarta Ierusalimului şi scenele celei de a doua veniri, El a prezis şi experienţa poporului Său de la data când urma să fie luat de la ei, până la revenirea Sa cu putere şi slavă pentru eliberarea lor. De pe Muntele Măslinilor, Mântuitorul privea furtunile care erau gata să cadă peste biserica apostolică; şi, pătrunzând adânc în viitor, ochii Săi vedeau aceste grozăvii ca fiind crude şi distrugătoare pentru urmaşii Săi din veacurile viitoare de întuneric şi prigoană. În câteva cuvinte de o însemnătate înspăimântătoare, El a prezis atitudinea ostilă pe care conducătorii lumii urmau să o aibă faţă de biserica lui Dumnezeu (Matei 24,9.21.22). Urmaşii lui Hristos aveau să calce pe acelaşi drum al umilinţei, al suferinţei şi al apăsării pe care a mers Domnul lor. Vrăjmăşia care a izbucnit împotriva Mântuitorului lumii se va da pe faţă împotriva tuturor acelora care urmau să creadă în numele Său.

Istoria bisericii primare a fost martoră a împlinirii cuvintelor Mântuitorului. Puterile pământului şi ale iadului s-au aliniat împotriva lui Hristos în persoana urmaşilor Săi. Păgânismul a prevăzut că, dacă Evanghelia va birui, templele şi altarele lui vor fi îndepărtate; de aceea şi-a concentrat forţele pentru a distruge

creştinismul. Au fost aprinse focurile prigoanei. Creştinii au fost deposedaţi de averi şi alungaţi din case, „au dus o mare luptă de suferinţe" (Evrei 10,32). „Au suferit batjocuri, bătăi, lanţuri şi închisoare" (Evrei 11,36). Un mare număr dintre ei şi-au pecetluit mărturia cu sângele lor. Nobil şi rob, bogat şi sărac, învăţat şi ignorant au fost ucişi fără milă.

Aceste persecuţii, începând cu Nero cam prin vremea martiriului lui Pavel, au continuat secole de-a rândul cu o furie mai mare sau mai mică. Creştinii erau acuzaţi pe nedrept de crimele cele mai odioase şi declaraţi a fi cauza unor mari nenorociri - foamete, molimă şi cutremure. Deoarece deveniseră obiectul urii şi bănuielilor generale, informatorii au stat gata, pentru câştig, să trădeze pe cei nevinovaţi. Au fost condamnaţi ca răsculaţi împotriva imperiului, ca duşmani ai religiei şi primejdioşi pentru societate. Un mare număr dintre ei au fost aruncaţi fiarelor sau arşi de vii în amfiteatre. Unii au fost răstigniţi, alţii au fost îmbrăcaţi în piei de animale sălbatice şi aruncaţi în arene pentru a fi sfâşiaţi de câini. Chinul lor era adesea distracţia de căpetenie la serbările publice. Mulţimi impresionante se adunau pentru a se veseli cu râsete şi aplauze de priveliştea agoniei şi morţii lor.

Oriunde căutau adăpost, urmaşii lui Hristos erau vânaţi ca fiarele câmpului. Erau constrânşi să caute scăpare în locuri singuratice şi pustii. „Lipsiţi de toate, prigoniţi, munciţi, ei, de care lumea nu era vrednică, au rătăcit prin pustiuri, prin munţi, prin peşteri şi prin crăpăturile pământului" (vers. 37. 38). Catacombele ofereau adăpost pentru mii dintre ei. Printre dealurile din afara cetăţii Romei, fuseseră săpate galerii lungi prin pământ şi stâncă; reţeaua întuneçoasă şi complicată de tunele se întindea pe kilometri întregi dincolo de zidurile cetăţii. În aceste adăposturi subterane, urmaşii lui Hristos îşi înmormântau morţii; şi tot acolo, atunci când erau bănuiţi şi alungaţi, îşi găseau locuinţa. Când Dătătorul vieţii va trezi pe aceia care au luptat lupta cea

bună, mulţi martiri pentru cauza lui Hristos vor ieşi din aceste catacombe întunecoase.

În cea mai sălbatică prigoană, aceşti martori pentru Isus şi-au păstrat credinţa nealterată. Deşi au fost lipsiţi de orice confort, ascunşi de lumina soarelui, făcându-şi căminul în sânul întunecos dar prietenos al pământului, ei n-au scos nici un cuvânt de nemulţumire. Cu cuvinte de credinţă, de răbdare şi nădejde, ei se încurajau unul pe altul pentru a rezista lipsei şi necazului. Pierderea tuturor binecuvântărilor pământeşti nu i-a putut sili să renunţe la credinţa lor în Hristos. Încercările şi prigoana erau doar paşi care-i aduceau mai aproape de odihna şi răsplata lor.

Ca şi slujitorii lui Dumnezeu din vechime, mulţi, „ca să dobândească o înviere mai bună, n-au vrut să primească izbăvirea care li se dădea, şi au fost chinuiţi" (vers. 35). Aceştia îşi reaminteau cuvintele Domnului lor, ca atunci când urmau să fie prigoniţi pentru numele lui Hristos, să se bucure şi să se veselească pentru că răsplata lor va fi mare în ceruri; căci tot aşa au fost prigoniţi şi proorocii care au fost înainte de ei. Se bucurau că sunt socotiţi vrednici să sufere pentru adevăr şi din mijlocul flăcărilor înălţau cântări de biruinţă. Privind prin credinţă în sus, ei vedeau pe Hristos şi pe îngeri aplecându-se peste zidurile cerului, urmărindu-i cu cel mai adânc interes şi privind cu aprobare statornicia lor. Un glas de la tronul lui Dumnezeu se făcea auzit: „Fii credincios până la moarte şi-ţi voi da cununa vieţii" (Apoc. 2,10).

Zadarnice au fost străduinţele Satanei să distrugă biserica lui Hristos prin violenţă. Lupta cea mare în care ucenicii lui Isus şi-au dat viaţa n-a încetat nici atunci când aceşti credincioşi purtători de steag au căzut la posturile lor. Ei au biruit chiar doborâţi. Lucrătorii lui Dumnezeu erau ucişi, dar lucrarea Sa a mers în mod neabătut înainte. Evanghelia a continuat să se răspândească, iar numărul adepţilor ei nu a încetat să crească. Ea a pătruns în regiuni care erau inaccesibile chiar şi vulturilor Romei. Un creştin, mustrând pe conducătorii păgâni care susţineau

persecuţia, spunea: „Ne puteţi ucide, ne puteţi tortura, ne puteţi condamna... nedreptatea voastră este dovada că suntem nevinovaţi... Nici cruzimea nu vă foloseşte". Aceasta nu era decât o invitaţie puternică de a aduce şi pe alţii la convingerea lor. „Cu cât suntem seceraţi mai des de voi, cu atât creştem la număr; sângele creştinilor este o sămânţă" ... (Tertulian, Apologia par. 50).

Mii au fost închişi şi omorâţi, dar răsăreau alţii pentru a le lua locul. Iar aceia care au fost martirizaţi pentru credinţa lor erau asiguraţi în Hristos şi socotiţi de El biruitori. Ei luptaseră lupta cea bună şi urmau să primească cununa slavei la venirea lui Hristos. Suferinţele pe care le-au suportat i-au adus pe creştini mai aproape unul de altul şi de Răscumpărătorul lor. Exemplul vieţii şi al morţii lor era o mărturie permanentă în favoarea adevărului; şi acolo unde se aştepta mai puţin, supuşii lui Satana părăseau slujirea lui pentru a se înrola sub steagul lui Hristos.

De aceea, Satana şi-a făcut planul de a lupta cu mai mult succes împotriva guvernării lui Dumnezeu, înfigându-şi steagul în mijlocul bisericii creştine. Dacă urmaşii lui Hristos ar putea fi amăgiţi şi aduşi să fie neplăcuţi lui Dumnezeu, atunci puterea, tăria şi hotărârea lor ar slăbi şi în felul acesta ar cădea ca o pradă uşoară.

Marele vrăjmaş a încercat acum să câştige prin şiretenie ceea ce nu reuşise prin forţă. Prigoana a încetat şi în locul ei au fost puse amăgirile primejdioase ale prosperităţii vremelnice şi ale onoarei lumeşti. Idolatrii au fost aduşi să primească o parte din credinţa creştină, în timp ce lepădau alte adevăruri esenţiale. Susţineau că primesc pe Isus ca Fiu al lui Dumnezeu şi cred în moartea şi învierea Sa, dar nu aveau nici o convingere despre păcat şi nu simţeau nevoia de pocăinţă şi de schimbare a inimii. Cu unele concesii din partea lor, ei au propus ca şi creştinii să facă concesii, pentru ca să se poată uni cu toţii pe platforma credinţei în Hristos.

Acum biserica se găsea într-o primejdie înfricoşătoare. Închisoarea, chinul, focul şi sabia fuseseră binecuvântări în com-

paraţie cu aceasta. Unii creştini au rămas neabătuţi, declarând că nu puteau face nici un compromis. Alţii erau în favoarea părăsirii sau modificării unor trăsături ale credinţei lor şi a unirii cu aceia care primiseră o parte a creştinismului, susţinând că acestea ar fi mijloace pentru deplina lor convertire. Acesta a fost un timp de groază adâncă pentru urmaşii credincioşi ai lui Hristos. Sub mantia unui creştinism cu numele, Satana s-a strecurat în biserică pentru a strica credinţa şi pentru a întoarce minţile de la Cuvântul adevărului.

Un mare număr de creştini au consimţit în cele din urmă să coboare standardele lor şi s-a format o unire între creştinism şi păgânism. Deşi închinătorii la idoli susţineau a fi convertiţi şi uniţi cu biserica, ei îşi păstrau încă idolatria lor, schimbând numai obiectele închinării lor cu chipul lui Isus, al Mariei şi al sfinţilor. Aluatul stricat al idolatriei, adus în felul acesta în biserică, şi-a continuat lucrarea lui nenorocită. Învăţături false, ritualuri superstiţioase şi ceremonii idolatre au fost incluse în credinţă şi în închinare. Când urmaşii lui Hristos s-au unit cu închinătorii la idoli, religia creştină s-a stricat, iar biserica şi-a pierdut curăţia şi puterea. Totuşi, au fost unii care n-au fost înşelaţi de aceste amăgiri. Ei şi-au păstrat credincioşia faţă de Autorul adevărului şi s-au închinat numai lui Dumnezeu.

Totdeauna au fost două clase printre cei care mărturisesc a fi urmaşii lui Hristos. În timp ce o clasă studiază viaţa Mântuitorului şi caută cu stăruinţă să-şi corecteze greşelile pentru a se asemăna Modelului, cealaltă clasă ocoleşte adevărurile clare, practice, care le descoperă rătăcirile. Chiar şi în cea mai bună stare a ei, biserica n-a fost formată numai din credincioşi adevăraţi, curaţi şi sinceri. Mântuitorul ne-a învăţat că cei care se complac în păcat nu trebuie primiţi în biserică; cu toate acestea, El Şi-a ataşat bărbaţi care aveau defecte de caracter şi le-a încredinţat binefacerile învăţăturilor şi exemplului Său, pentru ca să aibă ocazia să-şi vadă greşelile şi să le îndrepte. Printre cei doisprezece apostoli a fost un vânzător. Iuda a fost primit nu pentru defectele lui de

caracter, ci în ciuda lor. El s-a unit cu ucenicii ca, prin învăţătura şi exemplul lui Hristos, să poată învăţa ce alcătuieşte un caracter creştin şi în felul acesta să fie adus să-şi vadă greşelile, să se pocăiască şi, cu ajutorul harului divin, să-şi curăţească sufletul, „prin ascultare de adevăr". Dar Iuda n-a umblat în lumina lăsată atât de îndurător să lumineze asupra lui. Prin îngăduirea păcatului a invitat ispitele Satanei. Trăsăturile lui rele de caracter au devenit predominante. El şi-a lăsat mintea sub stăpânirea puterilor întunericului şi se supăra atunci când greşelile îi erau mustrate; în felul acesta a ajuns să săvârşească crima teribilă de trădare a Învăţătorului său. Tot astfel fac şi cei care nutresc păcatul sub masca evlaviei, urăsc pe aceia care le tulbură pacea, condamnând cursul păcătos al vieţii lor. Când se iveşte o ocazie favorabilă, ei trădează, ca şi Iuda, pe aceia care au căutat să-i mustre spre binele lor.

Apostolii aveau de luptat cu aceia din biserică care pretindeau că sunt evlavioşi, în timp ce în ascuns nutreau nelegiuirea. Anania şi Safira lucrau de partea înşelătorilor, pretinzând că aduc o jertfă întreagă pentru Dumnezeu, în timp ce erau lacomi, reţinând o parte pentru ei. Duhul adevărului a descoperit apostolilor adevăratul caracter al acestor fraţi cu numele, iar judecăţile lui Dumnezeu au curăţit biserica de această pată pe neprihănirea ei. Această dovadă categorică a cercetării Duhului lui Hristos în biserică era o groază pentru făţarnici şi pentru făcătorii de rele. Ei nu mai puteau rămâne în legătură cu aceia care erau, în obiceiuri şi înclinaţii, reprezentanţi permanenţi ai lui Hristos; iar când încercările şi prigoana veneau asupra urmaşilor Săi, numai aceia care erau gata să părăsească totul pentru adevăr doreau să devină ucenici ai Săi. În felul acesta, atâta vreme cât persecuţia a continuat, biserica a rămas relativ curată. Dar când aceasta a încetat, s-au adăugat convertiţi care erau mai puţin sinceri şi devotaţi şi s-a deschis astfel o uşă pentru ca Satana să obţină un punct de sprijin.

Însă, pentru că nu este nici o legătură între Prinţul luinii şi prinţul întunericului, nu poate fi vreo legătură nici ıtre ucenicii lor. Când creştinii au consimţit să se unească u aceia care erau doar pe jumătate convertiţi din păgânism, u păşit pe o cale care i-a dus din ce în ce mai departe de devăr. Satana a tresăltat pentru că reuşise să amăgească n număr atât de mare dintre urmaşii lui Hristos. Apoi a ăcut ca puterea lui să apese şi mai mult asupra acestora şi -a inspirat să persecute pe aceia care rămâneau credincioşi ıi Dumnezeu. Nimeni nu ştia atât de bine cum să se împoıivească adevăratei credinţe creştine ca aceia care odini-ară fuseseră apărătorii ei, aşa că aceşti creştini apostaziaţi, nindu-se cu tovarăşii lor pe jumătate păgâni, şi-au îndreptat ıpta împotriva trăsăturilor celor mai importante ale învă-ăturilor lui Hristos.

Aceasta a cerut o luptă disperată din partea acelora care au tat cu fermitate contra amăgirilor şi urâciunilor care erau asunse în haine sacerdotale şi introduse în biserică. Biblia nu era ıimită ca măsură a credinţei. Doctrina cu privire la libertatea eligioasă a fost clasificată drept erezie, iar susţinătorii ei au fost râţi şi proscrişi.

După o luptă lungă şi aprigă, cei credincioşi, puţini la număr, -au hotărât să rupă orice legătură cu biserica apostată, dacă ea reuza şi mai departe să se libereze de rătăcire şi idolatrie. Ei au ăzut că despărţirea era o necesitate absolută, dacă doreau să asulte de Cuvântul lui Dumnezeu. Nu şi-au permis să tolereze ătăciri fatale pentru sufletul lor şi să dea un exemplu care ar ıimejdui credinţa copiilor şi a copiilor copiilor lor. Pentru a sigura unitatea şi pacea, erau gata să facă orice concesie care orespundea cu ascultarea de Dumnezeu; dar simţeau că însăşi ıacea ar fi fost prea scump câştigată cu jertfirea principiilor. Dacă unitatea se putea asigura numai prin compromiterea ade-ărului şi dreptăţii, atunci preferau să rămână în despărţire şi chiar n război.

Bine ar fi pentru biserică şi pentru lume dacă principiile care au animat acele suflete sincere ar fi reînviate în inimile acelora care se numesc poporul lui Dumnezeu. Există o indiferenţă alarmantă faţă de învăţăturile care sunt stâlpii credinţei creştine. Părerea că, în fond, ele nu sunt de importanţă vitală câştigă teren. Această degenerare întăreşte mâinile instrumentelor lui Satana, aşa încât teoriile rătăcirii şi amăgirile fatale, cărora cei credincioşi din veacurile trecute li s-au împotrivit şi le-au demascat cu primejdia vieţii lor, sunt privite astăzi favorabil de către mii care pretind a fi urmaşii lui Hristos.

Primii creştini au fost în adevăr un popor deosebit. Comportamentul fără reproş şi credinţa lor neclintită erau o mustrare continuă care tulbura pacea păcătoşilor. Deşi puţini la număr, fără avere, poziţie sau titluri, ei erau o teamă pentru făcătorii de rele când erau cunoscute învăţăturile şi caracterul lor. De aceea erau urâţi de cei nelegiuiţi, aşa cum Abel a fost urât de Cain cel necredincios. Pentru acelaşi motiv pentru care Cain l-a omorât pe Abel, aceia care au căutat să se scuture de mustrările Duhului Sfânt au dat la moarte pe poporul lui Dumnezeu. Pentru acelaşi motiv iudeii au lepădat şi au răstignit pe Mântuitorul - deoarece curăţia şi sfinţenia caracterului Său era o mustrare continuă pentru egoismul şi stri-căciunea lor. Din zilele lui Hristos şi până astăzi, ucenicii Săi credincioşi au provocat ura şi împotrivirea acelora care iubesc şi urmează căile păcatului.

Atunci, cum poate fi numită Evanghelia o solie a păcii? Când Isaia a prezis naşterea lui Mesia, i-a dat titlul de „Domn al păcii". Când îngerii au adus păstorilor vestea că Hristos S-a născut, au cântat deasupra câmpiilor Betleemului: „Slavă lui Dumnezeu în locurile prea înalte, şi pe pământ pace şi între oameni bună învoire" (Luca 2,14). \n aparenţă, există o contradicţie între aceste declaraţii profetice şi cuvintele lui Hristos: „N-am venit să aduc pacea, ci sabia" (Matei 10,34). Dar înţelese bine, amândouă sunt într-o armonie desăvârşită. Evanghelia este o

olie a păcii. Creştinismul este un sistem care, dacă este primit şi ıscultat, va răspândi pace, armonie şi fericire peste tot pământul. Religia lui Hristos va uni într-o frăţie strânsă pe toţi aceia care primesc învăţăturile ei. Misiunea lui Hristos a fost tocmai aceea le a împăca pe oameni cu Dumnezeu, şi pe unul cu altul. Dar, în majoritate, omenirea este sub stăpânirea Satanei, cel mai crud vrăjmaş al lui Hristos. Evanghelia prezintă oamenilor principiile vieţii care se deosebesc fundamental de obiceiurile şi dorinţele or şi din cauza aceasta ei se răzvrătesc împotriva ei. Ei urăsc curăţia care descoperă şi condamnă păcatele lor, în majoritate îi persecută şi distrug pe aceia care susţin cerinţele ei sfinte şi drepte. În sensul acesta - deoarece adevărurile înalte pe care ei le aduc provoacă ură şi luptă - Evanghelia este numită o sabie.

Tainica lucrare a providenţei, care îngăduie ca cel drept să sufere persecuţia din mâna celor răi, a fost o cauză de mare nedumerire pentru mulţi care sunt slabi în credinţă. Unii sunt gata să părăsească chiar încrederea lor în Dumnezeu, deoarece El ngăduie celor mai josnici oameni să prospere, în timp ce cei mai buni şi mai curaţi sunt apăsaţi şi chinuiţi de puterea lor crudă. Cum, întreabă ei, poate Acela care este drept şi milos şi care este nemărginit în putere să îngăduie o aşa nedreptate şi apăsare? Aceasta este o problemă care nu ne priveşte pe noi. Dumnezeu ne-a dat dovezi ndestulătoare cu privire la iubirea Sa şi nu trebuie să ne îndoim de bunătatea Sa, atunci când nu putem înţelege lucrările providenţei Sale. Prevăzând îndoielile care urmau să apese pe sufletul lor în zilele de încercare şi întuneric, Mântuitorul spunea ucenicilor Săi: „Aduceţi-vă aminte de vorba, pe care v-am spus-o: Robul nu este mai mare decât stăpânul său". „Dacă M-au prigonit pe Mine, şi pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu, şi pe al vostru îl vor păzi" (Ioan 15,20). Isus a suferit pentru noi mai mult decât poate fi făcut să sufere oricare dintre urmaşii Săi datorită cruzimii oamenilor nelegiuiţi. Aceia care sunt chemaţi să sufere chinul şi moartea de martir nu fac decât să calce pe urmele scumpului Fiu al lui Dumnezeu.

„Domnul nu întârzie în împlinirea făgăduinţei Lui" (2 Petru 3,9). El nu uită şi nici nu neglijează pe copiii Săi; dar îngăduie celor nelegiuiţi să descopere adevăratul lor caracter, pentru ca nici unul din aceia care doresc să facă voia Sa să nu fie amăgit cu privire la ei. Mai mult, cei drepţi sunt puşi în cuptorul necazurilor ca şi ei să fie curăţiţi; ca exemplul lor să convingă şi pe alţii de realitatea credinţei şi evlaviei lor; şi ca drumul lor neabătut să condamne pe cei răi şi necredincioşi.

Dumnezeu îngăduie celor nelegiuiţi să progreseze şi să-şi descopere vrăjmăşia împotriva Lui, ca atunci când vor fi umplut măsura nelegiuirii lor, toţi să vadă dreptatea şi mila Sa în distrugerea lor deplină. Ziua răzbunării Sale se grăbeşte, când toţi aceia care au călcat Legea Sa şi au persecutat pe poporul Său vor primi o răsplată dreaptă a faptelor lor; când orice faptă de cruzime sau nedreptate faţă de credincioşii lui Dumnezeu va fi pedepsită ca şi când ar fi fost făcută faţă de Hristos Însuşi.

Mai este încă o problemă şi mai importantă care trebuie să fie în atenţia bisericilor de astăzi. Apostolul Pavel spune că „toţi cei care vor să trăiască cu evlavie în Isus Hristos vor fi prigoniţi" (2 Tim. 3,12). Atunci, de ce persecuţia pare că a slăbit într-o mare măsură? Singurul motiv este că biserica s-a conformat cerinţelor lumii şi nu mai trezeşte nici o împotrivire.

Religia care este la modă în zilele noastre nu are caracterul curat şi sfânt pe care l-a avut credinţa creştină în zilele lui Hristos şi ale apostolilor Săi. Datorită spiritului de compromis cu păcatul, din cauză că marile adevăruri ale Cuvântului lui Dumnezeu sunt privite cu indiferenţă, pentru că este atât de puţină evlavie în biserică, creştinismul este în aparenţă atât de popular în lume. Să se producă o reînviorare a credinţei şi puterii din prima biserică, şi atunci spiritul persecuţiei va fi reînviat, iar flăcările persecuţiei vor fi iarăşi aprinse.

O epocă de întuneric spiritual

Apostolul Pavel, în a doua sa epistolă către Tesaloniceni, a prezis o mare cădere de la credinţă, care urma să aibă ca rezultat întemeierea puterii papale. El declara că ziua lui Hristos nu va veni „...înainte ca să fi venit lepădarea de credinţă şi de a se descoperi omul fărădelegii, fiul pierzării, protivnicul, care se înalţă mai presus de tot ce se numeşte 'Dumnezeu', sau de ce este vrednic de închinare. Aşa că se va aşeza în Templul lui Dumnezeu, dându-se drept Dumnezeu". Şi mai departe, apostolul îi avertizează pe fraţii săi că: „Taina fărădelegii a şi început să lucreze" (2 Tes. 2,3.4.7). Chiar la acea dată timpurie, el a văzut strecurându-se în biserică rătăciri care urmau să pregătească drumul pentru dezvoltarea papalităţii.

Încetul cu încetul, la început în linişte şi pe furiş, apoi mai deschis pe măsură ce creştea în putere şi câştiga stăpânire peste minţile oamenilor, „taina fărădelegii" şi-a continuat lucrarea ei amăgitoare şi hulitoare. Aproape pe nesimţite, obiceiurile păgânismului şi-au găsit intrarea în biserica creştină. Spiritul de compromis şi conformismul au fost reţinute pentru o vreme de persecuţiile crude pe care biserica le-a suferit sub păgânism. Dar

când persecuţia a încetat, iar creştinismul a intrat în curţile şi palatele împăraţilor, a fost lăsată la o parte simplitatea umilă a lui Hristos şi a apostolilor Lui în schimbul pompei şi mândriei preoţilor şi conducătorilor păgâni; în locul cerinţelor lui Dumnezeu au fost puse teoriile şi tradiţiile omeneşti. Convertirea cu numele a lui Constantin, în prima parte a secolului al IV-lea, a produs o mare bucurie; iar lumea, îmbrăcată cu o formă a neprihănirii, a pătruns în biserică. Atunci lucrarea de stricăciune a înaintat repede. Păgânismul, care părea că fusese învins, deveni biruitor. Spiritul lui stăpânea biserica. Învăţăturile, ceremoniile şi superstiţiile lui au fost introduse în credinţa şi închinarea pretinşilor urmaşi ai lui Hristos.

Această înţelegere între păgânism şi creştinism a dat naştere la „omul fărădelegii", prezis în profeţie ca unul care se împotriveşte şi se înalţă pe sine mai presus de Dumnezeu. Acel sistem uriaş de religie falsă este capodopera puterii lui Satana - un monument al eforturilor lui de a se aşeza pe tron pentru a conduce pământul după voia lui.

Satana mai încercase o dată să se înţeleagă cu Hristos. A venit la Fiul lui Dumnezeu în pustia ispitei şi, arătându-I toate împărăţiile lumii împreună cu slava lor, s-a oferit să dea totul în mâinile Sale, dacă El va recunoaşte supremaţia prinţului întunericului. Hristos a mustrat pe ispititorul semeţ şi l-a obligat să plece. Dar Satana are un succes mai mare prezentând aceeaşi ispită omului. Pentru a-şi asigura câştiguri şi onoruri lumeşti, biserica a fost inspirată să caute favoarea şi sprijinul oamenilor mari ai pământului; şi, lepădând astfel pe Hristos, ea a fost amăgită să încheie un legământ cu reprezentantul Satanei - episcopul Romei.

Una dintre învăţăturile de seamă ale romanismului este aceea că papa este capul vizibil al întregii biserici a lui Hristos, investit cu autoritate supremă peste episcopii şi preoţii din toate părţile lumii. Mai mult decât atât, papei i-au fost date chiar titlurile Dumnezeirii. A fost numit „Domnul Dumnezeul Papa" (vezi note

suplimentare) şi a fost declarat infailibil. El pretinde închinarea tuturor oamenilor. Aceeaşi pretenţie a fost ridicată de Satana în pustia ispitei şi este încă cerută de el prin biserica Romei, şi mulţimi imense sunt gata să-i aducă închinare.

Dar aceia care se tem de Dumnezeu şi-L respectă întâmpină această încumetare strigătoare la cer, aşa cum şi Hristos a întâmpinat pretenţiile vrăjmaşului celui viclean: „Domnului Dumnezeului tău să te închini şi numai Lui să-I slujeşti" (Luca 4,8). Dumnezeu n-a dat nici măcar o iotă în Cuvântul Său prin care să fi desemnat vreun om a fi capul bisericii. Învăţătura despre supremaţia papală se opune direct învăţăturii Scripturilor. Papa nu poate avea nici o putere peste biserica lui Hristos afară de aceea luată prin uzurpare.

Romaniştii au stăruit în a aduce protestanţilor acuzaţia de erezie şi de despărţire voită de adevărata biserică. Dar aceste acuzaţii li se aplică mai degrabă lor. Ei sunt aceia care au părăsit steagul lui Hristos şi s-au depărtat de „credinţa care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna" (Iuda 3).

Satana ştia bine că Sfintele Scripturi îi vor face pe oameni în stare să discearnă amăgirile lui şi să-i înfrângă puterea. Chiar Mântuitorul lumii a rezistat atacului lui prin Cuvânt. La orice atac, Hristos prezenta scutul adevărului veşnic, spunând: „Stă scris". La orice sugestie a adversarului, El opunea înţelepciunea şi puterea Cuvântului. Pentru ca Satana să-şi poată menţine stăpânirea sa asupra oamenilor şi pentru a întemeia autoritatea uzurpatorului papal, trebuia să-i ţină în necunoştinţă faţă de Scripturi. Biblia L-ar fi înălţat pe Dumnezeu şi i-ar fi aşezat pe oamenii mărginiţi în adevărata lor poziţie; de aceea adevărurile ei sfinte trebuia ascunse şi oprimate. Această logică a fost adoptată de biserica romană. Timp de sute de ani credinţa Bibliei a fost interzisă. Oamenilor le-a fost interzis să o citească sau să o aibă în case, iar preoţii şi prelaţii fără principii interpretau învăţăturile ei pentru a susţine pretenţiile lor. În felul acesta, papa a ajuns să fie recunoscut aproape în general ca locţiitor al

lui Dumnezeu pe pământ, înzestrat cu autoritate peste biserică şi stat.

Descoperitorul rătăcirii fiind îndepărtat, Satana lucra după cum îi era voia. Profeţia afirma că papalitatea urma să „se încumete să schimbe vremile şi legea" (Dan. 7,25). Această lucrare n-a fost o acţiune uşoară. Pentru a oferi convertiţilor de la păgânism un înlocuitor pentru închinarea la idoli, şi în felul acesta să-i încurajeze a primi cu numele creştinismul, închinarea la chipuri şi la moaşte a fost introdusă treptat în serviciul divin creştin. Decretul unui consiliu general (vezi note suplimentare) a stabilit în cele din urmă acest sistem de idolatrie. Pentru a completa lucrarea hulitoare, Roma s-a încumetat să scoată din Legea lui Dumnezeu porunca a doua, care opreşte închinarea la chipuri, şi să împartă porunca a zecea în două, pentru a păstra numărul.

Dar spiritul de cedare faţă de păgânism a deschis calea pentru o altă dispreţuire a autorităţii cerului. Satana, lucrând prin conducătorii neconsacraţi ai bisericii, s-a amestecat şi în porunca a patra şi a încercat să îndepărteze vechiul Sabat, ziua pe care Dumnezeu a binecuvântat-o şi a sfinţit-o (Gen. 2,2.3), iar în locul ei să înalţe sărbătoarea păzită de păgâni ca „venerabila zi a soarelui". La început, această schimbare n-a fost încercată pe faţă. În primele veacuri, Sabatul cel adevărat a fost ţinut de toţi creştinii. Ei erau geloşi pe onoarea lui Dumnezeu şi, crezând că Legea Sa este de neschimbat, au păzit cu râvnă sfinţenia preceptelor ei. Dar Satana a lucrat cu o mare subtilitate prin agenţii lui pentru a-şi atinge scopul. Pentru ca atenţia poporului să poată fi atrasă asupra duminicii, aceasta a fost declarată ca sărbătoare în cinstea învierii lui Hristos. Slujbe religioase au fost ţinute în ea; era totuşi privită ca o zi de recreere, Sabatul fiind încă păzit cu sfinţenie.

Spre a pregăti calea pentru lucrarea pe care plănuise să o îndeplinească, Satana îi făcuse pe iudei, înainte de venirea lui Hristos, să împovăreze Sabatul cu cele mai stricte pretenţii,

făcând din păzirea lui o povară. Acum, folosind lumina falsă în care reuşise să-l facă a fi privit, a aruncat ocară asupra lui ca fiind o instituţie evreiască. În timp ce creştinii în general continuau să păzească duminica drept o sărbătoare a bucuriei, i-a condus să facă din Sabat o zi de post, o zi de amărăciune şi tristeţe, pentru a arăta ura faţă de iudaism.

În prima parte a sec. al IV-lea, împăratul Constantin a emis un decret care făcea din duminică o sărbătoare publică în întreg imperiul roman (vezi note suplimentare). Ziua soarelui a fost cinstită de către supuşii lui păgâni şi a fost onorată de creştini; politica împăratului era aceea de a uni interesele adverse ale creştinismului şi păgânismului. El a fost îndemnat să facă acest lucru de către episcopii bisericii care, inspiraţi de ambiţii şi însetaţi de putere, au înţeles că, dacă va fi păzită aceeaşi zi atât de către creştini, cât şi de păgâni, aceasta va uşu- ra primirea cu numele a creştinismului de către păgâni şi în felul acesta puterea şi gloria bisericii vor creşte. Dar, în timp ce mulţi creştini temători de Dumnezeu erau conduşi treptat să primească duminica ca având un anume grad de sfinţenie, ei socoteau încă Sabatul cel adevărat ca sfinţit Domnului şi-l păzeau în ascultare de porunca a patra.

Arhiamăgitorul nu-şi terminase lucrarea. El s-a hotărât să adune lumea creştină sub steagul său şi să-şi exercite puterea prin locţiitorul lui, pontiful cel mândru, care se pretindea a fi reprezentantul lui Hristos. Prin păgânii pe jumătate convertiţi, prin prelaţii ambiţioşi şi prin credincioşii iubitori de lume, şi-a îndeplinit planul. Din timp în timp, au fost ţinute mari concilii, în care erau convocaţi demnitari ai bisericii din toată lumea. Aproape în fiecare conciliu Sabatul pe care Dumnezeu îl instituise era coborât din ce în ce mai mult, în timp ce duminica era în aceeaşi măsură înălţată. În felul acesta sărbătoarea păgână a ajuns în cele din urmă să fie onorată ca o instituţie divină, în timp ce Sabatul biblic a fost declarat o rămăşiţă a iudaismului, iar păzitorii lui au fost declaraţi blestemaţi.

Marele apostat reuşise să se înalţe „mai presus de tot ce se numeşte Dumnezeu sau de ce este vrednic de închinare" (2 Tes. 2,4). El îndrăznise să schimbe singurul precept al Legii divine care îndreaptă fără greş toată omenirea către viul şi adevăratul Dumnezeu. În porunca a patra, Dumnezeu este descoperit ca Creatorul cerului şi al pământului, şi prin aceasta Se deosebeşte de toţi zeii falşi. Deoarece era o amintire a lucrării de creaţiune, ziua a şaptea a fost sfinţită ca zi de odihnă pentru om. Ea a fost destinată să păstreze continuu în minţile oamenilor pe viul Dumnezeu ca izvor al existenţei şi ca obiect de închinare şi adorare. Satana se luptă să-i întoarcă pe oameni de la devotamentul lor faţă de Dumnezeu şi de la ascultarea de Legea Sa; de aceea îşi îndreaptă eforturile îndeosebi împotriva poruncii care arată pe Dumnezeu ca Creator.

Protestanţii susţin acum că învierea lui Hristos în ziua duminicii a făcut din ea Sabatul creştin. Dar dovezi din Scriptură lipsesc. Nici o onoare de felul acesta n-a fost dată zilei acesteia de către Hristos sau apostolii Săi. Păzirea duminicii ca instituţie creştină şi-a avut originea în acea „taină a fărădelegii" (2 Tes. 2,7), care şi-a început lucrarea chiar în zilele lui Pavel. Unde şi când a adoptat Domnul acest prunc al papalităţii? Ce motiv temeinic poate fi dat pentru o schimbare pe care Scripturile nu o aprobă?

În veacul al şaselea, papalitatea devenise puternic întemeiată. Scaunul puterii ei a fost stabilit în cetatea imperială, iar episcopul Romei a fost declarat cap peste întreaga biserică. Păgânismul dăduse locul papalităţii. Balaurul dăduse fiarei „puterea lui, tronul lui, şi o mare stăpânire" (Apoc. 13,2) (vezi note suplimentare). Şi acum au început cei 1260 de ani de persecuţie papală, prezişi în profeţiile lui Daniel şi Apocalipsei (Daniel 7,25; Apoc. 13,5-7). Creştinii au fost obligaţi să aleagă fie să-şi părăsească integritatea şi să primească ceremoniile şi închinarea papală, fie să-şi petreacă viaţa în închisoare sau să sufere moartea pe roată, pe rug sau de securea călăului.

Acum s-au împlinit cuvintele lui Isus: „Veţi fi daţi în mâinile or până şi de părinţii, fraţii, rudele şi prietenii voştri; şi vor omorî pe mulţi dintre voi. Veţi fi urâţi de toţi din pricina Numelui Meu“ (Luca 21,16.17). Persecuţia s-a dezlănţuit asupra celor credincioşi cu o mai mare furie decât oricând mai înainte, iar lumea a devenit un imens câmp de luptă. Pentru sute de ani, biserica lui Hristos şi-a găsit scăpare în izolare şi întuneric. Căci zice profetul: „Şi femeia a fugit în pustie, într-un loc pregătit de Dumnezeu, ca să fie hrănită acolo o mie două sute şasezeci de zile“ (Apoc. 12,6).

Înălţarea la putere a bisericii Romei a marcat începutul Evului Întunecat. Pe măsură ce puterea ei creştea, întunericul devenea mai profund. Credinţa a fost transferată de la Hristos, Temelia cea adevărată, la papa de la Roma. În loc să se încreadă în Fiul lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor şi pentru mântuirea veşnică, oamenii priveau la papa, la preoţii şi prelaţii cărora el le dăduse autoritatea. Ei erau învăţaţi că papa era mijlocitorul lor pământesc, că nimeni nu se putea apropia de Dumnezeu decât prin el; şi că el stătea în locul lui Dumnezeu pentru ei. Pentru motivul acesta trebuia să i se dea ascultarea pe care o pretindea. O abatere de la cerinţele lui constituia un motiv suficient pentru cea mai aspră pedeapsă care venea peste trupurile şi sufletele ofensatorilor. În felul acesta minţile oamenilor erau întoarse de la Dumnezeu către oameni greşiţi, cu defecte şi cruzi, ba mai mult, chiar către prinţul întunericului, care-şi exercita puterea prin ei. Păcatul era mascat într-un veşmânt de sfinţenie. Când Scripturile sunt îndepărtate, iar omul ajunge să se privească pe sine ca fiind suprem, trebuie să ne aşteptăm numai la înşelătorie, amăgire şi nelegiuire josnică. O dată cu înălţarea legilor şi tradiţiilor omeneşti, s-a dat pe faţă corupţia care totdeauna se naşte din îndepărtarea Legii lui Dumnezeu.

Acelea au fost zile primejdioase pentru biserica lui Hristos. Credincioşii purtători de steag erau fără îndoială puţini. Deşi

adevărul n-a fost lăsat fără martori, uneori se părea totuşi că rătăcirea şi superstiţia vor predomina pe deplin, iar adevărata religie va fi izgonită de pe pământ. Evanghelia a fost pierdută din vedere, formele religioase deveneau mai numeroase, iar oamenii erau împovăraţi tot mai mult cu obligaţii riguroase.

Ei nu erau numai învăţaţi să privească la papa ca mijlocitor al lor, dar şi să-şi pună încrederea în propriile lor fapte, ca ispăşire pentru păcat. Pelerinajele lungi, faptele de penitenţă, închinarea la moaşte, înălţarea de biserici, altare şi morminte sfinte, plata de sume mari pentru biserică - toate acestea şi multe altele asemănătoare erau încurajate pentru a îndepărta mânia lui Dumnezeu sau a asigura favoarea Sa, ca şi când Dumnezeu ar fi fost ca oamenii, care s-ar fi mâniat pentru lucruri de nimic sau ar fi fost împăcat prin daruri sau fapte de pocăinţă!

Cu toate acestea, viciul era răspândit chiar printre conducătorii bisericii romane, iar influenţa ei părea să crească continuu. Spre încheierea sec. al VIII-lea, papistaşii au ridicat pretenţia că, în primele secole ale bisericii, episcopii Romei avuseseră aceeaşi putere spirituală pe care şi-o asumaseră acum. Pentru a fundamenta această pretenţie a trebuit să fie folosite unele mijloace spre a-i da o aparenţă de autoritate; şi acestea au fost sugerate uşor de către tatăl minciunii. Au fost născocite de călugări scrieri vechi. Au fost descoperite hotărâri ale conciliilor despre care nu se auzise mai înainte şi care stabileau supremaţia generală a papei din primele timpuri. Şi o biserică ce lepădase adevărul a primit cu lăcomie aceste amăgiri (vezi note suplimentare).

Puţinii ziditori credincioşi pe temelia cea adevărată (1 Cor. 3,10.11) au fost uluiţi şi încurcaţi atunci când absurdităţile învăţăturii celei rătăcite au împiedicat lucrarea. Ca şi ziditorii de pe zidurile Ierusalimului din zilele lui Neemia, unii erau gata să spună: „Puterile celor ce duc poverile slăbesc, şi dărâmăturile sunt multe; nu vom putea să zidim zidul" (Neem. 4,10). Obosiţi

de lupta continuă contra persecuţiei, a înşelăciunii, a nelegiuirii şi a tuturor celorlalte piedici pe care Satana le putea născoci pentru a încurca înaintarea lor, unii care fuseseră clăditori credincioşi s-au descurajat; şi de dragul păcii şi al siguranţei pentru averile şi viaţa lor, au părăsit temelia cea adevărată. Alţii, neînfricaţi de împotrivirea vrăjmaşilor lor, au declarat fără teamă: „Nu vă temeţi de ei; aduceţi-vă aminte de Domnul, care este mare şi înfricoşat" (vers. 14) şi au mers mai departe, fiecare cu sabia încinsă. (Efes. 6,17).

Acelaşi spirit de ură şi de împotrivire faţă de adevăr a inspirat pe vrăjmaşii lui Dumnezeu din fiecare veac şi aceeaşi veghere şi fidelitate s-a cerut de la slujitorii Săi. Cuvintele lui Hristos spuse pentru ucenici se aplică urmaşilor Săi de la încheierea vremii: „Ceea ce vă spun vouă, spun tuturor, vegheaţi" (Marcu 13,37).

Întunericul părea să se îndesească. Închinarea la chipuri a devenit aproape generală. Candelele ardeau înaintea icoanelor cărora le erau înălţate rugăciuni. Obiceiurile cele mai absurde şi mai superstiţioase predominau. Minţile oamenilor erau atât de cu totul stăpânite de superstiţie, încât raţiunea părea că-şi pierduse influenţa. În timp ce preoţii şi episcopii erau iubitori de plăceri, senzuali şi corupţi, nu se putea aştepta decât ca poporul care privea la ei drept călăuze să fie cufundat în ignoranţă şi viciu.

Un alt pas spre supremaţia papală a fost făcut atunci când, în sec. al XI-lea, papa Grigore al VII-lea a proclamat desăvârşirea bisericii romane. Printre afirmaţiile pe care le susţinea, era una care declara că biserica n-a greşit niciodată, nici nu va putea greşi vreodată, după Scripturi. Dar această afirmaţie nu era însoţită de dovezile din Scriptură. Pontiful cel mândru mai pretindea puterea de a detrona pe împăraţi şi declara că nici o hotărâre pe care ar fi pronunţat-o el nu putea fi răsturnată de nimeni, ci că era prerogativa lui aceea de a răsturna hotărârile altora (vezi notele suplimentare).

O ilustraţie izbitoare a caracterului tiranic al acestei susţineri de infailibilitate a fost dată în comportarea faţă de împăratul german Henric al IV-lea. Pentru bănuiala de dispreţ faţă de autoritatea papei, acest monarh a fost excomunicat şi detronat. Îngrozit de părăsirea şi trădarea prinţilor lui, care erau încurajaţi la răzvrătire împotriva lui de mandatul papei, Henric a simţit nevoia de a face pace cu Roma. Împreună cu soţia lui şi un servitor credincios, a trecut Alpii în miezul iernii, ca să se umilească înaintea papei. După sosirea la castelul în care se retrăsese papa Grigore, el a fost condus, fără gardienii lui, într-o curte interioară, şi acolo, în frigul aspru al iernii, cu capul descoperit şi picioarele goale, într-o îmbrăcăminte mizerabilă, a aşteptat îngăduinţa papei de a apărea în faţa lui. Pontiful nu s-a îndurat să-i acorde iertare până când n-a petrecut trei zile în post şi mărturisire. Chiar şi atunci, împăratul putea să-şi exercite atributele şi să-şi primească însemnele imperiale numai cu condiţia să aştepte hotărârea papei. Şi Grigore, încurajat de victorie, susţinea cu înfumurare că era de datoria lui să umilească mândria regilor.

Cât de izbitor este contrastul dintre mândria arogantă a acestui pontif dispreţuitor şi blândeţea şi umilinţa lui Hristos, care Se prezintă pe Sine bătând la uşa inimii ca să intre pentru a aduce iertare şi pace şi care i-a învăţat pe ucenicii Săi: „Oricine vrea să fie cel dintâi între voi, să vă fie rob" (Matei 20,27).

Veacurile care au urmat au fost martore la o creştere continuă a rătăcirii în învăţăturile susţinute de Roma. Chiar şi înainte de naşterea papalităţii, învăţăturile filozofilor păgâni captivaseră atenţia şi-şi exercitau influenţa în biserică. Mulţi din cei care susţineau că sunt convertiţi se ţineau încă de învăţăturile filozofiei lor păgâneşti şi nu numai că ei continuau să le studieze, dar le impuneau şi altora, socotindu-le mijloace de a-şi extinde influenţa printre păgâni.

Rătăciri serioase au fost introduse în felul acesta în credinţa creştină. Printre cele mai de frunte erau credinţa în nemurirea

naturală a omului şi conştienţa lui în moarte. Această învăţătură a pus temelia pe care Roma şi-a întemeiat invocarea sfinţilor şi adorarea fecioarei Maria. Din aceasta a izvorât şi rătăcirea cu privire la chinurile veşnice pentru cel care rămâne nepocăit şi care a fost încorporată de timpuriu în doctrina papală.

Atunci a fost pregătită calea pentru introducerea unei alte născociri a păgânismului, pe care Roma a numit-o purgatoriu şi a folosit-o pentru a îngrozi mulţimile credule şi superstiţioase. Prin această rătăcire se afirma existenţa unui loc de tortură, în care sufletele acelora care n-au meritat condamnarea veşnică trebuie să sufere pedeapsa pentru păcatele lor şi din care, după ce sunt eliberate de necurăţie, sunt primite în ceruri (vezi note suplimentare).

Apoi a fost necesară o altă plăsmuire pentru a face ca Roma să fie în stare să profite de pe urma temerilor şi viciilor adepţilor ei. Aceasta a fost realizată prin învăţătura despre indulgenţe. Iertarea totală a păcatelor, trecute, prezente şi viitoare, şi scăparea de toate durerile şi pedepsele ce decurgeau din ele erau făgăduite tuturor acelora care se înscriau în războaiele pontifilor, pentru a-şi întinde stăpânirea lor lumească ca să-şi pedepsească vrăjmaşii sau pentru a-i extermina pe aceia care îndrăzneau să conteste supremaţia lor spirituală. Oamenii mai erau învăţaţi că, prin oferirea de bani bisericii, s-ar putea libera de păcate şi ar putea libera şi sufletele prietenilor lor decedaţi care erau predaţi flăcărilor chinuitoare. Prin mijloace de felul acesta, Roma şi-a umplut tezaurele şi a susţinut măreţia, luxul şi viciul pretinşilor reprezentanţi ai Aceluia care nu avusese unde să-Şi plece capul (vezi note suplimentare).

Rânduiala biblică a Cinei Domnului fusese înlocuită cu jertfa idolatră a liturghiei. Preoţii papali pretindeau că, prin bufoneriile lor fără sens, transformă pâinea şi vinul simplu în „trupul şi sângele lui Hristos" (Cardinalul Wiseman. The Real Presence of the Body and Blood of Our Lord Jesus Christ in the blessed Eucharist Proved from Scripture, lect.8, sect.3, par.26). Cu o încu-

metare hulitoare, ei pretindeau pe faţă că aveau puterea de a crea pe Dumnezeu, Creatorul tuturor lucrurilor. Creştinilor li s-a cerut, sub pedeapsa cu moartea, să manifeste credinţa în această oribilă rătăcire hulitoare a cerului. Mulţimile care refuzau erau date flăcărilor (vezi notele suplimentare).

În sec. al XIII-lea, a fost înfiinţat cel mai teribil din toate instrumentele papalităţii - Inchiziţia. Prinţul întunericului s-a unit cu conducătorii ierarhiei papale. În conciliile lor tainice, Satana împreună cu îngerii lui stăpâneau minţile oamenilor nelegiuiţi, în timp ce, nevăzut, în mijlocul lor stătea un înger al lui Dumnezeu, luând un raport teribil al hotărârilor lor nelegiuite şi scriind istoria faptelor prea îngrozitoare pentru a fi văzute de ochiul omenesc. „Babilonul cel mare s-a îmbătat cu sângele sfinţilor". Trupurile mutilate ale milioanelor de martiri strigau la Dumnezeu, cerând răzbunare asupra puterii apostate.

Papalitatea devenise despotul lumii. Regi şi împăraţi se plecau în faţa hotărârilor pontifului roman. Soarta oamenilor pentru prezent şi veşnicie părea a fi sub stăpânirea lui. Timp de sute de ani învăţăturile Romei fuseseră primite fără rezervă pe scară largă, riturile ei fuseseră aduse la îndeplinire cu respect, sărbătorile ei fuseseră păzite peste tot. Clerul ei era onorat şi susţinut cu dărnicie. Niciodată până atunci biserica romană nu ajunsese la o demnitate, măreţie sau putere mai mare.

Dar „miezul zilei papalităţii a fost miezul nopţii lumii" (J.A.Wylie - The History of Protestantism, b.1, cap.4). Sfintele Scripturi erau aproape necunoscute nu numai de către popor, ci şi de către preoţi. Ca şi fariseii din vechime, conducătorii papali urau lumina care le descoperea păcatele. Legea lui Dumnezeu, măsura dreptăţii, fiind îndepărtată, ei exercitau puterea fără măsură şi practicau viciul fără frâu. Înşelătoria, avariţia şi desfrâul abundau. Oamenii nu se dădeau înapoi de la nici o crimă prin care puteau să câştige avere sau poziţie. Palatele papilor şi ale prelaţilor erau scenele celor mai sălbatice dezmăţuri. Unii dintre pontifii care domneau erau vinovaţi de crime atât de

revoltătoare, încât conducătorii pământeşti au încercat să detroneze pe aceşti demnitari ai bisericii, ca fiind monştri prea josnici pentru a mai putea fi îngăduiţi. Timp de veacuri, Europa n-a făcut nici un progres în literatură, arte sau civilizaţie. O paralizie morală şi intelectuală căzuse peste creştinătate.

Starea lumii sub puterea romană prezenta o împlinire teribilă şi izbitoare a cuvintelor profetului Osea: „Poporul Meu piere din lipsă de cunoştinţă. Fiindcă ai lepădat cunoştinţa, şi Eu te voi lepăda... Fiindcă ai uitat Legea Dumnezeului tău, voi uita şi Eu pe copiii tăi!" „...nu este adevăr, nu este îndurare, nu este cunoştinţă de Dumnezeu în ţară. Fiecare jură strâmb şi minte, ucide, fură şi preacurveşte; năpăstuieşte şi face omoruri după omoruri" (Osea 4,6.1.2.).

Acestea au fost rezultatele îndepărtării Cuvântului lui Dumnezeu.

Capitolul 4

Valdenzii

În mijlocul întunericului care se lăsase pe pământ, în timpul îndelungatei perioade de supremaţie papală, lumina adevărului n-a putut fi stinsă cu totul. În fiecare veac au existat martori pentru Dumnezeu, bărbaţi care au cultivat credinţa în Hristos ca singurul Mijlocitor între Dumnezeu şi om, care au socotit Biblia ca fiind singura regulă de viaţă şi care au sfinţit Sabatul cel adevărat. Cât de mult datorează lumea acestor bărbaţi, posteritatea nu va şti niciodată. Au fost taxaţi ca eretici, motivele lor au fost criticate, caracterele lor au fost calomniate, scrierile lor au fost interzise, denaturate sau mutilate. Cu toate acestea ei au stat hotărâţi şi, de la un veac la altul, au păstrat credinţa în curăţia ei ca o moştenire sfântă pentru generaţiile ce urmau să vină.

Istoria poporului lui Dumnezeu în timpul veacurilor de întunecime care au urmat datorită supremaţiei Romei este scrisă în ceruri, dar în rapoartele omeneşti are un spaţiu mic. Câteva urme ale existenţei lui abia se pot găsi, cu excepţia acuzaţiilor prigonitorilor. Politica Romei a fost aceea de a şterge orice urmă de opoziţie faţă de învăţăturile sau hotărârile ei. Ea a căutat să distrugă tot ce era vinovat de erezie, fie persoane, fie scrieri. Expresii de îndoială sau întrebări cu privire la autoritatea dogmelor

papale erau suficiente pentru a pierde viaţa bogatului sau a săracului, celui de sus sau de jos. Roma a încercat să distrugă orice raport al cruzimii ei faţă de disidenţi. Conciliile papale au hotărât ca acele cărţi sau scrieri care conţin asemenea rapoarte să fie încredinţate flăcărilor. Înainte de inventarea tiparului, cărţile erau puţine la număr şi într-o formă nepotrivită de a putea fi păstrate; de aceea nu se puteau face prea multe pentru a împiedica pe romanişti să-şi aducă la îndeplinire scopul.

Nici o biserică dinăuntrul hotarelor jurisdicţiei Romei n-a fost prea mult lăsată netulburată ca să se bucure de libertatea de conştiinţă. Papalitatea n-a câştigat puterea decât întinzând mâna pentru a zdrobi pe toţi aceia care refuzau să recunoască dominaţia ei şi, una după alta, bisericile s-au supus stăpânirii ei.

În Marea Britanie, creştinismul primar prinsese rădăcini foarte de timpuriu. Evanghelia primită de bretoni în primele veacuri era atunci necoruptă de apostazia romană. Persecuţia din partea împăraţilor păgâni, care se întinsese chiar şi la aceste tărâmuri îndepărtate, a fost singurul dar pe care primele biserici din Britania l-au primit din partea Romei. Mulţi creştini din Anglia, care au fugit de persecuţie, au găsit scăpare în Scoţia; de aici adevărul a fost dus în Irlanda şi în toate ţările acestea a fost primit cu bucurie.

Când saxonii au invadat Britania, păgânismul a câştigat stăpânire. Cuceritorii n-au acceptat să fie învăţaţi de sclavii lor, iar creştinii au fost constrânşi să se retragă în munţi şi în mlaştinile sălbatice. Cu toate acestea, lumina, ascunsă pentru o vreme, a continuat să ardă. În Scoţia, un secol mai târziu, ea strălucea cu o lumină care s-a întins până în ţări îndepărtate. În Irlanda a venit credinciosul Columba împreună cu colaboratorii lui, care au adunat în jurul lor pe credincioşii împrăştiaţi pe insula singuratică Iona şi au făcut din ea centrul lucrării lor misionare. Printre aceşti evanghelişti se găsea şi un păzitor al Sabatului biblic, şi în felul acesta adevărul a fost introdus în popor. La Iona a fost întemeiată o şcoală din care au plecat

misionari nu numai în Scoţia şi Anglia, ci şi în Germania, Elveţia şi chiar Italia.

Dar Roma îşi aţintise privirile asupra Britaniei şi s-a hotărât să o aducă sub stăpânirea ei. În veacul al şaselea, misionarii ei au început convertirea saxonilor păgâni. Ei au fost primiţi cu favoruri de către barbarii cei mândri şi au convins pe mii dintre ei să practice credinţa romană. Pe măsură ce lucrarea înainta, conducătorii papali împreună cu convertiţii lor s-au ciocnit cu creştinii primari. S-a prezentat un contrast izbitor. Cei din urmă erau simpli, umili, având caracter, doctrină şi obiceiuri conforme Scripturilor, în timp ce primii dădeau la iveală superstiţia, pompa şi aroganţa papilor. Trimisul Romei a cerut ca aceste biserici creştine să recunoască supremaţia suveranului pontif. Bretanii au răspuns cu blândeţe că doreau să iubească pe toţi oamenii, dar că papa nu are dreptul de supremaţie în biserică, iar ei îi puteau da numai supunerea datorată oricărui urmaş al lui Hristos. Au fost făcute încercări repetate de a asigura unirea lor cu Roma; dar aceşti creştini umili, uimiţi de mândria desfăşurată de către trimişii ei, au răspuns categoric că nu cunosc alt stăpân decât pe Hristos. Acum s-a descoperit adevăratul spirit al papalităţii. Conducătorul roman spunea: „Dacă nu vreţi să primiţi pe fraţii care vă aduc pacea, veţi primi duşmanii care vă vor aduce războiul. Dacă nu vă uniţi cu noi pentru a arăta saxonilor calea vieţii, veţi primi de la ei lovitura de moarte“ (J.H. Merle D'Aubigné, History of the Reformation of the Sixteenth Century, b.1, cap.2). Acestea nu erau simple ameninţări. Războiul, intriga şi înşelăciunea au fost folosite împotriva acestor martori ai credinţei biblice, până când bisericile din Bretania au fost distruse sau obligate să se supună autorităţii papei.

În ţările de dincolo de jurisdicţia Romei, au existat timp de multe secole grupe de creştini care au rămas aproape cu totul libere de corupţia papală. Ele erau înconjurate de păgânism şi, în desfăşurarea veacurilor, au fost contaminate de rătăcirile lui; dar

au continuat să privească Biblia ca singura regulă de credinţă şi au primit multe dintre adevărurile ei. Aceşti creştini credeau în perpetuitatea Legii lui Dumnezeu şi păzeau Sabatul poruncii a patra. Biserici care au ţinut la această credinţă şi practică au existat în Africa Centrală şi printre armenii din Asia.

Dar printre aceia care au rezistat abuzurilor puterii papale, valdenzii au stat în frunte. Chiar în ţara în care papalitatea şi-a stabilit scaunul, acolo i s-a rezistat cel mai puternic înşelăciunii şi corupţiei ei. Timp de veacuri, bisericile Piemontului şi-au păstrat independenţa; dar în cele din urmă a sosit timpul când Roma a insistat să se supună. După lupta fără rezultat împotriva tiraniei ei, conducătorii acestor biserici au recunoscut, chiar împotriva voinţei lor, supremaţia puterii căreia lumea întreagă se părea că plăteşte tribut. Însă, au fost unii care au refuzat să se supună autorităţii papei sau prelatului. Ei s-au hotărât să păstreze credincioşia faţă de Dumnezeu şi să păstreze curăţia şi simplitatea credinţei lor. S-a produs o despărţire. Aceia care au rămas la vechea credinţă s-au retras; unii, părăsind Alpii natali, au ridicat steagul adevărului în ţări străine; alţii s-au retras în văile singuratice şi în fortăreţe stâncoase ale munţilor şi acolo şi-au păstrat libertatea de a se închina lui Dumnezeu.

Credinţa care timp de veacuri a fost ţinută şi învăţată de către creştinii valdenzi era în contrast evident cu învăţăturile rătăcite impuse de Roma. Credinţa lor religioasă era întemeiată pe Cuvântul scris al lui Dumnezeu, adevăratul sistem al creştinismului. Dar ţăranii aceia umili, în ascunzătorile lor neştiute, alungaţi de lume şi legaţi de truda zilnică în mijlocul turmelor şi viilor lor, n-au ajuns prin ei înşişi să cunoască adevărul în opoziţie cu dogmele şi rătăcirile bisericii apostaziate. Credinţa lor nu era primită de curând. Credinţa lor religioasă era o moştenire de la părinţi. Ei se luptau pentru credinţa bisericii apostolice - „credinţa care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna" (Iuda 3). „Biserica din

pustie," şi nu ierarhia mândră întronată în capitala cea mare a lumii, era biserica cea adevărată a lui Hristos, păstrătoarea comorilor adevărului pe care Dumnezeu îl încredinţase poporului Său pentru a fi dat lumii.

Printre cauzele principale care au dus la despărţirea bisericii adevărate de Roma, a fost ura acesteia din urmă faţă de Sabatul biblic. Aşa cum era prezis în profeţie, puterea papală a aruncat adevărul la pământ. Legea lui Dumnezeu a fost călcată în picioare, în timp ce tradiţiile şi obiceiurile oamenilor au fost înălţate. Bisericile care erau sub conducerea papalităţii au fost constrânse de timpuriu să onoreze, ca zi sfântă, duminica. În mijlocul rătăcirii şi superstiţiei predominante, mulţi, chiar din poporul cel adevărat al lui Dumnezeu, au ajuns atât de dezorientaţi, încât, în timp ce păzeau Sabatul, se reţineau de la muncă şi duminica. Dar lucrul acesta nu a mulţumit pe conducătorii papali. Ei au cerut nu numai ca duminica să fie sfinţită, ci ca Sabatul să fie profanat; şi au denunţat în limbajul cel mai puternic pe aceia care îndrăzneau să-i dea cinste. Numai fugind de puterea Romei au putut unii să asculte în pace de Legea lui Dumnezeu.

Valdenzii au fost printre primele popoare din Europa care au avut o traducere a Sfintelor Scripturi (vezi note suplim.). Cu sute de ani înainte de Reformă, ei aveau Biblia în manuscris în limba lor maternă. Ei aveau adevărul nefalsificat, şi aceasta a făcut din ei obiectul special al urei şi persecuţiei. Ei au declarat biserica Romei ca fiind Babilonul decăzut din Apocalips şi, cu primejdia vieţii lor, s-au împotrivit stricăciunilor ei. În timp ce unii, sub apăsarea unei persecuţii îndelungate, şi-au compromis credinţa, părăsind puţin câte puţin principiile care-i deosebeau, alţii au ţinut cu tărie la adevăr. Prin veacurile de întunecime şi decădere, au fost valdenzi care s-au împotrivit supremaţiei Romei, au respins închinarea la chipuri ca fiind idolatrie şi au păzit Sabatul cel adevărat. Sub cele mai crunte furtuni ale împotrivirii, ei şi-au păstrat credinţa. Cu toate că erau spintecaţi de lăncile ducilor de Savoia şi arşi pe

rugurile Romei, ei au stat neabătuţi pentru Cuvântul lui Dumnezeu şi pentru onoarea Sa.

Înapoia bastioanelor înalte ale munţilor - în toate veacurile scăparea celor prigoniţi şi apăsaţi - valdenzii şi-au găsit ascunzătorile. Aici lumina adevărului a fost păstrată în mijlocul întunericului Evului Mediu. Aici, timp de o mie de ani, martorii adevărului au păstrat credinţa cea veche.

Dumnezeu a pregătit pentru poporul Său un sanctuar de o grandoare înfricoşătoare, potrivit cu adevărurile cele mari date lor în păstrare. Pentru aceşti exilaţi credincioşi, munţii erau un simbol al dreptăţii de neschimbat a lui Iehova. Ei îndreptau atenţia copiilor lor către crestele care se înălţau deasupra lor într-o maiestate neschimbătoare şi le vorbeau despre Acela în care nu este schimbare, nici umbră de mutare, al cărui cuvânt este tot atât de durabil ca şi munţii cei veşnici. Dumnezeu a întemeiat munţii şi i-a încununat cu tărie; nici o altă mână, decât aceea a Puterii infinite, nu-i putea mişca din locul lor. În acelaşi fel El Şi-a clădit Legea, temelia guvernării Sale în cer şi pe pământ. Braţul omului poate să se atingă de semenii lui şi să le ia viaţa; dar acel braţ ar putea mai uşor să dezrădăcineze munţii din temeliile lor şi să-i arunce în mare decât să schimbe un singur precept din Legea lui Iehova sau să şteargă una din făgăduinţele Sale faţă de aceia care împlinesc voia Sa. În credincioşia lor faţă de Legea Sa, slujitorii lui Dumnezeu trebuie să fie tot atât de neclintiţi ca şi munţii care nu se clatină.

Munţii care înconjurau văile lor joase erau o mărturie continuă despre puterea creatoare a lui Dumnezeu şi despre o asigurare a grijii Sale ocrotitoare care nu se schimbă. Acei peregrini învăţau să iubească simbolurile tăcute ale prezenţei lui Iehova. Ei nu-şi îngăduiau nici o nemulţumire pentru greutăţile soartei lor; niciodată nu erau părăsiţi în mijlocul singurătăţii munţilor. Mulţumeau lui Dumnezeu care le rânduia un azil faţă de ura şi cruzimea oamenilor. Se bucurau de libertatea pe care o aveau de a se închina înaintea Lui. Adesea,

când erau urmăriţi de vrăjmaşi, tăria munţilor se dovedea a fi o apărare sigură. De pe stâncile cele înalte ei cântau laude lui Dumnezeu, iar armatele Romei n-au putut aduce la tăcere cântările lor de mulţumire.

Curată, simplă şi arzătoare era evlavia acestor urmaşi ai lui Hristos. Ei preţuiau cuvintele adevărului mai presus de case şi ţarini, prieteni, rude şi chiar viaţă. Ei au căutat cu stăruinţă să imprime aceste principii în inimile celor tineri. Din fragedă copilărie, tineretul era educat în Scripturi şi era învăţat să privească cu sfinţenie cererile Legii lui Dumnezeu. Copii ale Bibliei erau rare; de aceea cuvintele ei preţioase erau încredinţate memoriei. Mulţi dintre ei erau în stare să repete părţi întregi atât din Noul, cât şi din Vechiul Testament. Gândurile lui Dumnezeu erau asociate cu scenele sublime din natură şi cu binecuvântările umile ale vieţii de fiecare zi. Copilaşii învăţau să privească cu recunoştinţă spre Dumnezeu, ca fiind dătătorul oricărui har şi oricărei mângâieri.

Părinţii, oricât de iubitori şi de afectuoşi ar fi fost, îşi iubeau copiii cu prea multă înţelepciune pentru a-i familiariza cu îngăduinţa de sine. Înaintea lor era o viaţă de încercări şi greutăţi, poate chiar şi moartea de martir. Erau educaţi din copilărie să suporte greutăţile, să se supună disciplinei şi totuşi să gândească şi să acţioneze pe cont propriu. Foarte de timpuriu erau învăţaţi să poarte răspunderi, să fie atenţi în vorbire şi să cunoască înţelepciunea tăcerii. Un cuvânt neatent, lăsat să cadă în urechea vrăjmaşilor lor, putea pune în primejdie nu numai viaţa celui care-l rostise, dar chiar viaţa a sute dintre fraţii lui; căci duşmanii adevărului urmăreau ca lupii care-şi vânează prada pe aceia care îndrăzneau să ceară libertatea credinţei religioase.

Valdenzii jertfiseră proprietatea lor lumească de dragul adevărului şi cu răbdare stăruitoare trudeau pentru pâinea lor. Orice petic de pământ arabil în munţi era cultivat cu grijă; văile şi coastele mai puţin fertile erau făcute să aducă rod. Economia şi o aspră renunţare de sine formau o parte din educaţia pe care copiii o

primeau ca singura lor moştenire. Ei erau învăţaţi că Dumnezeu intenţionează ca viaţa să fie o disciplină şi că dorinţele lor puteau fi împlinite numai prin muncă personală, prin prevedere, grijă şi credinţă. Activitatea era anevoioasă şi obositoare, dar era sănătoasă, exact ceea ce trebuie omului în starea lui căzută, şcoala pe care Dumnezeu a rânduit-o pentru educarea şi dezvoltarea lui. În timp ce tineretul era obişnuit cu truda şi cu greutăţile, nu era neglijată nici cultura intelectuală. Ei erau învăţaţi că toate puterile aparţineau lui Dumnezeu şi că toate trebuia cultivate şi dezvoltate pentru serviciul Său.

Bisericile valdenzilor, în curăţia şi simplitatea lor, se asemănau cu biserica din timpurile apostolice. Respingând supremaţia papilor şi a prelaţilor, ei socoteau Biblia ca fiind singura autoritate supremă, infailibilă. Pastorii lor, în contrast cu preoţii trufaşi ai Romei, urmau exemplul Domnului lor care „a venit nu ca să I se slujească, ci ca să slujească". Şi hrăneau turma lui Dumnezeu, conducând-o la păşunile verzi şi la apele de odihnă ale Sfântului Său Cuvânt. Departe de monumentele pompei şi mândriei omeneşti, oamenii se adunau nu în biserici măreţe sau în catedrale imense, ci sub umbra munţilor în văile Alpilor sau, în timp de primejdie, în fortăreţele stâncoase, pentru a asculta cuvintele adevărului de la slujitorii lui Hristos. Pastorii nu numai că predicau Evanghelia, ci vizitau şi pe bolnavi, catehizau pe copii, mustrau pe cei greşiţi şi lucrau la rezolvarea certurilor, promovând armonia şi dragostea frăţească. În vreme de pace, erau susţinuţi prin darurile benevole ale poporului; dar, ca şi Pavel, făcătorul de corturi, fiecare învăţa o meserie sau o ocupaţie prin care, dacă ar fi fost necesar, să-şi asigure întreţinerea.

Tinerii primeau educaţie de la pastorii lor. În timp ce se dădea atenţie ramurilor de cultură generală, Biblia era studiul de căpetenie. Evangheliile lui Matei şi ale lui Ioan erau învăţate pe de rost împreună cu multe din epistole. Erau folosiţi şi la

copierea Scripturilor. Unele manuscrise cuprindeau Biblia întreagă, altele numai părţi scurte din ea, la care erau adăugate unele explicaţii simple ale textului de către aceia care erau în stare să explice Scripturile. În felul acesta erau date la iveală comorile adevărului, atâta vreme ascunse de către aceia care căutau să se înalţe mai presus de Dumnezeu.

Prin muncă răbdătoare şi neobosită, uneori în peşterile adânci şi întunecate ale pământului, la lumina torţelor, Sfintele Scripturi erau scrise verset cu verset şi capitol cu capitol. Pe măsură ce lucrarea înainta, voinţa descoperită a lui Dumnezeu strălucea ca aurul curat; cât de strălucitoare, clară şi puternică era, datorită încercărilor suferite pentru ea, numai aceia care erau angajaţi în această lucrare îşi puteau da seama. Îngeri din cer îi încurajau pe aceşti lucrători credincioşi.

Satana îndemnase pe preoţii şi prelaţii papali să îngroape Cuvântul adevărului sub ruinele rătăcirii, ereziei şi ale superstiţiei; dar a fost păstrat neîntinat în modul cel mai minunat de-a lungul veacurilor de întuneric. El nu purta amprenta omului, ci pecetea lui Dumnezeu. Oamenii au fost neobosiţi în eforturile lor de a întuneca înţelesul clar şi simplu al Scripturilor şi a face ca mărturia lor să se contrazică; dar, ca şi curcubeul peste adâncimile întunecate, Cuvântul lui Dumnezeu a rezistat furtunilor care îl ameninţau cu distrugerea. Aşa cum o mină are ascunse în adâncuri filoane bogate de aur şi argint şi toţi care vor să-i descopere rezervele preţioase trebuie să sape, tot astfel Sfintele Scripturi au tezaurele adevărului care sunt descoperite numai cercetătorului stăruitor, umil şi care se roagă. Dumnezeu a intenţionat ca Biblia să fie o carte de învăţătură pentru toată omenirea, în copilărie, tinereţe şi maturitate, şi să fie studiată în orice vreme. El a dat Cuvântul Său oamenilor ca o descoperire a Sa. Orice adevăr nou descoperit este o dezvăluire proaspătă a caracterului Autorului lui. Studiul Scripturilor este mijlocul divin rânduit să-i aducă pe oameni într-o legătură mai strânsă cu Creatorul lor şi să le dea o cunoaştere

mai desluşită a voinţei Sale. Ea este mijlocul de comunicare dintre Dumnezeu şi om.

În timp ce valdenzii priveau temerea de Dumnezeu ca fiind începutul înţelepciunii, nu erau orbi faţă de importanţa legăturii cu lumea, a cunoaşterii oamenilor şi a vieţii active, pentru dezvoltarea minţii şi ascuţirea simţurilor. De la şcolile lor din munţi, unii tineri erau trimişi la instituţii de învăţământ din oraşele Franţei sau Italiei, unde se găsea un loc mai bun pentru studiu, cugetare şi observaţii decât în Alpii lor natali. Tinerii trimişi acolo erau expuşi ispitei, vedeau viciul, întâlneau agenţii tirani ai Satanei, care le strecurau cele mai subtile erezii şi cele mai primejdioase amăgiri. Dar educaţia lor din copilărie fusese de o aşa manieră, încât îi pregătise pentru toate acestea.

În şcolile în care mergeau, ei nu trebuia să-şi facă confidenţi din nimeni. Veşmintele lor erau astfel pregătite, încât să ascundă cea mai mare comoară a lor - manuscrisele preţioase ale Scripturilor. Acestea, ca rod al lunilor şi anilor de trudă, erau purtate cu ei şi, oriunde puteau face lucrul acesta fără să trezească bănuiala, aduceau cu atenţie unele părţi din ele în calea acelora ale căror inimi păreau deschise să primească adevărul. Pe genunchii mamelor lor, tinerii valdenzi fuseseră pregătiţi având în vedere acest scop; ei înţeleseseră lucrarea şi o îndepliniseră cu credincioşie. În aceste instituţii de învăţământ, erau câştigaţi mulţi convertiţi la credinţa cea adevărată şi adesea se dovedea că principiile ei pătrundeau în toată şcoala; chiar conducătorii papali nu puteau, prin cercetarea cea mai minuţioasă, să meargă până la izvorul acestei aşa-numite erezii stricăcioase.

Duhul lui Hristos este un duh misionar. Prima dorinţă a unei inimi renăscute este să aducă şi pe alţii la Mântuitorul. Acesta era spiritul creştinilor valdenzi. Ei socoteau că Dumnezeu cerea mai mult de la ei decât numai să păstreze adevărul în curăţia lui în propriile lor biserici; că asupra lor zăcea o răspundere solemnă, de a face ca lumina să strălucească şi pentru aceia care se

găseau în întuneric; prin puterea cea mare a Cuvântului lui Dumnezeu, ei au căutat să rupă sclavia pe care Roma o impusese. Pastorii valdenzi erau pregătiţi ca misionari, fiecăruia care dorea să intre în lucrare cerându-i-se în primul rând să câştige o experienţă ca evanghelist. Fiecare trebuia să slujească trei ani într-un câmp misionar, înainte de a primi sarcina unei biserici în patrie. Această slujire, care cerea în cel mai înalt grad lepădare de sine şi sacrificiu, era o introducere potrivită pentru viaţa pastorilor din acele vremuri grele pentru sufletele oamenilor. Tinerii care primeau binecuvântarea pentru slujirea cea sfântă nu vedeau în faţa lor perspectiva bogăţiei şi slavei pământeşti, ci o viaţă de trudă şi primejdie şi o posibilă soartă de martir. Misionarii erau trimişi doi câte doi, aşa cum i-a trimis şi Isus pe ucenicii Săi. Cu fiecare tânăr era de obicei asociat un om în vârstă şi cu experienţă, tânărul fiind sub călăuzirea tovarăşului lui, care răspundea de educaţia acestuia, şi de ale cărui sfaturi trebuia să ţină seama. Aceşti colaboratori nu erau totdeauna împreună, dar se întâlneau adesea pentru rugăciune şi sfătuire, întărindu-se în felul acesta unul pe altul în credinţă.

Dacă ar fi făcut cunoscut cuiva obiectul misiunii lor, ar fi provocat o înfrângere; de aceea ascundeau cu grijă adevăratul ei caracter. Fiecare pastor cunoştea o meserie, iar misionarii îşi aduceau la îndeplinire lucrarea sub pretextul unei chemări pământeşti. De obicei, o alegeau pe aceea de negustor sau voiajor. „Duceau mătăsuri, giuvaeruri şi alte articole, pe vremea aceea nu atât de uşor de găsit decât la târguri îndepărtate; şi erau bine primiţi ca negustori acolo unde ar fi fost dispreţuiţi ca misionari" (Wylie b.1, cap.7). În toată vremea, inimile lor erau înălţate către Dumnezeu pentru înţelepciunea de a prezenta o comoară mai preţioasă decât aurul sau pietrele preţioase. Ei purtau asupra lor în ascuns copii ale Bibliei, în întregime sau părţi din ea; şi oriunde se prezenta o ocazie, atrăgeau atenţia clienţilor lor la aceste manuscrise. Adesea se

trezea în felul acesta un interes de a citi Cuvântul lui Dumnezeu, şi unele părţi erau lăsate cu bucurie acelora care doreau să-l primească.

Lucrarea acestor misionari a început pe câmpiile şi văile de la poalele munţilor lor, dar s-a răspândit cu mult peste aceste hotare. Cu picioarele goale şi în veşminte de proastă calitate şi prăfuite datorită călătoriei, aşa cum erau şi acelea ale Mântuitorului lor, ei străbăteau marile oraşe şi pătrundeau în ţări îndepărtate. Pretutindeni răspândeau sămânţa cea preţioasă. În urma lor răsăreau biserici, iar sângele martirilor mărturisea în favoarea adevărului. Ziua lui Dumnezeu va descoperi secerişul cel bogat de suflete, strânse în grânar prin lucrarea acestor oameni credincioşi. Acoperit şi tăcut, Cuvântul lui Dumnezeu îşi făcea drum prin creştinătate şi întâlnea o primire bucuroasă în căminele şi inimile oamenilor.

Pentru valdenzi, Scripturile nu erau numai un raport al procedeelor lui Dumnezeu cu oamenii din vechime şi o descoperire a răspunderilor şi datoriilor prezentului, ci şi o descoperire a primejdiilor şi slavei viitoare. Ei credeau că sfârşitul tuturor lucrurilor nu era prea departe, iar când studiau Biblia cu rugăciune şi lacrimi, erau şi mai adânc impresionaţi de declaraţiile ei preţioase şi de datoria lor de a face cunoscut şi altora adevărurile ei mântuitoare. Ei vedeau Planul de Mântuire clar descoperit în paginile sfinte şi găseau mângâiere, nădejde şi pace în credinţa în Isus. Când lumina ilumina înţelegerea lor şi le umplea inimile de bucurie, ei doreau ca razele ei să strălucească asupra acelora care erau în întunericul rătăcirii papale.

Ei vedeau că, sub conducerea papei şi a preoţilor, mulţimile încercau zadarnic să obţină iertarea, chinuindu-şi trupurile pentru păcatul sufletelor lor. Învăţaţi să creadă că faptele lor bune îi vor mântui, ei priveau continuu asupra lor, minţile lor preocupându-se de starea lor păcătoasă, văzându-se expuşi mâniei lui Dumnezeu, chinuindu-şi sufletul şi trupul, şi totuşi negăsind

nici o uşurare. În felul acesta sufletele conştiincioase erau legate de învăţăturile Romei. Mii îşi părăseau prietenii şi rudele şi-şi petreceau viaţa în celulele mânăstirilor. Prin posturi repetate şi prin biciuiri crude, prin vegheri în miez de noapte, zăcând întinşi timp de ore apăsătoare pe pietre reci şi umede, în locuinţa lor mohorâtă, prin pelerinaje lungi, prin pocăinţă umilitoare şi chinuri înspăimântătoare, mii de oameni căutau în zadar să găsească pacea conştiinţei. Apăsaţi de sentimentul păcatului şi urmăriţi de frica mâniei unui Dumnezeu răzbunător, mulţi sufereau până când natura istovită ceda şi fără nici o rază de lumină sau de nădejde se coborau în mormânt.

Valdenzii se străduiau să frângă acestor suflete flămânde pâinea vieţii, să le prezinte soliile de pace din făgăduinţele lui Dumnezeu şi să-i îndrepte spre Hristos ca singura lor nădejde de mântuire. Învăţătura că faptele bune pot face ispăşire pentru călcarea Legii lui Dumnezeu ei susţineau că se întemeiază pe rătăcire. Încrederea în meritele omeneşti umbreşte iubirea nemărginită a lui Hristos. Isus a murit ca jertfă pentru om, deoarece neamul omenesc căzut nu putea face nimic care să-l recomande înaintea lui Dumnezeu. Meritele unui Mântuitor răstignit şi înviat constituie temelia credinţei creştine. Dependenţa sufletului de Hristos este tot atât de reală şi legătura lui cu El trebuie să fie tot atât de strânsă ca şi a braţului de corp sau ca a unei mlădiţe cu butucul de vie.

Învăţăturile papilor şi preoţilor îi conduseseră pe oameni să privească caracterul lui Dumnezeu şi chiar al lui Hristos ca fiind aspru, posomorât şi respingător. Mântuitorul era reprezentat atât de lipsit de simpatie faţă de starea decăzută a omului, încât trebuia să fie invocată mijlocirea preoţilor şi a sfinţilor. Aceia ale căror minţi fuseseră iluminate de Cuvântul lui Dumnezeu se străduiau să prezinte acestor suflete pe Hristos ca fiind Mântuitorul lor iubit şi milos, stând cu braţele deschise, invitând pe toţi să vină la El cu povara păcatelor, a grijilor şi poverilor lor. Ei se străduiau să îndepărteze piedicile pe care

Satana le îngrămădise pentru ca oamenii să nu poată vedea făgăduinţele şi să vină direct la Dumnezeu, mărturisindu-şi păcatele şi primind iertare şi pace.

Misionarul valdenz descoperea cu râvnă minţilor cercetătoare adevărurile preţioase ale Evangheliei. Cu precauţie, el oferea părţi din Scriptură, scrise cu grijă. Cea mai mare bucurie a lor era să dea nădejde sufletului îndurerat de păcat, care vedea numai un Dumnezeu al răzbunării, aşteptând să execute dreptatea. Cu buze tremurânde şi cu ochii în lacrimi, adesea plecat pe genunchi, descoperea fraţilor lui făgăduinţele preţioase care arătau păcătosului unica nădejde. În felul acesta, lumina adevărului pătrundea în multe minţi întunecate, îndepărtând norul de ceaţă, până când Soarele neprihănirii lumina inimile cu razele lui vindecătoare. Adesea era cazul ca unele pasaje ale Scripturii să fie citite iar şi iar, ascultătorul dorind să-i fie repetate ca şi când ar fi dorit să se asigure că auzise corect. Deosebit de dorită era repetarea cuvintelor: „Sângele lui Isus Hristos Fiul Lui ne curăţeşte de orice păcat" (1 Ioan 1,7); „Şi după cum a înălţat Moise şarpele în pustie, tot aşa trebuie să fie înălţat şi Fiul omului, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică" (Ioan 3,14.15).

Mulţi rămăseseră neamăgiţi de pretenţiile Romei. Ei vedeau cât de zadarnică este mijlocirea oamenilor sau a îngerilor în favoarea păcătosului. Când lumina cea adevărată răsărea în mintea lor, ei exclamau cu bucurie: „Hristos este preotul meu; sângele Lui este jertfa mea; altarul Său este mărturisirea mea". Ei se încredeau cu totul în meritele lui Isus, repetând cuvintele: „Fără credinţă este cu neputinţă să fim plăcuţi lui Dumnezeu" (Evrei 11,6). „Nu este sub cer nici un alt nume dat oamenilor, prin care trebuie să fie mântuiţi" (Fapte 4,12).

Asigurarea iubirii unui Mântuitor părea prea greu de crezut pentru unele din aceste suflete lovite de furtuna păcatului. Atât de mare era uşurarea pe care o adusese, ca un potop de lumină revărsat asupra lor, încât păreau răpiţi în ceruri. Braţele lor erau

puse cu încredere în mâna lui Hristos; picioarele lor erau întemeiate pe Stânca Veacurilor. Orice teamă de moarte era alungată. Acum puteau să râvnească temniţa şi rugul, dacă prin acestea puteau onora numele Răscumpărătorului lor.

Cuvântul lui Dumnezeu era adus astfel în locuri tainice şi citit uneori unui singur suflet, alteori unor grupe mici care tânjeau după lumină şi adevăr. Adesea, toată noaptea era petrecută în felul acesta. Atât de mare era mirarea şi admiraţia ascultătorilor, încât solul milei deseori era rugat să-şi întrerupă citirea până ce mintea putea prinde veştile mântuirii. Adesea se puteau auzi rostindu-se cuvinte ca acestea: „Va primi oare Dumnezeu jertfa mea? Mă va primi El cu bunăvoinţă? Mă va ierta oare?" Apoi era citat răspunsul: „Veniţi la Mine, toţi cei trudiţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi da odihnă" (Matei 11,28).

Credinţa prindea făgăduinţa şi se auzea răspunsul plin de bucurie: „Nu mai sunt neçesare pelerinaje lungi; nici călătorii obositoare la locurile sfinte. Pot veni la Isus chiar aşa cum sunt, păcătos şi nesfânt, şi El nu va dispreţui rugăciunea de pocăinţă: 'Iertate îţi sunt păcatele.' Ale mele, chiar şi ale mele pot fi iertate!"

Un val de bucurie sfântă inunda inima, iar numele lui Isus era preamărit prin cuvinte de laudă şi mulţumire. Acele suflete fericite se reîntorceau la căminele lor pentru a răspândi lumina, pentru a repeta şi altora, cât puteau mai bine, experienţa lor cea nouă; şi anume că ei descoperiseră Calea cea vie şi adevărată. Era o putere nouă şi solemnă în cuvintele Scripturii care vorbeau direct inimilor acelora care flămânzeau după adevăr. Acesta era glasul lui Dumnezeu şi el aducea convingere acelora care îl auzeau.

Solul adevărului îşi vedea apoi de drum, dar înfăţişarea lui umilă, sinceritatea lui, seriozitatea şi ardoarea lui adâncă erau subiecte des remarcate. În multe cazuri, ascultătorii nici nu întrebau de unde vine sau unde merge. Fuseseră atât de copleşiţi, la început de surpriză, iar după aceea de recunoştinţă şi de bucurie,

încât nu se gândiseră să-l întrebe. Când îl rugaseră să-i însoţească în căminele lor, el le răspunsese că trebuie să viziteze oile pierdute ale turmei. Ei se întrebau: Fusese oare un înger din cer?

În multe cazuri solul adevărului nu mai era revăzut. Îşi luase drumul spre alte ţări, sau îşi irosea viaţa în vreo temniţă necunoscută, sau poate oasele lui albeau pe locul unde mărturisise pentru adevăr. Dar cuvintele pe care le lăsase în urmă nu puteau fi distruse. Ele îşi făceau lucrarea în inimile oamenilor; rezultatele lor binecuvântate vor fi cunoscute pe deplin numai la judecată.

Misionarii valdenzi au invadat împărăţia Satanei, dar puterile întunericului s-au trezit la o veghere mai atentă. Toate străduinţele pentru înaintarea adevărului erau urmărite de prinţul răului şi el provoca temeri agenţilor lui. Conducătorii papali au văzut o prevestire de primejdie pentru cauza lor datorită lucrării acestor călători umili. Dacă lumina adevărului ar fi fost lăsată să strălucească neîmpiedicată, ea ar fi alungat norii grei de rătăcire care îi înconjurau pe oameni. Ea urma să îndrepte mintea oamenilor numai spre Dumnezeu şi până la urmă avea să distrugă supremaţia Romei.

Chiar şi numai existenţa acestui popor, care ţinea credinţa bisericii din vechime, era o mărturie permanentă cu privire la apostazia Romei şi de aceea provoca cea mai mare ură şi persecuţie. Refuzul lor de a renunţa la Scripturi era o jignire pe care Roma nu o putea îngădui. S-a hotărât să-i şteargă de pe pământ. Acum au început cruciadele cele mai teribile împotriva poporului lui Dumnezeu din căminul său de munte. Inchizitorii au fost puşi pe urmele lor, iar scena cu Abel cel nevinovat căzând înaintea criminalului Cain se repeta deseori.

Mereu şi mereu erau lăsate în paragină ţarinele lor fertile, locuinţele şi bisericile lor erau distruse, astfel că acolo unde odinioară fuseseră câmpuri înfloritoare şi casele unor oameni nevinovaţi, harnici, rămânea numai un pustiu. Aşa cum fiara lacomă se înfurie şi mai tare gustând sângele, la fel mânia

papistaşilor era însufleţită către o mai mare intensitate de suferinţele victimelor lor. Mulţi dintre aceşti martori pentru o credinţă adevărată erau hăituiţi peste munţi şi vânaţi în văile unde se ascundeau, împresuraţi în păduri dese şi pe culmi stâncoase.

Nici o acuzaţie nu putea fi adusă împotriva caracterului moral al acestei clase proscrise. Chiar vrăjmaşii lor îi declarau a fi un popor paşnic, liniştit, credincios. Cea mai mare vină era aceea că nu se închinau lui Dumnezeu după cum vroia papa. Pentru această crimă, asupra lor erau îngrămădite toate umilinţele, insultele şi chinurile pe care oamenii sau demonii le puteau inventa.

Când Roma a fost hotărâtă să extermine secta cea urâtă, papa a emis o bulă, prin care-i condamna ca eretici, şi i-a dat la moarte (vezi note suplimentare). Nu erau acuzaţi ca leneşi, necinstiţi sau tulburători ai ordinii; ci se declara că aveau o aparenţă de evlavie şi sfinţenie care amăgea „oile turmei celei adevărate". De aceea papa a poruncit ca „acea sectă răutăcioasă şi nesuferită să fie strivită ca şerpii veninoşi dacă refuză să se lepede" (Wylie, b.16, cap.1). Se aştepta acest potentat înfumurat să se întâlnească iarăşi cu aceste cuvinte? Ştia el că erau înregistrate în cărţile cerului pentru a fi confruntat cu ele la judecată? „Ori de câte ori aţi făcut aceste lucruri unuia din cei mai neînsemnaţi fraţi ai Mei", a spus Isus, „Mie Mi le-aţi făcut" (Mat. 25,40).

Această bulă îi chema pe toţi membrii bisericii să se unească într-o cruciadă contra ereticilor. Ca o încurajare pentru a se angaja în această lucrare crudă, ea „scutea de toate pedepsele şi penalizările eclesiastice generale şi personale; ea libera pe toţi aceia care se uneau în cruciadă de toate jurămintele pe care le-ar fi făcut; ea legaliza titlul lor asupra oricărei proprietăţi pe care ar fi dobândit-o ilegal; şi făgăduia iertarea tuturor păcatelor lor pentru aceia care ar fi omorât vreun eretic. Ea anula toate contractele făcute în favoarea valdenzilor, poruncea tuturor slujitorilor lor să-i părăsească şi interzicea tuturor să le dea vreun ajutor de orice

fel ar fi fost şi împuternicea pe toţi să le ia în stăpânire proprietăţile" (Wylie, b.16, cap.1). Acest document descoperă cu claritate spiritul care lucra în spatele scenei. În acesta se aude răcnetul balaurului, şi nu glasul lui Hristos.

Conducătorii papali n-au vrut să modeleze caracterul lor după marea măsură a Legii lui Dumnezeu, ci şi-au ridicat o măsură care să li se potrivească şi s-au hotărât să-i oblige pe toţi să se conformeze ei pentru că aşa voia Roma. Au avut loc cele mai îngrozitoare tragedii. Preoţii şi papii stricaţi şi hulitori făceau lucrarea pe care le-o încredinţase Satana. Mila nu avea loc în firea lor. Acelaşi spirit care răstignise pe Hristos şi ucisese pe apostoli, acelaşi care provocase pe Nero cel setos de sânge împotriva celor credincioşi din zilele sale era la lucru pentru a curăţa pământul de aceia care erau iubiţi de Dumnezeu.

Persecuţiile care au bântuit timp de multe veacuri peste acest popor temător de Dumnezeu au fost suportate de aceştia cu o răbdare şi cu o hotărâre care L-au onorat pe Răscumpărătorul lor. În ciuda cruciadelor pornite contra lor şi a măcelului sălbatic la care au fost supuşi, ei au continuat să-şi trimită misionarii pentru a împrăştia adevărul cel preţios. Erau vânaţi şi omorâţi; dar sângele lor uda sămânţa semănată, care nu înceta să aducă roade. În felul acesta, valdenzii au depus mărturie pentru Dumnezeu cu multe veacuri înainte de naşterea lui Luther. Împrăştiaţi prin multe ţări, ei au semănat seminţele Reformei care a început în vremea lui Wycliffe, a crescut şi s-a adâncit în zilele lui Luther şi trebuie să fie dusă mai departe până la încheierea timpului de către aceia care sunt gata să sufere toate lucrurile pentru ,,Cuvântul lui Dumnezeu şi pentru mărturia lui Isus Hristos" (Apoc. 1,9).

Capitolul 5

John Wycliffe

Înainte de Reformă au fost vremuri când existau doar foarte puţine copii ale Bibliei, însă Dumnezeu n-a îngăduit ca Cuvântul Său să fie distrus de tot. Adevărurile Lui nu aveau să rămână ascunse pentru totdeauna. El putea tot atât de uşor să desferece cuvintele vieţii, pe cât de uşor deschidea uşile închisorilor şi desfereca porţile de fier pentru a libera pe slujitorii Săi. În diferite ţări din Europa, bărbaţi au fost mânaţi de Duhul lui Dumnezeu să cerceteze adevărul ca pe o comoară ascunsă. Călăuziţi în mod providenţial către Sfintele Scripturi, au studiat paginile ei sfinte cu un deosebit interes. Ei erau gata să primească lumina oricât i-ar fi costat acest lucru. Deşi nu vedeau toate lucrurile lămurit, au fost totuşi în stare să înţeleagă multe adevăruri care stătuseră multă vreme îngropate. Ca soli trimişi de Cer, ei mergeau rupând lanţul rătăcirii şi al superstiţiei, chemând pe aceia care fuseseră robiţi atât de multă vreme să se ridice şi să-şi ceară libertatea.

În afară de valdenzi, Cuvântul lui Dumnezeu fusese timp de veacuri zăvorât în limbi cunoscute numai de către cei învăţaţi: dar venise timpul ca Scripturile să fie traduse şi date oamenilor din diferite ţări în limba lor maternă. Lumea trecuse de miezul

nopţii ei. Ceasurile de întuneric se consumau şi în multe ţări au apărut semne ale zorilor ce se apropiau.

În secolul al XIV-lea, s-a ridicat în Anglia „luceafărul Reformei", John Wycliffe, care a fost vestitorul Reformei nu numai pentru Anglia, ci şi pentru toată creştinătatea. Protestul cel mare împotriva Romei, pe care i s-a îngăduit să-l rostească, niciodată nu mai putea fi adus la tăcere. Protestul a deschis lupta care urma să aibă ca urmare emanciparea oamenilor, a bisericilor şi a popoarelor.

Wycliffe primise o educaţie cu vederi largi şi pentru el temerea de Dumnezeu era începutul înţelepciunii. Era cunoscut în colegiu pentru evlavia lui arzătoare, pentru talentele lui remarcabile, precum şi pentru erudiţia lui temeinică. În setea lui de cunoştinţe, căuta să cunoască toate disciplinele de învăţătură. Era educat în filozofie scolastică, în canoanele bisericii şi în legea civilă, îndeosebi aceea a ţării lui. În lucrările lui de după aceea s-a văzut valoarea acestei instruiri timpurii. O cunoaştere temeinică a filozofiei speculative din vremea lui l-a ajutat să-i demaşte erorile; şi prin studiul legilor eclesiastice şi naţionale, s-a pregătit să se angajeze în lupta cea mare pentru libertate civilă şi religioasă. În timp ce putea mânui armele Cuvântului lui Dumnezeu, el îşi însuşise disciplina intelectuală din şcoli şi cunoştea metodele scolasticilor. Puterea geniului împreună cu temeinicia şi întinderea cunoştinţelor lui impuneau respectul atât al prietenilor, cât şi al duşmanilor. Adepţii lui vedeau cu satisfacţie că conducătorul lor stătea în fruntea minţilor înaintate ale naţiunii; iar duşmanii se fereau să intre în luptă împotriva Reformei, pentru a nu-şi descoperi neştiinţa sau slăbiciunea în faţa susţinătorului ei.

Pe când era încă în colegiu, Wycliffe s-a avântat în studiul Scripturilor. În timpurile acelea, când Biblia exista numai în limbile vechi, cei învăţaţi puteau să-şi găsească uşor drumul către izvorul adevărului care era închis pentru clasele neinstruite. Pe această cale se pregătise lucrarea viitoare a lui Wycliffe ca refor-

mator. Bărbaţi de cultură studiaseră Cuvântul lui Dumnezeu şi găsiseră adevărul cel mare cu privire la harul Său fără plată descoperit în el. În învăţăturile lor, ei răspândiseră cunoştinţa despre acest adevăr şi conduseseră şi pe alţii să se îndrepte spre descoperirile sfinte.

Când atenţia lui Wycliffe a fost îndreptată către Scripturi, el s-a avântat în cercetarea lor cu aceeaşi sârguinţă care-l făcuse în stare să fie fruntaş în şcoală. Până atunci el simţise o mare lipsă, pe care nici studiile scolastice, nici învăţătura bisericii nu o putuseră împlini. În Cuvântul lui Dumnezeu a găsit ceea ce mai înainte căutase în zadar. Aici a văzut planul de mântuire descoperit şi pe Hristos împuternicit ca singurul Apărător în favoarea omului. S-a predat în slujba lui Hristos şi s-a hotărât să vestească adevărurile pe care le descoperise.

Asemenea reformatorilor de mai târziu, Wycliffe n-a prevăzut de la începutul lucrării lui unde va ajunge. El nu s-a aşezat cu premeditare în opoziţie cu Roma. Dar devotamentul lui faţă de adevăr nu putea decât să-l aducă în conflict cu minciuna. Cu cât vedea mai clar rătăcirile papalităţii, cu atât mai stăruitor prezenta învăţătura Bibliei. El a văzut că Roma părăsise Cuvântul lui Dumnezeu în schimbul tradiţiei omeneşti; el acuza neînfricat preoţimea de a fi înlăturat Scripturile şi cerea ca Biblia să fie redată poporului, iar autoritatea ei să fie din nou restabilită în biserică. Era un învăţător priceput şi stăruitor şi un predicator elocvent, iar viaţa lui zilnică era o demonstrare a adevărurilor pe care le predica. Cunoştinţele lui din Scripturi, puterea raţionamentului lui, curăţia vieţii împreună cu integritatea şi curajul lui neînfricat i-au câştigat o încredere şi un respect unanim. Majoritatea poporului nu mai era mulţumită cu credinţa sa de mai înainte, vedea nelegiuirea care abunda în biserica romană şi saluta cu o bucurie neascunsă adevărurile scoase la iveală de Wycliffe; dar conducătorii papali s-au umplut de mânie când şi-au dat seama că acest reformator câştiga o influenţă mai mare decât a lor.

Wycliffe era un descoperitor ager al rătăcirii şi demasca eînfricat abuzurile încurajate de autoritatea Romei. În timp ce ra capelan al regelui, a luat o atitudine îndrăzneaţă împotriva lăţii tributului cerut de papa de la monarhul englez şi a arătat că retenţia papală la autoritate peste conducătorii pământeşti era în ontradicţie atât cu raţiunea, cât şi cu revelaţia. Pretenţiile papei rovocaseră mare nemulţumire, iar învăţăturile lui Wycliffe xercitau o influenţă asupra minţilor luminate ale naţiunii. Reele şi nobilii s-au unit în respingerea pretenţiei pontifului la utoritatea pământească şi au refuzat plata tributului. În felul cesta s-a iscat o adevărată furtună împotriva supremaţiei paale în Anglia.

Un alt rău împotriva căruia reformatorul a purtat un război ung şi hotărât a fost instituirea ordinului călugărilor cerşetori. Aceşti călugări roiau în Anglia, aruncând ocară peste măreţia şi rosperitatea naţiunii. Hărnicia, educaţia, morala, toate acestea esimţeau influenţa lor distrugătoare. Viaţa de lenevie şi cerşetorie a călugărilor era nu numai o povară grea pe veniturile oporului, dar mai aducea şi dispreţ muncii folositoare. Tinerelul era demoralizat şi corupt. Prin influenţa călugărilor, mulţi rau determinaţi să intre într-o mânăstire şi să se consacre vieţii ălugăreşti; aceasta nu numai fără consimţământul părinţilor lor, i chiar şi fără ştirea lor şi împotriva poruncilor lor. Unul dintre ărinţii timpurii ai bisericii romane, înălţând pretenţiile monaismului mai presus de obligaţiile datoriei şi dragostei filiale, leclarase: „Chiar dacă tatăl tău ar zace în faţa uşii plângând şi ăitându-se, iar mama ta ţi-ar arăta trupul care te-a purtat şi ânul care te-a hrănit, vezi să-i calci în picioare şi să mergi drept nainte spre Hristos". Prin această „neomenie monstruoasă", şa cum a calificat-o Luther mai târziu, „mirosind mai mult a lup i a tiran decât a creştin şi a om", inimile copiilor erau împietrite aţă de părinţii lor (Barnas Sears, The Life of Luther, pag.70.69). n felul acesta conducătorii papali, ca şi Fariseii din vechime, ăceau fără efect porunca lui Dumnezeu prin tradiţia lor. Astfel

căminurile erau pustiite, iar părinţii erau lipsiţi de societatea fiilor şi fiicelor lor.

Chiar şi studenţii din universităţi erau amăgiţi de reprezentările rătăcite ale călugărilor şi făcuţi să intre în ordinele lor. După aceea mulţi regretau pasul acesta, văzând că îşi pătaseră viaţa şi că aduseseră durere părinţilor; dar odată prinşi în cursă le era imposibil să-şi recapete libertatea. Mulţi părinţi, temându-se de influenţa călugărilor, refuzau să-şi trimită copiii în universităţi. Se putea vedea o scădere substanţială a numărului studenţilor la marile centre de învăţământ. Şcolile erau goale, iar neştiinţa predomina.

Papa dăduse acestor călugări puterea de a primi mărturisirea şi de a acorda iertare. Aceasta a devenit un izvor de mari răutăţi. Hotărâţi să-şi mărească câştigurile, călugării erau atât de binevoitori să dea iertare, încât criminali de toate soiurile le cereau ajutorul, şi ca urmare, viciile cele mai josnice se dezvoltară cu repeziciune. Bolnavul şi săracul erau lăsaţi să sufere, în timp ce darurile care ar fi trebuit să le împlinească nevoile mergeau la călugări, care cu ameninţări cereau pomeni de la popor, denunţând ca necredincioşi pe aceia care şi-ar fi reţinut darurile de la ordinele lor. În ciuda pretenţiilor lor de sărăcie, bogăţia călugărilor creştea continuu, iar edificiile lor măreţe şi mesele lor luxoase scoteau şi mai mult în evidenţă sărăcia crescândă a naţiunii. Şi în timp ce-şi petreceau vremea în plăceri şi belşug, trimiteau în locul lor oameni neştiutori care nu puteau decât să spună poveşti miraculoase, legende şi glume pentru a distra poporul şi a înşela mai mult. Şi aşa călugării au continuat să-şi menţină stăpânirea peste mulţimile superstiţioase şi să le facă a crede că toată datoria religioasă se cuprindea în recunoaşterea supremaţiei papei, în adorarea sfinţilor şi în facerea de daruri călugărilor şi că acestea erau îndestulătoare pentru a le asigura un loc în cer.

Oamenii de cultură şi evlavie se străduiseră zadarnic să aducă o schimbare în aceste ordine călugăreşti; dar Wycliffe, cu

o pătrundere clară, a lovit la rădăcina răului, declarând că însuşi sistemul era fals şi că trebuia desfiinţat. Au luat naştere discuţii şi întrebări. În timp ce călugării străbăteau ţara, comercializând iertările papei, mulţi au început să se îndoiască de posibilitatea procurării iertării cu bani şi se întrebau dacă nu ar fi trebuit să caute iertare mai degrabă la Dumnezeu decât la pontiful Romei (vezi note suplim.). Nu puţini erau alarmaţi de lăcomia călugărilor, ale căror pofte păreau că nu pot fi împlinite niciodată. „Călugării şi preoţii Romei, spuneau ei, ne consumă ca un cancer. Dumnezeu trebuie să ne elibereze, altfel poporul va pieri" (D'Aubigné b.17, cap.7). Pentru a-şi ascunde zgârcenia, aceşti călugări cerşetori pretindeau că urmează exemplul Mântuitorului, declarând că Isus şi ucenicii Săi fuseseră susţinuţi din mila poporului. Această susţinere avea ca rezultat păgubirea cauzei lor, căci ea ducea pe mulţi la Biblie pentru a înţelege ei înşişi adevărul - consecinţă care era cel mai puţin dorită de Roma. Minţile oamenilor erau îndreptate către Izvorul adevărului, tocmai pe care ei doreau să-l ascundă.

Wycliffe a început să scrie şi să publice broşuri împotriva călugărilor, căutând însă nu atât să intre în conflict cu ei, cât să atragă atenţia oamenilor către învăţăturile Bibliei şi către Autorul lor. El declara că puterea de a ierta şi de a excomunica nu aparţinea papei în mai mare măsură decât preoţilor obişnuiţi şi că nici un om nu poate fi în adevăr excomunicat până ce mai întâi n-a adus asupra lui condamnarea lui Dumnezeu. Nu putea fi o altă cale mai cu efect de a arăta lepădarea acelui sistem monstruos de stăpânire spirituală şi vremelnică, pe care papa îl înălţase şi în care sufletele şi trupurile a milioane de oameni erau ţinute în robie.

Din nou Wycliffe a fost chemat să apere drepturile coroanei engleze împotriva împilărilor Romei şi, fiind numit ambasador regal, a petrecut doi ani în Ţările de Jos, într-o conferinţă cu trimişii papei. Aici a fost adus în legătură cu eclesiasticii din Franţa, Italia şi Spania şi a avut ocazia să vadă dincolo de

cortină şi să capete o cunoaştere a multor lucruri care ar fi rămas ascunse pentru el în Anglia. A înţeles multe aspecte care urmau să-i dea subiecte pentru lucrările lui de mai târziu. În aceşti reprezentanţi de la curtea papală el a citit caracterul cel adevărat şi pretenţiile acestei ierarhii. S-a întors în Anglia pentru a repeta învăţăturile lui de mai înainte mai pe faţă şi cu o râvnă mai mare, declarând că lăcomia, mândria şi înşelăciunea erau idolii Romei.

Într-una dintre scrierile lui, vorbind despre papa şi despre strângătorii lui, spunea: „Ei scot din ţara noastră hrana săracilor şi multe mii de mărci pe an din banii regelui, pentru sacramente şi lucruri spirituale, fapt ce este blestemat ca erezie a simoniei, şi face ca toată creştinătatea să aprobe şi să susţină această erezie. Şi cu siguranţă că dacă ţara noastră ar avea un deal mare de aur şi nici un alt om n-ar lua din el decât acest preot strângător, lumesc şi mândru, prin trecerea timpului acest deal s-ar consuma; căci el ia toţi banii din ţara noastră şi nu ne trimite nimic altceva decât blestemul lui Dumnezeu pentru simonia lui" (John Lewis, History of the Life and Sufferings of J.Wycliffe, p.37).

La scurtă vreme după reîntoarcerea în Anglia, Wycliffe a primit de la rege conducerea rectoratului din Lutterworth. Aceasta era asigurarea că monarhului nu-i displace vorbirea lui deschisă. Influenţa lui Wycliffe se simţea în felul cum acţiona curtea, ca şi în modelarea credinţei poporului.

Curând tunetele papale s-au năpustit împotriva lui. Trei bule au fost trimise în Anglia - universităţii, regelui şi prelaţilor - toate poruncind măsuri imediate şi hotărâte pentru a aduce la tăcere pe învăţătorul ereziei (Augustus Neander, General History or the Christian Religion and Church, period 6, sec.2, par.8. Vezi şi note suplim.). Înainte de sosirea bulelor, episcopii, în zelul lor, l-au convocat de urgenţă pe Wycliffe în faţa lor pentru judecată. Doi dintre cei mai puternici prinţi ai regatului l-au însoţit înaintea tribunalului; iar poporul a înconjurat clădirea şi, pătrunzând înăuntru, a intimidat atât de tare pe judecători, încât pentru o

vreme dezbaterile au fost suspendate şi i s-a îngăduit să fie liber. Peste scurtă vreme, Eduard al III-lea, pe care la vârstă înaintată prelaţii au căutat să-l influenţeze împotriva reformatorului, a murit şi fostul ocrotitor al lui Wycliffe a devenit regentul regatului.

Dar sosirea bulelor papale a aruncat peste toată Anglia o poruncă categorică pentru arestarea şi întemniţarea ereticului. Aceste măsuri arătau direct către rug. Se vedea sigur că Wycliffe trebuia să cadă curând pradă răzbunării Romei. Dar Acela care spusese unuia din vechime „Nu te teme... Eu sunt scutul tău" (Gen. 15,1) Şi-a întins din nou mâinile să ocrotească pe slujitorul Său. Moartea a venit, dar nu pentru reformator, ci pentru pontiful care-i hotărâse distrugerea. Grigore al XI-lea a murit, iar eclesiasticii care se adunaseră pentru judecarea lui Wycliffe s-au împrăştiat.

Dumnezeu, în providenţa Sa, încă era la cârma evenimentelor pentru a da ocazie dezvoltării Reformei. Moartea lui Grigore a fost urmată de alegerea a doi papi rivali. Două puteri care se luptau, fiecare pretinzând a fi infailibilă, pretindeau acum ascultare (vezi note suplim.). Fiecare dintre cei doi chemau pe credincioşi să-i ajute în război contra celuilalt, întărindu-şi chemările cu anateme teribile împotriva duşmanilor lui şi cu făgăduinţe de răsplată în ceruri pentru susţinători. Această împrejurare a slăbit mult puterea papalităţii. Grupele vrăjmaşe făcuseră tot ce putuseră pentru a se ataca una pe alta, iar Wycliffe a avut odihnă pentru o vreme. Anatemele şi acuzaţiile zburau de la un papă la celălalt şi s-au vărsat şiroaie de sânge pentru a susţine pretenţiile războinice. Crimele şi scandalurile au inundat biserica. În acest timp reformatorul, în retragerea liniştită din parohia lui din Lutterworth, lucra cu înţelepciune pentru a atrage pe oameni de la papii care se certau, la Isus, Prinţul păcii.

Schisma, cu toată lupta şi stricăciunea pe care le-a provocat, a pregătit drumul spre Reformă, făcând pe oameni să vadă ce era în realitate papalitatea. Într-o lucrare pe care a publicat-o „On the

Schism of the Popes" (Cu privire la schisma papilor), Wycliffe îi chema pe oameni să aprecieze dacă nu cumva aceşti doi prelaţi spuneau adevărul atunci când se acuzau unul pe altul ca fiind anticrist. „Dumnezeu, spunea el, n-a mai putut suporta pe diavolul să domnească numai peste unul din preoţi ci... i-a împărţit în două, astfel ca oamenii, în numele lui Hristos, să-i biruiască mai uşor pe amândoi" (R.Vaughan. Life and Opinions of John de Wycliffe, vol.2, pag.6).

Wycliffe, asemenea Domnului său, predica Evanghelia celor săraci. Nemulţumit de răspândirea luminii în casele lor sărăcăcioase din parohia Lutterworth, s-a hotărât ca ea să fie dusă în toate părţile Angliei. Pentru a duce lucrul acesta la îndeplinire, a organizat un corp de predicatori, oameni simpli şi devotaţi, care iubeau adevărul şi nu doreau nimic mai mult decât să-l răspândească. Aceşti oameni mergeau pretutindeni, învăţând în pieţe, pe străzile marilor oraşe şi pe drumurile de ţară. Ei căutau pe cei bătrâni, pe cei bolnavi, pe cei săraci şi le descopereau vestea bună a harului lui Dumnezeu.

Ca profesor de teologie la Oxford, Wycliffe predica Cuvântul lui Dumnezeu în sălile universităţii. Atât de credincios prezenta el adevărurile studenţilor de sub conducerea lui, încât a primit titlul de „doctorul Evangheliei". Dar cea mai mare lucrare a vieţii lui a fost traducerea Scripturilor în limba engleză. Într-o lucrare „On the Truth and Meaning of Scripture" (Cu privire la adevărul şi însemnătatea Scripturii), el îşi exprima intenţia de a traduce Biblia, astfel încât orice om din Anglia să poată citi în limba maternă lucrările minunate ale lui Dumnezeu.

Dar deodată lucrările lui au fost oprite. Deşi nu avea nici 60 de ani, munca neîncetată, studiul şi asalturile duşmanilor şi-au spus cuvântul asupra puterii lui şi l-au îmbătrânit înainte de vreme. A fost atacat de o boală primejdioasă. Vestea a adus bucurie călugărilor. Acum, au gândit ei, se va pocăi cu amar de răul pe care l-a făcut bisericii şi s-au grăbit în camera lui pentru a-i asculta spovedania. Reprezentanţii celor patru ordine călugăreşti îm-

preună cu patru funcţionari civili s-au adunat în jurul presupusului muribund. „Ai moartea pe buze îi spuseră ei; regretă-ţi greşelile şi retrage în faţa noastră tot ce ai spus pentru insultarea noastră". Reformatorul ascultă în tăcere; apoi a rugat pe slujitorul lui să-l ridice pe pat şi, privindu-i în ochi cum stăteau aşteptând retractarea lui, spuse cu un glas hotărât şi puternic, care adesea îi făcuse să tremure: „Nu voi muri, ci voi trăi; şi voi demasca faptele rele ale călugărilor" (D'Aubigné, b.17, cap.7). Surprinşi şi ruşinaţi, călugării părăsiră în grabă camera.

Cuvintele lui Wycliffe s-au împlinit. A trăit să pună în mâinile cetăţenilor lui cea mai puternică dintre toate armele împotriva Romei - Biblia, mijlocul rânduit de Cer pentru a libera, a lumina şi a evangheliza pe oameni. În împlinirea acestei lucrări a trebuit să treacă peste piedici multe şi grele. Dar Wycliffe a fost împovărat de suferinţă; ştia că nu-i mai rămăseseră decât câţiva ani de lucru; a văzut împotrivirea pe care trebuia să o întâmpine; dar, înconjurat de făgăduinţele Cuvântului lui Dumnezeu, a mers înainte neînfricat de nimic. În deplină vigoare a puterilor lui intelectuale, bogat în experienţă, el a fost păstrat şi pregătit de providenţa deosebită a lui Dumnezeu pentru cea mai mare dintre lucrările lui. În timp ce toată creştinătatea era în frământare, reformatorul, în parohia de la Lutterworth, neluând aminte la furtuna care se dezlănţuia, s-a dedicat sarcinii lui alese.

În cele din urmă lucrarea a fost terminată - prima traducere engleză a Bibliei. Cuvântul lui Dumnezeu a fost deschis Angliei. Reformatorul nu se mai temea de închisoare, nici de rug. El pusese în mâinile poporului englez o lumină care nu putea fi stinsă niciodată. Dând Biblia concetăţenilor lui, el făcuse mai mult pentru a rupe cătuşele ignoranţei şi viciului, mai mult pentru a libera şi a înălţa patria lui decât fusese realizat prin cele mai strălucite biruinţe pe câmpurile de luptă.

Nefiind cunoscută încă arta tiparului, Biblia a putut fi multiplicată numai prin muncă migăloasă şi obositoare. Atât de mare era interesul pentru a primi o carte, încât mulţi se angajau volun-

tar în lucrarea de transcriere a ei, dar copiştii cu greu puteau face faţă cererilor. Unii dintre cumpărătorii mai bogaţi doreau întreaga Biblie. Alţii cumpărau numai o parte din ea. În multe cazuri, câteva familii se uneau pentru a cumpăra un exemplar. În felul acesta Biblia lui Wycliffe şi-a făcut repede drum spre căminurile oamenilor.

O chemare făcută raţiunii oamenilor i-a ridicat din supunerea pasivă faţă de dogmele papale. Wycliffe vestea acum învăţăturile deosebite ale protestantismului - mântuirea prin credinţa în Hristos, singura infailibilitate fiind aceea a Scripturilor. Predicatorii pe care el îi trimisese făcuseră ca Biblia să se răspândească împreună cu scrierile reformatorului cu un aşa succes, încât credinţa cea nouă a fost primită de aproape jumătate din poporul Angliei.

Apariţia Scripturilor a produs consternare autorităţilor bisericii. Ei trebuia să facă faţă acum unui mijloc mai puternic decât Wycliffe - un mijloc împotriva căruia armele lor erau neputincioase. La data aceea nu exista în Anglia nici o lege care să interzică Biblia, deoarece niciodată până atunci nu fusese publicată în limba poporului. Asemenea legi au fost emise după aceea şi au fost aplicate cu stricteţe. Cu toate acestea, în ciuda străduinţelor preoţilor, pentru o vreme a existat o ocazie de a se răspândi Cuvântul lui Dumnezeu.

Din nou conducătorii papali au complotat să aducă la tăcere glasul reformatorului. A fost somat să apară pentru a fi judecat înaintea a trei tribunale, dar a fost în zadar. Mai întâi un sinod de episcopi a declarat scrierile lui eretice şi, câştigând pe tânărul rege Richard al II-lea de partea lor, au obţinut un decret regal care condamna la închisoare pe toţi aceia care vor susţine învăţăturile cele condamnate.

Wycliffe ceru atunci transferarea cazului său de la sinod la parlament, unde acuză fără teamă ierarhia papală înaintea consiliului naţional şi ceru o reformare a uriaşelor abuzuri legiferate de biserică. Cu o putere convingătoare, el a descris încălcările şi

corupţiile scaunului papal. Vrăjmaşii lui au fost puşi în încurcătură. Prietenii şi susţinătorii lui Wycliffe fuseseră obligaţi să se supună şi să aştepte cu încredere ca însuşi reformatorul, la vârsta lui înaintată, singur şi fără prieteni, să se plece înaintea autorităţii combinate a coroanei şi a mitrei. Dar în loc de aceasta, papistaşii s-au văzut înfrânţi. Parlamentul, trezit de apelurile stăruitoare ale lui Wycliffe, a revocat edictul prigonitorilor şi reformatorul a fost pus iarăşi în libertate.

Pentru a treia oară a fost adus la judecată şi de data aceasta înaintea celui mai înalt tribunal religios al regatului. Aici nu trebuia să se arate nici o milă faţă de erezie. În cele din urmă se credea că aici Roma va triumfa, iar lucrarea reformatorului va fi oprită. Aşa socoteau papistaşii. Dacă planul acesta ar fi fost adus la îndeplinire, Wycliffe ar fi fost obligat să-şi retracteze învăţăturile sau, altminteri, avea să părăsească tribunalul numai pentru a merge la flăcări.

Dar Wycliffe n-a retras nimic; nici nu s-a prefăcut. Şi-a menţinut fără teamă învăţăturile şi a respins acuzaţiile prigonitorilor lui. Pierzându-se din vedere pe sine, poziţia lui, ocazia, el a chemat pe ascultători înaintea tribunalului divin şi le-a cântărit amăgirile şi denaturările lor în balanţa adevărului veşnic. Puterea Duhului Sfânt a fost simţită în sala de judecată. O influenţă de la Dumnezeu era asupra ascultătorilor. Părea că nu aveau nici o putere să-şi părăsească locurile. Ca nişte săgeţi din tolba lui Dumnezeu, cuvintele reformatorului le străpungeau inimile. Acuzaţia de erezie pe care ei o aduseseră împotriva lui, cu o putere convingătoare, a aruncat-o asupra lor. „De ce, întreba el, îndrăznesc ei să-şi propage rătăcirile?... Pentru câştig, pentru a face negustorie cu harul lui Dumnezeu?"

„Cu cine credeţi voi că vă luptaţi?" spuse el în cele din urmă; „cu un bătrân pe marginea mormântului? Nu! Cu Adevărul - Adevărul care este mai puternic decât voi şi care vă va învinge" (Wylie, b.2, cap.13). Spunând acestea, s-a retras din

adunare şi nici unul dintre vrăjmaşii lui n-a încercat să-l oprească.

Lucrarea lui Wycliffe era aproape terminată; stindardul adevărului pe care el îl purtase atât de multă vreme urma să-i cadă în curând din mâini; dar trebuia să mai dea încă o mărturie pentru Evanghelie. Adevărul trebuia vestit chiar din citadela împărăţiei rătăcirii. Wycliffe a fost chemat la judecată înaintea tribunalului papal din Roma, care deseori vărsase sângele sfinţilor. El nu era orb faţă de primejdia care-l ameninţa şi ar fi răspuns somaţiei, dacă un atac de paralizie nu i-ar fi făcut călătoria imposibilă. Cu toate că glasul lui nu putea fi auzit la Roma, putea totuşi vorbi prin scris şi s-a hotărât să facă lucrul acesta. Din parohia lui reformatorul a trimis papei o scrisoare care, deşi respectuoasă în ton şi creştinească în spirit, a fost o mustrare puternică pentru pompa şi mândria scaunului papal.

„Mă bucur în adevăr, spunea el, să descopăr şi să declar oricărui om credinţa pe care o am, şi îndeosebi episcopului de Roma, care dacă este, după câte socotesc, dreaptă şi sănătoasă, mi-o va confirma cu multă bunăvoinţă sau, dacă este greşită, o va corecta.

Mai întâi, socotesc că Evanghelia lui Hristos este întruparea deplină a Legii lui Dumnezeu... Eu încredinţez şi ţin ca episcopul Romei, deoarece este locţiitorul lui Hristos pe pământ, să fie legat ca toţi ceilalţi oameni de această Lege a Evangheliei. Căci mărirea printre ucenicii lui Hristos n-a constat în demnitatea sau în onorurile lumeşti, ci în urmarea îndeaproape şi exactă a lui Hristos în viaţa şi în manierele Sale... Hristos, în timpul peregrinării Sale aici, a fost omul cel mai sărac, dispreţuind şi lepădând toată onoarea şi demnitatea omenească...

Nici un om credincios n-ar trebui să urmeze nici pe papa şi nici pe alţi sfinţi, decât numai în acele puncte în care el a urmat pe Domnul Isus Hristos; căci Petru şi fiii lui Zebedei, dorind onoruri lumeşti, în loc să calce pe urmele lui Hristos, au greşit şi pentru aceea în aceste greşeli ei nu trebuie urmaţi...

Papa ar trebui să lase pe seama puterii pământeşti toată stăpânirea şi conducerea vremelnică şi în această direcţie să meargă şi să îndemne întregul cler; căci Hristos aşa a făcut şi îndeosebi prin apostolii Săi. De aceea, dacă am greşit în vreunul din aceste puncte, mă voi supune îndreptării cu foarte multă smerenie, şi chiar morţii, dacă nevoia cere acest lucru; dacă aş fi putut lucra în propria mea persoană, după voia sau după dorinţa mea, m-aş fi prezentat cu siguranţă înaintea episcopului Romei. Dar în mod contrar, Domnul m-a cercetat şi m-a învăţat să ascult mai degrabă de Dumnezeu decât de oameni".

În încheiere spunea: „Să ne rugăm Dumnezeului nostru ca El să mişte pe al nostru papă Urban al VI-lea, aşa cum a început, ca el împreună cu clerul lui să urmeze pe Domnul Isus Hristos în viaţă şi în acţiuni, ca ei să înveţe pe oameni pentru ca şi ei la rândul lor să-i urmeze cu credincioşie" (John Fox, Acts and Monuments, vol.3, p.49.50).

Astfel, Wycliffe a prezentat papei şi cardinalilor lui blândeţea şi umilinţa lui Hristos, arătându-le nu numai lor, ci întregii creştinătăţi contrastul dintre ei şi Domnul ai cărui reprezentanţi pretindeau a fi.

Wycliffe se aştepta ca viaţa să fie preţul credincioşiei lui. Regele, papa şi episcopii se uniseră să-i desăvârşească nimicirea şi părea sigur că în câteva luni va ajunge la rug. Dar curajul lui era neclintit. „Pentru ce se spune să cauţi departe coroana martiriului, spunea el. Predică Evanghelia lui Hristos prelaţilor trufaşi şi moartea de martir nu va întârzia. Adică, cum, să trăiesc şi să tac?... Niciodată! Să cadă lovitura, o aştept să vină" (D'Aubigné, b.17, cap.8).

Însă Dumnezeu, în providenţa Sa, ocrotea încă pe slujitorul Său. Omul care toată viaţa lui stătuse cu curaj pentru apărarea adevărului, cu primejdia zilnică a vieţii, nu trebuia să cadă pradă urii duşmanilor lui. Wycliffe n-a căutat niciodată să se apere singur, însă Dumnezeu fusese ocrotitorul lui. Iar acum, când vrăjmaşii păreau siguri de prada lor, mâna lui Dumnezeu l-a mu-

tat departe de puterea lor. În biserica lui de la Lutterworth, pe când era gata să împartă cina Domnului, a căzut lovit de paralizie şi la scurtă vreme s-a stins din viaţă.

Dumnezeu îi dăduse lui Wycliffe lucrarea pe care o avea de făcut. El i-a pus cuvântul adevărului în gură şi a trimis o gardă în jurul lui pentru ca adevărul să poată ajunge la oameni. Viaţa i-a fost ocrotită şi lucrarea lui a fost prelungită, până când s-a pus temelia pentru marea lucrare a Reformei.

Wycliffe venea din întunecimea Evului Mediu. Înaintea lui nu mai fusese nimeni de la care să-şi fi inspirat sistemul lui de reformă. Ridicat asemenea lui Ioan Botezătorul pentru a împlini o misiune deosebită, el a fost vestitorul unei ere noi. Cu toate acestea, în sistemul adevărului pe care el l-a prezentat era o unitate şi o desăvârşire pe care reformatorii care i-au urmat nu au depăşit-o, iar alţii nici n-au atins-o, nici măcar la o sută de ani după aceea. Atât de temeinic fusese pusă temelia, atât de neabătut şi de sigur era planul, încât n-a mai fost necesar să fie refăcut de aceia care au venit după el.

Lucrarea cea mare pe care o inaugurase Wycliffe, care era aceea de a libera conştiinţa şi mintea, de a elibera popoarele care timp de veacuri fuseseră legate la carul triumfal al Romei, şi-a avut izvorul în Biblie. Aici se afla izvorul care, ca şi apa vieţii, cursese de-a lungul veacurilor începând cu secolul al XIV-lea. Wycliffe a primit Sfintele Scripturi cu credinţa că ele sunt descoperirea inspirată a voinţei lui Dumnezeu, o măsură îndestulătoare de credinţă şi practică. El fusese instruit să privească biserica Romei ca fiind autoritatea divină, infailibilă, şi să primească cu respect neîndoielnic învăţăturile şi obiceiurile stabilite timp de o mie de ani; dar s-a îndepărtat de toate acestea pentru a asculta de Cuvântul sfânt al lui Dumnezeu. Aceasta era autoritatea pe care el îndemna poporul să o recunoască. În locul bisericii care vorbea prin papa, el declara că singura autoritate reală este glasul lui Dumnezeu care vorbeşte prin Cuvântul Său. El învăţa nu numai că Biblia este o descoperire desăvârşită a

voinţei lui Dumnezeu, dar şi că Duhul Sfânt este singurul interpret şi că orice om trebuie să înveţe, prin studiul învăţăturilor ei, datoria faţă de sine. În felul acesta el întorcea minţile oamenilor de la papa şi de la biserica Romei, la Cuvântul lui Dumnezeu.

Wycliffe a fost unul dintre cei mai mari reformatori. În orizontul minţii sale, în claritatea cugetării, în hotărârea de a păstra adevărul şi în îndrăzneala de a-l apăra, a fost egalat de puţini dintre aceia care au venit după el. Curăţia vieţii, stăruinţa neobosită în studiu şi în muncă, integritatea incoruptibilă, iubirea şi credincioşia creştină în lucrarea lui l-au caracterizat pe primul dintre reformatori. Şi aceasta în ciuda întunericului intelectual şi a stricăciunii morale a veacului din care s-a ridicat.

Caracterul lui Wycliffe este o mărturie a puterii transformatoare şi educative a Sfintelor Scripturi. Biblia a fost aceea care l-a făcut ceea ce era. Străduinţa de a înţelege adevărurile cele mari ale revelaţiei dă prospeţime şi vigoare tuturor capacităţilor. Ea lărgeşte mintea, ascute înţelegerea şi maturizează judecata. Studiul Bibliei va înnobila orice gând, sentiment şi aspiraţie, aşa cum nici un alt studiu nu o poate face. Ea dă stabilitate în scop, răbdare, curaj şi tărie; ea înalţă caracterul şi sfinţeşte sufletul. Un studiu perseverent şi cu evlavie al Scripturilor, care aduce mintea cercetătorului în legătură directă cu Inteligenţa Infinită, va da lumii oameni cu un spirit mai puternic şi mai activ, precum şi cu principii mai nobile decât s-au produs vreodată datorită educaţiei celei mai alese pe care o poate oferi înţelepciunea omenească. „Descoperirea cuvintelor Tale", spune psalmistul, „dă lumină; dă pricepere" (Ps. 119,130).

Învăţăturile care fuseseră predicate de Wycliffe au continuat o vreme să se răspândească. Urmaşii lui, cunoscuţi sub numele de lolarzi şi wyclifiţi, n-au străbătut numai Anglia, ci s-au împrăştiat şi în alte ţări, ducând cu ei cunoştinţa Evangheliei. Acum, când conducătorul lor îi părăsise, predicatorii lucrau cu o râvnă şi mai mare decât înainte, iar mulţimile se grăbeau să asculte învăţăturile lor. Unii dintre nobili şi chiar soţia regelui se

găseau printre convertiţi. În multe locuri s-a văzut o reformă în obiceiurile oamenilor, iar simbolurile romanismului idolatru erau îndepărtate din biserici. Dar în curând furtuna nemiloasă a persecuţiei izbucni peste cei care îndrăzniseră să primească Biblia drept călăuză. Monarhii englezi, grijulii să-şi întărească puterea asigurându-şi sprijinul Romei, n-au ezitat să sacrifice pe reformatori. Astfel că, pentru prima dată în istoria Angliei, s-a hotărât ca rugul să fie folosit împotriva ucenicilor Evangheliei. Moartea de martir avea loc una după alta. Apărătorii adevărului, proscrişi şi chinuiţi, nu puteau să-şi facă auzite strigătele decât în urechile Domnului Sabaot. Urmăriţi ca duşmani ai bisericii şi ca trădători faţă de ţară, ei au continuat să predice în locuri ascunse, găsind adăpost cât puteau mai bine în casele umile ale săracilor şi adesea ascunzându-se chiar şi în peşteri sau în gropi.

În ciuda urletului persecuţiei, un protest liniştit, devotat, stăruitor şi răbdător împotriva stricăciunii care abunda în credinţa religioasă a continuat să fie rostit timp de secole. Creştinii acelor zile de început nu aveau decât o cunoaştere parţială a adevărului, dar ei învăţaseră să iubească şi să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu şi sufereau cu răbdare din cauza lui. Ca şi ucenicii din zilele apostolice, mulţi şi-au jertfit bunurile pământeşti pentru cauza lui Hristos. Aceia cărora li se îngăduise să locuiască în casele lor proprii ofereau cu bucurie adăpost fraţilor lor nedreptăţiţi, iar când şi ei erau alungaţi, împărtăşeau cu voioşie soarta celor lepădaţi. Este adevărat că mii, îngroziţi de furia persecuţiilor, şi-au câştigat libertatea cu jertfirea credinţei lor şi au ieşit din închisori îmbrăcaţi cu haine de penitenţi, pentru a face publică renegarea lor. Dar n-au fost puţini la număr aceia - printre ei aflându-se şi bărbaţi de origine nobilă, ca şi săraci şi umili - care au dat o mărturie neînfricată pentru adevăr, în celulele închisorii, în „turnurile lolarzilor" şi în mijlocul torturii şi flăcărilor, bucurându-se că au fost găsiţi vrednici să cunoască „părtăşia suferinţelor Lui".

Papistaşii nu-şi putuseră aduce la îndeplinire lucrarea lor cu Wycliffe în timpul vieţii lui, dar ura lor nu putea fi stinsă atâta mp cât trupul lui rămânea liniştit în mormânt. Printr-un decret al Conciliului de la Constanţa, după mai mult de 40 de ani de la moartea lui, oasele i-au fost deshumate şi arse în public, iar cenuşa a ost aruncată într-un pârâu din apropiere. „Acest pârâu" - punea un scriitor din acele vremuri - „a dus cenuşa în Avon, Avonul în Severn, Severnul în mări, iar mările în oceanul cel mare. Şi în felul acesta cenuşa lui Wycliffe deveni un simbol al nvăţăturii lui, care s-a răspândit în toată lumea" (T. Fuller, Church History of Britain, b.4, sec.2, par.54). Duşmanii lui şi-au dat rea puţin seama de însemnătatea faptei lor pline de răutate.

Scrierile lui Wycliffe au fost acelea prin care Jan Huss din Boemia a fost condus să renunţe la multe din rătăcirile romanismului şi să intre în lucrarea reformei. În felul acesta, în cele două ţări, atât de depărtate una de alta, s-a semănat sămânţa devărului. Din Boemia lucrarea s-a întins în alte ţări. Minţile amenilor au fost îndreptate către Cuvântul lui Dumnezeu, uitat e multă vreme. O mână divină pregătea calea pentru reforma ea mare.

Capitolul 6

Huss şi Ieronim

Evanghelia fusese sădită în Boemia pe la începutul secolului al IX-lea. Biblia fusese tradusă şi serviciile divine erau ţinute în limba poporului. Dar, pe măsură ce puterea papei creştea, Cuvântul lui Dumnezeu era umbrit. Grigore al VII-lea, care luase asupra sa lucrarea de a umili mândria regilor, nu urmărea să înrobească mai puţin poporul, şi ca urmare, a fost dată o bulă care interzicea oficierea slujbelor religioase în limba boemă. Papa declara că „era plăcut Celui Atotputernic ca slujba închinată Lui să fie oficiată într-o limbă necunoscută şi că multe rele şi rătăciri se iviseră din cauză că nu se respectase această regulă" (Wylie, b.3, cap.1). În felul acesta, Roma a decretat ca lumina Cuvântului lui Dumnezeu să fie stinsă, iar poporul să fie ţinut în întuneric. Dar Cerul s-a îngrijit de alte mijloace pentru păstrarea bisericii Sale. Mulţi dintre valdenzii şi albigenzii alungaţi de persecuţie din căminele lor din Franţa şi Italia au venit în Boemia. Deşi n-au îndrăznit să înveţe pe faţă, au lucrat cu râvnă în ascuns. Astfel, credinţa cea adevărată a fost păstrată de la un veac la altul.

Înainte de zilele lui Huss, au existat în Boemia bărbaţi care s-au ridicat să condamne deschis corupţia din biserică şi decăderea poporului. Lucrarea lor a provocat un interes larg răs-

pândit. Temerile ierarhiei papale au fost trezite şi persecuţia s-a dezlănţuit împotriva discipolilor Evangheliei. Obligaţi să se închine în păduri şi în munţi, ei erau vânaţi de soldaţi şi mulţi au fost omorâţi. După o vreme, s-a hotărât ca toţi aceia care s-au depărtat de modul de închinare al Romei să fie arşi. Însă, în timp ce îşi dădeau viaţa, creştinii priveau în viitor la triumful cauzei lor. Unul dintre aceştia, care „învăţa că mântuirea se putea găsi numai prin credinţa în Mântuitorul răstignit", declara în timp ce murea: „Mânia duşmanilor adevărului se revarsă acum împotriva noastră, dar nu va fi totdeauna aşa; se va ridica unul dintre oamenii de rând, fără sabie sau autoritate, şi împotriva lui ei nu vor putea face nimic" (id. b.3, cap.1). Vremea lui Luther era încă departe; dar s-a ridicat deja omul a cărui mărturie împotriva Romei urma să zguduie popoarele.

Ioan Huss era de origine umilă şi rămăsese orfan de timpuriu prin moartea tatălui său. Mama lui evlavioasă socotea educaţia şi temerea de Dumnezeu ca cele mai preţioase comori şi a căutat să asigure fiului ei această moştenire. Huss a studiat la şcoala provincială şi după aceea a mers la universitatea din Praga, fiind primit ca student bursier. În călătoria spre Praga a fost însoţit de mama lui; văduvă şi săracă, ea nu avea daruri şi bogăţie lumească să dea fiului ei, dar când s-au apropiat de marele oraş, ea a îngenuncheat lângă tânărul orfan şi a cerut asupra lui binecuvântarea Tatălui lor ceresc. Puţin îşi dădea ea seama atunci cum avea să primească răspuns la rugăciunea ei.

La universitate, Ioan Huss s-a distins repede prin străduinţe neobosite şi înaintare rapidă, în timp ce viaţa lui fără reproş printr-o purtare amabilă şi curtenitoare i-au câştigat un respect unanim. El era un adept sincer al bisericii catolice şi un cercetător sârguincios după binecuvântările spirituale pe care ea pretindea că le revarsă. Cu ocazia unui jubileu, a mers la spovedanie, a plătit cei din urmă bănuţi din punga cea săracă şi s-a unit cu ceilalţi credincioşi în procesiunile religioase, pentru a se putea împărtăşi din iertarea făgăduită. După terminarea

cursurilor colegiului, a intrat în preoţie şi, devenind în scurtă vreme cunoscut, a fost chemat la curtea regelui. A fost numit profesor, iar mai târziu rector al universităţii în care se instruise. Doar în câţiva ani, umilul student bursier a devenit mândria ţării, iar numele lui era cunoscut în Europa întreagă.

Dar Huss şi-a început lucrarea de reformă în alt domeniu. La câţiva ani după ce a primit ordinele preoţeşti a fost numit predicator la capela Betleem. Fondatorul acestei capele susţinuse ca un lucru de mare importanţă predicarea Scripturilor în limba poporului. În ciuda împotrivirii Romei faţă de practica aceasta, ea nu fusese cu totul întreruptă în Boemia. Dar se vedea totuşi o mare necunoştinţă în ce priveşte Biblia, şi ca urmare, în mijlocul poporului de toate categoriile abundau cele mai rele vicii. Huss a denunţat aceste vicii fără cruţare, făcând apel la Cuvântul lui Dumnezeu pentru a da tărie principiilor adevărului şi curăţiei pe care el le susţinea.

Un cetăţean din Praga, pe nume Ieronim, care mai târziu a devenit foarte strâns unit cu Huss, întorcându-se din Anglia, a adus cu el scrierile lui Wycliffe. Regina Angliei, care fusese convertită la învăţăturile lui Wycliffe, era o prinţesă originară din Boemia şi prin influenţa ei, lucrările reformatorilor erau larg răspândite în patrie. Huss a citit aceste lucrări cu interes; el socotea pe autorul lor a fi un creştin sincer şi era înclinat să privească favorabil reformele pe care acesta le susţinea. Fără să-şi dea seama, Huss intrase deja pe calea care avea să-l ducă departe de Roma.

Cam în acelaşi timp au sosit la Praga doi străini din Anglia, bărbaţi de cultură, care primiseră lumina şi veniseră să o răspândească în această ţară îndepărtată. Dacă ar fi început cu un atac deschis contra supremaţiei papei, ar fi fost repede aduşi la tăcere de către autorităţi; dar, nevoind să renunţe la planul lor, au folosit alte mijloace. Fiind pictori precum erau şi predicatori, şi-au folosit talentul lor. Într-un loc deschis pentru public, au expus două picturi. Una reprezenta intrarea lui Isus în Ierusalim,

„blând şi călare pe un asin“ (Matei 21,5), urmat fiind de ucenici îmbrăcaţi în nişte veşminte prăfuite de călătorie. Tabloul al doilea reprezenta o procesiune pontificală, papa fiind înveşmântat în hainele lui bogate, purtând întreita sa coroană, călare pe un cal strălucitor împodobit, precedat de trompetişti şi urmat de cardinali şi prelaţi în veşminte strălucitoare.

Aceasta a fost o predică care a atras atenţia tuturor claselor de oameni. Mulţimile veneau să privească picturile. Nu era unul care să nu priceapă morala şi mulţi au fost profund impresionaţi de contrastul dintre blândeţea şi umilinţa lui Hristos Domnul şi mândria şi aroganţa papei, pretinsul Lui rob. S-a produs o mare tulburare în Praga, iar cei doi străini, după o scurtă vreme, au socotit necesar pentru siguranţa lor să plece. Dar lecţia pe care ei o oferiseră n-a fost uitată. Tablourile au făcut o impresie profundă şi asupra minţii lui Huss, pe care l-a condus la un studiu mai atent al Bibliei şi al scrierilor lui Wycliffe. Cu toate că nu era pregătit încă să primească toate reformele susţinute de Wycliffe, a văzut totuşi mai clar caracterul adevărat al papalităţii şi cu o înflăcărare tot mai mare a denunţat mândria, ambiţia şi corupţia ierarhiei papale.

Din Boemia, lumina s-a răspândit în Germania, căci tulburările de la universitatea din Praga au provocat retragerea a sute de studenţi germani. Mulţi dintre ei primiseră de la Huss pentru prima oară cunoştinţa despre Biblie, iar la întoarcere au răspândit Evanghelia în patrie.

Veştile despre acţiunile din Praga au ajuns la Roma şi Huss a fost somat să se prezinte înaintea papei. Dacă ar fi ascultat de acesta, s-ar fi expus la o moarte sigură. Regele şi regina Boemiei, universitatea, membrii nobilimii şi slujbaşii guvernului s-au unit pentru a cere suveranului pontif să îngăduie ca Huss să rămână la Praga şi să dea răspunsul printr-o delegaţie. În loc să răspundă favorabil la această cerere, papa a procedat la judecarea şi condamnarea lui Huss şi a declarat oraşul Praga sub interdicţie.

Pe vremea aceea, o astfel de sentinţă, oriunde ar fi fost pronunţată, producea o alarmă pe scară largă. Ceremoniile de care era însoţită erau astfel aranjate, ca să răspândească groaza peste oamenii care priveau pe papa ca fiind însuşi reprezentantul lui Dumnezeu, ţinând cheile cerului şi ale iadului şi având puterea de a pronunţa judecăţi atât vremelnice, cât şi spirituale. Se credea că porţile cerului erau închise pentru regiunile lovite de interdicţie; că atâta vreme cât papa nu schimba hotărârea, morţii erau aruncaţi din locuinţele fericirii. Ca o manifestare a acestei calamităţi îngrozitoare, toate slujbele religioase erau suspendate. Bisericile erau închise. Căsătoriile erau oficiate în curtea bisericii. Morţilor li se refuza înhumarea în locurile consacrate pentru aceasta şi erau înmormântaţi fără slujbele de îngropăciune, în gropi sau pe câmp. În felul acesta, prin măsuri care făceau apel la imaginaţie, Roma încerca să stăpânească conştiinţele oamenilor.

Oraşul Praga era plin de tulburări. O mare categorie îl acuza pe Huss ca fiind cauza tuturor nenorocirilor lor şi cerea să fie predat răzbunării Romei. Pentru a potoli furtuna, Huss s-a retras pentru un timp în satul lui natal. Scriind prietenilor pe care-i lăsase în Praga, zicea: „Dacă m-am retras din mijlocul vostru, am făcut-o pentru a urma învăţătura şi exemplul lui Isus Hristos, ca să nu dau ocazie minţilor bolnave să-şi atragă o condamnare veşnică şi să nu fiu pentru cei credincioşi un motiv de amărăciune şi persecuţie. M-am retras şi pentru că am înţeles că preoţii nelegiuiţi ar putea continua pentru multă vreme să oprească predicarea Cuvântului lui Dumnezeu în mijlocul vostru; dar nu v-am părăsit pentru a mă lepăda de adevărul divin, pentru care, cu ajutorul lui Dumnezeu, sunt gata să mor" (Bonnechose, The Reformers Before the Reformation, vol.1, p.87). Huss nu şi-a încetat preocupările, ci călătorea prin regiunile învecinate, predicând mulţimilor doritoare. În felul acesta măsurile la care a recurs papa pentru a desfiinţa Evanghelia au făcut ca ea să fie şi mai mult răspândită. „Nu putem face nimic împotriva adevărului, ci pentru adevăr" (2 Cor. 13, 8).

„Mintea lui Huss, în această etapă a carierei sale, pare să fi fost scena unui conflict dureros. Cu toate că biserica căuta să-l intimideze cu tunetele ei, el nu renunţase la autoritatea ei. Biserica romană era încă pentru el mireasa lui Hristos, iar papa era reprezentantul şi vicarul lui Dumnezeu. Huss se lupta împotriva abuzului de autoritate, şi nu împotriva principiului în sine. Acest fapt a produs o luptă teribilă între convingerile şi înţelegerile lui şi cererile conştiinţei. Dacă autoritatea era dreaptă şi infailibilă, aşa cum o socotea a fi, cum se făcea că el se simţea îndemnat să nu i se supună? Să asculte vedea că este un păcat; dar cum putea ca ascultarea de o biserică infailibilă să-l ducă într-o astfel de situaţie? Aceasta era pentru el o problemă de nerezolvat; era îndoiala care-l chinuia ceas cu ceas. Cea mai apropiată cale de rezolvare la care era în stare să ajungă era în faptul care se întâmpla şi acum, ceea ce se întâmplase şi în zilele Mântuitorului, când preoţii decăzuţi cu totul foloseau autoritatea lor legală în scopuri ilegale. Aceasta l-a dus să adopte pentru propria sa conduită, cât şi să predice altora, maxima că învăţăturile Scripturii oferite înţelegerii trebuie să călăuzească conştiinţa; cu alte cuvinte, că Dumnezeu vorbeşte prin Biblie, şi nu biserica ce vorbeşte prin preoţi este călăuza infailibilă“ (Wylie, b.3, cap.2).

Apoi, atunci când agitaţia din Praga s-a mai potolit, Huss s-a reîntors la capela Betleem, pentru a continua cu şi mai mare râvnă şi curaj predicarea Cuvântului lui Dumnezeu. Vrăjmaşii lui erau activi şi puternici, dar regina şi mulţi nobili erau prietenii lui, poporul în mare număr era de partea lui. Făcând comparaţie între învăţăturile lui curate şi înălţătoare, împreună cu o viaţă sfântă şi dogmele degradante pe care le predicau romaniştii, cu avariţia şi desfrâul practicate de ei, mulţi socoteau o adevărată onoare să fie de partea lui.

Până acum Huss fusese singur în lucrările lui; dar acum Ieronim, care în timp ce era în Anglia primise învăţăturile lui Wycliffe, s-a unit cu el în lucrarea de reformă. Cei doi urmau să

fie de aici înainte uniţi în viaţa lor şi nici moartea n-avea să-i despartă. Strălucirea geniului, elocinţa şi cultura - daruri care câştigă favoarea populară - erau posedate într-un grad deosebit de Ieronim; dar în acele calităţi care constituie adevărata tărie de caracter, Huss era mai tare. Judecata lui calmă cu o adevărată umilinţă îşi dădea seama de valoarea acestuia şi se supunea sfaturilor lui. Sub impulsul lucrării lor unite, reforma s-a întins mai repede.

Dumnezeu a îngăduit ca o mare lumină să strălucească asupra minţilor acestor bărbaţi aleşi, descoperindu-le multe din rătăcirile Romei; dar ei n-au primit toată lumina care trebuia dată lumii. Prin aceşti slujitori ai Săi, Dumnezeu conducea poporul afară din întunericul romanismului; dar mai existau piedici mari şi multe ce trebuia înfruntate. El i-a condus pas cu pas, pe măsură ce ei le puteau suporta. Ei nu erau pregătiţi să primească dintr-o dată toată lumina. Dacă ar fi fost prezentată astfel, ca strălucirea deplină a soarelui de amiază, aceia care au stat multă vreme în întuneric s-ar fi îndepărtat de ea. De aceea, El le-a descoperit-o conducătorilor puţin câte puţin, pe măsură ce putea fi primită de popor. De la un secol la altul, alţi lucrători credincioşi aveau să urmeze, pentru a conduce poporul mai departe pe calea reformei.

Schisma din biserică continua. Trei papi se luptau acum pentru supremaţie şi lupta lor umplea creştinătatea de crimă şi frământare. Nemaifiind mulţumiţi să arunce blesteme, au recurs la arme. Fiecare dintre ei s-a grăbit să-şi procure arme şi să obţină soldaţi. Fără îndoială că era nevoie de bani; şi pentru a-i procura, darurile, slujbele şi binecuvântările bisericii erau oferite spre vânzare (vezi note suplimentare). Preoţii la rândul lor, imitând pe superiori, au recurs la simonie şi la război pentru a-şi umili rivalii şi pentru a-şi întări puterea. Cu o îndrăzneală zilnic crescândă, Huss tuna împotriva nelegiuirilor care erau îngăduite în numele religiei; iar poporul acuza pe faţă pe conducătorii Romei ca fiind cauza nenorocirilor care copleşiseră creştinătatea.

Din nou oraşul Praga părea că se află pe marginea unui conflict sângeros. Ca şi în veacurile trecute, slujitorul lui Dumnezeu a fost acuzat ca fiind „acela care nenoroceşte pe Israel" (1 Regi 18,17). Oraşul a fost pus din nou sub interdicţie, iar Huss s-a retras în satul natal. Mărturia depusă cu atâta credincioşie din iubita lui capelă Betleem se încheiase. El urma să vorbească întregii creştinătăţi de la o tribună mai înaltă, înainte de a-şi depune viaţa ca mărturie în favoarea adevărului.

Pentru a remedia relele care tulburau Europa, a fost convocat un conciliu general la Constanţa. Conciliul a fost convocat la dorinţa împăratului Sigismund de către unul dintre cei trei papi rivali, Ioan al XXIII-lea. Cererea în favoarea unui conciliu era departe de a fi salutată de papa Ioan, ale cărui caracter şi purtări nu puteau suporta cercetările din acele vremuri. Însă el n-a îndrăznit să se împotrivească voinţei lui Sigismund (vezi notele suplimentare).

Principalele obiective care trebuia să fie rezolvate de acest conciliu erau să se pună capăt schismei din biserică şi dezrădăcinarea ereziei. Ca urmare, cei doi papi rivali au fost somaţi să apară înaintea lui, ca şi propagatorul fruntaş al vederilor noi, Ioan Huss. Cei dintâi, având grijă de propria lor siguranţă, n-au venit în persoană, ci au fost reprezentaţi prin delegaţii lor. Papa Ioan, cel care convocase conciliul, a venit cu multă neîncredere, bănuind planul ascuns al împăratului de a-l demite, temându-se că va trebui să dea socoteală pentru viciile care pângăriseră tiara, ca şi pentru crimele cu ajutorul cărora şi-o câştigase. Cu toate acestea, îşi făcu intrarea în oraşul Constanţa cu mare pompă, însoţit de eclesiasticii cu cel mai înalt rang şi urmat de o suită de curteni. Tot clerul şi demnitarii oraşului împreună cu o mulţime imensă de cetăţeni au ieşit să-l salute. Deasupra capului avea un baldachin aurit purtat de patru şefi magistraţi. Înaintea lui era ostia, iar veşmintele bogate ale cardinalilor şi ale nobililor ofereau o privelişte impunătoare.

În acelaşi timp se apropia de Constanţa un alt călător. Huss era conştient de primejdiile care-l ameninţau. El s-a despărţit de prieteni ca şi când nu i-ar mai întâlni niciodată şi a pornit în călătorie având simţământul că ea îl va duce la rug. Cu toate că primise un bilet de liberă trecere de la regele Boemiei, precum şi unul de la împăratul Sigismund în timpul călătoriei, el şi-a făcut toate aranjamentele în vederea probabilităţii morţii.

Într-o scrisoare adresată prietenilor din Praga, spunea: „Fraţii mei... plec cu un bilet de liberă trecere de la rege pentru a mă întâlni cu nemiloşii mei vrăjmaşi de moarte... mă încred însă în Atotputernicul Dumnezeu, în Mântuitorul meu; cred că El va asculta rugăciunile voastre fierbinţi, că va pune în gura mea înţelepciunea şi prevederea Sa, pentru ca să le pot sta înainte; şi că îmi va da Duhul Său cel Sfânt pentru a mă întări în adevărul Său, aşa ca să pot face faţă cu curaj ispitelor, închisorii şi, dacă va fi necesar, unei morţi crude. Isus Hristos a suferit pentru cei iubiţi ai Lui; şi pentru aceea să ne mirăm că ne-a fost lăsat exemplul Său ca să suferim şi noi cu răbdare toate lucrurile pentru mântuirea noastră? El este Dumnezeu, iar noi suntem creaturile Sale; El este Domnul, iar noi suntem slujitorii Săi. El este Stăpânul lumii, iar noi suntem muritori vrednici de dispreţ - şi cu toate acestea El a suferit! De ce atunci să nu suferim şi noi, îndeosebi atunci când suferinţa este pentru curăţirea noastră? De aceea, dragii mei, dacă moartea mea ar putea contribui la slava Sa, rugaţi-vă ca ea să vină cât mai repede şi pe mine să mă facă în stare să suport toate nenorocirile cu statornicie. Dar dacă este mai bine să mă reîntorc între voi, să ne rugăm Domnului să mă întorc fără pată - adică să nu retrag nici o literă din adevărul Evangheliei, pentru a lăsa fraţilor un exemplu desăvârşit de urmat. S-ar putea deci să nu-mi mai vedeţi faţa la Praga; dar dacă voia lui Dumnezeu cel Atotputernic va binevoi să mă redea vouă, atunci să mergem înainte cu o inimă mai hotărâtă în cunoaşterea şi în dragostea Legii Sale" (Bonnechose, vol.1, p. 147.148).

Într-o altă scrisoare, către un preot care devenise ucenicul Evangheliei, Huss vorbea cu adâncă smerenie despre greşelile lui proprii, acuzându-se „de a fi simţit plăcere în purtarea de haine ogate şi de a fi risipit ceasuri în ocupaţii uşuratice". Apoi adăuga ceste sfaturi mişcătoare: „Slava lui Dumnezeu şi mântuirea sufletelor să ocupe mintea ta şi nu posedarea de bunuri şi averi. Cereşte-te să-ţi împodobeşti casa mai mult decât sufletul; şi, mai resus de toate, dă toată atenţia clădirii spirituale. Fii evlavios şi merit cu cei săraci şi nu-ţi folosi averea în petreceri. Dacă nu ai să-ţi îmbunătăţeşti viaţa şi să te înfrânezi de la exagerări, mă tem că ei fi aspru pedepsit, aşa cum sunt şi eu... tu cunoşti învăţătura mea, căci ai primit îndemnurile mele din copilăria ta; de aceea nu ste de folos să-ţi scriu mai mult; dar te conjur, prin mila Domnului ostru, să nu mă imiţi în nici una din deşertăciunile în care m-ai ăzut căzând". Pe plicul scrisorii a adăugat: „Te conjur, prietenul meu, să nu rupi acest sigiliu până când nu vei fi primit certitudinea că sunt mort" (id. vol.1, p. 148).

În timpul călătoriei, Huss vedea pretutindeni semne ale răspândirii învăţăturilor sale şi ale bunăvoinţei cu care era privită cauza lui. Oamenii se îmbulzeau să-l întâlnească, iar în câteva oraşe magistraţii l-au însoţit pe străzile lor.

La sosirea în Constanţa, lui Huss i s-a dat deplină libertate. Şi biletului de liberă trecere al împăratului i s-a adăugat o asigurare personală de ocrotire din partea papei. Dar, violând toate aceste declaraţii solemne repetate, reformatorul a fost arestat în scurtă vreme din ordinul papei şi al cardinalilor şi aruncat într-o temniţă dezgustătoare. Mai târziu a fost transferat într-un castel întărit dincolo de Rin şi ţinut acolo ca prizonier. Papa n-a folosit mult din această trădare, deoarece în scurtă vreme şi el fu aruncat în aceeaşi închisoare (id. vol.1, p.247). El fusese dovedit mainte conciliului a fi vinovat de „păcate care nu se pot numi". Conciliul s-a pronunţat şi a fost în cele din urmă deposedat de iară şi aruncat în închisoare. Ceilalţi doi rivali au fost şi ei destituiţi şi a fost ales un nou pontif.

Deşi papa fusese vinovat de crime mai mari decât acelea pe care Huss le pusese în sarcina preoţilor şi pentru care el ceruse o reformă, acelaşi conciliu care a degradat pe pontif a pornit să zdrobească pe reformator. Întemniţarea lui Huss a provocat o mare indignare în Boemia. Nobili puternici au adresat conciliului proteste stăruitoare împotriva acestei insulte. Împăratul, care nu era dispus să îngăduie violarea unui bilet de liberă trecere, s-a împotrivit procedeelor folosite contra lui. Dar duşmanii reformatorului erau răutăcioşi şi hotărâţi. Ei au făcut apel la preju-decăţile împăratului, la temerile lui, la râvna lui pentru biserică. Ei au adus argumente amănunţite pentru a dovedi că „nu trebuie păstrată credinţa faţă de eretici şi nici faţă de persoanele suspecte de erezie, chiar dacă sunt înzestrate cu bilete de liberă trecere din partea împăratului şi a regilor" (Jacques Lenfant, History of the Council of Constance. vol.1, p.516). În felul acesta au câştigat.

Slăbit de boală şi întemniţare - căci umezeala, aerul viciat al închisorii i-au provocat o febră care era aproape să-i pună capăt vieţii - Huss a fost în cele din urmă adus înaintea conciliului. Legat în lanţuri, a stat în faţa împăratului, a cărui onoare şi bună credinţă fuseseră garanţie pentru ocrotirea lui. În timpul acestui proces îndelungat, el a susţinut cu statornicie adevărul şi, în faţa demnitarilor bisericii şi ai statului, el a înălţat un protest solemn şi credincios împotriva corupţiei ierarhiei papale. Când i s-a cerut să-şi renege învăţăturile sau să sufere moartea, el a ales martiriul.

Harul lui Dumnezeu l-a susţinut. În timpul săptămânilor de suferinţă dinaintea sentinţei finale, pacea cerului i-a umplut sufletul. „Scriu această scrisoare, spunea el unui prieten, în celula mea, cu mâna tremurândă, aşteptând mâine sentinţa de moarte... Când, cu ajutorul lui Isus Hristos, ne vom întâlni iarăşi în pacea cea dulce a vieţii viitoare, vei înţelege cât de îndurător S-a arătat Dumnezeu faţă de mine, cât de răbdător

m-a susţinut în mijlocul ispitelor şi încercărilor" (Bonnechose, vol.2,p.67).

În întunecimea închisorii, el a prevăzut triumful credinţei adevărate. În visele acestor nopţi, el văzu capela din Praga în care predicase Evanghelia, pe papa şi pe episcopii lui ştergând tablourile lui Hristos pe care el le pictase pe pereţi. „Această viziune l-a descurajat; dar în ziua următoare a visat mulţi pictori ocupaţi cu restaurarea acestor tablouri, în număr mai mare şi în culori mai strălucitoare. De îndată ce lucrul lor a fost terminat, pictorii, care erau înconjuraţi de o mulţime imensă, exclamară: Acum să vină papii şi episcopii; ei nu le vor mai putea şterge! Când a vorbit despre vis, reformatorul a spus: „Cred că acest lucru este sigur, şi anume că chipul lui Hristos nu va putea fi şters niciodată. Ei au dorit să-l distrugă, dar el va fi pictat proaspăt în toate inimile de nişte predicatori mult mai buni ca mine" (D'Aubigné vol.1, cap.6).

Pentru ultima oară Huss a fost adus înaintea conciliului. Era o adunare mare şi selectă la care asistau: împăratul, prinţii imperiului, delegaţii regali, cardinalii, episcopii şi preoţii împreună cu o mulţime imensă care venise ca spectatori ai evenimentelor zilei. Din toate părţile creştinătăţii fuseseră adunaţi martori ai acestei prime mari jertfe în lupta cea îndelungată în care urma ca libertatea de conştiinţă să biruiască.

Fiind somat să-şi spună hotărârea finală, Huss a declarat refuzul de a retracta şi, aţintindu-şi privirea pătrunzătoare asupra monarhului ale cărui cuvinte de garanţie fuseseră atât de ruşinos călcate, declară: „M-am hotărât, din proprie voinţă, să apar în faţa acestui conciliu, sub ocrotirea publică şi credinţa împăratului care este de faţă" (Bonnechose, vol.2, p.84). O roşeaţă profundă a îmbujorat faţa lui Sigismund când privirile întregii adunări s-au îndreptat către el.

Sentinţa fiind pronunţată, începu ceremonia degradării. Episcopii l-au îmbrăcat pe prizonierul lor în haine preoţeşti şi când îl dezbrăcau de mantia preoţească rosteau: „Domnul nostru Isus

Hristos a fost îmbrăcat cu o haină albă în semn de batjocură, atunci când Irod L-a adus înaintea lui Pilat" (id. vol.2, p.86). Fiind sfătuit iarăşi să retracteze, el a răspuns îndreptându-se către popor: „Cu ce faţă aş mai privi atunci cerul? Cum aş mai putea privi aceste mulţimi de oameni cărora le-am predicat Evanghelia cea curată? Nu, preţuiesc mântuirea lor mai mult decât acest sărman trup, dat acum morţii". Veşmintele au fost scoase unul după altul, fiecare episcop pronunţând un blestem atunci când îşi îndeplinea partea de ceremonie. În cele din urmă, i-au pus pe cap o mitră din hârtie în formă piramidală, pe care erau pictate chipuri îngrozitoare de demoni împreună cu cuvântul „arhiereticul", scris vizibil în faţă. „Cu multă bucurie, spuse Huss, vreau să port această coroană a ruşinii pentru Numele Tău, O, Isuse, căci pentru mine tu ai purtat o coroană de spini".

După ce a fost împodobit în felul acesta, prelaţii au spus: „Acum predăm sufletul tău divolului". „Şi eu, spuse Ioan Huss, ridicându-şi ochii spre ceruri, îmi încredinţez duhul în mâinile Tale, o, Doamne Isuse, căci Tu m-ai mântuit" (Wylie, b.3, cap.7).

A fost predat apoi autorităţilor civile şi condus la locul de execuţie. O procesiune imensă îl urma, sute de bărbaţi înarmaţi, preoţi şi episcopi în veşmintele lor scumpe şi locuitori ai Constanţei. Când a fost legat de rug şi totul era gata pentru ca focul să fie aprins, martirul a mai fost îndemnat încă o dată să se salveze, renunţând la rătăcirile lui. „La ce rătăciri, spuse Huss, să renunţ? Nu mă ştiu vinovat de nici una. Chem pe Dumnezeu ca martor că tot ce am scris şi am predicat a fost cu privire la salvarea sufletului din păcat şi pierzare; şi de aceea, voi pecetlui foarte bucuros cu sângele meu adevărul pe care l-am scris şi predicat" (id. b.3, cap. 7). Când flăcările s-au aprins în jurul lui, a început să cânte: „Isuse, Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine"; şi a continuat aşa până când glasul i-a fost adus la tăcere pentru totdeauna.

Chiar şi duşmanii lui au fost şocaţi de acest comportament eroic. Un papistaş zelos, descriind martiriul lui Huss şi al lui Ieronim, care a murit la scurtă vreme după aceea, spunea: „Amândoi şi-au păstrat o atitudine statornică atunci când s-a apropiat ceasul de pe urmă. Ei s-au pregătit pentru foc ca şi când ar fi mers la o petrecere de nuntă. N-au scos nici un strigăt de durere. Când flăcările s-au ridicat, ei au început să cânte imnuri; şi abia furia flăcărilor le-a oprit cântarea" (id. b.3, cap.7)

Când trupul lui Huss a fost cu totul ars, cenuşa şi pământul pe care a stat au fost luate şi aruncate în Rin şi purtate astfel până în ocean. Prigonitorii lui îşi imaginau în zadar că au dezrădăcinat adevărurile pe care el le predicase. Nici nu visau ei că cenuşa din ziua aceea, dusă la mare, urma să fie o sămânţă semănată în toate ţările pământului, că în ţări încă necunoscute urma să aducă roade îmbelşugate în mărturii pentru adevăr. Glasul care s-a auzit în sala consiliului din Constanţa a produs ecouri care urmau să fie auzite în toate veacurile viitoare. Huss nu mai era, dar adevărurile pentru care el murise nu aveau să piară niciodată. Exemplul lui de credinţă şi de statornicie urma să încurajeze mulţimi de oameni să stea hotărâţi pentru adevăr, în faţa torturii şi a morţii. Executarea lui arătase lumii întregi cruzimea perfidă a Romei. Deşi nu ştiau acest lucru, duşmanii adevărului contribuiseră la înaintarea cauzei pe care căutau în zadar să o distrugă.

La Constanţa urma să mai fie înălţat un rug. Sângele unui alt martor trebuia să mărturisească pentru adevăr. Ieronim, luându-şi rămas bun de la Huss care pleca spre conciliu, îl îndemnase la curaj şi statornicie, declarând că dacă avea să cadă în vreo primejdie, el însuşi va zbura în ajutor. Când a auzit de întemniţarea reformatorului, ucenicul cel credincios s-a pregătit imediat pentru a-şi împlini făgăduinţa. A plecat fără bilet de liberă trecere, cu un singur însoţitor până la Constanţa. Ajungând acolo s-a convins că nu făcuse decât că se expusese

primejdiei, fără posibilitatea de a face ceva pentru eliberarea lui Huss. A fugit din oraş, dar a fost arestat în călătoria spre casă şi adus înapoi legat, cu cătuşe şi pus sub supravegherea unui grup de soldaţi. La prima apariţie înaintea conciliului, încercările de a răspunde acuzaţiilor aduse împotriva lui au fost întâmpinate cu strigătele: „La flăcări cu el! La flăcări!" (Bonnechose, vol.1, p. 234). A fost aruncat într-o temniţă, înlănţuit într-o poziţie care-i producea suferinţe mari şi hrănit cu pâine şi apă. După câteva luni, cruzimile întemniţării i-au adus o boală care-i ameninţa viaţa, iar duşmanii, temându-se că le-ar putea scăpa, l-au tratat cu mai puţină asprime, cu toate că a rămas în închisoare timp de un an.

Moartea lui Huss n-a avut urmările pe care le nădăjduiseră papistaşii. Nerespectarea biletului de liberă trecere ridicase o furtună de indignare şi, ca o cale mai sigură, conciliul s-a hotărât ca în loc să ardă pe Ieronim, să-l forţeze, dacă era posibil, să se lepede de învăţăturile predicate. A fost adus în faţa adunării şi i s-a oferit alternativa de a retracta sau de a muri pe rug. La începutul întemniţării sale, moartea ar fi fost mai de dorit, în comparaţie cu suferinţele teribile la care fusese supus; dar acum, slăbit de boală, de lipsurile din închisoare şi de tortura nesiguranţei şi a încordării, despărţit de prieteni şi descurajat prin moartea lui Huss, statornicia lui Ieronim a cedat şi a consimţit să se supună Conciliului. S-a angajat să adere la credinţa catolică şi a acceptat acţiunea conciliului de condamnare a învăţăturilor lui Wycliffe şi Huss, cu excepţia „adevărurilor sfinte" pe care ei le predicaseră (id. vol.2, p. 141).

Prin acest procedeu, Ieronim a încercat să aducă la tăcere glasul conştiinţei şi să scape de condamnare. Dar în singurătatea celulei el a văzut mai clar ce făcuse. Şi-a amintit de curajul şi de credincioşia lui Huss, punându-le în contrast cu lepădarea sa de adevăr. A cugetat la Maestrul divin pe care se angajase să-L slujească şi care pentru el suferise moartea pe cruce. Înainte de retractare, el găsise mângâiere în mijlocul atâtor suferinţe, în

asigurarea aprobării lui Dumnezeu; dar acum remuşcarea şi îndoielile îi chinuiau sufletul. Ştia că va trebui să facă şi alte retractări înainte de a fi în pace cu Roma. Calea pe care intrase nu se putea încheia decât printr-o renegare totală. Hotărârea a fost luată; nu se va lepăda de Domnul său pentru a scăpa un scurt timp de suferinţă.

La scurtă vreme a fost adus iarăşi înaintea conciliului. Supunerea lui nu îi mulţumise pe judecători. Setea lor de sânge, aţâţată de moartea lui Huss, cerea noi victime. Numai printr-o lepădare fără rezerve de adevăr îşi putea păstra viaţa Ieronim. Dar el se hotărâse să-şi mărturisească credinţa şi să urmeze pe fratele lui martir în flăcări.

Atunci îşi retrase retractarea făcută şi, ca un condamnat la moarte, a cerut cu solemnitate să i se dea posibilitatea de apărare. Temându-se de efectele cuvintelor lui, prelaţii au insistat că el trebuie ori să susţină, ori să combată adevărul acuzaţiilor aduse împotriva lui. Ieronim a protestat împotriva unei astfel de cruzimi şi nedreptăţi. „M-aţi ţinut intenţionat trei sute patruzeci de zile într-o închisoare îngrozitoare", spunea el, „în mizerie, zgomot, duhoare şi în cea mai cruntă lipsă de toate; m-aţi adus înaintea voastră şi, plecând urechea la duşmanii mei de moarte, refuzaţi să mă ascultaţi...Dacă sunteţi în adevăr înţelepţi şi lumină a lumii, aveţi grijă să nu păcătuiţi împotriva dreptăţii. În ceea ce mă priveşte, eu sunt un simplu muritor; viaţa mea este de mică importanţă; şi când vă îndemn să nu daţi o sentinţă nedreaptă, vorbesc mai puţin pentru mine decât pentru voi" (id. vol.2, p. 146, 147).

Cererea i-a fost în cele din urmă aprobată. În prezenţa judecătorilor lui, Ieronim a îngenuncheat şi s-a rugat ca Duhul divin să-i stăpânească gândurile şi cuvintele, ca nu cumva să vorbească ceva nepotrivit cu adevărul sau nedemn de Domnul lui. În ziua aceea, faţă de el s-a împlinit făgăduinţa lui Dumnezeu dată primilor ucenici: „Veţi fi duşi înaintea dregătorilor, a împăraţilor pentru Numele Meu, ca să slujiţi ca mărturie înaintea

lor şi înaintea neamurilor. Dar, când vă vor da în mâna lor, să nu vă îngrijoraţi, gândindu-vă cum sau ce veţi spune; căci ce veţi avea de spus, vă va fi dat chiar în ceasul acela; fiindcă nu voi veţi vorbi, ci Duhul Tatălui vostru va vorbi în voi" (Matei 10, 18-20).

Cuvintele lui Ieronim au produs uimire şi admiraţie chiar şi duşmanilor lui. Timp de un an întreg fusese închis într-o temniţă, neavând posibilitatea să citească sau să vadă, în mari suferinţe fizice şi încordare mintală. Cu toate acestea el prezenta argumentele cu o limpezime şi putere atât de mare, ca şi când ar fi avut ocazia netulburată de a studia. A îndreptat atenţia ascultătorilor lui la şirul lung de bărbaţi sfinţi care fuseseră condamnaţi de judecători nedrepţi. Aproape în orice generaţie au fost din aceia care, căutând să ridice poporul din vremea lor, au fost condamnaţi şi lepădaţi, dar care după aceea au fost socotiţi vrednici de cinstire. Hristos Însuşi a fost condamnat ca răufăcător de către un tribunal nedrept.

Cu ocazia retractării, Ieronim consimţise la justeţea sentinţei de condamnare a lui Huss; acum ş-a declarat pocăinţa şi a dat mărturie în favoarea nevinovăţiei şi a sfinţeniei martirului. „L-am cunoscut din copilărie", spunea el. „A fost un bărbat excelent, drept şi sfânt; a fost condamnat în ciuda nevinovăţiei lui... Şi eu - şi eu sunt gata să mor; nu mă voi da înapoi de la chinurile pregătite pentru mine de către duşmani şi de către martori mincinoşi, care într-o zi vor da socoteală de înşelătoriile lor înaintea Dumnezeului cel mare pe care nu-L poate amăgi nimeni" (Bonnechose, vol.2, p.151).

În acuzaţia adusă împotriva lepădării adevărului, Ieronim a continuat: „Dintre toate păcatele pe care le-am săvârşit din tinereţea mea, nici unul nu-mi apasă atât de greu sufletul şi nu-mi produce atâtea remuşcări amare ca acela pe care l-am săvârşit în acest loc fatal, când am fost de acord cu sentinţa nelegiuită dată împotriva lui Wycliffe şi împotriva sfântului martir Ioan Huss, stăpânul şi prietenul meu. Da, îl mărturisesc din toată inima şi

declar cu groază că m-am lepădat în mod ruşinos atunci când, de teama morţii, am condamnat învăţăturile lor. De aceea rog pe Dumnezeul cel Atotputernic să Se îndure, să-mi ierte păcatele şi în mod deosebit pe acesta, cel mai odios dintre toate". Şi arătând către judecători, a spus cu hotărâre: „Aţi condamnat pe Wycliffe şi pe Ioan Huss nu pentru că au zdruncinat învăţătura bisericii, ci doar pentru că au condamnat cu tărie mârşăviile clerului - pompa lor, mândria lor şi toate viciile prelaţilor şi ale preoţilor. Lucrările pe care ei le-au susţinut şi care sunt de necontestat, le socotesc şi le declar ca şi ei".

Cuvintele i-au fost întrerupte. Prelaţii, tremurând de mânie, au strigat: „Ce nevoie mai este de altă dovadă? Vedem cu ochii noştri pe cel mai încăpăţânat dintre eretici!"

Neintimidat de furtună, Ieronim a exclamat: „Ce, credeţi că mi-e teamă de moarte? M-aţi ţinut un an întreg în temniţa cea mai îngrozitoare, mai teribilă decât însăşi moartea. M-aţi torturat cu mai multă cruzime decât pe un turc, pe un evreu sau pe un păgân, iar carnea mi s-a dezlipit de vie de pe oasele mele; şi cu toate acestea nu mă plâng, căci văicărelile vin rareori de la un om de inimă şi spirit, dar nu mai pot face nimic în faţa unei astfel de barbarii faţă de un creştin" (id.vol.2, p.151- 153).

Din nou a izbucnit furtuna mâniei, iar Ieronim a fost dus în grabă înapoi la închisoare. Cu toate acestea, în adunare au fost unii asupra cărora cuvintele lui au făcut o impresie adâncă şi care doreau să-i scape viaţa. A fost vizitat de către demnitarii bisericii şi îndemnat să se supună conciliului. I-au fost prezentate perspectivele cele mai strălucite ca răsplată pentru renunţarea la împotrivirea faţă de Roma. Dar, ca şi Domnul său atunci când I s-a oferit slava lumii, Ieronim a rămas statornic.

„Dovediţi-mi din Sfintele Scripturi că sunt greşit, spunea el, şi voi retracta".

„Sfintele Scripturi!" a exclamat unul dintre ispititorii lui, „toate trebuie judecate prin ele? Cine le poate înţelege până când biserica nu le-a interpretat?"

„Sunt oare tradiţiile oamenilor mai demne de crezare decât Evanghelia Mântuitorului nostru?“ răspundea Ieronim. „Pavel nu îndemna pe aceia cărora le scria să asculte de tradiţiile oamenilor, ci zicea: 'Cercetaţi Scripturile!'“

„Ereticule!“ i se răspunse: „Îmi pare rău că am discutat atât de mult cu tine. Văd că eşti mânat de diavolul“ (Wylie, b.3, cap.10).

Peste scurtă vreme sentinţa de condamnare a fost pronunţată. A fost dus în acelaşi loc în care Huss îşi dăduse viaţa. A venit cântând pe drum, cu faţa luminată de bucurie şi pace. Privirea îi era aţintită către Hristos, iar moartea îşi pierduse groaza. Când călăul a trecut în spatele lui ca să aprindă focul, martirul a exclamat: „Vino în faţă cu curaj; aprinde focul în faţa mea. Dacă m-aş fi temut, n-aş fi fost aici“.

Ultimele cuvinte, rostite în timp ce flăcările îl învăluiau, au fost o rugăciune: „Doamne, Părinte Atotputernic, ai milă de mine şi iartă-mi păcatele; căci tu ştii că totdeauna am iubit adevărul Tău“ (Bonnechose, vol.2, p.168). Glasul i-a încetat, dar buzele au continuat să se mişte în rugăciune. După ce focul şi-a făcut lucrarea, cenuşa martirului împreună cu pământul pe care a stat a fost strânsă şi, asemenea aceleia a lui Huss, a fost aruncată în Rin.

Aşa s-au stins credincioşii purtători de lumină ai lui Dumnezeu. Dar lumina adevărului pe care ei l-au vestit, lumina exemplului lor eroic nu putea fi stinsă. Oamenii ar fi putut mai degrabă să încerce să întoarcă soarele înapoi de pe drumul lui decât să oprească zorii acelei zile care era gata să se reverse asupra lumii.

Executarea lui Huss aprinsese un foc de indignare şi oroare în Boemia. Întreaga naţiune simţea că el căzuse victimă datorită răutăţii preoţilor şi trădării împăratului. El a fost declarat un învăţător credincios al adevărului, iar conciliul care i-a hotărât moartea a fost acuzat ca fiind vinovat de crimă. Învăţăturile lui atrăgeau acum o atenţie mai mare decât oricând mai înainte. Prin

edictele papale, scrierile lui Wycliffe fuseseră condamnate la flăcări. Dar acelea care scăpaseră de distrugere au fost acum scoase din ascunzători şi studiate în legătură cu Biblia sau cu unele părţi din ea, pe care poporul şi le putea procura, şi mulţi au fost conduşi în felul acesta să primească credinţa reformatorului.

Ucigaşii lui Huss n-au stat liniştiţi văzând triumful cauzei lui. Papa şi împăratul s-au unit să zdrobească această mişcare şi armatele lui Sigismund au năvălit în Boemia.

Dar s-a ridicat un liberator. Ziska, care îndată după începerea războiului a orbit cu totul, dar care era unul dintre cei mai pricepuţi generali din vremea lui, a fost conducătorul boemilor. Încrezându-se în ajutorul lui Dumnezeu şi în dreptatea cauzei lor, acest popor a înfruntat armatele cele mai puternice care puteau fi aduse împotriva lor. Mereu şi mereu împăratul, aducând armate proaspete, invada Boemia numai pentru a fi respins în mod ruşinos. Husiţii se ridicaseră mai presus de teama de moarte şi nimeni nu li se putea împotrivi. La câţiva ani după începerea războiului, viteazul Ziska a murit; dar locul lui a fost ocupat de Procopius, care era un general la fel de priceput şi de viteaz şi în unele privinţe un conducător mai destoinic.

Vrăjmaşii boemilor, auzind că luptătorul orb a murit, au socotit ocazia favorabilă de a recâştiga tot ce pierduseră. Papa a proclamat o cruciadă împotriva husiţilor şi din nou a fost trimisă o forţă imensă în Boemia, numai pentru a suferi o înfrângere teribilă. A fost proclamată o altă cruciadă. În toate ţările papale ale Europei au fost strânse provizii, bani şi oameni. Mulţimile adunate sub steagul papei au fost asigurate că până la urmă se va termina cu ereticii husiţi. Încrezători în victorie, forţa cea mare a intrat în Boemia. Poporul s-a unit pentru a-i respinge. Cele două armate s-au apropiat una de cealaltă până când îi mai despărţea doar un râu. „Cruciaţii erau cu mult superiori, dar în loc să îndrăznească traversarea râului şi să înceapă lupta cu husiţii pe care veniseră de departe

să-i întâlnească, au rămas privind în tăcere pe luptători" (Wylie, b.3, cap.17). Atunci, deodată o groază misterioasă a căzut peste armată. Fără să dea nici o luptă, forţa aceea puternică s-a rupt şi s-a răspândit ca şi cum ar fi fost urmărită de o putere nevăzută. Un mare număr dintre ei au fost măcelăriţi de către armata husită, care a pornit în urmărirea fugarilor, şi o pradă imensă a căzut în mâinile biruitorilor, astfel că războiul în loc să-i sărăcească, i-a îmbogăţit pe boemi.

După alţi câţiva ani, sub un papă nou, a fost pornită o altă cruciadă. Ca şi mai înainte, au fost adunaţi oameni şi mijloace din toate ţările Europei aflate sub jurisdicţia papei. Acelora care se angajau în această întreprindere primejdioasă li se ofereau promisiuni mari. Iertarea deplină a celor mai odioase crime era asigurată fiecărui cruciat. Tuturor acelora care mureau în război le era făgăduită o răsplată bogată în ceruri. Aceia care supravieţuiau urmau să culeagă onoare şi bogăţii pe câmpul de luptă. Din nou a fost adunată o armată care, trecând graniţa, a intrat în Boemia. Forţele husite s-au retras dinaintea lor, atrăgând în felul acesta pe cotropitori din ce în ce mai departe înăuntrul ţării, dându-le impresia câştigării biruinţei. În cele din urmă armata lui Procopiu s-a oprit şi, întorcându-se împotriva duşmanului, a înaintat pentru bătălie. Cruciaţii, descoperind acum greşeala lor, stăteau în aşteptare. Când s-a auzit zgomotul apropierii forţelor husite, chiar înainte de a le vedea, din nou panica i-a cuprins pe cruciaţi. Prinţi, generali şi soldaţi de rând îşi aruncau armurile şi fugeau în toate părţile. În zadar a încercat legatul papal, care era conducătorul invaziei, să unească aceste forţe îngrozite şi dezorganizate. În ciuda celor mai disperate încercări, şi el a fost prins în valul fugarilor. Dezastrul a fost total şi din nou o pradă de război imensă a căzut în mâinile învingătorilor.

Astfel, şi cea de-a doua armată trimisă de cele mai puternice naţiuni ale Europei, o oaste de oameni războinici, curajoşi şi

echipaţi de luptă, a fugit fără nici o bătălie dinaintea apărătorilor unui popor mic şi slab. Aici a fost o manifestare a puterii divine. Cotropitorii au fost loviţi de o groază supranaturală. Acela care a îmbulzit oştile lui Faraon în Marea Roşie, care a pus pe fugă armatele lui Madian dinaintea lui Ghedeon şi a celor trei sute care erau cu el, care într-o singură noapte a distrus forţele asirianului celui îngâmfat Şi-a întins iarăşi mâna pentru a nimici puterea apăsătorului. „Atunci vor tremura de spaimă, fără să fie vreo pricină de spaimă; Dumnezeu va risipi oasele celor ce tăbărăsc împotriva ta, îi vei face de ruşine, căci Dumnezeu i-a lepădat" (Ps. 53,5).

Conducătorii papali, pierzând nădejdea cuceririi prin forţă, au recurs în cele din urmă la diplomaţie. A intervenit un compromis prin care, în timp ce se pretindea asigurarea libertăţii de conştiinţă boemilor, în realitate îi trăda în puterea Romei. Boemii au specificat patru puncte ca fiind condiţii ale păcii cu Roma: predicarea liberă a Bibliei; dreptul întregii biserici la pâine şi vin cu ocazia mesei Domnului şi folosirea limbii materne la slujbele religioase; excluderea clerului din toate slujbele şi autoritatea lumească; iar în caz de delicte, trebuia aplicată în mod egal pentru preoţi şi laici jurisdicţia tribunalelor civile. În cele din urmă, autorităţile papale au fost de acord ca „cele patru puncte ale husiţilor să fie acceptate, dar că dreptul de a le explica, adică de a hotărî interpretarea lor precisă, să aparţină conciliului, cu alte cuvinte papei şi împăratului" (Wylie, b.3, cap.18). Pe acest temei s-a intrat într-o înţelegere şi Roma a câştigat prin prefăcătorie şi înşelăciune ceea ce nu câştigase prin luptă; căci primind propria ei interpretare a prevederilor husite ca şi a Bibliei, ea le putea schimba înţelesul pentru a merge după planurile proprii.

O mare clasă de oameni din Boemia, văzând că aceasta le trădase libertăţile, n-a fost de acord cu convenţia. S-au produs disensiuni şi despărţiri care au dus la lupte şi vărsare de sânge în mijlocul lor. În aceste lupte a căzut şi nobilul Procopius, iar libertăţile din Boemia au dispărut.

Sigismund, trădătorul lui Huss şi Ieronim, a devenit rege al Boemiei şi, neţinând seama de jurământul de a menţine drepturile boemilor, a procedat la întărirea papalităţii. Dar prin supunerea lui faţă de Roma el n-a câştigat decât puţin. Vreme de 20 de ani viaţa îi fusese plină de primejdii şi trudă. Armatele lui fuseseră zdrobite, iar tezaurul fusese secătuit de o luptă îndelungată şi inutilă. Iar acum, după o domnie de un an, a murit lăsând regatul pe marginea unui război civil şi, ca moştenire posterităţii, un nume stigmatizat de infamie.

Frământările, luptele şi vărsările de sânge au continuat. Din nou armatele străine au invadat Boemia, iar neînţelegerile interne au continuat să macine naţiunea. Aceia care au rămas credincioşi Evangheliei au fost supuşi unei persecuţii sângeroase.

Ca şi fraţii lor de odinioară care, intrând în convenţie cu Roma, au asimilat rătăcirile ei, aceia care au rămas la vechea credinţă s-au organizat într-o biserică deosebită, luând numele de „Fraţi uniţi". Această acţiune a atras asupra lor blesteme din partea tuturor claselor. Cu toate acestea, hotărârea lor a rămas nezdruncinată. Obligaţi să-şi caute adăpostul în păduri şi în peşteri, ei se adunau pentru a citi Cuvântul lui Dumnezeu şi pentru a se uni în rugăciune.

Prin soli trimişi în mod secret în diferite ţări, au descoperit că ici şi colo se aflau „martori izolaţi ai adevărului, câţiva într-un oraş, câţiva în altul, ca şi ei, obiect al persecuţiei; şi că în Munţii Alpi era o biserică veche, stând pe temelia Scripturii şi protestând împotriva corupţiilor idolatre ale Romei" (Wylie b.3, cap. 19). Această veste a fost primită cu bucurie mare şi s-a legat o corespondenţă cu creştinii valdenzi.

Credincioşi Evangheliei, boemii au aşteptat prin noaptea persecuţiei lor, în cea mai întunecată oră îndreptându-şi privirea către orizont, ca nişte oameni care aşteaptă dimineaţa. „Soarta lor a fost hărăzită să treacă prin zile grele, dar... şi-au amintit de cuvintele pe care Huss le spusese pentru prima oară şi repetate apoi de Ieronim, că trebuie să mai treacă un secol înainte de a se

crăpa de ziuă. Acestea au fost pentru taboriţi (husiţi) ceea ce au fost cuvintele lui Iosif pentru seminţia lui Israel din casa robiei: „Eu voi muri, dar Domnul vă va vizita şi vă va scoate de aici" (Idem b.3, cap.19). „Încheierea secolului al XV-lea a fost martoră la creşterea înceată dar sigură a bisericilor Fraţilor. Cu toate că erau departe de a fi lăsate în pace, s-au bucurat totuşi de o linişte relativă. La începutul sec. al XVI-lea, bisericile lor erau în număr de 200 în Boemia şi Moravia" (Ezra Hall Gillett, Life and Times of John Huss, vol.2, p.570). „Cât de plăcut a fost pentru rămăşiţa care scăpase de furia distrugătoare a focului şi a sabiei să i se îngăduie să vadă zorii zilei aceleia pe care o prezisese Huss" (Wylie, f.7, cap.19).

Capitolul 7

Despărţirea lui Luther de Roma

În fruntea acelora care au fost chemaţi să conducă biserica din întunericul papalităţii la lumina unei credinţe mai curate, a stat Martin Luther. Zelos, aprins şi devotat, necunoscând altă temere decât temerea de Dumnezeu şi nerecunoscând nici o altă temelie pentru credinţa religioasă decât Sfintele Scripturi, Luther a fost omul timpului lui; prin el Dumnezeu a adus la îndeplinire o lucrare mare pentru reformarea bisericii şi pentru luminarea lumii.

Asemenea primilor vestitori ai Evangheliei, Luther s-a ridicat din rândurile sărăcimii. Primii lui ani au fost petrecuţi într-un cămin umil de ţărani germani. Prin truda zilnică de miner, tatăl său a câştigat mijloacele necesare pentru educaţia sa. Intenţiona să-l facă jurist; dar Dumnezeu avea de scop să-l facă ziditor în templul cel mare care se înalţa încet peste veacuri. Asprimea, lipsurile şi o disciplină severă au fost şcoala în care înţelepciunea infinită l-a pregătit pe Luther pentru misiunea cea importantă a vieţii lui.

Tatăl lui Luther era un bărbat cu o inteligenţă puternică şi activă şi cu o mare forţă în caracter, cinstit, hotărât şi deschis. Era devotat convingerilor sale faţă de datorie, oricare ar fi fost consecinţele. Bunul lui simţ sănătos l-a făcut să privească sistemul

monastic cu neîncredere. A fost foarte nemulţumit atunci când Luther, fără consimţământul său, a intrat într-o mânăstire. A trebuit să treacă doi ani ca tatăl să se împace cu fiul, şi chiar şi atunci convingerile i-au rămas aceleaşi.

Părinţii lui Luther manifestau mare grijă pentru educarea şi instruirea copiilor. Ei se străduiau să-i instruiască în cunoaşterea de Dumnezeu şi în prcticarea virtuţilor creştine. Rugăciunile tatălui se înălţau adesea către ceruri în auzul fiului lui, ca acest copil să-şi amintească de numele Domnului şi într-o zi să ajute la înaintarea adevărului Său. Orice posibilitate de cultură intelectuală sau morală, de care viaţa lor de trudă le îngăduia să se bucure, era imediat folosită de aceşti părinţi. Eforturile lor erau sincere şi stăruitoare pentru a-şi pregăti copiii pentru o viaţă de evlavie şi folosinţă. Cu hotărârea lor şi cu puterea caracterului lor, uneori exercitau o severitate prea mare; dar viitorul reformator, deşi era conştient că în unele privinţe erau greşiţi, găsea totuşi că disciplina lor trebuia mai degrabă aprobată decât osândită.

La şcoala în care a fost trimis la o vârstă destul de fragedă, Luther a fost tratat cu asprime şi chiar cu violenţă. Atât de mare era sărăcia părinţilor săi, încât pentru a merge de acasă la şcoală într-un oraş, a fost obligat pentru un timp să-şi câştige pâinea cântând din poartă în poartă şi deseori suferea de foame. Ideile întunecate şi superstiţioase cu privire la religia care era atunci în circulaţie îl umpleau de teamă. Se culca seara cu o inimă amărâtă, privind cutremurat la un viitor întunecat, şi era într-o groază continuă la gândul că Dumnezeu ar fi un judecător aspru, necruţător, un tiran crud şi nu un tată ceresc plin de bunătate.

Cu toate că dezamăgirile erau mari şi multe, Luther înainta hotărât spre ţinta înaltă a desăvârşirii intelectuale şi morale care-l însufleţea. El înseta după cunoştinţă, iar caracterul său stăruitor şi practic l-a condus să dorească ceea ce era statornic şi folositor şi nu ce era superficial.

Atunci când la vârsta de 18 ani a intrat la universitatea din Erfurt, situaţia lui era mai favorabilă, iar perspectivele mai

strălucitoare decât în anii de mai înainte. Părinţii lui, obţinând o stare materială mai bună prin economie şi hărnicie, erau acum în stare să-i dea tot ajutorul de care avea nevoie. În acelaşi timp, influenţa prietenilor serioşi a ameliorat efectele întunecate ale educaţiei lui anterioare. S-a apucat de studiul celor mai buni autori, acumulând cu sârguinţă cele mai înalte gânduri ale lor şi însuşindu-şi înţelepciunea înţelepţilor. Chiar şi sub aspra disciplină a îndrumătorilor lui de la început, promitea de timpuriu că se va distinge şi, sub influenţe favorabile, mintea i s-a dezvoltat repede. O memorie ageră, o imaginaţie vie, o gândire logică şi puternică şi o muncă neobosită l-au aşezat în scurtă vreme în primele rânduri printre tovarăşii lui. Disciplina lui intelectuală i-a maturizat înţelegerea, dând naştere unei activităţi mintale şi unei ascuţimi de înţelegere care l-au pregătit pentru luptele vieţii.

Teama de Dumnezeu domina inima lui Luther, făcându-l în stare să menţină fermitatea scopului şi conducându-l la o adâncă umilinţă înaintea lui Dumnezeu. Avea un simţ înnăscut al dependenţei de ajutorul divin şi începea totdeauna ziua cu rugăciune, în timp ce sufletul i se înălţa continuu în cereri pentru călăuzire şi sprijin. „O rugăciune bună, zicea el, înseamnă mai mult decât jumătate din studiu“ (D'Aubigné, b.2, cap.2).

Într-o zi, pe când cerceta din biblioteca universităţii, Luther a descoperit o Biblie latină. O astfel de carte nu mai văzuse niciodată. Nu ştia nici măcar de existenţa ei. Auzise părţi din Evanghelii şi din Epistole, care erau citite poporului în slujbele religioase publice, şi socotise că acelea formau toată Biblia. Acum, pentru prima oară vedea Cuvântul lui Dumnezeu întreg. Plin de teamă şi uimire, s-a îndreptat spre paginile ei sfinte; cu inima care-i bătea mai tare şi mai repede citea cuvintele vieţii, oprindu-se din când în când pentru a exclama: „O, dacă mi-ar da Dumnezeu o carte ca aceasta!“ (idem, b.2, cap.2). Îngerii cerului erau lângă el şi raze de lumină de la tronul lui Dumnezeu descopereau înţelegerii lui comorile adevărului. Totdeauna se te-

muse să mânie pe Dumnezeu, dar acum o convingere adâncă a stării lui de păcat a pus stăpânire pe el ca niciodată mai înainte.

Dorinţa sinceră de a fi liberat de păcat şi de a găsi pace cu Dumnezeu l-a determinat în cele din urmă să intre într-o mânăstire şi să se consacre unei vieţi de călugărie. Aici i s-a cerut să îndeplinească muncile cele mai umile şi să cerşească din casă în casă. Era la o vârstă când respectul şi aprecierea sunt dorite cu sete, iar aceste îndatoriri de slugă îi ucideau până în adâncul sufletului simţămintele lui naturale; a suferit însă cu răbdare toată această umilinţă, crezând că era necesară din cauza păcatelor lui.

Orice clipă pe care o putea sustrage de la datoriile zilnice o folosea în pustiu, lipsindu-se de somn şi plângându-se chiar şi de timpul petrecut cu mesele lui sărace. Mai presus de toate se desfăta în studiul Cuvântului lui Dumnezeu. Descoperise o Biblie legată cu lanţ de peretele mânăstirii şi adesea putea fi găsit acolo. Pe măsură ce i se adâncea convingerea despre păcat, căuta prin propriile sale fapte să găsească iertare şi pace. Ducea viaţa cea mai severă, încercând prin posturi, priveghiuri şi biciuiri să supună relele naturii lui, în care viaţa de mânăstire nu-i adusese nici o uşurare. Nu se dădea înapoi de la nici o jertfă prin care ar fi putut ajunge la acea curăţie de inimă care să-l facă în stare să fie primit înaintea lui Dumnezeu. „Am fost în adevăr un călugăr pios, spunea el mai târziu, şi am urmat rânduielile ordinului meu cu mai multă stricteţe decât pot să exprim. Dacă vreun călugăr ar fi câştigat cerul prin practicile călugăreşti, sunt sigur că eu aş fi fost îndreptăţit la aceasta... Dacă aş mai fi continut aşa, mi-aş fi dus chinurile până la moarte“ (idem, b.2, cap.3). Ca urmare a acestei discipline dureroase, şi-a pierdut puterea şi a suferit crize de epuizare, de pe urma cărora nu şi-a mai revenit pe deplin niciodată. A ajuns în cele din urmă în pragul deznădejdii.

Când Luther socotea că totul este pierdut, Dumnezeu i-a ridicat un prieten şi un ajutor. Piosul Staupitz a luminat înţelegerea

lui Luther pentru Cuvântul lui Dumnezeu şi l-a îndemnat să privească dincolo de sine, să înceteze a contempla pedeapsa veşnică pentru călcarea Legii lui Dumnezeu şi să privească la Isus, Mântuitorul lui iertător de păcate. „În loc să te chinuieşti cu privire la păcatele tale, aruncă-te în braţele Mântuitorului. Încrede-te în El, în neprihănirea vieţii Lui, în ispăşirea prin moartea Lui. Ascultă pe Fiul lui Dumnezeu... El S-a făcut om ca să-ţi dea asigurarea favoarei divine". „Iubeşte-L pe el care te-a iubit întâi" (idem, b.2, cap. 4). Astfel i-a vorbit acel sol al milei. Cuvintele lui au făcut o impresie adâncă asupra minţii lui Luther. După multe lupte cu rătăcirile pe care le cultivase multă vreme, a ajuns în stare să înţeleagă adevărul, iar pacea a venit peste sufletul lui tulburat.

Luther a fost hirotonit ca preot şi a fost chemat de la mânăstire ca profesor la universitatea din Wittenberg. Aici s-a dedicat studiului Scripturilor în limbile originale. A început să prezinte subiecte din Biblie. Cartea Psalmilor, Evangheliile şi Epistolele erau deschise înţelegerii mulţimilor ce ascultau cu încântare. Staupitz, prietenul şi superiorul lui, l-a îndemnat să se urce la amvon şi să predice Cuvântul lui Dumnezeu. Luther a ezitat, simţindu-se nevrednic să vorbească poporului în locul lui Hristos. Numai după o luptă îndelungată s-a supus propunerilor prietenilor. Era puternic în Scripturi şi harul lui Dumnezeu era peste el. Elocinţa lui i-a cucerit pe ascultători, claritatea şi puterea cu care prezenta adevărul le convingea mintea, iar zelul lui le mişca inimile.

Luther era încă un fiu devotat al bisericii papale şi n-avea nici măcar un gând că ar ajunge vreodată altfel. Dumnezeu, în providenţa Sa, l-a condus să viziteze Roma. A făcut călătoria pe jos, găzduind la mânăstiri în drumul lui. La o mânăstire din Italia s-a umplut de uimire la vederea bogăţiei, luxului şi măreţiei de acolo. Înzestraţi cu venituri princiare, călugării locuiau în apartamente splendide, îmbrăcaţi în robe bogate şi foarte costisitoare şi hrăniţi la mese fastuoase. Mintea i s-a încurcat.

În cele din urmă a zărit în depărtare cetatea aşezată pe cele şapte coline. Atunci, cu o emoţie profundă s-a aruncat la pământ, exclamând: „Sfântă Romă, te salut!" (idem, b.2, cap.6). A intrat în oraş, a vizitat bisericile, a ascultat nenumăratele istorisiri relatate de preoţi şi călugări şi a dus la îndeplinire toate ceremoniile care erau cerute. Peste tot privea scene care-l umpleau de uimire şi dezgust. A văzut că nelegiuirea se găsea la toate nivelurile clerului. A auzit glume necuviincioase din gura prelaţilor şi s-a umplut de dezgust la vederea necuviinţei lor îngrozitoare, chiar şi în timpul slujbei. Amestecându-se printre călugări şi ceilalţi oameni, a întâlnit depravare şi risipă. Oriunde se întorcea, în locul sfinţeniei găsea pângărirea. „Nimeni nu-şi poate închipui, scria el, câte păcate şi fapte scandaloase sunt înfăptuite la Roma; trebuie văzute şi auzite pentru a fi crezute. De aceea se şi spune de obicei: 'Dacă există un iad, atunci Roma este clădită pe el, ea este un abis din care ies tot felul de păcate'" (id. b.2, c.6). Printr-o hotărâre recentă, papa făgăduise o indulgenţă tuturor acelora care vor fi urcat pe genunchi „scara lui Pilat", pe care se spunea că a coborât Mântuitorul nostru atunci când a părăsit sala de judecată a romanilor şi care fusese adusă în mod miraculos de la Ierusalim la Roma. Într-o zi, Luther urca cu evlavie aceste trepte, când deodată păru că aude un glas ca un tunet care i-a zis: „Cel neprihănit va trăi prin credinţă" (Rom. 1,17). A sărit în picioare şi s-a grăbit să părăsească acel loc de ruşine şi dezgust. Textul acesta nu şi-a pierdut niciodată influenţa asupra sufletului lui. De la data aceea a văzut mai clar decât oricând înainte greşeala de a te încrede în faptele omeneşti pentru mântuire, cât şi nevoia de credinţă continuă în meritele lui Hristos. Ochii îi fuseseră deschişi şi nu aveau să mai fie închişi niciodată faţă de amăgirile papalităţii. Când şi-a întors faţa de la Roma, el s-a întors şi cu inima de la ea, iar de la data aceea despărţirea s-a mărit până când a rupt toate legăturile cu biserica papală.

După reîntoarcerea de la Roma, Luther a primit din partea Universităţii din Wittenberg gradul de doctor în teologie. Acum

avea libertatea de a se consacra, ca niciodată mai înainte, studiului Scripturilor pe care le iubea. El a făcut un vot solemn să studieze cu grijă şi să predice cu credincioşie Cuvântul lui Dumnezeu şi nu părerile sau învăţăturile papilor, în toate zilele vieţii lui. Începând de acum, el nu era numai călugăr sau profesor, ci un sol autorizat al Bibliei. Fusese chemat ca păstor, pentru a hrăni turma lui Dumnezeu care flămânzea şi înseta după adevăr. Şi astfel a declarat categoric că creştinii nu trebuie să primească alte învăţături decât acelea care se întemeiază pe autoritatea Sfintelor Scripturi. Aceste cuvinte loveau chiar în temelia supremaţiei papale. Ele cuprindeau principiul vital al Reformaţiunii.

Luther a văzut primejdia de a înălţa teoriile omeneşti mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu. A atacat fără teamă necredinţa speculativă a scolasticilor şi s-a împotrivit filozofiei şi teologiei care avuseseră multă vreme o influenţă covârşitoare asupra oamenilor. A denunţat asemenea studii ca fiind nu numai fără valoare, dar şi distrugătoare şi a căutat să întoarcă minţile ascultătorilor de la sofisticăriile filozofilor şi ale teologilor la adevărurile veşnice susţinute de profeţi şi apostoli.

Preţioasă era solia pe care el o aducea mulţimilor dornice de a auzi cuvintele lui. Niciodată mai înainte nu ajunseseră la auzul lor învăţături ca acestea. Vestea cea bună a iubirii unui Mântuitor, asigurarea iertării şi a păcii prin sângele Său ispăşitor aduceau bucurie în inimile lor şi inspirau în rândurile lor o nădejde nepieritoare. La Wittenberg se aprinsese o lumină, ale cărei raze aveau să se întindă până la cele mai îndepărtate părţi ale pământului şi care urma să crească în strălucire până la încheierea vremii.

Dar lumina şi întunericul nu pot sta împreună. Între adevăr şi rătăcire este o luptă necontenită. A susţine şi a apăra pe una înseamnă a ataca şi a lepăda pe cealaltă. Însuşi Mântuitorul nostru a declarat: „N-am venit să aduc pacea ci sabia" (Matei 10,34). Luther spunea la câţiva ani după începutul Reformei: „Dumnezeu

nu numai că mă conduce, El mă împinge înainte. El îmi poartă de grijă şi nu eu sunt stăpânul meu. Doresc să trăiesc în linişte, dar sunt aruncat în mijlocul frământărilor şi revoluţiilor" (D'Aubigné, b.5, cap.2). Acum era gata să se arunce în luptă.

Biserica romană făcuse negoţ cu harul lui Dumnezeu. Mesele schimbătorilor de bani (Matei 21, 12) erau aşezate lângă altarele ei şi atmosfera răsuna de strigătele vânzătorilor şi ale cumpărătorilor. Sub pretextul strângerii de fonduri pentru clădirea bisericii Sf.Petru din Roma, au fost oferite spre vânzare în văzul lumii indulgenţe pentru păcat, garantate de autoritatea papei. Urma să fie ridicat un templu pentru închinarea la adevăratul Dumnezeu, cu preţul crimei - piatra din capul unghiului fiind pusă cu plata nelegiuirii! Dar chiar mijloacele adoptate pentru înălţarea Romei au provocat o lovitură de moarte pentru puterea şi măreţia ei. Aceasta a ridicat cel mai hotărât şi cel mai eficient adversar al papalităţii şi a mişcat coroana întreită de pe capul pontifului.

Delegatul însărcinat să supravegheze vânzarea indulgenţelor în Germania, pe nume Tetzel, fusese condamnat pentru cele mai josnice fapte împotriva societăţii şi împotriva Legii lui Dumnezeu; dar scăpând de pedeapsa pentru crimele lui, a fost folosit pentru a împlini planurile mercantile şi fără scrupule ale papei. Cu mare îndrăzneală, el repeta cele mai vădite rătăciri şi relata poveşti miraculoase pentru a înşela un popor ignorant, credul şi superstiţios. Dacă ar fi avut Cuvântul lui Dumnezeu, n-ar fi fost amăgiţi în felul acesta. Biblia fusese ascunsă de ei pentru ca să-i ţină sub stăpânirea papei, cu scopul de a creşte puterea şi bogăţia conducătorului ei ambiţios (vezi John C.L.Gieseler, A compendium of History, p.4, sec.I, par.5).

Când Tetzel intra într-un oraş, un sol mergea înaintea lui anunţând: „Harul lui Dumnezeu şi al sfântului părinte este la porţile voastre" (D'Aubigné, b.3, cap.1). Iar poporul saluta aceste pretenţii hulitoare ca şi când Însuşi Dumnezeu ar fi coborât din ceruri la ei. Această negustorie infamă a fost instalată în biserică

şi Tetzel, urcând la amvon, ridica în slăvi indulgenţele ca fiind cel mai preţios dar al lui Dumnezeu. El declara că, „în virtutea certificatelor sale de iertare, toate păcatele pe care cumpărătorul ar fi dorit să le facă după aceea aveau să fie iertate şi nici pocăinţa nu mai era necesară" (idem, b.3, cap.1). Mai mult decât atât, el îi asigura pe ascultători că indulgenţele aveau putere să mântuiască nu numai pe cei vii, ci şi pe cei morţi; că chiar în clipa când banii sunau în cutia lui, sufletul în favoarea căruia fusese plătit scăpa din purgatoriu şi-şi lua zborul spre ceruri (vezi K.R.Hagenbach, History of the Reformation, vol.1, p.96).

Când Simon magul s-a oferit să cumpere de la apostoli puterea de a face minuni, Petru i-a răspuns: „Banii tăi să piară împreună cu tine, pentru că ai crezut că darul lui Dumnezeu s-ar putea cumpăra cu bani!" (Fapte 8,20). Însă oferta lui Tetzel era primită cu grabă de miile de naivi. Aurul şi argintul curgeau în tezaurul lui. O mântuire care putea fi cumpărată cu bani era mai uşor de câştigat decât aceea care cerea pocăinţă, credinţă şi luptă stăruitoare pentru a birui păcatul (vezi notele suplimentare).

Împotriva învăţăturii despre indulgenţe se ridicară mulţi bărbaţi de cultură şi evlavioşi din însăşi biserica romană şi erau mulţi din aceia care nu credeau în nişte pretenţii care erau în contradicţie atât cu raţiunea, cât şi cu revelaţia. Dar nici un prelat nu îndrăznea să ridice glasul împotriva acestui comerţ nelegiuit; totuşi minţile oamenilor se tulburau, se agitau şi mulţi întrebau cu sinceritate dacă Dumnezeu nu trebuia să lucreze în vreun fel la curăţirea bisericii sale.

Luther, deşi era încă un foarte zelos partizan al papei, fu umplut de oroare faţă de pretenţiile nelegiuite ale vânzătorului de indulgenţe. Mulţi dintre enoriaşii săi cumpăraseră astfel de certificate de iertare şi au început să vină la duhovnicul lor, mărturisindu-şi diferitele lor păcate şi aşteptând iertarea, nu pentru că se pocăiseră şi doreau o schimbare, ci pe temeiul indulgenţei. Luther le-a refuzat iertarea şi i-a avertizat că, dacă nu se pocăiesc

şi nu-şi schimbă viaţa, vor pieri în păcatele lor. Intraţi într-o mare încurcătură, s-au dus la Tetzel cu plângerea că duhovnicul le-a refuzat indulgenţele, în timp ce alţii au cerut cu îndrăzneală să li se restituie banii. Călugărul s-a umplut de mânie; a rostit cele mai groaznice blesteme, a pus să fie aprinse focuri în pieţele publice şi a declarat că „primise o poruncă expresă de la papa să ardă pe toţi ereticii care ar îndrăzni să se împotrivească sfintelor lor indulgenţe" (D'Aubigné, b.3, cap.4).

Acum Luther a intrat cu îndrăzneală în lucrarea lui de apărător al adevărului. Glasul lui a fost auzit de la amvon într-o avertizare solemnă şi stăruitoare. El a descoperit înaintea poporului caracterul ofensator al păcatului şi i-a învăţat că este imposibil pentru om ca prin propriile lui fapte să-şi uşureze vinovăţia sau să scape de pedeapsă. Nimic altceva decât pocăinţa înaintea lui Dumnezeu şi credinţa în Hristos îl pot mântui pe păcătos. Harul lui Hristos nu poate fi cumpărat; el este un dar. I-a sfătuit pe oameni să nu cumpere indulgenţe, ci să privească în credinţă la Răscumpărătorul răstignit. Le-a povestit experienţa lui chinuitoare, când a căutat zadarnic prin umilinţe şi penitenţe să obţină mântuirea, şi i-a asigurat pe ascultători că a găsit pacea şi bucuria numai întorcându-şi privirile de la el şi privind prin credinţă la Hristos.

Deoarece Tetzel continua cu negoţul şi cu pretenţiile sale nelegiuite, Luther s-a hotărât să protesteze mai energic împotriva acestor abuzuri strigătoare la cer. Curând i s-a prezentat ocazia. Biserica de la castelul din Wittenberg avea multe moaşte care, la anumite sărbători, erau expuse înaintea poporului, oferindu-se o iertare deplină a păcatelor tuturor acelora care vizitau biserica şi făceau spovedanie. Ca urmare, în acele zile oamenii se îngrămădeau acolo în mare număr. Una dintre cele mai importante ocazii, Sărbătoarea tuturor sfinţilor, se apropia. Cu o zi înainte, Luther, unindu-se cu mulţimea care se îndrepta spre biserică, a prins pe uşă o listă care conţinea 95 de teze împotriva învăţăturii cu privire la indulgenţe. S-a declarat gata să le

susţină a doua zi la universitate, împotriva tuturor acelora care ar fi dorit să le atace.

Tezele au atras atenţia generală. Ele erau citite, recitite şi repetate în toate părţile. La universitate şi în întregul oraş s-a produs o mare agitaţie. Prin aceste teze se arăta că puterea de a garanta iertarea păcatelor şi îndepărtarea pedepsei n-a fost niciodată încredinţată papei şi nici unui alt om. Şi că întreg planul acesta era o înşelătorie - un vicleşug pentru a stoarce bani profitând de superstiţiile oamenilor - un plan al Satanei de a distruge sufletele tuturor acelora care se încredeau în pretenţiile lui mincinoase. De asemenea, se arăta clar că Evanghelia lui Hristos este cea mai preţioasă comoară a bisericii şi că harul lui Dumnezeu, descoperit în ea, este revărsat fără plată peste toţi aceia care-l caută prin pocăinţă şi credinţă.

Tezele lui Luther provocau la discuţie, dar nimeni n-a îndrăznit să primească provocarea. Problemele pe care el le-a ridicat s-au răspândit în câteva zile prin toată Germania şi în câteva săptămâni au făcut ocolul întregii creştinătăţi. Mulţi catolici devotaţi, care văzuseră şi deplânseseră nelegiuirea care domnea în biserică, dar care nu ştiuseră să oprească înaintarea ei, citeau propunerile cu mare bucurie, recunoscând în ele glasul lui Dumnezeu. Ei simţeau că Dumnezeu puseşe mâna să oprească valul copleşitor de stricăciune care izvora din scaunul Romei. Prinţi şi magistraţi se bucurau în ascuns că urma să se pună un control asupra acestei puteri arogante care nega dreptul de a protesta împotriva hotărârilor ei.

Dar mulţimile iubitoare de păcat şi superstiţioase se îngrozeau când înşelăciunile care le liniştiseră temerile erau demascate. Eclesiasticii, întrerupţi în lucrarea lor de a încuviinţa crima, văzându-şi primejduite câştigurile, erau plini de mânie şi s-au unit să-şi susţină pretenţiile. Unii îl acuzau că lucrează pripit şi cu patimă. Alţii îl acuzau de încumetare, declarând că nu era condus de Dumnezeu, ci lucra din mândrie şi din exces de zel. „Cine nu ştie, răspundea el, că un om rareori susţine o idee

nouă fără să aibă aparenţe de mândrie şi fără să fie acuzat că dă naştere la certuri? De ce au fost daţi morţii Hristos şi toţi martirii? Deoarece ei păreau a fi nişte dispreţuitori mândri ai înţelepciunii timpului lor şi pentru că aduceau noutăţi fără ca mai întâi să primească sfatul învăţăturilor şi părerilor vechi".

Apoi susţinea: „Tot ce fac eu nu va fi îndeplinit prin înţelepciune omenească, ci prin sfatul lui Dumnezeu. Dacă lucrarea aceasta este de la Dumnezeu, cine o va putea opri? Dar dacă nu, atunci cine o poate face să meargă înainte? Nu voia mea, nici a lor, şi nici a noastră să se facă; ci voia Ta, Sfinte Tată, care eşti în ceruri" (Idem, b.3, cap.6).

Cu toate că Luther fusese mânat de Duhul lui Dumnezeu să-şi înceapă lucrarea, nu urma să o ducă mai departe fără lupte grele. Reproşurile vrăjmaşilor lui, prezentările denaturate ale planurilor lui şi insinuările lor nedrepte şi răutăcioase cu privire la caracterul şi motivele lui au năvălit peste el ca un şuvoi copleşitor; şi n-au rămas fără efect. El avusese încredere că fruntaşii poporului, atât din biserică, cât şi din şcoli, se vor uni bucuroşi cu el în eforturi pentru reformă. Cuvintele de încurajare din partea celor din poziţii înalte îl inspiraseră cu bucurie şi nădejde. El văzuse deja în mod vizionar o zi mai strălucitoare pentru biserică apărând la orizont. Dar încurajarea se schimbase în reproş şi condamnare. Mulţi demnitari, atât ai statului, cât şi ai bisericii, erau lămuriţi cu privire la adevărul acestor teze; dar au văzut îndată că primirea acestor adevăruri va fi însoţită de schimbări mari. A lumina şi a reforma pe oameni însemna în realitate subminarea autorităţii Romei, a opri mii de şuvoaie care acum curgeau în tezaurul ei, şi în felul acesta reducerea extravaganţei şi luxului conducătorilor papali. Mai mult decât atât, a învăţa pe oameni să gândească şi să acţioneze ca fiinţe responsabile, privind numai la Hristos pentru mântuire, ar fi însemnat prăbuşirea scaunului pontifical şi în celc din urmă distrugerea autorităţii lor. Pentru motivul acesta ei au refuzat cunoaşterea oferită de Dumnezeu şi s-au aşezat împotriva lui

Hristos şi a adevărului prin împotrivire faţă de omul pe care El îl trimisese să-i lumineze.

Luther se cutremura atunci când privea la sine - un singur om împotriva celor mai puternice forţe ale lumii. Uneori se îndoia dacă fusese în adevăr condus de Dumnezeu pentru a se ridica împotriva autorităţii bisericii. „Cine am fost eu, scria el, să mă împotrivesc maiestăţii papei înaintea căruia... regii pământului şi toată lumea tremură?... Nimeni nu ştie ce a suferit inima mea în aceşti doi ani de început şi în ce mâhnire, pot spune, în ce descurajare m-am afundat" (idem, b.3, cap.6). Dar n-a fost lăsat să fie doborât de descurajare. Atunci când sprijinul omenesc slăbea, privea numai la Dumnezeu şi înţelegea că poate fi călăuzit în siguranţă desăvârşită de acel braţ atotputernic.

Luther scria către un prieten al Reformei: „Nu putem ajunge la înţelegerea Scripturilor doar prin studiu sau prin inteligenţă. Prima datorie este să începi cu rugăciune. Roagă pe Dumnezeu să-ţi acorde marele Său har, înţelegerea adevărată a Cuvântului Său. Nu există alt interpret al Cuvântului lui Dumnezeu decât Autorul acestui Cuvânt, aşa cum El Însuşi a spus: 'Toţi vor fi învăţaţi de Dumnezeu'. Nu nădăjdui nimic prin străduinţele tale, prin înţelegerea ta; încrede-te numai în Dumnezeu şi în influenţa Duhului Său. Crede aceasta pe temeiul cuvântului unui om care a făcut experienţă" (idem, b.3, cap.7). Iată o lecţie de o importanţă vitală pentru aceia care simt că Dumnezeu i-a chemat să prezinte altora adevărurile solemne pentru timpul acesta. Aceste adevăruri vor trezi vrăjmăşia Satanei şi a oamenilor cărora le plac poveştile pe care el le-a inventat. În lupta cu puterile răului, este nevoie de ceva mai mult decât puterea intelectuală şi înţelepciunea omenească.

Când vrăjmaşii apelau la obicei şi la tradiţie sau la susţinerile şi autorităţile papei, Luther îi întâmpina cu Biblia şi numai cu Biblia. Acolo se găseau argumentele cărora ei nu le puteau răspunde; de aceea robii formalismului şi superstiţiei îi cereau

viaţa, aşa cum iudeii ceruseră sângele lui Hristos. „Este un eretic, strigau zeloşii romani. A-l îngădui să mai trăiască chiar şi numai un ceas înseamnă înaltă trădare împotriva bisericii. Să fie înălţat imediat un eşafod pentru el" (idem, b.3, cap.9). Dar Luther n-a căzut pradă furiei lor. Dumnezeu avea pentru el o lucrare de îndeplinit, iar îngerii cerului au fost trimişi să-l ocrotească. Mulţi însă, care primiseră de la Luther lumina cea preţioasă, au devenit obiectul mâniei Satanei şi pentru cauza adevărului au suferit fără teamă chinul şi moartea.

Învăţăturile lui Luther au atras atenţia minţilor luminate din toată Germania. Din predicile şi din scrierile lui izvorau raze de lumină care trezeau şi iluminau mii de oameni. O credinţă vie lua locul formalismului mort în care îi ţinuse biserica timp îndelungat. Oamenii îşi pierdeau în fiecare zi încrederea în superstiţiile romanismului. Barierele prejudecăţii erau îndepărtate. Cuvântul lui Dumnezeu, prin care Luther măsura orice învăţătură şi orice pretenţie, era ca o sabie cu două tăişuri, croindu-şi drum spre inimile oamenilor. Peste tot se vedea o trezire a dorinţei după creştere spirituală. Pretutindeni era o aşa foame şi sete după neprihănire care nu mai fuseseră cunoscute de veacuri. Ochii oamenilor, atâta vreme îndreptaţi către riturile omeneşti şi către mijlocitori pământeşti, se îndreptau acum în pocăinţă şi credinţă către Hristos şi către El răstignit.

Interesul larg răspândit a făcut să crească şi mai mult temerile autorităţilor papale. Luther a primit somaţia să compară la Roma pentru a răspunde acuzaţiei de erezie. Porunca a umplut pe prieteni de groază. Cunoşteau destul de bine primejdia care-l ameninţa în cetatea aceea stricată, care era deja îmbătată de sângele martirilor lui Isus. Ei au protestat împotriva mergerii lui la Roma şi au cerut să fie cercetat în Germania.

În cele din urmă a fost făcut acest aranjament şi trimisul papei a fost delegat să asculte cazul. În instrucţiunile comunicate de pontif acestui delegat, se declara că Luther fusese deja declarat eretic. De aceea, trimisul era însărcinat „să-l urmărească şi

să-l constrângă fără amânare" Dacă va rămâne statornic şi trimisul nu va putea câştiga stăpânire asupra persoanei lui, era împuternicit să-l proscrie în orice parte a Germaniei; să-l izgonească, să-l blesteme şi să excomunice pe toţi aceia care i se alătură" (idem, b.4, cap.2). Şi, mai departe, papa a dat directive trimisului său să dezrădăcineze cu totul erezia cea otrăvitoare, să excomunice pe toţi, din orice demnitate a bisericii sau statului, cu excepţia împăratului, care nu vor demasca pe Luther şi pe sprijinitorii lui şi nu-i vor preda răzbunării Romei.

Aici se descoperi adevăratul spirit al papalităţii. Nici o urmă de principiu creştin sau cel puţin de dreptate nu se vedea în tot acest document. Luther se găsea la o mare depărtare de Roma şi nu avusese ocazia să explice sau să-şi apere poziţia; cu toate acestea, înainte ca situaţia lui să fi fost cercetată, a şi fost declarat ca eretic şi în aceeaşi zi avertizat, acuzat, judecat şi condamnat şi toate acestea au fost îndeplinite de cel care se pretindea a fi sfântul părinte, singura autoritate supremă şi infailibilă în biserică sau stat!

În vremea aceasta, când Luther avea atât de mare nevoie de împreuna simţire şi sfatul unui prieten adevărat, providenţa lui Dumnezeu i-a trimis pe Melanchton la Wittemberg. Tânăr, modest şi ales în maniere, judecata sănătoasă a lui Melanchton, cunoştinţele lui vaste şi o elocinţă care câştiga, unite cu curăţia şi cinstea caracterului lui, au câştigat admiraţia şi respectul general. Strălucirea talentelor sale nu era totuşi mai presus de amabilitatea lui. În scurtă vreme a devenit un ucenic al Evangheliei şi prietenul cel mai de încredere şi susţinătorul lui cel mai de valoare; amabilitatea, prevederea şi precizia acestuia slujeau ca o completare la curajul şi energia lui Luther. Unirea lor în lucrare a dat putere Reformei şi a fost un izvor de mare încurajare pentru Luther.

Oraşul Augsburg fusese stabilit ca loc al cercetării şi reformatorul a pornit să străbată drumul pe jos până acolo. Temeri serioase erau exprimate pentru el. Se trimiteau ameninţări pe

faţă că va fi descoperit şi ucis pe cale, iar prietenii l-au rugat să nu se expună. Ei au stăruit de el să părăsească Wittenbergul pentru o vreme şi să-şi găsească siguranţa la locul în care îl aşezase Dumnezeu. El trebuia să continue a susţine adevărul cu credincioşie, în ciuda furtunilor care-l loveau. Vorbirea lui era: „Sunt ca Ieremia, un om care provoacă luptă şi ceartă; dar cu cât cresc ameninţările, cu atât mi se măreşte bucuria... Ei mi-au distrus deja onoarea şi numele cel bun; mai rămâne un singur lucru: trupul meu slăbănogit. Să-l ia! Îmi vor scurta viaţa în felul acesta, cu câteva ceasuri. Dar cât priveşte sufletul meu, ei nu mi-l pot lua. Acela care doreşte să predice cuvântul lui Hristos în lume trebuie să se aştepte la moarte în orice clipă" (idem, b.4, cap. 4).

Vestea sosirii lui Luther la Augsburg a dat o mare stisfacţie legatului papal. Ereticul turbulent, care atrăsese atenţia lumii întregi, părea a fi acum în puterea Romei şi legatul se hotărâse să nu-i scape. Reformatorul nu-şi asigurase un bilet de liberă trecere. Prietenii au stăruit ca el să nu apară înaintea legatului fără aşa ceva şi şi-au luat sarcina să i-l procure de la împărat. Legatul intenţiona să-l constrângă pe Luther, dacă era posibil, să retracteze sau, dacă nu reuşea, să-l ducă la Roma pentru a împărtăşi soarta lui Huss şi a lui Ieronim. De aceea, prin agenţi a încercat să-l facă pe Luther să apară fără bilet de liberă trecere, încrezându-se în mila lui. Reformatorul a refuzat categoric să facă acest lucru. Până când n-a primit documentul care-i garanta ocrotirea împăratului, n-a apărut în faţa ambasadorului papal.

În mod diplomatic, romaniştii au hotărât să încerce să-l câştige pe Luther printr-o aparentă amabilitate. Legatul, în întrevederile cu el manifesta o caldă prietenie. A cerut însă ca Luther să se supună necondiţionat autorităţii bisericii şi să renunţe la toate punctele fără argumentare sau discuţie. El nu apreciase corect caracterul omului cu care avea de a face. În răspunsul lui, Luther şi-a exprimat aprecierea faţă de biserică,

dorinţa lui după adevăr, dispoziţia de a răspunde tuturor obiecţiunilor faţă de ceea ce învăţase şi de a supune învăţăturile lui hotărârilor unor mari universităţi. Dar, în acelaşi timp, a protestat împotriva procedeului cardinalului de a-i cere să retracteze fără să-i fi dovedit vreo greşeală.

Singurul răspuns a fost: „Retractează, retractează!" Reformatorul a arătat că poziţia lui era susţinută de Scripturi şi a declarat cu hotărâre că nu renunţă la adevăr. Legatul, nefiind în stare să răspundă argumentelor lui Luther, l-a năpădit cu o furtună de acuzaţii, batjocuri şi linguşiri, întărite cu citate din tradiţie şi din declaraţiile patristice, nepermiţându-i nici o ocazie să vorbească. Văzând că întrevederea continuată în acest mod va fi inutilă, Luther a obţinut în cele din urmă o îngăduinţă - nu fără opoziţie - să-şi prezinte răspunsul în scris.

„Făcând acest lucru, scria el unui prieten, cel acuzat are un dublu câştig: mai întâi, ceea ce este scris poate fi supus şi judecăţii altora; în al doilea rând, este o ocazie mai bună de a acţiona asupra temerilor, dacă nu chiar a conştiinţei unui despot arogant şi fanfaron, care altfel s-ar impune prin vorbirea lui abuzivă" (Maryn, The Life and Times of Luther, p.271, 272).

La întrevederea următoare, Luther a prezentat o expunere clară, concisă şi plină de vigoare a concepţiilor sale, susţinută din abundenţă cu citate din Scriptură. După ce a citit-o cu voce tare, a înmânat documentul cardinalului care, însă, l-a aruncat cu dispreţ, declarându-l a fi o grămadă de cuvinte goale şi de citate fără însemnătate. Luther s-a ridicat şi a întâmpinat pe înfumuratul prelat pe terenul lui - tradiţiile şi învăţăturile bisericii - şi i-a respins categoric susţinerile.

Când prelatul a văzut că nu se poate răspunde raţionamentelor lui Luther, şi-a pierdut stăpânirea de sine şi plin de mânie a strigat: „ Retractează, dacă nu, te trimit la Roma ca să apari în faţa judecătorilor însărcinaţi să ia cunoştinţă de cazul tău. Te voi excomunica pe tine, pe toţi partizanii tăi şi pe toţi aceia care vreodată te vor sprijini şi-i voi arunca afară din biserică". Şi în

cele din urmă a declarat pe un ton îngâmfat şi plin de trufie: „Retractează sau nu te mai întorci acasă" (D'Aubigné, London ed., b.4, cap.8).

Reformatorul s-a retras imediat împreună cu prietenii lui, declarând clar în felul acesta că nu se putea aştepta de la el nici o retractare. Cardinalul nu se aşteptase la lucrul acesta. El îşi închipuise că prin violenţă îl putea înspăimânta pe Luther să se supună. Acum, rămas singur doar cu ajutoarele lui, privea când pe unul, când pe altul, plin de mânie de neaşteptatul eşec al planurilor lui. Eforturile lui Luther cu această ocazie n-au rămas fără rezultate bune. Marea adunare prezentă a avut ocazia să-i compare pe cei doi bărbaţi şi să-i judece după spiritul manifestat de ei, ca şi după tăria şi sinceritatea poziţiilor lor. Ce contrast izbitor! Reformatorul, un om simplu, umil şi hotărât, stătea în puterea lui Dumnezeu, având adevărul de partea lui, iar reprezentantul papei, plin de sine, semeţ, înfumurat şi neînduplecat, nu avea nici un argument din Scripturi şi cu toate acestea strigând cu vehemenţă: „Retractează, altfel vei fi trimis la Roma pentru pedeapsă".

Cu toate că Luther îşi asigurase un bilet de liberă trecere, solii Romei căutau să-l prindă şi să-l întemniţeze. Prietenii au stăruit de el, arătându-i că era inutil să-şi prelungească rămânerea acolo. El urma să se întoarcă la Wittenberg fără întârziere, luând cele mai severe măsuri ca să-şi ascundă intenţia de a pleca. Ca urmare, a părăsit Augsburgul înainte de ivirea zorilor, călare, însoţit numai de o călăuză oferită de magistratul oraşului. Cu multe măsuri de prevedere, în taină şi-a făcut drum pe străzile întunecate şi tăcute ale oraşului. Dar duşmanii vigilenţi şi cruzi îi pregăteau pierzarea. Va scăpa oare din cursele pregătite pentru el? Erau momente de încordare şi de rugăciune stăruitoare. A ajuns la o poartă mică în zidul oraşului. I s-a deschis şi împreună cu călăuza a trecut fără nici o piedică. Odată ieşiţi şi aflaţi în siguranţă, fugarii şi-au grăbit alergarea şi înainte ca legatul să fi aflat ceva despre plecarea lui Luther, el era în

afara primejdiei de a fi ajuns de către urmăritori. Satana împreună cu trimişii lui au fost înfrânţi. Omul pe care-l credeau în mâna lor fugise, scăpase ca o pasăre din cursa păsărarului.

La primirea acestei veşti, legatul a fost surprins şi plin de mânie. Se aşteptase să primească o mare onoare pentru înţelepciunea şi hotărârea lui în tratarea acestui tulburător al bisericii; dar nădejdea i-a fost dezamăgită. Şi-a exprimat mânia într-o scrisoare către Frederic, electorul de Saxonia, acuzându-l vehement pe Luther şi cerând ca Frederic însuşi să trimită pe reformator la Roma sau să-l alunge din Saxonia.

În apărarea sa, Luther a cerut ca legatul papei să-i arate din Scripturi greşelile şi a făgăduit în modul cel mai solemn că va renunţa la învăţăturile lui, dacă se va putea arăta că sunt în contradicţie cu Cuvântul lui Dumnezeu. El şi-a exprimat recunoştinţa faţă de Dumnezeu care-l socotise vrednic să sufere pentru o cauză atât de sfântă.

Prinţul elector, deşi avea puţină cunoştinţă despre învăţăturile reformate, a fost profund impresionat de sinceritatea, puterea şi claritatea cuvintelor lui Luther; şi până când reformatorul urma să fie dovedit rătăcit, Frederic s-a hotărât să stea ca protector al lui. Ca răspuns la cererea legatului papal, el a scris: „'Din moment ce dr. Martin a apărut înaintea voastră la Augsburg, ar trebui să fiţi mulţumit. Nu ne-am aşteptat că veţi încerca să-l faceţi să retracteze fără să-l fi convins de greşelile lui. Nici unul dintre oamenii învăţaţi din principatul nostru nu mi-a adus la cunoştinţă că doctrina lui Martin este nelegiuită, anticreştină sau eretică.' Prinţul a refuzat să-l trimită pe Luther la Roma sau să-l alunge din statele lui" (D'Aubigné, b.4, cap.10).

Electorul vedea că există o decădere morală în societate. Era necesară o mare lucrare de reformă. Străduinţele complicate şi costisitoare pentru a opri şi a pedepsi fărădelegile n-ar fi fost necesare dacă oamenii ar fi recunoscut şi ar fi ascultat de cerinţele lui Dumnezeu şi de dictatul unei conştiinţe luminate. El a văzut

că Luther lucra tocmai pentru asigurarea acestui obiectiv şi în ascuns se bucura că în biserică se făcea simţită o influenţă mai bună.

El mai vedea şi că, în calitatea sa de profesor la universitate, Luther avea un succes deosebit. Trecuse doar un an de când reformatorul îşi afişase tezele pe uşa bisericii castelului, şi se vedea deja o mare scădere a numărului de pelerini care vizitau biserica la Sărbătoarea tuturor sfinţilor. Roma fusese mult lipsită de închinători şi de daruri; dar locul lor era ocupat de o altă clasă, care veneau acum la Wittenberg nu ca pelerini să-i adore moaştele, ci ca studenţi să umple sălile de cursuri. Scrierile lui Luther aprinseseră pretutindeni un interes nou faţă de Sfintele Scripturi, şi nu numai din toate părţile Germaniei, dar şi din alte ţări, se strângeau studenţi la universitate. Tineri, care veneau pentru prima oară să vadă Wittenbergul, „îşi ridicau mâinile spre cer şi lăudau pe Dumnezeu care a făcut ca lumina adevărului să strălucească din acest oraş, ca în timpurile de odinioară din Sion, şi să se răspândească în ţările cele mai îndepărtate" (idem, b.4, cap.10).

Luther nu părăsise decât în parte rătăcirile catolicismului. Dar când făcea comparaţie între Scripturile sfinte şi decretele şi constituţiile papale, rămânea plin de uimire. „Citesc, scria el, decretele pontifilor şi... nu ştiu dacă papa este însuşi anticristul sau apostolul lui, atât de rău este reprezentat Hristos şi răstignit în ele" (idem, b.5, cap.1). Chiar acum, în aceste momente, Luther încă era un susţinător al bisericii romane şi nu avea nici un gând să se despartă vreodată de legătura cu ea.

Scrierile reformatorului şi învăţăturile lui se răspândeau pretutindeni în creştinătate. Lucrarea lui s-a răspândit în Elveţia şi în Olanda. Copii ale scrierilor lui şi-au făcut drum în Franţa şi în Spania. În Anglia, învăţăturile lui au fost primite ca fiind cuvântul vieţii. În Belgia şi în Italia de asemenea, adevărul era răspândit. Mii se trezeau din amorţeala de moarte la bucuria şi nădejdea unei noi vieţi de credinţă.

Roma se mânia din ce în ce mai mult din cauza atacurilor lui Luther, iar unii dintre adversarii săi cei mai fanatici, printre care chiar doctori la universităţile catolice, declarau că acela care va ucide pe călugărul răzvrătit va fi fără păcat. Într-o zi un străin, cu un pistol ascuns sub mantie, s-a apropiat de reformator şi l-a întrebat de ce umblă singur. „Sunt în mâna lui Dumnezeu, i-a răspuns Luther. El este tăria mea şi scutul meu. Ce poate să-mi facă omul?" (idem, b.6, cap.2). Auzind aceste cuvinte, străinul s-a întors palid şi a luat-o la fugă ca din faţa îngerilor cerului.

Roma era hotărâtă să-l distrugă pe Luther; dar Dumnezeu era în apărarea lui. Învăţăturile lui erau auzite pretutindeni - în colibe ca şi în mânăstiri - în casele nobililor, în universităţi şi în palatele regilor, şi oamenii de viţă nobilă se ridicau din toate părţile să-i susţină eforturile (idem, b.6, cap.2).

Cam în vremea aceasta, Luther, citind lucrările lui Huss, a descoperit că adevărul cel mare al îndreptăţirii prin credinţă, pe care el căuta să-l înalţe şi să-l predice, fusese susţinut de reformatorul Boemiei. „Toţi au fost husiţi, spunea Luther, Pavel, Augustin şi chiar eu, fără să ştim acest lucru!" „Cu siguranţă că judecăţile lui Dumnezeu vor veni peste lume, continua el, deoarece acum un veac I s-a predicat adevărul care a fost osândit şi ars" (Wylie, b.6, cp.1).

Într-un apel adresat împăratului şi nobilimii din Germania în favoarea reformei creştinătăţii, Luther scria cu privire la papa: „Este un lucru dezgustător să vezi pe omul care se pretinde a fi locţiitorul lui Hristos, desfăşurând o astfel de măreţie pe care nici un împărat nu o poate egala. Se aseamănă această fiinţă cu Isus cel sărac sau cu Petru cel umil? Ei spun că el este stăpânul lumii! Dar Hristos, al cărui vicar se laudă a fi, spunea: 'Împărăţia Mea nu este din lumea aceasta'. Pot oare stăpânirile unui vicar să se întindă dincolo de acelea ale superiorului lui?" (D'Aubigné, b.6, cap.3).

Despre universităţi scria în felul următor: „Tare mi-e teamă că universităţile se vor dovedi a fi porţile cele mari ale iadului, dacă nu se lucrează cu stăruinţă să se explice Sfintele Scripturi, pe care să le întipărească în inimile tineretului. Nu sfătuiesc pe nimeni să-şi dea copilul acolo unde Scripturile nu au un loc suprem. Orice instituţie în care oamenii nu se ocupă intens de Cuvântul lui Dumnezeu devine coruptă" (idem, b.6, cap.3).

Acest apel a circulat cu repeziciune în toată Germania şi a exercitat o influenţă puternică asupra oamenilor. Întreaga n-ţiune a fost trezită şi mulţimile s-au adunat în jurul steagului Reformaţiunii. Împotrivitorii lui Luther, arzând de dorinţa de răzbu- nare, au stăruit de papa să ia măsuri energice împotriva lui. S-a hotărât ca învăţăturile lui să fie imediat condamnate. Au fost acordate reformatorului şi adepţilor lui 60 de zile, după care, dacă nu-şi retrăgeau părerile, trebuia să fie excomunicaţi.

Aceasta a fost pentru Reformaţiune o criză teribilă. Timp de veacuri, sentinţele de excomunicare ale Romei îngroziseră pe monarhii cei mai puternici; ele umpluseră imperiile cele puternice de vaiuri şi pustiire. Aceia peste care cădea condamnarea ei erau priviţi de toţi cu dezgust şi groază; erau izolaţi de orice legătură cu semenii lor şi trataţi ca proscrişi şi prigoniţi până la exterminare. Luther nu era orb la furtuna care sta gata să izbucnească asupra lui; dar a rămas hotărât, încrezându-se în Hristos care era sprijinul şi scutul lui. Cu un curaj şi o credinţă de martir, el scria: „Nu ştiu ce urmează să aibă loc, nici nu mă frământ să ştiu... Oriunde ar cădea trăsnetul, sunt fără teamă. Nici o frunză nu cade fără voia Tatălui nostru. Cu mult mai mult Se va îngriji El de noi! Este un lucru uşor să mori pentru Cuvânt, din moment ce Însuşi Cuvântul care S-a făcut trup a murit. Dacă murim împreună cu El, vom trăi împreună cu El; şi trecând prin ceea ce a trecut El înaintea noastră, vom fi acolo unde este El şi vom locui împreună cu El pe vecie" (idem, a 3-a ed. London, Walther, 1840, b.6, cap.9).

Când primi bula papală, Luther a spus: „O dispreţuiesc şi o atac deoarece este nelegiuită, falsă... Însuşi Isus Hristos este condamnat în ea... Mă bucur să suport asemenea necazuri pentru cea mai bună dintre cauze. Simt deja o mai mare libertate în inima mea; căci până la urmă ştiu că papa este anticristul şi că tronul lui este chiar tronul Satanei" (D'Aubigné, b.6, cap.9).

Cu toate acestea, mandatul papal n-a rămas fără efect. Închisoarea, tortura şi sabia erau armele capabile să impună ascultare. Cei slabi şi superstiţioşi tremurau înaintea decretului papei; şi cu toate că exista o simpatie generală pentru Luther, mulţi socoteau că viaţa era prea scumpă spre a fi riscată pentru cauza Reformei. Totul părea să arate că lucrarea reformatorului era aproape de încheiere.

Dar Luther era încă neînfricat. Roma îşi aruncase asupra lui anatemele ei, iar lumea privea neîndoindu-se câtuşi de puţin că el va pieri sau va fi obligat să se supună. Dar, cu toată puterea, el a respins sentinţa de condamnare şi a făcut cunoscut în public hotărârea lui de a se despărţi pentru totdeauna de Roma. În prezenţa unei mulţimi de studenţi, doctori şi cetăţeni de toate categoriile, Luther a ars bula papală împreună cu toate legile canonice, decretele şi alte scrieri care susţineau autoritatea papală. „Duşmanii mei au fost în stare prin arderea cărţilor mele, a spus el, să aducă pagube cauzei adevărului în mintea oamenilor de rând şi să le distrugă sufletele; pentru motivul acesta am ars şi eu cărţile lor. O luptă serioasă începe chiar acum. Până acum m-am jucat doar cu papa. Am început această lucrare în numele Domnului; ea se va încheia fără mine, dar prin puterea Sa" (idem, b.6, cap.10).

La reproşurile vrăjmaşilor lui care-l dispreţuiau pentru motivul slăbiciunilor sale, Luther răspundea: „Cine ştie dacă nu Dumnezeu m-a ales şi m-a chemat şi dacă ei n-ar trebui să se teamă că, dispreţuindu-mă pe mine, dispreţuiesc pe Însuşi Dum-

nezeu? Moise era singur la ieşirea din Egipt; Ilie era singur în timpul domniei lui Ahab; Isaia era singur în Ierusalim; Ezechiel era singur în Babilon...Dumnezeu n-a ales niciodată ca profet nici pe marele preot, nici vreun alt personaj mare; ci de obicei a ales oameni umili şi dispreţuiţi, o dată chiar pe păstorul Amos. În toate vremurile sfinţii a trebuit să mustre pe cei mari, regi, prinţi, preoţi şi oameni înţelepţi, cu primejdia vieţii lor... Eu nu spun că sunt profet; dar spun că ar trebui să se teamă mai ales pentru că eu sunt singur şi pentru că ei sunt mulţi. Sunt sigur de faptul că Cuvântul lui Dumnezeu este de partea mea şi că nu este cu ei" (idem, b.6, cap.10).

Şi totuşi nu fără o luptă grozavă cu sine s-a hotărât Luther la o ruptură definitivă cu biserica. Era cam pe vremea când scria: „Simt în fiecare zi, din ce în ce mai mult, cât este de greu să dai la o parte scrupulele cu care cineva a fost îmbibat în copilărie. O, câtă durere mi-a produs, cu toate că aveam Scriptura de partea mea, să mă conving că trebuie să îndrăznesc a mă împotrivi papei şi să-l denunţ ca anticrist! Cât de mari au fost durerile inimii mele! De câte ori nu mi-am pus cu amărăciune aceeaşi întrebare care era atât de des pe buzele papistaşilor: 'Numai tu eşti înţelept? Pot oare toţi ceilalţi să fie în rătăcire? Şi cum va fi dacă, după toate acestea, tu vei fi cel greşit şi ai implicat în rătăcirea ta atâtea suflete care vor fi pe veci condamnate?' Şi aşa m-am luptat cu mine şi cu Satana, până când Hristos, prin Cuvântul Său infailibil, mi-a întărit inima împotriva acestor îndoieli" (Martyn, p.372, 373).

Papa îl ameninţase pe Luther cu excomunicarea dacă nu retracta, iar acum această ameninţare era o realitate. A fost emisă o nouă bulă, care anunţa despărţirea definitivă a lui Luther de biserica catolică, denunţându-l ca fiind blestemat de Cer, cuprinzând în aceeaşi condamnare pe toţi aceia care aveau să primească învăţăturile lui. Lupta cea mare era acum în plină desfăşurare.

Împotrivirea este partea tuturor acelora pe care Dumnezeu îi foloseşte pentru a prezenta adevărurile care au o aplicaţie deosebită pentru vremea lor. Astfel, pentru zilele lui Luther era un adevăr prezent - un adevăr de o deosebită importanţă pentru vremea aceea; există însă un adevăr prezent şi pentru biserica de astăzi. Acela care face totul după sfaturile voinţei Sale a găsit cu cale să trezească pe oameni în diferitele lor situaţii şi să le încredinţeze îndatoriri speciale pentru vremurile în care trăiesc şi pentru condiţiile în care se găsesc. Dacă aceştia preţuiesc lumina care le-a fost dată, li se va descoperi o privire mai profundă a adevărului. Dar adevărul nu este astăzi mai dorit de majoritatea oamenilor, de cum a fost dorit de papistaşii care s-au împotrivit lui Luther. Există şi azi, ca şi în veacurile trecute, aceeaşi dispoziţie de a primi teoriile şi tradiţiile oamenilor în locul Cuvântului lui Dumnezeu. Aceia care prezintă adevărul pentru vremea aceasta nu trebuie să se aştepte a fi primiţi mai bine decât au fost primiţi reformatorii. Lupta cea mare dintre adevăr şi rătăcire, dintre Hristos şi Satana, trebuie să crească în intensitate până la încheierea istoriei acestei lumi.

Isus spunea ucenicilor Săi: „Dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei; dar pentru că nu sunteţi din lume şi pentru că Eu v-am ales din mijlocul lumii, de aceea vă urăşte lumea. Aduceţi-vă aminte de vorba, pe care v-am spus-o: 'Robul nu este mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine, şi pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu şi pe al vostru îl vor păzi'" (Ioan 15,19.20). Iar pe de altă parte, Domnul a declarat lămurit: „Vai de voi, când toţi oamenii vă vor grăi de bine! Fiindcă tot aşa făceau părinţii lor cu proorocii mincinoşi!" (Luca 6,26). Spiritul lumii nu este astăzi mai mult în armonie cu spiritul lui Hristos de cum era pe vremuri, iar aceia care predică Cuvântul lui Dumnezeu în curăţia lui nu vor fi primiţi mai bine astăzi decât atunci. Înfăţişarea împotrivirii faţă de adevăr s-ar putea să se schimbe, vrăjmăşia ar

putea fi mai puţin pe faţă deoarece este mai subtilă; dar există totuşi aceeaşi duşmănie care se va da pe faţă până la sfârşitul timpului.

Capitolul 8

Luther înaintea Dietei

Un nou împărat - Carol al V-lea - se urcă pe tronul Germaniei şi trimişii Romei se grăbiră să-i prezinte felicitările şi să-l convingă pe monarh să-şi folosească puterea împotriva Reformaţiunii. Pe de altă parte, prinţul-elector al Saxoniei, faţă de care Carol era mult îndatorat pentru coroana lui, l-a sfătuit să nu facă nici un pas împotriva lui Luther până ce nu va avea ocazia să-l asculte. Împăratul era pus astfel într-o mare încurcătură şi nedumerire. Papistaşii n-ar fi fost mulţumiţi cu nimic mai puţin decât cu un edict imperial care să-l condamne la moarte. Electorul declarase categoric că „nici maiestatea sa imperială şi nici vreo altă persoană nu dovedise că scrierile lui Luther erau greşite", de aceea el cerea ca „Dr. Luther să-i fie asigurat un bilet de liberă trecere, aşa ca să poată apărea înaintea tribunalului judecătorilor învăţaţi, cucernici şi nepărtinitori" (D'Aubigné, b.6, cap.11).

Atenţia tuturor era acum atrasă spre adunarea statelor germane care urmau să fie reunite la Worms, la scurtă vreme după urcarea lui Carol pe tronul imperiului. Probleme şi interese politice importante urmau să fie luate în discuţie de către acest consiliu naţional; pentru prima dată prinţii Germaniei urmau să se întâlnească cu tânărul lor monarh în forul adunării deliberative.

Din tote părţile patriei au venit demnitarii bisericii şi ai statului. Prinţi cu tradiţie, din clasa înaltă, puternici şi mândri de drepturile lor ereditare, eclesiastici princiari înflăcăraţi de conştienţa superiorităţii lor în rang şi putere, cavaleri imperiali împreună cu purtătorii lor de arme şi ambasadori din ţări vecine şi îndepărtate - toţi aceştia s-au adunat la Worms. Însă, în această imensă adunare, subiectul care provocase cel mai adânc interes era cauza reformatorului saxon.

Carol dăduse poruncă mai dinainte ca prinţul-elector să-l aducă pe Luther cu el la Dietă, asigurându-l de ocrotire şi făgăduindu-i o discuţie liberă cu persoane competente, privind problemele în dispută. Luther dorea foarte mult să apară înaintea împăratului. Şi pentru că sănătatea lui era de data aceea mult şubrezită, el scrise electorului: „Dacă nu pot merge la Worms sănătos, voi fi dus acolo aşa bolnav cum sunt. Căci dacă împăratul mă cheamă, nu mă îndoiesc că aceasta este chemarea lui Dumnezeu Însuşi. Dacă vor să folosească violenţa împotriva mea, şi aceasta este foarte probabil (căci nu pentru instruirea lor îmi poruncesc să apar), încredinţez problema în mâinile Domnului. Acela care a salvat pe cei trei tineri în cuptorul de foc încă trăieşte şi domneşte. Dacă nu mă salvează, viaţa mea este de mică importanţă. Să ne ferim însă ca Evanghelia să fie expusă batjocurii celor nelegiuiţi şi să ne vărsăm mai bine sângele pentru ea decât să-i lăsăm pe ei să triumfe. Nu-mi stă mie în putere să hotărăsc dacă viaţa sau moartea mea va contribui cel mai mult la mântuirea tuturor... Vă puteţi aştepta la orice de la mine... în afară de fugă sau retractare. Să fug nu pot, şi cu atât mai puţin să retractez" (idem, b.7, cap.1).

Atunci când la Worms au ajuns veştile că Luther urma să apară înaintea Dietei, s-a produs o agitaţie generală. Aleander, legatul papal căruia îi fusese în mod deosebit încredinţat acest caz, a fost alarmat şi mâniat. Era conştient că rezultatul urma să fie dezastruos pentru cauza papală. A institui o cercetare într-un caz în care papa pronunţase deja sentinţa de condamnare în-

semna o punere în discuţie a autorităţii suveranului pontif. Mai mult decât atât, el îşi dădea seama că argumentele elocvente şi puternice ale acestui om vor îndepărta pe mulţi dintre prinţi de la cauza papei. De aceea, în cea mai mare grabă, a protestat pe lângă Carol împotriva prezenţei lui Luther la Worms. Cam în acelaşi timp a fost publicată bula de excomunicare a lui Luther; şi aceasta împreună cu presiunile legatului au făcut pe împărat să cedeze. Astfel că scrise electorului că, dacă Luther nu retractează, ar trebui să rămână la Wittenberg.

Nemulţumit de această victorie, Aleander unelti cu toată puterea şi viclenia de care dispunea pentru a asigura condamnarea lui Luther. Cu o stăruinţă vrednică de o cauză mai bună, el a impus problema în atenţia prinţilor, prelaţilor şi altor membri ai adunării, acuzând pe reformator de „răzvrătire, rebeliune, lipsă de respect şi hulă". Dar vehemenţa şi pasiunea date pe faţă de legat au demascat şi mai clar spiritul de care era însufleţit. „Este mânat de ură şi răzbunare" era constatarea generală, „mai mult decât de râvnă şi evlavie" (idem, b.7, cap.1). Majoritatea membrilor Dietei erau mai mult decât oricând înclinaţi să privească favorabil cauza lui Luther.

Aleander a susţinut cu un zel îndoit înaintea împăratului datoria de a executa edictele papale. Dar, sub legile Germaniei, aceasta nu se putea face fără concursul prinţilor şi, învins în cele din urmă de presiunile regatului, Carol i-a poruncit să-şi prezinte cazul înaintea Dietei. „A fost o zi plină de mândrie pentru nunţiul papal. Adunarea era mare; dar cauza era şi mai mare. Aleander urma să apere cauza Romei... mama şi stăpâna tuturor bisericilor". El urma să apere primatul lui Petru înaintea adunării capetelor princiare ale creştinătăţii. „Dotat cu darul vorbirii, ştiu să se ridice la înălţimea acelei ocazii. Providenţa aranjase ca Roma să fie reprezentată şi să fie apărată de cel mai priceput dintre oratorii ei în faţa celui mai măreţ dintre tribunale înainte de a fi condamnată" (Wylie, b.6, cap.4). Aceia care erau în favoarea reformatorului întrezăreau cu oarecare teamă efec-

tele vorbirii lui Aleander. Electorul Saxoniei nu era prezent, dar la sugestia sa unii dintre consilieri au notat cuvântarea nunţiului.

Aleander s-a străduit cu toată puterea culturii şi a elocinţei sale să doboare adevărul. Arunca asupra lui Luther acuzaţii după acuzaţii, tratându-l ca pe un duşman al bisericii şi al statului, al celor vii şi al celor morţi, al clerului şi al laicilor, al conciliilor şi al creştinilor. „În scrierile lui Luther, zicea el, există atâtea rătăciri, încât ar justifica arderea pe rug a o sută de mii de eretici".

Încheindu-şi pledoaria, el s-a străduit să arunce dispreţ asupra sprijinitorilor credinţei reformate: „Ce sunt toţi aceşti lutherani? O clică de pedagogi obraznici, de preoţi corupţi, de călugări desfrânaţi, de judecători ignoranţi şi de nobili degradaţi, cu nişte oameni de rând pe care i-a indus în eroare şi pe care i-a pervertit. Cât de superioară le este gruparea catolică în număr, pricepere şi putere! O hotărâre unanimă a acestei adunări ilustre va lumina pe cei neştiutori, va avertiza pe cei lipsiţi de prevedere, va hotărî pe cei care se clatină şi va da putere celor slabi" (D'Aubigné, b.7, cap.3).

Cu asemenea arme au fost atacaţi apărătorii adevărului în toate veacurile. Aceleaşi argumente sunt încă folosite împotriva acelora care au curajul să prezinte, în opoziţie cu rătăcirile îndătinate, învăţăturile clare şi directe ale Cuvântului lui Dumnezeu. „Cine sunt propagatorii acestor învăţături noi?" spun aceia care doresc o religie populară. „Sunt nişte neînvăţaţi, puţini la număr şi din clasa de jos. Cu toate acestea, pretind că au adevărul şi că sunt poporul ales al lui Dumnezeu. Sunt neştiutori şi amăgiţi. Cu mult superioară la număr şi influenţă este biserica noastră! Câţi oameni mari şi învăţaţi sunt printre noi! Ce mare putere este de partea noastră!" Acestea sunt argumentele care au o influenţă grăitoare asupra lumii; dar nu sunt mai convingătoare astăzi decât în zilele reformatorului.

Reformaţiunea nu s-a încheiat cu Luther, aşa cum socotesc unii, ci ea trebuie continuată până la încheierea istoriei lumii.

Luther a avut o lucrare mare de făcut, aceea de a transmite şi altora lumina pe care Dumnezeu o aprinsese asupra lui, dar nu o poseda în totalitatea ei, adică acea întreagă lumină care trebuie dată lumii. Din vremea aceea şi până astăzi, o lumină nouă a continuat să strălucească neîncetat asupra Scripturilor şi noi adevăruri au fost continuu descoperite.

Cuvântarea legatului a făcut o impresie profundă asupra Dietei. Acolo nu fusese prezent nici un Luther cu adevărurile clare şi convingătoare ale Cuvântului lui Dumnezeu pentru a învinge pe campionul papal. N-a fost făcută nici o încercare de a apăra pe reformator. De aceea s-a dat pe faţă o dispoziţie generală nu numai de a-l condamna pe el şi învăţăturile pe care le predica, ci, dacă lucrul acesta ar fi fost posibil, să dezrădăcineze erezia. Roma se bucurase de cea mai favorabilă ocazie de a-şi apăra cauza. Tot ce se putea spune în apărarea ei fusese spus. Dar biruinţa aparentă era semnalul înfrângerii. De acum încolo, contrastul dintre adevăr şi rătăcire urma să se vadă mai clar atunci când se aflau în luptă deschisă. Niciodată după ziua aceea Roma nu avea să mai fie atât de sigură cum fusese până atunci.

În timp ce marea majoritate a membrilor Dietei n-ar fi ezitat să-l predea pe Luther răzbunării Romei, mulţi dintre ei vedeau şi deplângeau stricăciunea care exista în biserică şi doreau o îndreptare a abuzurilor care dominau în poporul german, ca urmare a corupţiei şi lăcomiei din ierarhia romană. Legatul prezentase conducerea papală în lumina cea mai favorabilă. Dar Domnul a inspirat pe un membru el Dietei să dea o descriere amănunţită şi reală a efectelor tiraniei papale. Cu o hotărâre nobilă, ducele George de Saxonia s-a ridicat în adunarea aceea princiară şi a arătat cu o exactitate teribilă amăgirile şi nelegiuirile papalităţii, precum şi urmările lor înfricoşătoare. În încheiere a spus: „Acestea sunt doar unele din abuzurile care strigă împotriva Romei. Orice ruşine a fost dată la o parte şi singurul lor scop este...bani, bani, bani... astfel că predicatorii care

ar trebui să predice adevărul nu spun decât minciuni şi nu sunt numai toleraţi, ci sunt răsplătiţi, deoarece cu cât mai mari sunt minciunile, cu atât mai mare este câştigul. Din acest izvor murdar izvorăsc asemenea ape infecte. Depravarea dă mâna cu lăcomia... Vai, ruşinea făcută de cler este aceea care aruncă atât de multe suflete sărmane în condamnarea veşnică. Trebuie să se facă o reformă generală" (idem, b.7, cap.4).

O demascare mai iscusită şi mai energică a abuzurilor papale nu putea fi prezentată nici chiar de Luther, dar faptul că vorbitorul era un adversar hotărât al reformatorului a dat o influenţă şi mai mare cuvintelor lui.

Dacă ochii adunării ar fi fost deschişi, ei ar fi văzut îngerii lui Dumnezeu în mijlocul lor, răspândind raze de lumină în întunericul rătăcirii şi deschizând minţile şi inimile pentru primirea adevărului. Puterea adevărului şi înţelepciunii lui Dumnezeu era aceea care stăpânea chiar şi pe adversarii Reformaţiunii, pregătind astfel calea pentru marea lucrare ce urma să fie îndeplinită. Martin Luther n-a fost prezent; dar glasul Unuia mai mare decât el fusese auzit în adunarea aceea.

Dieta a numit un comitet care să pregătească o listă a abuzurilor papale care apăsau atât de greu asupra poporului german. Această listă, care cuprindea o sută şi una de descrieri amănunţite, a fost prezentată împăratului împreună cu cererea de a se lua de îndată măsuri pentru îndreptarea acestor abuzuri. „Câtă pierdere de suflete creştine, spuneau petiţionarii, câtă dezaprobare, câte stoarceri din cauza ruşinii cu care este înconjurat corpul creştinătăţii! Este de datoria noastră să prevenim ruina şi dezonoarea poporului nostru. Pentru motivul acesta, vă rugăm foarte umiliţi şi cu foarte mare grabă să porunciţi o reformă generală şi să vă luaţi răspunderea pentru realizarea ei" (idem, b.7, cap.4).

Consiliul a cerut acum ca Luther să apară înaintea lui. În ciuda stăruinţelor şi ameninţărilor lui Aleander, împăratul a fost de acord în cele din urmă şi Luther a fost chemat să apară înain-

tea Dietei. O dată cu chemarea a fost dat şi un bilet de liberă trecere, asigurându-i înapoierea într-un loc sigur. Acesta a fost dus la Wittenberg de curierul care a fost însărcinat să-l aducă la Worms.

Prietenii lui Luther erau îngroziţi şi mâhniţi. Cunoscând prejudecăţile şi vrăjmăşia împotriva lui, se temeau că nici măcar biletul de liberă trecere nu va fi respectat şi au stăruit de el să nu-şi pună viaţa în primejdie. El le-a răspuns: „Papistaşii nu doresc ca eu să vin la Worms, ci condamnarea şi moartea mea. Dar aceasta nu interesează. Rugaţi-vă nu pentru mine, ci pentru Cuvântul lui Dumnezeu... Hristos îmi va da Duhul Său pentru a învinge pe slujitorii rătăcirii. Îi sfidez prin viaţa mea şi îi voi birui prin moartea mea. Ei se îngrămădesc la Worms pentru a mă constrânge să retractez; şi iată care va fi răspunsul meu: 'Am spus mai înainte că papa era vicarul lui Hristos; acum susţin că el este vrăjmaşul Domnului nostru şi apostolul Satanei'" (idem, b.7, cap.6).

Luther nu urma să facă această călătorie primejdioasă singur. În afară de trimisul imperial, trei dintre cei mai hotărâţi prieteni s-au decis să-l însoţească. Melanchton dorea cu înfocare să li se alăture. Inima lui era strâns legată de a lui Luther şi a stăruit să-l urmeze, dacă era nevoie, în temniţă sau la moarte. Dar stăruinţele lui au fost refuzate. Dacă Luther ar fi pierit, atunci nădejdea Reformaţiunii trebuia să treacă asupra tânărului său colaborator. Când s-a despărţit de Melanchton, reformatorul a spus: „Dacă nu mă întorc şi vrăjmaşii mei mă vor da la moarte, tu continuă să predici şi rămâi statornic de partea adevărului. Lucrează în locul meu... Dacă tu vei trăi, moartea mea va avea prea puţine urmări" (idem, b.7, cap.7). Studenţii şi cetăţenii care se adunaseră să fie martori la plecarea lui Luther erau profund mişcaţi. O mare mulţime, formată din aceia ale căror inimi fuseseră mişcate de Evanghelie, şi-au luat rămas bun plângând. Aşa a plecat reformatorul împreună cu tovarăşii lui din Wittenberg.

În timpul călătoriei au văzut că mintea oamenilor era apăsată de presimţiri întunecate. În unele oraşe nu li s-a dat nici o onoare. Când s-au oprit seara pentru odihnă, un preot le-a mărturisit prieteneşte temerile lui, înfăţişând înaintea lui Luther portretul unui reformator italian care suferise moartea de martir. A doua zi au aflat că scrierile lui Luther fuseseră condamnate la Worms. Solii imperiali aduceau la cunoştinţă decretul împăratului şi cereau oamenilor să aducă lucrările proscrise la magistraţi. Trimisul împăratului, temându-se pentru siguranţa lui Luther în faţa Dietei şi gândind că hotărârea lui s-ar putea clătina, l-a întrebat dacă mai dorea să meargă înainte. El a răspuns: „Cu toate că sunt proscris în toate oraşele, voi merge înainte" (idem, b.7, cap.7).

La Erfurt a fost primit cu cinste. Înconjurat de mulţimile admiratoare, a trecut pe străzile pe care le cutreierase de multe ori cu traista lui de cerşetor. A vizitat chilia de la mânăstire şi şi-a amintit de luptele prin care lumina care inunda acum Germania îi luminase sufletul. A fost rugat să predice. Acest lucru îi fusese interzis, dar trimisul i-a dat îngăduinţa şi călugărul care odinioară fusese salahorul mânăstirii, s-a urcat la amvon.

A vorbit acelei adunări mari din cuvintele lui Hristos: „Pace vouă". „Filozofi, doctori şi scriitori, a spus el, s-au străduit să înveţe pe oameni calea de a obţine viaţa veşnică şi n-au reuşit. Vă voi arăta astăzi calea... Dumnezeu a ridicat dintre morţi un Om, pe Domnul Isus Hristos, ca să distrugă moartea, să nimicească păcatul şi să sigileze porţile iadului. Aceasta este lucrarea mântuirii... Hristos a biruit! Aceasta este vestea cea plină de bucurie; şi noi suntem mântuiţi prin lucrarea Sa şi nu prin faptele noastre...Domnul nostru Isus Hristos a zis: 'Pace vouă, uitaţi-vă la mâinile Mele', ceea ce vrea să zică: Iată omule! Eu şi numai Eu sunt acela care ţi-am îndepărtat păcatul şi te-am răscumpărat; iar acum tu ai pace, zice Domnul".

El continuă, arătând că adevărata credinţă va fi dată pe faţă printr-o viaţă sfântă. „Din moment ce Dumnezeu ne-a mântuit,

să facem în aşa fel faptele noastre ca să fie primite înaintea Lui. Eşti bogat? Administrează-ţi bunurile pentru împlinirea nevoilor săracului. Eşti sărac? Slujba ta să fie primită înaintea celui bogat. Dacă munca ta este numai pentru tine, atunci serviciul pe care tu pretinzi că îl aduci lui Dumnezeu este o minciună" (idem, b.7, cap.7).

Oamenii ascultau ca fermecaţi. Pâinea vieţii era frântă acelor suflete flămânde. Hristos era înălţat înaintea lor mai presus de papi, legaţi, împăraţi şi regi. Luther nu făcea nici o aluzie la situaţia sa primejdioasă. Nu căuta să facă obiectul discuţiei şi al simpatiei. Contemplând pe Hristos, el se pierdu pe sine din vedere. El se ascunsese în spatele Omului Calvarului, căutând să prezinte numai pe Isus ca fiind Răscumpărătorul păcătoşilor.

Pe măsură ce reformatorul îşi continua călătoria, era privit peste tot cu un mare interes. O mulţime de oameni sinceri se îmbulzeau în jurul lui şi glasuri prietenoase îl avertizau cu privire la scopul romaniştilor. „Te vor arde, spunea unul, şi-ţi vor preface trupul în cenuşă, aşa cum au făcut cu Ioan Huss". Luther răspundea: „Chiar dacă ar aprinde un foc pe tot drumul de la Worms la Wittenberg, ale cărui flăcări să ajungă până la cer, aş trece prin el în numele Domnului; mă voi prezenta înaintea lor; voi intra în gura balaurului şi-i voi sfărâma dinţii, mărturisind pe Domnul Isus Hristos" (idem, b.7, cap.7).

Veştile cu privire la apropierea lui au produs la Worms o mare frământare. Prietenii săi tremurau gândindu-se la siguranţa lui; iar duşmanii se îngrijorau pentru succesul cauzei lor. Au fost făcute eforturi stăruitoare pentru a-l împiedica să intre în oraş. În urma uneltirilor papistaşilor, a fost sfătuit să meargă la castelul unui cavaler prieten, unde se spunea că toate neînţelegerile vor fi rezolvate prieteneşte. Prietenii au încercat să-i mărească temerile înfăţişându-i primejdiile care îl ameninţau. Dar toate eforturile au fost în zadar. Luther care era neînfricat declară: „Chiar dacă ar fi în Worms tot atâţia demoni,

câte ţigle sunt pe acoperişuri, tot voi intra în el" (idem, b.7, cap.7).

La sosirea în Worms, o mulţime imensă s-a îngrămădit la porţi pentru a-i ura bun venit. O aşa mare mulţime nu se adunase să salute nici chiar pe împărat. Animaţia era intensă, iar din mijlocul mulţimii se auzi un glas plin de jale care îi cânta un cântec de îngropăciune, ca o avertizare cu privire la soarta care-l aştepta. „Dumnezeu va fi apărătorul meu", spuse el când coborî din trăsură".

Papistaşii nu crezuseră că Luther se va aventura să apară la Worms; de aceea, la sosirea lui i-a cuprins consternarea. Îndată, împăratul a convocat pe membrii consiliului pentru a se consfătui ce cale trebuie urmată. Unul dintre episcopi, un papistaş fanatic, a spus: „Ne-am consultat suficient în această problemă. Maiestatea voastră imperială să scape cât mai curând de acest om. Sigismund n-a dat la moarte pe Ioan Huss? Noi nu suntem obligaţi să dăm şi nici să menţinem biletul de liberă trecere al unui eretic". „Nu, a răspuns împăratul, noi trebuie să ne ţinem făgăduinţa" (idem, b.7, cap.8). De aceea s-a hotărât ca reformatorul să fie ascultat.

Tot oraşul era curios să-l vadă pe acest om deosebit şi o mulţime de vizitatori au umplut repede curtea. Luther abia îşi revenise din suferinţa recentă; era obosit de călătoria care-i consumase două săptămâni; trebuia să se pregătească pentru a face faţă evenimentelor importante din ziua următoare şi de aceea avea nevoie de linişte şi de odihnă. Dar dorinţa de a-l vedea era atât de mare, încât s-a bucurat doar de câteva ceasuri de odihnă, când nobili, cavaleri, preoţi şi cetăţeni s-au adunat dornici în jurul lui. Printre aceştia erau mulţi dintre nobilii care ceruseră cu curaj împăratului o reformă a abuzurilor preoţilor şi care, spunea Luther, „se hrăniseră cu toţii din Evanghelia mea" (Martyn p. 393). Vrăjmaşi şi prieteni, deopotrivă, veneau să-l vadă pe călugărul cel neînfricat; dar el îi primea cu o calmitate neabătută, răspunzând tuturor cu demnitate şi cu înţelepciune. Ţinuta

îi era hotărâtă şi curajoasă. Faţa lui palidă şi slabă, având urme de oboseală şi de suferinţă, vădea o expresie plină de bunătate şi chiar de bucurie. Solemnitatea şi seriozitatea profundă a cuvintelor lui îi dădeau o putere căreia nu-i puteau rezista nici vrăjmaşii lui. Atât prietenii, cât şi duşmanii erau plini de uimire. Unii erau convinşi că îl însoţea o putere divină; alţii declarau ca şi fariseii despre Hristos: „Are drac".

A doua zi, Luther a fost somat să se prezinte înaintea Dietei. Un slujbaş imperial a fost însărcinat să-l conducă în sala de adunare; dar cu mare greutate a ajuns acolo, deoarece toate intrările erau înţesate de spectatori, curioşi să-l vadă pe călugărul care îndrăznise să se opună autorităţii papei.

Când era gata să intre în faţa judecătorilor, un general bătrân, un erou a numeroase bătălii, i-a spus cu bunătate: „Sărmane călugăr, sărmane călugăr, eşti gata să iei o poziţie mai nobilă decât am luat eu sau alţi căpitani în cele mai sângeroase bătălii ale noastre. Dacă însă cauza ta este dreaptă şi eşti sigur de ea, mergi înainte în numele Domnului şi nu-ţi fie frică de nimic. Dumnezeu nu te va părăsi" (D'Aubigné, b.7, cap.8).

În cele din urmă, Luther se afla înaintea Dietei. Împăratul stătea pe tron. El era înconjurat de personalităţile cele mai ilustre din împărăţie. Niciodată nu mai stătuse vreun om în faţa unei adunări mai impunătoare ca aceea în faţa căreia trebuia să răspundă Martin Luther de credinţa lui. „Această înfăţişare era deja un semnal al biruinţei asupra papalităţii. Papa îl condamnase, dar acum el stătea înaintea unui tribunal care prin însăşi această acţiune se situa mai presus de papa. Papa îl pusese sub interdicţie şi-l exclusese din orice societate omenească şi, cu toate acestea, fusese chemat într-un ton plin de respect şi primit înaintea adunării celei mai auguste din lume. Papa îl condamnase la tăcere veşnică şi acum el era gata să vorbească înaintea a mii de ascultători atenţi, adunaţi din cele mai îndepărtate părţi ale creştinătăţii. O revoluţie uriaşă se produse în felul acesta datorită concursului lui Luther. Roma se cobora de pe

tron şi tocmai glasul unui călugăr provocase această umilire" (Idem, b.7, cap.8).

În faţa acelei adunări măreţe şi pline de demnitate, reformatorul, un om cu origine umilă, părea îngrozit şi încurcat. Mai mulţi prinţi, observându-i emoţia, s-au apropiat de el, iar unul dintre ei i-a şoptit: „Nu te teme de cei ce ucid trupul, dar nu pot ucide sufletul". Altul i-a spus: „Când veţi fi aduşi înaintea guvernatorilor şi împăraţilor pentru Numele Meu, vă va fi dat prin Duhul Tatălui vostru ce va trebui să spuneţi". În felul acesta, cuvintele lui Hristos erau aduse de oamenii mari ai lumii ca să întărească pe slujitorul Lui în ceasul încercării.

Luther a fost condus chiar în faţa tronului împăratului. O tăcere adâncă a căzut peste adunarea înţesată de oameni. Apoi, un slujitor imperial s-a ridicat şi, arătând către o colecţie de scrieri ale lui Luther, a cerut ca reformatorul să răspundă la două întrebări: dacă le recunoaşte ca fiind ale lui şi dacă este gata să retracteze părerile pe care le avansase în ele. Titlurile cărţilor fiind citite, Luther a răspuns că în ceea ce priveşte prima întrebare recunoaşte cărţile ca fiind ale lui. „În ceea ce priveşte pe a doua", răspunse el, „văzând că este o problemă care priveşte credinţa şi mântuirea sufletelor şi în care este implicat Cuvântul lui Dumnezeu, comoara cea mai preţioasă din cer şi de pe pământ, aş proceda fără prevedere dacă aş răspunde fără să mai gândesc. Aş putea afirma mai puţin decât o cere împrejurarea sau mai mult decât cere adevărul şi să păcătuiesc în felul acesta împotriva Cuvântului lui Hristos: 'De oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor Mă voi lepăda şi Eu de el înaintea Tatălui Meu care este în ceruri' (Matei 10,33). Pentru motivul acesta rog maiestatea voastră imperială, cu toată umilinţa, să-mi dea timp ca să răspund fără să păcătuiesc împotriva Cuvântului lui Dumnezeu" (D'Aubigné, b.7, cap.8).

Făcând cererea aceasta, Luther a procedat cu înţelepciune. Procedeul lui a convins adunarea că n-a lucrat din pasiune sau din impuls. Această calitate şi stăpânire de sine, neaşteptată de la

acela care se dovedise îndrăzneţ şi intransigent, s-a adăugat puterii lui şi l-a făcut în stare după aceea să răspundă cu o prevedere, o hotărâre, o înţelepciune şi o demnitate care au surprins şi au dezamăgit pe adversarii lui, mustrând obrăznicia şi mândria lor.

A doua zi trebuia să apară pentru a da răspunsul final. La un moment dat şi-a pierdut curajul, când şi-a dat seama de forţele care se uniseră împotriva adevărului. Credinţa i-a slăbit; groaza şi tremurul l-au cuprins şi dezgustul l-a copleşit. Primejdiile se înmulţeau; duşmanii păreau gata să câştige biruinţa, iar puterile întunericului erau pe punctul de a învinge. Norii se adunau în jurul lui şi păreau să-l despartă de Dumnezeu. Dorea asigurarea că Domnul oştirilor va fi cu el. În groază sufletului său s-a aruncat cu faţa la pământ şi a lăsat să se audă acele strigăte sfâşietoare de inimă, pe care nimeni altul decât Dumnezeu le poate înţelege pe deplin.

„O, Dumnezeule atotputernic şi veşnic, se rugă el, cât de teribilă este lumea aceasta; iată, îşi deschide gura să mă înghită, iar eu am o atât de slabă încredere în Tine... Dacă ar fi să-mi pun încrederea numai în puterea lumii acesteia, totul s-ar sfârşi... Ceasul meu cel din urmă a venit, condamnarea mea a fost pronunţată... O, Dumnezeule, ajută-mă împotriva înţelepciunii lumii. Fă aceasta...Numai Tu... căci nu este lucrarea mea, ci a Ta... Eu nu am nimic a face aici, nimic pentru care să mă lupt cu aceşti mai mari ai lumii... Dar cauza este a Ta... şi este o cauză dreaptă şi veşnică. O, Doamne, ajută-mă! Dumnezeule credincios şi neschimbător, nu-mi pun încrederea în nici un om... Tot ce este omenesc este nesigur; tot ce vine de la om este zadarnic. Tu m-ai ales pentru această lucrare...Stai lângă mine pentru numele Prea iubitului Tău Fiu Isus Hristos, care este apărătorul meu, scutul şi turnul meu cel tare“ (idem, b.7, cap.8).

Providenţa atotînţeleaptă i-a îngăduit lui Luther să-şi dea seama de pericolul în care se găsea, ca să nu se încreadă în puterea lui proprie şi să se avânte cu îngâmfare în primejdie. Dar

ıu teama de suferinţele personale, teama de chin sau de moartea :are părea că va avea loc în scurtă vreme, era aceea care-l co-)leşea de groază. Ajunsese în mijlocul crizei şi-şi simţea nevred-ıicia de a o întâmpina. Prin slăbiciunea lui, cauza adevărului ar ï putut suferi pierderi. Nu pentru propria lui siguranţă, ci pentru riumful Evangheliei s-a luptat Luther cu Dumnezeu. Groaza şi upta sufletului său erau ca ale lui Iacov în lupta aceea de ıoapte, lângă pârâul cel singuratic. Ca şi Iacov, el a luptat cu Dumnezeu şi a biruit. În neajutorarea lui cruntă credinţa lui s-a)rins de Hristos, Eliberatorul cel puternic. A fost întărit cu ısigurarea că nu va fi singur înaintea Consiliului. Pacea s-a reîn-ors în sufletul lui şi s-a bucurat pentru faptul că i s-a îngăduit să nalţe Cuvântul lui Dumnezeu înaintea conducătorilor popoare-or.

Cu o nestrămutată încredere în Dumnezeu, Luther s-a pre-gătit pentru lupta care-i sta în faţă. A meditat la planul răspunsu-ui său, a examinat pasajele din scrierile lui şi a scos din Scripturi dovezi potrivite pentru a-şi susţine poziţia. Apoi,)unându-şi mâna stângă pe Volumul sacru care era deschis naintea lui, şi-a ridicat mâna dreaptă spre cer şi a jurat „să ămână credincios Evangheliei şi să-şi mărturisească cu sincerie-ate credinţa chiar dacă va trebui să-şi sigileze mărturia cu ;ânge" (idem, b.7, cap.8).

Când a fost condus din nou în Dietă, faţa sa nu purta nici o ırmă de teamă sau de încurcătură. Liniştit şi paşnic, dar în ıcelaşi timp curajos şi nobil, a stat ca martor al lui Dumnezeu naintea celor mai mari ai pământului. Slujbaşul imperial l-a ntrebat care îi era hotărârea, dacă dorea sau nu să-şi retracteze nvăţăturile. Luther răspunse pe un ton umil şi supus, fără violenţă sau patimă; comportamentul i-a fost respectuos şi nodest, dând pe faţă o încredere şi o bucurie care a surprins în-reaga adunare.

„Prea luminate împărat, iluştri prinţi şi stimaţi domni", ncepu Luther, „stau înaintea voastră astăzi în conformitate cu

porunca ce mi-a fost dată ieri şi, prin harul lui Dumnezeu, conjur pe maiestatea voastră şi înălţimile voastre auguste de a asculta cu îngăduinţă la apărarea unei cauze care sunt sigur că este dreaptă şi adevărată. Dacă din neştiinţă aş călca obiceiurile şi bunele maniere ale curţilor, vă rog să mă iertaţi; căci n-am fost crescut în palatele regilor, ci în chiliile mânăstirii" (idem, b.7, cap.8).

Apoi, intrând în subiect, a declarat că lucrurile publicate nu aveau toate acelaşi caracter. În unele el tratase despre credinţă şi despre faptele bune, pe care chiar duşmanii le declaraseră nu numai neprimejdioase, dar chiar folositoare. A le retracta ar fi însemnat să condamne adevărurile pe care în genere toţi le admiteau. A doua categorie consta în scrieri care expuneau corupţiile şi abuzurile papalităţii. A retrage aceste lucrări ar fi însemnat întărirea tiraniei Romei şi deschiderea unei uşi mai largi pentru multe şi mari fărădelegi. În a treia categorie din aceste cărţi, atacase persoanele care apăraseră relele existente. Cu privire la acestea mărturisea sincer că fusese mai aspru decât se cuvenea. N-a pretins că este fără greşeală; dar nu putea retrage nici aceste cărţi, căci pe această cale ar fi încurajat pe duşmanii adevărului şi aceştia ar fi folosit ocazia de a zdrobi cu cruzime şi mai mare pe poporul lui Dumnezeu.

„Dar eu sunt doar un om şi nu Dumnezeu", a continuat el, „mă voi apăra de aceea ca şi Hristos: dacă am vorbit rău, arată-mi răul... Prin harul lui Dumnezeu, vă conjur, prea luminate împărate şi voi iluştri prinţi şi toţi oamenii de orice rang, să-mi dovediţi din scrierile proorocilor şi ale apostolilor că m-am rătăcit. De îndată ce voi fi convins de lucrul acesta, voi retracta orice greşeală şi voi fi cel dintâi care voi lepăda cărţile mele şi le voi arunca în foc".

„Ceea ce am spus acum arată clar, nădăjduiesc, că am cântărit cu grijă şi am ţinut seama de primejdiile la care mă expun; departe de a fi înspăimântat, mă bucur să văd că Evanghelia este acum, ca şi în vremurile de mai înainte, o cauză de tulburare şi

discordie. Acesta este caracterul, aceasta este soarta Cuvântului lu Dumnezeu. N-am venit să aduc pacea pe pământ, ci sabia, a spus Isus Hristos. Dumnezeu este minunat şi înfricoşat în sfaturile Sale; feriţi-vă ca nu cumva, sub motivul că stingeţi certurile, să prigoniţi sfântul Cuvânt al lu Dumnezeu şi să atrageţi asupra voastră un potop înfricoşat de primejdii de neînvins, de dezastre imediate şi de pustiire veşnică... Aş putea cita multe exemple din descoperirile lui Dumnezeu. Aş putea vorbi despre faraoni, despre împăraţii Babilonului şi aceia ai lui Israel, ale căror lucrări n-au contribuit niciodată mai cu efect la propria lor distrugere decât atunci când au căutat prin consfătuiri, în aparenţă foarte înţelepte, să-şi întărească stăpânirea. Dumnezeu mu tă munţii din loc şi ei nu ştiu lucrul acesta" (idem, b.7, cap.8).

Luther vorbise în limba germană; i s-a cerut apoi să repete aceleaşi cuvinte în limba latină. Deşi era obosit din cauza eforturilor anterioare, nu s-a plâns şi a rostit iarăşi cuvântarea cu aceeaşi claritate şi energie ca şi de prima dată. Providenţa lui Dumnezeu l-a condus în lucrarea aceasta. Mintea multora dintre prinţi era atât de orbită de rătăcire şi de superstiţie, încât la prima rostire n-au văzut puterea raţionamentului lui Luther; dar repetarea aceasta i-a făcut în stare să înţeleagă clar punctele prezentate.

Aceia care îşi închiseseră ochii cu încăpăţânare fată de lumină şi se hotărâseră să nu se lase convinşi de adevăr s-au mâniat de puterea cuvintelor lui Luther. Când şi-a terminat vorbirea, purtătorul de cuvânt al Dietei a spus cu mânie: „N-ai răspuns la întrebarea care ţi-a fost pusă... Ţi se cere să dai un răspuns clar şi precis...Retractezi sau nu?"

Reformatorul a răspuns: „Pentru că tu, prea luminată maiestate şi voi înalţi puternici, îmi cereţi un răspuns clar, simplu şi precis, vi-l voi da şi este acesta: Nu-mi pot supune credinţa nici papei şi nici conciliilor, deoarece este limpede ca lumina zilei că de multe ori au greşit şi s-au contrazis unii cu alţii. De aceea,

dacă nu sunt convins cu mărturia Scripturii sau printr-un clar raţionament, dacă nu sunt convins cu ajutorul pasajelor pe care le-am citat şi dacă ele nu-mi supun conştiinţa Cuvântului lui Dumnezeu, nu pot şi nu voi retracta, căci e periculos pentru un creştin să vorbească împotriva conştiinţei lui. Aici stau şi nu pot face altfel. Aşa să-mi ajute Dumnezeu! Amin" (idem, b.7, cap.8).

Astfel a rămas acest bărbat drept pe temelia cea sigură a Cuvântului lui Dumnezeu. Lumina cerului i-a iluminat faţa. Măreţia şi curăţia caracterului lui, pacea şi bucuria inimii au fost văzute de toţi atunci când mărturisea împotriva puterii rătăcirii şi în favoarea superiorităţii acelei credinţe care biruieşte lumea.

Întreaga adunare a rămas un timp uimită şi fără cuvânt. La primul răspuns, Luther vorbise pe un ton moderat, cu o ţinută respectuoasă şi supusă. Romaniştii interpretară acest fapt ca o dovadă că curajul începuse să-i slăbească. Ei au primit cererea pentru amânare mai degrabă ca un preludiu al retractării. Însuşi împăratul, observând cu un aer dispreţuitor înfăţişarea lui de călugăr, îmbrăcămintea lui simplă şi simplitatea cuvântării lui, declară: „Niciodată nu va face acest călugăr un eretic din mine". Dar curajul şi hotărârea pe care le-a dat acum pe faţă, împreună cu puterea şi claritatea raţionamentelor lui, chiar au surprins pe toţi cei prezenţi. Împăratul, plin de admiraţie, a exclamat: „Acest călugăr vorbeşte cu o inimă atât de îndrăzneaţă şi cu un curaj atât de neclintit". Mulţi dintre prinţii germani priveau cu mândrie şi cu bucurie la acest reprezentant al naţiunii lor. Partizanii Romei fuseseră înfrânţi; cauza lor apărea în lumina cea mai defavorabilă. Ei căutau să-şi menţină puterea, nu făcând apel la Scripturi, ci prin recurgere la ameninţări, argumentul dintotdeauna al Romei. Purtătorul de cuvânt al Dietei îi strigă: „Dacă nu retractezi, împăratul şi statele împărăţiei se vor sfătui cu privire la măsurile pe care le vom adopta împotriva unui eretic incorigibil".

Prietenii lui Luther, care ascultaseră cu mare bucurie nobila sa apărare, s-au cutremurat la auzul acestor cuvinte, dar însuşi reformatorul spuse liniştit: „Dumnezeu să-mi ajute, dar nu pot retracta nimic" (idem, b.7, cap.8).

I se spuse să se retragă din Dietă, în timp ce prinţii urmau să se sfătuiască. Se simţea că a venit o mare criză. Refuzul lui Luther de a se supune putea afecta istoria bisericii pentru secole întregi. De aceea s-a hotărât să i se mai dea o ocazie de a retracta. Pentru ultima oară a fost adus în adunare. Din nou a fost întrebat dacă vrea să renunţe la învăţăturile lui. „Nu am alt răspuns de dat, a spus el, decât acela pe care l-am dat". Era clar că nu putea fi determinat nici prin promisiuni şi nici prin ameninţări, ca să se supună ordinului Romei.

Conducătorii papali s-au mâniat pentru faptul că puterea lor, care făcuse pe regi şi pe nobili să tremure, era astfel dispreţuită de un călugăr umil; ei voiau să-l facă să le simtă mânia, torturându-i viaţa. Dar Luther, înţelegând primejdia, vorbise tuturor cu demnitatea şi calmul cuvenit unui creştin. În cuvintele sale nu fusese nici mândrie, nici patimă şi nici declaraţii neadevărate. El se pierduse pe sine din vedere, precum şi pe oamenii mari care-l înconjurau, şi simţea că era în prezenţa Unuia infinit superior papilor, prelaţilor, regilor şi împăraţilor. Hristos vorbise prin mărturia lui Luther cu o putere şi o măreţie care pentru moment au inspirat atât pe prieteni, cât şi pe duşmani cu teamă şi uimire. Duhul lui Dumnezeu fusese de faţă în acel conciliu, impresionând inimile conducătorilor împărăţiei. Câţiva dintre prinţi au recunoscut cu îndrăzneală dreptatea cauzei lui Luther. Mulţi au fost convinşi cu privire la adevăr; dar la unii impresiile primite n-au durat mult. Mai erau alţii care nu şi-au exprimat imediat convingerile, dar care, după ce au cercetat Scripturile, au devenit peste puţin timp susţinătorii Reformaţiunii.

Electorul Frederic aşteptase cu mare îngrijorare prezenţa lui Luther înaintea Dietei şi cu adâncă emoţie ascultase discursul

lui. Cu bucurie şi cu mândrie, el fusese martor la curajul doctorului, la statornicia şi la stăpânirea lui. El a pus în contrast părţile aflate în conflict şi a văzut că înţelepciunea papilor, a regilor şi a prelaţilor fusese făcută fără valoare de puterea adevărului. Papalitatea suferise o înfrângere care urma să fie simţită în toate popoarele şi în toate veacurile.

Când trimisul papal şi-a dat seama de efectul produs de vorbirea lui Luther, se temu mai mult decât oricând că puterea bisericii sale se zdruncină, de aceea s-a hotărât să folosească toate mijloacele de care dispunea pentru a obţine nimicirea reformatorului. Cu toată elocinţa şi amabilitatea diplomatică prin care se distingea în mod deosebit, a arătat tânărului împărat nebunia şi primejdia de a jertfi, pentru cauza unui călugăr neînsemnat, prietenia şi sprijinul puternicului scaun al Romei.

Uneltirile lui n-au rămas fără efect. În ziua următoare răspunsului dat de Luther, împăratul a făcut să fie prezentat Dietei un mesaj, prin care anunţa hotărârea lui de a urma politica înaintaşilor lui, de a menţine şi de a apăra religia catolică. Pentru că Luther refuzase să renunţe la rătăcirile lui, aveau să fie luate cele mai aspre măsuri contra lui şi a rătăcirilor pe care le predica. „Un călugăr umil, îndemnat de propria lui nebunie, s-a ridicat împotriva credinţei creştinătăţii. Pentru a opri această lipsă de respect, voi jertfi regatele, comorile, prietenii, trupul, sângele, sufletul şi viaţa mea. Sunt gata să alung pe augustinul Luther, interzicându-i să provoace cea mai neînsemnată dezordine printre oameni; îl voi trata pe el şi pe aderenţii lui ca pe nişte eretici încăpăţânaţi, cu excomunicarea, cu interdicţia şi cu toate mijloacele destinate să-i nimicească. Chem pe membrii statelor să se comporte ca nişte creştini credincioşi" (idem, b.7, cap.9). Cu toate acestea, împăratul a declarat că biletul de liberă trecere al lui Luther trebuie respectat şi că, înainte de a se lua măsuri împotriva lui, trebuie să i se îngăduie să ajungă acasă în siguranţă.

Două păreri contradictorii erau susţinute acum de către membrii Dietei. Emisarii şi reprezentanţii papei au cerut din nou ca biletul de liberă trecere al reformatorului să nu fie respectat. „Rinul, spuneau ei, trebuie să primească cenuşa lui, aşa cum a primit şi pe aceea a lui Ioan Huss acum un veac" (idem, b.7, cap.9). Dar prinţii Germaniei, deşi ei înşişi papistaşi şi duşmani juraţi ai lui Luther, au protestat împotriva unei asemenea încălcări, considerând-o ca fiind o pată pe onoarea naţiunii. Ei şi-au amintit de nenorocirile care urmaseră morţii lui Huss şi au declarat că nu îndrăzneau să aducă asupra Germaniei şi asupra tânărului lor împărat o repetare a acelor situaţii groaznice.

Carol însuşi, la această propunere mârşavă, a spus: „Chiar dacă onoarea şi credinţa ar fi alungate din toată lumea, ele trebuie să-şi găsească refugiul în inimile prinţilor" (idem, b.7, cap.9). El a fost apoi îndemnat de cruzii duşmani catolici ai lui Luther să procedeze cu el aşa cum a procedat Sigismund cu Huss - lăsându-l pe mâna bisericii; dar, amintindu-şi scena în care Huss în adunare publică, ridicându-şi lanţurile, acuză pe monarh pentru călcarea jurământului, Carol al V-lea declară: „Nu doresc să roşesc ca Sigismund" (Lenfant, vol.1, p.422).

Cu toate acestea, Carol lepădase în mod deliberat adevărurile prezentate de Luther. „Sunt ferm hotărât să urmez exemplul înaintaşilor mei", scria monarhul (D'Aubigné, b.7, cap.9). El se hotărî ca să nu părăsească drumul obiceiului moştenit nici chiar pentru a merge pe căile adevărului şi ale neprihănirii. Pentru că părinţii lui fuseseră astfel, şi el dorea să susţină papalitatea, cu toate cruzimile şi corupţia ei. Luând această poziţie, el refuză să primească o altă lumină mai mare decât aceea pe care o primiseră părinţii săi şi să îndeplinească vreo datorie pe care ei nu o îndepliniseră.

Sunt mulţi în zilele noastre care se ţin de obiceiurile şi de tradiţiile părinţilor lor. Când Domnul le trimite o lumină mai mare, ei refuză să o primească, pentru că, nefiind dată părinţilor lor, n-a fost primită de aceştia. Noi însă nu stăm pe aceeaşi

poziţie pe care au stat şi părinţii noştri; ca urmare, atât datoriile, cât şi răspunderile noastre nu sunt aceleaşi cu ale lor. Noi nu vom fi aprobaţi de Dumnezeu dacă privim la exemplul părinţilor noştri pentru a ne stabili datoria, în loc de a cerceta cuvântul adevărului pentru noi înşine. Răspunderea noastră este mai mare decât a fost aceea a înaintaşilor noştri. Noi suntem răspunzători pentru lumina pe care ei au primit-o şi care ne-a fost dată ca moştenire, dar mai suntem răspunzători şi pentru acea lumină mai mare care străluceşte peste noi din Cuvântul lui Dumnezeu.

Hristos spunea iudeilor necredincioşi: „Dacă n-aş fi venit şi nu le-aş fi vorbit, n-ar avea păcat; dar acum n-au nici o desvinovăţire pentru păcatul lor" (Ioan 15,22). Aceeaşi putere divină vorbise şi prin Luther împăratului şi prinţilor germani. Şi pe măsură ce lumina se revărsa din Cuvântul lui Dumnezeu, Duhul Său stăruia pentru ultima oară pe lângă mulţi din adunarea aceea. Aşa cum Pilat, cu secole mai înainte, a îngăduit mândriei şi popularităţii să-i închidă inima faţă de Mântuitorul lumii, aşa cum Felix a trimis tremurând pe solul adevărului: „De astă dată du-te; când voi avea timp te voi chema", aşa cum Agripa cel mândru a mărturisit: „Curând mai vrei tu să mă faci creştin" (Fapte 24,25; 26,28), apoi au întors spatele soliei trimise de cer - tot aşa Carol al V-lea, supunându-se poruncilor mândriei şi intereselor lumeşti, a hotărât să respingă lumina adevărului.

Zvonurile cu privire la uneltirile împotriva lui Luther erau larg răspândite şi produceau o mare frământare în oraş. Reformatorul câştigase mulţi prieteni care, cunoscând cruzimea trădătoare a Romei faţă de toţi aceia care îndrăznesc să denunţe corupţiile ei, au hotărât că el nu trebuie să fie sacrificat. Sute de nobili s-au angajat să-l ocrotească. Nu puţini au fost aceia care au denunţat mesajul regal ca fiind o supunere din slăbiciune faţă de puterea stăpânitoare a Romei. Pe uşile caselor şi în pieţele publice erau aşezate pancarte, unele condamnând, iar altele apărând pe Luther. Pe una din acestea erau scrise numai cuvin-

tele pline de înţeles ale înţeleptului: „Vai de tine ţară, al cărei împărat este un copil“ (Ecles. 10,16). Entuziasmul poporului în favoarea lui Luther în toată Germania a convins atât pe împărat, cât şi Dieta că orice nedreptate dovedită faţă de el ar fi putut primejdui pacea imperiului şi chiar stabilitatea tronului.

Frederic de Saxonia păstra o rezervă bine studiată, ascunzându-şi cu grijă adevăratele lui sentimente faţă de reformator, în timp ce îl păzea cu o vigilenţă neobosită, veghind la toate mişcările lui şi ale duşmanilor lui. Dar erau mulţi care nu făcuseră nici o încercare de a-şi ascunde simpatia faţă de Luther. Era vizitat de prinţi, conţi, baroni şi de alte persoane deosebite, atât laici, cât şi preoţi. „Cămăruţa doctorului, scria Spalatin, nu putea cuprinde pe toţi vizitatorii care soseau“ (Martyn, vol.1, p.404). Oamenii priveau la el ca şi când ar fi fost mai mult decât un om. Chiar şi aceia care nu credeau în învăţăturile lui nu puteau decât să admire acea integritate distinsă care l-a făcut să se expună morţii decât să-şi calce pe conştiinţă.

Au fost făcute eforturi stăruitoare pentru a obţine consimţământul lui Luther la un compromis cu Roma. Nobili şi prinţi i-au spus că, dacă va continua să pună judecata proprie împotriva aceleia a bisericii şi a conciliilor, urma să fie în curând alungat din imperiu şi nu va avea nici o apărare. La acest apel Luther răspunse: „Evanghelia lui Hristos nu poate fi predicată fără pierderi... De ce atunci să mă despartă frica sau primejdia de arestare, de Domnul şi de acel Cuvânt divin care singur este adevărul? Nu; vreau mai degrabă să-mi dau trupul, sângele şi viaţa“ (D'Aubigné, b.7, cap.10).

A fost din nou somat să se supună judecăţii împăratului, dar nici atunci nu avea de ce să se teamă. „Consimt, a răspuns el, din toată inima mea ca împăratul, prinţii şi chiar cel mai neînsemnat creştin să cerceteze şi să judece lucrările mele; dar cu o condiţie, şi anume aceea de a lua Cuvântul lui Dumnezeu ca măsură. Oamenii nu au altceva de făcut decât să-l asculte.

Nu-mi siliţi conştiinţa, care este legată şi înlănţuită de Sfintele Scripturi" (idem, b.7, cap.10).

La o altă încercare de a-l convinge, răspunse: „Consimt să renunţ la biletul meu de liberă trecere. Îmi aşez persoana şi viaţa în mâinile împăratului, dar Cuvântul lui Dumnezeu niciodată!" (idem, b.7, cap.10). S-a declarat de acord de a se supune hotărârii unui conciliu general, dar numai cu condiţia ca acelui conciliu să i se ceară să hotărască după Scripturi. În ceea ce priveşte credinţa şi Cuvântul lui Dumnezeu, adăuga el, orice creştin poate fi un tot atât de bun judecător pentru sine ca şi papa, chiar susţinut de milioane de concilii" (Martyn vol.1, p.10). Atât prietenii, cât şi duşmanii s-au convins până la urmă că orice străduinţă pentru împăcare ar fi fără folos.

Dacă reformatorul s-ar fi supus doar într-un singur punct, Satana şi oştile lui ar fi câştigat biruinţa. Dar hotărârea lui nestrămutată a constituit mijlocul de eliberare a bisericii şi începutul unei ere noi şi mai bune. Influenţa acestui singur bărbat, care a îndrăznit să gândească şi să acţioneze independent în problemele religioase, urma să afecteze biserica şi lumea nu numai în vremea sa, ci şi în toate generaţiile viitoare. Statornicia şi credincioşia lui trebuia să întărească pe toţi aceia care până la încheierea timpului urmau să treacă printr-o experienţă asemănătoare. Puterea şi maiestatea lui Dumnezeu au stat mai presus de orice conciliu al oamenilor, mai presus de puterea cea mare a Satanei.

Lui Luther i s-a poruncit prin autoritatea împăratului să se întoarcă acasă, dar ştia că acest anunţ va fi repede urmat de condamnarea lui. Deşi nori ameninţători îi umbreau orizontul, totuşi, atunci când a plecat din Worms, inima i s-a umplut de bucurie şi proslăvire. „Satana însuşi, spunea el, a păzit citadela papei; dar Hristos a făcut o spărtură mare în ea, iar Satana a fost constrâns să recunoască că Domnul este mai tare decât el" (D'Aubigné, b.7, cap.11).

După plecare, dorind ca hotărârea lui să nu fie considerată în mod greşit ca răzvrătire, Luther i-a scris împăratului. „Dumnezeu, care este cercetătorul inimilor, îmi este martor, spunea el, că sunt gata cu toată sinceritatea să ascult de maiestatea voastră, în onoare sau în dezonoare, în viaţă sau în moarte, cu nici o excepţie în afară de aceea a Cuvântului lui Dumnezeu prin care trăieşte omul. În toate problemele vieţii acesteia, credincioşia mea va fi nezdruncinată, căci a pierde sau a câştiga aici nu are nici o valoare pentru mântuire. Dar atunci când sunt în joc interese veşnice, Dumnezeu nu vrea ca omul să se supună omului. Căci o astfel de supunere în problemele spirituale este o adevărată închinare şi ar trebui dată numai Creatorului" (idem, b.7, cap. 11).

Plecând de la Worms, Luther a fost înconjurat cu mai multă căldură decât la venire. Preoţi princiari salutau pe călugărul excomunicat, iar conducătorii civili cinsteau pe bărbatul pe care împăratul îl atacase în public. A fost îndemnat să predice şi, în ciuda interdicţiei imperiale, s-a urcat iarăşi la amvon. „Niciodată nu m-am angajat să înlănţui Cuvântul lui Dumnezeu, zicea el, şi nici n-o voi face" (Martyn, vol.1, p.420).

N-a trecut multă vreme de la plecarea lui din Worms, când papistaţii au tăbărât pe împărat să dea un edict împotriva lui. În acest decret Luther era denunţat ca fiind „însuşi Satana în chip de om şi îmbrăcat în sutană de călugăr" (D'Aubigné, b.7, cap.11). S-a dat ordin ca, de îndată ce va expira biletul de liberă trecere, să fie luate măsuri pentru a-i opri lucrarea. Tuturor le era interzis să-l găzduiască, să-i dea de mâncare sau de băut, să-l ajute şi să-l încurajeze prin cuvinte sau prin fapte, în public sau în particular. Trebuia să fie descoperit oriunde s-ar fi aflat şi dat în mâna autorităţilor. Şi adepţii lui trebuia să fie întemniţaţi, iar bunurile lor confiscate. Scrierile lui trebuia să fie distruse şi, în cele din urmă, toţi aceia care îndrăzneau să lucreze contrar cu prevederile acestui decret cădeau sub condamnarea lui. Electorul de Saxonia împreună cu prinţii cei mai

favorabili lui Luther au plecat din Worms la scurtă vreme după plecarea lui, iar decretul împăratului a primit confirmarea din partea Dietei. Acum romaniştii jubilau. Ei socoteau soarta Reformatorului sigilată.

Dar Dumnezeu pregătise o cale de scăpare pentru slujitorul Lui, în acest ceas de primejdie. Un ochi veghetor urmărise mişcările lui Luther şi o inimă nobilă şi cinstită se hotărâse să-l scape. Era clar că Roma nu se va mulţumi cu nimic mai puţin decât cu moartea lui; numai ascunzându-l putea fi scăpat din gura leului. Dumnezeu a dat înţelepciune lui Frederic de Saxonia să facă un plan pentru ocrotirea reformatorului. Cu colaborarea unor prieteni devotaţi planul electorului a fost adus la îndeplinire, iar Luther a fost ascuns atât de prieteni, cât şi de duşmani. Pe drumul de întoarcere spre casă a fost răpit, despărţit de însoţitori şi dus în grabă prin pădure la castelul din Wartburg, o cetăţuie izolată în munţi. Atât răpirea, cât şi ascunderea lui au fost învăluite într-o taină atât de mare, încât chiar Frederic însuşi n-a ştiut multă vreme unde fusese ascuns. Această neştiinţă n-a fost fără plan; atâta vreme cât electorul nu ştia nimic despre locul unde era Luther, nu putea descoperi nimic. Era mulţumit că reformatorul se află în siguranţă şi aceasta îi era de ajuns.

Primăvara, vara şi toamna au trecut şi a venit din nou iarna, iar Luther rămânea tot prizonier. Aleander împreună cu partizanii săi tresăltau, crezând că lumina Evangheliei se va stinge. Dar în loc de aceasta, reformatorul îşi umplea candela din rezervorul adevărului şi lumina lui urma să lumineze cu o strălucire şi mai puternică.

În siguranţa ospitalieră a Wartburgului, Luther s-a bucurat pentru o vreme de odihnă, după focul şi tumultul luptei. Dar n-a putut suporta multă vreme odihna şi liniştea. Obişnuit cu o viaţă de intensă activitate şi de luptă aprigă, nu putea să rămână inactiv. În acele zile solitare îi reveni în minte starea bisericii şi atunci strigă cu disperare: „Vai! Nu există nici unul în aceste

zile de pe urmă ale mâniei Sale, care să stea ca un zid înaintea Domnului şi să salveze pe Israel!" (idem, b.9, cap.2). Gândurile lui se întorceau iarăşi la sine şi se temea să nu fie acuzat de laşitate, retrăgându-se din luptă. Se mai învinuia pentru delăsare şi comoditate. În acelaşi timp, îndeplinea zilnic lucrări mai mari decât părea posibil să îndeplinească un om. Pana sa nu trândăvea. În timp ce duşmanii lui se felicitau că fusese adus la tăcere, erau uimiţi şi încurcaţi de dovada pipăibilă că el era încă activ. O oaste de broşuri ieşite de sub pana lui circulau în toată Germania. El a mai făcut aici un serviciu foarte important pentru concetăţenii lui, traducând Noul Testament în limba germană. De pe Patmosul lui stâncos, a continuat timp de aproape un an să vestească Evanghelia şi să mustre păcatele şi rătăcirile timpului.

Dar Dumnezeu a retras pe slujitorul Său de pe arena vieţii publice nu numai pentru a-l feri de mâna duşmanilor sau pentru a-i asigura un timp de linişte în vederea acestor lucrări importante. Trebuia realizate lucrări şi mai preţioase decât acestea. În singurătatea şi obscuritatea acestei ascunzători din munţi, Luther a fost departe de sprijinul omenesc şi îndepărtat de lauda lumii. A fost în felul acesta salvat de mândrie şi de încredere în sine, care sunt adesea provocate de succes. Prin suferinţă şi umilire, a fost pregătit din nou să urce în deplină siguranţă pe culmile ameţitoare pe care fusese adesea înălţat.

Când oamenii se bucură de libertatea pe care le-o aduce adevărul, sunt înclinaţi să preamărească pe aceia pe care Dumnezeu îi foloseşte pentru a rupe lanţurile rătăcirii şi superstiţiei. Satana caută să îndepărteze gândurile şi afecţiunile oamenilor de la Dumnezeu şi să le îndrepte asupra mijloacelor omeneşti; el îi conduce să onoreze mai degrabă instrumentul şi să treacă cu vederea mâna care dirijează toate evenimentele Providenţei. Prea adesea conducătorii religiei, care sunt lăudaţi şi respectaţi în felul acesta, pierd din vedere dependenţa lor de Dumnezeu şi sunt amăgiţi să se încreadă în ei înşişi. Ca urmare, ei caută să

stăpânească mintea şi conştiinţa oamenilor acelora care sunt dispuşi să privească la ei după călăuzire, în loc să privească la Cuvântul lui Dumnezeu. Lucrarea reformei este adesea întârziată din cauză că acest spirit este îngăduit de către susţinătorii ei. Dumnezeu dorea să ferească cauza Reformaţiunii de această primejdie. El dorea ca lucrarea să primească nu amprenta omului, ci pe aceea a lui Dumnezeu. Ochii oamenilor fuseseră îndreptaţi asupra lui Luther ca fiind exponentul adevărului; el a fost ascuns pentru ca ochii să fie îndreptaţi spre Autorul veşnic al adevărului.

Reformatorul elveţian

În alegerea uneltelor pentru reforma necesară bisericii se descoperă acelaşi plan divin ca şi la întemeierea ei. Învăţătorul ceresc a trecut cu vederea pe oamenii cei mari ai pământului, pe cei titraţi şi bogaţi, care erau obişnuiţi să primească laude şi omagii ca fruntaşi ai poporului. Ei erau atât de mândri şi încrezători în ei înşişi pentru superioritatea lor îngâmfată, încât nu puteau fi aduşi să simtă cu semenii lor şi să devină colaboratori cu umilul Om din Nazaret. Pescarilor neînvăţaţi, truditori din Galileea, le-a fost adresată chemarea: „Veniţi după Mine şi vă voi face pescari de oameni" (Matei 4,19). Aceşti ucenici erau bărbaţi umili şi primitori de învăţătură. Cu cât erau influenţaţi mai puţin de învăţătura rătăcită a vremii lor, cu atât mai cu succes putea Hristos să-i educe şi să-i pregătească pentru slujirea Sa. Tot aşa au stat lucrurile şi în zilele marii Reforme. Reformatorii de seamă erau bărbaţi cu viaţă umilă - bărbaţi care, dintre toţi contemporanii lor, erau cei mai liberi de mândrie şi de deosebire de rang, precum şi de influenţa bigotismului şi a preoţiei. Planul lui Dumnezeu este de a folosi unelte smerite pentru a împlini lucrări mari. Atunci slava nu va fi dată oamenilor, ci Aceluia care lucrează prin ei voinţa şi înfăptuirea după buna Sa plăcere.

La câteva săptămâni după naşterea lui Luther într-o colibă de mineri din Saxonia, Ulrich Zwingli s-a născut într-o colibă de păstori din Alpi. Împrejurările copilăriei lui Zwingli, precum şi educaţia primilor săi ani au fost de o aşa manieră, încât trebuia să-l pregătească pentru misiunea lui viitoare. Crescut în mijlocul scenelor de măreţie ale naturii, cu frumuseţi sublime şi maiestuoase, mintea i-a fost de timpuriu cuprinsă de simţământul măririi, puterii şi maiestăţii lui Dumnezeu. Istoria faptelor de eroism petrecute în munţii natali i-a aprins aspiraţiile tinereţii. Şi alături de bunica lui evlavioasă asculta la cele câteva istorisiri biblice preţioase pe care le culesese dintre legendele şi tradiţiile bisericii. Cu un interes deosebit, el asculta faptele cele mari ale patriarhilor şi profeţilor, ale păstorilor care vegheau asupra turmelor lor pe dealurile Palestinei, unde îngerii au vorbit cu ei despre Pruncul din Betleem şi despre Omul Calvarului.

Asemenea lui Johan Luther, tatăl lui Zwingli dorea o educaţie pentru fiul lui, aşa că băiatul a părăsit de timpuriu văile natale. Mintea lui s-a dezvoltat repede şi în scurtă vreme găsirea de profesori competenţi pentru a-l învăţa a devenit o problemă. La vârsta de 13 ani a venit la Berna, care pe atunci avea cea mai celebră şcoală din Elveţia. Aici însă, se ivi o primejdie care ameninţa să-i distrugă viitorul lui promiţător. Eforturi hotărâte au fost făcute de nişte călugări pentru a-l atrage într-o mânăstire. Călugării dominicani şi franciscani erau pe atunci în luptă pentru a câştiga favoarea poporului. Astfel, ei încercau să şi-o asigure prin fastul exterior al bisericilor lor, prin pompa ceremonialului lor şi prin atracţiile renumitelor moaşte şi icoane făcătoare de minuni.

Dominicanii din Berna au văzut că, dacă ar fi putut câştiga pe acest tânăr şi talentat elev, şi-ar fi asigurat atât un izvor de câştig, cât şi onoare. Tinereţea lui matură, darul lui înnăscut de vorbitor şi scriitor, precum şi talentul său muzical şi poetic aveau să fie mai cu efect decât toată pompa şi parada lor, cu scopul de a atrage pe oameni la slujbele lor religioase şi la

mărirea veniturilor ordinului lor călugăresc. Prin viclenie şi prin linguşire, au încercat să-l convingă pe Zwingli să intre în mânăstirea lor. În timp ce era student, Martin Luther se închisese în chilia unei mânăstiri şi ar fi fost pierdut pentru totdeauna dacă providenţa lui Dumnezeu nu l-ar fi liberat. Lui Zwingli nu i s-a îngăduit să facă faţă aceleiaşi primejdii. În mod providenţial, tatăl său a fost informat cu privire la planurile călugărilor. El nu avusese intenţia ca băiatul să urmeze viaţa trândavă şi fără valoare a călugărilor. Văzând că era în joc viitorul lui, l-a chemat să se întoarcă acasă fără întârziere.

Chemarea tatălui a fost ascultată, dar tânărul nu putea fi mulţumit multă vreme în văile lui natale şi în curând şi-a reluat studiile, apărând după un scurt timp la Basel. Acolo a auzit Zwingli pentru prima oară Evanghelia şi despre harul fără plată al lui Dumnezeu. Wittembach, un profesor de limbi vechi, în timp ce studia greaca şi ebraica, a fost inspirat să cerceteze Sfintele Scripturi şi, în felul acesta, razele luminii divine au luminat minţile studenţilor de sub îndrumarea lui. El învăţa că există un adevăr mai vechi şi de o valoare infinit mai mare decât teoriile învăţate de scolastici şi filozofi. Acest adevăr vechi era acela că moartea lui Hristos este singura răscumpărare a păcătosului. Pentru Zwingli, aceste cuvinte au fost ca prima rază de lumină care apare înaintea zorilor.

În scurtă vreme Zwingli a fost chemat de la Basel să intre în lucrarea sa. Primul câmp de lucru a fost într-o parohie din Alpi, nu prea departe de văile lui natale. Primind hirotonirea de preot, „s-a devotat cu tot sufletul cercetării adevărului dumnezeiesc; căci şi-a dat bine seama, spunea un prieten al reformatorului, cât de mult trebuie să cunoască acela căruia îi era încredinţată turma lui Hristos" (Wylie, b.8, cap.5). Pe măsură ce studia Scripturile, îi apărea tot mai clar deosebirea dintre adevărurile lor şi rătăcirile Romei. S-a supus Bibliei ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu, singura regulă îndestulătoare şi infailibilă. A văzut că ea era propriul ei interpret. N-a îndrăznit

să încerce a explica Scriptura pentru a susţine o teorie sau învăţătură preconceputâ, ci socotea de datoria lui să predice învăţăturile ei directe şi neîndoielnice. A căutat să se folosească de orice mijloc de care dispunea pentru a ajunge la o înţelegere deplină şi corectă a sensului ei şi cerea ajutorul Duhului Sfânt care, spunea el, îl descoperă tuturor acelora care-l caută cu sinceritate şi cu rugăciune.

Scripturile, spunea Zwingli, vin de la Dumnezeu şi nu de la om; chiar Dumnezeu, Acela care ilumineză, îţi va da să înţelegi că vorbirea vine de la El. Cuvântul lui Dumnezeu nu poate greşi; el este luminos, el învaţă, el descoperă, el ilumineză sufletul cu toată mântuirea şi cu tot harul, mângâie în Domnul, umileşte, încât se reduce şi chiar dispare pentru a cuprinde pe Dumnezeu". Zwingli verificase pentru sine adevărul acestor cuvinte. Vorbind despre experienţa lui de la data aceea, el scria mai târziu: „Când am început să mă consacru deplin Sfintelor Scripturi, cu filozofia şi teologia scolastică, am venit totdeauna în conflict. În cele din urmă am ajuns la această concluzie: trebuie să părăseşti orice minciună şi să înveţi înţelesul simplu al Cuvântului lui Dumnezeu. După aceea am început să cer lui Dumnezeu lumina Sa, iar studiul Scripturilor a început să-mi fie mult mai uşor" (idem, b.8, cap.6).

Învăţătura predicată de Zwingli nu era primită de la Luther. Era învăţătura lui Hristos. „Dacă Luther predică pe Hristos, spunea reformatorul elveţian, el trebuie să facă ce fac şi eu. Aceia pe care i-a adus el la Hristos sunt mai numeroşi decât aceia pe care i-am adus eu. Dar lucrul acesta nu contează. Nu voi purta alt nume decât acela al lui Hristos, al cărui soldat sunt şi numai El este Maestrul meu". „N-am scris niciodată lui Luther vreun cuvânt şi nici el mie. Şi de ce?... Pentru ca să se arate cât de mult este de acord Duhul lui Dumnezeu cu El Însuşi, deoarece amândoi, fără să ne ciocnim, învăţăm doctrina lui Hristos în acelaşi fel" (D'Aubigné, b.8, cap.9).

În anul 1516, Zwingli a fost invitat să devină predicator în mânăstirea din Einsiedeln. Aici avea să facă cunoştinţă mai de aproape cu stricăciunile Romei şi urma să exercite o influenţă ca reformator, care avea să fie simţită dincolo de Alpii lui natali. Printre atracţiile de seamă din Einsiedeln, era un chip al Fecioarei despre care se spunea că avea putere făcătoare de minuni. Deasupra porţii de intrare a mânăstirii era o inscripţie care glăsuia astfel: „Aici se poate obţine o iertare deplină a păcatelor" (idem, b.8, cap.5). Întotdeauna veneau pelerini la racla Fecioarei; dar la marea sărbătoare anuală a sfinţirii ei, mulţimile veneau din toate părţile Elveţiei şi chiar din Franţa şi din Germania. Zwingli, profund mâhnit la vederea acestor lucruri, a folosit ocazia de a proclama libertatea prin Evanghelie acestor sclavi ai superstiţiei.

„Să nu vă închipuiţi, spunea el, că Dumnezeu este în acest templu mai mult decât în orice altă parte a creaţiunii Sale. Oricare ar fi ţara în care locuiţi, Dumnezeu este lângă voi şi vă aude... Pot oare lucrările nefolositoare, pelerinajele lungi, darurile, icoanele, invocarea Fecioarei sau a sfinţilor să vă asigure harul lui Dumnezeu?... Ce valoare are mulţimea cuvintelor cu care ne împodobim rugăciunile? De ce folos sunt o sutană lucioasă, o frunte împodobită, o haină lungă fluturând sau nişte papuci brodaţi cu aur?... Dumnezeu priveşte la inimă, iar inimile voastre sunt departe de El". „Hristos, spunea el, care S-a adus jertfă o singură dată pe cruce, este jertfa şi victima aceea care a făcut ispăşire pentru păcatele tuturor credincioşilor în toată veşnicia" (idem, b.8, cap.5).

Pentru mulţi dintre ascultători, aceste învăţături nu erau bine venite. Era o dezamăgire cruntă să li se spună că drumul lor obositor a fost făcut în zadar. Ei nu puteau înţelege iertarea oferită în dar prin Isus Hristos. Erau mulţumiţi cu vechiul drum spre ceruri pe care îl trasase Roma pentru ei. Ei nu se osteneau să caute ceva mai bun. Le era mai uşor să încredinţeze mântuirea lor preoţilor şi papei decât să caute curăţia inimii.

Însă o altă categorie de ascultători a primit cu bucurie vestea mântuirii prin Hristos. Rânduielile practicate de Roma nu le aduseseră pacea sufletească, de aceea au primit prin credinţă sângele lui Hristos ca ispăşire pentru ei. Aceştia s-au întors acasă pentru a face cunoscut altora lumina preţioasă pe care o primiseră. Adevărul a fost dus în felul acesta din cătun în cătun, din oraş în oraş, iar numărul pelerinilor la racla Fecioarei a scăzut foarte mult. S-a văzut totodată o scădere a darurilor, dar în acelaşi timp a scăzut şi salariul lui Zwingli, care era plătit din acestea. Acest lucru i-a produs numai bucurie, căci a văzut că puterea fanatismului şi a superstiţiei fusese frântă.

Autorităţile bisericii nu erau oarbe faţă de lucrarea pe care o făcea Zwingli, dar pentru un moment s-au ferit să se amestece. Nădăjduind să-l câştige pentru cauza lor, au încercat să-l atragă mai întâi prin linguşiri, dar în acelaşi timp adevărul câştiga teren în inimile oamenilor.

Activitatea lui Zwingli la Einsiedeln l-a pregătit pentru un câmp mai mare, în care urma să intre în curând. După trei ani petrecuţi aici, a fost chemat ca predicator la catedrala din Zürich. Pe atunci, acesta era oraşul cel mai important din Confederaţia Helvetică şi influenţa exercitată aici urma să fie resimţită până departe. Eclesiasticii, prin a căror invitaţie a venit la Zürich, doreau să se împotrivească oricăror inovaţii, astfel că l-au instruit în legătură cu îndatoririle lui.

„Vei face tot ce vei putea", i-au spus ei, „să strângi veniturile de la parohie, fără să treci cu vederea chiar pe cele mai neînsemnate. Şi vei îndemna pe credincioşi, atât de la amvon, cât şi la spovedanie, să dea zecimile şi darurile, ca să-şi arate în felul acesta dragostea lor faţă de biserică. Vei avea grijă de creşterea veniturilor percepute de la bolnavi, de la liturghii şi în general de la toate rânduielile bisericeşti". În ceea ce priveşte administrarea sacramentelor, predicarea şi grija pentru turmă, au adăugat învăţătorii lui, „şi acestea sunt îndatoririle capelanului. Dar pentru acestea trebuie să foloseşti un înlocuitor şi mai ales

în predicare. N-ar trebui să administrezi sacramentele decât persoanelor cu vază şi numai atunci când ţi se cer; ţi se interzice să le administrezi tuturor persoanelor, fără ca mai întâi să faci deosebire între oameni" (idem, b.8, cap.6).

Zwingli a ascultat în tăcere la această însărcinare şi, ca răspuns, după ce şi-a exprimat recunoştinţa faţă de cinstea chemării la acest post important, a început să explice drumul pe care şi-l propusese. „Viaţa lui Hristos, a spus el, a fost prea mult ascunsă de oameni. Voi predica toată Evanghelia lui Matei... scoţând numai din izvoarele Scripturii, sondând adâncimile ei, comparând un pasaj cu altul şi căutând o înţelegere prin rugăciune continuă şi stăruitoare. Îmi voi consacra slujirea slavei lui Dumnezeu, laudei singurului Său Fiu, mântuirii celei adevărate a sufletelor şi clădirii lor în credinţa cea adevărată" (idem, b.8, cap.6). Cu toate că unii dintre eclesiastici au dezaprobat planul lui şi au încercat să-l determine să renunţe la el, Zwingli a rămas hotărât. A declarat că era gata nu să introducă o metodă nouă, ci metoda cea veche folosită de biserică în vremurile curate de la începuturile ei.

Curând s-a trezit un viu interes faţă de adevărurile pe care le predica; iar poporul se aduna în număr mare pentru a-i asculta predicile. Mulţi care nu mai veniseră de multă vreme la slujbele religioase se aflau acum printre ascultători. Şi-a început lucrarea deschizând evangheliile, citind şi explicând ascultătorilor săi relatarea inspirată a vieţii, învăţăturilor şi a morţii lui Hristos. Aici, ca şi la Einsiedeln, a prezentat Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind singura autoritate infailibilă, iar moartea lui Hristos ca singura jertfă desăvârşită. „La Hristos vreau să vă conduc, spunea el - la Hristos, Izvorul cel adevărat al mântuirii " (idem, b.8, cap.6). În jurul predicatorului s-au adunat oameni de toate clasele, de la oamenii de stat şi savanţi, la meseriaşi şi ţărani. Ei îi ascultau cuvintele cu un interes profund. El nu numai că vestea darul unei mântuiri fără plată, dar mustra fără teamă relele şi stricăciunile timpului. Mulţi se întorceau de la catedrală lăudând pe Dum-

nezeu. Acest bărbat, spuneau ei, este un predicator al adevărului. „El va fi Moise al nostru pentru a ne scoate din această întunecime egipteană" (idem, b.8, cap.6).

Cu toate că la început străduinţele lui au fost primite cu un mare entuziasm, după un timp a apărut opoziţia. Călugării au început să-i împiedice lucrările şi să-i condamne învăţăturile. Mulţi l-au asaltat cu ironii şi batjocuri, alţii au recurs la obrăznicie şi la ameninţări. Dar Zwingli suporta toate acestea cu răbdare, spunând: „Dacă dorim să câştigăm pe păcătoşi la Isus Hristos, trebuie să închidem ochii faţă de multe lucruri" (idem, b.8, cap.6).

Cam în acel timp a apărut o nouă acţiune destinată a face să înainteze lucrarea Reformei. Un anume Lucian a fost trimis la Zürich cu câteva din scrierile lui Luther, de către un prieten al credinţei reformate din Basel, care a socotit că vânzarea acestor cărţi ar putea fi un mijloc puternic pentru răspândirea luminii. „Încredinţează-te, scria el lui Zwingli, dacă acest băiat are destulă prevedere şi pricepere; dacă este aşa, atunci lasă-l să ducă din oraş în oraş, din cetate în cetate, din sat în sat şi chiar din casă în casă, printre elveţieni, lucrările lui Luther şi îndeosebi expunerea lui cu privire la rugăciunea Domnului, scrisă pentru laici. Cu cât vor fi mai cunoscute, cu atât vor găsi mai mulţi cumpărători" (idem, b.8, cap.6). În felul acesta lumina şi-a croit drumul.

Când Dumnezeu Se pregăteşte să rupă lanţurile neştiinţei şi ale superstiţiei, atunci Satana lucrează cu putere şi mai mare pentru a învălui pe oameni în întuneric, să lege cătuşele şi mai strâns. În timp ce în diferite ţări se ridicau bărbaţi pentru a prezenta poporului iertarea şi îndreptăţirea prin sângele lui Hristos, Roma porni cu forţe înnoite în comerţul indulgenţelor în toată creştinătatea, oferind iertarea pe bani.

Fiecare păcat îşi avea preţul lui, iar oamenilor li se asigura toată libertatea pentru săvârşirea crimelor, dacă tezaurul bisericii era mereu plin. În felul acesta cele două mişcări înaintau paralel;

una oferind iertarea de păcat în schimbul banilor, iar cealaltă iertarea prin Hristos - Roma aprobând păcatul şi făcând din el sursă de venituri, reformatorul condamnând păcatul şi arătând către Hristos ca Ispăşitor şi Liberator.

În Germania, vânzarea indulgenţelor fusese încredinţată călugărilor dominicani şi era condusă de faimosul Tetzel. În Elveţia, negoţul acesta fusese pus în mâinile franciscanilor sub conducerea lui Samson, un călugăr italian. Samson făcuse bune servicii bisericii, adunând sume imense din Germania şi din Elveţia pentru a umple tezaurul papal. Acum străbătea Elveţia, atrăgând mulţimi mari, jefuind pe ţăranii sărmani de câştigul lor sărăcăcios şi storcând daruri bogate de la clasele înstărite. Dar influenţa Reformei s-a făcut simţită prin diminuarea acestor venituri, cu toate că n-a putut opri negoţul lor. Zwingli era încă la Einsiedeln, când Samson, la scurt timp după intrarea în Elveţia, a sosit cu marfa lui în oraşul vecin. Aflând de misiunea lui, reformatorul s-a hotărât imediat să i se împotrivească. Cei doi nu s-au întâlnit, dar atât de mare a fost succesul lui Zwingli în demascarea pretenţiilor călugărului, încât acesta a fost obligat să plece în altă parte.

La Zürich, Zwingli predicase cu zel împotriva traficanţilor de iertare; şi când Samson s-a apropiat de locul acela, a fost întâmpinat de un sol din partea consiliului, cu o comunicare prin care i se punea în vedere să plece mai departe. În cele din urmă, a intrat totuşi printr-o înşelătorie, dar a fost alungat fără măcar să fi putut vinde vreo indulgenţă şi la scurt timp după aceea a părăsit Elveţia.

Un puternic avânt a fost dat Reformei prin apariţia unei ciume sau „moartea neagră", care s-a revărsat asupra Elveţiei în anul 1519. Atunci când oamenii s-au aflat în faţa plăgii nimicitoare, mulţi au fost făcuţi să simtă cât de zadarnice şi fără valoare erau iertările pe care le cumpăraseră şi doreau o temelie mai sigură pentru credinţa lor. La Zürich, Zwingli a fost şi el atins şi a ajuns atât de slăbit, încât orice nădejde de însănătoşire

era spulberată şi a circulat chiar ştirea că a murit. În acel ceas de încercare, nădejdea şi curajul lui au rămas neclintite. A privit prin credinţă la crucea de pe Calvar, încrezându-se în ispăşirea cea îndestulătoare pentru păcat. Când s-a întors de la porţile morţii, a predicat Evanghelia cu o mai mare râvnă decât înainte, iar cuvintele lui exercitau o influenţă irezistibilă. Oamenii l-au primit cu bucurie pe pastorul lor iubit care se întorsese din pragul mormântului. Şi aceştia, după ce trecuseră prin suferinţă şi fiind aproape de moarte, simţiră ca niciodată mai înainte valoarea Evangheliei.

Zwingli ajunsese la o înţelegere mai clară a adevărurilor Evangheliei şi experimentase în mod deplin în viaţa sa puterea ei înnoitoare. Căderea omului şi Planul de Mântuire erau subiectele asupra cărora stăruia. „În Adam, spunea el, toţi suntem morţi, aruncaţi în stricăciune şi în condamnare" (Wylie, b.8, cap.9). „Hristos a obţinut pentru noi o răscumpărare care durează în veci. Suferinţa Lui este...o jertfă veşnică şi are putere să vindece pentru veşnicie; ea satisface dreptatea divină pentru veşnicie pentru toţi aceia care se încred în ea cu o credinţă hotărâtă şi nezdruncinată. Dar ea învaţă cu claritate că oamenii nu sunt liberi, datorită harului lui Hristos, să continue a păcătui. Oriunde este credinţă în Dumnezeu, există şi Dumnezeu şi acolo unde locuieşte Dumnezeu, este şi zel care îndeamnă şi constrânge pe oameni la fapte bune" (D'Aubigné, b.8, cap. 9).

Atât de mare era interesul în favoarea predicării lui Zwingli, încât catedrala era plină până la refuz de mulţimea care venea să-l asculte. Puţin câte puţin, în măsura în care ei îl puteau primi, el descoperea ascultătorilor lui adevărul. Era atent ca să nu introducă de la început puncte care i-ar fi pus în uimire şi ar fi dat naştere la prejudecăţi. Lucrarea lui era să le câştige inimile pentru învăţăturile lui Hristos, să le înmoaie prin iubirea Sa şi să păstreze înaintea lor exemplul Său; şi pe măsură ce primeau învăţăturile Evangheliei, credinţele şi practicile lor superstiţioase urmau să fie în mod inevitabil părăsite.

Pas cu pas, Reformaţiunea înainta în Zürich. Alarmaţi, duşmanii lui s-au ridicat într-o împotrivire activă. Dar cu un an mai înainte, călugărul din Wittenberg rostise un nu categoric papei şi împăratului la Worms, iar acum totul părea să arate o împotrivire asemănătoare faţă de pretenţiile papei la Zürich. Atacuri repetate au fost îndreptate împotriva lui Zwingli. În cantoanele papale, din timp în timp, ucenicii adevăraţi ai Evangheliei erau duşi la rug, dar aceasta nu era destul; însuşi învăţătorul ereziei trebuia adus la tăcere. Ca urmare, episcopul de Constanţa a trimis trei delegaţi la consiliul din Zürich, care l-au acuzat pe Zwingli că învaţă pe oameni să calce legile bisericii, punând astfel în primejdie pacea şi ordinea societăţii. Dacă autoritatea bisericii avea să fie lepădată, susţinea el, urmarea avea să fie o anarhie universală. Zwingli a răspuns că timp de patru ani predicase Evanghelia în Zürich, „care a fost mai liniştit şi mai paşnic decât toate celelalte oraşe din confederaţie". „Nu este oare, spunea el, creştinismul cel mai bun salvator al siguranţei generale?" (Wylie, b.8, cap.11).

Delegaţii au sfătuit pe membrii consiliului să continue a rămâne în biserică, fără care, au declarat ei, nu există mântuire. Zwingli a răspuns: „Această acuzaţie să nu vă intimideze. Temelia bisericii este aceeaşi Stâncă, acelaşi Hristos care i-a pus lui Petru acest nume pentru că L-a mărturisit cu credincioşie. În orice popor, oricine crede din toată inima în Domnul Isus este primit de Dumnezeu. Iată, în adevăr, biserica în afara căreia nimeni nu poate fi mântuit" (D'Aubigné, ed. londoneză, b.8, cap.11). Ca urmare a acestei conferinţe, unul dintre delegaţii episcopului a primit credinţa reformată.

Consiliul n-a luat nici o măsură împotriva lui Zwingli, dar Roma s-a pregătit pentru un nou atac. Şi când reformatorul a aflat despre uneltirile duşmanilor lui a exclamat: „Să continue; mă tem de ei aşa cum stânca cea puternică se teme de valurile care se sparg la picioarele ei" (Wylie, b.8, cap.11). Străduinţele eclesiasticilor n-au făcut decât să promoveze cauza pe care ei

căutau să o distrugă. Adevărul continua să se răspândească. În Germania, adepţii lui, descurajaţi de dispariţia lui Luther, au căpătat iarăşi curaj când au văzut înaintarea Evangheliei în Elveţia.

Atunci când Reformaţiunea a fost întărită la Zürich, roadele s-au văzut mai deplin în alungarea viciului şi în promovarea ordinei şi armoniei. „Pacea îşi are sălaşul în oraşul nostru, scria Zwingli; nici ceartă, nici făţărnicie, nici gelozie, nici luptă. De unde poate veni această unire decât de la Domnul şi de la învăţătura noastră care ne umple de roadele păcii şi ale evlaviei?" (idem, b.8, cap. 15).

Biruinţele câştigate de Reformaţiune au provocat pe romaniştii la eforturi şi mai hotărâte pentru distrugerea ei. Văzând cât de puţin reuşiseră prin persecuţie şi prin interzicerea lucrării lui Luther în Germania, s-au hotărât să lupte contra Reformei cu propriile ei arme. Ei aveau să susţină o dispută cu Zwingli şi, prin aranjamentele făcute de ei în această problemă, îşi asigurau victoria, alegând nu numai locul luptei, ci şi judecătorii care trebuia să hotărască între părţile în discuţie. Şi dacă l-ar fi avut pe Zwingli în puterea lor, s-ar fi îngrijit să nu le scape. Conducătorul adus astfel la tăcere, mişcarea putea fi repede înăbuşită. Acest plan a fost tăinuit însă cu grijă.

S-a hotărât ca disputa să se ţină la Baden, dar Zwingli n-a fost de faţă. Membrii consiliului din Zürich, suspectând planurile papistaşilor şi avertizaţi de rugurile aprinse în cantoanele papale pentru mărturisitorii Evangheliei, n-au îngăduit pastorului lor să se expună primejdiei. La Zürich, el era gata să întâlnească pe toţi partizanii pe care Roma i-ar fi putut trimite, dar să meargă la Baden, unde sângele martirilor pentru adevăr tocmai fusese vărsat, însemna să meargă la moarte sigură. Oecolampadius şi Haller au fost aleşi să-l reprezinte pe reformator, în timp ce faimosul dr.Eck, susţinut de o oaste de doctori învăţaţi şi prelaţi, era campionul Romei.

Deşi Zwingli n-a fost prezent la conferinţă, influenţa lui a fost simţită. Toţi secretarii au fost aleşi de papistaşi, iar altora

le-a fost interzis să ia note sub pedeapsa cu moartea. Cu toate acestea, Zwingli primea zilnic un raport cu privire la cele ce se spuneau la Baden. Un student dintre cei prezenţi la dispută făcea în fiecare seară un raport cu privire la argumentele prezentate în acea zi. Alţi doi studenţi luau aceste note pentru a le duce împreună cu scrisorile zilnice ale lui Oecolampadius lui Zwingli la Zürich. Reformatorul răspundea, dând sfaturi şi sugestii. Scrisorile lui erau scrise noaptea, iar studenţii se întorceau cu ele la Baden dimineaţa. Pentru a înşela vigilenţa gărzii care staţiona la porţile oraşului, aceşti soli duceau pe cap coşuri cu păsări şi li se îngăduia să treacă fără nici o piedică.

În felul acesta Zwingli susţinea lupta cu împotrivitorii lui înverşunaţi. El „a lucrat mai mult", spunea Myconius, „prin meditaţiile, prin nopţile nedormite şi prin sfatul pe care-l transmitea la Baden decât ar fi făcut discutând personal cu duşmanii lui" (D'Aubigné, b.11, cap.13).

Romaniştii, îmbătaţi de o biruinţă anticipată, veniseră la Baden îmbrăcaţi în mantiile lor bogate şi strălucitoare de podoabe. Ei ofereau cu largheţe mesele lor pline cu cele mai scumpe delicatese şi cu cele mai alese vinuri. Povara îndatoririlor lor eclesiastice era uşurată prin veselie şi chefuri. În contrast izbitor au apărut reformatorii, care erau priviţi de oameni puţin mai bine decât o grupă de cerşetori şi a căror hrană simplă îi reţinea prea puţin la masă. Proprietarul lui Oecolampadius, având ocazia să-l vadă în cameră, îl găsea totdeauna angajat în studiu sau în rugăciune şi, minunându-se mult, raporta că ereticul era în fond „foarte evlavios".

La conferinţă „Eck a urcat amvonul cu îngâmfare, împodobit splendid, în timp ce umilul Oecolampadius, îmbrăcat modest, a fost obligat să-şi ocupe locul în faţa adversarului pe un scaun foarte rudimentar" (idem, b.11, cap.13). Glasul cel puternic al lui Eck şi siguranţa lui nemăsurată nu l-au părăsit deloc. Zelul lui era stimulat de nădejdea aurului şi a renumelui; căci apărătorul credinţei avea să fie răsplătit cu o sumă considerabilă.

Când cele mai bune argumente au fost respinse, a recurs la insulte şi chiar la blesteme.

Oecolampadius, modest şi neîncrezut în sine, a ezitat să intre în luptă, pentru un moment, dar a făcut declaraţia solemnă: „Nu recunosc nici o altă normă de judecată decât Cuvântul lui Dumnezeu“ (idem, b.11, cap.13). Deşi amabil şi curtenitor în purtare, s-a dovedit abil şi neabătut. În timp ce romaniştii, după obiceiul lor, apelau la autoritatea tradiţiilor bisericii, reformatorul s-a alipit categoric de Sfintele Scripturi. „Obiceiul, spunea el, n-are nici o putere în Elveţia, dacă nu se întemeiază pe constituţie; în materie de credinţă, Biblia este constituţia noastră“ (idem, b.11, cap.13).

Contrastul dintre cei doi luptători n-a rămas fără efect. Raţionamentul calm şi lămurit al reformatorului, prezentat atât de plăcut şi de modest, a influenţat minţile care s-au întors cu dezgust de la pretenţiile îndrăzneţe şi violente ale lui Eck.

Discuţia a continuat timp de 18 zile. La încheierea ei papistaşii, cu o mare încredere, au pretins victoria. Majoritatea deputaţilor s-au alăturat Romei, iar Dieta i-a declarat pe reformatori învinşi şi a hotărât ca ei împreună cu Zwingli, conducătorul lor, să fie îndepărtaţi din biserică. Dar roadele conferinţei au descoperit de care parte era câştigul. Lupta a avut ca urmare un avânt puternic pentru cauza protestantă şi, nu după multă vreme, oraşe importante ca Berna şi Basel s-au declarat în favoarea Reformaţiunii.

Înaintarea Reformei în Germania

Dispariţia misterioasă a lui Luther a produs consternare în toată Germania. Întrebări cu privire la el se auzeau pretutindeni. Circulau cele mai ciudate zvonuri şi mulţi credeau că fusese ucis. A fost o mare întristare nu numai printre prietenii declaraţi, ci şi între miile de oameni care nu luaseră o poziţie pe faţă în favoarea Reformaţiunii. Mulţi s-au legat printr-un jurământ solemn să-i răzbune moartea.

Conducătorii Romei au văzut cu groază până la ce culme se ridicaseră opiniile împotriva lor, cu toate că la început se bucuraseră de moartea lui Luther. Acum căutau să se ascundă de mânia poporului. Duşmanii lui nu fuseseră atât de tulburaţi de faptele sale îndrăzneţe când era printre ei, cum erau acum după răpirea lui. Aceia care, în mânia lor, căutaseră să-l distrugă pe îndrăzneţul reformator se umpluseră de teamă acum, când el devenise un prizonier neajutorat. „Singura cale care ne mai rămâne pentru a ne salva, spunea unul dintre ei, este să aprindem torţele şi să-l căutăm pe Luther în toată lumea pentru a-l reda naţiunii care-l cere" (D'Aubigné, b.9, cap.1). Edictul împăratului părea să devină neputincios. Legaţii papali s-au umplut de indignare când au văzut că li se dădea cu mult mai puţină atenţie decât soartei lui Luther.

Veştile că el se găsea în siguranţă, deşi prizonier, au calmat temerile poporului, în timp ce au trezit entuziasmul în favoarea lui. Scrierile lui au fost citite cu o sete şi mai mare decât înainte. Mulţimi din ce în ce mai mari se alăturau cauzei bărbatului erou care, cu un preţ atât de înfricoşător, apărase Cuvântul lui Dumnezeu. Reformaţiunea câştiga continuu putere. Sămânţa semănată de Luther se răspândea pretutindeni. Lipsa lui împlinea acum o lucrare pe care prezenţa lui n-ar fi făcut-o. Ceilalţi lucrători simţeau o răspundere nouă, acum, când marele lor conducător era înlăturat. Cu o credinţă şi un devotament nou, ei se străduiau să facă cu toată puterea lor ca lucrarea începută atât de nobil să nu slăbească.

Dar nici Satana nu era inactiv. A încercat ceea ce încercase şi cu alte mişcări reformatoare - să amăgească şi să distrugă pe oameni, oferindu-le o contrafacere în locul lucrării celei adevărate. Aşa cum în primul secol al bisericii creştine au fost hristoşi mincinoşi, tot astfel s-au ridicat profeţi mincinoşi şi în secolul al XVI-lea.

Câţiva bărbaţi, profund afectaţi de frământarea din lumea religioasă, şi-au închipuit că au primit descoperiri deosebite din ceruri şi au pretins că au însărcinarea divină să ducă până la desăvârşire Reformaţiunea care, declarau ei, fusese doar slab începută de Luther. În realitate, ei nu aduceau la îndeplinire lucrarea pe care el o făcuse. Ei au lepădat marele principiu care era chiar temelia Reformaţiunii - şi anume că Cuvântul lui Dumnezeu este regula de credinţă şi practică îndestulătoare, şi în locul acestei călăuze care nu greşeşte, au pus standardul schimbător şi nesigur al propriilor lor sentimente şi impresii. Prin îndepărtarea Cuvântului care arată rătăcirea şi minciuna, a fost deschisă pentru Satana calea de a stăpâni minţile oamenilor după buna lui plăcere.

Unul dintre aceşti profeţi pretindea că a fost instruit chiar de îngerul Gabriel. Un student care s-a unit cu el şi-a părăsit studiile, afirmând că fusese înzestrat de Dumnezeu Însuşi cu înţelep-

ciunea de a explica Cuvântul Său. Alţii care erau în mod natural înclinaţi spre fanatism s-au unit cu ei. Manifestările acestor fanatici au produs o mare frământare. Predicarea lui Luther trezise pe oamenii de pretutindeni să simtă nevoia Reformei, dar acum unele persoane cu adevărat sincere erau rătăcite de susţinerile noilor profeţi.

Conducătorii mişcării se duseră la Wittenberg ca să-şi susţină ideile lor înaintea lui Melanchton şi a colaboratorilor lui. Ei spuneau: „Suntem trimişi de Dumnezeu să învăţăm pe oameni. Am avut conversaţii intime cu Domnul; ştim ce se va întâmpla; într-un cuvânt, suntem apostoli şi profeţi şi facem apel la dr. Luther" (idem, b.9, cap.7).

Reformatorii erau uimiţi şi încurcaţi. Aceasta era o astfel de situaţie cum nu mai întâlniseră niciodată mai înainte şi nu ştiau ce cale să aleagă. Melanchton spunea: „Sunt cu adevărat în aceşti bărbaţi nişte spirite extraordinare; dar ce fel de spirite? Pe de o parte să ne ferim a stinge Duhul lui Dumnezeu, pe de altă parte să nu fim rătăciţi de spiritul lui Satana" (idem, b.9, cap.7).

Rodul acestei noi învăţături s-a văzut curând. Oamenii au fost conduşi să neglijeze Biblia sau chiar să o lepede cu totul. Şcolile au fost invadate de confuzie. Astfel că studenţii treceau peste toate restricţiile, îşi părăseau studiile şi se retrăgeau din universitate. Bărbaţii care se socoteau în stare să reînsufleţească şi să conducă lucrarea Reformaţiunii s-au succedat unul după altul numai pentru a o aduce pe marginea prăpastiei. Romaniştii şi-au recăpătat încrederea şi au exclamat plini de bucurie: „Încă un efort şi totul va fi al nostru" (idem, b.9, cap.7).

Când Luther auzi din Wartburg cele întâmplate, spuse cu adâncă îngrijorare: „Totdeauna m-am aşteptat că Satana ne va trimite această nenorocire" (idem, b.9, cap.7). El şi-a dat seama de caracterul adevărat al acelora care se pretindeau a fi profeţi şi a văzut primejdia care ameninţa cauza adevărului. Împotrivirea papei şi a împăratului nu-i provocase o încurcătură şi o durere

atât de mare ca aceea pe care o trăia acum. Iar dintre prietenii care se declaraseră în favoarea Reformaţiunii, se ridicaseră cei mai răi duşmani. Chiar adevărurile care îi aduseseră o atât de mare bucurie şi mângâiere erau folosite acum pentru a provoca dispută sau pentru a crea confuzie în biserică.

În lucrarea Reformei, Luther fusese mânat de Duhul lui Dumnezeu şi se depăşise chiar pe sine. El nu-şi propusese să ia poziţii ca acelea pe care le luase sau să facă schimbări atât de radicale. El nu fusese decât un instrument în mâna Puterii Infinite. Cu toate acestea, se cutremura adesea pentru rezultatul lucrării lui. Odată spusese: „Dacă aş şti că învăţătura mea ar dăuna unui om, doar unui singur om, oricât de umil şi de neluat în seamă - ceea ce nu se poate, deoarece ea este însăşi Evanghelia - aş fi gata mai degrabă să mor de zece ori decât să nu o retractez" (idem, b.9, cap.7).

Iar acum chiar Wittembergul, centrul Reformaţiunii, cădea văzând cu ochii sub puterea fanatismului şi a nelegiuirii. Această tristă stare nu era urmarea învăţăturilor lui Luther; şi totuşi vrăjmaşii săi din întreaga Germanie au pus-o pe seama lui. În amărăciunea sufletului său, se întreba adesea: „Oare astfel poate fi sfârşitul acestei lucrări mari de reformă?" Alteori, în timp ce se ruga lui Dumnezeu cu ardoare, pacea se revărsa iarăşi peste inima lui. „Lucrarea nu este a mea, ci a Ta, spunea el; Tu nu vei permite să fie distrusă de superstiţie sau de fanatism". Dar gândul de a rămâne încă multă vreme în afara luptei într-o astfel de criză a devenit de nesuportat. S-a hotărât să se reîntoarcă la Wittenberg.

Porni fără întârziere în călătoria lui primejdioasă. Era sub interdicţie imperială. Duşmanii săi aveau libertatea să-i ia viaţa; iar prietenilor le era interzis să-l ajute sau să-l adăpostească. Guvernul imperial luase cele mai aspre măsuri împotriva adepţilor lui. Dar el a văzut că lucrarea Evangheliei era primejduită şi în numele Domnului a ieşit fără teamă, să se lupte pentru adevăr.

Într-o scrisoare adresată prinţului elector, după ce şi-a expus planul de a părăsi Wartburgul, Luther spunea: „Să fie cunoscut înălţimii voastre că eu mă duc la Wittenberg sub o ocrotire mult mai înaltă decât aceea a prinţilor şi a electorilor. Nu mă gândesc să solicit sprijinul înălţimii voastre şi, departe de a dori protecţia voastră, aş dori mai degrabă să vă ocrotesc eu. Dacă aş şti că înălţimea voastră ar putea sau ar vrea să mă ocrotească, nu m-aş duce cu nici un chip la Wittenberg. Nu există nici o sabie care să ajute la înaintarea acestei cauze. Numai Dumnezeu trebuie să facă totul, fără ajutorul şi fără concursul omului. Acela care are cea mai mare credinţă este cel care o va putea ocroti mai mult" (idem, b.9, cap.7).

Într-o altă scrisoare, scrisă pe drumul către Wittenberg, Luther adăuga: „Sunt gata să intru în dizgraţia înălţimii voastre şi în mânia lumii întregi. Nu sunt oare locuitorii Wittenbergului oile mele? Nu mi i-a încredinţat Dumnezeu mie? Şi n-ar trebui oare, dacă este necesar, să mă expun morţii pentru ei? În afară de aceasta, eu mă tem că în Germania a izbucnit o grozavă răzvrătire prin care Dumnezeu vrea să pedepsească naţiunea noastră" (idem, b.9, cap.7).

Cu mare prudenţă şi cu umilinţă, dar hotărât şi statornic, începu să lucreze. „Prin cuvânt, spunea el, trebuie să răsturnăm şi să distrugem tot ce a fost întemeiat pe violenţă. Nu mă voi folosi de forţă împotriva celor superstiţioşi şi necredincioşi... Nimeni nu trebuie constrâns. Libertatea este însăşi esenţa credinţei" (idem b.9, cap.8).

Curând se răspândi vestea în Wittenberg că Luther se întorsese şi urma să predice. Oamenii alergau din toate părţile, iar biserica s-a umplut până la refuz. Urcând la amvon, începu să îndemne, să mustre şi să înveţe cu multă înţelepciune şi blândeţe. Vorbind despre aceia care recurseseră la măsuri violente pentru desfiinţarea liturghiei, spunea:

„Liturghia este un lucru rău; Dumnezeu i S-a împotrivit şi ar trebui să fie desfiinţată; aş fi dorit ca în toată lumea să fi fost în-

locuită prin Cina Evangheliei. Însă nimeni nu trebuie să fie despărţit de ea prin forţă. Trebuie să lăsăm problema în mâinile Domnului. Cuvântul Său trebuie să lucreze şi nu noi. Şi mă veţi întreba de ce aşa? Pentru că nu ţin inimile oamenilor în mâna mea, aşa cum ţine olarul lutul. Noi avem dreptul să vorbim; dar nu avem dreptul să influenţăm. Să predicăm; restul aparţine lui Dumnezeu. Dacă aş folosi forţa, ce aş câştiga? Încruntare, formalitate, maimuţăreli, rânduieli omeneşti şi făţărnicie. Dar n-ar fi nici o sinceritate a inimii, nici credinţă şi nici milă. Acolo unde lipsesc acestea trei, totul lipseşte şi n-aş da nici o ceapă degerată pentru un astfel de rezultat. Dumnezeu poate face singur mai mult prin Cuvântul Său decât voi şi decât mine şi toată lumea, prin puterea noastră unită. Dumnezeu cere stăpânire asupra inimii, când inima este luată în stăpânire totul este câştigat..."

„Voi predica, voi discuta şi voi scrie; dar nu voi constrânge pe nimeni, deoarece credinţa este un act voluntar. Vedeţi cum am procedat eu. M-am ridicat împotriva papei, a indulgenţelor şi a papistaşilor, dar fără violenţă sau zgomot. Am prezentat Cuvântul lui Dumnezeu, am predicat şi am scris, aceasta a fost tot ce am făcut. Şi în timp ce dormeam, cuvântul pe care l-am predicat a răsturnat papalitatea în aşa fel, încât nici un prinţ sau împărat nu i-a făcut un atât de mare rău. Şi cu toate acestea n-am făcut nimic; căci Cuvântul a făcut totul. Dacă aş fi dorit să fac apel la forţă, poate că toată Germania ar fi fost scăldată în sânge.

Însă care ar fi fost urmarea? Ruină şi pustiire atât pentru trup, cât şi pentru suflet. De aceea rămân liniştit şi las Cuvântul să străbată în toată lumea" (idem, b.9, cap.8).

Timp de o săptămână, în fiecare zi, Luther a continuat să predice mulţimii dornice. Cuvântul lui Dumnezeu a frânt vraja excitării fanatice. Puterea Evangheliei i-a întors pe cei rătăciţi la calea adevărului.

Luther nu dorea să se întâlnească cu fanaticii ale căror acţiuni produseseră un rău atât de mare. Îi ştia ca oameni cu judecată

nesănătoasă şi cu patimi nestăpânite care, în timp ce pretindeau a fi iluminaţi în mod deosebit de sus, nu suportau nici cea mai slabă contrazicere şi nici cel mai amabil sfat sau mustrare. Arogându-şi autoritatea supremă, ei cereau tuturor fără discuţie să le recunoască pretenţiile. Dar pentru că ei au cerut o întrevedere, Luther a consimţit să se întâlnească cu ei; şi în acest fel le-a demascat cu un succes atât de mare pretenţiile lor, încât impostorii au plecat în grabă din Wittenberg.

Fanatismul a fost înăbuşit pentru o vreme; dar câţiva ani mai târziu a izbucnit iarăşi cu o violenţă şi mai mare şi cu urmări mai grozave. Cu privire la conducătorii acestei mişcări, Luther spunea: „Pentru ei, Sfintele Scripturi erau doar o literă moartă şi au început să strige cu toţii: Duhul! Duhul! Desigur eu nu-i voi urma acolo unde-i conduce duhul lor. Să mă ferească Dumnezeu, în mila Sa, de o biserică în care nu sunt decât sfinţi. Doresc să locuiesc cu cel umil, cu cel slab, cu cel bolnav, care-şi cunoaşte şi simte păcatele inimii, ca să primească mângâiere şi sprijin" (idem, b.10, cap.10).

Thomas Münzer, cel mai activ dintre aceşti fanatici, era un bărbat cu o vastă pricepere care, dacă ar fi fost corect îndrumată, l-ar fi făcut în stare să facă binele; dar el nu învăţase primele principii ale religiei adevărate. Era stăpânit de dorinţa de a reforma lumea şi uita, ca de altfel toţi fanaticii, că reforma trebuie să înceapă cu el" (idem, b.9,cap.8). Ambiţia lui era să câştige poziţie şi influenţă şi nu dorea să fie al doilea, nici măcar după Luther. Declara că reformatorii, înlocuind autoritatea papei cu aceea a Scripturilor, nu făcuseră decât să întemeieze o formă diferită de papalitate. El pretindea că fusese însărcinat pe cale divină să introducă reforma cea adevărată. „Acela care are acest spirit, spunea Münzer, are credinţa cea adevărată, chiar dacă n-ar fi văzut niciodată Scripturile în viaţa lui" (idem, b.10, cap.10).

Învăţătorii fanatici se lăsau să fie stăpâniţi de impresii, socotind orice gând sau pornire ca fiind glasul lui Dumnezeu. Ca

urmare au căzut în mari extreme. Unii dintre ei şi-au ars Bibliile, chiar exclamând: „Litera omoară, dar Duhul dă viaţă". Învăţătura lui Münzer făcea apel la dorinţa oamenilor după ceva miraculos, în timp ce le hrănea mândria, în realitate punând ideile şi părerile oamenilor mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu. Învăţăturile lui erau primite de mii de credincioşi. În curând, a condamnat orice ordine din serviciul divin public şi a declarat că a asculta de prinţi însemna a încerca să slujeşti atât pe Dumnezeu, cât şi pe Belial.

Mintea oamenilor care începuseră să lepede jugul papalităţii a început să-şi piardă răbdarea şi sub restricţiile autorităţii civile. Învăţăturile revoluţionare ale lui Münzer, care susţinea că sunt aprobate de cer, i-au condus să iasă de sub orice control şi să dea curs prejudecăţilor şi pornirilor lor. Au urmat scenele cele mai grozave de răzvrătire şi violenţă, iar câmpiile Germaniei au fost stropite de sânge.

Agonia sufletească pe care Luther o trăise odinioară la Erfurt apăsa asupra lui acum cu o putere îndoită, când vedea urmările fanatismului puse pe seama Reformaţiunii. Prinţii papistaşi declarau - şi mulţi erau gata să creadă declaraţia - că răscoala era rodul legitim al învăţăturilor lui Luther. Cu toate că această acuzaţie nu avea nici cel mai slab temei, a provocat o mare amărăciune reformatorului. Era peste puterile lui să suporte ca adevărul să fie astfel dispreţuit, fiind pus laolaltă cu cel mai josnic fanatism. Pe de altă parte, conducătorii răscoalei îl urau pe Luther deoarece el nu numai că se împotrivea învăţăturilor lor şi combătuse pretenţiile lor de inspiraţie divină, dar îi mai declarase şi rebeli faţă de autorităţile civile. Pentru a se răzbuna, ei l-au acuzat ca fiind un impostor. Se părea că aruncaseră asupra lui atât vrăjmăşia prinţilor, cât şi a poporului.

Romaniştii tresăltau, aşteptând să fie martorii unei apropiate prăbuşiri a Reformaţiunii; ei îl acuzau pe Luther chiar şi pentru greşelile pe care el încercase cu atâta stăruinţă să le îndrepte.

Partida fanaticilor, prin susţinerea mincinoasă că fuseseră trataţi cu o mare nedreptate, avea succes în câştigarea simpatiilor unei mari clase de oameni şi, aşa cum se întâmplă totdeauna cu aceia care apucă pe o cale rea, au ajuns să fie priviţi ca martiri. În felul acesta, aceia care au folosit toată puterea lor împotriva Reformaţiunii erau compătimiţi şi lăudaţi ca victime ale crúzimii şi ale persecuţiei. Această lucrare era de la Satana, mânată de acelaşi spirit de răscoală care s-a manifestat pentru prima oară în ceruri.

Satana căuta continuu să amăgească pe oameni şi să-i facă să numească păcatul dreptate, iar dreptatea să o considere ca păcat. Cât succes a avut această lucrare! De câte ori mustrarea şi dezaprobarea sunt aruncate asupra slujitorilor credincioşi ai lui Dumnezeu, deoarece ei stau fără teamă în apărarea adevărului! Oamenii care nu sunt altceva decât agenţii Satanei sunt lăudaţi şi linguşiţi şi priviţi chiar ca martiri, în timp ce aceia care ar trebui respectaţi şi susţinuţi pentru credincioşia lor faţă de Dumnezeu sunt părăsiţi şi lăsaţi singuri, priviţi cu neîncredere şi bănuială.

Sfinţenia falsificată, sfinţirea falsă, îşi fac încă lucrarea de amăgire. Sub diverse forme ele dau pe faţă acelaşi spirit ca şi în zilele lui Luther, îndepărtând mintea de la Scripturi şi conducând pe oameni să urmeze mai degrabă propriile lor simţăminte şi impresii decât să se supună ascultării de Legea lui Dumnezeu. Acesta este unul din planurile cele mai cu succes ale Satanei, de a arunca ocară asupra curăţiei şi adevărului.

Luther a apărat fără teamă Evanghelia de atacurile care au venit din toate părţile. Cuvântul lui Dumnezeu s-a dovedit o armă puternică în toate luptele. Cu acest Cuvânt a luptat împotriva autorităţii uzurpatoare a papei şi a filozofiei raţionaliste a scolasticilor, în timp ce stătea tare ca o stâncă împotriva fanatismului care căuta să se unească cu Reformaţiunea.

Fiecare din aceste elemente împotrivitoare îndepărta în felul său Sfintele Scripturi şi înălţa înţelepciunea omenească, de-

clarând-o izvor al cunoaşterii şi al adevărului religios. Raţionalismul zeifică raţiunea şi face din ea un criteriu pentru religie. Pretinzând că inspiraţia suveranului pontif a coborât într-o linie neîntreruptă de la apostoli şi a rămas neschimbată de-a lungul timpului, romanismul face ca tot felul de absurdităţi şi falsuri să fie ascunse sub sfinţenia însărcinării apostolice. Inspiraţia pretinsă de Münzer şi de tovarăşii lui nu venea dintr-o sursă mai înaltă decât din capriciile imaginaţiei, iar influenţa ei subsăpa orice autoritate, omenească sau divină. Creştinismul cel adevărat primeşte Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind marele tezaur al adevărului inspirat şi ca piatra de încercare a oricărei inspiraţii.

După întoarcerea de la Wartburg, Luther a terminat traducerea Noului Testament şi Evanghelia a fost dată curând după aceea poporului german în propria lui limbă. Această traducere a fost primită cu mare bucurie de toţi aceia care iubeau adevărul; dar a fost lepădată cu dispreţ de aceia care au ales tradiţiile omeneşti şi poruncile oamenilor.

Preoţii s-au alarmat la gândul că oamenii de rând puteau să discute cu ei preceptele Cuvântului lui Dumnezeu şi că urma să fie demascată propria lor neştiinţă. Armele raţiunii lor fireşti erau fără putere în faţa sabiei Duhului. Roma îşi folosi întreaga ei autoritate pentru a zădărnici răspândirea Scripturilor; dar atât decretele, anatemele, cât şi torturile erau zadarnice. Cu cât se condamna şi se interzicea mai mult Biblia, cu atât mai mare era dorinţa oamenilor de a cunoaşte ce învaţă ea în realitate. Toţi aceia care puteau să citească erau dornici să studieze personal Cuvântul lui Dumnezeu. Îl luau cu ei, îl citeau, îl reciteau şi nu se mulţumeau până când nu învăţau pe dinafară părţi din el. Văzând interesul cu care fusese primit Noul Testament, Luther începu de îndată traducerea Vechiului Testament pe care îl publică fragmentat, pe măsura traducerii lui.

Scrierile lui Luther erau salutate atât în oraşe, cât şi în cătune. „Ceea ce Luther şi prietenii lui lucrau, alţii difuzau. Călugării,

onvinşi de ilegalitatea obligaţiilor monahale, erau doritori să chimbe lunga lor viaţă de inactivitate cu una de efort activ, ar, prea puţin cunoscători pentru a predica Cuvântul lui)umnezeu, călătoreau prin provincii, vizitând cătunele şi coli- ele unde vindeau cărţile lui Luther şi ale prietenilor lui. În urând Germania a fost împânzită de aceşti colportori curajoşi" idem b.9, cap.11).

Aceste scrieri erau studiate cu adânc interes de bogaţi şi de ăraci, de învăţaţi şi de neînvăţaţi. Seara, învăţătorii de la şcolile ăteşti le citeau cu glas tare oamenilor adunaţi în grupe mici la ,ura sobei. Cu orice efort ce era făcut, mulţi erau convinşi de devăr şi, primind Cuvântul cu bucurie, duceau la rândul lor 'eştile bune şi altora.

Se împlineau cuvintele Inspiraţiei: ,,Descoperirea cuvintelor 'ale dă lumină, dă pricepere celor fără răutate" (Ps. 119, 130). Studiul Scripturilor producea o schimbare puternică în mintea şi nima oamenilor. Până atunci, dominaţia papală pusese peste upuşii ei un jug de fier care-i ţinuse în neştiinţă şi degradare. O ıractică superstiţioasă a formelor de cult fusese menţinută cu tricteţe; dar în tot serviciul lor, inima şi mintea nu avuseseră proape nici o participare. Predicarea lui Dumnezeu şi apoi chiar Cuvântul însuşi, pus în mâinile oamenilor de rând, treziseră ıuterile lor adormite. Nu numai că înnobilaseră şi curăţiseră na- ura lor spirituală, dar dăduseră o nouă putere şi o vigoare ıroaspătă minţii.

Persoane de toate categoriile erau văzute cu Biblia în mână, ıpărând învăţăturile Reformaţiunii. Papistaşii, care lăsaseră stu- liul Scripturilor pe seama preoţilor şi a călugărilor, îi chemau ıcum să apră în faţă şi să respingă învăţăturile cele noi. Dar ıecunoscând nici Scripturile şi nici puterea lui Dumnezeu, ıreoţii şi călugării erau învinşi de aceia pe care ei îi declaraseră 'a neînvăţaţi şi eretici. ,,Din nefericire, spunea un scriitor ca- olic, Luther i-a îndemnat pe urmaşii lui să nu-şi pună încrederea n nici o altă revelaţie decât în Sfânta Scriptură" (D'Aubigné,

b.9, cap.11). Mulţimi de oameni se adunau să audă adevărul apărat de bărbaţi cu puţină instruire şi chiar discutat de ei cu teologi învăţaţi şi elocvenţi. Ignoranţa vrednică de ruşine a acestor bărbaţi mari era dată pe faţă atunci când argumentele lor erau întâmpinate cu învăţăturile simple ale Cuvântului lui Dumnezeu. Muncitorii, soldaţii, femeile şi chiar copiii cunoşteau mai bine învăţăturile Bibliei decât preoţii şi doctorii învăţaţi.

Contrastul dintre ucenicii Evangheliei şi susţinătorii superstiţiior papale nu era mai mic în rândurile învăţaţilor decât între oamenii de rând... „Împotriva apărătorilor în vârstă ai ierarhiei papale, care neglijaseră studiul limbilor şi cultivarea literaturii... era acum un tineret nobil, devotat studiului, cercetării Scripturii şi familiarizat cu capodoperele antichităţii. Având o minte activă, un suflet nobil şi o lumină întreprinzătoare, aceşti tineri au acumulat în scurtă vreme atâtea cunoştinţe, încât mult timp nimeni nu se putea măsura cu ei... Ca urmare, atunci când aceşti tineri apărători ai Reformaţiunii se întâlneau cu învăţaţii Romei, în orice adunare, îi atacau cu atâta uşurinţă şi siguranţă, încât aceşti bărbaţi ignoranţi ezitau, se încurcau şi cădeau în dispreţul meritat, în ochii tuturor." (idem, b.9, cap.11).

Când clerul roman a văzut că numărul credincioşilor săi scădea mereu, a recurs la ajutorul autorităţilor şi, prin toate mijloacele pe care le avea la dispoziţie, a încercat să aducă înapoi pe ascultătorii săi. Dar oamenii găsiseră în învăţăturile cele noi ceea ce lipsea sufletului lor şi au întors spatele acelora care îi hrăniseră atâta vreme cu pleava fără valoare a riturilor superstiţioase şi ale tradiţiilor omeneşti.

Şi atunci când s-a aprins persecuţia împotriva învăţătorilor adevărului, ei au luat aminte la cuvintele lui Hristos: „Când vă vor prigoni într-o cetate, să fugiţi în alta" (Matei 10,23). Lumina pătrundea peste tot. Fugarii găseau peste tot o uşă deschisă primitoare şi rămânând acolo predicau pe Hristos, uneori în biserică sau, dacă li se refuza aceasta, în case particulare sau în aer liber. Locul unde puteau avea ascultători era consacrat ca

templu. Adevărul vestit cu atâta energie şi siguranţă se răspândea cu o putere de neînvins.

În zadar au fost chemate autorităţile civile şi religioase să stârpească erezia. În zadar au recurs la închisoare, tortură, foc şi sabie. Mii de credincioşi şi-au pecetluit credinţa cu sângele lor, dar cu toate acestea lucrarea înainta. Persecuţia slujea doar la răspândirea adevărului, iar fanatismul, pe care Satana a încercat să-l unească cu acesta, a contribuit şi mai mult la accentuarea contrastului dintre lucrarea lui Satana şi lucrarea lui Dumnezeu.

Capitolul 11

Protestul prinţilor

Una dintre cele mai nobile mărturii care au fost depuse vreodată în favoarea Reformaţiunii a fost protestul adresat de prinţii creştini din Germania, la Dieta din Speier, în anul 1529. Curajul, credinţa şi statornicia acestor bărbaţi ai lui Dumnezeu au câştigat pentru veacurile următoare libertatea de gândire şi conştiinţă. Protestul lor a dat bisericii reformate numele de protestantă; principiile lui sunt „însăşi esenţa protestantismului" (D'Aubigné, b.13, cap.6).

O zi întunecată şi ameninţătoare venise pentru Reformaţiune. În ciuda edictului de la Worms, care îl declara pe Luther în afara legii şi interzicea învăţăturile sau credinţa în doctrinele lui, toleranţa religioasă progresase în imperiu. Dumnezeu, în providenţa Sa, pusese în derută forţele care se împotriveau adevărului. Carol al V-lea se legase să stârpească Reformaţiunea, dar, ori de câte ori îşi ridica mâna să lovească, fusese obligat să lovească în altă parte. Mereu şi mereu, distrugerea iminentă a tuturor acelora care îndrăzneau să se împotrivească Romei părea inevitabilă; dar în momentul critic apăreau ori armatele turceşti la frontiera răsăriteană, ori împăratul Franţei sau chiar papa însuşi, gelos pe puterea mereu crescândă a împăratului, pornea război împotriva lui; şi în felul acesta, în mijlocul luptei şi frământării popoarelor, Reformaţiunea avusese răgazul să se întărească şi să se răspândească.

În cele din urmă, însă, suveranii papali s-au împăcat pentru ca să poată face cauză comună împotriva reformaţilor. Dieta din Speier, din anul 1526, dăduse fiecărui stat libertatea deplină în materie de religie până la întrunirea unui conciliu general; dar abia trecuseră primejdiile care ameninţaseră această făgăduinţă, că împăratul a convocat o a doua Dietă la Speier, în anul 1529, cu scopul de a stârpi erezia. Prinţii urmau să fie convinşi, prin mijloace paşnice dacă era posibil, să se declare împotriva Reformaţiunii; dar dacă aceasta nu reuşea, Carol era hotărât să recurgă la sabie.

Papistaşii jubilau. Au venit la Speier într-un număr mare şi şi-au manifestat deschis împotrivirea lor faţă de reformatori şi faţă de toţi aceia care-i favorizau. Melanchton spunea: „Suntem urâciunea şi gunoiul lumii; dar Hristos va privi asupra sărmanului Său popor şi-l va păzi" (idem, b.13, cap.5). Prinţilor Evangheliei prezenţi la Dietă le-a fost interzis chiar să li se predice Evanghelia în locuinţele lor. Însă poporul din Speier, însetat după Cuvântul lui Dumnezeu şi în ciuda interdicţiei, se aduna cu miile la serviciile divine ţinute în capela electorului de Saxonia.

Faptul acesta a grăbit izbucnirea crizei. Un mesaj imperial a anunţat Dieta că, întrucât hotărârea care dădea libertate de conştiinţă dăduse naştere la dezordini mari, împăratul cerea să fie anulată. Acest act arbitrar a provocat indignarea şi îngrijorarea creştinilor evanghelici. Unul dintre ei spunea: „Hristos a căzut iarăşi în mâinile lui Caiafa şi ale lui Pilat". Romaniştii au devenit mai violenţi. Un papistaş fanatic declara: „Turcii sunt mai buni decât lutheranii, căci turcii ţin zilele de post, pe când lutheranii le calcă. Dacă ar fi să alegem între Sfintele Scripturi ale lui Dumnezeu şi vechile rătăciri ale bisericii, le-am respinge pe cele dintâi". Melanchton remarca: „În fiecare zi, în plină adunare, Faber aruncă pietre noi în evangheliştii noştri" (idem, b.13, cap.5).

Toleranţa religioasă fusese stabilită legal, iar statele evanghelice s-au hotărât să se împotrivească violării drepturilor lor.

Lui Luther, care era încă sub anatema impusă de edictul din Worms, nu i-a fost îngăduit să se prezinte la Speier; dar locul i-a fost ţinut de colaboratorii şi prinţii pe care Dumnezeu i-a ridicat pentru a apăra cauza în această împrejurare. Nobilul Frederic de Saxonia, protectorul de altă dată al lui Luther, murise, dar ducele Johan, fratele şi succesorul lui, salutase cu bucurie Reformaţiunea şi, cu toate că era iubitor de pace, a dovedit mare energie şi curaj în toate problemele legate de interesele credinţei.

Preoţii au cerut ca statele care primiseră Reformaţiunea să se supună fără condiţii jurisdicţiei romane. Reformatorii, pe de altă parte, pretindeau libertatea care le fusese acordată mai înainte. Ei nu puteau fi de acord ca Roma să aducă din nou sub stăpânirea ei acele state care primiseră cu o mare bucurie Cuvântul lui Dumnezeu.

În cele din urmă s-a propus un compromis, şi anume că acolo unde Reformaţiunea nu se înrădăcinase, edictul din Worms să fie aplicat cu putere; dar „în statele în care oamenii s-au îndepărtat de ea şi unde nu se puteau conforma ei fără primejdia revoltei, să nu se facă o nouă reformă, să nu se mai trateze punctele controversate, să nu fie împiedicat serviciul liturghiei şi să nu se îngăduie nici unui romano-catolic să îmbrăţişeze lutheranismul" (idem, b.13, cap.5). Această măsură a fost luată de Dietă spre marea satisfacţie a preoţilor şi prelaţilor papali.

În acest edict se accentua: „Reformaţiunea nu mai trebuie să se răspândească... acolo unde nu este cunoscută, nici să nu fie întărită pe temelii solide acolo unde există deja" (idem, b.13, cap.5). Libertatea cuvântului urma să fie interzisă şi nu mai era îngăduită nici o convertire. Iar prietenilor Reformaţiunii li se cerea să se supună imediat acestor interdicţii şi restricţii. Speranţele lumii păreau gata să fie înăbuşite. „Restabilirea ierarhiei romane...urma să readucă vechile abuzuri" şi avea să se găsească uşor o ocazie pentru „distrugerea unei lucrări care şi aşa fusese

destul de violent zdruncinată de fanatism şi neînţelegere“ (idem, b.13, cap.5).

Atunci când membrii taberei evanghelice s-au întâlnit pentru consultare, se uitau unul la altul cu spaimă. Întrebarea trecea de la unul la altul: „Ce este de făcut?“ Erau în joc marile probleme ale lumii. Se vor supune conducătorii Reformaţiunii şi vor accepta edictul? Cât de uşor ar fi putut reformatorii, în această criză care era cu adevărat ameninţătoare, să pornească pe un drum greşit! Câte motive plauzibile şi raţionale destul de bune ar fi găsit pentru supunere! Prinţilor lutherani le era garantată exercitarea liberă a religiei lor. Şi acelaşi drept a fost acordat faţă de toţi supuşii care, înainte de aplicarea acestei măsuri, îmbrăţişaseră convingerile reformate. N-ar fi trebuit oare ca acestea să-i mulţumească? Câte primejdii n-ar fi fost evitate prin supunere! În ce lupte şi întâmplări necunoscute i-ar mai fi aruncat împotrivirea? Cine ştie ce ocazii poate aduce viitorul? Să îmbrăţişăm pacea; să luăm aminte la ramura de măslin pe care o flutură Roma şi să vindecăm rănile Germaniei. Cu argumente ca acestea ar fi putut reformatorii să-şi justifice alegerea unui drum care i-ar fi dus în scurtă vreme la ruina cauzei lor.

„Din fericire, ei n-au pierdut din vedere principiul pe care se bazase acest aranjament şi au acţionat prin credinţă. Care era acel principiu? Era dreptul Romei de a forţa conştiinţa şi de a interzice cercetarea liberă. Dar nu erau ei şi supuşii lor protestanţi aceia care aveau să se bucure de libertatea religioasă? Da, dar numai ca o favoare specială stipulată în înţelegere, şi nu ca un drept. Însă, toţi aceia care nu erau cuprinşi în această înţelegere rămâneau sub jugul autorităţii papale, căci conştiinţa nu era luată în consideraţie. Roma era judecătorul infailibil şi trebuia ascultată. Acceptarea înţelegerii propuse urma să fie o recunoaştere de fapt, că libertatea religioasă era acordată numai Saxoniei reformate; iar în ceea ce priveşte restul creştinătăţii, cercetarea liberă şi mărturisirea credinţei reformate erau considerate crime şi trebuia tratate cu temniţa şi rugul. Puteau ei consimţi să se

limiteze libertatea religioasă, să se ducă vestea că Reformaţiunea îşi făcuse ultimii ei convertiţi? Că îşi cucerise ultima palmă de pământ şi că, oriunde Roma îşi întindea domeniul în ceasul acela, acolo stăpânirea ei avea să fie veşnică? Puteau reformatorii să se declare că erau în neştiinţă cu privire la sângele acelor sute şi mii de oameni care în urma acestei înţelegeri aveau să-şi dea viaţa în ţările catolice? Aceasta ar fi însemnat să trădeze, în acest ceas suprem, cauza Evangheliei şi libertăţii creştinătăţii" (Wylie, b.9, cap.15). „Mai degrabă erau gata să jertfească totul, chiar şi statele, coroanele lor şi viaţa lor" (D'Aubigné, b.13, cap.5).

„Să respingem acest decret, au spus prinţii. În probleme de conştiinţă, majoritatea nu are nici o putere". Iar deputaţii au declarat: „Datorăm pacea de care se bucură imperiul, decretului din anul 1526; anularea lui ar umple Germania de tulburări şi de disensiuni. Dieta nu poate face mai mult decât să păstreze libertatea religioasă până când se va aduna consiliul" (idem, b.13, cap.5). Ocrotirea libertăţii de conştiinţă este datoria statului, şi aceasta este limita autorităţii lui în materie de religie. Orice guvernare pământească, care încearcă să rânduiască sau să impună rânduielile religioase cu ajutorul autorităţii civile, jertfeşte însuşi principiul pentru care creştinii evanghelici au luptat cu atâta noblețe.

Papistaşii erau hotărâţi să reprime tot ceea ce ei numeau „încăpăţânare îndrăzneaţă". Ei au început prin încercarea de a provoca disensiuni printre susţinătorii Reformaţiunii şi a intimida pe toţi aceia care nu se declaraseră pe faţă în favoarea ei. Reprezentanţii oraşelor libere au fost chemaţi în cele din urmă înaintea dietei şi somaţi să declare dacă acceptă condiţiile propunerii. Ei au cerut o amânare, dar a fost zadarnic. Când au fost supuşi la probă, aproape jumătate din numărul lor s-au declarat de partea reformatorilor. Aceia care au refuzat să jertfească libertatea de conştiinţă şi dreptul liberei cercetări ştiau bine că poziţia lor îi expunea în viitor criticii, condamnării şi persecuţiei. Unul

dintre delegaţi spunea: „Va trebui ori să ne lepădăm de Cuvântul lui Dumnezeu, ori să fim arşi" (idem, b.13, cap.5).

Regele Ferdinand, reprezentantul împăratului la Dietă, a văzut că decretul avea să provoace neînţelegeri serioase, dacă prinţii nu pot fi convinşi să-l primească şi să-l susţină. De aceea a încercat să-i convingă, ştiind bine că prin folosirea forţei faţă de astfel de oameni nu făcea decât să-i întărească mai tare. Aşa că el „rugă pe prinţi să accepte decretul, asigurându-i că împăratul va fi nespus de mulţumit de ei". Dar aceşti bărbaţi credincioşi recunoşteau o autoritate mai înaltă decât aceea a conducătorilor pământeşti şi au răspuns cu calmitate: „Vom asculta de împărat în tot ce poate contribui la menţinerea păcii şi onoarei lui Dumnezeu" (idem, b.13, cap.5).

În faţa Dietei, regele a anunţat în cele din urmă pe elector şi pe prietenii lui că edictul „era pe cale de a fi declarat decret imperial" şi că „singurul lor drum de urmat era acela de a se supune majorităţii". Aceste cuvinte fiind rostite, s-a retras din adunare fără să mai ofere reformatorilor nici o ocazie de deliberare sau de răspuns. În zadar au trimis o delegaţie, rugându-l pe rege se revină. Singurul răspuns la protestul lor a fost: „Este o problemă închisă; supunerea este tot ce vă rămâne de făcut" (idem, b.13, cap.5).

Tabăra imperială a intuit că prinţii creştini vor adera la Sfintele Scripturi, ca fiind mai presus de învăţăturile şi cerinţele omeneşti; şi mai prevedeau că, oriunde va fi primit acest principiu, papalitatea urma să fie în cele din urmă îndepărtată. Dar, asemenea multor mii de oameni de atunci încoace, care priveau numai „la lucrurile care se văd", s-au mângâiat la gândul că tabăra împăratului şi a papei era puternică, iar a reformatorilor era slabă. Dacă reformatorii ar fi depins numai de ajutorul omenesc, atunci ar fi fost fără putere, aşa cum îi socoteau papistaşii. Cu toate că erau puţini la număr şi în conflict cu Roma, ei aveau tăria lor. Ei au făcut apel „de la raportul Dietei la Cuvântul lui

Dumnezeu şi de la împăratul Carol la Isus Hristos, Împăratul împăraţilor şi Domnul domnilor" (idem, b.13, cap.6).

Pentru că Ferdinand a refuzat să ţină seama de convingerile conştiinţei lor, prinţii au hotărât să nu ţină seama de absenţa lui şi să aducă protestul lor fără întârziere înaintea consiliului naţional. A fost întocmită o declaraţie solemnă care a fost prezentată Dietei, în care se spunea:

„Protestăm prin aceasta înaintea lui Dumnezeu, singurul nostru Creator, susţinător, Răscumpărător şi Mântuitor şi care într-o zi va fi Judecătorul nostru, ca şi înaintea tuturor oamenilor şi a tuturor făpturilor, că noi, pentru noi şi pentru poporul nostru nu consimţim, nici nu aderăm în vreun fel oarecare la decretul propus, în toate punctele care vin împotriva lui Dumnezeu, a Sfântului Său Cuvânt sau a conştiinţei noastre curate, pentru mântuirea sufletelor noastre".

„Dacă ratificăm acest decret, susţinem că atunci când Dumnezeul cel Atotputernic cheamă pe un om la cunoaşterea Sa, acest om nu poate să fie liber să primească cunoştinţa de Dumnezeu!"... „Nu există nici o învăţătură sigură decât aceea care este în armonie cu Cuvântul lui Dumnezeu... Domnul interzice învăţarea oricărei alte doctrine... Sfintele Scripturi ar trebui explicate prin alte texte mai lămurite din ele... Această Carte Sfântă este întru totul necesară pentru un creştin, uşor de înţeles şi destinată să împrăştie întunericul. Suntem hotărâţi, prin harul lui Dumnezeu, să menţinem predicarea curată şi exclusivă a singurului Său Cuvânt, aşa cum se găseşte în cărţile biblice ale Vechiului şi Noului Testament, fără să adăugăm la el nimic care ar fi în contradicţie cu el. Acest Cuvânt este singurul adevăr; el este regula sigură a oricărei învăţături şi a oricărei vieţi şi niciodată nu poate da greş sau să amăgească. Acela care clădeşte pe temelia aceasta va sta tare împotriva tuturor puterilor iadului, în timp ce toate ambiţiile omeneşti care se vor opune vor cădea în faţa lui Dumnezeu".

„Pentru motivul acesta respingem jugul care ni se impune. În acelaşi timp însă, aşteptăm ca maiestatea sa imperială să se poarte faţă de noi ca un prinţ creştin care iubeşte pe Dumnezeu mai presus de toate lucrurile; şi ne declarăm gata să-i acordăm, ca şi vouă onoraţi domni, toată dragostea şi supunerea care este dreapta şi legitima noastră datorie" (idem, b.13, cap.6).

O impresie profundă a fost făcută asupra Dietei. Majoritatea participanţilor s-au umplut de uimire şi de îngrijorare faţă de curajul protestanţilor. Viitorul le apărea furtunos şi nesigur. Neînţelegerea, lupta şi vărsarea de sânge păreau de neînlăturat. Dar reformatorii, siguri de dreptatea cauzei lor şi încredinţându-se în braţul Celui Atotputernic, erau plini de curaj şi de statornicie".

„Principiile cuprinse în acest protest celebru... constituie însăşi esenţa protestantismului. Acest protest se împotriveşte celor două mari abuzuri ale omului în materie de credinţă; primul este amestecul puterii lumeşti, iar al doilea este autoritatea arbitrară a bisericii. În locul acestor abuzuri, protestantismul aşază puterea conştiinţei mai presus de autoritatea lumească, iar autoritatea Cuvântului lui Dumnezeu mai presus de biserica vizibilă. Mai întâi, el respinge puterea civilă în lucrurile sfinte şi spune ca şi profeţii şi apostolii: 'Trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de oameni'. În prezenţa coroanei lui Carol al V-lea, protestul lor înalţa coroana lui Isus Hristos. Dar el merse mai departe şi stabili principiul că orice învăţătură omenească trebuie să fie supusă cerinţelor lui Dumnezeu" (idem b.13, cap.6). Protestatarii îşi afirmau astfel încă o dată dreptul de a-şi exprima liber convingerile cu privire la adevăr. Ei nu doreau numai să creadă şi să asculte, ci să şi predice ceea ce Cuvântul lui Dumnezeu prezintă şi negau dreptul preoţilor şi magistraţilor de a se amesteca. Astfel, protestul din Speier a fost o mărturie solemnă împotriva intoleranţei religioase şi o susţinere a dreptului tuturor oamenilor de a se închina lui Dumnezeu după cum le dictează conştiinţa.

Declaraţia fusese făcută. Fusese scrisă în memoria a mii de oameni şi înregistrată în cărţile cerului, de unde nici o încercare omenească nu o putea şterge. Întreaga Germanie evanghelică a adoptat protestul ca o expresie a credinţei ei. Pretutindeni oamenii vedeau în această declaraţie făgăduinţa unei ere noi şi mai bune. Unul dintre prinţi spunea protestanţilor din Speier: „Cel Atotputernic, care v-a dat harul să mărturisiţi energic, liber şi fără teamă, să vă păstreze în această statornicie creştină până în ziua veşniciei" (idem, b.13, cap.6).

Dacă Reformaţiunea, după ce obţinuse un oarecare succes, ar fi fost de acord să încetinească lucrarea pentru a câştiga favoarea lumii, ar fi fost nesinceră faţă de Dumnezeu şi faţă de ea însăşi şi ar fi pricinuit în felul acesta propria-i distrugere. Experienţa acestor nobili reformatori conţine o lecţie pentru toate veacurile viitoare. Felul Satanei de a lucra împotriva lui Dumnezeu şi a Cuvântului Său nu s-a schimbat; el se împotriveşte şi astăzi tot atât de mult ca Scripturile să fie călăuza vieţii, ca şi în secolul al XVI-lea.

În vremea noastră se vede o mare îndepărtare de învăţăturile şi preceptele lor şi este nevoie de o reîntoarcere la marele principiu protestant - Biblia şi numai Biblia ca regulă a credinţei şi datoriei. Satana încă lucrează pe orice cale pe care o poate inventa ca să distrugă libertatea religioasă. Puterea antihristă pe care protestatarii din Speier au respins-o lucrează cu o putere nouă, căutând să recâştige supremaţia pierdută. Acelaşi ataşament neclintit faţă de Cuvântul lui Dumnezeu, manifestat de Reformaţiune în acel ceas de criză, este singura nădejde pentru reforma din zilele noastre.

Dar pentru protestanţi au apărut semne ale primejdiei; erau totuşi şi semne că mâna divină se întinde să ocrotească pe cei credincioşi. Astfel, cam în acelaşi timp, Melanchton conducea în grabă pe străzile din Speier spre Rin pe prietenul lui, Simon Grynaeus, stăruind de el să treacă râul. Acesta era mirat de o aşa mare grabă. „Un bătrân cu aer solemn şi grav, dar pe care nu-l

cunosc, îi spuse Melanchton, mi s-a arătat şi mi-a spus că dintr-o clipă în alta funcţionarii justiţiei vor fi trimişi de Ferdinand să-l aresteze pe Grynaeus".

În ziua aceea, Grynaeus se scandalizase din cauza unei predici a lui Faber, un catolic renumit, iar la încheierea ei l-a dojenit pentru că apăra nişte „rătăciri detestabile". „Faber îşi ascunsese mânia, dar imediat după aceea se duse la rege, de la care obţinu un ordin împotriva profesorului indezirabil de la Heidelberg. Melanchton însuşi credea că Dumnezeu îi salvase prietenul, trimiţând unul dintre sfinţii Săi îngeri să-l avertizeze.

Nemişcat pe ţărmurile Rinului, a aşteptat până când apele fluviului l-au salvat pe Grynaeus din mâinile prigonitorilor. În sfârşit, strigă Melanchton când îl văzu pe malul celălalt, iată-l salvat din ghearele acelora care sunt setoşi de sânge nevinovat". Când s-a întors acasă, Melanchton a fost informat că ofiţerii, în căutarea lui Grynaeus, i-au scotocit casa din pivniţă până la acoperiş (idem, b.13, cap.6).

Dar Reformaţiunea urma să fie pusă şi mai mult în evidenţă înaintea mai marilor pământului. Prinţilor evanghelici li se refuzase o audienţă la regele Ferdinand; dar li s-a dat totuşi o ocazie în care să-şi prezinte cauza înaintea împăratului, a adunării demnitarilor bisericii şi statului. Pentru a tempera neînţelegerile care tulburau împărăţia, Carol al V-lea, în anul următor protestului de la Speier, a convocat o Dietă la Augsburg, făcându-şi cunoscută intenţia de a o prezida personal. Acolo au fost invitaţi şi conducătorii protestanţilor.

Reformaţiunea era ameninţată de primejdii mari; dar apărătorii ei şi-au încredinţat iarăşi cauza lui Dumnezeu şi s-au hotărât să stea tari pentru Evanghelie. Electorul de Saxonia a fost sfătuit de consilierii lui să nu se ducă la Dietă. „Împăratul, spuneau ei, a cerut participarea prinţilor pentru a-i atrage într-o cursă. Nu înseamnă să rişti totul ca să mergi şi să te închizi împreună cu un vrăjmaş puternic între zidurile unei cetăţi?" Dar alţi nobili declarau: „Prinţii să fie curajoşi şi cauza lui Dumnezeu va fi sal-

vată". „Dumnezeu este credincios, El nu ne va părăsi", spunea Luther (idem, b.14, cap. 2). Prinţul elector a plecat împreună cu suita sa la Augsburg. Toţi îşi dădeau seama de primejdiile care-l ameninţau, astfel că mulţi mergeau cu faţa posomorâtă şi cu inima împovărată. Dar Luther, care i-a însoţit până la Coburg, le-a reînviorat încrederea, cântând imnul scris pentru călătoria aceasta: „Cetate tare-i Dumnezeu". Multe presimţiri întunecate au fost alungate, multe inimi apăsate au fost uşurate la glasul notelor sale inspirate.

Prinţii reformaţi se hotărâseră să prezinte înaintea Dietei o declaraţie a convingerilor lor într-o formulare sistematică, cu dovezi din Scripturi, iar sarcina pregătirii ei a fost încredinţată lui Luther, Melanchton şi tovarăşilor lor. Această mărturisire de credinţă a fost acceptată de protestanţi ca o expresie a credinţei lor, aşa că s-au întrunit să-şi pună semnăturile pe acest document important. Acesta a fost un moment solemn şi critic. Reformatorii şi-au exprimat dorinţa ca lupta lor să nu fie confundată cu problemele politice; ei erau de părere că Reformaţiunea nu trebuie să exercite nici o altă influenţă decât aceea care izvorăşte din Cuvântul lui Dumnezeu. Atunci când prinţii creştini au început să semneze mărturisirea de credinţă, Melanchton spuse: „Revine teologilor şi clericilor să propună aceste lucruri; să rezervăm pentru alte probleme autoritatea mai marilor pământului". „Ferească Dumnezeu, răspunse Ioan de Saxonia, ca să mă înlăturaţi. Sunt hotărât să fac ce este drept fără să-mi fie teamă de coroană. Doresc să mărturisesc pe Domnul. Pălăria mea de elector şi mantia de hermelină nu-mi sunt atât de scumpe cum îmi este crucea lui Hristos". Spunând acestea şi-a pus semnătura. Când a luat pana, un altul dintre prinţi a spus: „Dacă onoarea lui Isus Hristos, Domnul meu, o cere, sunt gata... să-mi părăsesc bunurile şi chiar viaţa". „Voi renunţa mai degrabă la supuşii şi la statele mele, mi-aş lăsa mai degrabă toiagul moştenit de la părinţii mei, a continuat el, decât să primesc o altă învăţătură decât aceea care este cuprinsă în această mărturisire"

(idem, b.14, cap.6). Atât de mare era credinţa şi îndrăzneala acestor bărbaţi ai lui Dumnezeu.

A venit timpul stabilit ca ea să fie prezentată înaintea împăratului. Carol al V-lea, stând pe tronul său, înconjurat de electori şi prinţi, a acordat audienţă reformatorilor protestanţi. A fost citită mărturisirea lor de credinţă. În acea adunare augustă, adevărurile Evangheliei au fost accentuate cu claritate, iar rătăcirile bisericii papale au fost demascate. Pe drept cuvânt, ziua aceea a fost declarată ,,ziua cea mai mare a Reformaţiunii şi una dintre cele mai slăvite din istoria creştinătăţii şi a omenirii" (idem, b.14, cap.7).

Doar câţiva ani trecuseră de când călugărul din Wittenberg stătuse singur la Worms în faţa consiliului naţional. Acum, în locul lui stăteau cei mai nobili şi mai puternici prinţi ai imperiului. Lui Luther îi fusese interzis să apră la Augsburg, dar fusese prezent prin cuvintele şi prin rugăciunile lui. ,,Sunt peste măsură de bucuros, scria el, că am trăit până în ceasul acesta în care Hristos a fost înălţat în mod public de aceşti mărturisitori atât de iluştri şi într-o adunare atât de măreaţă" (idem, b.14, cap.7). În felul acesta s-a împlinit Scriptura care spune: ,,Voi vorbi despre învăţăturile Tale înaintea împăraţilor" (Ps. 119, 46).

În zilele lui Pavel, Evanghelia pentru care fusese întemniţat a fost dusă tot pe calea aceasta înaintea prinţilor şi nobililor cetăţii imperiale. Tot astfel, cu această ocazie, ceea ce împăratul interzisese să se predice de la amvon a fost vestit din palat; ceea ce mulţi au socotit ca nepotrivit chiar pentru slugi să asculte a fost ascultat cu uimire de către învăţaţii şi demnitarii imperiului. Regi şi oameni mari formau auditoriul, prinţii încoronaţi erau predicatorii, iar predica era adevărul împărătesc al lui Dumnezeu. ,,Din vremea apostolică, spunea un scriitor, n-a mai fost o lucrare atât de mare sau o mărturisire atât de măreaţă" (D'Aubigné, b.14, cap.7).

„Tot ce au spus lutheranii este adevărat, nu putem nega nimic", a declarat un episcop catolic. ,,Puteţi respinge printr-o

judecată sănătoasă mărturisirea făcută de elector şi de aliaţii lui?", întrebă un altul pe dr. Eck. „Cu scrierile apostolilor şi ale proorocilor - nu", a fost răspunsul, „dar cu acelea ale Prinţilor şi ale conciliilor - da". „Înţeleg", a răspuns cel ce întrebase, „lutheranii după părerea dv. sunt în cadrul Scripturii, iar noi în afara ei" (idem, b.14, cap.8).

Unii dintre prinţii germani au fost câştigaţi pentru credinţa reformată. Însuşi împăratul a declarat că articolele protestanţilor erau numai adevăr. Confesiunea a fost tradusă în multe limbi şi a circulat în toată Europa, fiind primită de milioane de oameni din generaţiile următoare, ca exprimare a credinţei lor.

Slujitorii credincioşi ai lui Dumnezeu nu se osteniseră în zadar. Când puterile, stăpânirile şi duhurile rele din locurile cereşti s-au unit împotriva lor, Domnul n-a uitat pe poporul Său. Dacă ochii le-ar fi fost deschişi, ar fi văzut o dovadă evidentă a prezenţei şi ajutorului divin, asemănătoare cu aceea care a fost dată unui profet din vechime. Când robul lui Elisei a arătat stăpânului o armată vrăjmaşă care i-a înconjurat şi le-a tăiat orice cale de scăpare, profetul s-a rugat: „Doamne, Te rog, deschide-i ochii ca să vadă" (2 Regi 6,17). Şi iată că muntele era plin cu care şi cai de foc, armata cerului stătea pentru a ocroti pe omul lui Dumnezeu. Tot în acest fel au păzit îngerii şi pe lucrătorii cauzei Reformaţiunii.

Unul dintre principiile susţinute categoric de Luther a fost că nu trebuie să se apeleze la puterea pământească pentru a sprijini Reformaţiunea „şi nici o cerere să nu fie făcută armatelor pentru a o apăra". S-a bucurat că Evan-ghelia a fost mărturisită de către prinţii imperiului; dar atunci când ei au propus să se unească într-o ligă de apărare, el a declarat că „învăţătura Evangheliei trebuie să fie apărată numai de Dumnezeu. Cu cât omul se amestecă mai puţin în această lucrare, cu atât mai evidentă va fi intervenţia lui Dumnezeu în favoarea ei. Toate măsurile politice de prevedere propuse erau, după părerea lui, din cauza fricii nedemne şi a neîncrederii păcătoase" (D'Aubigné, b.10, cap.14).

Când duşmanii puternici s-au unit pentru a distruge credinţa reformată şi mii de săbii porneau să se năpustească împotriva ei, Luther scria: „Satana îşi dezlănţuie furia; pontifii nelegiuiţi urzesc; iar noi suntem ameninţaţi cu războiul. Îi sfătuiesc pe oameni să se lupte cu curaj înaintea tronului lui Dumnezeu, prin credinţă şi rugăciune, aşa ca duşmanii noştri, învinşi de Duhul lui Dumnezeu, să fie constrânşi la pace. Dorinţa noastră de căpetenie, munca noastră de seamă este rugăciunea; oamenii să ştie că acum sunt ameninţaţi cu tăişul sabiei şi cu ura Satanei şi să se roage" (D'Aubigné, b.10, cap.14).

Din nou, pentru ultima oară, referindu-se la liga preconizată de prinţii reformaţi, Luther a declarat că singura armă folosită în această luptă trebuie să fie „sabia Domnului". El scria electorului de Saxonia: „Nu putem aproba cu conştiinţa liberă alianţa propusă. Mai bine să murim de zece ori decât să vedem că Evanghelia noastră provoacă vărsarea unei singure picături de sânge. Partea noastră este să fim asemenea mieilor duşi la măcelărie. Crucea lui Hristos trebuie purtată. Înălţimea Voastră să fie fără teamă. Vom face mai mult prin rugăciunile noastre decât toţi vrăjmaşii prin lăudăroşiile lor. Numai să nu vă fie mânjite mâinile cu sângele fraţilor voştri. Dacă împăratul cere să fim duşi înaintea tribunalelor lui, suntem gata să ne prezentăm. Alteţea Voastră nu poate apăra nici credinţa mea, nici a altora, ci fiecare trebuie să creadă pe propriile lui riscuri şi primejdie" (idem, b.14, cap.1).

Din locul ascuns al rugăciunii a venit puterea care a zguduit lumea în marea Reformaţiune. Acolo, cu linişte sfântă, slujitorii lui Dumnezeu şi-au sprijinit picioarele pe stânca făgăduinţelor Sale. În timpul luptei de la Augsburg, Luther „nu lăsa să treacă nici o zi fără să consacre cel puţin trei ore pentru rugăciune şi erau ceasurile cele mai potrivite pentru studiu". În cămăruţa lui retrasă era auzit revărsându-şi sufletul înaintea lui Dumnezeu în cuvinte pline de adorare, teamă şi nădejde, ca şi când ar fi vorbit cu un prieten. „Ştiu că Tu eşti Tatăl nostru şi Dumnezeul nos-

tru", spunea el, „şi că vei risipi pe prigonitorii copiilor Tăi; căci Tu Însuţi eşti ameninţat împreună cu noi. Toată această problemă este a Ta şi numai pentru că Tu ne-ai constrâns am pus noi umărul la ea. Apără-ne, o, Tată!" (idem, b.16, cap.6).

Lui Melanchton, care era zdrobit sub povara neliniştii şi a fricii, îi scria: „Har şi pace în Hristos - în Hristos zic, şi nu în lume. Amin. Urăsc din toată inima acele îngrijorări care te consumă. Dacă această cauză este nedreaptă, părăseşte-o; dacă este dreaptă, de ce să punem la îndoială făgăduinţele Aceluia care ne porunceşte să dormim fără teamă?... Hristos nu va lipsi din lucrarea dreptăţii şi a adevărului. El trăieşte, El domneşte; atunci de ce să ne temem?" (idem, b.14, cap.6).

Dumnezeu a ascultat strigătele slujitorilor Săi. El a dat prinţilor şi lucrătorilor harul şi curajul de a susţine adevărul împotriva conducătorilor întunericului acestei lumi. Domnul a zis: „Iată că pun în Sion o piatră din capul unghiului, aleasă, preţioasă; şi oricine crede în El nu va fi dat de rusine" (1 Petru 2,6). Reformaţii protestanţi au clădit pe Hristos şi porţile iadului nu i-au putut birui.

Reformaţiunea în Franţa

Protestul din Speier şi Confesiunea de la Augsburg, care au marcat biruinţa Reformaţiunii în Germania, au fost urmate de ani de luptă şi întuneric. Slăbit de neînţelegerile dintre susţinătorii săi şi asaltat de duşmani puternici, se părea că protestantismul avea să fie total distrus. Mii şi-au pecetluit mărturia cu sângele lor. A izbucnit războiul civil; cauza protestantă a fost trădată de unii dintre partizanii ei de frunte; cei mai nobili dintre prinţii reformaţi au căzut în mâinile împăratului şi au fost târâţi ca prizonieri din oraş în oraş. Dar în clipa aparentei lui biruinţe, împăratul a fost lovit de înfrângere. El a văzut prada scăpându-i din mâini şi a fost obligat în cele din urmă să dea libertate învăţăturilor pe care ambiţia vieţii sale a fost să le distrugă. Îşi irosise împărăţia, comorile şi chiar viaţa pentru a nimici erezia. Acum şi-a văzut armatele slăbite de lupte, visteria secată, multele lui regate ameninţate cu răscoală, în timp ce peste tot credinţa pe care el se străduise zadarnic să o distrugă se răspândise cu putere. Carol al V-lea se luptase împotriva Atotputerniciei. Dumnezeu spusese: „Să fie lumină!“ Dar împăratul căutase ca întunericul să nu fie îndepărtat. Planurile lui se năruiseră şi, îmbătrânit înainte de vreme, obosit de lupte îndelungate, a abdicat de la tron şi a sfârşit într-o mânăstire.

În Elveţia, ca şi în Germania, au venit zile întunecate pentru Reformaţiune. În timp ce multe cantoane au primit credinţa reformată, altele s-au prins cu stăruinţă oarbă de crezul Romei. Persecutarea acelora care doreau să primească adevărul a dat naştere în cele din urmă la un război civil. Zwingli şi mulţi dintre aceia care se uniseră cu el în lucrarea de reformă au căzut pe câmpul însângerat de la Cappel. Oecolampadius, doborât de aceste dezastre grozave, a murit la scurtă vreme după aceea. Roma era biruitoare şi în multe locuri se părea că va câştiga tot ce pierduse. Dar Acela ale cărui sfaturi sunt veşnice nu Şi-a uitat nici cauza şi nici poporul Său. Mâna Sa urma să le aducă eliberarea. El a ridicat în alte ţări lucrători pentru a duce mai departe Reformaţiunea.

În Franţa, mai înainte de a se auzi de numele lui Luther ca reformator, începuse deja să se crape de ziuă. Unul dintre primii care a dus lumina a fost bătrânul Lefèvre, bărbat de o cultură vastă, profesor la universitatea din Paris şi în acelaşi timp un catolic sincer şi zelos. În studiile lui cu privire la literatura antică, i-a fost atrasă atenţia către Biblie şi a introdus studiul ei printre studenţi.

Lefèvre era un adorator înflăcărat al sfinţilor şi şi-a făcut planul să alcătuiască o istorie a sfinţilor şi martirilor aşa cum erau daţi în legendele bisericii. Aceasta era o lucrare care necesita multă muncă; când făcuse deja un progres considerabil în această direcţie, gândind că ar putea avea un ajutor considerabil din Biblie, a început studiul ei cu acest scop. Aici a găsit desigur sfinţi, dar nu ca aceia care figurau în calendarul roman. Un potop de lumină divină i-a inundat atunci mintea. Cu uimire şi dezgust, s-a îndepărtat de scopul pe care şi-l propusese şi s-a devotat cu totul Cuvântului lui Dumnezeu. A început de îndată să predice adevărurile preţioase pe care le-a descoperit în el.

În anul 1512, înainte ca Luther sau Zwingli să fi început lucrarea Reformaţiunii, Lefèvre scria: „Dumnezeu este acela care ne dă prin credinţă acea neprihănire care numai prin har ne în-

dreptăţeşte pentru viaţa veşnică" (... b.13, cap.1). Şi stăruind asupra tainelor mântuirii, el exclama: „O, ce măreţie de nespus este în această tranzacţie: Cel fără 'e păcat este condamnat, iar cel vinovat este achitat; Cel binecuvântat poartă blestemul, iar cel blestemat este binecuvântat; Viaţa moare, iar cel mort primeşte viaţa; slava este acoperită de batjocură, iar cel care nu cunoştea decât ocara este îmbrăcat în slavă" (D Aubigné, b.12, cap.2, ed.engl.).

Şi în timp ce învăţa că slava mântuirii aparţine numai lui Dumnezeu, mai declara că datoria de a asculta aparţine omului. „Dacă eşti un membru al bisericii lui Hristos", spunea el, „eşti un membru al trupului Său; dacă eşti din trupul Său, atunci eşti plin de fire dumnezeiască. O, dacă oamenii ar putea pătrunde înţelesul acestui privilegiu, s-ar păstra curaţi, neprihăniţi şi sfinţi şi ar privi toată onoarea lumii acesteia ca o ocară, în comparaţie cu mărirea lăuntrică ascunsă ochiului omenesc" (idem, b.12, cap.2).

Printre studenţii lui Lefèvre erau unii care ascultau cu atenţie la cuvintele lui şi care, multă vreme după ce glasul învăţătorului avea să fie adus la tăcere, urmau să continue a vesti adevărul. Unul dintre aceştia a fost Guillaume Farel. Fiu din părinţi evlavioşi şi educat să primească cu credinţă deplină învăţăturile bisericii, el putea, împreună cu apostolul Pavel, să spună despre sine: „Ca Fariseu am trăit după cea mai strictă sectă a religiei noastre" (Fapte 26,5). Catolic devotat, el ardea de râvna de a distruge pe toţi aceia care ar fi îndrăznit să se împotrivească bisericii. „Aş fi scrâşnit din dinţi ca un lup înfuriat, spunea el mai târziu, referindu-se la această perioadă a vieţii sale, dacă aş fi auzit pe cineva vorbind împotriva papei" (Wylie, b.13, cap.2). Fusese neobosit în adorarea sfinţilor împreună cu Lefèvre, vizitând toate bisericile din Paris, închinându-se la altare şi împodobind cu daruri sfintele moaşte. Dar aceste rânduieli nu i-au putut aduce pacea sufletului. Convingerea cu privire la păcat a pus stăpânire pe sufletul lui,

deoarece toate faptele de penitenţă pe care le-a săvârşit nu îi aduseseră pacea. Asemenea unui glas din cer a ascultat cuvintele reformatorului: „Mântuirea este prin har. Cel nevinovat este condamnat, iar criminalul este achitat. Numai crucea lui Hristos este aceea care deschide porţile cerului şi închide porţile iadului" (idem, b.13, cap.2).

Farel a primit adevărul cu bucurie. Printr-o pocăinţă ca aceea a lui Pavel, s-a întors din pustiul tradiţiei la libertatea fiilor lui Dumnezeu. „În locul unei inimi ucigaşe de lup turbat, s-a întors", spunea el, „liniştit ca un miel blând şi nevinovat având inima cu totul depărtată de papa şi predată lui Isus Hristos" (D'Aubigné, b.12, cap.3).

În timp ce Lefèvre continua să răspândească lumina printre studenţi, Farel, tot aşa de zelos pentru cauza lui Hristos cum fusese şi în aceea a papei, a ieşit să vestească adevărul în public. Un demnitar al bisericii, episcopul de Meaux, s-a unit imediat după aceea cu ei. Alţi profesori, care se bucurau de mare vază pentru priceperea şi cultura lor, s-au unit şi ei în vestirea Evangheliei, şi aceasta a câştigat adepţi în toate clasele, de la casele meseriaşilor şi ţăranilor şi până la palatul regelui. Sora lui Francisc I, monarhul conducător de atunci, a primit credinţa reformată. Însuşi regele şi regina mamă păreau într-un timp că îi sunt favorabili, în timp ce reformatorii priveau cu mari nădejdi către timpul când Franţa avea să fie câştigată pentru Evanghelie.

Dar nădejdile lor nu aveau să se împlinească. Încercări şi persecuţii îi aşteptau pe ucenicii lui Hristos. Totuşi, acestea erau ascunse cu îndurare de ochii lor. A intervenit un timp de pace, pentru ca ei să se întărească spre a face faţă furtunii, astfel că Reformaţiunea a făcut progrese repezi. Episcopul de Meaux lucra cu râvnă în dioceza lui pentru a instrui atât clerul, cât şi poporul. Preoţii ignoranţi şi imorali au fost îndepărtaţi şi, atât cât a fost posibil, au fost înlocuiţi cu bărbaţi instruiţi şi evlavioşi. Episcopul dorea foarte mult ca poporul lui să aibă acces la Cu-

vântul lui Dumnezeu şi lucrul acesta a fost îndeplinit în scurtă vreme. Lefèvre şi-a luat răspunderea traducerii Noului Testament; şi chiar în timp ce Biblia germană a lui Luther ieşea de sub tipar la Wittenberg, Noul Testament în limba franceză era publicat la Meaux. Episcopul n-a cruţat nici muncă, nici cheltuială pentru ca acesta să fie difuzat în parohiile lui şi în curând ţăranii din Meaux erau în posesia Sfintelor Scripturi.

Precum călătorii sfârşiţi de sete salută cu bucurie un izvor de apă vie, tot aşa au primit aceste suflete solia cerului. Lucrătorii câmpului, meseriaşii din ateliere îşi uşurau truda lor zilnică, vorbind despre adevărurile preţioase ale Bibliei. Seara, în loc să plece la cârciumă, se adunau în case pentru a citi Cuvântul lui Dumnezeu şi a se uni în rugăciuni şi laudă. O mare schimbare s-a văzut în scurtă vreme în aceste comunităţi. Deşi aparţinând clasei mai umile, ţărănimea neînvăţată care trudea din greu, puterea reformatoare şi înălţătoare a harului divin a fost văzută în viaţa ei. Umili, iubitori şi sfinţi, ei stăteau ca martori pentru ceea ce va împlini Evanghelia cu aceia care o primesc în sinceritate.

Lumina aprinsă la Meaux şi-a răspândit în depărtări razele sale. În fiecare zi numărul convertiţilor creştea. Mânia ierarhiei romane a fost pentru o vreme ţinută în frâu de rege, care dispreţuia bigotismul îngust al călugărilor; dar în cele din urmă, conducătorii papali au biruit. S-au înălţat rugurile. Episcopul de Meaux, constrâns să aleagă între foc şi retractare, a acceptat calea cea mai uşoară; dar, în ciuda căderii conducătorului, turma a rămas statornică. Totuşi, mulţi au mărturisit pentru adevăr în mijlocul flăcărilor. Prin curajul şi credincioşia lor pe rug, aceşti umili creştini au vorbit înaintea a mii de oameni care în zilele de pace nu auziseră mărturia lor.

Nu numai cel umil şi sărac a avut curajul să mărturisească pentru Hristos în mijlocul suferinţelor şi batjocurilor. În sălile domneşti ale castelelor şi palatelor, se aflau suflete nobile care preţuiau adevărul mai presus de bogăţie, rang sau chiar viaţă.

Armura regală ascundea inimi mai nobile şi mai statornice decât mantia şi mitra episcopală. Louis de Berquin era de origine nobilă. Era un cavaler curajos şi curtenitor, devotat studiului, cuviincios şi manierat şi cu o morală fără pată. „El era, spune un scriitor, un mare adept al instituţiilor papale, precum şi un serios ascultător al liturghiilor şi al predicilor... şi a încoronat aceste virtuţi tratând lutheranismul cu mare dispreţ". Dar, asemenea multor altora conduşi în mod providenţial la Biblie, a fost uimit când a descoperit în ea „nu învăţăturile Romei, ci învăţăturile lui Luther" (Wylie, b.13, cap.9). De aici înainte el s-a devotat cu totul cauzei Evangheliei.

„Cel mai cult dintre nobilii Franţei", geniul şi elocinţa lui, curajul şi zelul lui eroic neînfricat şi marea lui influenţă la curte - căci era un favorit al regelui - l-au făcut să fie privit de mulţi ca fiind cel destinat a deveni reformatorul ţării sale. Beza spunea: „Berquin ar fi putut fi un al doilea Luther, dacă ar fi găsit în Francisc I un al doilea elector". „El este mai rău decât Luther, se tânguiau papistaşii" (idem, b.13, cap.9). Fără îndoială, era mai de temut pentru romaniştii din Franţa. L-au aruncat în temniţă ca pe un eretic, dar a fost pus în libertate de rege. Lupta a continuat ani de zile. Francisc, oscilând între Roma şi Reformaţiune, uneori tolera şi alteori restrângea zelul aprig al călugărilor. Berquin a fost întemniţat de trei ori de autorităţile papale, numai pentru a fi eliberat de monarh care, admirându-i geniul şi caracterul lui nobil, a refuzat să-l jertfească răutăţii ierarhiei papale.

Berquin a fost avertizat în repetate rânduri cu privire la primejdia care-l ameninţa în Franţa şi a fost îndemnat să urmeze calea acelora care-şi găsiseră siguranţa într-un exil voluntar. Erasmus cel timid şi oportunist, care, cu toată minunăţia erudiţiei lui, n-a reuşit niciodată să se ridice la măreţia morală care ţine mai puţin la viaţă şi onoruri decât la adevăr, îi scria lui Berquin: „Cere să fii trimis ca ambasador în vreo ţară străină; du-te şi lucrează în Germania. Cunoşti [illegible] e Beda şi pe alţii ca el - el este un

monstru cu o mie de capete, care aruncă venin în toate părţile. Vrăjmaşii tăi se numesc legiune. Dacă ar fi cauza ta mai bună decât aceea a lui Isus Hristos, ei nu te-ar lăsa până nu te-ar distruge în mod mizerabil. Nu te încrede prea mult în protecţia regelui. În orice caz, nu mă compromite la facultatea de teologie" (idem, b.13, cap.9).

Dar pe măsură ce primejdiile se înmulţeau, râvna lui Berquin nu făcea decât să se întărească şi mai mult. Departe de a adopta politica prudentă şi sfatul lui Erasmus, el s-a hotărât să treacă la măsuri şi mai îndrăzneţe. El nu avea să rămână doar în apărarea adevărului, ci urma să atace rătăcirea. Acuzaţia de erezie pe care romaniştii căutau să i-o atribuie el o arunca asupra lor. Cei mai activi şi mai înverşunaţi adversari ai lui erau doctorii eruditi şi călugării departamentului teologic al marii universităţi din Paris, una dintre cele mai înalte autorităţi eclesiastice atât a oraşului, cât şi a naţiunii. Din scrierile acestor doctori, Berquin a extras douăsprezece propoziţii pe care le-a declarat în public ca fiind „contra Bibliei şi eretice" şi a cerut regelui să judece în această dispută.

Monarhul, bucuros de a pune la probă puterea şi isteţimea fruntaşilor în luptă şi bucuros pentru ocazia de a umili mândria acestor călugări îngâmfaţi, a poruncit romaniştilor să-şi apere cauza cu Biblia. Dar ei ştiau că această armă nu-i va ajuta; întemniţarea, chinul şi rugul erau armele pe care ştiau să le mânuiască mai bine. Zarurile erau aruncate şi s-au văzut gata să cadă în groapa în care nădăjduiseră să îl arunce pe Berquin. Înspăimântaţi, priveau în jur să găsească o cale de scăpare.

„Chiar în vremea aceea, a fost batjocorită o icoană a fecioarei la colţul unei străzi. S-a produs o mare agitaţie în oraş. Mulţimi de oameni s-au adunat în locul acela ca să-şi exprime indignarea şi mâhnirea. Însuşi împăratul era profund mişcat. Aceasta era o situaţie pe care călugării o puteau întoarce în favoarea lor şi s-au grăbit să tragă foloase. „Acestea sunt roadele învăţăturii lui Berquin", strigau ei. „Totul este gata să fie distrus -

religia, legile şi chiar tronul - de către această conspiraţie luterană" (idem, b.13, cap.9).

Berquin a fost iarăşi arestat. Regele a plecat din Paris, iar călugării au fost lăsaţi astfel să-şi aducă planul la îndeplinire. Reformatorul a fost cercetat şi condamnat la moarte şi, pentru ca Francisc să nu mai intervină în favoarea lui, sentinţa a fost executată chiar în ziua în care a fost pronunţată. La amiază, Berquin era condus spre locul execuţiei. O mulţime imensă se adunase să fie martoră la acest eveniment şi mulţi au văzut cu uimire şi cu presimţiri triste că victima fusese aleasă din cea mai bună şi mai curajoasă dintre familiile nobile din Franţa. Uimirea, indignarea, batjocura şi ura amară întunecau feţele acelei mulţimi furioase; dar pe o singură faţă nu se vedea nici o umbră. Gândurile martirului erau departe de scena aceea plină de frământare; el era conştient numai de prezenţa Domnului Său.

Nu lua în seamă nimic; nici carul mizerabil în care era dus, nici feţele aspre şi respingătoare ale persecutorilor lui şi nici moartea groaznică la care mergea. Acela care trăieşte, care a fost mort şi care este viu în vecii vecilor şi care are cheile morţii şi ale locuinţei morţilor era alături de el. Faţa lui Berquin radia de lumina şi pacea cerului. Se îmbrăcase cu o haină frumoasă, purtând „o pelerină de catifea, o jiletcă de satin şi damasc şi pantaloni auriţi" (D'Aubigné, History of the Reformation in Europa in the Time of Calvin, b.2, cap.16). Era pe punctul de a-şi mărturisi credinţa înaintea Împăratului împăraţilor şi a Universului care stătea ca martor şi nici un murmur nu trebuia să-i întunece bucuria.

În timp ce procesiunea înainta încet pe străzile aglomerate, oamenii observau cu uimire pacea neumbrită de nor a sufletului său, triumful plin de bucurie din priviri şi comportamentul său. „El este, spuneau ei, ca unul care stă într-un templu şi meditează la lucrurile sfinte" (Wylie, b.13, cap.9).

La rug, Berquin a încercat să adreseze câteva cuvinte poporului; dar călugării, temându-se de cuvântul său, au început să

strige, ostaşii să zăngăne armele, astfel că larma lor a acoperit glasul martirului. În felul acesta, în anul 1529, cea mai înaltă autoritate literară şi eclesiastică a Parisului cultivat a dat gloatelor din anul 1793 exemplul mârşav de a înăbuşi pe eşafod cuvintele sacre ale unui muribund" (idem, b.13, cap.9).

Berquin a fost strangulat, iar corpul i-a fost mistuit de flăcări. Vestea morţii sale a provocat mare întristare prietenilor Reformaţiunii din toată Franţa. Dar exemplul lui n-a fost uitat. „Şi noi suntem gata, spuneau martorii adevărului, să mergem cu bucurie la moarte, aţintindu-ne privirea către viaţa ce va să vie" (D'Aubigné, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin, b.2, cap.16).

În timpul persecuţiei din Meaux, pentru că învăţătorilor credinţei reformate li s-a luat dreptul de a predica, ei au plecat în alte locuri. Lefèvre plecă fără întârziere în Germania. Farel s-a reîntors în oraşul lui natal din răsăritul Franţei pentru a răspândi lumina în patria copilăriei lui. Abia sosiră aici veştile cu privire la cele întâmplate la Meaux şi adevărul pe care el îl propovăduia cu zel neînfricat a şi găsit ascultători. Imediat autorităţile l-au adus la tăcere şi a fost alungat din oraş. Pentru că nu mai putea lucra pe faţă, Farel străbătea câmpiile şi satele, învăţând în locuinţe particulare, pe pajişti retrase şi făcându-şi adepţi şi găsind adăpost în păduri şi peşterile stâncoase care fuseseră deseori umblate de el în copilărie. Dumnezeu îl pregătea pentru încercări şi mai mari. „Necazurile, persecuţiile şi uneltirile Satanei, despre care am fost avertizat, nu mi-au lipsit, spunea el, sunt mult mai aspre decât aş fi putut purta, dar Dumnezeu este Tatăl meu; El S-a îngrijit şi Se va îngriji totdeauna de puterea pe care o cer" (D'Aubigné, History of the Reformation of the Sixteenth Century, b.12, cap.9).

Ca şi în zilele apostolice, persecuţia „a lucrat mai degrabă la înaintarea Evangheliei" (Filip.1,12). Alungaţi din Paris şi Meaux, „ei s-au răspândit mergând din loc în loc şi propovăduind Cuvântul" (Fapte 8,4). Şi în felul acesta lumina şi-a croit drum în multe din provinciile îndepărtate ale Franţei.

Dumnezeu Îşi pregătea însă lucrători pentru extinderea cauzei Sale. Într-una din şcolile Parisului, se afla un tânăr liniştit, prevăzător, dând dovadă de o minte puternică şi pătrunzătoare, care se distingea atât prin curăţia vieţii lui fără pată, prin silinţa la studii, cât şi prin evlavia sa. Talentele şi sârguinţa lui au făcut din el în scurtă vreme mândria colegiului şi se anticipa cu încredere că Jean Calvin va deveni unul dintre cei mai pricepuţi şi mai onoraţi apărători ai bisericii. Dar o rază a luminii divine pătrunse înăuntrul zidurilor scolasticismului şi superstiţiei de care era înconjurat Calvin. Nu fără teamă a aflat el despre învăţăturile cele noi, dar nu se îndoia cu nimic că ereticii meritau focul căruia îi erau încredinţaţi. Dar, fără să-şi dea seama, a fost adus faţă în faţă cu erezia şi constrâns să pună la probă puterea teologiei romane în combaterea învăţăturilor protestante.

La Paris, se afla un văr al lui Calvin care primise reforma. Cei doi veri se întâlneau adesea şi discutau problemele care tulburau creştinătatea. În lume sunt doar două religii, spunea Olivetan, protestantul. Există o categorie de religii pe care le-au inventat oamenii şi în care omul se mântuieşte prin ceremonii şi prin fapte bune; cealaltă este religia care este descoperită în Biblie şi care învaţă pe om să caute mântuirea numai în harul fără plată al lui Dumnezeu.

„Mie nu-mi trebuie noile voastre doctrine, exclamă Calvin, îţi închipui tu că am trăit toată viaţa mea în rătăcire?" (Wylie, b.13, cap.7).

Dar în mintea lui s-au trezit gânduri pe care nu le putea alunga. Singur în camera lui, cugeta la cuvintele vărului său. În curând se convinse de starea sa de păcătoşenie şi s-a văzut fără Mijlocitor, înaintea unui Judecător sfânt şi drept. Mijlocirea sfinţilor, faptele bune, ceremoniile bisericii, toate acestea erau neputincioase pentru ispăşirea păcatului. Nu vedea înainte nimic altceva decât întunericul disperării veşnice. În zadar au încercat savanţii bisericii să-i aline durerea. Mărturisirile şi penitenţele

erau îndeplinite în zadar; acestea nu puteau împăca sufletul cu Dumnezeu.

Pe când era încă cuprins în aceste lupte sterile, Calvin, vizitând într-o zi din întâmplare una din pieţele publice, a văzut acolo arderea unui eretic. A rămas plin de uimire văzând pacea care cuprindea faţa martirului. În mijlocul chinurilor acelei morţi teribile şi sub condamnarea cea mai grozavă a bisericii, el dădea pe faţă o credinţă şi un curaj pe care tânărul student le-a pus în contrast dureros cu propria lui luptă şi întunecime, deşi trăia în cea mai strictă ascultare de biserică. El ştia că ereticii îşi întemeiau credinţa lor pe Biblie. S-a hotărât să o studieze şi să descopere, dacă va putea, taina bucuriei lor.

În Biblie L-a descoperit pe Hristos. „O, Tată, striga el, jertfa Lui a potolit mânia Ta, sângele Lui a spălat necurăţiile mele; crucea Lui a purtat blestemul meu; moartea Lui a făcut ispăşire pentru mine.

Am săvârşit multe nebunii, dar Tu ai pus Cuvântul Tău înaintea mea ca o făclie şi mi-ai atins inima pentru ca eu să socotesc o urâciune toate celelalte merite în afară de acelea ale lui Isus" (Martin, vol.3, cap.13).

Calvin fusese pregătit pentru a deveni preot. Pe când avea numai 12 ani, fusese numit capelan la conducerea unei biserici mici şi capul îi fusese tuns de către episcop în conformitate cu canoanele bisericii. El n-a primit consacrarea şi nici n-a îndeplinit îndatoririle unui preot, ci a devenit membru al clerului, purtând titlul slujbei şi primind o indemnizaţie pentru aceasta.

Văzând că nu va putea deveni niciodată preot, s-a îndreptat peste o vreme către studiul dreptului, dar până la urmă părăsi şi acest plan, hotărându-se să-şi devoteze viaţa Evangheliei. Dar a ezitat să devină un învăţător public. Era din fire timid şi era împovărat de simţul gravei răspunderi a poziţiei lui, dorind să se devoteze în continuare studiului. Însă insistenţele sincere ale prietenilor l-au ajutat în cele din urmă să aleagă partea cea bună. „Este un lucru minunat, spunea el, ca cineva cu o origine atât de

umilă să fie înălţat la o atât de mare demnitate" (Wylie, b.13, cap.9).

În mod liniştit, Calvin îşi începu lucrarea sa, iar cuvintele îi erau ca roua care cade pentru a înviora pământul. Părăsise Parisul şi acum se afla într-un orăşel de provincie sub protecţia prinţesei Margareta, care, din dragoste pentru Evanghelie, îşi întinsese protecţia asupra ucenicilor acesteia. Calvin era încă tânăr, cu un comportament amabil şi lipsit de pretenţii. Lucrarea lui a început cu oamenii în căminurile lor. Înconjurat de membrii familiei, el citea Biblia şi descoperea adevărurile mântuirii. Aceia care auzeau solia duceau vestea cea bună şi altora şi în scurtă vreme învăţătorul Calvin a pornit, a trecut în afara oraşului, în cătunele şi oraşele din jur. El găsea intrare atât în castele, cât şi în colibe şi înainta punând temelia bisericilor care urmau să depună o mărturie neînfricată în favoarea adevărului.

Peste câteva luni se afla iarăşi la Paris. În cercul învăţaţilor şi studenţilor domnea o agitaţie neobişnuită. Studiul limbilor vechi condusese pe oameni la Biblie şi mulţi, ale căror inimi nu fuseseră atinse de adevărurile ei, le puneau continuu în discuţie şi chiar se luptau cu apărătorii romanismului. Calvin, deşi era un luptător aprig în domeniul disputei teologice, avea de îndeplinit o misiune mai înaltă decât aceea a scolasticilor zgomotoşi. Minţile oamenilor fuseseră trezite şi acum venise timpul să li se descopere adevărul. În timp ce sălile universităţii erau pline de zgomotul disputei teologice, Calvin îşi croise drum din casă în casă, deschizând Biblia înaintea oamenilor şi vorbindu-le despre Hristos cel crucificat.

În providenţa lui Dumnezeu, Parisul trebuia să primească o nouă invitaţie de a primi Evanghelia. Chemarea lui Lefèvre şi a lui Farel fusese lepădată, dar solia trebuia să fie auzită din nou de către toate clasele din marea metropolă. Pe de altă parte, regele, influenţat fiind de consideraţii politice, nu se aşezase cu totul de partea Romei pentru a lupta împotriva Reformaţiunii. Margareta, sora lui, mai nutrea încă nădejdea că protestantismul

avea să triumfe în Franţa. Ea era hotărâtă ca credinţa reformată să fie predicată în Paris. În absenţa regelui, ea a poruncit unui pastor protestant să predice în bisericile oraşului. Dar când demnitarii papali au interzis această acţiune, prinţesa deschise uşile palatului pe faţă. Un apartament a fost amenajat drept capelă şi s-a anunţat că, în fiecare zi la o oră anumită, urma să fie ţinută o predică, iar oamenii de orice rang şi stare erau invitaţi să participe. Mulţimile se îmbulzeau la slujbă. Nu numai capela, dar şi anticamerele şi sălile erau ticsite. În fiecare zi se adunau cu miile - nobili, bărbaţi de stat, jurişti, negustori şi meseriaşi. Regele, în loc de a interzice adunările, a poruncit ca două biserici din Paris să fie deschise. Niciodată mai înainte nu fusese oraşul atât de mişcat de Cuvântul lui Dumnezeu. Duhul vieţii venit din ceruri părea să fie coborât peste oameni. Cumpătarea, curăţia, ordinea şi hărnicia au luat locul beţiei, moravurilor uşoare, certurilor şi trândăviei.

Dar nici ierarhia papală nu era inactivă. Deoarece regele încă refuza să interzică predicarea, clerul s-a îndreptat către poporul de rând. N-a fost cruţat nici un mijloc pentru a trezi temerile, prejudecăţile şi fanatismul mulţimii neştiutoare şi superstiţioase. Supunându-se orbeşte învăţătorilor falşi, Parisul, ca şi Ierusalimul din vechime, n-a cunoscut nici vremea cercetării lui şi nici lucrurile care puteau să-i dea pacea. Timp de doi ani Cuvântul lui Dumnezeu a fost predicat în capitală; dar în timp ce mulţi primiseră Evanghelia, majoritatea poporului o lepădase. Francisc făcuse o demonstraţie de toleranţă numai pentru a sluji scopurilor lui şi papistaşii au reuşit să recâştige avantajul. Din nou bisericile au fost închise, iar rugul a fost din nou aprins.

Calvin era încă la Paris, pregătindu-se prin studiu, meditaţie şi rugăciune pentru lucrările lui viitoare şi continuând să răspândească lumina. În cele din urmă însă, a fost pus sub urmărire, iar autorităţile s-au hotărât să-l ardă pe rug. Socotindu-se sigur în ascunzătoarea lui, nu era stăpânit de simţul primejdiei, când prietenii au dat buzna în camera lui cu vestea că autorităţile erau

gata să-l aresteze. Chiar în clipa aceea se auzi o ciocănitură puternică la poarta de la intrare. Nu mai era nici o clipă de pierdut. Câţiva prieteni au ţinut pe ofiţeri la uşă, pe când ceilalţi îl ajutau pe reformator să coboare pe o fereastră; apoi, cu mare grabă, şi-a croit drum spre periferia oraşului. Găsind adăpost în căsuţa unui muncitor care era prieten al reformei, s-a îmbrăcat în hainele gazdei şi, ducând pe umeri o sapă, a pornit mai departe. Călătorind spre miazăzi, şi-a găsit refugiu pe moşiile Margaretei (vezi D'Aubigné, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin, b.2, cap.3).

Aici a rămas câteva luni în siguranţă, sub protecţia prietenilor lui puternici, şi s-a angajat ca şi mai înainte în studiu. Dar inima lui era împovărată de evanghelizarea Franţei şi nu putea rămâne multă vreme inactiv. De îndată ce furtuna s-a domolit puţin, a căutat un nou câmp de lucru în Poitiers, unde era o universitate şi unde noile concepţii fuseseră deja primite favorabil. Oameni din toate clasele sociale ascultau cu bucurie Evanghelia. Ea nu era predicată în public, ci în locuinţa primarului şi adesea în grădina publică, unde Calvin desfăşura cuvintele vieţii veşnice acelora care doreau să asculte. După o vreme, când numărul ascultătorilor a crescut, au socotit că este mai sigur să se adune în afara oraşului. O peşteră dintr-o trecere îngustă şi adâncă, unde copacii şi stâncile păreau suspendate şi făceau ca ascunzătoarea să fie şi mai tainică, a fost aleasă ca loc de adunare. Grupe mici de oameni care părăseau oraşul, venind din direcţii deosebite, se întâlneau în afară. În acest loc retras Biblia era citită cu glas tare şi explicată. Tot aici s-a celebrat Cina Domnului pentru prima dată de către protestanţii din Franţa. Din această biserică mică au şi ieşit mai mulţi evanghelişti credincioşi.

Dar Calvin s-a întors din nou la Paris. Încă nu putea renunţa la speranţa că Franţa ca naţiune va primi reforma. Dar a găsit aproape toate uşile închise pentru lucrarea sa. A predica Evanghelia aici însemna să meargă direct la rug, aşa că în cele din

urmă s-a hotărât să plece în Germania. De abia a părăsit Franţa, că o aprigă furtună s-a şi dezlănţuit asupra protestanţilor; dacă ar fi rămas acolo, cu siguranţă că ar fi fost cuprins şi el în dezastrul dezlănţuit.

Reformatorii francezi, dorind să-şi vadă patria în pas cu Germania şi Elveţia, s-au hotărât să dea o lovitură îndrăzneaţă împotriva superstiţiilor Romei, care să trezească întreaga naţiune. Ca urmare, într-o noapte au aşezat în toată Franţa pancarte în care atacau liturghia. Dar, în loc să facă să înainteze Reforma, acest act de un zel necontrolat şi greşit plănuit a adus ruină nu numai peste propagatorii ei, ci şi peste prietenii credinţei reformate din întreaga Franţă. Ea a dat romaniştilor ceea ce ei doriseră de multă vreme - un pretext pentru a cere distrugerea totală a ereticilor ca agitatori primejdioşi pentru stabilitatea tronului şi pentru pacea naţiunii.

Una dintre aceste pancarte a fost aşezată de o mână ascunsă - a unui prieten imprudent sau poate a unui duşman perfid - lucrul acesta nu se va şti niciodată - pe uşa camerei particulare a regelui. Monarhul s-a umplut de mânie. În această publicaţie, superstiţiile care primiseră venerarea de-a lungul veacurilor erau atacate de o mână necruţătoare. Dar cutezanţa fără egal de a strecura aceste declaraţii clare şi şocante chiar în locuinţa regelui a trezit mânia acestuia. Câteva momente, la vederea ei, rămase mut de uimire şi tremurând. Apoi îşi manifestă mânia în această hotărâre teribilă: „Toţi aceia care sunt bănuiţi de erezia lutherană să fie prinşi. Îi voi extermina pe toţi" (idem). Zarurile fuseseră aruncate. Regele s-a hotărât să treacă întru totul de partea Romei.

Imediat au fost luate măsuri pentru arestarea oricărui lutheran din Paris. Un biet meseriaş, adept al credinţei reformate, care era obişnuit să invite pe credincioşi la adunările lor secrete, a fost arestat şi sub ameninţarea cu arderea pe rug i s-a poruncit să conducă pe emisarul papal la casa fiecărui protestant din oraş. El a refuzat cu groază această propunere josnică, dar în cele din urmă

teama de flăcări a învins, iar el a consimţit să devină trădătorul fraţilor lui. Precedat de ostie şi înconjurat de o suită de preoţi cu cădelniţe, de călugări şi soldaţi, Morin, detectivul regal, împreună cu trădătorul străbătea încet şi tăcut străzile oraşului. Demonstraţia se pretindea a fi făcută în cinstea sfântului sacrament, ,,ca un act de ispăşire pentru insulta adusă liturghiei de către protestanţi. Dar înapoia acestei procesiuni fusese conceput un plan monstruos. Atunci când sosea în dreptul casei unui lutheran, trădătorul făcea un semn, dar nu rostea nici un cuvânt. Procesiunea se oprea, se intra în casă, familia era târâtă şi pusă în lanţuri, iar ceata groaznică pornea mai departe în căutarea altor victime. ,,N-a fost cruţată nici o casă, mare sau mică, nici colegiile universităţii din Paris... Morin făcea tot oraşul să tremure... era domnia teroarei" (idem, b.4, cap.10).

Victimele erau trimise la moarte în chinuri groaznice, dându-se porunci deosebite ca focul să fie potrivit spre a le prelungi agonia. Dar ei mureau ca nişte biruitori. Statornicia lor a fost neclintită, iar pacea lor neumbrită. Prigonitorii, neputând să le clintească statornicia, se simţeau înfrânţi. ,,Eşafoadele erau înălţate în toate cartierele Parisului, iar rugurile aprinse continuu, având drept scop să răspândească groaza de erezie prin extinderea execuţiilor. Dar în cele din urmă folosul rămase de partea Evangheliei. Tot Parisul a fost în stare să vadă ce fel de oameni erau aceia care propagau învăţăturile cele noi. Nu exista amvon care să vorbească asemenea rugului martirilor. Bucuria curată care strălucea de pe feţele acestor oameni atunci când mergeau spre locul de execuţie, eroismul lor în mijlocul flăcărilor, blândeţea cu care iertau batjocurile transformau, în câteva clipe, mânia în milă şi ura în dragoste şi pledau cu o elocvenţă irezistibilă în favoarea Evangheliei" (Wylie, b.13, cap.20).

Preoţii, hotărâţi să ţină aprinsă furia poporului, au pus în circulaţie cele mai groaznice învinuiri împotriva protestanţilor. Au fost acuzaţi, de exemplu, că ar fi pus la cale masacrul catolicilor,

răsturnarea guvernării şi asasinarea regelui. Dar nici o urmă de dovadă nu putea fi arătată în sprijinul acestor afirmaţii. Aceste prevestiri ale răului urmau să aibă totuşi o împlinire, în împrejurări foarte deosebite şi din cu totul alte motive şi alt caracter. Cruzimile la care au fost supuşi protestanţii nevinovaţi de către catolici au acumulat un fel de povară a răzbunării, care în veacurile următoare a adus chiar nenorocirea pe care ei şi-o închipuiseră ca venind peste rege, peste guvernul lui şi peste supuşi; dar a fost adusă de necredincioşi şi de papistaşi. Nu întărirea, ci persecutarea protestantismului a fost faptul care, după trei sute de ani, urma să aducă asupra Franţei calamităţi groaznice.

Bănuiala, neîncrederea şi teroarea pătrunseră în toate clasele societăţii. În mijlocul alarmei generale s-a văzut cât de adânc prinsese rădăcini învăţătura lutherană în inimile oamenilor care aveau cea mai înaltă educaţie, influenţă şi nobleţe de caracter. Şi în această situaţie deodată au devenit libere multe posturi de încredere şi de cinste, din cauză că mulţi meseriaşi, tipografi, studenţi, profesori din universităţi, scriitori şi chiar oameni de la curte dispăruseră. Sute de oameni au fugit din Paris, exilându-se voluntar din locurile lor natale, în multe cazuri arătând în felul acesta că favorizaseră sau primiseră credinţa reformată. Papistaşii priveau în jur cu uimire la gândul că rămăseseră mulţi eretici în anonimat, care nu fuseseră nimiciţi. Furia lor s-a revărsat atunci peste mulţimile de victime mai umile care erau sub puterea lor. Închisorile gemeau şi chiar văzduhul părea că se întunecase de fumul rugurilor, aprinse pentru martorii Evangheliei.

Francisc I se mândrise, ca fiind promotorul în marea mişcare de redeşteptare culturală de la începutul sec. al XVI-lea. Îi plăcea să adune la curtea lui oameni eruditi din orice ţară. Tocmai dragostei lui faţă de ştiinţă şi nemulţumirii cu privire la ignoranţa şi superstiţia călugărilor se datora, în mare măsură, îngăduinţa care fusese acordată Reformei. Dar, inspirat de zelul de a stârpi erezia, acest ocrotitor al ştiinţelor a dat un edict, prin

care tipărirea a fost desfiinţată în toată Franţa. Francisc I ne oferă unul din acele exemple nenumărate care dovedesc că cultura intelectuală nu este o garanţie de ocrotire împotriva intoleranţei şi persecuţiei religioase.

Franţa, printr-o ceremonie solemnă şi publică, urma să se consacre cu totul operei de distrugere a protestantismului. Preoţii au cerut ca insulta adresată Cerului prin condamnarea liturghiei să fie ispăşită în sânge, iar regele, pentru binele poporului lui, să-şi dea în mod public consimţământul asupra acestui plan mârşav.

Ziua de 21 ianuarie 1535 a fost stabilită pentru acest ceremonial lugubru. Au fost stârnite temerile superstiţioase şi ura fanatică a întregii naţiuni, iar Parisul a fost asaltat de mulţimile care umpluseră străzile venind din toate împrejurimile. Ziua urma să fie inaugurată printr-o procesiune vastă şi impunătoare. Casele de pe drumul pe care urma să treacă procesiunea erau drapate în doliu şi din loc în loc erau ridicate altare. În faţa fiecărei uşi era aprinsă o torţă în cinstea „sfântului sacrament". Înainte de zorii zilei, procesiunea s-a format la palatul regelui. În faţă mergeau steagurile şi crucile mai multor parohii; după aceea locuitorii, mergând doi câte doi şi ducând torţe. Urmau cele patru ordine călugăreşti, fiecare în costumul lui specific. Apoi venea o renumită colecţie de moaşte. După toate acestea, eclesiasticii trufaşi veneau călări în mantiile lor de purpură şi stacojiu, împodobiţi cu pietre preţioase, o demonstraţie pompoasă şi strălucitoare.

„Ostia era purtată de episcopul Parisului sub un baldachin măreţ... purtat de patru prinţi de sânge nobil. După ostie urma regele... În ziua aceea Francisc I nu purta nici coroana şi nici haina de domnitor. Cu capul descoperit, cu ochii plecaţi şi în mână cu o lumânare aprinsă, regele Franţei a apărut în postura de penitent" (idem, b.13, cap.21). La fiecare altar se pleca în umilinţă, nu pentru ticăloşiile care-i mânjeau sufletul, nici pentru sângele nevinovat care-i păta mâinile, ci pentru păcatul groaznic al supuşilor lui care îndrăzniseră să condamne liturghia. După el

veneau regina şi demnitarii statului, mergând şi ei doi câte doi, fiecare cu câte o torţă aprinsă.

Ca o parte a slujbelor zilei, însuşi monarhul s-a adresat oficialităţilor regatului în sala cea mare a palatului episcopului. Cu o faţă plină de amărăciune a apărut înaintea lor şi, în cuvinte de o elocvenţă mişcătoare, a deplâns „crima, hula, ziua de durere şi de dispreţ" care venise peste naţiune. Şi a chemat pe toţi supuşii credincioşi să ajute la stârpirea ereziei otrăvitoare care ameninţa Franţa cu ruina. „Cât este de adevărat, domnilor, că eu sunt regele vostru, spunea el, dacă aş vedea unul din membrele mele mânjite sau infectate de această putreziciune detestabilă, vi l-aş da să-mi fie tăiat... Mai mult, dacă aş vedea vreunul dintre copiii mei mânjiţi de ea, nu l-aş cruţa. L-aş da şi l-aş jertfi lui Dumnezeu". Şi încetinându-şi pledoaria înecat în lacrimi, toată adunarea plângea, exclamând într-un glas: „Vrem să trăim şi să murim pentru religia catolică!" (D'Aubigné, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin, b.4, cap.12).

Întunericul naţiunii care lepădase lumina adevărului deveni şi mai înspăimântător. Harul „care aduce mântuire" se arătase; dar Franţa, după ce a privit puterea şi sfinţenia lui, după ce mii au fost atraşi de frumuseţea lui divină, după ce oraşe şi sate fuseseră iluminate de razele lui, îşi întorsese spatele, alegând mai degrabă întunericul decât lumina. Oamenii respinseseră darul ceresc atunci când le fusese oferit. Ei numiseră răul bine şi binele rău, până când au căzut victime de bună voie propriei lor amăgiri de sine. Acum, cu toate că ar fi putut crede că în realitate făceau un serviciu lui Dumnezeu persecutând pe poporul Său, această sinceritate nu-i lăsa fără vină. Ei lepădaseră de bună voie lumina care i-ar fi salvat de amăgire, de împovărarea sufletului şi vina sângelui vărsat.

Un jurământ solemn de a stârpi erezia a fost făcut în catedrala cea mare, în care trei sute de ani mai târziu urma să fie întronată zeiţa raţiunii de către o naţiune care uitase pe Dumnezeul

cel viu. Din nou se porni procesiunea, iar reprezentanţii Franţei s-au hotărât să înceapă lucrarea pe care juraseră să o aducă la îndeplinire. La distanţe mici fuseseră ridicate eşafoduri, pe care urmau să fie arşi de vii unii creştini protestanţi şi s-a aranjat ca lemnele să fie aprinse în clipa în care se apropia regele, iar procesiunea să se oprească pentru a vedea execuţia" (Wylie, b.13, cap.21). Amănuntele torturilor suferite de aceşti martiri pentru Hristos sunt prea sfâşietoare pentru a fi redate; dar din partea victimelor nu s-a manifestat nici o ezitare. Fiind silit să renege, unul dintre ei răspunse: „Nu fac decât să cred în ceea ce au predicat la început profeţii şi apostolii şi ceea ce au crezut toţi sfinţii. Credinţa mea are o încredere în Dumnezeu care va rezista tuturor puterilor iadului" (D'Aubigné, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin, b.4, cap.12).

Procesiunea se oprea din când în când la locurile de tortură. După ce a ajuns iarăşi la locul de unde plecase, la palatul regal, mulţimea s-a împrăştiat, iar regele şi prelaţii s-au retras, mulţumiţi de realizările zilei şi felicitându-se că lucrarea începută avea să fie continuată până la distrugerea totală a ereziei.

Evanghelia păcii pe care Franţa o lepădase avea să fie dezrădăcinată, iar rezultatele urmau să fie groaznice. Astfel, în ziua de 21 ianuarie 1793, la două sute cincizeci şi opt de ani din ziua în care Franţa se predase cu totul persecutării reformaţilor, o altă procesiune, având un scop cu totul deosebit, trecea pe străzile Parisului. „Împăratul era iarăşi figura centrală; iarăşi era frământare şi strigăte, iarăşi se auzea dorinţa după mai multe jertfe; iarăşi se ridicară eşafoadele întunecate; şi din nou scenele zilei s-au încheiat prin execuţii îngrozitoare; Ludovic al XVI-lea, luptându-se corp la corp cu temnicerii şi executorii lui, a fost târât până la butuc şi ţinut acolo cu forţa până când securea a căzut, iar capul lui tăiat s-a rostogolit pe eşafod" (Wylie, b.13, cap.21). Şi regele n-a fost singura victimă; aproape în acelaşi loc, două mii opt sute de fiinţe omeneşti au pierit de ghilotină în zilele sângeroase ale domniei Teroarei.

Reformaţiunea prezentase lumii o Biblie deschisă şi desigilase preceptele Legii lui Dumnezeu, susţinând cerinţele ei în faţa conştiinţei oamenilor. Iubirea Infinită descoperise oamenilor legile şi principiile cerului. Dumnezeu spusese: „Să le păziţi şi să le împliniţi; căci aceasta va fi înţelepciunea şi priceperea voastră înaintea popoarelor, care vor auzi vorbindu-se de toate aceste legi şi vor zice: „Acest neam mare este un popor cu totul înţelept şi priceput!" (Deut.4,6). Când Franţa a lepădat acest dar al Cerului, ea a semănat seminţele anarhiei şi ruşinii, iar lucrarea inevitabilă a cauzei şi efectului a dus la Revoluţie şi la domnia Teroarei.

Cu mult înainte de persecuţia provocată de pancarte, îndrăzneţul şi înflăcăratul Farel fusese obligat să fugă din ţara lui natală. El a apărut în Elveţia şi, prin lucrările lui prin care a ajutat lucrarea lui Zwingli, a dus la înclinarea balanţei în favoarea Reformaţiunii. Urma să petreacă ultimii ani aici, cu toate acestea a continuat să exercite o influenţă hotărâtă asupra Reformei din Franţa. În primii ani ai exilului, eforturile lui au fost îndreptate în mod deosebit către răspândirea Evangheliei în ţara natală. A petrecut mult timp în predicare printre compatrioţii de lângă graniţă, unde cu o atenţie neobosită veghea asupra conflictului, ajutând prin cuvinte de încurajare şi sfat. Cu ajutorul altor exilaţi, scrierile reformatorilor germani au fost traduse în limba franceză şi împreună cu Biblia franceză au fost tipărite în cantităţi mari. Prin colportori, aceste lucrări au fost vândute pe scară largă în Franţa. Au fost date colportorilor cu un preţ mic şi în felul acesta câştigurile lucrării i-au făcut în stare să o ducă mai departe.

Farel şi-a început lucrarea în Elveţia, deghizat într-un învăţător umil. Repartizat într-o parohie izolată, s-a devotat educaţiei copiilor. Pe lângă învăţăturile şcolare obişnuite, el a introdus cu prudenţă adevărurile Bibliei, nădăjduind că prin copii va ajunge la părinţi. Pentru că erau unii care credeau, preoţii au hotărât să oprească lucrarea, iar oamenii superstiţioşi din regiune au fost

aţâţaţi să se împotrivească. „Aceasta nu poate fi Evanghelia lui Hristos", susţineau preoţii, „deoarece predicarea ei nu aduce pace, ci război" (Wylie, b.14, cap.3). Asemenea primilor ucenici, când Farel era persecutat într-un oraş, fugea în altul. Din sat în sat, din oraş în oraş, el mergea călătorind pe jos, suferind de foame, de frig şi de oboseală şi peste tot viaţa îi era în primejdie. Predica în pieţe, în biserici, uneori la amvoanele catedralelor. Alteori găsea biserica goală; uneori predica îi era întreruptă de strigăte şi batjocuri; deseori era înlăturat cu forţa de la amvon. Nu o dată a fost prins de gloată şi bătut de moarte. Cu toate acestea el mergea înainte. Deşi deseori respins, cu o dârzenie neobosită, el se întorcea din nou la luptă; şi unul după altul, a văzut oraşele şi cetăţile care fuseseră bastioane ale papalităţii, deschizând porţile pentru Evanghelie. Parohia cea mică în care a lucrat la început a primit în scurtă vreme credinţa reformată. Oraşele Morat şi Neuchâtel au renunţat şi ele la riturile romano-catolice şi au îndepărtat chipurile idolatre din biserici.

Farel dorise de multă vreme să înfigă stindardul protestant în Geneva. Dacă acest oraş ar fi putut fi câştigat, ar fi devenit un centru pentru Reformaţiune în Franţa, Elveţia şi Italia. Cu această ţintă în faţă, şi-a continuat lucrarea până ce multe din oraşele şi satele din jur au fost câştigate. Apoi, împreună cu un singur însoţitor a intrat în Geneva. Dar nu i-a fost îngăduit să predice decât de două ori. Preoţii, încercând zadarnic să obţină condamnarea de către autorităţile civile, l-au chemat în faţa unui consiliu eclesiastic la care au venit cu arme ascunse sub mantii, hotărâţi să-i ia viaţa. În afara sălii, o gloată furioasă cu ciomege şi săbii a fost adunată pentru a fi sigură de moartea lui în caz că ar fi reuşit să scape de la consiliu. Dar prezenţa magistraţilor şi a forţei armate l-a salvat. A doua zi dis-de-dimineaţă, a fost condus împreună cu tovarăşul lui peste lac într-un loc sigur. În felul acesta s-a încheiat primul lui efort de a evangheliza Geneva.

Pentru încercarea următoare a fost aleasă o unealtă mai umilă - un tânăr atât de modest la înfăţişare, încât a fost tratat cu răceală chiar de către prietenii declaraţi ai Reformei. Oare ce putea face acesta acolo unde Farel a fost lepădat? Cum putea acesta, cu atât de puţin curaj şi experienţă, să înfrunte furtuna din faţa căreia cei mai puternici şi mai curajoşi fuseseră obligaţi să fugă? „Nici prin putere, nici prin tărie, ci prin Duhul Meu, zice Domnul" (Zah. 4,6) „Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii pentru a face de ruşine pe cele tari". „Pentru că nebunia lui Dumnezeu este mai înţeleaptă decât oamenii; şi slăbiciunea lui Dumnezeu este mai tare decât oamenii". (1 Cor. 1,27.25).

Froment şi-a început lucrarea ca învăţător. Adevărurile pe care le preda copiilor la şcoală, aceştia le repetau acasă. În curând, şi părinţii au venit să asculte explicaţia Bibliei, până când clasele s-au umplut de ascultători atenţi. Noi Testamente şi broşuri au fost distribuite gratuit şi ele ajungeau la mulţi care nu îndrăzneau să vină pe faţă să asculte învăţăturile cele noi. După o vreme, şi acest lucrător a fost obligat să fugă; dar adevărurile pe care le-a predat au pus stăpânire pe minţile oamenilor. Reformaţiunea fusese sădită şi continua să se întărească şi să se extindă. Predicatorii s-au reîntors şi prin lucrările lor cultul protestant a fost întemeiat în Geneva.

Oraşul se declarase deja de partea Reformaţiunii când Calvin, după multe călătorii şi greutăţi, a intrat pe porţile lui. Întorcându-se după o ultimă vizită în locul său de naştere, găsi drumul spre Basel barat de armatele lui Carol al V-lea, aşa că a fost obligat să meargă pe o rută ocolită la Geneva.

În această vizită Farel a recunoscut.mâna lui Dumnezeu. Deşi Geneva primise credinţa protestantă, mai rămânea totuşi o mare lucrare de făcut acolo. Nu cu mulţimile sunt oamenii convertiţi la Dumnezeu, ci ca indivizi, lucrarea de renaştere trebuind să fie îndeplinită în inimă şi în conştiinţă prin puterea Duhului Sfânt şi nu prin decretele conciliilor. Cu toate că locuitorii Genevei lepădaseră autoritatea Romei, ei nu erau atât de pregătiţi să re-

nunţe la viciile care se înrădăcinaseră sub dominaţia ei. A întemeia aici principiile cele curate ale Evangheliei şi a pregăti poporul să ocupe cu demnitate poziţia la care Providenţa îl chema nu era o sarcină deloc uşoară.

Farel era convins că a găsit în Calvin pe acela care se putea uni cu el în această lucrare. În numele lui Dumnezeu, l-a implorat pe tânărul evanghelist să rămână şi să lucreze acolo. Calvin s-a dat înapoi îngrozit. Timid şi iubitor de pace, evita legătura cu spiritul îndrăzneţ, independent şi chiar violent al locuitorilor din Geneva. Sănătatea lui firavă împreună cu deprinderile lui de a studia îl făceau să caute să se retragă. Crezând că prin pana lui ar putea servi mai bine cauza Reformei, dorea să găsească un loc liniştit pentru studiu şi de acolo, prin scris, să instruiască şi să întărească bisericile. Dar sfatul solemn al lui Farel i-a venit ca o chemare din cer pe care n-a îndrăznit să o refuze. „I s-a părut, spunea el, că mâna lui Dumnezeu s-a coborât din cer, că l-a prins şi l-a ţintuit irevocabil de locul pe care era atât de nerăbdător să-l părăsească" (D'Aubigné, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin, b.9, cap.17).

În timpul acesta, primejdii mari ameninţau cauza protestantă. Anatemele papei fulgerau împotriva Genevei şi naţiuni puternice o ameninţau cu distrugerea. Cum urma să reziste acest oraş mic în faţa ierarhiei papale, care deseori îi silise pe regi şi împăraţi să se supună? Cum se putea împotrivi armatelor marilor cuceritori ai lumii?

În întreaga creştinătate, protestantismul era ameninţat de duşmani redutabili. După ce primele biruinţe asupra Reformaţiunii au trecut, Roma adusese forţe noi, nădăjduind să-şi desăvârşească distrugerea. Pe vremea aceasta a fost creat ordinul iezuiţilor, cel mai tiran, cel mai lipsit de conştiinţă şi puternic dintre toţi apărătorii papalităţii. Călugării acestui ordin erau cu totul izolaţi de orice fel de legături pământeşti şi interese omeneşti, morţi faţă de cerinţele afecţiunii naturale, cu raţiunea

şi conştiinţa complet înăbuşite. Iezuiţii nu cunoşteau nici o regulă, nici o legătură, afară de aceea a ordinului lor, şi nici o datorie afară de aceea a extinderii puterii lui (vezi note suplim.). Evanghelia lui Hristos i-a făcut în stare pe aderenţii ei să facă faţă primejdiei şi să suporte suferinţele, fără să se descurajeze din cauza frigului, a foamei, a trudei şi a sărăciei, ca să înalţe steagul adevărului, făcând faţă scaunului de tortură, temniţei şi rugului. Pentru a lupta împotriva acestor forţe, iezuismul inspira pe urmaşii lui cu un fanatism care-i făcea în stare să îndure şi ei primejdii asemănătoare ca să opună puterii adevărului toate mijloacele de amăgire. N-a existat o crimă mai oribilă pe care să n-o săvârşească, nici o amăgire prea josnică pentru a o practica, nici o prefăcătorie prea perfidă la care să nu recurgă. Legaţi prin jurământ pentru o sărăcie şi umilinţă continuă, ei aveau scopul de a câştiga bogăţie şi putere, ca să fie devotaţi înăbuşirii protestantismului şi restabilirii supremaţiei papale.

Ca membri ai ordinului lor, aveau un aparent veşmânt de sfinţenie, vizitând închisori şi spitale, ajutând pe bolnavi şi pe săraci, mărturisind că au renunţat la lume şi purtând numele sfânt al lui Isus care a venit să facă binele. Însă, sub această înfăţişare exterioară fără reproş, se ascundeau adesea planurile cele mai josnice şi criminale. Un principiu fundamental al ordinului era acela că scopul scuză mijloacele. Şi în virtutea acestui principiu, minciunile, furturile, jurămintele false, asasinatele erau nu numai scuzate, dar erau şi recomandate atunci când slujeau interesele bisericii. Sub diverse deghizări, iezuiţii îşi croiau drum în funcţii de stat, devenind chiar consilieri ai regelui şi conducând astfel politica naţiunilor. Se făceau servitori pentru a spiona pe stăpânii lor. Înfiinţau şcoli pentru copiii prinţilor şi ai nobililor şi şcoli pentru poporul de rând, în care copiii protestanţilor erau atraşi şi educaţi în păzirea ritualurilor papale. Toată pompa şi manifestarea exterioară de atunci a cultului romano-catolic avea de scop să producă confuzie, să uimească şi să cucerească imaginaţia şi în felul acesta libertatea, pentru care

părinţii luptaseră şi muriseră, să fie trădată de copii. Iezuiţii s-au răspândit cu repeziciune în Europa şi oriunde ajungeau se producea o reînviorare a papalităţii.

Pentru a le da o putere mai mare, a fost dată o bulă papală care împuternicea inchiziţia (vezi note suplimentare). În ciuda oroarei cu care era privit, chiar şi în ţările catolice, acest tribunal groaznic a fost din nou înfiinţat de către conducătorii papistaşi, astfel că cruzimile prea groaznice pentru a suporta lumina zilei au fost repetate în temniţe ascunse. În multe ţări, mii şi mii de oameni chiar din floarea naţiunii, cei mai sinceri şi mai nobili, cei mai inteligenţi, mai educaţi, pastori evlavioşi şi devotaţi cetăţeni harnici şi patrioţi, savanţi eminenţi, artişti talentaţi şi meseriaşi pricepuţi, erau omorâţi sau obligaţi să fugă în alte ţări.

Acestea au fost mijloacele la care a recurs Roma pentru a stinge lumina Reformaţiunii, pentru a despărţi pe oameni de Biblie şi pentru a restabili ignoranţa şi superstiţia Evului Mediu. Dar, sub binecuvântarea lui Dumnezeu şi prin lucrarea acelor bărbaţi nobili pe care El i-a ridicat să continue lucrarea lui Luther, protestantismul n-a fost distrus. El nu şi-a datorat puterea favoarei sau armelor prinţilor. Ţările cele mai mici, popoarele cele mai umile şi mai puţin puternice au devenit citadelele lui, aducând biruinţa Reformaţiunii. Astfel era Geneva cea mică, înconjurată de vrăjmaşi puternici care complotau distrugerea ei; era Olanda de pe ţărmurile nisipoase ale Mării Nordului, luptând cu tirania Spaniei, pe atunci cel mai mare şi mai bogat dintre regate, ca şi Suedia cea pustie şi săracă.

Timp de aproape treizeci de ani, Calvin a lucrat la Geneva, mai întâi pentru a întemeia acolo o biserică care să accepte moralitatea biblică şi după aceea pentru înaintarea Reformaţiunii în Europa. Darul lui de învăţător public n-a fost fără greşeală şi nici învăţăturile lui nu erau fără lipsuri. Dar el a fost unealta în vestirea adevărurilor care erau de o importanţă deosebită în timpul lui pentru susţinerea principiilor protestantismului împotriva valului rapid de reîntoarcere a papalităţii şi în promovarea în

bisericile reformate a simplităţii şi curăţiei vieţii, în locul mândriei şi stricăciunii de sub influenţa învăţăturii romano-catolice.

Din Geneva, porneau publicaţii şi învăţători pentru a răspândi învăţăturile reformate. În locul acesta cei persecutaţi din toate ţările căutau îndrumare, sfat şi încurajare. Oraşul lui Calvin devenise un refugiu pentru reformaţii prigoniţi din toată Europa apuseană. Fugind de furtunile îngrozitoare care bântuiseră timp de secole, fugarii se adunau la porţile Genevei. Înfometaţi, răniţi, lipsiţi de cămin şi de rude, erau primiţi cu căldură şi îngrijiţi cu dragoste; şi, ca o compensaţie pentru căminul oferit aici, ei au binecuvântat oraşul adopţiunii lor prin iscusinţa, ştiinţa şi pietatea lor. Dar mulţi care găsiseră un refugiu aici se reîntorceau în ţările lor pentru a rezista tiraniei Romei. John Knox, viteazul reformator scoţian, nu puţini puritani englezi, protestanţii din Olanda şi Spania, hughenoţii din Franţa duceau din Geneva făclia adevărului, pentru a lumina întunericul din ţările lor natale.

Capitolul 13

În Ţările de Jos şi Scandinavia

În Ţările de Jos, tirania papală a provocat încă de timpuriu un protest hotărât. Cu şapte sute de ani înainte de venirea lui Luther, pontiful roman a fost acuzat fără teamă de doi episcopi care, cunoscând caracterul cel adevărat al „sfântului scaun", au fost trimişi cu următoarea solie la Roma: Dumnezeu „a făcut din împărăteasa şi mireasa Lui, biserica, o moştenire veşnică şi nobilă pentru familia ei, o zestre care nu putrezeşte şi nu piere niciodată, dându-i un sceptru şi o coroană veşnică, ale cărei beneficii ţi le-ai însuşit asemenea unui hoţ. Te-ai aşezat în Templul lui Dumnezeu; şi în loc să fii păstor, ai devenit lup pentru oi;... ne-ai făcut să credem că eşti episcopul suprem, dar te porţi mai degrabă ca un tiran... În loc să fii robul robilor, cum îţi place să te numeşti, cauţi să devii domnul domnilor... Aduci dispreţ peste poruncile lui Dumnezeu; dar... Duhul Sfânt este ziditorul tuturor bisericilor de pe întinsul lumii... Cetatea Dumnezeului nostru, ai cărei cetăţeni suntem, cuprinde toate colţurile cerului; şi este mai mare decât oraşul, numit de către sfinţii profeţi Babilonul, care pretinde a fi de origine divină şi care se înalţă prin sine până la cer, se laudă că înţelepciunea lui este nemuritoare; iar în cele din urmă, fără nici un temei, afirmă că ea n-a greşit niciodată şi nici nu poate greşi" (Gerard Brandt, His-

ory of the Reformation in and About the reformation in and about the Low Countries, b.1, p.6).

După un secol, şi alţii s-au ridicat pentru a repeta acest protest. Şi acei învăţători de la început, călătorind prin diferite ţări şi unoscuţi sub nume diferite, care au avut caracterul misionarilor aldenzi şi au răspândit pretutindeni cunoştinţa Evangheliei, au ătruns şi în Ţările de Jos. Învăţăturile lor s-au răspândit cu epeziciune. Ei au tradus Biblia valdenză în versuri în limba landeză. Ei spuneau că „în ea se găsea o mare superioritate: ici glume, nici poveşti, nici fleacuri, nici amăgiri, ci numai cuintele adevărului; că, desigur, ici şi colo era câte o coajă tare, ar că miezul şi dulceaţa a ceea ce era bun şi sfânt putea fi escoperit cu uşurinţă în ea" (idem, b.1, p.14). Aşa scriau prietenii redinţei celei vechi încă din secolul al XII-lea.

Acum au început persecuţiile Romei; dar, în mijlocul ruurilor şi torturilor, credincioşii continuau să se înmulţească, delarând cu hotărâre că Biblia este singura autoritate infailibilă în naterie de religie şi că „nici un om nu poate fi constrâns să readă, ci trebuie să fie câştigat prin predicare" (Martyn, vol.2, .87).

Învăţăturile lui Luther au găsit un teren fertil în Ţările de Jos, nde s-au ridicat bărbaţi sinceri şi credincioşi pentru a predica vanghelia. Dintr-una din provinciile Olandei a ieşit Menno Sinons. Instruit ca romano-catolic şi hirotonit ca preot, era cu totul ecunoscător în ceea ce priveşte Biblia, pe care nu o citise de eama de a nu fi amăgit de erezie. Atunci când l-a cuprins o înloială cu privire la doctrina transubstanţiaţiunii, el a privit-o find ca o ispită din partea Satanei şi, prin rugăciune şi mărturisire, . căutat să se libereze de ea, dar în zadar. Începu să facă fapte de lesfrâu pentru a încerca să aducă la tăcere glasul mustrător al onştiinţei, dar a fost fără folos. După un timp, a fost condus la tudiul Noului Testament şi acesta împreună cu scrierile lui uther l-au determinat să primească credinţa reformată. Apoi, la curt timp a fost martor într-un sat vecin la decapitarea unui om

condamnat la moarte pentru că se rebotezase. Aceasta l-a făcut să studiere Biblia cu privire la botezul copiilor. Dar n-a putut găsi nici o dovadă în Scripturi în favoarea lui; a văzut, dimpotrivă, că pocăinţa şi credinţa sunt peste tot cerute ca o condiţie pentru primirea botezului.

Menno s-a retras din biserica romano-catolică, consacrându-şi viaţa predicării adevărurilor pe care le primise. Atât în Germania, cât şi în Ţările de Jos se ivise o grupă de fanatici care susţineau învăţături absurde şi provocatoare de răscoală, batjocorind ordinea şi decenţa sau recurgând la violenţă şi răzvrătire. Menno a văzut rezultatele grozave la care urmau să ajungă în mod inevitabil aceste mişcări şi s-a împotrivit cu putere învăţăturilor rătăcite şi metodelor sălbatice ale acestor fanatici. Totuşi, erau mulţi care fuseseră înşelaţi de către aceşti fanatici, dar care apoi renunţaseră la învăţăturile lor amăgitoare. Şi mai existau încă mulţi urmaşi ai vechilor creştini, roade ale învăţăturilor valdenze. Menno a lucrat cu mare râvnă şi succes printre aceste grupe.

Timp de 25 de ani a călătorit încoace şi încolo împreună cu soţia şi copiii săi, îndurând greutăţi şi lipsuri mari, fiind continuu cu viaţa în primejdie. A parcurs Ţările de Jos şi nordul Germaniei, lucrând îndeosebi printre clasele mai umile, dar exercitând o influenţă vastă. Cu o elocinţă înnăscută, deşi avea puţină instruire, era un bărbat cu o integritate fără reproş, cu un spirit umil şi un comportament amabil, de o evlavie sinceră şi serioasă, exemplificând în viaţa lui preceptele pe care le predica, fapt care câştiga încrederea oamenilor. Discipolii lui au fost asupriţi. Ei au avut mult de suferit fiind confundaţi cu fanaticii din Münster, dar cu toate acestea datorită lucrării lui mulţi au fost convertiţi.

Nicăieri n-au fost primite învăţăturile reformate mai mult decât în Ţările de Jos. În câteva ţări, aderenţii lor au suferit cea mai groaznică persecuţie. În Germania, Carol al V-lea interzisese Reformaţiunea şi ar fi adus cu bucurie pe toţi adepţii ei la

ug; dar prinţii s-au ridicat ca o barieră împotriva tiraniei lui. n Olanda, în care puterea lui era şi mai mare, edictele perse- utoare au urmat unul după altul în rapidă succesiune. Citirea Bibliei, ascultarea ei, predicarea sau chiar a vorbi despre ea nsemna culpabilitate gravă şi moarte pe rug. De asemenea, ugăciunea în ascuns, refuzul închinării în faţa unei icoane au intonarea unui psalm erau fapte care se pedepseau cu noartea. Chiar şi aceia care îşi renegau rătăcirile erau con- lamnaţi şi, dacă erau bărbaţi, erau ucişi cu sabia, iar dacă rau femei, erau arse de vii. Mii au pierit sub domnia lui Carol i a lui Filip al II-lea.

Odată a fost adusă înaintea inchizitorilor o familie întreagă, cuzată că nu vine la liturghie şi se închină acasă. La cercetarea ăcută cu privire la practicile lor, fiul cel mai tânăr a răspuns: „Ne plecăm pe genunchi şi ne rugăm ca Dumnezeu să ne lu- nineze mintea şi să ne ierte păcatele; ne rugăm pentru suveranul ıostru, ca domnia lui să fie prosperă şi viaţa lui fericită, ne ugăm pentru judecătorii noştri, ca Dumnezeu să-i păzească" Wylie, b.18, cap.6). La aceste cuvinte, câţiva dintre judecători ıu fost mişcaţi profund, cu toate acestea tatăl şi unul dintre fii au ost condamnaţi la rug.

Furia prigonitorilor era întrecută de credinţa martirilor. Nu ıumai bărbaţii, dar chiar şi femeile cele delicate şi tinerele fete lădeau pe faţă un curaj neînfrânt. „Soţiile luau atitudine lângă ugul bărbaţilor lor şi, în timp ce ei ardeau, ele şopteau cuvinte le mângâiere sau cântau psalmi pentru a-i încuraja; tinerele in- rau de vii în mormânt, ca şi când ar fi intrat în camera odihnei entru noapte; sau mergeau pe eşafod şi la foc îmbrăcate în cele nai bune veşminte, ca şi cum ar fi mers la căsătorie" (idem,).18, cap.6).

Ca şi zilele în care păgânismul căuta să distrugă Evanghelia, ângele creştinilor era o sămânţă (vezi Tertullian, Apologia, parag. 0). Persecuţia a slujit la creşterea numărului martorilor pentru ıdevăr. An după an, monarhul, înfuriat de neclintita hotărâre a

oamenilor, săvârşea lucrarea lui barbară, dar totul era zadarnic. Abia sub conducerea nobilului Wilhelm de Orania revoluţia a adus în cele din urmă Olandei libertatea de a se închina lui Dumnezeu.

În munţii Piemontului, pe câmpiile Franţei şi pe ţărmurile Olandei, înaintarea Evangheliei a fost însemnată cu sângele discipolilor ei. Dar în ţările din nord ea a găsit o intrare paşnică. Studenţii de la Wittenberg, reîntorcându-se la căminele lor, au adus credinţa reformată în Scandinavia. Publicarea scrierilor lui Luther a contribuit şi ea la răspândirea luminii. Oamenii simpli, cutezători din nord s-au întors de la stricăciunea, pompa şi superstiţiile Romei, pentru a primi curăţia şi simplitatea adevărurilor dătătoare de viaţă ale Bibliei.

Tausen, „reformatorul Danemarcei", era fiul unui ţăran. Băiatul a dat de timpuriu dovadă de o inteligenţă viguroasă; el înseta după instruire; dar nu-i putea fi dată în condiţiile modeste în care se găseau părinţii lui, aşa că a intrat într-o mânăstire. Aici, curăţia vieţii lui împreună cu stăruinţa şi cu credincioşia lui au câştigat simpatia superiorului său. Şi în urma unei examinări, s-a dovedit că poseda talente care promiteau în viitor mari servicii bisericii. S-a luat, deci, hotărârea să i se dea o educaţie la una din universităţile Germaniei sau în Ţările de Jos. Tânărului student i s-a dat îngăduinţa să aleagă o şcoală, cu condiţia să nu meargă la Wittenberg. Studentul bisericii nu trebuia să fie influenţat de otrava ereziei. Aşa spuneau călugării.

Tausen a mers la Köln, care era pe atunci, ca şi acum, una din fortăreţele romanismului. Aici a fost repede dezgustat de misticismul profesorilor. Cam în aceeaşi vreme i-au căzut în mână şi scrierile lui Luther. Le-a citit cu uimire şi plăcere şi a dorit foarte mult să se bucure de îndrumarea personală a reformatorului. Dar a face lucrul acesta însemna să-şi asume riscul jignirii superiorului lui şi să piardă susţinerea din partea lui. S-a hotărât repede şi în scurtă vreme s-a înscris ca student la Wittenberg.

Întorcându-se în Danemarca, a revenit la mânăstire. Nimeni nu l-a bănuit de lutheranism; el nu şi-a dezvăluit secretul, ci a încercat, fără să provoace prejudecăţile tovarăşilor lui, să-i aducă la o credinţă mai curată şi la o viaţă mai sfântă. A deschis Biblia, le-a explicat înţelesul ei adevărat şi, în cele din urmă, le-a predicat pe Hristos ca îndreptăţire a păcătosului şi singura lui nădejde de mântuire. Mare a fost mânia superiorului care-şi pusese mari speranţe în el, ca într-un apărător brav al Romei. Imediat a fost mutat într-o altă mânăstire şi închis într-o celulă, sub o supraveghere aspră.

Spre groaza noilor lui păzitori, câţiva călugări s-au declarat convertiţi la protestantism. Printre gratiile celulei, Tausen transmitea tovarăşilor lui cunoştinţa despre adevăr. Dacă părinţii bisericeşti danezi ar fi fost iscusiţi în planul bisericii de a trata erezia, glasul lui Tausen n-ar mai fi fost auzit niciodată; dar în loc să-l închidă într-o temniţă subterană, l-au dat afară din mânăstire. Acum erau fără putere. Tocmai atunci fusese dat un edict regal, care oferea protecţie învăţătorilor noii doctrine. Tausen a început să predice. Bisericile i se deschideau, iar oamenii se înghesuiau să-l asculte. Şi alţii predicau Cuvântul lui Dumnezeu. Noul Testament tradus în limba daneză era pretutindeni răspândit. Eforturile făcute de papistaşi de a distruge lucrarea nu făcuseră decât să o extindă şi, în scurtă vreme, Danemarca a primit credinţa reformată.

Şi în Suedia, tineri care băuseră din izvorul de la Wittenberg au adus apa vieţii concetăţenilor lor. Doi dintre conducătorii reformaţiunii suedeze, Olaf şi Laurentius Petri, fiii unui fierar din Orebro, studiaseră sub îndrumarea lui Luther şi a lui Melanchton, iar adevărurile pe care le învăţaseră în felul acesta erau gata să le facă cunoscute şi altora. Asemenea marelui reformator, Olaf a trezit poporul cu zelul şi cu elocinţa lui, în timp ce Laurentius, asemenea lui Melanchton, era erudit, prevăzător şi liniştit. Amândoi erau bărbaţi cu o evlavie arzătoare, cu înalte cunoştinţe teologice şi cu un curaj neclintit în înaintarea adevăru-

lui. Dar opoziţia papistaşă nu lipsea. Preoţii catolici au aţâţat poporul ignorant şi superstiţios. Olaf Petri a fost adesea asaltat de mulţime şi în mai multe rânduri abia a scăpat cu viaţă. Aceşti reformatori au fost însă simpatizaţi şi ocrotiţi de rege.

Sub conducerea bisericii Romei, oamenii erau cufundaţi în sărăcie şi gemeau sub asuprire. Ei nu cunoşteau Scripturile şi, având o religie de forme şi ceremonii care nu aduceau nici o lumină sufletului, se întorceau din nou la credinţele superstiţioase şi la practicile păgâneşti ale strămoşilor lor păgâni. Naţiunea era împărţită în grupe care se luptau între ele, ale căror hărţuieli continue măreau nenorocirea tuturor. În această situaţie, regele s-a hotărât să facă o reformă a statului şi a bisericii, salutând cu bucurie aceste ajutoare pricepute în lupta împotriva Romei.

În prezenţa monarhului şi a conducătorilor Suediei, Olaf Petri, cu o mare iscusinţă, a apărat credinţa reformată împotriva susţinerilor Romei. El a declarat că învăţăturile Părinţilor trebuie să fie primite numai atunci când sunt în concordanţă cu Scripturile; că învăţăturile esenţiale ale credinţei sunt prezentate în Biblie într-un mod atât de clar şi simplu, încât toţi oamenii le pot înţelege. Hristos a spus: „Învăţătura Mea, nu este a Mea ci a Celui ce M-a trimis" (Ioan 7,16); iar Pavel a declarat că oricine predică o altă Evanghelie decât aceea pe care a primit-o el, să fie anatema (Gal. 1,8). „Atunci, cum încearcă alţii, spunea reformatorul, să poruncească dogme după plăcerea lor şi să le impună ca lucruri necesare pentru mântuire?" (Wylie b.10, cap.4). El a arătat că decretele bisericii nu au nici o autoritate atunci când sunt în contradicţie cu poruncile lui Dumnezeu şi a susţinut marele principiu protestant că „Biblia şi numai Biblia" este singura regulă de credinţă şi practică.

Această dispută, deşi a rămas în mare măsură necunoscută, ne arată „felul oamenilor care au format rânduielile şi flancurile armatei reformatorilor. Ei nu erau neînvăţaţi sau sectari, nici polemişti zgomotoşi - ci dimpotrivă, erau oameni care studiaseră

Cuvântul lui Dumnezeu şi ştiau bine cum să folosească armele pe care le oferea Biblia. În ceea ce priveşte erudiţia, ei se aflau în fruntea veacului lor. Dacă ne-am îndrepta atenţia către centrele strălucite, cum sunt Wittemberg şi Zürich, şi la numele ilustre ca acelea ale lui Luther şi Melanchton, Zwingli şi Oecolampadius, este drept că ni s-ar putea spune că aceştia au fost conducătorii mişcării şi în mod firesc aşteptam de la ei puteri uimitoare şi întreprinderi uriaşe, dar că urmaşii lor n-au mai fost ca ei. Dar când ne întoarcem la ţărmul izolat al Suediei şi la numele umile ale lui Olaf şi Laurentius Petri - de la meşteri la ucenici - ce vom descoperi? ... Savanţi şi teologi; bărbaţi care au folosit cu înţelepciune întregul sistem al adevărului evanghelic şi care au câştigat uşor o biruinţă asupra sofiştilor şcolilor şi a demnitarilor Romei" (idem, b.10, cap.4).

Ca urmare a acestei dispute, regele Suediei a primit credinţa protestantă şi nu peste multă vreme adunarea naţională s-a declarat în favoarea ei. Noul Testament fusese tradus de Olaf Petri în limba suedeză şi, la dorinţa regelui, cei doi fraţi şi-au asumat răspunderea traducerii întregii Biblii. În felul acesta pentru prima oară poporul Suediei a primit Cuvântul lui Dumnezeu în limba sa maternă. Dieta a dat dispoziţie ca în tot regatul pastorii să explice Scripturile, iar copiii în şcoli să fie învăţaţi să citească Biblia.

Continuu şi sigur, întunericul ignoranţei şi al superstiţiei a fost risipit de lumina binecuvântată a Evangheliei. Eliberată de sub apăsarea Romei, naţiunea a ajuns la o putere şi o măreţie pe care nu o avusese niciodată. Suedia a devenit una din fortăreţele protestantismului. Un secol mai târziu, într-o vreme de grea primejdie, această naţiune mică şi slabă până atunci a fost singura din Europa care a avut curajul să dea o mână de ajutor şi a venit în ajutorul Germaniei în încrâncenarea groaznică a Războiului de treizeci de ani. Toată Europa de nord părea gata să fie adusă din nou sub tirania Romei. Armatele Suediei au fost

acelea care au ajutat Germania să respingă valul de succese papale, să asigure toleranţă pentru protestanţi - calvini ca şi lutherani - şi să restabilească libertatea de conştiinţă în acele ţări care primiseră Reformaţiunea.

Reformatorii englezi de mai târziu

În timp ce Luther deschidea o Biblie pecetluită pentru poporul Germaniei, Tyndale a fost mânat de Duhul lui Dumnezeu să facă acelaşi lucru pentru Anglia. Biblia lui Wycliffe, care fusese tradusă după textul latin, avea multe greşeli. Nu fusese tipărită niciodată, iar costul copiilor de manuscris era atât de mare, încât doar puţini oameni bogaţi sau nobili puteau să şi-o procure; şi mai mult decât atât, fiind strict interzisă de biserică, avusese o răspândire foarte restrânsă. În anul 1516, cu un an înaintea apariţiei tezelor lui Luther, Erasmus publicase versiunea lui greacă şi latină a Noului Testament. Pentru prima dată Cuvântul lui Dumnezeu era tipărit în limba originală. În această lucrare au fost corectate multe greşeli ale versiunilor anterioare, iar sensul a fost redat mai clar. Aceasta a dus pe mulţi din clasele culte la o cunoaştere mai bună a adevărului şi a dat un nou avânt lucrării Reformei. Dar oamenii de rând erau încă într-o mare măsură despărţiţi de Cuvântul lui Dumnezeu. Tyndale urma să desăvârşească lucrarea lui Wycliffe, care dăduse Biblia compatrioţilor lui.

Fiind un cercetător stăruitor şi silitor căutător după adevăr, el a primit Evanghelia din Noul Testament grec al lui Erasmus. Şi-a predicat convingerile fără teamă, susţinând că toate

învăţăturile trebuie să fie dovedite cu Scripturile. Pretenţiei papale că biserica a dat Biblia şi numai biserica o putea explica, Tyndale îi răspundea: „Ştiţi cine a învăţat pe vulturi să-şi găsească prada? Ei bine, acelaşi Dumnezeu învaţă pe copiii Săi flămânzi să găsească pe Tatăl lor în Cuvântul Său. Departe de a ne fi dat Scripturile, voi le-aţi ascuns de noi; voi sunteţi aceia care ardeţi pe cei care predică şi, dacă aţi putea, aţi arde şi Scripturile" (D'Aubigné, History of the Reformation of the Sixteenth Century, b.18, cap.4).

Predicarea lui Tyndale a provocat un mare interes. Mulţi au primit adevărul. Dar preoţii s-au alarmat şi, de îndată ce el a părăsit localitatea, ei încercară să-i distrugă lucrarea prin ameninţările şi calomniile lor. Şi prea adesea reuşeau. „Ce trebuie făcut?" exclama el. „În timp ce semăn într-un loc, vrăjmaşul pustieşte câmpul pe care abia l-am părăsit. Nu pot fi pretutindeni. O, dacă creştinii ar avea Sfintele Scripturi în limba lor, ar putea să reziste acestor înşelători. Fără Biblie este imposibil să întăreşti pe laici în adevăr" (idem, b.18, cap.4).

Un nou plan a pus stăpânire pe mintea lui. „În templul lui Iehova, observă el, psalmii se cântau în limba lui Israel; şi Evanghelia să nu se predice în limba Angliei printre noi?... Ar trebui oare ca biserica să aibă mai puţină lumină la amiază decât în zori?... Creştinii trebuie să citească Noul Testament în limba lor maternă". Dar doctorii şi învăţătorii bisericii nu se înţelegeau între ei. Numai prin Biblie pot oamenii să ajungă la adevăr. „Dar unul susţinea una, altul susţinea alta... Şi fiecare dintre autori contrazicea pe celălalt. Cum se poate deosebi acela care spune adevărul de acela care vorbeşte rătăcirea?... În ce mod? Într-adevăr, prin Cuvântul lui Dumnezeu" (idem, b.18, cap.4).

Nu mult după aceea, un învăţat doctor catolic, intrând într-o dispută cu el, exclamă: „Era mai bine să fi fost fără legile lui Dumnezeu decât fără ale papei". La care Tyndale răspunse: „Sfidez pe papă şi toate legile lui; şi dacă Dumnezeu îmi va mai păstra viaţă, voi face ca un băiat care ţine plugul de coarne să

cunoască mai mult din Scripturi decât tine" (Anderson, Annals of the English Bible, pag.19).

Planul pe care îl concepuse, anume de a da poporului Scripturile Noului Testament în limba lui, era definitivat acum, aşa că s-a apucat imediat de lucru. Alungat şi persecutat în locurile natale, a plecat la Londra, unde şi-a continuat un timp lucrările netulburat. Dar violenţa papală l-a obligat să fugă din nou. Toată Anglia părea închisă pentru el, aşa că s-a hotărât să caute adăpost în Germania. Aici a început să tipărească Noul Testament în limba engleză. De două ori i-a fost oprită lucrarea; dar atunci când i se interzicea tipărirea într-un oraş, pleca în altul. În cele din urmă, se duse la Worms, unde cu câţiva ani mai înainte Luther apărase Evanghelia înaintea Dietei. În acel oraş vechi, se găseau mulţi prieteni ai Reformei şi Tyndale şi-a continuat acolo lucrarea fără piedici. Trei mii de exemplare ale Noului Testament au fost în curând terminate şi chiar în acelaşi an a apărut o nouă ediţie.

El şi-a continuat lucrările cu o neobosită perseverenţă şi seriozitate. Cu toate că autorităţile engleze îşi păzeau porturile cu cea mai strictă vigilenţă, Cuvântul lui Dumnezeu a ajuns pe diverse căi tainice la Londra, de unde era răspândit în toată ţara. Papistaşii au încercat să înăbuşe adevărul, dar a fost zadarnic. Episcopul de Durham a cumpărat de la un librar, care era prieten cu Tyndale, întregul stoc de Biblii cu scopul de a le distruge, presupunând că aceasta va împiedica în mare măsură lucrarea. Dar, contrar celor scontate, cu banii oferiţi în felul acesta s-a cumpărat material pentru o ediţie nouă şi îmbunătăţită, care altfel nu s-ar fi putut publica. Când Tyndale a fost arestat după aceea, i-a fost oferită libertatea cu condiţia să dezvăluie numele acelora care l-au ajutat să facă faţă cheltuielilor tipăririi Bibliilor. El a răspuns că episcopul de Durham făcuse mai mult decât oricare altul; căci plătind un preţ mare pentru cărţile predate, îl ajutase să meargă înainte cu curaj.

Tyndale a fost trădat în mâinile vrăjmaşilor lui şi o dată a suferit o întemniţare pentru mai multe luni. În cele din urmă a dat mărturie pentru credinţa lui prin moartea de martir; dar armele pe care el le-a pregătit au înzestrat pe alţi viteji să ducă lupta prin toate veacurile, chiar până în zilele noastre.

Latimer susţinea de la amvon că Biblia ar trebui citită în limba poporului. „Autorul Sfintelor Scripturi, spunea el, este Însuşi Dumnezeu" „şi aceste Scripturi împărtăşesc puterea şi veşnicia Autorului lor; nu există rege, împărat, magistrat sau conducător... care să nu fie obligat să asculte... de Cuvântul Său" „Să nu luăm nici o altă cale, ci să lăsăm Cuvântul lui Dumnezeu să ne călăuzească; să nu mergem după... strămoşii noştri şi nici să nu privim la ce au făcut ei, ci la ceea ce ar fi trebuit ei să facă" (Hugh Latimer, „First Sermon Preached Before King Edward VI").

Barnes şi Frith, prieteni credincioşi ai lui Tyndale, s-au ridicat apoi în apărarea adevărului. Au urmat cei doi Ridley şi Cranmer. Aceşti conducători ai Reformei engleze erau bărbaţi de cultură şi majoritatea dintre ei fuseseră apreciaţi pentru zelul sau credincioşia lor în cercurile romaniştilor. Împotrivirea lor faţă de papalitate a fost urmarea cunoaşterii rătăcirilor Sfântului Scaun. Această cunoaştere a tainelor Babilonului a dat o mai mare putere mărturiei lor împotriva lui.

„V-aş pune o întrebare ciudată", spunea Latimer. „Ştiţi voi care este cel mai zelos episcop şi prelat din toată Anglia?... Vă văd ascultând şi aşteptând să-i pronunţ numele, dar vă voi răspunde: este Satana! El nu lipseşte niciodată din dioceza lui; căutaţi-l oricând doriţi şi el este totdeauna acasă; totdeauna este la lucru. Nu-l veţi găsi niciodată lenevind, vă garantez... Acolo unde locuieşte diavolul, afară cu cărţile şi sus cu lumânările. La o parte cu Biblia şi sus cu mătăniile! La o parte cu lumina Evangheliei şi sus cu lumina candelelor, da, chiar şi la miezul zilei; ...jos cu crucea lui Hristos şi sus cu milosteniile pentru purgatoriu; ...la o parte cu îmbrăcarea celor goi, a celor săraci şi

eputincioşi, sus cu împodobirea icoanelor şi cu decorarea ıăreaţă a lemnelor şi a pietrelor; sus cu tradiţiile şi legile amenilor, jos cu tradiţiile lui Dumnezeu şi cu prea sfântul Său :uvânt... O, dacă prelaţii noştri ar fi tot atât de stăruitori a ɜmăna grâul învăţăturii celei adevărate precum este Satana să ɜmene neghina şi buruienile" (idem, „Sermon of the Plough").

Marele principiu apărat de aceşti reformatori - acelaşi care ısese susţinut de către valdenzi, de Wycliffe, de Ioan Huss, de .uther, de Zwingli şi de către toţi aceia care s-au unit cu ei - era utoritatea infailibilă a Sfintelor Scripturi ca regulă de credinţă i viaţă. Ei respingeau dreptul papilor, conciliilor, Părinţilor şi ɜgilor de a stăpâni conştiinţa în materie de religie. Biblia era utoritatea lor şi prin învăţătura sa ei probau toate doctrinele şi ɔate pretenţiile. Credinţa în Dumnezeu şi în Cuvântul Său i-a usţinut pe aceşti oameni sfinţi atunci când îşi dădeau viaţa pe ıg. „Fiţi curajoşi", strigă Latimer către tovarăşii lui de rug, tunci când flăcările erau gata să aducă la tăcere glasul lor, „prin arul lui Dumnezeu noi vom aprinde astăzi o lumină în Anglia, are cred că nu va putea fi stinsă niciodată" (Works of Hugh Lamer, vo.I, p.13).

În Scoţia, seminţele adevărului răspândite de Columba şi de ătre colaboratorii lui n-au fost niciodată distruse cu totul. Timp .e sute de ani după ce bisericile Angliei s-au supus Romei, cele in Scoţia şi-au păstrat libertatea. În sec. al XII-lea însă, papaliatea îşi pusese piciorul aici şi în nici o altă ţară n-a exercitat o tăpânire absolută ca în acest loc. Nicăieri întunericul n-a fost nai adânc. Totuşi, aici străluceau nişte raze de lumină care trăpungeau întunericul şi dădeau făgăduinţa zilei de mâine. Loarzii, venind din Anglia cu Biblia şi cu învăţăturile lui Wycliffe, u făcut mult pentru a păstra cunoştinţele Evangheliei şi fiecare ară şi-a avut martorii şi martirii ei.

La începutul marii Reformaţiuni au apărut scrierile lui Luther i după aceea Noul Testament al lui Tyndale. Neluaţi în seamă le ierarhia papală, aceşti soli au străbătut pe tăcute munţii şi

văile, dând un suflu nou făcliei adevărului care aproape se stinsese în Scoţia şi anulând lucrarea pe care o făcuse Roma timp de patru secole de asuprire.

Apoi, sângele martirilor a dat un avânt nou mişcării. Conducătorii papistaşi, care s-au trezit deodată în faţa primejdiei ce ameninţa cauza lor, au dus la rug pe unii dintre cei mai nobili şi mai onoraţi fii ai Scoţiei. Dar procedând astfel, ei n-au făcut decât să înalţe un amvon de la care cuvintele acestor martori gata să moară puteau fi auzite în toată ţara, determinând totodată pe popor să scuture cătuşele Romei.

Hamilton şi Wishart, având un caracter şi origine princiară, o dată cu un număr mare de discipoli umili, şi-au dat viaţa pe rug. Dar din flăcările lui Wishart a ieşit cineva pe care flăcările nu aveau să-l mai aducă la tăcere, unul care sub conducerea lui Dumnezeu urma să sune clopotul de moarte al papalităţii în Scoţia.

John Knox s-a îndepărtat de tradiţiile şi de misticismul bisericii, pentru a se hrăni cu adevărurile Cuvântului lui Dumnezeu; şi învăţăturile lui Wishart i-au întărit hotărârea de a părăsi legătura cu Roma, ca să se unească cu reformatorii persecutaţi.

Îndemnat de tovarăşii lui să preia slujba de predicator, el s-a dat înapoi cu teamă în faţa acestei răspunderi şi numai după zile întregi de reculegere şi luptă chinuitoare cu sine a consimţit la aceasta. Dar, după ce a acceptat poziţia, a pornit înainte cu o hotărâre nestrămutată şi un curaj neînfricat, pe care l-a avut tot timpul vieţii lui. Acest reformator cu inima sinceră nu se temea de faţa omului. Flăcările martiriului care ardeau în jurul lui nu făceau decât să-i aprindă zelul cu o şi mai mare ardoare. Securea tiranului era ţinută ameninţător deasupra capului lui, dar el nu a cedat, dând lovituri puternice în dreapta şi în stânga pentru a dărâma idolatria.

Atunci când a fost adus în faţa reginei Scoţiei, în a cărei prezenţă zelul multor conducători ai protestantismului slăbea, John Knox a dat o mărturie categorică în favoarea adevărului. El

nu putea fi câştigat prin măguliri şi nu se clătina în faţa ameninţărilor. Regina l-a acuzat de erezie. El îi învăţase pe oameni să primească o religie interzisă de stat, declara ea, şi în felul acesta călca porunca lui Dumnezeu care poruncise supuşilor să asculte de suveranii lor. Dar Knox răspunse categoric:

„Deoarece religia cea adevărată nu şi-a primit puterea şi autoritatea originară de la prinţii lumii, ci numai de la Dumnezeul cel Veşnic, nici supuşii lor nu sunt legaţi să-şi modeleze religia după poftele prinţilor lor. Căci adesea se întâmplă că prinţii sunt mai ignoranţi decât toţi ceilalţi în ce priveşte religia cea adevărată a lui Dumnezeu... Dacă toată sămânţa lui Avraam ar fi avut religia lui Faraon, ai cărui supuşi erau, vă rog, Doamnă, ce religie ar fi fost pe lume? Sau dacă toţi oamenii din zilele apostolilor ar fi avut religia împăraţilor Romei, ce religie ar fi fost pe faţa pământului?... Aşa că, Doamnă, vă daţi seama că supuşii nu sunt legaţi de religia prinţilor lor, cu toate că le este poruncit să asculte de ei."

Atunci Maria spuse: „Voi interpretaţi Scripturile într-un fel, iar ei (învăţătorii romano-catolici) o interpretează altfel; pe cine să cred, şi cine să fie judecător?"

„Să credeţi pe Dumnezeu care vorbeşte lămurit în Cuvântul Său", a răspuns reformatorul; şi mai mult decât spune Cuvântul, să nu credeţi nici pe unii, nici pe ceilalţi. Cuvântul lui Dumnezeu este lămurit; şi dacă apare vreo nelămurire în vreun loc, Duhul Sfânt, care nu Se contrazice niciodată, explică acelaşi lucru mai lămurit în alte locuri, aşa încât să nu rămână nici o îndoială decât pentru aceia care rămân necunoscători din rea credinţă" (David Laing - The Collected Works of John Knox, vol.2, p. 281, 284).

Acestea erau adevărurile pe care reformatorul neînfricat le-a rostit în urechile membrilor Casei regale, cu riscul vieţii. Cu acelaşi curaj neînfrânt el rămase statornic în hotărârea sa, rugându-se neîncetat şi purtând luptele Domnului, până când Scoţia s-a liberat de papalitate.

În Anglia, adoptarea protestantismului ca religie de stat a diminuat, dar nu a oprit cu totul persecuţia. În timp ce se renunţase la multe dintre învăţăturile Romei, nu puţine dintre formele ei fuseseră totuşi adoptate. Supremaţia papei a fost lepădată, dar în locul ei monarhul a fost întronat drept cap al bisericii. În serviciile divine ale bisericii se vedea încă o mare depărtare de curăţia şi simplitatea Evangheliei. Marele principiu al libertăţii religioase nu era încă înţeles. Cu toate că cele mai groaznice cruzimi pe care Roma le folosise împotriva ereziei au mai fost practicate uneori şi de către conducătorii protestanţi, dreptul fiecărui om de a se închina lui Dumnezeu după convingerile conştiinţei lui nu era încă recunoscut. Tuturor li se cerea să primească învăţăturile şi să respecte formele de închinare prescrise de biserică. Aceia care au avut o altă părere au suferit persecuţia într-o formă mai grea sau mai blândă, timp de sute de ani.

În sec. al XVII-lea, mii de pastori au fost îndepărtaţi din funcţii. Oamenilor le era interzis, sub pedeapsa de amenzi grele, întemniţare şi exil, de a participa la orice adunare religioasă în afară de acelea aprobate de biserică. Acele suflete credincioase care nu se puteau reţine să nu se adune spre a se închina lui Dumnezeu erau obligate să se întâlnească în locuri întunecoase, în poduri, iar în unele anotimpuri prin păduri la miezul nopţii. În adâncurile ocrotitoare ale pădurii, templul natural al lui Dumnezeu, acei copii ai Domnului, împrăştiaţi şi persecutaţi, se adunau pentru a-şi revărsa sufletele în rugăciune şi proslăvire. Dar în ciuda tuturor precauţiilor mulţi au suferit pentru credinţa lor. Temniţele erau arhipline. Familii erau risipite. Mulţi au fost alungaţi în ţări străine, totuşi Dumnezeu a fost cu poporul Său, iar persecuţia n-a putut să le înăbuşe mărturia. Mulţi au fost alungaţi peste ocean în America, unde au pus temeliile libertăţii civile şi religioase, care au constituit edificiul şi gloria acestei ţări.

Din nou ca în timpurile apostolice, persecuţia a servit înaintării Evangheliei. Într-o temniţă dezgustătoare plină de desfrânaţi şi

criminali, John Bunyan trăia chiar în atmosfera cerului; acolo a scris el alegoria lui minunată cu privire la călătoria creştinului din ţara stricăciunii către cetatea cerească. Timp de peste două sute de ani, acel glas din închisoarea Bedford a vorbit cu o putere mişcătoare inimilor oamenilor. Cărţile lui Bunyan, „Călătoria creştinului", „Harul revărsat peste cel mai mare dintre păcătoşi", au condus pe mulţi pe calea vieţii.

Baxter, Flavel, Alleine împreună cu alţi oameni de talent, educaţie şi adâncă experienţă creştină s-au ridicat cu curaj în apărarea credinţei care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna. Lucrarea îndeplinită de aceşti bărbaţi proscrişi şi scoşi în afara legii de către conducătorii acestei lumi nu va pieri niciodată. Lucrările lui Flavel, „Izvorul vieţii" şi „Metoda harului", au arătat multor mii cum să-şi predea sufletul lui Hristos. Cartea lui Baxter - „Păstorul creştin" - s-a dovedit a fi o binecuvântare pentru mulţi care doreau după o reînviorare a lucrării lui Dumnezeu, iar „Odihna veşnică a sfinţilor" şi-a făcut lucrarea, conducând sufletele către „odihna" care rămâne pentru poporul lui Dumnezeu.

O sută de ani mai târziu, într-un timp de mare întuneric spiritual, Whitefield şi fraţii Wesley au apărut ca purtători de lumină pentru Dumnezeu. Sub conducerea bisericii oficiale, poporul Angliei alunecase într-o stare de decădere religioasă care abia se mai deosebea de păgânism. O religie a naturii era studiul preferat al clerului şi alcătuia o mare parte din teologia lor. Clasele mai înalte îşi băteau joc de evlavie şi se mândreau a fi mai presus decât ceea ce numeau ei fanatism. Clasele de jos zăceau în ignoranţă şi josnicie, fiind dedate viciului, în timp ce biserica nu avea curajul şi nici credinţa să mai susţină cauza discreditată a adevărului.

Marea învăţătură a îndreptăţirii prin credinţă, atât de lămurit predicată de Luther, fusese aproape cu totul pierdută din vedere şi înlocuită cu principiul romano-catolic că mântuirea se poate obţine prin faptele bune ale omului. Whitefield şi fraţii Wesley,

care erau membri ai bisericii oficiale, erau căutători sinceri ai harului lui Dumnezeu, dar fuseseră învăţaţi că acesta se putea asigura printr-o viaţă virtuoasă şi prin păzirea rânduielilor religioase.

Când Charles Wesley s-a îmbolnăvit odată şi presimţea că i se apropie sfârşitul, a fost întrebat pe ce se întemeia nădejdea sa de viaţă veşnică. Răspunsul lui a fost: „Am făcut tot ce am putut pentru a sluji pe Dumnezeu". Când a văzut că prietenul care-i pusese întrebarea nu era mulţumit cu răspunsul, Wesley gândea: „Cum adică, nu sunt oare eforturile mele un motiv suficient pentru nădejde? Dacă vrea să-mi răpească străduinţele, n-am nimic altceva în care să mă încred" (John Whitehead, Life of Rev. Charles Wesley, p.102). Atât de dens era întunericul care cuprinsese biserica! El ascundea învăţătura ispăşirii, jefuind pe Hristos de slava Lui şi abătând minţile oamenilor de la singura lor nădejde de mântuire - sângele Răscumpărătorului răstignit.

Wesley şi prietenii lui au fost conduşi să înţeleagă că religia cea adevărată îşi are locul în inimă şi că Legea lui Dumnezeu are de a face atât cu cugetele, cât şi cu cuvintele şi faptele. Convinşi de nevoia sfinţeniei inimii, ca şi de a corectitudinii conduitei exterioare, ei au pornit stăruitor spre o viaţă nouă. Prin eforturile cele mai stăruitoare, cu rugăciune, ei au încercat să supună relele inimii fireşti. Ei trăiau o viaţă de renunţare de sine, de binefaceri şi umilinţă, luând cu mare stricteţe şi exactitate orice măsură pe care o socoteau că-i va ajuta să realizeze ceea ce doreau foarte mult - acea sfinţenie care putea asigura favoarea lui Dumnezeu. Dar n-au câştigat ceea ce au sperat. Zadarnice au fost încercările lor de a se elibera de sub condamnarea păcatului sau de a-i sfărâma puterea. Era aceeaşi luptă pe care Luther o dusese în chilia din Erfurt, aceeaşi problemă care-i chinuise sufletul. „Cum poate fi un om drept înaintea lui Dumnezeu?" (Iov 9,2).

Flăcările adevărului divin, care fuseseră stinse pe aproape toate altarele protestantismului, urmau să fie reaprinse de la

vechea făclie purtată prin veacuri de către creştinii din Boemia. După Reformaţiune, protestantismul în Boemia fusese călcat în picioare de hoardele Romei. Toţi aceia care refuzaseră să renunţe la adevăr au fost constrânşi să fugă în afara patriei. Unii dintre aceştia, găsind adăpost în Saxonia, au apărat acolo credinţa cea veche. De la moravi, urmaşii acestor creştini, a venit lumina la Wesley şi la prietenii lui.

John şi Charles Wesley, după ce au fost hirotoniţi pentru lucrare, au fost trimişi în misiune în America. La bordul corabiei lor se găsea o grupă de fraţi moravi. Furtuni violente s-au dezlănţuit asupra lor şi John Wesley, văzând moartea cu ochii, simţea că nu era împăcat cu Dumnezeu. Germanii, din contră, dădeau pe faţă o linişte şi o încredere de care el era străin.

„Am observat cu mult timp înainte, spunea el, marea seriozitate a comportamentului lor. Ei dăduseră o dovadă continuă despre umilinţa lor, îndeplinind pentru ceilalţi călători nişte servicii pe care nici unul dintre englezi nu era dispus să le facă; pentru serviciile făcute ei nu doreau şi nu primeau nici o plată, spunând că era spre binele inimilor lor mândre ca să se umilească, căci iubitorul lor Mântuitor făcuse mult mai mult pentru ei. Fiecare zi le dăduse ocazia să arate blândeţea pe care nici o provocare nu o putea clinti. Dacă erau îmbrânciţi, loviţi sau doborâţi, se ridicau şi porneau mai departe; dar nu s-a auzit nici o plângere din gura lor. Acum urma să se dovedească dacă erau eliberaţi de spiritul fricii, al mândriei, mâniei şi răzbunării. Chiar în timpul psalmului cu care începeau slujba lor, marea s-a dezlănţuit şi a sfărâmat în bucăţi vela principală, iar un val a acoperit vasul şi s-a revărsat pe punte ca şi când adâncul ne înghiţise. Printre englezi s-a produs o panică grozavă, dar germanii cântau în linişte. Am întrebat pe unul dintre ei după aceea: 'Nu v-aţi speriat?' El a răspuns: 'Mulţumesc lui Dumnezeu, nu'. Apoi am continuat: 'Dar femeile şi copiii voştri nu s-au speriat?' El a răspuns amabil: 'Nu, femeilor şi copiilor noştri nu le este teamă de moarte'" (Whitehead, Life of Rev. John Wesley, p.10).

După ce au ajuns la Savannah, Wesley a locuit pentru o scurtă vreme împreună cu fraţii moravi şi a fost profund impresionat de purtarea lor creştină. Despre serviciile lor religioase, în contrast categoric cu formalismul fără viaţă al bisericii anglicane, el scria: „Marea simplitate şi solemnitate a adunării întregi m-a făcut să uit răstimpul celor 1.700 de ani şi să-mi imaginez că mă găsesc într-una din acele adunări, unde nu erau forme şi clase sociale şi în care conducea apostolul Pavel, făcătorul de corturi, sau Petru pescarul, dar cu manifestarea Duhului şi a puterii" (idem p.11, 12).

La reîntoarcerea în Anglia, Wesley, sub îndrumarea unui predicator morav, a ajuns la o înţelegere mai clară a credinţei biblice. El se convinse că trebuie să renunţe la orice dependenţă de faptele proprii pentru mântuire şi că trebuie să se încreadă cu totul în Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. La o adunare a societăţii fraţilor moravi din Londra, a fost citită o declaraţie a lui Luther, care descria schimbarea pe care Duhul lui Dumnezeu o lucrează în inima credinciosului. Pe când Wesley asculta, credinţa i s-a aprins în suflet. „Mi-am simţit inima puternic încălzită, spunea el; „am simţit că trebuie să am încredere în Hristos, şi numai în Hristos, pentru mântuire; şi mi-a fost dată o asigurare, că El mi-a îndepărtat chiar păcatele mele şi m-a izbăvit de sub legea păcatului şi a morţii" (idem, p.52).

De-a lungul anilor de lupte obositoare şi fără mângâiere - ani de jertfire de sine aspră, de mustrări şi umilinţă - Wesley progresase neabătut în singura lui ţintă de a căuta pe Dumnezeu. Acum Îl găsise şi descoperise că harul, pe care se chinuise să-l câştige prin rugăciuni şi posturi, prin fapte de binefacere şi jertfire de sine, era un dar, „fără bani şi fără plată".

Odată întemeiat în credinţa lui Hristos, tot sufletul lui ardea de dorinţa de a răspândi cunoaşterea Evangheliei slăvită a harului fără plată al lui Dumnezeu. „Priveam toată lumea ca fiind parohia mea", spunea el. „În orice parte a ei m-aş găsi, socotesc că este drept şi o datorie de conştiinţă să declar tuturor

celor care doresc să mă asculte vestea bună a mântuirii" (idem, pag.74).

El persevera acum într-o viaţă strictă şi de jertfire de sine acum nu ca temei, ci ca rezultat al credinţei; nu ca fiind rădăcină, ci rodul sfinţirii. Harul lui Dumnezeu în Hristos este temelia nădejdii creştine, iar acest har se va da pe faţă prin ascultare. Viaţa lui Wesley a fost devotată predicării marilor adevăruri pe care le primise - îndreptăţirea prin credinţă în sângele ispăşitor al lui Hristos şi puterea reînviorătoare a Duhului Sfânt asupra inimii, aducând roade într-o viaţă asemănătoare cu exemplul lui Hristos.

Whitefield şi fraţii Wesley se pregătiseră pentru lucrarea lor prin convingeri personale concrete cu privire la starea lor căzută; şi pentru a fi în stare să suporte cercarea ca buni ostaşi ai lui Hristos, ei fuseseră supuşi cercării amare a batjocurii, dispreţului şi persecuţiei, atât în universitate, cât şi atunci când au intrat în lucrarea predicării. Ei împreună cu câţiva alţii care erau de aceeaşi părere cu ei erau porecliţi metodişti, în semn de dispreţ, de către colegii lor studenţi neevlavioşi, un nume care este până în prezent privit cu cinste şi dat uneia dintre cele mai mari denominaţiuni din Anglia şi America.

Ca membri ai bisericii anglicane, ei erau legaţi puternic de formele ei de închinare, dar Domnul le prezenta în Cuvântul Său un ideal mai înalt. Duhul Sfânt îi îndemna să predice pe Hristos şi pe El răstignit. Puterea Celui Prea Înalt însoţea lucrarea lor. Mii de oameni se convingeau şi se converteau cu adevărat. Şi era necesar ca aceste oi să fie păzite de lupii răpitori. Wesley nu se gândea nicidecum să întemeieze o denominaţiune nouă, ci i-a organizat într-o asociaţie care se numea Uniunea Metodistă.

Neînţeleasă şi grea a fost împotrivirea pe care aceşti predicatori au întâmpinat-o din partea bisericii oficiale, dar Dumnezeu, în înţelepciunea Sa, a dirijat evenimentele pentru a face ca reforma să înceapă înăuntrul bisericii. Dacă ar fi venit din afară, ea nu ar fi pătruns acolo unde era mai necesară. Dar deoarece pre-

dicatorii redeşteptării erau oameni ai bisericii şi lucrau sub egida ei oriunde găseau ocazia, adevărul a intrat acolo unde altfel uşile ar fi rămas închise. Unii dintre preoţi s-au trezit din letargia lor morală şi au devenit predicatori zeloşi în propriile lor parohii. Şi astfel, unele biserici care fuseseră împietrite de formalism s-au trezit la viaţă.

În vremea lui Wesley, ca şi în toate veacurile istoriei bisericii, oameni înzestraţi cu diferite daruri aduceau la îndeplinire lucrarea ce le-a fost încredinţată. Nu erau de acord asupra tuturor punctelor de doctrină, dar toţi erau mânaţi de Duhul lui Dumnezeu şi uniţi în acelaşi ţel, de a câştiga suflete pentru Hristos. Deosebirile de păreri dintre Whitefield şi fraţii Wesley ameninţau la un moment dat să provoace despărţire; dar pentru că învăţaseră blândeţea în şcoala lui Hristos, iertarea şi iubirea reciprocă i-au împăcat. Nu aveau timp de pierdut în certuri, atunci când rătăcirea şi nelegiuirea abunda pretutindeni, iar păcătoşii mergeau către pierzare.

Slujitorii lui Dumnezeu păşeau pe o cale aspră. Bărbaţi cu influenţă şi învăţătură îşi foloseau puterile împotriva lor. După o vreme, mulţi preoţi dădeau pe faţă o împotrivire hotărâtă, iar uşile bisericilor au fost închise împotriva credinţei curate şi a acelora care o vesteau. Acţiunea preoţilor de a-i denunţa de la amvon a trezit elementele întunericului, ignoranţei şi nelegiuirii. De nenumărate ori John Wesley a scăpat de la moarte printr-o minune a harului lui Dumnezeu. Când furia gloatei era aţâţată împotriva lui şi se părea că nu există nici o cale de scăpare, un înger în chip omenesc venea lângă el, gloata se dădea înapoi, iar slujitorul lui Hristos pleca în siguranţă de la locul primejdiei.

Despre eliberarea lui din mijlocul unei mulţimi înfuriate într-una din aceste ocazii, Wesley spunea: „Mulţi au încercat să mă doboare în timp ce coboram o colină pe o potecă alunecoasă spre oraş; după o judecată sănătoasă, dacă aş fi fost trântit la pământ, nu m-aş fi putut ridica. Dar nu m-am împiedicat deloc şi nici n-am alunecat până când n-am scăpat din mâinile lor... Deşi

mulţi au încercat să mă prindă de guler sau de haine să mă doboare, nu m-au putut prinde deloc; numai unul m-a prins de poala pardesiului care s-a rupt şi i-a rămas în mână; cealaltă, în buzunarul căreia se afla o bancnotă, a fost sfâşiată dar numai pe jumătate... Un bărbat puternic, chiar din faţă, s-a repezit la mine de câteva ori cu un baston de stejar cu care, dacă m-ar fi lovit doar o dată în ceafă, m-ar fi scutit de alte necazuri. Dar de fiecare dată, nu ştiu cum, lovitura nimerea alături, căci nu mă puteam mişca nici la dreapta, nici la stânga... Un altul s-a repezit cu putere, cu braţul ridicat să mă lovească. Dar n-a făcut decât să mă mângâie pe cap, zicând: 'Ce păr moale are!' Cei dintâi oameni ale căror inimi au fost schimbate au fost bandiţii oraşului, capii dezordinilor în toate împrejurările, unul dintre ei fiind cel care câştigase premiul de luptător în parcurile în care aveau loc luptele cu urşi.

Pe ce căi minunate ne pregăteşte Dumnezeu pentru a face voia Sa! Acum doi ani o cărămidă mi-a lovit umerii. Aceasta s-a întâmplat la un an după ce o piatră mă lovise între ochi. Luna trecută am primit o lovitură, iar în seara aceasta, două: una înainte de a intra în oraş, alta după ce am ieşit; dar amândouă nu mi-au făcut nimic, căci cu toate că prima dintre ele m-a lovit în piept cu toată putere, iar cealaltă în gură cu o aşa forţă încât sângele a izbucnit imediat, n-am simţit durere mai mare decât m-ar fi atins un pai" (John Wesley, Works, vol.3, p. 297,298).

Metodiştii din acele zile de început - atât laici, cât şi predicatori - suportau batjocura şi persecuţia atât de la membrii bisericii, cât şi de la aceia care se declarau pe faţă fără religie şi care erau instigaţi prin calomnii. Erau târâţi înaintea curţilor de justiţie - unele numai cu numele, căci dreptatea era rară în tribunale pe vremea aceea. Adesea sufereau violenţe din partea persecutorilor. Gloatele mergeau din casă în casă, distrugând mobila şi bunurile, jefuind tot ce găseau şi maltratând cu brutalitate bărbaţi, femei şi copii. În unele cazuri erau puse afişe, invitând pe aceia care doreau să asiste la spargerea ferestrelor şi la

jefuirea caselor metodiştilor, să se adune la un timp şi loc anumit. Aceste flagrante încălcări ale legilor omeneşti, cât şi divine erau îngăduite fără să fie pedepsite. O persecuţie sistematică era dusă împotriva unor oameni a căror singură vină era aceea de a căuta să întoarcă picioarele păcătoşilor de pe calea pierzării pe calea sfinţeniei.

Referindu-se la acuzaţiile aduse împotriva lui şi a tovarăşilor lui, John Wesley spunea: „Unii motivează că învăţăturile acestor oameni sunt false, greşite şi fanatice; că sunt noi şi nemaiauzite; că sunt quakerism, fanatism, papism. Toată această minciună a fost deja smulsă din rădăcină, când s-a arătat că fiecare ramură a acestei învăţături este doctrina lămurită a Scripturii interpretată de biserica noastră. De aceea nu poate fi nici neadevărată, nici greşită din moment ce a fost dovedită prin Scriptură ca fiind adevărată. Alţii pretind că 'învăţătura este prea strictă; ei fac calea spre ceruri prea îngustă'. Şi aceasta este în adevăr obiecţiunea iniţială (care a fost singura pentru o vreme); ea este ascunsă de o mie de ori mai mult şi apare în diferite forme. Dar fac şi ei oare calea către ceruri mai îngustă decât au făcut-o Domnul şi apostolii Săi? Este învăţătura lor mai strictă decât aceea a Bibliei? Să aveţi în vedere doar câteva versete clare: 'Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta, cu tot cugetul tău, din tot sufletul tău şi cu toată puterea ta'. 'Căci oamenii vor da socoteală înaintea judecăţii pentru orice cuvânt nefolositor pe care-l vor fi rostit'. 'Fie că mâncaţi, fie că beţi, fie că faceţi altceva, să faceţi totul spre slava lui Dumnezeu.'

Dacă învăţătura lor este mai strictă decât aceasta, ei trebuie să fie dojeniţi; dar voi ştiţi în conştiinţa voastră că nu este aşa. Dar cine poate fi mai strict chiar cu o iotă fără să strice Cuvântul lui Dumnezeu? Poate un ispravnic al tainelor lui Dumnezeu să fie găsit credincios dacă schimbă vreo parte din cele încredinţate? Nu, el nu poate schimba nimic; nu poate îndulci nimic; el este obligat să spună tuturor oamenilor: 'Nu pot aduce Scriptura la gustul vostru'. 'Trebuie ori să vă ridicaţi până la ea,

ori să pieriţi pentru totdeauna'. Acesta este motivul adevărat pentru strigătul la modă cu privire la 'lipsa de iubire a acestor oameni'. Sunt ei oare fără dragoste? În ce privinţă? Nu hrănesc ei pe cei flămânzi şi nu îmbracă pe cei goi? Nu; nu stau lucrurile în felul acesta; ei nu duc lipsă de nimic din toate acestea; ei sunt lipsiţi de dragoste în judecata celor care socotesc că nimeni nu poate fi mântuit decât în felul pe care îl văd ei" (idem, vol.3, p.152, 153).

Decăderea spirituală care s-a manifestat în Anglia chiar înainte de timpul lui Wesley era în mare măsură rezultatul învăţăturii antinomianiste. Mulţi afirmau că Hristos a desfiinţat Legea Morală şi că creştinii nu mai au obligaţia să o păzească şi că cel credincios este liberat de „sclavia faptelor bune". Alţii, deşi admiteau perpetuitatea Legii, declarau că nu era necesar ca pastorii să îndemne pe oameni la ascultarea faţă de preceptele ei, deoarece aceia pe care Dumnezeu i-a ales pentru mântuire „erau conduşi de către un impuls irezistibil al harului divin să practice evlavia şi virtutea", în timp ce aceia care erau condamnaţi la osândă veşnică „nu aveau puterea să asculte de legile divine".

Alţii, care mai susţineau că „cei aleşi nu pot cădea din har şi nici să piardă favoarea divină", au ajuns la concluzia şi mai deplorabilă că faptele rele pe care le fac nu sunt în realitate atât de păcătoase şi nici nu trebuie considerate o călcare a Legii divine şi, în consecinţă, nu au nevoie să-şi mărturisească păcatele sau să scape de ele prin pocăinţă" (Mc Clintock and Strong, Encyclopedia, art. „Antinomians"). De aceea ei declarau că şi cel mai dezgustător păcat, socotit de toată lumea ca o călcare gravă a Legii divine, nu este păcat în ochii lui Dumnezeu, dacă este săvârşit de unul dintre aleşi, „deoarece aceasta este una dintre caracteristicile esenţiale şi distincte ale celui ales, care nu poate face nimic care ar fi neplăcut lui Dumnezeu sau interzis de Legea Sa".

Aceste învăţături monstruoase sunt în esenţă aceleaşi ca şi învăţăturile propovăduite mai târziu de unii dintre educatorii şi

teologii moderni că nu există o lege divină de neschimbat ca regulă a dreptăţii, ci că norma moralităţii este stabilită de societatea însăşi şi că este continuu supusă schimbării. Toate aceste idei sunt inspirate de acelaşi duh iscusit - prin acela care chiar printre locuitorii fără păcat ai cerului şi-a început lucrarea de a căuta să distrugă justele restricţii ale Legii lui Dumnezeu.

Doctrina unei predestinări divine, în sensul că caracterul unui om a fost fixat mai dinainte în mod definitiv, a condus pe mulţi oameni la o lepădare reală a Legii lui Dumnezeu. Wesley s-a împotrivit cu hotărâre rătăcirilor învăţătorilor antinomianişti şi a dovedit că învăţătura care duce la antinomianism era contrară Sfintelor Scripturi. „Harul lui Dumnezeu care aduce mântuire tuturor oamenilor a fost arătat". „Aceasta este bine şi primit înaintea lui Dumnezeu Mântuitorul nostru", care doreşte ca toţi oamenii să fie mântuiţi şi să vină la cunoştinţa adevărului. Căci este un singur Dumnezeu şi un singur mijlocitor între Dumnezeu şi oameni, Omul Isus Hristos, care S-a dat pe Sine Însuşi ca răscumpărare pentru toţi" (Tit 2,11; 1 Tim. 2,3-6). Duhul lui Dumnezeu este revărsat fără plată, pentru a face în stare pe orice om să beneficieze de mijloacele mântuirii. În felul acesta Hristos, „lumina cea adevărată", „luminează pe orice om venind în lume" (Ioan 1,9). Oamenii pierd mântuirea prin lepădarea de bunăvoie a darului vieţii.

Ca răspuns la pretenţiile că la moartea lui Hristos preceptele Decalogului au fost desfiinţate o dată cu legea ceremonială, Wesley spunea: „El n-a desfiinţat Legea Morală cuprinsă în Cele Zece Porunci şi susţinută de profeţi. Scopul venirii Sale n-a fost de a desfiinţa vreo parte din ea. Aceasta este o lege care nu poate fi desfiinţată niciodată, care rezistă singură ca Martorul Credincios din ceruri". Ea există de la începutul lumii, fiind scrisă nu pe table de piatră, ci în inimile tuturor fiilor oamenilor, de când au ieşit din mâinile Creatorului. Şi cu toate că literele scrise odinioară cu degetele lui Dumnezeu sunt acum într-o mare măsură şterse prin păcat, ele nu pot fi şterse cu totul, atâta

timp cât avem o conştiinţă cu privire la bine şi rău. Toate părţile acestei Legi trebuie să rămână în vigoare pentru toată omenirea şi în toate veacurile; ele nu depind de timp, de spaţiu sau de alte împrejurări care sunt supuse schimbării, ci de natura lui Dumnezeu şi natura omului, precum şi de relaţia neschimbată a unuia faţă de celălalt.

„N-am venit să stric, ci să împlinesc"... Fără îndoială că sensul acestor cuvinte, în armonie cu tot ce este înainte şi după, este următorul: „Am venit să o întăresc în toată plinătatea ei, în ciuda tuturor răstălmăcirilor omeneşti. Am venit să pun într-o lumină clară şi deplină tot ce a fost întunecat şi neclar în ea; am venit să declar importanţa deplină şi adevărată a oricărei părţi din ea; să arăt lungimea şi lărgimea, întreaga întindere a oricărei porunci cuprinse în ea, înălţimea şi adâncimea, curăţia necuprinsă şi spiritualitatea din toate ramurile ei (Wesley, sermon 25).

Wesley a arătat armonia desăvârşită dintre Lege şi Evanghelie. „Există, deci, cea mai strânsă legătură ce se poate concepe între Lege şi Evanghelie. Pe de o parte, Legea deschide continuu drumul şi ne îndrumă spre Evanghelie; pe de altă parte, Evanghelia ne conduce continuu la o înţelegere mai deplină a Legii. De exemplu, Legea ne cere să iubim pe Dumnezeu, să iubim pe aproapele nostru, să fim blânzi, umili şi sfinţi. Dar noi simţim că nu suntem în stare pentru aceste lucruri; mai mult, că pentru om lucrul acesta este cu neputinţă. Dar Dumnezeu ne-a făgăduit că ne va da această iubire care ne face umili, blânzi şi sfinţi. Atunci noi ne prindem de această Evanghelie, de această veste bună şi ni se face după credinţa noastră. Astfel, îndreptăţirea Legii este împlinită în noi prin credinţa care este în Hristos Isus...

Pe cea mai înaltă treaptă a vrăjmaşilor Evangheliei lui Hristos, spunea Wesley, stau aceia care judecă Legea şi o vorbesc de rău, pe faţă şi argumentat; care învaţă pe oameni să o calce (să o desfiinţeze, să o piardă, să fie dezlegaţi de obligaţia faţă de ea)

nu numai una, fie că este cea mai mică sau cea mai mare, ci toate poruncile dintr-o lovitură... Lucrul cel mai surprinzător este că toţi cei amăgiţi de această subtilă învăţătură sunt convinşi că în realitate ei cinstesc pe Hristos, lepădând Legea Sa, şi că Îi preamăresc Numele în timp ce-I distrug învăţătura. Da, ei Îl cinstesc ca şi Iuda atunci când a spus: „Plecăciune, Învăţătorule, şi L-a sărutat". Iar El ar putea spune pe drept fiecăruia dintre ei: „Cu o sărutare vinzi tu pe Fiul omului?" Nu înseamnează decât trădarea Lui cu o sărutare a vorbi despre sângele Său, dar a-I smulge coroana, a trece pe lângă o parte din Lege sub pretextul înaintării Evangheliei Sale. Nimeni dintre aceia care predică credinţa în felul acesta care, direct sau indirect, tinde să înlăture un domeniu de ascultare, care predică pe Hristos pentru a-L desfiinţa sau a coborî pe orice cale, cea mai mică dintre poruncile lui Dumnezeu, nu poate desigur să scape de această acuzaţie" (idem).

Tuturor acelora care susţineau că „predicarea Evangheliei ţine chiar locul Legii", Wesley le răspundea: „Noi respingem aceasta categoric, căci nu corespunde, în primul rând, cu scopul cel dintâi al Legii, acela de a convinge pe oameni de păcat, şi de a trezi pe aceia care sunt încă adormiţi chiar la marginea iadului". Apostolul Pavel declară că „prin Lege vine cunoştinţa deplină a păcatului; şi până ce omul nu este convins de păcat, el nu va simţi cu adevărat nevoia de sângele ispăşitor al lui Hristos..." „Aceia care sunt sănătoşi, aşa cum afirmă Însuşi Domnul, n-au nevoie de doctor, ci cei bolnavi". De aceea, este absurd să oferi un medic acelora care sunt sănătoşi sau care îşi închipuie că sunt. Trebuie să-i convingi mai întâi că sunt bolnavi, altfel nu-ţi vor mulţumi pentru munca ta. Este la fel de absurd să oferi pe Hristos acelora a căror inimă este sănătoasă, dacă n-a fost niciodată zdrobită" (idem, sermon 35).

Astfel, în timp ce predica Evanghelia harului lui Dumnezeu, Wesley ca şi Domnul lui căuta să „preamărească Legea şi să o onoreze". Cu credincioşie a împlinit lucrarea dată lui de Dum-

nezeu, iar rezultatele pe care i-a fost îngăduit să le vadă au fost glorioase. La încheierea vieţii lui de peste 80 de ani - din care mai mult de o jumătate de secol a petrecut-o mergând din loc în loc - adepţii lui devotaţi se numărau la peste o jumătate de milion de persoane. Dar mulţimile care au fost ridicate prin lucrările lui din ruina şi degradarea păcatului, la o viaţă mai înaltă şi mai curată, şi numărul acelora care prin învăţătura lui au ajuns la o experienţă mai adâncă şi mai bogată nu vor fi cunoscute niciodată, până când întreaga familie a celor răscumpăraţi va fi adunată în Împărăţia lui Dumnezeu. Viaţa lui oferă o lecţie de o valoare nemăsurată pentru orice creştin. Fie ca umilinţa şi credinţa, zelul neobosit, jertfirea de sine şi devoţiunea acestui slujitor al lui Hristos să se reflecte şi în bisericile de astăzi!

Biblia şi Revoluţia Franceză

În secolul al XVI-lea, prezentând oamenilor o Biblie deschisă, Reformaţiunea bătu la uşa tuturor ţărilor Europei. Unele popoare au primit-o cu bucurie, ca pe un sol al Cerului. Dar în alte ţări, papalitatea reuşise într-o mare măsură să-i oprească intrarea; astfel că lumina cunoaşterii Bibliei, cu influenţele ei înălţătoare, a fost aproape cu totul îndepărtată. Într-una din aceste ţări, cu toate că lumina a putut pătrunde, ea a fost umbrită totuşi de întuneric. Timp de veacuri, adevărul şi rătăcirea s-au luptat acolo pentru întâietate. În cele din urmă răul a învins, iar adevărul Cerului a fost alungat. „Şi judecata aceasta stă în faptul că, odată venită Lumina în lume, oamenii au iubit mai mult întunericul decât lumina" (Ioan 3,19). Naţiunea a fost lăsată să culeagă urmările drumului pe care şi l-a ales. Puterea Duhului lui Dumnezeu a fost retrasă de la un popor care a dispreţuit darul harului Său. Răului i-a fost îngăduit să ajungă la maturitate şi toată lumea a văzut rodul lepădării de bunăvoie a luminii.

Războiul împotriva Bibliei, purtat atât de multe veacuri în Franţa, a culminat cu scenele Revoluţiei. Acea răbufnire teribilă n-a fost decât urmarea firească a prigonirii pe care Roma a dus-o împotriva Scripturilor (vezi note suplim.). Aceasta a prezentat cea

mai izbitoare ilustrare la care lumea a fost martoră vreodată, cu privire la efectele manierei de a lucra a papalităţii - o ilustrare a urmărilor către care timp de peste o mie de ani s-au îndreptat învăţăturile bisericii Romei.

Prigonirea Scripturilor în timpul perioadei de supremaţie papală a fost prezisă de profeţi, iar cartea Apocalipsului arată şi urmările teribile care urmau să vină îndeosebi peste Franţa, din partea stăpânirii „omului fărădelegii".

Îngerul Domnului a zis: „Vor călca în picioare sfânta cetate patruzeci şi două de luni. Voi da celor doi martori ai mei să proorocească, îmbrăcaţi în saci, o mie două sute şaizeci de zile. Când îşi vor isprăvi mărturisirea lor, fiara, care se ridică din Adânc, va face război cu ei, îi va birui şi-i va omorî. Şi trupurile lor moarte vor zăcea în piaţa cetăţii celei mari, care, în înţeles duhovnicesc, se cheamă 'Sodoma' şi 'Egipt', unde a fost răstignit şi Domnul lor. Şi locuitorii de pe pământ se vor bucura şi se vor veseli de ei; şi îşi vor trimite daruri unii altora, pentru că aceşti doi prooroci chinuiseră pe locuitorii pământului. Dar după cele trei zile şi jumătate, duhul de viaţă de la Dumnezeu a intrat în ei, şi s-au ridicat în picioare, şi o mare frică a apucat pe cei ce i-au văzut" (Apoc.11,2-11).

Perioadele menţionate aici - „patruzeci şi două de luni" şi „o mie două sute şaizeci de zile" - reprezintă timpul în care biserica lui Hristos avea să sufere persecuţia din partea Romei. Cei 1260 de ani ai supremaţiei papale au început în anul 538 şi s-au terminat în anul 1798 (vezi note suplim.). La data aceasta, armata franceză a intrat în Roma şi a făcut prizonier pe papa, care a murit în exil. Deşi la scurtă vreme după aceea a fost ales un nou papă, ierarhia papală n-a mai ajuns niciodată să deţină puterea pe care o avusese mai înainte.

Persecutarea bisericii n-a continuat în toată perioada de 1260 de ani. Dumnezeu, din milă faţă de poporul Său a scurtat timpul încercării lor grele. Prevăzând strâmtorarea cea mare care urma să cadă asupra bisericii, Mântuitorul spunea: „Şi dacă zilele

acelea n-ar fi fost scurtate, nimeni n-ar scăpa: dar, din pricina celor aleşi, zilele acelea vor fi scurtate" (Matei 24,22). Datorită influenţei Reformaţiunii, persecuţia s-a încheiat înainte de anul 1798.

Cu privire la cei doi martori, profetul declară mai departe: „Aceştia sunt cei doi măslini şi cele două sfeşnice care stau înaintea Domnului pământului". „Cuvântul Tău este o candelă pentru picioarele mele, şi o lumină pe cărarea mea" (Apoc. 11,4; Ps. 119,105). Cei doi martori reprezintă Scripturile Vechiului şi Noului Testament. Amândouă sunt mărturii importante cu privire la originea şi perpetuitatea Legii lui Dumnezeu. Amândouă mărturisesc despre Planul de Mântuire. Tipurile, jertfele şi profeţiile Vechiului Testament arată înainte către Mântuitorul care avea să vină. Evangheliile şi Epistolele Noului Testament vorbesc despre un Mântuitor care a venit exact în felul prezis, prin tip şi prin profeţie.

„Ei vor prooroci o mie două sute şaizeci de zile, îmbrăcaţi în saci". În cea mai mare parte a acestei perioade de timp, aceşti martori ai lui Dumnezeu au fost ţinuţi într-o stare de întunecime. Puterea papală a căutat să ascundă de popor cuvântul adevărului şi le-a pus înainte martori falşi care să le contrazică mărturia (vezi note suplim.). Atunci când Biblia a fost proscrisă de către autoritatea religioasă şi cea civilă, când mărturia ei a fost falsificată şi a fost făcut orice efort pe care oamenii şi demonii l-au putut inventa pentru a întoarce mintea oamenilor de la ea, când cei care îndrăzneau să vestească adevărurile sfinte erau alungaţi, trădaţi, chinuiţi, arşi în celulele închisorii, martirizaţi pentru credinţa lor sau obligaţi să fugă în fortăreţele munţilor şi în peşterile şi gropile pământului - atunci cei doi martori credincioşi au proorocit îmbrăcaţi în saci. Cu toate acestea şi-au continuat mărturia în toată perioada celor 1260 de ani. În timpurile cele mai întunecate, au fost oameni credincioşi care au iubit Cuvântul lui Dumnezeu şi erau zeloşi pentru onoarea Sa. Acestor slujitori credincioşi le-a fost dată

înţelepciunea, puterea şi autoritatea să facă cunoscut adevărul Său în tot acest timp.

„Dacă umblă cineva să le facă rău, le iese din gură un foc, care mistuie pe vrăjmaşii lor; şi dacă vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta". (Apoc. 11,5). Oamenii nu pot călca Cuvântul lui Dumnezeu fără să fie pedepsiţi. Înţelesul acestei declaraţii grozave este arătat în ultimul capitol al Apocalipsului: „Mărturisesc oricui aude cuvintele proorociei din cartea aceasta că, dacă va adăuga cineva ceva la ele, Dumnezeu îi va adăuga urgiile scrise în cartea aceasta. Şi dacă scoate cineva ceva din cuvintele cărţii acestei proorocii, îi va scoate Dumnezeu partea lui de la pomul vieţii şi din cetatea sfântă, scrise în cartea aceasta" (Apoc.22,18.19).

Aşa sună avertizările pe care Dumnezeu le-a dat pentru a apăra pe oameni împotriva oricărei schimbări de orice natură a ceea ce El a descoperit sau a poruncit. Aceste avertizări solemne se aplică tuturor acelora care prin influenţa lor îi fac pe oameni să privească cu uşurinţă Legea lui Dumnezeu. Ele ar trebui să facă să se teamă şi să tremure pe aceia care socotesc cu uşurătate că este o problemă lipsită de importanţă a asculta sau nu de Legea lui Dumnezeu. Toţi aceia care-şi înalţă părerile lor mai presus de descoperirea divină, toţi aceia care vor schimba înţelesul clar al Scripturii pentru a urma propria lor comoditate sau pentru a se conforma lumii îşi asumă o răspundere înfricoşată. Cuvântul scris, Legea lui Dumnezeu, va măsura caracterul oricărui om şi îi va condamna pe toţi aceia pe care această judecată fără greş îi va găsi cu lipsă.

„Când îşi vor fi sfârşit mărturia lor". Perioada în care cei doi martori urmau să proorocească în saci s-a încheiat în anul 1798. Pe măsură ce se apropiau de încheierea lucrării lor săvârşite în întuneric, împotriva lor urma să se facă un război de către puterea reprezentată prin „fiara care se ridică din abis". În multe din ţările Europei, puterile care conduseseră în biserică şi în stat timp de veacuri au fost stăpânite de Satana prin intermediul pa-

palităţii. Dar aici este scoasă în evidenţă o nouă manifestare a puterii satanice.

Politica Romei fusese ca sub pretinsul respect faţă de Biblie, să o ţină sigilată într-o limbă necunoscută şi ascunsă de popor. Sub dominaţia ei, martorii au proorocit „îmbrăcaţi în saci". Dar o altă putere - fiara din abis - urma să se ridice pentru a duce un război făţiş împotriva Cuvântului lui Dumnezeu.

„Cetatea cea mare", pe ale cărei străzi au fost omorâţi martorii şi unde zac trupurile lor, este Egiptul spiritual. Dintre toate popoarele prezentate în istoria biblică, Egiptul a negat cu cea mai mare îndrăzneală existenţa viului Dumnezeu şi s-a împotrivit poruncilor Lui. Nici un monarh nu s-a aventurat într-o răzvrătire mai deschisă şi mai arogantă împotriva autorităţii Cerului cum a făcut-o regele Egiptului. Când i-a fost adusă solia de către Moise, în numele Domnului, Faraon a răspuns cu mândrie: „Cine este Domnul ca să iau seama la glasul Lui şi să las pe Israel să plece? Nu cunosc pe Domnul şi nu voi lăsa pe Israel să plece" (Exod 5,2). Aceasta înseamnă ateism, iar poporul reprezentat prin Egipt urma să dea glas unei lepădări asemănătoare a pretenţiilor viului Dumnezeu şi urma să manifeste un spirit asemănător de necredinţă şi dispreţ. „Cetatea cea mare" mai este comparată spiritual şi cu Sodoma. Stricăciunea Sodomei în călcarea Legii lui Dumnezeu s-a manifestat îndeosebi în imoralitate. Şi acest păcat urma să fie o caracteristică proeminentă a naţiunii care trebuia să împlinească specificările acestei profeţii.

După cuvintele profetului, deci, cu puţin înainte de anul 1798, o putere de origine şi caracter satanic urma să se ridice pentru a face război împotriva Bibliei. Şi în ţara în care mărturia celor doi martori avea să fie adusă astfel la tăcere, urma să se manifeste ateismul lui Faraon şi desrăbălarea Sodomei.

Această profeţie şi-a găsit împlinirea cea mai exactă şi mai izbitoare în istoria Franţei. În timpul Revoluţiei, în anul 1793, „lumea a auzit pentru prima dată despre o adunare de bărbaţi,

născuţi şi educaţi în mijlocul civilizaţiei, care-şi asumau dreptul de a conduce una dintre naţiunile cele mai nobile ale Europei, că îşi uneau cu toţii glasul pentru a nega cel mai solemn adevăr pe care îl primeşte sufletul omenesc şi că au renunţat în unanimitate la credinţa şi adorarea lui Dumnezeu" (Sir Walter Scott, Life of Napoleon, vol.I, cap.17). „Franţa este singura naţiune din lume cu privire la care rămâne raportul autentic că un popor şi-a ridicat mâna în răzvrătire deschisă împotriva Autorului Universului. Au existat şi continuă să existe mulţi alţi hulitori, mulţi necredincioşi, în Anglia, în Germania, în Spania şi peste tot; dar Franţa rămâne deosebită în istoria lumii ca fiind singurul stat care, prin hotărârea adunării ei legislative, s-a pronunţat că Dumnezeu nu există şi la auzirea căreia toată populaţia capitalei şi o mare majoritate din alte părţi, atât femei, cât şi bărbaţi, au dansat şi au cântat de bucurie" (Blackwood's Magazine, November 1870).

Franţa a prezentat şi caracteristicile care s-au manifestat îndeosebi în Sodoma. În timpul Revoluţiei, s-a dat pe faţă o stricăciune şi o decădere a moralităţii asemănătoare cu aceea care a adus distrugerea asupra cetăţilor din câmpie. Un istoric prezintă laolaltă ateismul şi depravarea Franţei, aşa cum sunt redate în profeţie: „Strâns legată de aceste legi care afectau religia, era aceea care desfiinţa legătura de căsătorie - cel mai sfânt angajament pe care-l pot face fiinţele omeneşti, a cărui durabilitate duce cu toată puterea la consolidarea societăţii - reducând-o la un simplu contract civil cu caracter trecător, în care cei doi se pot angaja şi pe care îl pot părăsi după bunul lor plac...Dacă demonii s-ar fi apucat să descopere o cale de a distruge cu cel mai mare efect tot ce este venerabil, plăcut, sau permanent în viaţa conjugală şi să obţină în acelaşi timp asigurarea că paguba morală pe care avea de gând să o producă va fi perpetuată de la o generaţie la alta, ei n-ar fi inventat un plan mai cu efect decât degradarea legământului căsătoriei... Sophie Arnoult, o actriţă vestită pentru spiritul ei batjocoritor, a descris

căsătoria republicană liberă ca fiind sacramentul adulterului" (Scott, vol.I, cap.17).

„Acolo unde a fost răstignit şi Domnul nostru"; şi această specificare a profeţiei a fost împlinită de Franţa. În nici o altă ţară spiritul vrăjmăşiei împotriva lui Hristos n-a fost manifestat în chip mai izbitor. În nici o altă ţară n-a întâmpinat adevărul o împotrivire mai crudă şi mai insuportabilă. În persecuţia pe care Franţa a declanşat-o asupra mărturisitorilor Evangheliei, ea a răstignit pe Domnul Hristos în persoana ucenicilor Săi.

Veac după veac fusese vărsat sângele sfinţilor. În timp ce valdenzii îşi dădeau viaţa în munţii Piemontului „pentru Cuvântul lui Dumnezeu şi pentru mărturia lui Isus Hristos", o mărturie asemănătoare în favoarea adevărului era dată de fraţii lor albigenzi în Franţa. Iar în zilele Reformaţiunii, adepţii ei au fost daţi morţii în chinuri groaznice. Regi şi nobili, doamne de origine înaltă şi fete delicate, mândria şi nobleţea naţiunii, şi-au desfătat privirile cu suferinţele martirilor lui Isus. Hughenoţii cei curajoşi, luptând pentru acele drepturi pe care sufletul omenesc le socoteşte cele mai sfinte, şi-au vărsat sângele pe multe câmpuri de bătaie. Protestanţii care erau scoşi în afara legii, pe capul lor fiind pus un premiu, erau vânaţi ca fiarele sălbatice.

„Biserica din pustie", puţinii urmaşi ai vechilor creştini care mai rămăseseră în Franţa în sec. al XVIII-lea, ascunzându-se în munţii din sud, ţineau încă credinţa părinţilor lor. Când îndrăzneau să se întâlnească noaptea pe coastele munţilor sau în luminişuri singuratice, erau urmăriţi de ostaşi şi târâţi în sclavie pe viaţă la galere. Cei mai curaţi, cei mai nobili şi distinşi, cei mai inteligenţi bărbaţi ai Franţei erau legaţi în lanţuri, în chinuri groaznice, între hoţi şi asasini (vezi Wylie, b.22, cap.6). Alţii, trataţi mai cu milă, erau împuşcaţi cu sânge rece, în timp ce, neînarmaţi şi neajutoraţi, cădeau în genunchi la rugăciune. Sute de oameni în vârstă, femei fără apărare şi copii nevinovaţi erau lăsaţi morţi la locul lor de întâlnire. Străbătând munţii sau pădurile unde obişnuiau să se adune ei, nu era ceva neobişnuit ca

„la fiecare pas să se găsească trupuri moarte presărate pe pajişti şi corpuri spânzurate atârnând de copaci". Ţara lor, pustiită de sabie, de secure şi de rug, „a fost transformată într-un pustiu imens, întunecat". Aceste atrocităţi n-au fost decretate în Evul Mediu, ci în epoca strălucită a lui Ludovic al XIV-lea; atunci când era cultivată ştiinţa, literele înfloreau, cercetătorii de la curte şi din capitală erau oameni învăţaţi şi elocvenţi şi se lăudau în mare măsură că sunt plini de darul blândeţii şi al milei" (idem, b.22, cap.7).

Dar fapta cea mai întunecată din catalogul cel negru al crimei, cea mai groaznică dintre faptele demonice din toate veacurile a fost masacrul din noaptea Sfântului Bartolomeu. Lumea îşi mai aminteşte cu groază şi dezgust scenele acelui măcel laş şi crud. Regele Franţei, îndemnat de preoţii şi prelaţii Romei, şi-a pus pecetea pe acea dezgustătoare crimă. Un clopot sunând la miezul nopţii a fost semnalul pentru măcel. Mii de protestanţi, care dormeau liniştiţi în casele lor încrezându-se în sinceritatea făgăduinţei regelui, au fost târâţi afară fără nici un avertisment şi ucişi cu sânge rece.

Aşa cum Hristos a fost conducătorul nevăzut al poporului Său din robia Egiptului, tot aşa a fost Satana conducătorul nevăzut al supuşilor lui în această lucrare groaznică a înmulţirii martirilor. Timp de şapte zile a continuat masacrul în Paris, dintre care primele trei cu o furie de neimaginat. Şi nu s-a mărginit numai la oraş, ci dintr-o poruncă specială a regelui s-a extins în toate provinciile şi oraşele unde se găseau protestanţi. Nu s-a cruţat nici vârsta, nici sexul. Nu era scutit nici copilaşul cel nevinovat şi nici bărbatul cu părul cărunt. Nobil şi ţăran, bătrân şi tânăr, mamă şi copil erau ucişi laolaltă. Masacrul a continuat în toată Franţa timp de două luni, când aproape şaptezeci de mii de suflete, floarea naţiunii, au pierit.

„Când vestea despre masacru a ajuns la Roma, bucuria clerului n-a cunoscut limite. Cardinalul de Lorena a răsplătit pe un sol cu o mie de coroane; tunul din St.Angelo a tras o salvă în semn

de vesel salut; iar clopotele au sunat în toate clopotniţele; focurile artificiilor au schimbat noaptea în zi; iar papa Grigore al XIII-lea, însoţit de cardinali şi de alţi demnitari bisericeşti, a făcut o procesiune lungă la biserica Sf.Ludovic, unde Cardinalul de Lorena a cântat un Te Deum... A fost bătută şi o medalie pentru a comemora masacrul, iar la Vatican se pot vedea şi azi fresce ale lui Vasari, descriind uciderea amiralului, regele în consiliu plănuind masacrul şi masacrul însuşi. Papa Grigore a trimes lui Carol decoraţia „Trandafirul de aur", iar la patru luni după masacru... a ascultat cu mulţumire de sine predica unui preot francez... care a vorbit despre „ziua aceea atât de plină de fericire şi de bucurie, când sfântul părinte a primit veştile şi a mers cu solemnitate să aducă mulţumiri lui Dumnezeu şi Sf.Ludovic" (Henry White, The Massacre of Sf.Bartholomew, cap.14, p.34).

Acelaşi spirit care a inspirat masacrul din noaptea Sf. Bartolomeu a condus şi scenele Revoluţiei. Isus Hristos a fost declarat înşelător şi strigătul unanim al necredincioşilor francezi era: „Să zdrobim infamul", adică pe Hristos. Batjocurile cele mai înjositoare împotriva Cerului şi nelegiuirea dezgustătoare mergeau mână în mână, iar oamenii cei mai josnici, monştrii cei mai dedaţi cruzimii şi viciului, erau cei mai înălţaţi. În toate acestea omagiul suprem era dat Satanei; în timp ce Isus Hristos, personificarea adevărului, a curăţiei şi iubirii neegoiste, era răstignit.

„Fiara care se ridică din adânc va face război cu ei, îi va birui şi-i va omorî". Puterea ateistă care a condus Franţa în timpul revoluţiei şi domniei teroarei a declarat un aşa război împotriva lui Dumnezeu şi a Sfântului Său Cuvânt cum lumea n-a mai văzut niciodată. Închinarea la Dumnezeu a fost interzisă de Adunarea Naţională. Bibliile au fost adunate şi arse în public, cu toate manifestările posibile de dispreţ. Legea lui Dumnezeu a fost călcată în picioare. Instituţiile Bibliei au fost desfiinţate. Ziua de odihnă săptămânală a fost îndepărtată şi în locul ei fiecare a zecea zi a fost destinată hulei şi veseliei. Botezul şi Cina

Domnului au fost interzise, iar anunţurile, plasate la vedere în locurile de înmormântare declarau că moartea este un somn veşnic.

Temerea de Dumnezeu a fost declarată a nu fi deloc începutul înţelepciunii, ci începutul nebuniei. Orice cult religios a fost interzis, în afară de acela al libertăţii şi al patriei. „Episcopului constituţional al Parisului i-a fost încredinţat să joace rolul principal în cea mai nereuşită şi scandaloasă comedie care s-a jucat vreodată înaintea unei adunări naţionale... El a apărut îmbrăcat în veşmintele preoţeşti, pentru a declara înaintea convenţiei că religia pe care o predicase atâţia ani era din toate punctele de vedere o invenţie a preoţilor, care nu avea temelie nici în istorie şi nici în adevărul sfânt. El a tăgăduit în termeni solemni şi clari existenţa Dumnezeirii, slujirii căreia fusese consacrat, şi s-a dedicat pentru viitor adorării libertăţii, egalităţii, virtuţii şi moralităţii. Apoi a depus pe masă insignele episcopale şi a primit îmbrăţişarea frăţească din partea preşedintelui convenţiei. Câţiva preoţi renegaţi au urmat exemplul acestui prelat" (Scott, vol.I, pag.17).

„Şi locuitorii pământului se vor bucura de ei, şi se vor veseli; şi îşi vor trimite daruri unul altuia; pentru că cei doi prooroci chinuiseră pe locuitorii pământului". Franţa cea necredincioasă adusese la tăcere glasul mustrător al celor doi martori ai lui Dumnezeu. Cuvântul lui Dumnezeu zăcea mort pe străzile ei, iar aceia care urâseră cerinţele şi restricţiile Legii lui Dumnezeu tresăltau de bucurie. Oamenii sfidau pe faţă pe Regele cerului. Ca şi păcătoşii din vechime, ei strigau: „Ce ar putea să ştie Dumnezeu şi ce ar putea să cunoască Cel Prea Înalt" (Ps.73,11).

Cu o îndrăzneală hulitoare aproape peste putinţă de a fi crezută, unul din preoţii ordinii celei noi spunea: „Dumnezeule, dacă exişti, răzbună-Ţi numele ofensat. Te provoc la luptă! Rămâi tăcut; nu îndrăzneşti să arunci tunetele. După toate acestea, cine va mai crede în existenţa Ta?" (Lacratelle, History, vol.2, p.309; în Archibald Alison, History of Europe vol.1,

cap.10). Ce ecou constituie aceste cuvinte ale întrebării lui Faraon: „Cine este Dumnezeu ca să ascult de glasul Lui? Eu nu cunosc pe Dumnezeu!"

„Nebunul zice în inima lui: 'Nu este Dumnezeu!'" (Ps. 14,1). Iar Domnul declară cu privire la cei care strică adevărul: „Nebunia lor se va da pe faţă înaintea tuturor" (2 Tim. 3,9). După ce Franţa a părăsit închinarea la adevăratul Dumnezeu, la „Cel Prea Înalt care umple veşnicia", n-a trecut decât puţină vreme până când ea a coborât într-o idolatrie înjositoare prin închinarea la Zeiţa Raţiunii, în persoana unei femei prostituate. Şi aceasta în adunarea reprezentativă a naţiunii şi autorităţilor celor mai înalte civile şi legislative! Un istoric spunea: „Una dintre ceremoniile acestui timp nesănătos rămâne fără egal pentru absurditatea ei unită cu lipsa de respect. Porţile convenţiei au fost date în lături pentru a face loc trecerii unei grupe de cântăreţi, în urma căreia au intrat într-o procesiune solemnă membrii Consiliului municipal, cântând un imn în cinstea libertăţii şi însoţind, ca obiect al cultului lor viitor, o femeie acoperită cu un voal, pe care au numit-o Zeiţa Raţiunii. După ce a fost adusă înăuntru, a fost descoperită cu mare pompă şi aşezată la dreapta preşedintelui, când a fost recunoscută de toţi ca fiind o dansatoare de la Operă... Acestei femei, considerată ca cea mai bună reprezentare a raţiunii căreia se închinau, Adunarea Naţională a Franţei i-a adus adorare publică.

Această mascaradă ridicolă şi nelegiuită a avut un puternic ecou, iar instalarea Zeiţei Raţiunii a fost repetată şi imitată în toată Franţa, în provincii în care locuitorii doreau să se arate la acelaşi nivel cu înălţimile Revoluţiei" (Scott, vol.1, cap.17).

„Oratorul care a introdus cultul Raţiunii a spus: 'Legislatori, fanatismul a făcut loc Raţiunii. Ochii lui înceţoşaţi n-au putut suporta strălucirea luminii. Astăzi, o mulţime imensă s-a adunat sub aceste arcade gotice care, pentru prima oară, s-au făcut ecoul adevărului. Acolo francezii au sărbătorit singurul cult adevărat - acela al Libertăţii, al Raţiunii. Acolo au dat chip

dorinţelor pentru prosperitatea armelor Republicii. Acolo au părăsit idolii neînsufleţiţi în favoarea Raţiunii, a acestui chip însufleţit, capodopera naturii'" (M.A. Thiers, History of the French Revolution, vol.2, p.370, 371).

Când zeiţa a fost adusă înaintea convenţiei, preşedintele a luat-o de mână şi, îndreptându-se către adunare, a spus: „Muritori, încetaţi să mai tremuraţi înaintea tunetelor neputincioase ale unui Dumnezeu pe care temerile voastre L-au creat. De azi înainte să nu mai recunoaşteţi nici o divinitate în afară de Raţiune. Vă prezint aici icoana cea mai nobilă şi cea mai curată a ei; dacă trebuie să aveţi idoli, jertfiţi numai unora ca aceasta... Cazi înaintea augustului Senat al Libertăţii, o, voal al Raţiunii!

După ce a fost îmbrăţişată de preşedinte, zeiţa a fost urcată pe un car măreţ şi condusă în mijlocul unei mulţimi imense la catedrala Notre Dame, pentru a lua locul Dumnezeirii. Acolo a fost aşezată pe un altar înalt şi a primit adorarea tuturor celor prezenţi" (Alison, vol.1, cap.10).

Această ceremonie a fost urmată, nu peste multă vreme, de arderea în public a Bibliei. Într-o împrejurare, „Societatea populară a muzeului" a intrat în sala primăriei, strigând: „Trăiască Raţiunea!" şi ducând într-un vârf de băţ resturile încă fumegânde ale câtorva cărţi, printre altele breviare, misse şi Vechi şi Noi Testamente, care „au ispăşit într-un foc mare", a spus preşedintele, „toate nebuniile la care ele au condus vreodată pe oameni" (Journal of Paris, 1793, nr.318, citat în Buchez-Roux, Collection of Parlamentary History, vol.30, p.200, 201).

Papalitatea a fost aceea care a început lucrarea pe care ateismul a completat-o. Politica Romei a adus acele stări sociale, politice şi religioase care au grăbit ruina Franţei. Referindu-se la ororile Revoluţiei, unii scriitori spun că aceste excese trebuie trecute în contul tronului şi al bisericii (vezi note suplim.). Pe bună dreptate ele trebuie trecute pe seama bisericii. Papalitatea a otrăvit minţile regilor împotriva Reformaţiunii, ca fiind un

duşman al coroanei, un element de discordie care ar fi fatal păcii şi armoniei naţiunii. Geniul Romei a fost acela care, pe calea aceasta, a inspirat cruzimea cea mai grozavă şi persecuţia cea mai aspră care a pornit de la tronul regal.

Duhul libertăţii a izvorât din Biblie. Oriunde Evanghelia a fost primită, minţile oamenilor au fost trezite. Astfel că oamenii au început să lepede cătuşele care-i ţinuseră ca sclavi ai ignoranţei, viciului şi superstiţiei. Au început să gândească şi să acţioneze ca oameni. Dar monarhii au văzut lucrul acesta şi s-au temut din cauza despotismului lor.

Roma s-a grăbit să trezească temerile lor geloase. Papa spunea regentului Franţei în anul 1525: „Această manie (protestantismul) nu numai că va zădărnici şi va distruge religia, ci va distruge toate ţările, nobilimea, legile, ordinea şi rangurile" (G. de Felice, History of the Protestants of France b.1, cap.2, par.8). Câţiva ani mai târziu, un nunţiu papal îl avertiza pe rege: „Sire, nu te lăsa amăgit. Protestanţii vor dărâma toată ordinea religioasă şi civilă... Tronul este în aceeaşi primejdie ca şi altarul... Introducerea unei religii noi trebuie în mod necesar să introducă şi o conducere nouă" (D'Aubigné, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin, b.2, cap.36). Şi teologii făceau apel la prejudecăţile poporului, declarând că învăţătura protestantă „incită pe oameni spre ciudăţenii şi spre nebunie; ea jefuieşte pe rege de dragostea devotată a supuşilor şi devastează atât statul, cât şi biserica". În felul acesta Roma a reuşit să ridice Franţa împotriva Reformaţiunii. Astfel, sabia persecuţiei a fost scoasă din teacă pentru prima oară în Franţa, pentru susţinerea tronului, pentru ocrotirea nobililor şi pentru menţinerea legilor" (Wylie, b.13, cap.4).

Conducătorii ţării însă n-au prevăzut câtuşi de puţin rezultatele acestei politici fatale. Învăţătura Bibliei ar fi sădit în mintea şi în inima oamenilor acele principii de dreptate, cumpătare, adevăr, echitate şi bunătate, care sunt însăşi piatra unghiulară a prosperităţii naţiunii. „Dreptatea înalţă un popor". Prin ea „se

întăreşte un scaun de domnie" (Prov. 14,34; 16,12). Lucrarea neprihănirii va fi pacea; iar urmarea: „odihna şi liniştea pe vecie" (Is. 32,17). Acela care ascultă de Legea divină va respecta cu toată conştiinciozitatea legile ţării lui. Acela care se teme de Dumnezeu va onora pe împărat în exercitarea oricărei autorităţi drepte şi legitime. Dar nefericita Franţă a interzis Biblia şi i-a alungat pe ucenicii ei. Veac după veac, bărbaţi de principii şi integritate, bărbaţi de ascuţime intelectuală şi de putere morală, care au avut curajul să-şi susţină convingerea şi credinţa, să sufere pentru adevăr timp de veacuri, aceşti bărbaţi au trudit ca sclavi pe galere, au pierit pe rug sau au putrezit în celulele închisorilor. Mii şi mii şi-au găsit salvarea prin fugă; şi aceasta a continuat timp de 250 de ani după ivirea Reformaţiunii.

N-a fost nici o generaţie de francezi, în timpul acelei perioade lungi, care să nu fi văzut pe ucenicii Evangheliei fugind dinaintea furiei nebune a prigonitorilor şi ducând cu ei inteligenţa, artele, hărnicia şi ordinea, în care ei, ca o lege, excelaseră mai înainte, pentru a îmbogăţi ţările în care şi-au găsit azil. Şi pe măsură ce îmbogăţeau alte ţări cu aceste daruri bune, lipseau de ele propria lor ţară. Dacă tot ce a fost alungat ar fi rămas în Franţa, dacă în aceşti trei sute de ani priceperea şi hărnicia exilaţilor ar fi cultivat solul ei, dacă în timpul acestor trei sute de ani măiestria şi arta lor ar fi contribuit la dezvoltarea meşteşugurilor, dacă în timpul acestor trei sute de ani geniul lor creator şi puterea lor analitică i-ar fi îmbogăţit literatura şi i-ar fi cultivat ştiinţa, dacă înţelepciunea lor ar fi călăuzit consiliile ei, curajul lor ar fi purtat luptele ei, echitatea lor ar fi modelat legile ei, iar religia Bibliei ar fi întărit inteligenţa şi ar fi călăuzit conştiinţa poporului ei, cât de mare ar fi fost gloria Franţei! Ce ţară mare, prosperă şi fericită - un model pentru toate naţiunile - ar fi fost ea!

Dar un fanatism orb şi încăpăţânat a alungat de pe pământul ei pe toţi învăţătorii virtuţii, toţi apărătorii ordinii, pe toţi

susţinătorii sinceri ai tronului; ea a spus bărbaţilor care ar fi făcut din ţara lor „o slavă şi un renume" pe pământ: „Alegeţi între rug şi exil!" În cele din urmă, ruina statului a fost totală; n-a mai rămas conştiinţă care să fie proscrisă, nici religie care să fie târâtă la rug şi nici patriotism care să fie exilat" (Wylie, b.19, cap.20) Iar Revoluţia, cu toate ororile ei, a fost consecinţa tragică.

„Plecarea hughenoţilor a fost marcată în Franţa de o decădere generală. Oraşe meşteşugăreşti înfloritoare au decăzut, regiuni fertile s-au transformat în adevărate pustietăţi, stagnarea intelectuală şi decăderea morală au urmat unei perioade de progres neobişnuit. Parisul a devenit un vast ospiciu şi s-a apreciat că, la izbucnirea Revoluţiei, două sute de mii de săraci cerşeau pâinea din mâna regelui. Numai iezuiţii prosperau într-o ţară în plină decădere şi conduceau cu o tiranie groaznică bisericile şi şcolile, închisorile şi galerele".

Evanghelia ar fi adus Franţei soluţia acelor probleme politice şi sociale care dădeau de lucru clerului, regelui şi legiuitorilor ei şi care, în cele din urmă, au aruncat naţiunea în anarhie şi ruină. Dar sub stăpânirea Romei poporul a uitat binecuvântatele lecţii de jertfire de sine şi de iubire neegoistă ale Mântuitorului lor. Oamenii fuseseră îndepărtaţi de la practicarea sacrificiului de sine pentru binele altora. Cel bogat nu mai primea nici o mustrare pentru apăsarea săracului, iar săracul nu găsea nici un ajutor în sărăcia şi degradarea lui. Egoismul celor bogaţi şi puternici devenise din ce în ce mai bătător la ochi şi mai apăsător. Timp de veacuri, lăcomia şi imoralitatea nobilimii au dus la exploatarea nemiloasă a ţăranului. Cel bogat nedreptăţea pe cel sărac, iar săracul ura pe bogat.

În multe provincii proprietăţile erau deţinute de nobilime, iar clasele muncitoare lucrau pământul în arendă; acestea erau la discreţia stăpânilor lor şi erau obligate să se supună pretenţiilor lor exagerate. Povara susţinerii atât a statului, cât şi a bisericii cădea asupra claselor mijlocii şi de jos, care erau greu apăsate de

către autorităţile civile şi de către cler. „Bunul plac al nobililor era considerat ca lege supremă; fermierii şi ţăranii puteau muri de foame, căci asupritorilor nu le păsa de acest lucru. Poporul era silit ca la orice mişcare să ţină seama de interesul exclusiv al stăpânilor. Viaţa muncitorilor agricoli era o viaţă de muncă neîncetată şi de mizerie gravă; plângerile lor, dacă ar fi îndrăznit să se plângă, erau tratate cu dispreţ crunt. Tribunalele ţineau seama totdeauna de plângerile unui nobil împotriva unui ţăran, mita era primită de judecători şi cel mai mic capriciu al aristocraţiei avea putere de lege, în virtutea acestui sistem de corupţie generală. Din impozitele stoarse de la populaţie de către cei puternici, pe de o parte, şi de către cler, pe de alta, nici jumătate nu intra în trezoreria regală sau episcopală, ci era risipit în practici imorale. Iar oamenii care îi sărăceau în felul acesta pe semenii lor erau scutiţi de impozite şi îndreptăţiţi prin lege sau uzanţă la toate slujbele statului. Clasele privilegiate numărau o sută cincizeci de mii de oameni şi pentru plăcerile lor milioane de oameni erau condamnaţi la o viaţă de deznădejde şi degradare“ (vezi notele suplimentare).

Curtea regală se dedase luxului şi imoralităţii. Exista prea puţină încredere între popor şi conducători. Neîncrederea era amprenta care se vedea pe toate măsurile conducerii, care erau privite ca fiind amăgitoare şi egoiste. Cu peste o jumătate de secol înainte de timpul Revoluţiei, tronul a fost ocupat de Ludovic al XV-lea care, chiar şi în acele vremuri grele, s-a caracterizat ca un monarh nepăsător, lipsit de seriozitate şi senzual. Cu o aristocraţie depravată şi crudă şi cu o clasă de jos ignorantă şi sărăcită, cu statul înglodat în datorii, iar poporul exasperat, nu era necesar un ochi de profet pentru a prevedea un deznodământ teribil şi iminent. Faţă de avertismentele sfătuitorilor lui, regele obişnuia să răspundă: „Încercaţi să faceţi ca lucrurile să meargă cât trăiesc eu; după ce voi muri poate veni orice“. Zadarnic se insista asupra nevoii unei reforme. Vedea relele, dar nu avea nici curajul şi nici puterea pen-

tru a le face faţă. Nenorocirea care ameninţa Franţa era descrisă foarte bine în răspunsul lui nepăsător şi egoist: „După mine potopul!"

Exploatând gelozia regilor şi a claselor conducătoare, Roma i-a influenţat să ţină pe oameni în sclavie, bine ştiind că în felul acesta statul va fi slăbit şi nădăjduind că pe calea aceasta va înlănţui atât pe conducători, cât şi poporul în robia ei. Cu o politică clarvăzătoare, ea şi-a dat seama că pentru a înrobi pe oameni cu adevărat trebuie încătuşate sufletele lor; că cea mai sigură cale de a-i împiedica să iasă din sclavia lor era să nu le dea libertate. De o mie de ori mai groaznică decât suferinţa fizică ce rezulta din procedeele ei era degradarea morală. Lipsit de Biblie şi lăsat pradă învăţăturilor fanatismului şi egoismului, poporul era încătuşat în ignoranţă şi superstiţie şi cufundat în viciu, încât era cu totul neînstare să se conducă singur.

Dar deznodământul tuturor acestora a fost cu totul deosebit de ceea ce plănuise Roma. În loc să ţină masele în supunere oarbă faţă de dogmele ei, lucrarea ei a avut ca efect transformarea lor în necredincioşi şi revoluţionari. Ei au ajuns să dispreţuiască romanismul şi pe preoţi. Priveau clerul ca fiind părtaş la apăsarea lor. Singurul dumnezeu pe care-l recunoscuseră era zeul Romei, iar învăţătura ei era singura lor religie. Ei priveau lăcomia şi cruzimea ei ca fiind rodul natural al Bibliei, şi ca atare nu doreau să aibă parte de ea.

Roma reprezentase greşit caracterul lui Dumnezeu şi pervertise cererile Sale, iar acum oamenii lepădau atât Biblia, cât şi pe Autorul ei. Ea ceruse o credinţă oarbă în dogmele ei, sub pretinsa pedeapsă a Scripturilor. Ca urmare, Voltaire împreună cu tovarăşii lui au lepădat Cuvântul lui Dumnezeu cu totul şi au răspândit pretutindeni otrava necredinţei. Roma îi ţinuse pe oameni la pământ, sub călcâiul ei de fier; iar acum masele, degradate şi brutalizate în repulsia lor faţă de tirania ei, au dat la o parte orice restricţie. Înfuriaţi de strălucirea necinstită căreia îi dăduseră atâta vreme închinare, au lepădat atât adevărul, cât şi

rătăcirea; şi confundând libertatea cu destrăbălarea, robii viciului triumfau în libertatea lor închipuită.

La începutul Revoluţiei, printr-o concesie a regelui, poporului i-a fost acordată o reprezentare mai numeroasă decât a nobililor împreună cu clerul. În felul acesta balanţa puterii era în mâinile lor; dar nu erau pregătiţi să o folosească nici cu înţelepciune şi nici cu moderaţie. În graba de a îndrepta relele din cauza cărora suferiseră, s-au hotărât să-şi asume refacerea societăţii. Un popor înrăit din cauza suferinţei, a cărui minte era plină de mânie şi de amintirile vechilor nedreptăţi, se hotărî să pună capăt stării de mizerie care ajunsese de nesuportat şi să se răzbune pe aceia pe care-i socotea ca autori ai suferinţelor lui. Cei năpăstuiţi şi-au însuşit lecţia pe care o învăţaseră sub tiranie şi au devenit apăsătorii asupritorilor lor.

Nefericita Franţă culegea în sânge secerişul pe care-l semănase. Teribile au fost urmările supunerii ei faţă de puterea stăpânitoare a Romei. Chiar acolo unde Franţa, sub influenţa romanismului, înălţase primul rug la începutul Reformaţiunii, Revoluţia a pus prima ghilotină. Şi chiar în locul în care primii martiri ai credinţei protestante fuseseră arşi în sec. al XVI - lea, au fost ghilotinate primele victime în sec. al XVIII-lea. Respingând Evanghelia care i-ar fi adus vindecare, Franţa a deschis uşa pentru necredinţă şi ruină. Când restricţiile Legii lui Dumnezeu au fost înlăturate, s-a văzut că legile omului erau neînstare să ţină în frâu valurile puternice ale patimii omeneşti; iar naţiunea s-a prăbuşit în revoltă şi anarhie. Războiul împotriva Bibliei a inaugurat o eră care este cunoscută în istoria lumii sub numele de Domnia Teroarei. Pacea şi fericirea au fost alungate din căminele şi din inimile oamenilor. Nimeni nu mai era în siguranţă. Acela care învingea astăzi era suspectat şi condamnat mâine. Violenţa şi desfrâul nu mai cunoşteau margini.

Regele, clerul şi nobilii au fost obligaţi să se supună atrocităţilor unui popor întărâtat şi înnebunit. Setea lui de răzbunare a fost doar stimulată de executarea regelui; iar aceia care

hotărâseră moartea lui l-au urmat în scurtă vreme la eşafod. S-a hotărât un măcel general al tuturor acelora care erau bănuiţi de ostilitate faţă de Revoluţie. Închisorile care gemeau au ajuns la un moment dat să cuprindă mai mult de două sute de mii de prizonieri. Oraşele regatului asistau la scene înspăimântătoare. O partidă a revoluţionarilor era împotrivă celeilalte, iar Franţa a devenit un vast câmp de mase care se luptau, mânate de furia pasiunilor. „În Paris, răscoalele urmau una după alta, iar cetăţenii erau împărţiţi în nenumărate partide, care păreau că nu au altă ţintă decât exterminarea reciprocă". Şi pentru a încorona nenorocirea generală, naţiunea a fost implicată într-un război lung şi distrugător cu marile puteri ale Europei. „Ţara era în pragul falimentului, armatele cereau să li se plătească soldele. Parizienii erau înfometaţi, provinciile erau pustiite de tâlhari, iar civilizaţia se prăbuşise în anarhie şi desfrâu".

Poporul învăţase prea bine lecţiile de cruzime şi de tortură pe care Roma le predase cu atâta sârguinţă. Venise în sfârşit ziua plăţii. Acum nu ucenicii lui Isus erau aruncaţi în închisori şi târâţi la rug. Cu mult înainte, aceştia pieriseră sau fuseseră alungaţi în exil. Roma cea necruţătoare simţea acum puterea teribilă a acelora pe care ea îi învăţase să aibă plăcere în fapte sângeroase. „Exemplul persecuţiei, pe care clerul Franţei îl afişase timp de multe veacuri, era acum îndreptat asupra lor cu o îndoită asprime. Eşafoadele se înroşeau de sângele preoţilor. Galerele şi închisorile, odinioară înţesate de hughenoţi, erau acum pline de persecutorii lor. Pus în lanţuri şi trudind la vâsle, clerul romanocatolic a suportat toate acele nenorociri pe care biserica lor le aplicase cu atâta risipă blânzilor eretici" (vezi notele suplimentare).

„Apoi au venit zilele acelea când au fost aplicate cele mai barbare legi de către cele mai barbare tribunale, când nici un om nu-şi putea saluta vecinii sau să-şi spună rugăciunile... fără primejdia de a comite un delict grav, când iscoadele stăteau la pândă în toate colţurile, când ghilotina lucra din greu în fiecare

dimineaţă, când închisorile erau atât de pline ca o corabie de sclavi, când canalele curgeau înspumate de sânge omenesc în Sena... În timp ce zilnic care întregi încărcate de victime erau duse la execuţie pe străzile Parisului, proconsulii, pe care comitetul suveran îi trimisese în departamente, dădeau pe faţă un exces de cruzime necunoscut nici chiar în capitală. Cuţitul maşinii fatale se ridica şi cădea prea încet pentru lucrarea unui grăbit măcel. Şiruri lungi de prizonieri erau împuşcaţi. Erau făcute găuri pe fundul şlepurilor supraaglomerate. Lyonul a fost transformat într-o pustietate. La Arras, chiar şi mila crudă a unei morţi grabnice a fost refuzată prizonierilor. Pretutindeni de-a lungul Loirei, de la Samur şi până la mare, stoluri mari de ciori şi de ulii se hrăneau din trupurile goale unite laolaltă în îmbrăţişări hidoase. Nu s-a arătat nici o milă faţă de sex sau vârstă. Numărul băieţilor şi fetelor sub vârsta de şaptesprezece ani care au fost ucişi de acel guvern tiran este socotit cu sutele. Copilaşi smulşi de la sân erau aruncaţi din suliţă în suliţă de-a lungul trupelor iacobine (vezi note suplim.). Într-un scurt răstimp de 10 ani au pierit mulţimi de fiinţe omeneşti.

Toate acestea erau aşa cum le-a dorit Satana. Aceasta a fost lucrarea pentru care el s-a străduit timp de veacuri. Procedeul lui este înşelăciunea de la început şi până la sfârşit, iar scopul lui neabătut este să aducă nenorocire şi mizerie peste oameni, să desfigureze şi să mânjească lucrarea mâinilor lui Dumnezeu, să strice planurile divine de iubire şi de bunăvoinţă şi, în felul acesta, să producă durere în ceruri. Apoi, prin priceperea lui amăgitoare, el orbeşte mintea oamenilor, conducându-i să arunce ocară asupra lucrării lui Dumnezeu, ca şi când toată această nenorocire ar fi consecinţa planului Creatorului. Tot la fel, atunci când aceia care fuseseră degradaţi şi brutalizaţi prin puterea lui plină de cruzime îşi obţin libertatea, el îi îndeamnă la excese şi atrocităţi. Atunci, tabloul acesta de dezmăţ fără frâu este declarat de către tirani şi opresori ca fiind o ilustrare a urmărilor libertăţii.

Când rătăcirea îmbrăcată într-o anumită haină este demascată, Satana o maschează într-o altă travestire şi mulţimile o primesc cu tot atâta uşurinţă ca şi pe cea dintâi. Atunci când poporul a văzut că romanismul este o amăgire prin care nu-l mai poate duce la călcarea Legii lui Dumnezeu, el i-a determinat să privească orice religie ca fiind o escrocherie, iar Biblia ca pe o legendă; dând la o parte rânduielile divine, poporul s-a predat nelegiuirii fără frâu.

Rătăcirea fatală care a produs atâta nenorocire locuitorilor Franţei a fost necunoaşterea acestui mare adevăr, că adevărata libertate se găseşte în principiile Legii lui Dumnezeu. „O, dacă ai fi luat aminte la poruncile Mele! Atunci pacea ta ar fi fost ca un râu şi fericirea ta ca valurile mării". „Cei răi n-au pace, zice Domnul". „Dar cel ce M-ascultă va locui fără grijă; va trăi liniştit şi fără să se teamă de vreun rău" (Is. 48,18.22; Prov. 1,33).

Ateii, necredincioşii şi cei apostaziaţi se împotrivesc şi denunţă Legea lui Dumnezeu; dar urmările influenţei lor dovedesc că buna stare a omului este legată de ascultare din partea lui de principiile divine. Aceia care nu vor să citească lecţia în Cartea lui Dumnezeu sunt îndemnaţi să o citească în istoria popoarelor.

Atunci când Satana a lucrat prin biserica romano-catolică pentru a îndepărta pe oameni de la ascultare, a lucrat pe ascuns, iar lucrarea lui a fost atât de bine mascată, încât degradarea şi mizeria care au urmat n-au fost socotite ca rod al neascultării. Iar puterea lui a fost atât de mult împiedicată de lucrarea Duhului Sfânt, încât planurile lui n-au ajuns la rezultate depline. Oamenii nu au făcut legătura dintre efect şi cauză şi în felul acesta n-au descoperit izvorul nenorocirilor lor. Dar în timpul Revoluţiei, Legea lui Dumnezeu a fost lepădată în mod deschis de către Consiliul Naţional. Iar în Domnia Teroarei care a urmat, acţiunea cauzei şi a efectului s-a putut vedea de toţi.

Când Franţa L-a lepădat în mod făţiş pe Dumnezeu şi a dat la o parte Biblia, oamenii nelegiuiţi şi duhurile întunericului au

tresăltat pentru îndeplinirea scopului atât de multă vreme dorit - un regat fără restricţiile Legii lui Dumnezeu. Deoarece hotărârea împotriva unei lucrări nelegiuite nu este adusă la îndeplinire, „inima fiilor oamenilor este plină de dorinţa de a face rău" (Ecl. 8,11). Dar călcarea unei legi drepte şi neprihănite trebuie în mod inevitabil să ducă la nenorocire şi ruină. Cu toate că judecăţile n-au venit imediat, păcătoşenia oamenilor a lucrat în mod sigur la pieirea lor. Veacuri de apostazie şi crimă adunaseră o comoară de mânie pentru ziua plăţii; iar când nelegiuirea lor a ajuns la culme, dispreţuitorii lui Dumnezeu au învăţat prea târziu că este un lucru grozav să calci în picioare răbdarea divină. Spiritul înfrânător al lui Dumnezeu, care pune piedică puterii pline de cruzime a Satanei, fusese retras în mare măsură şi aceluia a cărui singură desfătare este nenorocirea oamenilor i-a fost îngăduit să lucreze în voie. Aceia care aleseseră să slujească revolta au fost lăsaţi să-i culeagă roadele, până când ţara a fost plină de crime prea groaznice pentru ca pana să le descrie. Din provinciile pustiite şi din oraşele ruinate, s-a auzit un strigăt groaznic - un strigăt de amară deznădejde. Franţa a fost zguduită ca de cutremur. Religia, legea, ordinea socială, familia, statul şi biserica - toate au fost doborâte la pământ de către mâna nelegiuită care se ridicase împotriva Legii lui Dumnezeu. Un mare adevăr spunea înţeleptul: „Cel nelegiuit va cădea prin nelegiuirea lui". „Totuşi, măcar că păcătosul face de o sută de ori răul şi stăruieşte multă vreme în el, eu ştiu că fericirea este pentru cei ce se tem de Dumnezeu şi au frică de El. Dar cel rău nu este fericit" (Prov. 11,5; Ecles. 8,12.13). „Pentru că au urât ştiinţa şi n-au ales frica Domnului", „de aceea se vor hrăni cu roada umbletelor lor, şi se vor sătura cu sfaturile lor" (Prov. 1,29.31).

Martorii credincioşi ai lui Dumnezeu, ucişi de puterea hulitoare care „a ieşit din fântâna adâncului", nu aveau să rămână multă vreme tăcuţi. „După trei zile şi jumătate, Duhul vieţii de la Dumnezeu a intrat în ei şi au stat în picioare; o mare frică a

apucat pe aceia care i-au văzut" (Apoc. 11,11). Anul 1793 a fost acela în care decretul care desfiinţa religia creştină şi lepăda Biblia a fost trecut prin Adunarea Naţională a Franţei. Trei ani şi jumătate mai târziu, o rezoluţie care anula aceste decrete şi care da toleranţă pentru Scripturi a fost adoptată de aceeaşi instituţie. Lumea a rămas uluită de imensitatea nelegiuirilor pe care a adus-o lepădarea descoperirilor sfinte, iar oamenii au recunoscut nevoia de credinţă în Dumnezeu şi în Cuvântul Său ca temelie a virtuţii şi a moralităţii. Domnul spune: „Pe cine ai batjocorit şi ai ocărât tu? Împotriva cui ţi-ai ridicat glasul, şi ţi-ai îndreptat ochii? Împotriva Sfântului lui Israel" (Is. 37,23). „De aceea iată că le arăt, de data aceasta, şi-i fac să ştie puterea şi tăria Mea; şi vor cunoaşte că Numele Meu este Domnul" (Ier. 16,21).

Cu privire la cei doi martori, profetul declară mai departe: „Şi au auzit din cer un glas tare, care le zicea: Suiţi-vă aici! Şi s-au suit într-un nor spre cer; iar vrăjmaşii lor i-au văzut" (Apoc. 11,12). Cu toate că Franţa s-a războit cu cei doi martori ai lui Dumnezeu, ei au fost onoraţi ca niciodată mai înainte. În anul 1804, a fost organizată Societatea Biblică pentru Britania şi Străinătate. Aceasta a fost urmată de organizaţii asemănătoare, cu nenumărate ramuri pe continentul european. În anul 1816, a fost întemeiată Societatea Biblică Americană. Când a fost organizată Societatea Britanică, Biblia fusese tipărită şi răspândită în 50 de limbi. De atunci a fost tradusă în mai multe sute de limbi şi dialecte (vezi notele suplimentare).

Timp de 50 de ani, până în anul 1792, se dăduse puţină atenţie misiunilor străine. Nu fusese înfiinţată nici o nouă societate şi existau doar câteva biserici care făceau eforturi pentru răspândirea creştinismului în ţările păgâne. Dar spre încheierea sec. al XVIII-lea, s-a produs o mare schimbare. Oamenii nu s-au mai mulţumit cu rezultatele raţionalismului şi şi-au dat seama de nevoia descoperirii divine şi a unei religii practice. De la această dată, lucrarea misiunilor străine a ajuns la o creştere fără precedent (vezi notele suplimentare).

Progresele tiparului au dat un mare avânt lucrării de răspândire a Bibliei. Mijloacele crescânde de comunicaţie dintre diferitele ţări, dărâmarea vechilor bariere ale prejudecăţilor şi exclusivismului naţional împreună cu pierderea puterii pământeşti de către pontiful Romei au deschis calea pentru intrarea Cuvântului lui Dumnezeu. Timp de câţiva ani, Biblia a fost vândută fără vreo restricţie pe străzile Romei şi a fost dusă în toate părţile locuite ale globului.

Voltaire cel necredincios a spus o dată cu îngâmfare: „Am obosit să tot aud pe oameni repetând că 12 bărbaţi au întemeiat religia creştină. Voi dovedi că un singur om este destul pentru a o distruge". Au trecut generaţii întregi de la moartea lui. Milioane de oameni s-au unit în lupta împotriva Bibliei. Dar este departe de a fi distrusă, căci acolo unde în vremea lui Voltaire erau o sută, acum sunt zeci de mii, mai mult, sute de mii de exemplare ale cărţii lui Dumnezeu. Cuvintele unui reformator din primele timpuri cu privire la biserica creştină afirmau: „Biblia este o nicovală de care s-au spart multe ciocane". Domnul zice: „Orice armă făurită împotriva ta va fi fără putere; şi pe orice limbă care se va ridica la judecată împotriva ta, o voi osândi" (Is. 54,17).

„Cuvântul Dumnezeului nostru rămâne în veac". „Toate poruncile Sale sunt sigure. Ele stau tari pentru veşnicie şi sunt întemeiate pe adevăr şi pe dreptate" (Is. 40,8; Ps. 111,7.8). Tot ce este clădit pe autoritatea omului va fi dărâmat; dar ceea ce este întemeiat pe stânca neclintită a Cuvântului lui Dumnezeu va rămâne pentru veşnicie.

Capitolul 16

Părinţii peregrini

Reformatorii englezi, cu toate că renunţaseră la învăţăturile romanismului, au păstrat totuşi multe din formele lui. Astfel, cu toate că autoritatea şi crezul Romei fuseseră lepădate, nu puţine dintre obiceiurile şi ceremoniile ei fuseseră încorporate în slujbele religioase ale Bisericii Anglicane. S-a pretins că aceste lucruri nu erau probleme de conştiinţă; că, deşi nu erau poruncite în Scriptură şi deci nu erau esenţiale, nefiind interzise, nu erau rele în ele însele. Păzirea lor tinde să îngusteze abisul care despărţea bisericile reformate de Roma şi s-a susţinut că ele ar fi provocat primirea credinţei protestante de către romanişti.

Pentru cei conservatori şi înclinaţi spre compromis, aceste argumente păreau hotărâtoare. Dar mai era o categorie care nu judeca în felul acesta. Faptul că aceste obiceiuri „tindeau să arunce un pod peste abisul dintre Roma şi Reformaţiune" (Martyn, vol. 5, p. 22) era după părerea lor un argument puternic contra păstrării lor. Ei le priveau ca simboluri ale sclaviei din care fuseseră eliberaţi şi la care nu erau dispuşi să se întoarcă. Ei socoteau că Dumnezeu stabilise în Cuvântul Său rânduieli care să dirijeze serviciul divin şi că oamenii nu sunt liberi să adauge sau să scoată din ele. De fapt, începutul marii apostazii a fost în încercarea de a înlocui autoritatea lui Dumnezeu cu aceea a

isericii. Roma a început să recomande ceea ce Dumnezeu interzisese şi sfârşi prin a interzice ceea ce El poruncise în mod lar.

Mulţi doreau cu înfocare să se întoarcă cu sinceritate la urăţia şi simplitatea care a caracterizat biserica primară. Ei riveau multe din obiceiurile practicate de biserica anglicană ca nonumente ale idolatriei şi nu puteau cu bună ştiinţă să se nească în felul ei de închinare. Dar biserica, fiind susţinută de utoritatea civilă, nu îngăduia nici o abatere de la formele ei. 'articiparea la serviciile divine era cerută prin lege, iar adunările le cult neautorizate erau interzise sub pedeapsa cu închisoarea, xilul sau moartea.

La începutul sec. XVII, monarhul care tocmai urcase pe tronul Angliei şi-a făcut cunoscută hotărârea de a-i face pe puritani ă se supună, sau... să fie daţi afară din ţară, sau altceva mai rău George Bancroft, History of the United States of America, pt. , cap. 12, p. 6). Alungaţi, persecutaţi şi întemniţaţi, ei nu puteau 'edea în viitor nici o făgăduinţă de zile mai bune şi mulţi s-au upus convingerii că pentru cei care doreau să slujească pe Dumnezeu după dictatele conştiinţei lor, „Anglia înceta pentru otdeauna de a mai fi un loc ospitalier" (J.G.Palfrey, History of New England, cap. 3, par. 43). Unii s-au hotărât până la urmă să aute adăpost în Olanda. Au întâmpinat greutăţi, pierderi şi întemniţare. Planurile lor au fost zădărnicite şi au fost trădaţi în nâinile vrăjmaşilor lor. Dar stăruinţa neabătută a învins în cele lin urmă şi au găsit adăpost pe ţărmurile prieteneşti ale republicii olandeze.

În fuga lor şi-au părăsit casele, bunurile şi mijloacele lor de rai. Erau străini într-o ţară străină, în mijlocul unui popor cu o imbă şi obiceiuri deosebite. Au fost siliţi să recurgă la ocupaţii oi şi nemaiîncercate pentru a-şi câştiga pâinea. Bărbaţi de 'ârste mijlocii, care-şi petrecuseră viaţa lucrând pământul, a trebuit acum să înveţe meserii. Dar au primit cu bucurie situaţia şi -au pierdut timpul în lenevie sau cârtire. Cu toate că deseori

erau chinuiţi de sărăcie, ei mulţumeau lui Dumnezeu pentru binecuvântările care le erau încă date şi-şi găseau bucuria în comuniunea spirituală nestingherită. „Erau conştienţi că erau peregrini şi nu căutau prea mult acele lucruri, ci îşi înălţau ochii către cer, „ţara lor cea mai scumpă„ şi îşi linişteau spiritele" (Bancroft, pt. 1, cap. 12, par. 15).

În exil şi în greutăţi, dragostea şi credinţa lor se întărea. Ei se încredeau în făgăduinţele Domnului, iar El nu i-a părăsit în timp de nevoie. Îngerii Săi erau lângă ei pentru a-i încuraja şi a-i sprijini. Iar când mâna lui Dumnezeu le-a arătat drumul peste mare, către un pământ unde şi-ar fi putut găsi o ţară în care să lase copiilor lor o moştenire preţioasă a libertăţii religioase, au pornit într-acolo, fără să oscileze, pe calea providenţei.

Dumnezeu a îngăduit să vină încercări peste poporul Său spre a-l pregăti pentru împlinirea planului Său minunat faţă de el. Biserica decăzuse prea mult ca să mai poată fi ridicată. Dumnezeu era gata să-Şi reverse puterea asupra lor, pentru a da lumii altă dovadă că nu îi va uita pe aceia care se încred în El. El călăuzise evenimentele pentru a provoca ura Satanei şi uneltirile oamenilor răi, ca slava Sa să crească şi să aducă poporul Său într-un loc sigur. Persecuţia şi exilul urmau să deschidă drumul libertăţii.

Atunci când pentru prima oară au fost siliţi să se despartă de biserica Anglicană, puritanii s-au unit printr-un legământ solemn, ca popor liber al Domnului, „să meargă împreună în toate căile Lui cunoscute sau pe cale de a fi făcute cunoscut" (J.Brown, The Pilgrim Fathers, p. 74). Aici era adevăratul spirit al Reformei, principiul vital al protestantismului. Pentru motivul acesta au plecat peregrinii din Olanda, pentru a-şi găsi un cămin în lumea nouă. John Robinson, pastorul lor, care a fost prevenit în mod providenţial să nu-i însoţească, în cuvântul lui de adio către exilaţi a spus:

„Fraţilor, suntem pe cale să ne despărţim pentru multă vreme şi Domnul ştie dacă voi mai trăi ca să vă mai văd vreodată faţa.

Însă fie că Domnul a hotărât să vă văd sau nu, vă conjur, înaintea lui Dumnezeu şi a îngerilor Lui binecuvântaţi, să mă urmaţi numai atât cât am urmat eu pe Hristos. Dacă Dumnezeu vă va descoperi altceva, prin oricare instrument al Său, fiţi tot atât de gata să-l primiţi, precum aţi fost totdeauna gata de a primi orice adevăr în timpul lucrării mele; căci sunt convins că Domnul mai are adevăr şi lumină care să izvorască din sfântul Său Cuvânt (Martyn, vol, 5, p. 70).

În ce mă priveşte, nu pot deplânge îndestulător starea bisericilor Reformate care au ajuns la stagnare în religie şi nu vor merge mai departe decât instrumentele reformei lor. Lutheranii nu pot fi aduşi să meargă mai departe decât a văzut Luther... iar calviniştii, precum vedeţi, se ţin tare acolo unde i-a lăsat marele bărbat al lui Dumnezeu, care nici el n-a văzut toate lucrurile. Aceasta este o nenorocire pe care nu o putem deplânge îndeajuns, deoarece ei, cu toate că au fost lumini arzătoare şi strălucitoare în vremea lor, totuşi n-au cunoscut toate planurile lui Dumnezeu, însă dacă ar trăi acum, ar fi tot atât de gata să îmbrăţişeze o lumină mai mare decât aceea pe care au primit-o la început" (D.Neal, History of the Puritans, vol. 1, p.269)

Amintiţi-vă de legământul bisericii voastre prin care v-aţi angajat să mergeţi în toate căile Domnului, cunoscute sau care urmează să vă fie făcute cunoscut. Amintiţi-vă de făgăduinţa şi legământul cu Dumnezeu şi unul cu altul, de a primi toată lumina şi adevărul care va fi adus la cunoştinţă din Cuvântul Său scris; dar în acelaşi timp luaţi aminte, vă îndemn, ceea ce primiţi ca adevăr să-l comparaţi şi să-l cântăriţi cu alte texte din Scripturi înainte de a-l primi; căci nu este cu putinţă ca lumea creştină, care a ieşit atât de târziu dintr-un întuneric atât de anticreştin, să ajungă dintr-o dată la o deplină desăvârşire a cunoştinţei" (Martyn, vol.5, p. 70.71).

Dorinţa după libertatea de conştiinţă a fost aceea care i-a însufleţit pe peregrini să înfrunte primejdiile unei călătorii lungi peste ocean, să suporte greutăţile şi pericolele pustiurilor şi, cu

ajutorul lui Dumnezeu, să pună temelia unei naţiuni puternice, pe ţărmurile Americii. Totuşi aşa, cinstiţi şi temători de Dumnezeu cum erau, peregrinii nu înţelegeau încă principiul cel mare al libertăţii religioase. Libertatea, pentru asigurarea căreia jertfiseră atât de mult, n-au mai fost dispuşi să o mai acorde şi altora. „Foarte puţini, chiar şi dintre gânditorii de frunte şi moraliştii sec. al XVII-lea, aveau o concepţie justă cu privire la acest important principiu, produs al Noului Testament, care recunoaşte pe Dumnezeu ca singurul judecător al credinţei omeneşti" (idem, vol, 5, p. 297). Învăţătura că Dumnezeu a încredinţat bisericii dreptul de a stăpâni conştiinţa, de a defini şi de a pedepsi erezia este una dintre cele mai adânc înrădăcinate dintre rătăcirile papale. În timp ce reformatorii au lepădat crezul Romei, ei n-au fost cu totul liberaţi de spiritul ei de intoleranţă. Întunericul dens în care, de-a lungul veacurilor de stăpânire, papalitatea învăluise întreaga creştinătate nu fusese încă risipit cu totul. Unul dintre pastorii care conduceau colonia din Massachusetts Bay spunea: „Toleranţa a fost aceea care a făcut o lume anticreştină; iar biserica niciodată n-a fost păgubită de pedepsirea ereticilor" (ic em vol.5, p. 335)

Coloniştii au adoptat o reglementare prin care numai membrii bisericii puteau avea un cuvânt în guvernarea civilă. S-a format un fel de biserică de stat, tuturor oamenilor cerându-li-se să contribuie la întreţinerea clerului, iar autorităţile au fost autorizate să suprime erezia. În felul acesta puterea pământească era în mâinile bisericii. Astfel că n-a trecut multă vreme până când aceste măsuri au dus la rezultatul inevitabil - persecuţia.

„Unsprezece ani după întemeierea primei colonii, Roger Williams a sosit în lumea nouă. Asemenea primilor peregrini, el venise să se bucure de libertatea religioasă; dar, altfel decât ei, el a văzut - ceea ce puţini din vremea aceea văzuseră - că această libertate era dreptul inalienabil al tuturor, oricare le-ar fi fost crezul. El era un cercetător sincer al adevărului susţinând împreună cu Robinson că este cu neputinţă ca toată lumina din Cuvân-

tul lui Dumnezeu să fi fost primită. Williams a fost primul om în creştinătatea modernă care a stabilit guvernarea civilă pe învăţătura despre libertatea de conştiinţă, despre egalitatea concepţiilor în faţa legii" (Bancroft. pt. 1 cap. 15. par. 16). El a declarat că este datoria autorităţilor de a pedepsi crima, dar niciodată a stăpâni conştiinţa". „Poporul sau autoritatea pot hotărî, spunea el, care este datoria omului faţă de om; dar atunci când încearcă să prescrie datoriile omului faţă de Dumnezeu, ei ies din atribuţiile lor şi nu mai poate fi nici o siguranţă; căci este clar că, dacă magistratul are puterea, el poate hotărî o serie de păreri sau crezuri astăzi şi altele mâine; aşa cum au făcut în Anglia diferiţi regi şi regine şi diferiţi papi şi concilii în biserica Romană; astfel credinţa ar deveni o confuzie" (Martyn, vol.5, p. 340).

Participarea la slujbele bisericii majoritare a fost cerută sub pedeapsă, amendă sau întemniţare. „Williams a dezaprobat această lege; cea mai rea prescripţie din codul de legi englez a fost aceea care impune participarea la biserică. A obliga pe unii oameni să se unească cu alţii de o altă convingere socotea o călcare flagrantă a drepturiloı lor naturale; să târăşti la slujba religioasă publică pe cei care nu cred şi nu doresc însemna să obligi la făţărnicie... Nimeni nu trebuie obligat să se închine sau să susţină o închinare împotriva consimţământului său. „Cum, exclamau împotrivitorii uimiţi de susţinerile lui, nu este vrednic lucrătorul de plata lui?" „Desigur, răspunse el, dar să i-o dea aceia care îl cheamă" (Bancroft pt.1, cap. 15, par. 2).

Roger Williams era respectat şi iubit ca un slujitor credincios al Evangheliei, un bărbat cu daruri deosebite, o integritate neclintită şi o amabilitate adevărată. Cu toate acestea, negarea categorică a dreptului magistraţilor civili la autoritate asupra bisericii şi cererea lui pentru libertate religioasă nu puteau fi îngăduite de adversarii săi. Se susţinea că aplicarea acestei învăţături noi ar „submina temelia statului şi a guvernului ţării" (idem pt. 1, cap. 15, par. 10). Din cauza aceasta s-a hotărât alun-

garea lui din colonii şi, în cele din urmă, pentru a evita arestarea, a fost silit să fugă prin gerul şi viscolul iernii într-o pădure neumblată.

„Timp de paisprezece săptămâni, spunea el, am rătăcit într-o vreme aspră, neştiind de mâncare sau de somn". Dar corbii m-au hrănit în pustie şi un trunchi scorburos mi-a slujit de adăpost (Martyn, vol. 5, p. 349, 350). În felul acesta şi-a continuat fuga plină de chin prin zăpadă şi păduri neumblate, până când şi-a găsit refugiu într-un trib de indieni cărora le-a câştigat încrederea şi dragostea, încercând să-i înveţe adevărurile Evangheliei.

Continuându-şi drumul, în cele din urmă, după luni de schimbări şi rătăciri, până la Narragansett Bay, acolo a pus temelia primului stat al vremurilor moderne, care în modul cel mai deplin a recunoscut dreptul libertăţii religioase. Principiul fundamental al coloniei lui Roger Williams era „că orice om trebuie să aibă libertatea de a se închina lui Dumnezeu după lumina propriei lui conştiinţe" (idem vo. 5, p. 354). Micul său stat, Rhode Island, a devenit azilul celor apăsaţi, care a crescut şi a progresat până când principiul de temelie - libertatea civilă şi religioasă - a devenit piatra unghiulară a Republicii Americane.

În acel document vechi şi măreţ pe care strămoşii noştri l-au socotit ca fiind „declaraţia drepturilor lor - Declaraţia de Independenţă - ei declarau: „Susţinem aceste adevăruri de la sine înţelese că toţi oamenii sunt creaţi egali; că sunt înzestraţi de Creatorul lor cu drepturi inalienabile printre care sunt viaţa, libertatea şi dobândirea fericirii". Iar Constituţia garantează, în termenii cei mai expliciţi, inviolabilitatea conştiinţei: „Nici o credinţă religioasă nu trebuie să fie cerută vreodată ca o condiţie pentru obţinerea vreunui serviciu public în Statele Unite". „Congresul nu trebuie să facă nici o lege care să urmărească respectarea unei religii stabilite sau care să interzică exercitarea liberă a ei.

„Iniţiatorii constituţiei au recunoscut principiul cel veşnic, prin care legătura omului cu Dumnezeul său este mai presus de legislaţia omenească, iar drepturile conştiinţei sunt inalienabile. N-au fost necesare discuţii pentru a stabili acest adevăr; îl simţim în pieptul nostru. Această conştiinţă a fost aceea care, în ciuda legilor omeneşti, a susţinut atâţia martiri în chinuri şi flăcări. Ei simţeau că datoria lor faţă de Dumnezeu era mai presus de legislaţiile omeneşti şi că omul nu are nici o autoritate asupra conştiinţei lor. Este un principiu înăscut pe care nimic nu-l poate şterge" (Congressional documents (USA), seria nr. 200, document nr. 271).

Când s-a răspândit în ţările Europei vestea despre o ţară în care orice om se poate bucura de rodul muncii lui şi poate asculta de convingerile conştiinţei lui, mii de oameni s-au îndreptat spre ţărmurile lumii noi. Coloniile s-au înmulţit cu repeziciune. „Massachusetts, printr-o lege specială, oferea o primire bună şi un ajutor, din subscripţie publică, creştinilor de orice naţionalitate care fugeau peste Atlantic, 'pentru a scăpa de războaie, de foamete sau de apăsarea persecutorilor lor'. În felul acesta fugarii şi oprimaţii erau făcuţi prin lege oaspeţii statului" (Martyn vol 5, p. 417). În timpul celor douăzeci de ani de la prima debarcare la Plymouth, mii de peregrini se stabiliseră în Noua Anglie.

Pentru a-şi asigura idealul urmărit, „se mulţumeau să aibă o existenţă sărăcăcioasă, printr-o viaţă de trudă şi de simplitate. Nu cereau de la pământul lor decât rodul muncii. Nu se lăsau îmbătaţi de visuri care să aducă ceaţa amăgirii pe calea lor... Se mulţumeau cu un progres încet, dar continuu al stării lor sociale. Suportau cu răbdare privaţiunile vieţii deşertului, udând pomul libertăţii cu lacrimile lor şi cu sudoarea frunţii până îşi înfipse adânc rădăcinile în pământ".

Biblia era privită ca temelia credinţei lor, izvorul înţelepciunii, cartă a libertăţii. Principiile ei erau prezentate cu sârguinţă în cămin, în şcoală şi în biserică, iar roadele se vedeau în econo-

mie, în inteligenţă, în curăţie şi în cumpătare. Cineva putea trăi ani de zile într-o aşezare puritană „fără a vedea vreun beţiv, fără să audă vreun blestem sau să întâlnească un cerşetor" (Bancroft, pt. 1, cap. 19, p. 25). Se demonstra că principiile Bibliei constituie cele mai sigure garanţii ale demnităţii naţionale. Coloniile, la început slabe şi izolate, au devenit o federaţie de state puternice, iar lumea privea cu uimire pacea şi prosperitatea unei „biserici fără papă şi a unui stat fără rege".

Un număr din ce în ce mai mare de oameni erau continuu atraşi către ţărmurile Americii, mânaţi însă de motive cu totul diferite de ale primilor peregrini. Cu toate că credinţa şi curăţia de la început exercitau o putere larg răspândită şi modelatoare, influenţa ei a început să scadă pe măsură ce creştea numărul acelora care căutau numai câştiguri materiale.

Rânduiala adoptată de primii colonişti, de a îngădui numai membrilor bisericii să voteze sau să deţină o slujbă în guvernarea civilă, a dus la urmările cele mai dezastruoase. Această măsură fusese acceptată ca mijloc pentru a păstra curăţia statului, dar ea a avut ca urmare corupţia în biserică. Mărturisirea religiei fiind condiţia votului şi a deţinerii unei slujbe, mulţi, mânaţi numai din motive de politică lumească, s-au unit cu biserica fără să-şi schimbe inima. În felul acesta, bisericile au ajuns să fie formate într-o mare măsură din persoane nepocăite; şi chiar printre slujitorii bisericii erau unii care nu numai că susţineau învăţături rătăcite, dar nu cunoşteau nici puterea înnoitoare a Duhului Sfânt. Din nou s-au demonstrat consecinţele nefaste, prea adesea văzute în istoria bisericii din zilele lui Constantin şi până în prezent, ale încercării de a clădi cu ajutorul statului, de a face apel la puterea pământească pentru sprijinirea Evangheliei Aceluia care declarase: „Împărăţia Mea nu este din lumea aceasta" (Ioan 18,36). Unirea bisericii cu statul, în oricât de slabă măsură, chiar dacă pare că aduce lumea mai aproape de biserică, în realitate aduce biserica mai aproape de lume.

Marele principiu apărat cu atâta noblețe de Robinson şi de Roger Williams, că adevărul este în continuu progres şi că creştinii trebuie să fie gata a primi toată lumina care străluceşte din Cuvântul sfânt al lui Dumnezeu, a fost pierdut din vedere de către urmaşii lor. Bisericile protestante din America - precum şi cele din Europa - atât de mult favorizate de primirea binecuvântărilor Reformei, n-au mai înaintat pe calea ei. Cu toate că, din timp în timp, s-au ridicat oameni credincioşi pentru a vesti adevărul cel nou şi pentru a demasca rătăcirea cultivată vreme îndelungată, majoritatea, asemenea iudeilor din zilele lui Hristos sau ca papistaşii din timpul lui Luther, s-au mulţumit să trăiască aşa cum au trăit ei. De aceea religia a degenerat iarăşi în formalism; iar rătăcirile şi superstiţiile care ar fi continuat să meargă în lumina Cuvântului lui Dumnezeu au fost păstrate şi cultivate. În felul acesta spiritul inspirat de Reformaţiune a dispărut treptat, până când a ajuns să fie nevoie de o reformă aproape tot atât de mare în bisericile protestante cum fusese nevoie şi în biserica Romei din timpul lui Luther. Exista acelaşi spirit lumesc, aceeaşi toropeală spirituală, un respect asemănător faţă de părerile oamenilor, substituind teoriile oamenilor învăţăturilor Cuvântului lui Dumnezeu.

Răspândirea largă a Bibliei în prima parte a sec. al XIX-lea împreună cu lumina cea mare răspândită asupra lumii n-a fost urmată de o înaintare corespunzătoare în cunoaşterea adevărului descoperit sau în viaţa religioasă. Satana nu mai putea, ca în veacurile trecute, să ţină Cuvântul lui Dumnezeu departe de popor; el fusese pus la îndemâna tuturor, dar pentru a-şi aduce planul la îndeplinire, a făcut pe mulţi să-i acorde o mică valoare. Oamenii au neglijat să cerceteze Scripturile şi în felul acesta au continuat să primească interpretări false şi să cultive învăţături care nu-şi aveau temeiul în Biblie.

Văzând nereuşita eforturilor lui de a zdrobi adevărul prin persecuţie, Satana a recurs din nou la planul de compromis care dusese la marea apostazie şi la formarea bisericii Romei. El i-a

făcut pe creştini să se unească acum nu cu păgânii, ci cu aceia care, prin devoţiunea lor faţă de lucrurile lumii acesteia, se dovedeau a fi tot atât de adevăraţi idolatri ca şi închinătorii la chipuri cioplite. Urmările acestor alianţe nu erau mai puţin dăunătoare acum decât în primele veacuri; mândria şi extravaganţa erau cultivate sub masca religiei; iar bisericile s-au corupt. Satana a continuat să pervertească învăţăturile Bibliei, iar tradiţiile care urmau să ruineze milioane de oameni prindeau rădăcini adânci. Biserica susţinea şi apăra aceste tradiţii, în loc să lupte pentru „credinţa care a fost dată sfinţilor o dată pentru totdeauna". În felul acesta au fost degradate principiile pentru care reformatorii luptaseră şi suferiseră atât de mult.

Vestitorii dimineţii

Unul dintre cele mai solemne şi mai glorioase dintre adevărurile descoperite în Biblie este a doua venire a lui Hristos, pentru a desăvârşi marea lucrare de mântuire. Pentru poporul peregrin al lui Dumnezeu, atât de mult timp lăsat să pribegească în „negura şi umbra morţii", este dată o nădejde, preţioasă şi inspiratoare, de bucurie în făgăduinţele revenirii Aceluia care este „învierea şi viaţa", pentru a conduce acasă „pe cei alungaţi ai Săi". Învăţătura cu privire la a doua venire este nota dominantă a Sfintelor Scripturi. Din ziua în care prima pereche de oameni a părăsit cu durere Edenul, copiii credinţei au aşteptat venirea Celui făgăduit pentru a doborî puterea nimicitorului şi a-i aduce iarăşi în Paradisul pierdut. Bărbaţii sfinţi din vechime priveau înainte către venirea lui Mesia în slavă, ca împlinire a nădejdii lor. Lui Enoh, al şaptelea urmaş al acelora care locuiseră în Eden, cel care timp de trei secole de vieţuire pe pământ umblase cu Dumnezeu, i s-a îngăduit să privească de departe venirea Eliberatorului. „Iată, zicea el, că a venit Domnul cu zecile de mii de sfinţi ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor" (Iuda 14,15). Patriarhul Iov, în noaptea suferinţei lui, exclama cu o încredere neclintită: „Ştiu că Răscumpărătorul meu trăieşte şi că Se va arăta la urmă pe pământ...voi vedea totuşi pe Dumnezeu. Ochii mei Îl vor vedea şi nu ai altuia" (Iov 19,25-27).

Revenirea lui Hristos pentru a inaugura domnia neprihănirii a inspirat declaraţii cu totul sublime şi arzătoare tuturor scriitorilor sfinţi. Poeţii şi profeţii Bibliei s-au exprimat cu privire la acest subiect în cuvinte care ardeau de foc ceresc. Iar psalmistul cânta despre puterea şi maiestatea Regelui lui Israel: „Din Sion desăvârşirea frumuseţii, de acolo străluceşte Dumnezeu. Dumnezeul nostru vine şi nu tace... El strigă spre ceruri sus, şi spre pământ, ca să judece pe poporul Său" (Ps. 50,2-4). „Să se bucure cerurile şi să se veselească pământul... înaintea Domnului, căci El vine, vine să judece pământul; El va judeca lumea cu dreptate şi popoarele după credincioşia Lui" (Ps. 96,11-13).

Profetul Isaia spunea: „Treziţi-vă şi săriţi de bucurie, cei ce locuiţi în ţărână! Căci roua ta este o rouă dătătoare de viaţă şi pământul va scoate iarăşi afară pe cei morţi." „...Să învie dar morţii Tăi! Să se scoale trupurile mele moarte! ...Nimiceşte moartea pe vecie: Domnul Dumnezeu şterge lacrimile de pe toate feţele, şi îndepărtează de pe tot pământul ocara poporului Său; da, Domnul a vorbit. În ziua aceea, vor zice: 'Iată, acesta este Dumnezeul nostru, în care aveam încredere că ne va mântui. Acesta este Domnul, în care ne încredeam, acum să ne veselim, şi să ne bucurăm de mântuirea Lui!'" (Is. 26,19; Is. 25,8.9).

Apoi Habacuc, răpit în viziune sfântă, privea venirea Lui. „Dumnezeu vine din Teman, şi Cel sfânt vine din muntele Paran...Măreţia Lui acoperă cerurile, şi slava Lui umple pământul. Strălucirea Lui este ca lumina soarelui. Se opreşte şi măsoară pământul cu ochiul; priveşte, şi face pe neamuri să tremure; munţii cei veşnici se sfărâmă, dealurile cele vechi se pleacă; El umblă pe cărări veşnice... Ai încălecat pe caii Tăi şi Te-ai suit în carul Tău de biruinţă... La vederea Ta, se cutremură munţii; adâncul îşi ridică glasul, şi îşi înalţă valurile în sus. Soarele şi luna se opresc în locuinţa lor, de lumina săgeţilor Tale care pornesc, de strălucirea suliţei Tale care luceşte. Ieşi ca să izbăveşti pe poporul Tău, să izbăveşti pe unsul Tău! Sfărâmi

acoperişul casei celui rău, o nimiceşti din temelii până în vârf" (Hab. 2,3.4.6.8.10.11.13).

Când Mântuitorul era pe punctul de a Se despărţi de ucenicii Săi, i-a mângâiat în necazurile lor cu asigurarea că va veni iarăşi. „Să nu vi se tulbure inima... În casa Tatălui Meu sunt multe locaşuri... Mă duc să vă pregătesc un loc. Şi după ce Mă voi duce şi vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce şi vă voi lua cu Mine" (Ioan 14,1-3). „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toţi sfinţii îngeri, va şedea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui" (Matei 25,31.32).

Îngerii care au mai zăbovit pe Muntele Măslinilor după înălţarea lui Hristos au repetat şi ei ucenicilor făgăduinţa revenirii Sale: „Acest Isus, care S-a înălţat la cer din mijlocul vostru, va veni în acelaşi fel cum L-aţi văzut mergând la cer" (Fapte 1,11). Iar apostolul Pavel, vorbind prin Duhul inspiraţiei, mărturisea: „Căci, \nsuşi Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu, Se va pogorî din cer" (1 Tes. 4,16). Proorocul de pe Patmos spunea: „Iată că El vine pe nori, şi orice ochi Îl va vedea. Da! Amin" (Apoc. 1,7).

În jurul venirii Sale se adună slava acelei „restatorniciri a tuturor lucrurilor, despre care Dumnezeu a vorbit prin gura tuturor sfinţilor Săi prooroci încă de la întemeierea lumii" (Fapte 3,21). Atunci stăpânirea de lungă durată a răului va fi nimicită; „împărăţiile lumii acesteia" vor deveni „împărăţiile Domnului nostru şi ale Hristosului Său; şi El va domni în veci de veci" (Apoc. 11,15). „Slava Domnului se va descoperi şi orice făptură o va vedea... Domnul va face să răsară mântuirea şi lauda în faţa tuturor neamurilor... El va fi ca o cunună strălucitoare şi o podoabă măreaţă pentru rămăşiţa poporului" (Is. 40,5; 61,11; 28,5).

Atunci va fi întemeiată sub întregul cer împărăţia cea paşnică şi multă vreme aşteptată a lui Mesia. „Tot astfel, Domnul are milă de Sion, şi mângâie toate dărâmăturile lui. El va face pustia lui ca un Rai, şi pământul lui uscat ca o grădină a Domnului... I

se va da slava Libanului, strălucirea Carmelului şi a Saronului... Nu te vor mai numi Părăsită, şi nu-ţi vor mai numi pământul un pustiu, ci te vor numi: 'Plăcerea Mea este în ea'; şi ţara ta o vor numi Beula... Cum se bucură mirele de mireasa lui, aşa se va bucura Dumnezeul tău de tine" (Is. 51,3; 35,2; 62,4.5)

Revenirea Domnului a fost în toate veacurile nădejdea urmaşilor Săi adevăraţi. Făgăduinţa Mântuitorului la despărţirea de pe Muntele Măslinilor, că va reveni, a luminat viitorul ucenicilor Săi, umplându-le inimile de bucurie şi nădejde pe care suferinţa n-o putea stinge şi încercările să o umbrească. În mijlocul suferinţei şi a persecuţiei, ,,arătarea marelui nostru Dumnezeu şi Mântuitor Isus Hristos" a fost ,,fericita nădejde". Când creştinii tesaloniceni erau copleşiţi de întristare la înmormântarea celor dragi, care nădăjduiseră să trăiască pentru a fi martorii revenirii Domnului, Pavel, învăţătorul lor, le îndrepta atenţia către învierea care urma să se producă la revenirea Mântuitorului. ,,Atunci cei morţi în Hristos vor învia şi împreună cu cei vii vor fi răpiţi pentru a întâmpina pe Domnul în văzduh... Şi astfel, spunea el, vom fi pentru totdeauna cu Domnul. Mângâiaţi-vă unii pe alţii cu aceste cuvinte" (1 Tes. 4,16-18).

Pe Patmosul cel stâncos, ucenicul cel iubit auzi şi el făgăduinţa: ,,Iată Eu vin curând", iar răspunsul lui plin de adorare dă glas rugăciunii bisericii de-a lungul peregrinării ei: ,,Amin, vino Doamne Isuse" (Apoc. 22, 20).

Din temniţă, de la rug, de pe eşafod, unde sfinţii şi martirii au mărturisit despre adevăr, vine de-a lungul veacurilor exprimarea credinţei şi a nădejdii lor. Fiind ,,asiguraţi de învierea Sa personală şi în consecinţă şi de a lor la revenirea Sa, pentru motivul acesta", spune unul dintre aceşti creştini,,,ei nu se temeau de moarte şi se constata că erau mai presus de ea" (Daniel T. Taylor, The Reign of Christ on Earth; or The Voice of the Church in All Ages, 33). ,,Erau gata să meargă în mormânt pentru a putea învia liberi" (id. 54). Ei aşteptau pe Domnul lor ,,să vină din cer, pe nori cu slava Tatălui Său, ca să aducă celui drept

vremurile împărăţiei. Valdenzii nutreau aceeaşi credinţă (id. 129). Wycliffe privea înainte la revenirea Răscumpărătorului ca nădejde a bisericii" (id. 132).

Luther declara: „Sunt convins cu adevărat că ziua judecăţii nu va întârzia trei sute de ani. Dumnezeu nu va putea îngădui mai mult această lume păcătoasă... Ziua cea mare se apropie, zi în care împărăţia nelegiuiţilor va fi nimicită" (id. 158, 134).

„Această lume îmbătrânită nu este departe de sfârşitul ei", spunea Melanchton. Iar Calvin îi îndemna pe creştini „să nu ezite a dori cu ardoare ziua venirii lui Hristos ca cel mai remarcabil dintre toate evenimentele" şi declara că „întreaga familie a celor credincioşi va avea în vedere ziua aceasta. Trebuie să flămânzim după Hristos, trebuie să-L căutăm, să-L contemplăm, zicea el, „până în zorii acelei zile mari, când Domnul nostru Îşi va da pe faţă deplin slava împărăţiei Sale" (id. 158, 134).

„Nu a dus Domnul Isus trupul nostru în ceruri?", spunea Knox, reformatorul scoţian, „şi nu se va reîntoarce oare? Ştim că El va reveni, şi aceasta cu mare grabă". Ridley şi Latimer, care şi-au dat viaţa pentru adevăr, aşteptau cu credinţă revenirea Domnului. Ridley scria: „Fără îndoială, lumea - cred şi de aceea spun - merge către sfârşit. Să strigăm în inimile noastre împreună cu Ioan, slujitorul lui Dumnezeu, către Mântuitorul Hristos: 'Amin, vino Doamne Isuse'" (id. 151, 145).

„Gândul revenirii Domnului, spunea Baxter, îmi este atât de plăcut şi plin de bucurie" (Richard Baxter, Works, vol, 17, p. 555). „A iubi revenirea Sa şi a aştepta această fericită nădejde este lucrarea credinţei şi caracterului sfinţilor Lui... Dacă moartea este ultimul vrăjmaş care va fi distrus la înviere, ne putem da seama cât de stăruitor trebuie să se roage şi să dorească credincioşii a doua venire a lui Hristos, până când va fi făcută această cucerire deplină şi finală" (id. vol. 17, p.500). „Aceasta este ziua pe care toţi credincioşii trebuie să o dorească, să o nădăjduiască şi să o aştepte, ca fiind împlinirea întregii lucrări a mântuirii lor şi toate dorinţele şi străduinţele sufletelor lor...

Grăbeşte, o, Doamne, această zi binecuvântată!" (id. vol. 17, p. 182, 183). Aceasta este nădejdea bisericii apostolice, a „bisericii din pustie" şi a reformatorilor.

Proorocia nu numai că prezice modul şi scopul revenirii lui Hristos, ci prezintă şi semnele prin care oamenii pot şti când venirea Lui este aproape. Isus spunea: „Vor fi semne în soare, în lună şi în stele" (Luca 21,25). „Soarele se va întuneca, luna nu-şi va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer, şi puterile care sunt în ceruri vor fi clătinate. Atunci se va vedea Fiul omului venind pe nori cu o mare putere şi cu slavă" (Marcu 13,24-26). Descoperitorul descrie astfel primul dintre semnele care preced a doua venire: „S-a făcut un mare cutremur de pământ, soarele s-a făcut negru ca un sac de păr, şi luna s-a făcut ca sângele" (Apoc. 6,12).

Aceste semne au fost văzute înainte de începutul sec. al XIX-lea. Şi ca o împlinire a acestei proorocii, în anul 1755 a avut loc cel mai groaznic cutremur care a fost cunoscut vreodată. Deşi în general este cunoscut sub numele de cutremurul din Lisabona, el s-a întins pe o mare parte din Europa, Africa şi America. A fost simţit în Gröenlanda, în Indiile de Vest, în insulele Madeira, în Norvegia şi Suedia, Marea Britanie şi Irlanda. El s-a extins pe o suprafaţă de 4 milioane de mile pătrate. În Africa, şocul a fost aproape tot atât de puternic ca şi în Europa. O mare parte a oraşului Alger a fost distrus; iar la o mică distanţă de Maroc, un sat de 8 sau 10.000 de locuitori a fost înghiţit cu totul. Un val uriaş a măturat coasta Spaniei şi a Africii, inundând oraşe şi provocând o mare distrugere.

În Spania şi Portugalia, şocul s-a manifestat cu o violenţă extremă. La Cadix, valul fluxului se spune că a fost de 18 metri înălţime. „Munţii cei mai mari din Portugalia au fost zguduiţi puternic, din temelie, iar unii dintre ei s-au despicat din vârf şi s-au rostogolit într-un mod ciudat, părţi mari dintre ei fiind aruncate în văile învecinate. S-a spus că au ieşit flăcări din aceşti munţi" (Sir Charles Lyell, Principles of Geology, p. 495).

„La Lisabona, în adâncurile pământului s-a auzit un bubuit e tunet şi îndată după aceea o zguduitură puternică a distrus o nare parte din oraş. În timp de aproximativ şase minute, au ierit 60.000 de persoane. La început apele oceanului s-au retras ısând ţărmul uscat, apoi au revenit cu violenţă, ridicându-se cu 5 metri şi chiar mai mult deasupra nivelului obişnuit. Printre alte avagii care au avut loc la Lisabona în timpul catastrofei, a fost i prăbuşirea unui chei nou construit, în întregime din marmură, nens de costisitor. Un mare număr de oameni se refugiaseră colo, căci părea un loc sigur de scăpare, în care ar fi fost la dăpost de căderea zidurilor; dar deodată cheiul s-a prăbuşit cu ɔţi oameni de pe el şi nici un om n-a mai ieşit la suprafaţă" (id. 95).

„Zguduitura cutremurului a fost urmată imediat de prăuşirea tuturor bisericilor şi mânăstirilor şi aproape a tuturor lădirilor publice mari şi a peste un sfert din celelalte case. La proape două ore după cataclism, focul a izbucnit în mai multe carere, mistuind oraşul cu deosebită violenţă timp de trei zile, încât cesta a fost cu totul pustiit. Cutremurul s-a produs într-o zi de sărătoare, când bisericile şi mânăstirile erau arhipline de oameni, dine care foarte puţini au scăpat" (Encyclopedia Americana, art. .isabon, ed. 1831). Groaza poporului era dincolo de orice naginaţie. Nimeni nu plângea, era mai presus de lacrimi. Toţi lergau încoace şi încolo, înnebuniţi „Misericordia! A venit fârşitul lumii!" Mamele îşi uitaseră copiii şi alergau ţinând crucixuri în braţe. Din nefericire, mulţi au alergat în biserici pentru ıcrotire; dar în zadar se invocau lucrurile sfinte. În zadar îmırăţişau altarele sărmanele făpturi; statui, preoţi şi oameni au ost îngropaţi într-o ruină comună". S-a apreciat că 90.000 de ıersoane şi-au pierdut viaţa în acea zi fatală.

Douăzeci şi cinci de ani mai târziu, a apărut al doilea semn nenţionat în profeţie: întunecarea soarelui şi a lunii. Ceea ce a ăcut ca acest semn să fie şi mai impresionant a fost faptul că impul împlinirii lui fusese precis arătat. În discuţia Mântuitoru-

lui cu ucenicii Săi de pe Muntele Măslinilor, după descrierea perioadei lungi de încercare pentru biserică - cei 1260 de ani de persecuţie papală - cu privire la care El făgăduise că necazul avea să fie scurtat, a menţionat câteva evenimente care aveau să preceadă venirea Sa şi a fixat timpul când primul dintre ele urma să fie văzut: Dar „în zilele acelea, după necazul acesta, soarele se va întuneca, luna nu-şi va mai da lumina ei" (Marcu 13,24). Cele 1260 de zile sau ani s-au încheiat în anul 1798. Însă, cu un sfert de veac mai înainte, persecuţia aproape că încetase cu totul. În urma acestei persecuţii, după cuvintele lui Hristos, soarele urma să se întunece. Astfel că, la 19 mai 1780, această profeţie s-a împlinit.

„Aproape cel mai tainic şi încă neexplicat fenomen de felul acesta, dacă nu chiar singurul..., este ziua întunecată de la 19 mai 1780, întunecarea cea mai inexplicabilă a întregii părţi vizibile a cerului şi a atmosferei din Noua Anglie" (R.M. Devens, Our First Century, p. 89).

Un martor ocular care trăia în Massachusetts descrie evenimentul în felul următor: „Dimineaţa soarele a răsărit pe un cer curat. Dar în scurtă vreme a fost acoperit. Norii au coborât negri şi ameninţători şi din ei izbucneau fulgere şi se rostogoleau tunete, căzând şi puţină ploaie. Către ora nouă, norii s-au subţiat şi au luat o culoare ca arama sau alama, iar pământul, stâncile, copacii, clădirile, apele şi oamenii au fost schimbaţi de această lumină ciudată, nepământeană. Câteva minute mai târziu, un nor negru şi greu s-a răspândit pe tot cerul, în afară de o fâşie îngustă la orizont, şi era atât de întuneric cum este de obicei vara la ora nouă seara..."

„Teama, îngrijorarea şi groaza au umplut treptat sufletele oamenilor. Femeile stăteau la uşă privind tabloul întunecat; oamenii s-au întors de la munca câmpului; tâmplarul şi-a lăsat uneltele, fierarul şi-a părăsit foalele, negustorul tejgheaua. Şcolile şi-au suspendat cursurile, iar copiii au fugit tremurând acasă. Călătorii s-au oprit la ferma cea mai apropiată. Ce se va întâm-

pla? şopteau toate buzele şi se întrebau toate inimile. Părea ca şi cum un uragan era gata să sufle peste toată ţara sau ca şi cum venise ziua încheierii tuturor lucrurilor".

„Au fost aprinse lumânări, iar focul din cămin lucea ciudat ca într-o seară de toamnă fără lună... Păsările s-au retras în coteţe şi s-au dus la culcare, vitele s-au înapoiat în staul ca pentru noapte şi rumegau. Broaştele orăcăiau, păsările cântau cântece de seară, iar liliecii zburau. Însă oamenii ştiau că nu venise noaptea..."

Dr. Nathanael Whittaker, pastorul bisericii Tabernacol din Salem, a ţinut slujba religioasă în casa de rugăciune, ţinând o predică în care a susţinut că întunecimea era supranaturală. S-au ţinut adunări în multe alte locuri. Textele biblice pentru aceste predici neprevăzute erau fără excepţie acelea care arătau că întunericul era în acord cu profeţia Scripturii... Întunericul a fost foarte dens la scurtă vreme după ora 11" (The Essex Antiquarian, Apri, April 1889, vol. 3, nr. 4, p. 53.54). Într-o mare parte a ţării întunericul a fost atât de mare în timpul zilei, încât oamenii n-au putut vedea cât este ceasul, n-au putut mânca şi nici nu şi-au putut îndeplini treburile lor casnice fără lumina lumânărilor.

Întinderea acestei întunecimi a fost extraordinară. A fost văzută cu mult mai spre răsărit decât la Falmouth. Către apus, ea a ajuns la cea mai îndepărtată parte din Connecticut şi la Albany. Spre sud, a fost observată de-a lungul ţărmului mării, iar spre nord la limita până la care se întind aşezările americane (William Gordon, History of the Rise, Progress and Establishment of the Independence of the U.S.A., vol. 3, p. 57).

Întunecimea intensă a zilei a fost urmată, cu o oră sau două înainte de căderea serii, de un cer în parte curat, iar soarele a apărut cu toate că era încă voalat de o ceaţă întunecată şi deasă. „După apusul soarelui, norii s-au îngrămădit şi s-a întunecat foarte repede... Nici întunericul nopţii n-a fost mai puţin obişnuit şi mai puţin înfricoşat decât acela al zilei; cu toate că

era aproape lună plină, nu se putea vedea nici un obiect decât cu ajutorul unei lumini artificiale care, atunci când era privită din casele învecinate şi din alte locuri îndepărtate, părea ca un întuneric egiptean prin care abia puteau pătrunde razele" (Isaiah Thomas, Massachusetts Spy: or American Oracle of Liberty, vol. 10, nr. 472, May 25, 1780). Un martor ocular al acestei scene spunea: „Nu puteam să înţeleg că, dacă orice corp luminos din Univers ar fi fost îmbrăcat într-o întunecime de nepătruns sau şi-ar fi încetat existenţa, întunericul n-ar fi fost mai complet" (Scrisoarea trimisă de Dr. Samuel Tenney, din Exeter, New Hampshire. Decembrie 1785, în Massachusetts, Historical Society Collections, 1792, prima serie, vol. 1, p. 97). Cu toate că la ora nouă seara răsărise luna şi era aproape plină, n-a avut puterea să risipească umbrele de moarte. După miezul nopţii întunericul a dispărut, iar luna, când a fost văzută imediat după aceea, avea culoarea sângelui.

Ziua de 19 mai 1780 a rămas în istorie ca „Ziua întunecoasă". Din vremea lui Moise n-a mai fost o întunecime de aceeaşi densitate, întindere şi durată, care să fi fost înregistrată vreodată. Şi întreaga descriere a acestui eveniment, aşa cum ne este redată de martorii oculari, este desigur confirmarea cuvintelor Domnului, raportate de proorocul Ioel cu 25 de veacuri mai înainte de a fi împlinite: „Soarele se va întuneca, iar luna se va preface în sânge înainte de a veni ziua cea mare şi grozavă a Domnului" (Ioel 2,31).

Hristos îi îndemnase pe copiii Săi să fie atenţi la semnele revenirii Sale şi să se bucure când vor vedea semnele revenirii Regelui lor. „Când vor începe să se întâmple aceste lucruri, a spus El, atunci să vă ridicaţi capetele; căci mântuirea voastră se apropie". El a îndreptat privirea ucenicilor Săi către pomii care înmugureau primăvara şi a zis: „Când înverzesc şi îmbobocesc, ştiţi că vara este aproape. Tot aşa, când veţi vedea aceste lucruri, să ştiţi că Împărăţia lui Dumnezeu este aproape" (Luca 21,28. 30.31).

Dar, pe măsură ce spiritul umilinţei şi consacrării în biserică a făcut loc mândriei şi formalismului, iubirea pentru Hristos şi credinţa în revenirea Sa s-au răcit. Absorbiţi în căutarea de plăceri şi afaceri lumeşti, aceia care se pretindeau a fi poporul lui Dumnezeu au fost orbi la sfaturile Mântuitorului cu privire la semnele revenirii Sale. Învăţătura cu privire la a doua venire fusese neglijată; Scripturile care vorbeau despre aceasta au fost întunecate de interpretări eronate, până când au fost ignorate şi uitate într-o mare măsură. Această situaţie s-a manifestat îndeosebi în bisericile din America. Libertatea şi confortul de care s-au bucurat toate clasele sociale, dorinţa ambiţioasă după bogăţie şi lux, care dădea naştere unei închinări avide după câştigarea de bani şi dorinţa nestăvilită după popularitate şi putere, care păreau să fie la îndemâna tuturor, i-au făcut pe oameni să-şi concentreze interesele şi nădejdile asupra lucrurilor vieţii acesteia şi să îndepărteze ziua cea solemnă, când ordinea actuală a lucrurilor va trece.

Când Mântuitorul a arătat urmaşilor Săi semnele revenirii Sale, El a prezis starea de păcătoşenie care va exista chiar înainte de a doua Sa venire. Ca şi în zilele lui Noe, va fi o activitate şi o alergare după afaceri lumeşti şi după căutarea de plăceri - cumpărând, vânzând, clădind, zidind, căsătorindu-se şi dând în căsătorie - împreună cu uitarea lui Dumnezeu şi a vieţii viitoare. Pentru aceia care vor trăi în vremea aceasta, sfatul lui Hristos este: „Luaţi seama la voi înşivă, ca nu cumva să vi se îngreuneze inimile cu îmbuibare de mâncare şi băutură, şi cu îngrijorările vieţii acesteia, şi astfel ziua aceea să vină fără veste asupra voastră. Vegheaţi dar în tot timpul şi rugaţi-vă, ca să aveţi putere să scăpaţi de toate lucrurile acestea, care se vor întâmpla, şi să staţi în picioare înaintea Fiului omului" (Luca 21,34.36).

Starea bisericii în această vreme este arătată în cuvintele Mântuitorului din Apocalips: „Îţi merge numele că trăieşti, dar eşti mort". Iar acelora care refuză să se trezească din siguranţa lor fără grijă, le este adresată avertizarea solemnă: „Dacă nu

veghezi, voi veni ca un hoţ, şi nu vei şti în care ceas voi veni peste tine" (Apoc. 3,1.3).

A fost necesar ca oamenii să fie treziţi în faţa primejdiei, spre a se pregăti pentru evenimentele solemne legate de închiderea harului. Profetul lui Dumnezeu declară: „Dar mare este ziua Domnului şi foarte înfricoşată: cine o poate suferi?" „Cine poate sta în picioare atunci când se va arăta Acela ai cărui ochi sunt 'atât de curaţi încât nu pot să vadă răul', şi nu poate privi nelegiuirea?" (Ioel 2,11; Hab. 1,13). Pentru aceia care strigă: „Dumnezeule, noi Te cunoaştem", dar care au călcat legământul Lui şi s-au îndreptat spre alt dumnezeu, ascunzând păcatul în inima lor şi iubind căile nedreptăţii - pentru aceştia ziua Domnului este „întunecime şi nu lumină, chiar foarte întunecată şi nici o lumină nu va fi încă" (Osea 8,2; Ps. 16,4; Amos 5,20). „În vremea aceea, voi scormoni Ierusalimul cu felinare, şi voi pedepsi pe toţi oamenii care se bizuiesc pe drojdiile lor, şi zic în inima lor: 'Domnul nu va face nici bine, nici rău'" (Ţef. 1,12). „Voi pedepsi - zice Domnul - lumea, pentru răutatea ei şi pe cei răi pentru nelegiuirile lor; voi face să înceteze mândria celor trufaşi, şi voi doborî semeţia celor asupritori" (Is. 13,11). „Nici argintul, nici aurul lor nu vor putea să-i izbăvească ...Averile lor vor fi de jaf şi casele lor vor fi pustiite" (Ţef. 1,18.13).

Profetul Ieremia, privind înainte spre acest timp groaznic, exclama: „Cum mă doare înlăuntrul inimii mele!... Nu pot să tac! Căci auzi, suflete, sunetul trâmbiţei şi strigătul de război. Se vesteşte dărâmare peste dărâmare" (Ier. 4,19.20).

„Ziua aceea este o zi de mânie, o zi de necaz şi de groază, o zi de pustiire şi nimicire, o zi de întuneric şi negură, o zi de nori şi de întunecime, o zi în care va răsuna trâmbiţa şi strigătele de război" (Ţef. 1,15.16). „Iată, vine ziua Domnului, care va preface tot pământul în pustiu, şi va nimici pe toţi păcătoşii de pe el" (Is. 13,9).

În vederea acelei zile mari, Cuvântul Domnului, în limbajul cel mai solemn şi mai impresionant, cheamă poporul Său să se

trezească din letargia lui spirituală şi să caute faţa Lui cu pocăinţă şi umilinţă: „Sunaţi din trâmbiţă în Sion! Sunaţi în gura mare pe muntele Meu cel sfânt, ca să tremure toţi locuitorii ţării. Căci vine ziua Domnului, este aproape! Sunaţi cu trâmbiţa în Sion! Vestiţi un post, chemaţi o adunare de sărbătoare! Strângeţi poporul, ţineţi o adunare sfântă! Aduceţi pe bătrâni, strângeţi copiii... Să iasă mirele din cămara lui, şi mireasa din odaia ei! Preoţii slujitorii Domnului, să plângă între tindă şi altar... Întoarceţi-vă la Mine, cu toată inima, cu post, cu plânset şi bocet! Sfâşiaţi-vă inimile nu hainele, şi întoarceţi-vă la Domnul, Dumnezeul vostru, căci El este milostiv şi plin de îndurare, îndelung răbdător şi bogat în bunătate“ (Ioel 2,1.15-17.12.13).

Pentru a pregăti un popor care să stea în ziua Domnului, urma să fie adusă la îndeplinire o mare lucrare de reformă. Dumnezeu a văzut că mulţi dintre aceia care se numesc poporul Său nu clădesc pentru veşnicie şi, în mila Sa, este gata să le trimită o solie de avertizare pentru a-i trezi din indiferenţa lor şi a-i determina să se pregătească pentru Ziua Domnului.

Această avertizare este prezentată în Apocalips cap. 14. Aici, întreita solie este prezentată ca fiind proclamată de fiinţe cereşti şi urmată imediat de venirea Fiului omului pentru a îndeplini „secerişul pământului“. Primul din aceste avertismente anunţă apropierea judecăţii. Profetul a văzut un înger zburând „prin mijlocul cerului cu o Evanghelie veşnică pentru ca să o vestească locuitorilor pământului. El zicea cu glas tare: 'Temeţi-vă de Dumnezeu, şi daţi-I slavă, căci a venit ceasul judecăţii Lui; şi închinaţi-vă Celui ce a făcut cerul şi pământul, marea şi izvoarele apelor!'“ (Apoc. 14,6.7).

Această solie este declarată a fi o parte din Evanghelia veşnică. Lucrarea predicării Evangheliei n-a fost încredinţată îngerilor, ci a fost dată oamenilor. Îngerii sfinţi au fost folosiţi în dirijarea acestei lucrări şi au răspunderea marilor evenimente pentru mântuirea oamenilor. Dar vestirea efectivă a Evangheliei este adusă la îndeplinire de slujitorii lui Hristos de pe pământ.

Bărbaţii credincioşi, care au fost ascultători de îndemnurile Duhului lui Dumnezeu şi ale învăţăturilor Cuvântului Său, urmau să vestească lumii această avertizare. Ei au fost aceia care au luat seama la „cuvântul cel sigur al profeţiei", la „lumina care străluceşte într-un loc întunecos până se va crăpa de ziuă şi va răsări luceafărul de dimineaţă" (2 Petru 1,19). Ei au căutat cunoaşterea de Dumnezeu mai mult decât toate comorile ascunse, socotind-o „mai bună decât argintul şi venitul adus de ea, mai de preţ decât aurul" (Prov. 3,14). Şi Domnul le-a descoperit lucrurile cele mari ale Împărăţiei. „Prietenia Domnului este pentru cei ce se tem de El, şi legământul făcut cu El le dă învăţătură" (Ps. 25,14).

Nu teologii şcoliţi au înţeles acest adevăr şi nu ei s-au angajat în vestirea lui. Dacă aceştia ar fi fost nişte veghetori credincioşi, cercetând cu stăruinţă şi cu rugăciune Scripturile, ar fi cunoscut timpul din noapte, profeţiile le-ar fi descoperit evenimentele gata să aibă loc. Dar ei n-au ocupat această poziţie şi solia a fost dată altor bărbaţi mai umili. Isus spunea: „Umblaţi ca unii care aveţi lumina" (Ioan 12,35). Aceia care întorc spatele luminii pe care Dumnezeu le-a dat-o sau care neglijează să o caute atunci când ea este la dispoziţia lor sunt lăsaţi în întuneric. Iar Mântuitorul declară: „Cine Mă urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii" (Ioan 8,12). Toţi aceia care caută cu un singur scop să facă voia lui Dumnezeu, luând seama la lumina dată deja, vor primi o lumină mai mare; o stea de lumină cerească va fi trimisă să călăuzească aceste suflete în tot adevărul.

La prima venire a lui Hristos, preoţii şi cărturarii din Cetatea Sfântă, cărora le-au fost încredinţate revelaţiile lui Dumnezeu, ar fi putut discerne semnele timpului şi ar fi putut vesti venirea Celui făgăduit. Astfel, profeţia lui Mica arătase locul naşterii Sale; Daniel specificase timpul venirii Lui (Mica 5,2; Dan. 9,25). Dumnezeu încredinţase aceste profeţii conducătorilor iudei. Erau deci vinovaţi că n-au ştiut şi n-au făcut cunoscut

poporului că venirea lui Mesia era la uşă. Neştiinţa lor nu era decât urmarea unei neglijenţe păcătoase. Iudeii clădeau monumente în cinstea proorocilor lui Dumnezeu omorâţi, în timp ce, prin respectul faţă de oamenii mari ai pământului, aduceau cinstire slujitorilor Satanei. Absorbiţi de lupta lor ambiţioasă pentru loc şi putere, au pierdut din vedere onorurile divine oferite de Regele cerului.

Cu un interes profund şi plin de respect, bătrânii lui Israel ar fi trebuit să studieze locul, timpul şi împrejurările celui mai mare eveniment din istoria omenirii: venirea Fiului lui Dumnezeu, pentru a aduce la îndeplinire mântuirea omului. Întreg poporul ar fi trebuit să vegheze şi să aştepte pentru a fi printre primii care să fi salutat pe Răscumpărătorul lumii. Însă, iată că la Betleem doi călători obosiţi, veniţi din îndepărtatele coline ale Nazaretului, străbat străzile înguste către partea răsăriteană a oraşului, căutând în zadar un loc de odihnă şi un adăpost pentru noapte. Nici o uşă nu se deschide să-i primească. Într-un grajd mizerabil, pregătit pentru vite, au găsit în cele din urmă adăpost şi acolo S-a născut Mântuitorul lumii.

Îngerii cerului văzuseră slava pe care Fiul lui Dumnezeu o împărtăşise cu Tatăl înainte de a fi lumea şi priviseră înainte cu un interes profund spre venirea Sa pe pământ, ca fiind un eveniment însoţit de cea mai mare bucurie pentru toţi oamenii. Îngerii aceştia au fost rânduiţi să aducă vestea cea bună acelora care erau pregătiţi să o primească şi care erau plini de bucurie să o facă cunoscut locuitorilor pământului. Hristos Se coborâse să ia asupra Sa natura omului; El urma să poarte o povară infinită de suferinţă atunci când a trebuit să-Şi dea viaţa ca jertfă pentru păcat. Însă îngerii doriseră ca şi în umilinţa Sa Fiul Celui Prea Înalt să apară înaintea oamenilor cu o demnitate şi cu o slavă corespunzătoare cu caracterul Său. Se vor aduna oare oamenii mari ai lumii în capitala lui Israel pentru a saluta venirea Lui? Îl vor prezenta oare legiunile de îngeri mulţimii celor care aşteptau?

Un înger vizită pământul pentru a vedea cine sunt pregătiţi să primească pe Isus. Dar nu găsi nici un semn de aşteptare. El nu auzi nici un glas de laudă şi de triumf pentru faptul că timpul venirii lui Mesia era la uşi. Îngerul zăbovi câtva timp asupra cetăţii alese şi a Templului, unde prezenţa divină se manifestase timp de veacuri, dar şi acolo văzu aceeaşi nepăsare. Preoţii, în fastul şi mândria lor, aduceau jertfe întinate la templu. Fariseii se adresau oamenilor cu glas tare sau făceau rugăciuni pline de încumetare la colţurile străzilor. În palatele regilor, în adunările filozofilor, în şcolile rabinilor, toţi erau la fel de ignoranţi şi nepăsători faţă de faptul minunat care umpluse tot cerul de bucurie şi laudă, că Răscumpărătorul omenirii era gata să vină pe lume.

Nu era nici o dovadă că Isus era aşteptat şi nici o pregătire pentru Prinţul Vieţii. Plin de uimire, solul ceresc era gata să se întoarcă în ceruri cu veşti pline de tristeţe, când iată că descoperi o grupă de păstori care vegheau lângă turma lor noaptea. Ei priveau la cerul înstelat şi cercetau profeţia lui Mesia care urma să Se nască pe pământ, dorind după venirea Răscumpărătorului lumii. Iată aici o grupă pregătită să primească solia cerească. Şi deodată, îngerul Domnului se descoperi, aducând veştile bune de mare bucurie. Apoi, Slava cerească inundă toată colina, în timp ce grupa nenumărată de îngeri se descoperi păstorilor. Şi, ca şi când bucuria era prea mare ca să o aducă un singur sol din ceruri, o mulţime de glasuri izbucnesc într-un cor, pe care într-o zi îl vor cânta toate popoarele celor mântuiţi: „Slavă lui Dumnezeu în locurile înalte, şi pe pământ pace şi bună învoire între oameni" (Luca 2,14).

O, ce lecţie este această istorie minunată a Betleemului! Cum mustră ea necredinţa noastră, mândria şi mulţumirea noastră de sine! Cum ne avertizează ea să fim atenţi ca nu cumva, prin indiferenţa noastră criminală, să nu discernem semnele timpului şi deci să nu cunoaştem ziua cercetării noastre.

Nu numai pe dealurile Iudeii, nu numai printre păstorii umili au găsit îngerii aşteptători ai venirii lui Mesia. Şi în ţările păgâne

erau unii care-L aşteptau; erau oameni înţelepţi, bogaţi şi nobili, filozofi ai Orientului. Cercetători ai naturii, magii văzuseră pe Dumnezeu în lucrarea mâinilor Sale. Din Scripturile evreilor, ei înţeleseseră că o stea se va ridica din Iacov şi cu o dorinţă sinceră aşteptau venirea Sa, care urma să fie nu numai „mângâierea lui Israel", ci şi o „Lumină care să lumineze Neamurile" şi „pentru mântuire până la marginile pământului" (Luca 2,25.32; Fapte 13,47). Ei erau cercetători după lumină şi lumina de la tronul lui Dumnezeu iluminase calea pentru picioarele lor. În timp ce preoţii şi rabinii din Ierusalim, păzitorii rânduiţi şi exponenţii adevărului, erau învăluiţi în întuneric, steaua trimisă de Cer i-a condus pe aceşti străini dintre Neamuri la locul naşterii Regelui nou născut.

Pentru „aceia care-L caută", Hristos „va veni pentru a doua oară fără păcat spre mântuire" (Evrei 9,28). Asemenea veştilor despre naşterea Mântuitorului, solia celei de a doua veniri n-a fost încredinţată conducătorilor religioşi ai poporului. Ei nu păstraseră legătura cu Dumnezeu şi respinseseră lumina din cer; de aceea ei n-au fost în numărul descris de apostolul Pavel: „Dar voi fraţilor, nu sunteţi în întuneric, pentru ca ziua aceea să vă prindă ca un hoţ. Voi toţi sunteţi fii ai luminii şi fii ai zilei. Noi nu suntem ai nopţii, nici ai întunericului" (1 Tes. 5,4.5.)

Veghetorii de pe zidurile Sionului ar fi trebuit să fie primii care să prindă vestea venirii Mântuitorului, primii care să-şi înalţe glasul de a vesti apropierea Sa, primii care să avertizeze pe oameni să se pregătească pentru venirea Sa. Dar ei se simţeau bine, visând pace şi siguranţă, în timp ce oamenii dormeau în păcatele lor. Isus a văzut biserica Sa asemenea unui smochin neroditor, acoperit cu frunze pline de pretenţii, dar fără rodul cel preţios. Era o păzire îngâmfată a formelor religiei, în timp ce spiritul umilinţei, pocăinţei şi credinţei adevărate - care singure puteau oferi lui Dumnezeu o slujire duhovnicească - lipseau. În locul darurilor Duhului se dădea pe faţă mândria, formalismul, slava deşartă şi apăsarea. O biserică apostaziată care a închis

ochii faţă de semnele timpului. Dumnezeu nu i-a părăsit şi nici n-a lăsat credincioşia Sa să slăbească, dar ei s-au depărtat de El şi s-au despărţit de dragostea Lui. Pentru că ei au refuzat să îndeplinească condiţiile, făgăduinţele Sale nu s-au împlinit faţă de ei.

Aceasta este urmarea sigură a neglijării de a aprecia şi folosi lumina şi privilegiile pe care le revarsă Dumnezeu. Dacă biserica nu va urma providenţa pe care El o arată, primind orice rază de lumină şi îndeplinind orice datorie cunoscută, religia va degenera în mod inevitabil în păzirea unor forme, iar spiritul unei evlavii vitale va dispărea. Acest adevăr a fost ilustrat de repetate ori în istoria bisericii. Dumnezeu cere de la poporul Său faptele credinţei şi o ascultare corespunzătoare cu binecuvântările şi privilegiile acordate. Ascultarea cere un sacrificiu şi implică o cruce; şi pentru motivul acesta, mulţi dintre cei care se pretind urmaşi ai lui Hristos au refuzat să primească lumina din ceruri. Asemenea iudeilor din vechime, n-au cunoscut timpul cercetării lor (Luca 19,44) Din cauza mândriei şi necredinţei lor, Domnul a trecut pe lângă ei şi a descoperit adevărul Său acelora, care, ca şi păstorii din Betleem şi magii din răsărit, au luat seama la lumina pe care au primit-o.

Un reformator american

Un fermier cinstit şi drept, care ajunsese să se îndo- iască de autoritatea divină a Scripturilor şi care dorea sincer să cunoască adevărul, a fost bărbatul ales în mod deosebit de Dumnezeu pentru a fi în avangarda vestirii celei de a doua veniri a lui Hristos. Asemenea multor reformatori, William Miller se luptase la începutul vieţii cu sărăcia şi învăţase în felul acesta lecţiile cele mari ale energiei şi jertfirii de sine. Membrii familiei din care provenea se caracterizau printr-un spirit de independenţă şi iubitori de libertate, prin putere de rezistenţă, de patriotism fierbinte - trăsături care predominau şi în caracterul lui. Tatăl său fusese căpitan în armata Revoluţiei şi sacrificiilor făcute de el în lupte şi suferinţelor din acea perioadă zbuciumată se datoreşte sărăcia din prima parte a vieţii lui Miller.

Avea o constituţie fizică sănătoasă şi chiar în copilărie dăduse dovadă de o putere intelectuală mai mult decât obişnuită. Pe măsură ce creştea, aceasta devenea şi mai accentuată. Mintea lui era activă şi bine dezvoltată şi avea o sete neobişnuită după cunoştinţe. Cu toate că nu se bucurase de avantajele unei educaţii dintr-un colegiu, dragostea lui pentru studiu şi deprinderea unei cugetări îngrijite, precum şi a unui spirit critic au făcut din el un bărbat cu o judecată sănătoasă şi cu vederi largi.

El avea un caracter moral fără reproş şi o reputaţie de invidiat, fiind unanim respectat pentru integritatea, echilibrul şi dărnicia lui. Prin consecvenţă şi perseverenţă a câştigat de timpuriu competenţă, menţinându-şi în continuare obiceiul lui de a studia. A îndeplinit diferite slujbe civile şi militare de încredere, iar drumurile către bogăţie şi onoruri îi păreau larg deschise.

Mama lui avea o evlavie curată şi încă din copilărie fusese impresionată de problemele religioase. Dar tot atunci fusese dusă în societatea deiştilor, a căror influenţă era foarte puternică datorită faptului că aceştia erau în majoritate cetăţeni buni, oameni cu trăsături umanitare şi caritabile. Trăind în mijlocul unor instituţii creştine, caracterele lor fuseseră modelate până la un anumit punct de mediul înconjurător. Capacităţile deosebite care le-au câştigat respectul şi încrederea se datorau Bibliei; şi totuşi, aceste înzestrări deveniseră atât de pervertite, încât exercitau influenţa lor împotriva Cuvântului lui Dumnezeu. Unindu-se cu aceşti bărbaţi, Miller a ajuns să nutrească sentimentele lor. Interpretările Scripturii din acea perioadă prezentau greutăţi care îi păreau de netrecut; totuşi această credinţă nouă, care punea deoparte Biblia, nu-i oferea nimic mai bun în schimb, aşa că a rămas mai departe nemulţumit. Totuşi, timp de 12 ani a continuat să susţină aceste vederi. Dar la vârsta de 34 de ani, Duhul Sfânt l-a impresionat, convingându-l că este păcătos. În toate căutările sale de până atunci, n-a putut găsi o asigurare a fericirii dincolo de mormânt. Viitorul îi părea întunecat şi sumbru. Referindu-se mai târziu la simţămintele lui din vremea aceea, spunea:

„Gândul nimicirii mă îngheţa şi mă ducea la deznădejde, iar ziua socotelilor era pentru toţi o distrugere sigură. Cerurile erau ca arama, deasupra capului, iar pământul de sub picioare era ca fierul. Veşnicia - ce era oare? Şi moartea - de ce mai exista? Cu cât gândeam mai mult, cu atât eram mai departe de explicaţie. Cu cât mă adânceam în cugetarea aceasta, cu atât mai contradictorii erau concluziile. Am încercat să nu mai gândesc, dar gândurile nu

le puteam stăpâni. Eram cu adevărat nenorocit, dar nu înţelegeam cauza Am murmurat şi m-am plâns, dar nu ştiam de ce. Îmi dădeam seama că eram rău, dar nu ştiam cum şi unde să găsesc binele. M-am jelit, dar fără nădejde".

În această stare a continuat timp de câteva luni. „Deodată, spunea el, caracterul Mântuitorului a impresionat cu putere mintea mea. Se părea că există o fiinţă atât de bună şi de miloasă care să ispăşească nelegiuirile noastre, şi prin aceasta să ne salveze de suferinţă şi de pedeapsa păcatului. Imediat am simţit cât de iubitoare poate fi această fiinţă şi mi-am închipuit că mă pot arunca în braţele Sale şi să mă încred în mila unuia ca El. Dar s-a ridicat întrebarea: Cum se poate dovedi că există o astfel de Fiinţă? Am descoperit că în afară de Biblie nu se găseşte nici o dovadă de existenţa unui aşa Mântuitor sau chiar a unei stări viitoare...

Şi am înţeles că Biblia scotea în evidenţă tocmai pe Mântuitorul de care aveam eu nevoie; şi am fost uimit să descopăr cum o carte - după părerea mea de atunci - neinspirată dezvoltă nişte principii atât de perfect adaptate nevoilor unei lumi căzute. Am fost constrâns să admit că Scripturile trebuie să fie o descoperire de la Dumnezeu. Ele au devenit plăcerea mea; iar în Isus am găsit un prieten. Mântuitorul a devenit pentru mine primul dintre zeci de mii; iar Scripturile, care mai înainte pentru mine erau întunecate şi contradictorii, au devenit o candelă pentru picioarele mele şi o lumină pe cărarea mea. Mintea mi s-a liniştit şi mi s-a limpezit. Am constatat că Domnul Dumnezeu este o stâncă în oceanul vieţii. Biblia a devenit apoi studiul meu de căpetenie şi pot spune în adevăr că am cercetat-o cu o mare plăcere. Am găsit acea jumătate despre care nu mi s-a vorbit niciodată. M-am întrebat atunci de ce nu văzusem mai înainte frumuseţea şi măreţia ei şi m-am minunat cum de am putut-o lepăda. Am descoperit tot ce-mi putea dori inima şi un bun leac pentru toate bolile sufletului. Am pierdut gustul pentru orice altă lectură şi mi-am îndreptat

inima să primesc înţelepciune de la Dumnezeu" (S.Bliss. Memoirs of W.Miller, p. 65-67).

Miller şi-a mărturisit pe faţă credinţa în religia pe care o disprețuise. Dar prietenii lui necredincioşi n-au întârziat să aducă toate acele argumente pe care el însuşi le susţinuse împotriva autorităţii divine a Scripturilor. Atunci nu era pregătit să răspundă; dar a raţionat că, dacă Biblia este o descoperire de la Dumnezeu, trebuie să fie consecventă cu ea însăşi; şi dacă a fost dată pentru îndrumarea omului, trebuie să fie adaptată la înţelegerea lui. S-a hotărât să studieze Scripturile pentru sine şi să se asigure dacă toate contrazicerile aparente se pot armoniza.

Încercând să pună deoparte părerile preconcepute şi renunţând la comentarii, a comparat verset cu verset cu ajutorul trimiterilor şi ale concordanţei. Şi-a continuat studiul într-un mod ordonat şi metodic; începând cu Geneza şi citind verset cu verset, n-a mers mai repede decât pe măsura înţelegerii pasajelor clar descoperite, încât să-l libereze de toate nedumeririle. Când descoperea ceva neclar, obiceiul lui era să-l compare cu toate textele care aveau aceeaşi legătură cu problema în studiu. Oricărui cuvânt îi era îngăduit să-şi aibă propria lui greutate asupra subiectului din text şi, dacă înţelegerea lui se armoniza cu pasajele colaterale, nu mai era nici o dificultate. În felul acesta, când ajungea la un pasaj greu de înţeles, găsea explicaţia în alte părţi ale Scripturilor. Pe măsură ce studia cu rugăciune stăruitoare pentru iluminare divină, ceea ce mai înainte i se păruse întunecat înţelegerii, acum era clarificat. A experimentat adevărul cuvintelor psalmistului: „Descoperirea cuvintelor Tale dă lumină, dă pricepere celor fără răutate" (Ps. 119,130).

Cu un interes profund a studiat cărţile lui Daniel şi Apocalips, folosind aceleaşi principii de interpretare ca şi în celelalte cărţi ale Bibliei, şi a descoperit, spre marea lui bucurie, că simbolurile profetice puteau fi înţelese. A văzut că toate profeţiile care s-au împlinit „se împliniseră literal"; că toate figurile, metaforele, parabolele, asemănările etc., fie că erau explicate

ntr-o legătură imediată, fie că termenii în care erau exprimate rau definiţi în altă parte a Scripturii, se explicau în felul acesta. 'rebuia să fie înţelese literal. „Am fost în felul acesta satisfăcut, punea el, că Biblia este un sistem al adevărurilor descoperite, ate atât de clar şi simplu, încât omul nestatornic, oricât de epriceput ar fi, nu poate să se rătăcească în ea" (Bliss, p. 70). /erigă după verigă din lanţul adevărului i-au răsplătit eforturile, tunci când a schiţat pas cu pas liniile cele mari ale profeţiei. ngerii din ceruri îi călăuzeau mintea, clarificând Scripturile nţelegerii sale.

Luând apoi ca un criteriu modul în care se împliniseră proeţiile din trecut, prin care să raţioneze împlinirea acelora care rau încă în viitor, s-a convins că credinţa populară cu privire la domnie spirituală a lui Hristos - un mileniu pământesc înainte le sfârşitul lumii - nu era susţinută de Cuvântul lui Dumnezeu. Această învăţătură, indicând către o mie de ani de neprihănire şi ace înainte de venirea personală a Domnului, îndepărta groăviile zilei lui Dumnezeu. Dar oricât de plăcută părea, ea era ontrară învăţăturilor lui Hristos şi ale apostolilor, care arătau că ;râul şi neghina trebuie să crească împreună până la seceriş, adică fârşitul lumii; că „oamenii nelegiuiţi şi amăgitorii vor merge lin rău în mai rău"; că „în zilele de pe urmă vor fi vremuri ;rele"; şi că împărăţia întunericului va continua să existe până la 'enirea Domnului şi va fi nimicită prin suflarea gurii Sale şi disrusă cu strălucirea arătării Sale (Mat. 13,30.38-41; 2 Tim. 3,13, ; 2 Tes. 2,8).

Învăţătura cu privire la pocăinţa întregii lumi şi la domnia pirituală a lui Hristos n-a fost susţinută de către biserica aposolică. În general, n-a fost primită nici de creştini până pe la nceputul sec. al XVIII-lea. Ca oricare altă rătăcire, urmările ei veau să fie rele. Ea învăţa pe oameni să aştepte venirea Domului ca având loc târziu în viitor şi-i făcea să nu dea atenţie emnelor care anunţau revenirea Sa. Ea producea un simţământ le încredere şi de siguranţă care nu avea nici un temei sigur şi

conducea pe mulţi să neglijeze pregătirea necesară pentru a întâlni pe Domnul lor.

Miller a înţeles că venirea lui Hristos, literală şi personală, este prezentată clar în Scripturi. Pavel zice: „Căci Însuşi Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu Se va pogorî din cer" (1 Tes. 4,16). Iar Mântuitorul declară: „Vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere şi cu o mare slavă. Căci, cum iese fulgerul de la răsărit şi se vede până la apus, aşa va fi venirea Fiului omului" (Matei 24,30.27). El va fi însoţit de toate oştile cerului. „Va veni Fiul omului în slava Sa, cu toţi sfinţii îngeri" (Mat. 25,31). „El va trimite pe îngerii Săi cu trâmbiţa răsunătoare, şi vor aduna pe aleşii Lui" (Mat. 24,31).

La venirea Sa morţii cei drepţi vor fi înviaţi, iar drepţii cei vii vor fi schimbaţi. „Nu vom adormi toţi, spune Pavel, dar toţi vom fi schimbaţi, într-o clipă, într-o clipeală din ochi, la cea din urmă trâmbiţă. Trâmbiţa va suna, morţii vor învia nesupuşi putrezirii, şi noi vom fi schimbaţi. Căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire, şi trupul acesta muritor să se îmbrace în nemurire" (1 Cor. 15,51-53). Iar în Epistola către Tesaloniceni, după descrierea venirii Domnului, spune: „Întâi vor învia cei morţi în Hristos: apoi noi cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiţi toţi împreună cu ei, în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; şi astfel vom fi totdeauna cu Domnul" (1 Tes. 4,16.17).

Poporul Său nu va primi împărăţia până la a doua venire personală a lui Hristos. Mântuitorul spunea: „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toţi sfinţii îngeri, va şedea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui, El îi va despărţi pe unii de alţii cum desparte păstorul oile de capre; şi va pune oile la dreapta, iar caprele la stânga Lui. Atunci Împăratul va zice celor de la dreapta Lui: 'Veniţi binecuvântaţii Tatălui Meu de moşteniţi Împărăţia, care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii'" (Matei 25,31-34). Am văzut

din Scripturile deja citate că, atunci când vine Fiul omului, cei morţi sunt înviaţi în neputrezire, iar cei vii sunt schimbaţi. Prin această schimbare mare sunt ei pregătiţi să primească Împărăţia; căci Pavel zice: „Carnea şi sângele nu pot moşteni Împărăţia lui Dumnezeu; nici putrezirea nu poate moşteni neputrezirea" (1 Cor. 15,50). Omul în starea lui actuală este muritor, supus putrezirii; dar împărăţia lui Dumnezeu nu va fi supusă putrezirii, ea dăinuind veşnic. De aceea omul, în starea lui actuală, nu poate intra în Împărăţia lui Dumnezeu. Dar când va veni Isus, El va da nemurire poporului Său; şi îi va chema să primească Împărăţia ai cărei moştenitori fuseseră până atunci.

Aceste texte, precum şi multe altele, au dovedit cu claritate lui Miller că evenimentele care erau aşteptate în general să aibă loc înainte de venirea lui Hristos, cum ar fi domnia universală a păcii şi întemeierea Împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ, urmau să se realizeze după a doua venire. Mai mult decât atât, toate semnele timpului, cât şi starea lumii corespundeau cu descrierea profetică a zilelor din urmă. A fost constrâns să conchidă, numai pe baza studiului Scripturii, că timpul rezervat pentru rămânerea pământului în starea lui actuală era gata să se încheie.

„O altă dovadă care mi-a impresionat mintea cu putere, spunea el, a fost cronologia Scripturilor. Am înţeles că evenimentele prezise care se împliniseră în trecut avuseseră loc adeseori într-un timp anume. Cei o sută douăzeci de ani ai potopului (Gen. 6,3); cele şapte zile care urmau să-l preceadă împreună cu cele 40 de zile de ploaie prezisă (Gen. 7,4); cei 400 de ani de robie ai seminţiei lui Avraam (Gen. 15,13); cele trei zile din visul pitarului şi al paharnicului (Gen. 40,12-20); cei şapte ani ai lui Faraon (Gen. 41,28-54); cei 40 de ani din pustie (Num. 14,34); cei trei ani şi jumătate de foamete (1 Regi 17,1; vezi Luca 4,25); cei 70 de ani de robie (Ier. 25,11); cele şapte vremi ale lui Nebucadneţar (Dan. 4,13-16); şi cele şapte săptămâni, 62 de săptămâni şi o săptămână, totalizând 70 de săptămâni hotărâte asupra iudeilor (Dan. 9,24-27) - toate evenimentele cuprinse în

aceste perioade fuseseră odinioară numai profeţii şi se împliniseră în conformitate cu cele prezise" (Bliss, p. 74.75).

Apoi, când a găsit în studiul său din Biblie diferite perioade cronologice care, după înţelegerea lui, se întindeau până la a doua venire a lui Hristos, nu le-a putut considera decât ca „vremi dinainte stabilite", pe care Dumnezeu le descoperise slujitorilor Săi. „Lucrurile ascunse, zicea Moise, sunt ale Domnului Dumnezeului nostru; dar lucrurile descoperite sunt ale noastre şi ale copiilor noştri pentru veşnicie", iar Domnul declară prin profetul Amos că „nu face nimic fără să descopere taina Sa slujitorilor Săi prooroci" (Deut. 29,29; Amos 3,7). Cercetătorii Cuvântului lui Dumnezeu pot, deci, să aştepte cu încredere împlinirea celor mai uimitoare evenimente din istoria omenirii, arătate clar în Scripturile adevărului.

„Când m-am convins pe deplin, spune Miller, că toată Scriptura dată prin inspiraţia lui Dumnezeu este de folos (2 Tim. 3,16); că n-a apărut prin voia oamenilor, ci a fost scrisă aşa cum au fost mânaţi oamenii sfinţi de Duhul lui Dumnezeu (2 Petru 1,21) şi a fost scrisă pentru învăţătura noastră, ca prin răbdarea şi mângâierea pe care o dau Scripturile să avem nădejde (Rom. 15,4), n-am putut decât să privesc părţile cronologice ale Bibliei ca fiind o parte a Cuvântului lui Dumnezeu, tot atât de îndreptăţită la atenţia noastră serioasă ca oricare altă parte din Scripturi. De aceea am simţit că, în încercarea de a înţelege ceea ce Dumnezeu a socotit de bine să ne descopere în mila Sa, nu aveam dreptul să trec peste perioadele profetice" (Bliss, p. 75).

Profeţia care părea să descopere în modul cel mai clar timpul celei de a doua veniri era aceea din Daniel 8,14: „Până vor trece două mii trei sute de seri şi dimineţi; apoi sfântul Locaş va fi curăţit". Folosind regula lui de a face din Scriptură propriul ei interpret, Miller a văzut că o zi în profeţie reprezintă simbolic un an (Num. 14,34; Ezec. 4,6); a văzut că perioada de 2300 zile profetice, sau ani literali, se întindea până departe, dincolo de încheierea dispensaţiunii iudaice, deci, nu se poate referi la

sanctuarul acelei dispensaţiuni. Miller a acceptat concepţia unanim recunoscută pe atunci şi a înţeles că în era creştină pământul este sanctuarul şi, ca urmare, curăţirea sanctuarului, prezisă în Daniel 8,14, reprezintă curăţirea pământului prin foc la a doua venire a lui Hristos. Dacă punctul corect de început pentru cele 2300 zile ar fi găsit, susţinea el, timpul celei de a doua veniri putea fi precizat cu uşurinţă. Numai aşa putea fi descoperit timpul acelei mari împliniri, vremea când starea actuală, cu „toată mândria şi puterea ei, pompa şi vanitatea ei, nelegiuirea şi apăsarea, îşi va găsi sfârşitul; când blestemul va fi îndepărtat de pe pământ, moartea va fi distrusă, răsplata va fi dată slujitorilor lui Dumnezeu, profeţilor şi sfinţilor, celor care se tem de numele Său, şi va prăpădi pe aceia care prăpădesc pământul" (Bliss. p.76).

Astfel, cu o stăruinţă înnoită şi mai profundă, Miller a continuat cercetarea profeţiilor, zile şi nopţi întregi fiind devotate studiului a ceea ce găsea acum de o importanţă atât de uimitoare şi de un interes care absorbea totul. În capitolul 8 din Daniel n-a găsit nici o cheie pentru începutul celor 2300 de zile; îngerul Gabriel, cu toate că i se poruncise să facă pe Daniel să înţeleagă viziunea, i-a dat numai o explicaţie parţială. Şi atunci când persecuţia teribilă care urma să se abată peste biserică a fost descoperită viziunii profetului, puterea fizică l-a părăsit. El n-a mai putut suporta, iar îngerul l-a lăsat singur pentru o vreme. Daniel „a leşinat şi a fost bolnav timp de câteva zile". „Eram uimit de vedenia aceasta, spunea el, dar nimeni n-a înţeles-o".

Însă Dumnezeu a poruncit solului Său: „Fă pe acest om să înţeleagă vedenia". Această însărcinare trebuia îndeplinită. În ascultare de această însărcinare, îngerul se întoarse la Daniel şi-i zise: „Am venit să-ţi dau pricepere şi înţelegere... de aceea ia aminte şi înţelege vedenia" (Dan. 8, 27.16; 9, 22.23.25-27). În vedenia din capitolul 8 era un punct important care fusese lăsat neexplicat, şi anume referitor la timp - perioada de 2300 de zile,

de aceea îngerul, rezumând explicaţia, zăbovi îndeosebi asupra acestui punct.

„Şaptezeci de săptămâni au fost hotărâte asupra poporului tău şi asupra cetăţii sfinte... Să ştii deci şi să înţelegi că, de la darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului, până la Unsul, Mesia, la Cârmuitorul, vor trece 7 săptămâni; apoi timp de 62 de săptămâni, pieţele şi gropile vor fi zidite din nou, şi anume în vremuri de strâmtorare. După aceste 62 de săptămâni, Mesia va fi stârpit şi nu va avea nimic... El va face legământ cu mulţi timp de o săptămână; dar la jumătatea săptămânii, va face să înceteze jertfa şi darul de mâncare".

Îngerul fusese trimis la Daniel cu scopul precis de a-i explica punctul pe care nu-l înţelesese în viziunea din cap. 8, declaraţia cu privire la timp - „până vor trece 2300 de zile, apoi sfântul locaş va fi curăţit". După aceea i se porunci lui Daniel: „Ia aminte dar la cuvântul acesta şi înţelege vedenia". Primele cuvinte ale îngerului au fost: „70 de săptămâni sunt hotărâte asupra poporului tău şi cetăţii tale cele sfinte". Cuvântul tradus aici prin „hotărât" înseamnă literal „tăiat", 70 de săptămâni, reprezentând 490 de ani, sunt declaraţi de înger a fi tăiaţi, ca aparţinând îndeosebi iudeilor. Însă din ce au fost tăiaţi? Din moment ce cele 2300 de zile erau singura perioadă de timp menţionată în capitolul 8, aceasta trebuie să fie perioada din care au fost tăiate cele 70 de săptămâni. Ele sunt deci o parte din cele 2300 de zile, iar aceste două perioade trebuie să înceapă în acelaşi timp. Cele 70 de săptămâni erau declarate de înger să înceapă la darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului. Şi dacă se putea găsi data acestei porunci, atunci putea fi precizat punctul de plecare pentru marea perioadă de 2300 de zile.

Decretul căutat se găsea în cap. 7 din Ezra, versetele 12-26. În forma lui cea mai completă fusese dat de Artaxerxe, împăratul Persiei, în anul 457 în. Hr. Însă, în Ezra 6,14 se spune că a fost clădită Casa Domnului din Ierusalim „după porunca („decretul") lui Cirus, Darius şi Artaxerxe, împăratul Persiei".

Aceşti trei împăraţi, prin emiterea, reafirmarea şi comportarea decretului, l-au adus la desăvârşirea prevăzută de profeţie, pentru a marca astfel începutul celor 2300 de ani. Luând deci anul 457 în. Hr. timpul când a fost completat decretul, ca dată a poruncii, s-a văzut că toate precizările profeţiei cu privire la cele 70 de săptămâni se împliniseră.

„De la darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului până la Mesia, Cârmuitorul, vor trece şapte săptămâni apoi 62 de săptămâni", adică 69 de săptămâni sau 483 de ani. Decretul lui Artaxerxe a intrat în vigoare în toamna anului 457 în. Hr. Începând cu această dată, cei 483 de ani se întind până în toamna anului 27 d.Hr. (vezi note suplimentare). Atunci s-a încheiat această profeţie. Cuvântul „Mesia" însemnează „Cel uns". În toamna anului 27 d.Hr., Hristos a fost botezat de Ioan şi a primit ungerea Duhului. Apostolul Petru mărturiseşte că „Dumnezeu a uns cu Duhul Sfânt şi cu putere de sus pe Isus din Nazaret" (Fapte 10,38). Iar Mântuitorul Însuşi declara: „Duhul Domnului este peste Mine, căci M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia" (Luca 4,18). Şi după botez s-a dus în Galileea „predicând Evanghelia lui Dumnezeu". El zicea: „S-a împlinit vremea, şi Împărăţia lui Dumnezeu este aproape. Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie" (Marcu 1,14.15)

„El va încheia un legământ trainic cu mulţi timp de o săptămână". „Săptămâna" amintită aici este ultima din cele 70; ea reprezintă ultimii şapte ani din perioada pusă deoparte pentru iudei. În vremea aceasta, care începe de la anul 27 până la anul 34 d.Hr., Hristos în mod personal, apoi prin ucenicii Săi, a adresat invitaţia Evangheliei îndeosebi iudeilor. De asemenea, atunci când apostolii au pornit cu vestea cea bună a Împărăţiei, îndrumarea Mântuitorului era: „Să nu mergeţi pe calea Neamurilor şi să nu intraţi în vreo cetate a Samaritenilor; ci mergeţi mai degrabă la oile pierdute ale casei lui Israel" (Matei 10, 5.6).

„La mijlocul săptămânii va face să înceteze jertfa şi darul de mâncare". În anul 31 d.Hr., la trei ani şi jumătate după botez,

Domnul nostru a fost răstignit. Astfel, o dată cu jertfa cea mare oferită pe Calvar s-a încheiat şi sistemul jertfelor care arătase timp de patru mii de ani către Mielul lui Dumnezeu. Tipul se întâlnise cu Antitipul şi toate jertfele şi darurile de mâncare din sistemul ceremonial trebuia să înceteze.

Cele 70 de săptămâni, sau 490 de ani, rezervaţi îndeosebi iudeilor, s-au încheiat aşa cum am văzut, în anul 34. La această dată, prin acţiunea sinedriului iudeilor, s-a pecetluit lepădarea Evangheliei prin uciderea lui Ştefan şi prin persecutarea urmaşilor lui Hristos. Aşa că, începând de atunci, solia mântuirii n-a mai fost restrânsă la poporul ales, ci a fost dată lumii. Ucenicii, obligaţi fiind de persecuţii să fugă din Ierusalim, au mers pretutindeni vestind Cuvântul. „Filip a mers în cetatea Samariei şi le-a predicat pe Hristos". Petru, prin călăuzire divină, a făcut cunoscut Evanghelia sutaşului din Cezareea, Corneliu cel temător de Dumnezeu; iar zelosul Pavel, câştigat la credinţa lui Hristos, a fost însărcinat să ducă vestea cea bună „departe la Neamuri" (Fapte 8,4.5; 22,21).

În felul acesta, toate precizările profeţiei privind pe Israel s-au împlinit în mod izbitor. Începutul celor 70 de săptămâni s-a stabilit fără îndoială în anul 457 în. Hr., iar încheierea lor în anul 34 d.Hr. De la această dată nu mai este nici o dificultate a găsi încheierea celor 2300 de zile. Cele 70 de săptămâni - 490 de zile - fiind tăiate din cele 2300, mai rămâneau încă 1810 zile. Deci, după terminarea celor 490 de zile, trebuia să se mai împlinească încă 1810 zile. Astfel că, începând cu anul 34 d.Hr., cei 1810 ani se continuau până în anul 1844. Ca urmare, cele 2300 de zile - ani din Daniel 8,14 se încheiau în anul 1844. Şi atunci, la încheierea acestei lungi perioade profetice, după mărturia îngerului lui Dumnezeu, „sanctuarul va fi curăţit". În felul acesta, timpul pentru curăţirea sanctuarului - care era aproape în mod general prevăzut că va avea loc la a doua venire - a fost stabilit cu precizie.

Miller şi tovarăşii lui au crezut la început că cele 2300 de zile se vor încheia în primăvara anului 1844, cu toate că profeţia arăta către toamna acelui an (vezi note suplim.). Înţelegerea greşită a acestui punct a adus dezamăgirea şi încurcătura acelora care stabiliseră o dată mai devreme pentru venirea Domnului. Dar lucrul acesta n-a afectat puterea argumentului care arăta că cele 2300 de zile se încheiau în anul 1844 şi că evenimentul cel mare reprezentat prin curăţirea sanctuarului trebuia să aibă loc atunci.

Începând din nou studiul Sfintelor Scripturi, aşa cum făcuse pentru a dovedi că ele erau o descoperire de la Dumnezeu, Miller nu se aştepta câtuşi de puţin să ajungă la concluzia cercetărilor sale. Dar dovada Scripturii era prea clară şi prea convingătoare pentru a nu fi luată în seamă.

Consacrase deja doi ani studiului Bibliei când, în anul 1818, a ajuns la convingerea solemnă că în aproximativ 25 de ani Hristos urma să Se arate pentru mântuirea poporului Său. „Nu este nevoie să vorbesc, spunea Miller, despre bucuria care mi-a umplut inima în aşteptarea fericită, nici despre dorinţa arzătoare a sufletului meu, de a lua parte la bucuriile mântuiţilor. Acum Biblia era pentru mine o carte nouă. Era într-adevăr o sărbătoare a raţiunii; tot ce fusese pentru mine întunecat, tainic sau neclar în învăţăturile ei se risipise din minte în faţa luminii clare care răsărea acum din paginile ei sfinte; şi cât de strălucitor şi măreţ se arăta adevărul! Toate contrazicerile şi inconsecvenţele pe care le găsisem înainte în Cuvânt se spulberaseră. Şi, cu toate că mai erau încă multe părţi de care nu eram mulţumit, pentru că nu avusesem o înţelegere deplină, cât de multă lumină izvora din ea spre a ilumina mintea mea atât de întunecată mai înainte, încât simţeam o desfătare în studiul Scripturii, pe care nu o bănuisem că poate rezulta din învăţăturile ei" (Bliss p. 76.77).

„Dar o dată cu convingerea solemnă că astfel de evenimente importante erau prezise în Scripturi pentru a se împlini într-un

interval de timp atât de scurt, a pus stăpânire pe mine, cu o mare putere, problema privitoare la datoria mea faţă de lume, înţelegând dovada care-mi captivase mintea" (id. 81). Miller nu putea să nu simtă că era datoria lui să facă şi altora parte de lumina pe care o primise. Se aştepta să întâmpine şi împotrivire din partea celor neevlavioşi, dar avea încredere că toţi creştinii se vor bucura în nădejdea întâlnirii Mântuitorului pe care mărturiseau că-L iubesc. Singura lui teamă era că, în marea lui bucurie produsă de aşteptarea glorioasei liberări care urma să aibă loc atât de curând, mulţi vor primi doctrina fără să cerceteze îndestulător Scripturile care arătau acest adevăr. De aceea a ezitat să-l prezinte, ca să nu fie în rătăcire şi să nu devină un mijloc de a duce în rătăcire şi pe alţii. A început deci să revadă dovezile în sprijinul concluziilor la care ajunsese şi să ia în consideraţie, cu atenţie mărită, toate greutăţile care se prezentau înaintea minţii lui. Dar curând a constatat că toate obiecţiunile sale dispăreau în faţa luminii Cuvântului lui Dumnezeu, ca ceaţa dinaintea razelor soarelui. Cinci ani petrecuţi astfel l-au convins pe deplin cu privire la corectitudinea poziţiei lui.

Şi acum, datoria de a face cunoscut altora ceea ce credea a fi clar susţinut de Scripturi a pus din nou stăpânire cu putere asupra lui. „Când mă găseam la ocupaţiile mele, spunea el, îmi suna continuu în urechi: „Du-te şi spune lumii despre primejdia în care se găseşte". Textul următor îmi venea mereu în minte: „Când spun celui nelegiuit, nelegiuitule vei pieri; dacă nu-i spui ca să avertizezi pe cel nelegiuit de calea lui, nelegiuitul acela va muri în nelegiuirea sa; dar sângele lui îl voi cere din mâna ta. Dar dacă avertizezi pe cel nelegiuit să se întoarcă de la calea lui, şi dacă nu se întoarce din calea lui, el va muri în nelegiuirea lui; dar tu îţi vei mântui sufletul" (Ezech. 33,8.9). „Simţeam că, dacă nelegiuiţii puteau fi avertizaţi în mod eficient, mulţi dintre ei se vor pocăi, iar dacă ei nu erau avertizaţi, sângele lor urma să fie cerut din mâna mea" (Bliss, p. 92).

A început să prezinte vederile sale în particular, când avea ocazia, rugându-se ca un predicator să le simtă puterea şi să se consacre vestirii lor. Dar nu putea alunga convingerea că el însuşi avea o datorie personală de adus la îndeplinire - să dea avertizarea. Îi reveneau mereu în minte cuvintele: „Mergi şi spune lumii; sângele lor îl voi cere din mâna ta". A mai aşteptat nouă ani, povara apăsând asupra sufletului său, până în anul 1831, când pentru prima dată a prezentat în public motivele credinţei sale.

După cum Elisei fusese odinioară chemat de la coarnele plugului de pe câmp pentru a primi mantia consacrării la slujba de profet, tot astfel William Miller a fost chemat să-şi lase plugul şi să descopere oamenilor tainele Împărăţiei lui Dumnezeu. A intrat în această lucrare tremurând, conducându-şi ascultătorii pas cu pas prin perioadele profetice, până la a doua venire a lui Hristos. Cu fiecare efort făcut, câştiga putere şi curaj când vedea interesul general deşteptat de cuvintele sale.

Miller a consimţit să-şi prezinte vederile în public numai la cererea fraţilor lui, în ale căror cuvinte el a recunoscut chemarea Domnului. Era acum în vârstă de 50 de ani, neobişnuit cu vorbirea în public şi apăsat de simţământul nedestoiniciei pentru lucrarea pe care o avea în faţă. Dar de la început lucrările lui au fost binecuvântate într-un mod deosebit pentru mântuirea sufletelor. Prima lui lectură a fost urmată de o trezire religioasă, în care un număr de 13 familii întregi, cu excepţia a două persoane, au fost convertite. Imediat a fost chemat să predice şi în alte locuri şi aproape în fiecare loc lucrarea lui avea ca rezultat o reînviorare a lucrării lui Dumnezeu. Păcătoşii se converteau, creştinii se trezeau la o mai mare consacrare, iar deiştii şi necredincioşii erau aduşi să recunoască adevărurile Bibliei şi ale religiei creştine. Mărturia acelora în mijlocul cărora lucra era: „O categorie de inteligenţe sunt atinse de el nu prin influenţa altor oameni" (Idem 138). Predicarea lui avea ca scop să trezească atenţia publicului la lucrările cele mari

ale religiei şi să oprească senzualitatea şi spiritul lumesc ce creşteau şi în epoca aceea.

În aproape fiecare oraş erau zeci, iar în altele sute de convertiţi ca urmare a predicării sale. În multe locuri, bisericile protestante din aproape toate denominaţiunile îi erau deschise, iar invitaţiile pentru a lucra veneau de obicei de la slujitorii bisericilor. Principiul lui neschimbat era să nu lucreze în nici un loc unde nu fusese invitat şi, cu toate acestea, în curând s-a văzut neînstare să facă faţă nici măcar la jumătate din cererile care-i erau adresate. Mulţi care n-au primit vederile sale, cu privire la timpul exact al celei de a doua veniri, erau totuşi convinşi de siguranţa apropierii venirii lui Hristos şi a nevoii lor de pregătire. În unele oraşe mari lucrarea lui a produs o impresie profundă. Comercianţii de băuturi alcoolice şi-au părăsit negustoria şi au transformat magazinele în case de adunare; casele de jocuri de noroc au fost dărâmate; necredincioşii, deiştii, universaliştii şi chiar desfrânaţii cei mai josnici se schimbau. Unii dintre ei nu mai intraseră într-o casă de rugăciune de ani de zile. Diferite denominaţiuni formau adunări de rugăciune, în unele cartiere, aproape în fiecare oră, oamenii de afaceri adunându-se la miezul zilei pentru rugăciune şi proslăvire. N-a fost o excitaţie extravagantă, ci o solemnitate aproape generală asupra minţii oamenilor. Lucrarea lui, asemănătoare cu cea a primilor reformatori, tindea mai degrabă să convingă şi să trezească conştiinţa decât doar să excite emoţiile.

În anul 1833, Miller a primit o aprobare de predicare din partea bisericii baptiste, al cărui membru era. Un mare număr de slujitori ai denominaţiunii au acceptat lucrarea lui şi, cu consimţământul lor oficial, şi-a continuat lucrarea. A călătorit şi a predicat fără încetare, cu toate că lucrarea personală era limitată îndeosebi la statul New England şi statele din mijloc. Timp de câţiva ani, cheltuielile au fost suportate de el şi niciodată după aceea n-a primit destul pentru a face faţă cheltuielilor de călătorie spre locurile în care era invitat. În felul acesta lucrarea publică,

departe de a fi o afacere, era o povară grea asupra averii lui, care treptat a scăzut în această perioadă a vieţii lui. El era capul unei familii mari, dar, pentru că toţi erau economi şi harnici, ferma lor era îndestulătoare pentru întreţinerea lor, ca şi a lui.

În anul 1833, la doi ani după ce Miller începuse să prezinte în public dovezile cu privire la apropiata venire a lui Hristos, a apărut ultimul din semnele care fuseseră prezise de Mântuitorul ca semn al venirii Sale pentru a doua oară. Căci Însuşi Isus spusese: „Stelele vor cădea din cer" (Mat. 24,29). Iar Ioan, în Apocalips, declara şi el că a văzut în viziune semnele care trebuia să vestească ziua Domnului: „Stelele cerului au căzut din cer pe pământ cum cad smochinele verzi din pom când este scuturat de un vânt puternic" (Apoc. 6,13). Această profeţie şi-a găsit o împlinire impresionantă şi izbitoare în marea ploaie meteorică din 13 nov. 1833. Aceasta a fost manifestarea cea mai întinsă şi magnifică a unei căderi de stele care a fost raportată vreodată, „întregul firmament de deasupra Statelor Unite fiind atunci, timp de ceasuri întregi, într-o mişcare plină de flăcări. Nici un fenomen ceresc n-a avut loc vreodată în această ţară, de la întemeierea ei, care să fi fost privit cu admiraţie atât de intensă de o anumită categorie de oameni sau cu o aşa de mare groază şi zbucium de o altă categorie". „Frumuseţea maiestuoasă şi măreţia ei zăbovesc încă în multe minţi... Niciodată n-a căzut o ploaie mai deasă de cum au căzut meteoriţii spre pământ; la răsărit, la apus, la miazănoapte şi la miazăzi era la fel. Într-un cuvânt, tot cerul părea în mişcare. Manifestarea, aşa cum a fost descrisă în jurnalul profesorului Siliman, s-a văzut în toată America de Nord... De la ora două noaptea până în zorii din ziua următoare, cerul fiind desăvârşit de clar şi fără nori, un joc neîncetat de lumini strălucitoare şi orbitoare s-a menţinut pe tot cerul" (R.M.Devens, American Progress; or The Great Events of the Greatest Century, cap. 28, p. 1-5).

„Nici o limbă, desigur, nu poate descrie splendoarea acelei manifestări măreţe... şi nimeni dintre aceia care n-au văzut-o nu-şi poate forma o idee despre slava ei. Părea ca şi când toate stelele cerului s-au adunat într-un singur punct aproape de zenit, de unde izbucneau simultan, cu iuţeala fulgerului, spre toate părţile orizontului; şi cu toate acestea nu se consumau - mii veneau în urma altor mii, ca şi când ar fi fost create pentru ocazia aceea" (F.Reed, în The Cristian Advocate and Journal, dec. 13, 1833). „Un tablou mai real al unui smochin care îşi scuturǎ smochinele când este bătut de un vânt puternic nu s-a putut vedea până atunci" („The Old Countryman", în Portland Evening Advertiser, nov. 26. 1833).

În jurnalul comerţului din New York, din 14 noiembrie 1833, a apărut un articol lung cu privire la acest fenomen minunat, conţinând următoarea declaraţie: „Nici un filozof sau savant cred că n-a vorbit şi nici n-a scris despre un eveniment ca acela de ieri dimineaţă. Acum 18 secole, un profet a prezis cu exactitate, dacă ne va fi greu să înţelegem că stelele care cad sunt stele căzătoare...singurul sens în care acest lucru este posibil a fi realmente adevărat".

În felul acesta s-a manifestat ultimul din acele semne ale venirii Sale, cu privire la care Hristos a avertizat pe ucenicii Săi: „Când veţi vedea toate aceste lucruri, să ştiţi că Fiul omului este aproape, este chiar la uşi" (Mat. 24,33). După aceste semne, Ioan a văzut petrecându-se marele eveniment următor, şi anume cerurile strângându-se ca un sul, în timp ce pământul se cutremura, munţii şi insulele erau mutate din locul lor, iar cei nelegiuiţi îngroziţi căutând să fugă dinaintea Fiului omului (Apoc. 6,12-17).

Mulţi dintre aceia care au fost martorii căderii de stele au socotit-o ca un vestitor al judecăţii viitoare, „un tip înfricoşat, un înainte mergător sigur, un semn al milei despre ziua aceea mare şi înfricoşată" („The Old Countryman", în Portland Evening Advertiser, 26 noiembrie 1833). În felul acesta, atenţia oamenilor a

ost îndreptată către împlinirea profeţiei şi mulţi au fost conduşi ă dea atenţie avertizării cu privire la a doua venire.

În anul 1840, o altă împlinire remarcabilă a profeţiei a produs n interes larg răspândit. Cu doi ani mai înainte, Josiah Litch, nul dintre pastorii conducători ai predicării celei de a doua enri, a publicat o expunere cu privire la Apocalips capitolul 9, rezicând căderea Imperiului Otoman. După calculele sale, ceastă putere urma să fie zdrobită „în anul 1840 în luna au-ust"; cu câteva zile înainte de împlinire, el scria: „Punând leoparte prima perioadă de 150 de ani, care s-au împlinit exact nainte ca Deacozes să se urce pe tron cu îngăduinţa turcilor, şi inând seamă că cei 391 de ani şi 15 zile au început la încheierea celei perioade, ea se va termina la 11 august 1840, când puterea Otomană din Constantinopol se poate aştepta să cadă. Şi lucrul cesta cred că se va produce" (Josiah Litch, in Signs of the Times, and Expositor of Prophecy, 1 aug. 1840).

Chiar la data fixată, Turcia, prin ambasadorii ei, a acceptat rotecţia puterilor aliate ale Europei, aşezându-se în felul acesta ub controlul popoarelor creştine. Evenimentul a împlinit pre-icerea cu exactitate (vezi note suplimentare). Când s-a aflat, nulţimile s-au convins de corectitudinea principiilor de interpre-are profetică adoptate de Miller şi colaboratorii săi şi un impuls minunat a fost dat mişcării advente. Bărbaţi de cultură şi poziţie -au unit cu Miller atât în predicarea, cât şi în publicarea vede-ilor sale, astfel că de la 1840 la 1844 lucrarea s-a întins cu epeziciune.

William Miller avea o forţă intelectuală puternică, disciplinată prin meditaţie şi prin studiu; şi el a adăugat la acestea înţelepciunea cerului, legându-se de Izvorul înţelepciunii. Era un bărbat de o valoare veritabilă, care nu putea decât să impună respect şi stimă oriunde erau apreciate integritatea caracterului şi superioritatea morală. Unind o bunătate reală a inimii cu milinţa creştină şi cu puterea stăpânirii de sine, era atent şi curtenitor cu toţi, gata să asculte părerile altora şi să le cân-

tărească argumentele. Fără pasiune sau excitare, el punea la probă toate teoriile şi învăţăturile prin Cuvântul lui Dumnezeu, iar raţionamentul lui sănătos şi o cunoaştere temeinică a Scripturilor îl făceau în stare să respingă rătăcirea şi să demaşte falsitatea.

Cu toate acestea, Miller nu şi-a îndeplinit lucrarea fără să întâmpine o aspră ostilitate. Aşa cum se întâmplase şi cu primii reformatori, era şi acum: adevărurile pe care le prezenta nu erau privite favorabil de învăţătorii religioşi populari din vremea aceea. Deoarece aceştia nu-şi puteau susţine poziţia cu Scripturile, erau obligaţi să recurgă la afirmaţiile şi învăţăturile oamenilor, precum şi la tradiţiile părinţilor bisericii. Dar Cuvântul lui Dumnezeu era singura mărturie acceptată de către predicatorii adevărului advent. „Biblia şi numai Biblia" era cuvântul lor de ordine. Lipsa de argumente din Scriptură a împotrivitorilor era înlocuită cu batjocură şi ridiculizare. Timp, mijloace şi talente erau folosite pentru a înfiera pe aceia a căror singură vină era că aşteptau cu bucurie revenirea Domnului lor şi se străduiau să trăiască o viaţă sfântă şi să îndemne şi pe alţii să se pregătească pentru revenirea Sa.

Eforturile depuse pentru a distrage minţile oamenilor de la subiectul celei de a doua veniri erau neobosite. S-a ajuns chiar să se socotească un păcat, ceva de care oamenii să se ruşineze, studiul profeţiilor în legătură cu venirea lui Hristos şi cu sfârşitul lumii. În felul acesta, slujitorii bisericilor din vremea aceea subminau credinţa în Cuvântul lui Dumnezeu. Învăţăturile lor îi făceau pe oameni necredincioşi şi mulţi îşi luau libertatea să meargă după poftele lor nelegiuite. Apoi, autorii acestor maşinaţii au aruncat toată vina asupra adventiştilor.

Iar atunci când mulţimile se adunau să-l asculte, oameni inteligenţi şi atenţi, numele lui Miller era rar amintit în presa religioasă, şi atunci numai în batjocură şi denigrare. Cei nelegiuiţi şi neglijenţi, încurajaţi de poziţia învăţătorilor religioşi, recurgeau la epitete ruşinoase şi la glume josnice şi hulitoare, în efor-

turile lor de a aduce batjocură asupra lui şi a lucrării sale. Omul cu părul cărunt, care-şi părăsise un cămin confortabil pentru a călători pe propria lui cheltuială, din oraş în oraş şi din sat în sat, străduindu-se fără încetare să ducă cuvântul de avertizare solemnă cu privire la judecata care se apropia, era denunţat în mod batjocoritor ca un fanatic, un mincinos, un escroc şi speculant.

Ridicolul, înşelăciunea şi abuzul puse în seama lui au provocat un protest plin de indignare, chiar din partea presei laice. „A trata un subiect de o aşa măreţie copleşitoare şi cu consecinţe atât de grozave" cu uşurinţă şi dispreţ era declarat de oamenii din lume „nu numai o batjocură faţă de sentimentele propagatorilor şi apărătorilor lui", ci „se făcea o glumă din ziua judecăţii, o batjocură la Însăşi adresa Dumnezeirii şi dispreţ faţă de grozăviile barei Sale de judecată" (Bliss, p. 183).

Instigatorul răului căuta nu numai să facă fără efect solia adventă, dar să distrugă chiar şi pe sol. Miller făcea o aplicaţie practică a adevărului Scripturii pentru inimile ascultătorilor, mustrându-le păcatele şi tulburându-le mulţumirea lor de sine. Dar cuvintele lui clare şi tăioase le trezea vrăjmăşia. Împotrivirea manifestată de către membrii bisericii faţă de această solie îi încuraja pe cei josnici să-şi îngăduie şi mai mari libertăţi; duşmanii complotau chiar să-i ia viaţa când va părăsi locul de adunare. Dar îngerii sfinţi erau în mijlocul mulţimii şi o dată unul dintre ei, în chip de om, a luat de braţ pe slujitorul Domnului şi l-a condus în siguranţă prin mijlocul mulţimii înfuriate. Lucrarea lui nu era încă terminată, iar Satana împreună cu emisarii lui au fost dezamăgiţi în toate planurile lor.

În ciuda oricărei împotriviri, interesul faţă de mişcarea adventă continua să crească. De la zeci şi sute, numărul ascultătorilor crescură cu miile. Aceştia se bucuraseră un timp de o acceptare deplină din partea diferitelor lor biserici, dar după o vreme, spiritul de împotrivire s-a manifestat chiar şi împotriva acestor noi convertiţi, iar bisericile au început să ia măsuri disci-

plinare faţă de aceia care îmbrăţişaseră vederile lui Miller. Această acţiune cerea un răspuns din partea lui Miller care, printr-o scrisoare deschisă către creştinii din toate denominaţiunile, le solicita ca în cazul când învăţăturile lui erau rătăcite, să i se dovedească rătăcirea cu Scripturile.

„Ce am crezut noi", spunea el, „care nu ni s-a poruncit prin Cuvântul lui Dumnezeu, despre care voi înşivă declaraţi că este singura regulă de credinţă şi practică? Ce am făcut noi care să provoace denunţări atât de violente împotriva noastră, de la amvoane şi prin presă, şi vă determină să ne excludeţi pe noi (adventiştii) din bisericile şi din mijlocul frăţiei?... Dacă suntem greşiţi, vă rugăm arătaţi-ne în ce constă greşeala noastră. Arătaţi-ne din Cuvântul lui Dumnezeu că suntem în rătăcire! Am fost destul batjocoriţi, aceasta nu ne va convinge niciodată că suntem greşiţi; numai Cuvântul lui Dumnezeu ne poate schimba concepţiile. Concluziile noastre s-au format în mod deliberat şi cu rugăciune, când am văzut dovezile din Scripturi" (id. p. 250. 252).

De la un veac la altul, avertizările pe care Dumnezeu le-a trimis lumii prin slujitorii Săi au fost primite cu aceeaşi neîncredere şi necredinţă. Când nelegiuirea antediluvienilor L-au determinat să aducă un potop de ape peste pământ, El le-a făcut cunoscut mai dinainte planul Său pentru ca să se întoarcă de la căile lor rele. Timp de 120 ani a răsunat în urechile lor avertizarea să se pocăiască, până ce mânia lui Dumnezeu s-a dat pe faţă în distrugerea lor. Dar solia li s-a părut ca o poveste stupidă şi n-au crezut-o. Aşa că, încurajaţi în nelegiuirea lor, ei şi-au bătut joc de solul lui Dumnezeu, au tratat cu uşurinţă chemările lui şi l-au acuzat chiar de încumetare. Cum îndrăzneşte un om să se ridice împotriva tuturor oamenilor mari ai pământului? Dacă solia lui Noe ar fi adevărată, de ce nu a înţeles toată lumea lucrul acesta şi n-a crezut-o? Susţinerea unui om împotriva înţelepciunii a mii de oameni! Ei nu vor crede avertizarea şi nu-şi vor căuta adăpost în corabie.

Batjocoritorii arătau către lucrurile din natură - la succesiunea neabătută a anotimpurilor, la cerul albastru din care nu plouase niciodată sau la câmpiile verzi înviorate de roua nopţii şi strigau: „Nu ne spune el poveşti? Şi, în mod dispreţuitor, l-au declarat pe predicatorul dreptăţii un exaltat entuziast, continuând cu mai multă stăruinţă în căutarea plăcerii şi mai hotărâţi pe căile lor rele decât înainte. Dar necredinţa lor n-a anulat evenimentul prezis. Dumnezeu a avut îndelungă răbdare cu nelegiuirea lor, dându-le o ocazie deosebită pentru pocăinţă; dar la timpul stabilit, judecăţile Sale au căzut peste aceia care respinseseră mila Sa.

Hristos a spus că se va da pe faţă aceeaşi necredinţă şi cu privire la a doua Sa venire. Aşa cum oamenii din zilele lui Noe „n-au ştiut nimic până ce a venit potopul şi i-a luat pe toţi", tot astfel, după cuvintele Mântuitorului nostru, „va fi şi la venirea Fiului omului" (Matei 24,39). Când pretinsul popor al lui Dumnezeu se uneşte cu lumea, trăind aşa cum trăieşte ea şi unindu-se cu ea în pofte vinovate, când spiritul celor lumeşti devine spiritul bisericii; când clopotele căsătoriei sună şi toţi privesc înainte către mulţi ani de prosperitate pământească, atunci deodată, aşa cum fulgerul străluceşte pe cer, va veni sfârşitul visurilor şi nădejdilor lor amăgitoare.

Aşa cum Dumnezeu a trimis pe slujitorul Lui să avertizeze lumea cu privire la venirea potopului, tot aşa a trimis pe solii Săi aleşi să facă cunoscut apropierea judecăţii finale. După cum contemporanii lui Noe au râs batjocoritor la prezicerile predicatorului dreptăţii, tot astfel în zilele lui Miller mulţi, chiar din aceia care se socoteau din poporul lui Dumnezeu, şi-au bătut joc de cuvintele de avertizare.

Dar de ce oare învăţătura şi predicarea celei de a doua veniri a lui Hristos au fost atât de nesalutare pentru biserică? În timp ce pentru cei nelegiuiţi venirea Domnului aduce vai şi dezamăgire, pentru cel neprihănit este încărcată cu bucurie şi nădejde. Acest adevăr mare fusese mângâierea celor credincioşi ai lui Dumnezeu

în toate veacurile; de ce devenise el, asemenea Autorului lui, „o piatră de poticnire şi o stâncă de blestem" pentru pretinsul Său popor? Domnul Însuşi făgăduise ucenicilor Săi: „După ce Mă voi duce şi vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce şi vă voi lua cu Mine" (Ioan 14,3). Mântuitorul cel milostiv a fost Acela care, anticipând singurătatea şi necazul urmaşilor Săi, a însărcinat pe îngeri să-i mângâie cu asigurarea că El va veni iarăşi chiar aşa cum mergea la cer. Şi atunci când ucenicii stăteau cu ochii pironiţi spre cer, pentru a prinde ultima privire a Aceluia pe care-L iubeau, atenţia le-a fost atrasă de cuvintele îngerului: „Bărbaţi Galileeni, de ce staţi şi vă uitaţi spre cer? Acest Isus, care S-a înălţat la cer din mijlocul vostru, va veni în acelaşi fel cum L-aţi văzut mergând la cer" (Fapte 1,11). Nădejdea le-a fost aprinsă iarăşi de solia îngerului. Ucenicii „s-au întors la Ierusalim cu mare bucurie; şi stăteau totdeauna în templu, lăudând şi binecuvântând pe Dumnezeu" (Luca 24, 52.53). Ei nu se bucurau pentru că Isus se despărţise de ei şi erau lăsaţi să se lupte cu încercările şi ispitele lumii, ci datorită asigurării îngerilor că El urma să vină iarăşi.

Vestea revenirii lui Hristos ar trebui să fie ca atunci când a fost adusă de îngeri păstorilor din Betleem, o veste plină de bucurie. Aceia care Îl iubesc în adevăr pe Mântuitorul nu pot decât să salute cu bucurie anunţarea care se găseşte în Cuvântul lui Dumnezeu, că Acela în care sunt concentrate nădejdile de viaţă veşnică vine iarăşi, nu ca să fie insultat, dispreţuit şi lepădat, aşa cum a fost la prima venire, ci în putere şi slavă ca să-Şi răscumpere poporul. Cei care nu iubesc pe Mântuitorul sunt aceia care doresc ca El să rămână acolo şi nu poate fi o dovadă mai convingătoare că bisericile s-au depărtat de Dumnezeu decât supărarea şi frământarea provocată de această solie trimisă de Cer.

Aceia care au primit solia adventă simţeau nevoia de pocăinţă şi umilinţă înaintea lui Dumnezeu. Mulţi oscilaseră multă vreme între Hristos şi lume, dar acum simţeau că a venit timpul să ia o atitudine. „Lucrurile veşnice le apăreau într-o realitate neobişnuită.

Cerul era adus aproape şi ei se vedeau vinovaţi înaintea lui Dumnezeu" (Bliss 147). Creştinii erau treziţi la o nouă viaţă spirituală. Erau determinaţi să simtă că timpul era scurt, că tot ce aveau de făcut pentru aproapele lor trebuie făcut repede. Cele pământeşti îşi pierdeau valoarea, veşnicia părea că se deschide înaintea lor, iar sufletul, cu tot ce se raporta la fericirea sau la nenorocirea lor eternă, întuneca în ochii lor orice ţintă vremelnică. Duhul lui Dumnezeu îi întărea şi dădea putere apelurilor lor arzătoare făcute fraţilor lor, cât şi păcătoşilor ca să se pregătească pentru Ziua lui Dumnezeu. Mărturia tăcută a vieţii lor zilnice era o mustrare continuă pentru membrii bisericii, formalişti şi neconsacraţi. Aceştia nu doreau să fie tulburaţi în urmărirea plăcerilor lor, în devoţiunea lor faţă de câştigul de bani şi în ambiţia lor după onoare lumească. Astfel apărea vrăjmăşia şi împotrivirea contra credinţei advente şi a acelora care o vesteau.

Când au văzut că argumentele din perioadele profetice nu puteau fi contrazise, împotrivitorii au încercat să descurajeze cercetarea subiectului prin învăţătura că proorociile erau sigilate. În felul acesta, protestanţii urmau căile romaniştilor. În timp ce biserica papală ascundea Biblia (vezi note suplimentare) de popor, bisericile protestante pretindeau că o parte importantă a Cuvântului Sfânt - şi anume aceea care aduce la cunoştinţă adevăruri speciale aplicabile timpului nostru - nu puteau fi înţelese.

Pastorii şi poporul declarau că profeţiile din Daniel şi Apocalips erau nişte taine neînţelese. Dar Hristos i-a îndreptat pe ucenicii Săi către cuvintele profetului Daniel, privitoare la evenimentele care aveau să aibă loc în vremea lor, şi a spus: „Cine citeşte să înţeleagă" (Matei 24,15). Iar susţinerea că Apocalipsul era o taină ce nu poate fi înţeleasă este contrazisă de însuşi titlul cărţii: „Descoperirea lui Isus Hristos, pe care i-a dat-o Dumnezeu, pentru a arăta robilor Săi lucrurile care au să se întâmple în curând... Ferice de cine citeşte şi de cel ce ascultă cu-

vintele acestei proorocii şi păzeşte lucrurile scrise în ea; căci vremea este aproape" (Apoc. 1,1-3).

Profetul zicea: „Ferice de cine citeşte!" Sunt unii care nu vor citi; binecuvântarea nu este pentru ei. „Şi de cine ascultă". Sunt alţii, de asemenea, care nu vor să asculte nimic din cele privitoare la profeţi; binecuvântarea nu este nici pentru această categorie. „Şi păzesc lucrurile scrise în ea"; mulţi refuză să ia seama la avertizările şi îndemnurile cuprinse în Apocalips; dar nici unul din aceştia nu poate cere binecuvântarea făgăduită. Toţi aceia care iau în râs subiectele proorociei şi-şi bat joc de simbolurile date aici cu solemnitate, toţi aceia care refuză să-şi schimbe viaţa şi să se pregătească pentru venirea Fiului omului vor rămâne nebinecuvântaţi.

Ţinând seama de mărturia inspiraţiei, cum îndrăznesc oamenii să înveţe că Apocalipsa este o taină dincolo de puterea de pătrundere a înţelepciunii omeneşti? Ea este o taină descoperită, o carte deschisă. Studiul Apocalipsului îndreaptă mintea către profeţiile lui Daniel şi amândouă prezintă cele mai importante directive date de Dumnezeu oamenilor, cu privire la evenimentele care vor avea loc la încheierea istoriei acestei lumi.

Lui Ioan i-au fost descoperite scene de un interes profund şi emoţionant în experienţa bisericii. A văzut poziţia, primejdiile, conflictele şi eliberarea finală a poporului lui Dumnezeu. Ei raportează soliile de încheiere care vor coace secerişul pământului fie ca roade pentru grânarul ceresc, fie ca paie pentru focul nimicitor. Subiecte de o importanţă colosală i-au fost descoperite, îndeosebi pentru biserica sfârşitului, ca aceia care se vor întoarce de la rătăcire la adevăr să fie instruiţi cu privire la primejdiile şi luptele ce le stau înainte. Nimeni nu trebuie să fie în întuneric faţă de ceea ce va veni peste pământ.

Atunci de ce această neştiinţă larg răspândită cu privire la o parte atât de importantă a Sfintelor Scripturi? De ce această împotrivire generală de a cerceta învăţăturile ei? Nu este decât materializarea unui efort studiat al prinţului întunericului, de a

îndepărta de la oameni ceea ce descoperă amăgirile lui. Pentru motivul acesta Hristos, Descoperitorul, prevăzând lupta ce se va duce împotriva studierii Apocalipsei, a pronunţat o binecuvântare asupra tuturor acelora care vor citi, vor asculta şi vor păzi cuvintele proorociei.

Capitolul 19

Lumină prin întuneric

Lucrarea lui Dumnezeu de pe pământ prezintă, de la un veac la altul, o asemănare izbitoare în orice reforme mari sau mişcare religioasă. Principiile în procedeele lui Dumnezeu cu oamenii sunt totdeauna aceleaşi. Mişcările importante ale prezentului îşi au paralele în acelea ale trecutului, iar experienţa bisericii din primele veacuri are lecţii de mare valoare pentru timpul nostru.

Nici un adevăr nu este mai clar arătat în Biblie ca acela că Dumnezeu, prin Duhul Său cel Sfânt, conduce în mod deosebit pe slujitorii Săi de pe pământ în marile mişcări, pentru a face să înainteze lucrarea de mântuire. Oamenii sunt instrumente în mâna lui Dumnezeu, folosiţi de El pentru împlinirea planurilor Sale de har şi de milă. Fiecare are o parte de îndeplinit; fiecăruia îi este acordată o măsură de lumină, adaptată la nevoile timpului său şi îndestulătoare spre a-l face în stare să împlinească lucrarea pe care Dumnezeu i-a dat s-o facă. Cu toate acestea, nici un om, oricât ar fi fost el onorat de Cer, n-a ajuns la o înţelegere deplină a marelui Plan de Mântuire sau chiar la o apreciere desăvârşită a planului divin în lucrarea timpului său. Oamenii nu înţeleg pe deplin ce ar dori Dumnezeu să aducă la îndeplinire prin lucrarea pe

care le-o dă de făcut; ei nu înţeleg sub toate aspectele ei solia pe care o rostesc în numele Său.

„Poţi spune tu că poţi pătrunde adâncimile lui Dumnezeu, că poţi ajunge la cunoştinţa desăvârşită a Celui Atotputernic?" „Căci gândurile Mele nu sunt gândurile voastre, şi căile voastre nu sunt căile Mele, zice Domnul. Ci, cât sunt de sus cerurile faţă de pământ, atât sunt de sus căile Mele faţă de căile voastre şi gândurile Mele faţă de gândurile voastre!" „Eu sunt Dumnezeu, şi nu este altul, Eu sunt Dumnezeu şi nu este nici unul ca Mine. Eu am vestit de la început ce are să se întâmple şi cu mult înainte ce nu este încă împlinit" (Iov 11,7; Is. 55,8.9; 46,9.10)

Chiar şi proorocii, care au fost favorizaţi cu o iluminare deosebită a Duhului, n-au înţeles pe deplin importanţa descoperirilor încredinţate lor. Înţelesul avea să fie dezvăluit de la un veac la altul, pe măsură ce poporul lui Dumnezeu urma să aibă nevoie de îndrumarea cuprinsă în ele.

Petru, vorbind despre mântuirea adusă la lumină prin Evanghelie, spune: „Proorocii, care au proorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mântuirea aceasta ţinta cercetărilor şi căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme şi ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Hristos şi slava de care aveau să fie urmate. Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înşişi, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri" (1 Petru 1,10-12)

Cu toate că nu le-a fost dat proorocilor să înţeleagă deplin lucrurile descoperite lor, ei au căutat cu stăruinţă să primească toată lumina pe care Dumnezeu le-o descoperise după buna Sa plăcere. Ei „cercetau cu stăruinţă, căutând să vadă ce vreme şi ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos care era în ei!" Ce lecţie pentru poporul lui Dumnezeu din era creştină, pentru a cărui folosinţă au fost date aceste proorocii slujitorilor Săi! „Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înşişi, ci pentru noi spuneau aceste lucruri". Observaţi pe aceşti oameni sfinţi ai lui Dumnezeu, cercetând cu stăruinţă cu privire la descoperirile date lor

pentru generaţiile care nu se născuseră încă. Puneţi în contrast zelul lor sfânt cu neglijenţa cu care cei favorizaţi din vremurile de pe urmă tratează acest dar al cerului. Ce mustrare pentru indiferenţa iubitoare de comoditate şi de lume, care se mulţumeşte să declare că profeţiile nu pot fi înţelese!

Deşi minţile mărginite ale oamenilor nu sunt în stare să pătrundă în sfaturile Celui Infinit sau să înţeleagă deplin realizarea scopurilor Sale, se întâmplă adesea ca, din cauza vreunei greşeli sau vreunei neglijenţe din partea lor, să înţeleagă slab soliile Cerului. Nu rareori mintea oamenilor şi chiar a slujitorilor lui Dumnezeu este atât de orbită de părerile omeneşti, de tradiţii şi de învăţăturile false ale oamenilor, încât nu sunt în stare să prindă decât în parte lucrurile cele mari pe care El le-a descoperit în Cuvântul Său. Aşa au stat lucrurile cu ucenicii lui Hristos, chiar atunci când Mântuitorul era cu ei în persoană. Mintea lor era îmbibată de concepţia populară cu privire la Mesia, ca prinţ pământesc, care urma să ridice pe Israel pe tronul împărăţiei universale, şi nu puteau înţelege însemnătatea cuvintelor Lui prin care prezicea suferinţele şi moartea Sa.

Însuşi Hristos îi trimisese cu solia: „S-a împlinit vremea, şi Împărăţia lui Dumnezeu este aproape: pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie" (Marcu 1,15). Această solie era întemeiată pe profeţia capitolului 9 din Daniel. Cele 69 de săptămâni erau arătate de înger că se întind până la „prinţul Mesia", iar ucenicii priveau înainte, cu speranţe sigure şi cu anticipări pline de bucurie, spre întemeierea împărăţiei lui Mesia la Ierusalim, pentru a conduce pământul întreg.

Ei predicau solia pe care Hristos le-o încredinţase, cu toate că înţelegeau greşit sensul ei. În timp ce vestirea lor se întemeia pe pasajul din Dan. 9,25, ei nu vedeau în versetul următor al aceluiaşi capitol că Mesia avea să fie stârpit. Încă de la naşterea Sa, inimile lor se opriseră la slava anticipată a unei împărăţii pământeşti, şi aceasta le-a orbit înţelegerea atât faţă de prevederile proorociei, cât şi faţă de cuvintele lui Hristos.

Cu toate acestea, ei şi-au adus la îndeplinire datoria, prezentând naţiunii iudaice chemarea plină de milă şi apoi. chiar atunci când se aşteptau să vadă pe Domnul lor urcând pe tronul lui David, L-au văzut prins ca un răufăcător, biciuit, batjocorit, condamnat şi înălţat pe crucea Calvarului. Ce disperare şi groază au înfrânt inimile ucenicilor în zilele când Domnul lor dormea în mormânt!

Hristos venise la timpul precis şi în felul prezis de profeţie. Mărturia Scripturii se împlinise în toate amănuntele lucrării Sale. El predicase solia mântuirii şi „Cuvântul Lui era plin de putere". Inimile ascultătorilor mărturisiseră că El era din ceruri. Cuvântul şi Duhul lui Dumnezeu atestaseră însărcinarea divină a Fiului Său.

Ucenicii se ţineau neîntrerupt cu o dragoste ce nu piere, de Domnul lor iubit. Şi cu toate acestea, mintea lor era învăluită în nesiguranţă şi îndoială. În chinul lor, nu şi-au amintit de cuvintele lui Hristos care arătau înainte către suferinţele şi moartea Sa. Dacă Isus din Nazaret fusese adevăratul Mesia, ar fi fost ei aruncaţi în durere şi dezamăgire? Aceasta era întrebarea care le tortura sufletele, în timp ce Mântuitorul zăcea în mormântul Său, în ceasurile disperate ale acelui Sabat care despărţea moartea de învierea Sa.

Cu toate că noaptea durerii adusese întuneric în jurul acestor urmaşi ai lui Isus, ei n-au fost uitaţi. Profetul spunea: „Chiar dacă stau în întuneric, totuşi Domnul este Lumina mea! El mă va scoate la lumină, şi voi privi dreptatea Lui" (Mica 7,8.9) „Iată că nici chiar întunericul nu este întunecos pentru tine: ci noaptea străluceşte ca ziua şi întunericul ca lumina". Dumnezeu spune: „Celui fără prihană îi răsare o lumină în întuneric". „Voi duce pe orbi pe un drum necunoscut de ei, îi voi povăţui pe cărări neştiute de ei; voi preface întunericul în lumină, înaintea lor, şi locurile strâmbe în locuri netede; iată ce voi face, şi nu-i voi părăsi" (Ps. 139,12; 112,4; Is 42,16)

Vestirea pe care o duseseră ucenicii în numele Domnului era corectă în toate amănuntele, iar evenimentele către care arătase

ea aveau loc chiar atunci. „S-a împlinit vremea şi Împărăţia lui Dumnezeu este la uşi", fusese solia lor. La încheierea „vremii" - a celor 69 de săptămâni din Daniel 9, care urmau să se întindă până la „Unsul", Mesia - Hristos primise ungerea Duhului, după ce fusese botezat de Ioan în Iordan. Iar Împărăţia lui Dumnezeu, despre care ei spuseseră că este la uşi, fusese întemeiată prin moartea lui Hristos. Această împărăţie nu era aşa cum fuseseră ei învăţaţi să creadă, o împărăţie pământească. Nu era nici împărăţia aceea veşnică, nemuritoare, care va fi întemeiată atunci când „domnia, stăpânirea şi puterea tuturor împărăţiilor de sub cerul întreg, vor fi date poporului sfinţilor Celui Prea Înalt", acea împărăţie veşnică în care „toate puterile Îl vor sluji şi-L vor asculta" (Daniel 7,27). Aşa cum este folosită în Biblie expresia „Împărăţia lui Dumnezeu", este folosită pentru a desemna atât Împărăţia harului, cât şi Împărăţia slavei. Împărăţia harului este scoasă în evidenţă de Pavel în Epistola către Evrei. După ce arată spre Hristos ca Mijlocitor plin de milă, care „este mişcat de simţul slăbiciunilor noastre", apostolul spune: „Să ne apropiem cu încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare şi să găsim har" (Evrei 4,15.16). Tronul harului reprezintă Împărăţia harului, deoarece existenţa unui tron implică existenţa unei împărăţii. În multe din parabolele Sale, Hristos întrebuinţează expresia „Împărăţia Cerurilor" pentru a descrie lucrarea harului divin asupra inimilor oamenilor.

În felul acesta tronul slavei reprezintă Împărăţia slavei; şi la această Împărăţie se face referire în cuvintele Mântuitorului: „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toţi sfinţii îngeri, va şedea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui" (Matei 25,31.32). Această împărăţie este încă în viitor. Nu se va întemeia până la a doua venire a lui Hristos.

Împărăţia harului însă a fost instituită imediat după căderea omului, când a fost pus în aplicare planul pentru mântuirea neamului omenesc căzut. Până atunci, ea exista în planul şi în făgă-

duinţa lui Dumnezeu; şi prin credinţă oamenii pot deveni supuşii ei. Dar în realitate n-a fost întemeiată până la moartea lui Hristos. Chiar după intrarea în lucrarea Sa pământească, Mântuitorul, împovărat de încăpăţânarea şi nerecunoştinţa oamenilor, Se putea retrage de la jertfirea de pe Calvar. În Ghetsemani, paharul de amărăciune a tremurat în mâna Sa. El putea chiar şi atunci să-Şi şteargă sudoarea de sânge de pe frunte şi să lase neamul omenesc vinovat să piară în nelegiuirea lui. Dacă ar fi făcut lucrul acesta, n-ar mai fi fost răscumpărare pentru omenirea căzută. Dar când Mântuitorul Şi-a dat viaţa şi cu ultima suflare a strigat „S-a sfârşit", atunci împlinirea Planului de Mântuire a fost asigurată. Făgăduinţa mântuirii făcută perechii păcătoase în Eden a fost ratificată. Împărăţia harului, care până acum existase prin făgăduinţa lui Dumnezeu, a fost atunci întemeiată.

În felul acesta moartea lui Hristos - chiar evenimentul pe care ucenicii îl socotiseră ca fiind nimicirea finală a nădejdii lor - a fost aceea care a asigurat-o pentru vecie. În timp ce îi aruncase în cea mai crudă dezamăgire, ea era dovada culminantă că credinţa lor fusese corectă. Evenimentul care-i umpluse de jale şi disperare era acela care deschidea uşa nădejdii pentru orice fiu al lui Adam şi în care se concentra viaţa viitoare şi fericirea veşnică pentru toţi cei credincioşi ai lui Dumnezeu din toate veacurile.

Planurile milei infinite şi-au ajuns împlinirea chiar şi în dezamăgirea ucenicilor. În timp ce inimile lor fuseseră câştigate de harul şi puterea divină a învăţăturilor Sale, care „a vorbit cum n-a vorbit niciodată vreun om", totuşi, amestecat cu aurul curat al iubirii lor pentru Isus, era aliajul de mândrie lumească şi de ambiţii egoiste. Chiar şi în camera unde au mâncat Paştele, în ora aceea solemnă când Domnul lor intrase deja în întunericul din Ghetsemani, „se luptau între ei, care să fie socotit cel mai mare" (Luca 22,24). Viziunea lor era plină de tron, de coroană şi de slavă, în timp ce chiar în faţa lor se afla ruşinea, agonia din

grădină, sala de judecată şi crucea Calvarului. Mândria inimii lor, setea lor de slavă pământească, era aceea care-i făcuse să se prindă cu atâta încăpăţânare de învăţătura rătăcită a vremii lor şi să treacă neatenţi pe lângă cuvintele Mântuitorului, care arătau natura cea adevărată a Împărăţiei Sale şi către agonia şi moartea Sa. Şi aceste rătăciri au dus la încercarea - dureroasă, dar necesară - care fusese îngăduită pentru îndreptarea lor. Cu toate că ucenicii înţeleseseră greşit însemnătatea soliei lor şi nu-şi dăduseră seama de aşteptările lor, predicaseră totuşi avertizarea dată de Dumnezeu, iar Domnul urma să le răsplătească credinţa şi să le onoreze ascultarea. Lor urma să le fie încredinţată lucrarea de predicare, către toate neamurile, a Evangheliei slăvite despre Domnul lor înviat. Aceasta trebuia să-i pregătească pentru lucrarea în vederea căreia le fusese îngăduită experienţa ce le păruse atât de amară.

După învierea Sa, Isus S-a arătat ucenicilor Săi pe calea către Emaus şi, începând „de la Moise şi de la toţi proorocii, le-a tâlcuit în toate Scripturile, ce era cu privire la El" (Luca 24,27). Inimile ucenicilor s-au trezit, credinţa s-a aprins. Ei erau „născuţi din nou la o nădejde vie" chiar înainte ca Isus să li Se descopere. Planul Lui era să le lumineze înţelegerea şi să le prindă credinţa de „Cuvântul cel temeinic al profeţiei". El dorea ca adevărul să prindă o rădăcină puternică în mintea lor, nu numai pentru că era susţinut de mărturia Sa personală, ci datorită dovezilor neîndoielnice prezentate de simbolurile şi umbrele legii tipice şi de către profeţiile Vechiului Testament. Trebuie ca urmaşii lui Hristos să aibă o credinţă inteligentă nu numai pentru ei, ci şi pentru a putea duce lumii cunoştinţa despre Hristos. Şi, ca prim pas în răspândirea acestei cunoştinţe, Isus i-a îndreptat pe ucenici către „Moise şi toţi proorocii". Aceasta era mărturia dată de Mântuitorul cel înviat cu privire la valoarea şi importanţa Scripturilor Vechiului Testament.

Ce schimbare s-a produs în inimile ucenicilor când au privit încă o dată faţa iubită a Mântuitorului lor! (Luca 24,32). Într-un

sens mai deplin şi mai desăvârşit decât înainte, ei „au găsit pe Acela despre care a scris Moise în lege şi proorocii". Nesiguranţa, chinul şi disperarea au făcut loc unei certitudini desăvârşite, unei credinţe neumbrite. Nu e de mirare că după înălţarea Sa ei „erau continuu în templu lăudând şi binecuvântând pe Dumnezeu". Oamenii, ştiind numai despre moartea infamă a Mântuitorului, se aşteptau să vadă pe faţa lor expresia amărăciunii, a confuziei şi a înfrângerii; dar au văzut bucurie şi biruinţă. Ce pregătire primiseră aceşti ucenici pentru lucrarea care le sta înainte! Ei trecuseră prin cele mai adânci încercări care fuseseră posibile în experienţa lor şi văzuseră cum, atunci când orice viziune omenească era pierdută, Cuvântul lui Dumnezeu se împlinise în triumf. De aici înainte ce putea slăbi credinţa şi ce putea răci zelul iubirii lor? În cea mai aprigă durere, ei avuseseră „o mângâiere puternică", o nădejde care era ca „o ancoră a sufletului, tare şi neclintită" (Evrei 6,18.19) Ei fuseseră martori ai înţelepciunii şi puterii lui Dumnezeu şi erau încredinţaţi că „nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălţimea, nici adâncimea, şi nici o altă făptură" nu erau în stare să-i despartă „de dragostea lui Dumnezeu care este în Hristos Isus, Domnul nostru". „În toate aceste lucruri, spuneau ei, suntem mai mult decât biruitori prin Acela care ne-a iubit" (Rom. 8,38.39.37). „Cuvântul lui Dumnezeu dăinuieşte în veac" (1 Petru 1,25). „Şi cine ne osândeşte? Hristos a murit, mai mult, El a înviat şi este chiar la dreapta lui Dumnezeu şi mijloceşte pentru noi" (Rom. 8,34).

„Poporul Meu, zice Domnul, nu va mai fi niciodată de ocară" (Ioel 2,26). „Seara vine plânsul iar dimineaţa vine veselia" (Ps. 30,5). Când în ziua învierii aceşti ucenici s-au întâlnit cu Mântuitorul, inimile lor ardeau în ei când ascultau cuvintele Sale; când au văzut fruntea, mâinile şi picioarele care fuseseră zdrobite pentru ei. Atunci când, înainte de înălţarea Sa, Isus i-a condus afară în Betania, şi ridicându-şi mâinile în semn de

binecuvântare, le-a poruncit: „Mergeţi în toată lumea şi predicaţi Evanghelia", adăugând: „Iată, că Eu sunt cu voi întotdeauna" (Marcu 16,15; Matei 28,20); când în Ziua Cincizecimii Mângâietorul făgăduit a coborât şi putere de sus a fost dată, iar sufletele credincioşilor au tresărit de conştienţa prezenţei Domnului lor înălţat, atunci, chiar dacă, asemenea Lui, ar fi trebuit să treacă prin sacrificiu şi martiraj, nu ar fi dat ei slujirea Evangheliei harului Său, cu „coroana neprihănirii", care va fi primită la venirea Sa, pentru slava unui tron pământesc care fusese nădejdea de la început a uceniciei lor. El, care „va face cu mult mai mult decât putem noi cere sau gândi, le-a acordat părtăşia suferinţelor Sale, comunicarea bucuriei Sale, „bucuria de a aduce multe suflete la slavă, bucuria negrăită", „o greutate veşnică de slavă", cu care, spune Pavel, suferinţele noastre de o clipă nu merită să fie puse în comparaţie.

Experienţa ucenicilor care au predicat „Evanghelia Împărăţiei" la prima venire a lui Hristos îşi are corespondentul în experienţa acelora care au predicat solia celei de a doua veniri a Sa. După cum ucenicii au mers predicând: „S-a împlinit vremea şi Împărăţia lui Dumnezeu este la uşă", tot astfel Miller şi tovarăşii lui au predicat că perioada profetică cea de pe urmă şi cea mai lungă, scoasă în evidenţă de Biblie, era gata să se încheie, că judecata era la uşi, iar împărăţia cea veşnică urma să se arate. Predicarea venirii de către ucenici se întemeia pe cele 70 de săptămâni din Daniel 9. Dar solia dată de Miller şi de tovarăşii lui anunţa încheierea celor 2300 de zile din Daniel 8,14, din care cele 70 de săptămâni erau o parte. Predicarea fiecăruia s-a întemeiat pe împlinirea unei alte părţi din aceeaşi mare perioadă profetică.

Asemenea primilor ucenici, William Miller şi tovarăşii lui n-au înţeles deplin importanţa soliei pe care o vesteau. Rătăciri, care fuseseră împământenite de multă vreme în biserică, i-a împiedicat să ajungă la o interpretare corectă a unui punct important al profeţiei. De aceea, cu toate că au vestit solia pe care

Dumnezeu le-a încredinţat-o să o ducă lumii, printr-o înţelegere greşită a sensului ei, au suferit dezamăgirea.

În explicarea pasajului din Dan. 8,14: „Până vor trece 2300 de zile apoi sfântul locaş va fi curăţit", Miller, aşa cum s-a stabilit, a adoptat concepţia, primită unanim, că pământul este sanctuarul şi a crezut că curăţirea sanctuarului reprezenta curăţirea pământului prin foc la venirea Domnului. Şi când a descoperit că încheierea celor 2300 de zile era prezisă cu precizie, el a tras concluzia că aceasta descoperea timpul celei de a doua veniri. Greşeala lui a rezultat din acceptarea concepţiei de atunci cu privire la sanctuar.

În sistemul tipic, care era o umbră a jertfei şi a preoţiei lui Hristos, curăţirea sanctuarului era ultimul serviciu îndeplinit de marele preot în ciclul anual de slujbe. Aceasta era lucrarea de încheiere a ispăşirii - o îndepărtare a păcatului din Israel. Ea prefigura lucrarea de încheiere în slujba Marelui nostru Preot din ceruri, prin îndepărtarea sau ştergerea păcatelor poporului Său, care sunt scrise în rapoartele cerului. Acest serviciu cuprinde o lucrare de cercetare, o lucrare de judecată; şi precede imediat venirea lui Hristos pe norii cerului cu putere şi slavă mare: căci atunci când vine, toate cazurile au fost hotărâte. Isus spune: „Răsplata Mea este cu Mine ca să dau fiecăruia după faptele lui" (Apoc. 22,12). Lucrarea aceasta de judecată, care precede imediat a doua venire, este anunţată în prima solie îngerească din Apoc. 14,7: „Temeţi-vă de Dumnezeu şi daţi-I slavă căci a venit ceasul judecăţii Lui".

Aceia care au vestit această avertizare au avut solia potrivită pentru timpul potrivit. Dar, aşa cum primii ucenici au declarat: „S-a împlinit vremea şi Împărăţia lui Dumnezeu este la uşi", întemeiaţi pe proorocia din Daniel 9, fără să înţeleagă că moartea lui Mesia era prezisă în aceeaşi Scriptură, tot astfel Miller şi tovarăşii lui au predicat solia întemeiată pe Daniel 8,14 şi Apoc. 14,7, fără să vadă că în Apoc. 14 mai erau şi alte solii scoase în evidenţă care trebuia de asemenea să fie date înainte de venirea

Domnului. După cum ucenicii erau greşiţi cu privire la împărăţia care urma să fie întemeiată la încheierea celor 70 de săptămâni, tot astfel adventiştii erau greşiţi cu privire la evenimentul care urma să aibă loc la încheierea celor 2300 de zile. În ambele cazuri a fost o primire sau mai degrabă o subscriere la credinţele populare, care le-a orbit mintea faţă de adevăr. Ambele categorii au împlinit voia lui Dumnezeu, vestind solia care El dorea să fie dată, şi amândouă, prin greşita înţelegere a soliei lor, au suferit dezamăgirea.

Dar Dumnezeu Şi-a împlinit planul Său binefăcător, îngăduind ca avertizarea cu privire la judecată să fie dată exact aşa cum trebuia. Ziua cea mare era la uşi şi, în providenţa Sa, oamenii au fost cercetaţi la timpul hotărât, pentru a le descoperi ce era în inimile lor. Solia avea de scop să încerce şi să cureţe biserica. Ei au fost determinaţi să vadă dacă sentimentele lor erau legate de lumea aceasta sau de Hristos şi de cer. Ei mărturiseau că iubesc pe Mântuitorul şi acum trebuia să-şi dovedească iubirea. Erau ei gata să renunţe la nădejdile şi ambiţiile lor pământeşti şi să întâmpine cu bucurie venirea Domnului lor? Solia urmărea să-i facă în stare a vedea adevărata lor stare spirituală; a fost trimisă din milă pentru a-i trezi să caute pe Domnul cu pocăinţă şi umilinţă.

Chiar şi dezamăgirea, cu toate că era urmarea greşitei lor înţelegeri a soliei pe care o dăduseră, urma să fie schimbată în bine. Ea trebuia să încerce inimile acelora care mărturisiseră că au primit avertizarea. Oare, în faţa dezamăgirii urmau să renunţe la experienţa lor şi să părăsească încrederea în Cuvântul lui Dumnezeu? Sau vor căuta în rugăciune şi umilinţă să vadă unde au greşit în înţelegerea profeţiei? Câţi au fost mânaţi de teamă sau de pornire şi emoţie? Câţi erau cu inima împărţită şi necredincioasă? Mulţimi mărturiseau că iubesc venirea Domnului. Când sunt chemaţi să sufere batjocura şi mustrarea lumii şi încercarea amânării şi dezamăgirii, vor renunţa ei la credinţă? Din cauză că n-au înţeles imediat procedeele lui Dumnezeu cu ei, vor lepăda

adevărurile sprijinite de mărturia cea mai clară a Cuvântului Său?

Această încercare avea să descopere puterea acelora care, cu o credinţă adevărată, ascultaseră de ceea ce crezuseră a fi învăţătura Cuvântului şi a Duhului lui Dumnezeu. Ea urma să-i înveţe, aşa cum numai o astfel de experienţă putea s-o facă, primejdia de a primi teoriile şi interpretările oamenilor, în loc de a face din Biblie propriul ei interpret. Pentru copiii credinţei, nedumerirea şi amărăciunea, care au fost urmarea greşelii lor, trebuia să lucreze îndreptarea necesară. Ei aveau să fie conduşi la un studiu mai atent al Cuvântului profetic. Urmau să fie învăţaţi să examineze mai cu atenţie temeiul credinţei lor şi să respingă orice lucru, oricât de mult ar fi acceptat de lumea creştină, care nu era întemeiat pe Scripturile adevărului.

Pentru aceşti credincioşi, ca şi cu primii ucenici, ceea ce în ceasul încercării părea întunecat pentru înţelegerea lor urma să fie clarificat după aceea. Când urmau să vadă sfârşitul pe care-l va da Domnul, aveau să ştie că, în ciuda încercării care a fost urmarea greşelilor lor, planurile Sale de iubire faţă de ei se împliniseră fără greş. Ei aveau să înveţe printr-o experienţă binecuvântată că El este „foarte îndurător şi plin de milă", că toate căile Sale sunt „milă şi adevăr pentru aceia care păzesc legământul Său şi mărturiile Sale".

Capitolul 20

O mare redeşteptare religioasă

În profeţia primei solii îngereşti din Apocalips 14, este prezisă o mare redeşteptare religioasă, ca urmare a vestirii apropiatei veniri a lui Hristos. Un înger este văzut zburând „prin mijlocul cerului, cu o Evanghelie veşnică, pentru ca s-o vestească locuitorilor pământului, oricărui neam, oricărei seminţii, oricărei limbi şi oricărui norod. El zice cu glas tare: 'Temeţi-vă de Dumnezeu, şi daţi-I slavă, căci a venit ceasul judecăţii Lui; şi închinaţi-vă Celui ce a făcut cerul şi pământul, marea şi izvoarele apelor!'" (vers. 6.7).

Faptul că un înger este prezentat a fi vestitorul acestei avertizări este semnificativ. Prin curăţia, slava şi puterea solului ceresc, Înţelepciunii divine i-a plăcut să reprezinte caracterul înălţat al lucrării ce trebuia îndeplinită prin solia, puterea şi slava care urmau să o însoţească. Iar zborul îngerului „prin mijlocul cerului", „glasul cel tare" cu care este dată avertizarea şi propovăduirea ei tuturor celor „care locuiesc pe pământ" - la orice neam, seminţie, limbă şi norod - arată repeziciunea şi extinderea mondială a mişcării.

Solia revarsă şi lumină cu privire la timpul în care trebuie să aibă loc această mişcare. Este declarată a fi o parte din „Evanghelia veşnică" şi anunţă începutul judecăţii. Solia mântuirii a

fost predicată în toate veacurile; dar solia aceasta este o parte a Evangheliei care urma să fie predicată numai în zilele de pe urmă, căci numai atunci avea să fie adevărat că ceasul judecăţii a venit. De fapt, proorociile prezintă o succesiune de evenimente care duc la începutul judecăţii. Acest lucru este adevărat în mod deosebit în ceea ce priveşte cartea lui Daniel. Dar partea aceea din proorocie care avea legătură cu zilele de pe urmă, lui Daniel i-a fost cerut să o sigileze „până la vremea sfârşitului". O solie cu privire la judecată întemeiată pe împlinirea acelor profeţii nu putea fi proclamată decât atunci când va sosi această vreme. Dar la timpul sfârşitului, spune profetul, „mulţi vor citi şi cunoştinţa va creşte" (Daniel 12,4).

Apostolul Pavel avertizase biserica să nu aştepte revenirea lui Hristos în zilele sale. „Ziua aceea nu va veni, spunea el, până când nu va veni lepădarea de credinţă şi se va descoperi „omul fărădelegii" (2 Tes. 2,3). Nu putem aştepta venirea Domnului nostru până după apostazia cea mare şi după perioada lungă de domnie a „omului păcatului". „Omul fărădelegii", care mai este intitulat „Taina nelegiuirii", „fiul pierzării" şi „acel nelegiuit", reprezintă papalitatea, care, aşa cum a fost prezis în profeţie, urma să-şi menţină supremaţia timp de 1260 de ani. Această perioadă s-a încheiat în anul 1798. Venirea lui Hristos nu putea avea loc înainte de acel timp. Pavel cuprinde cu avertizarea lui întreaga dispensaţiune creştină, până în anul 1798. În această perioadă de timp trebuia predicată solia cu privire la a doua venire a lui Hristos.

O astfel de solie n-a fost proclamată niciodată în veacurile trecute. Pavel, aşa cum am văzut, n-a predicat-o; el arăta fraţilor lui către venirea Domnului ca fiind într-un viitor foarte îndepărtat. Nici reformatorii n-au predicat-o. Martin Luther situa judecata cam la 300 de ani în viitor de epoca lui. Dar, de la anul 1798, cartea lui Daniel a fost desigilată, cunoaşterea profeţilor a crescut şi mulţi au vestit solia solemnă a judecăţii ce se apropia.

Asemenea Reformaţiunii celei mari din sec. XVI-lea, mişcarea adventă a apărut în diferite ţări ale creştinătăţii în acelaşi timp. Atât în Europa, cât şi în America, bărbaţi ai credinţei şi rugăciunii au fost conduşi la studiul profeţiilor şi, urmărind raportul inspirat, au văzut dovada convingătoare că sfârşitul tuturor lucrurilor era la uşi. În diferite ţări existau grupe izolate de creştini care, numai prin studiul Scripturilor, au ajuns la convingerea că venirea Mântuitorului era aproape.

În anul 1821, adică la trei ani după ce Miller ajunsese la explicaţia lui cu privire la profeţiile care arătau spre timpul judecăţii, dr. Joseph Wolff, „misionarul lumii", a început să vestească apropiata revenire a Domnului. Wolff s-a născut în Germania, din părinţi evrei, tatăl lui fiind rabin. Când era destul de tânăr, a fost convertit cu privire la adevărul religiei creştine. Având o minte activă, cercetătoare, fusese un ascultător atent la conversaţiile care avuseseră loc în casa tatălui lui, unde evrei credincioşi se adunau zilnic pentru a povesti nădejdile şi aşteptările poporului lor, slava lui Mesia care avea să vină şi restatornicirea lui Israel. Într-o zi, auzind numele lui Isus din Nazaret, băiatul a întrebat cine era El. „Un iudeu de un foarte mare talent", a fost răspunsul; „dar pentru că a pretins că este Mesia, tribunalul iudaic l-a condamnat la moarte". „De ce?", a replicat cercetătorul. „Ierusalimul este distrus şi de ce suntem noi în robie?" „Vai, vai", a răspuns tatăl său, „pentru că Iudeii au ucis pe proorocl". Deodată, copilului i-a venit gândul:„Poate că Isus a fost un proorocl, iar iudeii l-au omorât, cu toate că a fost nevinovat" (Travels and Adventures of the Rev. Joseph Wolff, vol. 1, p. 60). Atât de puternic a fost acest simţământ, încât, cu toate că îi era interzis să intre într-o biserică creştină, se strecura adesea să asculte predica.

Atunci când avea numai şapte ani, se lăuda faţă de un vecin creştin mai în vârstă cu triumful viitor al lui Israel la venirea lui Mesia, la care bătrânul a spus cu bunătate: „Dragul meu băiat, am să-ţi spun cine a fost Mesia cel adevărat; a fost Isus din

Nazaret...pe care strămoşii tăi L-au răstignit, aşa cum au făcut cu proorocii din vechime. Du-te acasă şi citeşte capitolul 53 din Isaia şi te vei convinge că Isus Hristos este Fiul lui Dumnezeu" (id. vol. I p. 7). Deodată, această convingere a pus stăpânire pe el. A mers acasă şi a citit Scriptura, fiind uimit să vadă cât de desăvârşit se împlinise ea cu Isus din Nazaret. Erau oare adevărate cuvintele creştinului? Băiatul a cerut tatălui o explicaţie a profeţiei, dar a fost întâmpinat cu o tăcere atât de categorică, încât niciodată n-a mai îndrăznit să amintească acest subiect. Însă aceasta n-a făcut decât să-i mărească dorinţa de a cunoaşte şi mai mult despre religia creştină.

Cunoştinţa pe care o căuta era ţinută cu premeditare departe de el în căminul lui iudaic; dar, atunci când avea numai 11 ani, a părăsit casa tatălui şi a plecat în lume pentru a-şi face educaţie, pentru a-şi alege religia şi cariera vieţii. A găsit un adăpost pentru o vreme la nişte rude, dar în scurt timp a fost alungat ca fiind un apostaziat; aşa că, singur şi fără bani, a trebuit să-şi croiască drum printre străini. A mers din loc în loc, studiind cu atenţie şi întreţinându-se predând limba ebraică. Prin influenţa unui instructor catolic, a fost determinat să accepte credinţa catolică şi şi-a făcut planul să devină misionar pentru propriul lui popor. Cu această ţintă, a plecat peste câţiva ani pentru a-şi continua studiile la colegiul de Propagandă din Roma. Dar aici, spiritul său de cugetare independentă şi de vorbire sinceră i-au adus acuzaţii de erezie. A început să critice pe faţă abuzurile bisericii şi a insistat asupra necesităţii unei reforme. Cu toate că la început a fost tratat cu o favoare deosebită de către demnitarii papali, după o scurtă vreme a fost mutat din Roma. Sub supravegherea bisericii mergea din loc în loc, până când a devenit clar că niciodată nu va fi convins să se supună orbeşte romanismului. A fost declarat incorigibil şi a fost lăsat liber să plece. A făcut o călătorie în Anglia şi, mărturisind credinţa protestantă, s-a unit cu biserica Anglicană. După doi ani de studiu, a fost trimis în anul 1821 în misiune.

În timp ce Wolff a acceptat adevărul cel mare cu privire la prima venire a lui Hristos ca „Om al durerii şi obişnuit cu suferinţa", a văzut că profeţiile scot în evidenţă cu o egală claritate a doua Sa venire cu putere şi slavă. Şi în timp ce căuta să aducă propriul lui popor la Isus din Nazaret, ca fiind Cel făgăduit, şi să-i îndrepte atenţia spre prima Lui venire în umilinţă, ca jertfă pentru păcatele oamenilor, îi învăţa şi cu privire la a doua Sa venire ca Împărat şi Liberator.

„Isus din Nazaret, Mesia cel adevărat, zicea el, ale cărui mâini şi picioare au fost pironite, care a fost adus ca un miel la junghiere, care a fost Omul durerilor şi obişnuit cu suferinţa, care, după ce Şi-a luat toiagul de cârmuire din Iuda şi puterea legiuitoare dintre picioarele Sale a venit întâia oară, va veni pentru a doua oară pe norii cerului cu strigătul unui arhanghel" (Joseph Wolff, Researches and Missionary Labors, p. 62) „şi va sta pe Muntele Măslinilor; iar domnia încredinţată odată lui Adam la creaţiune şi pierdută de el (Gen. 1,26; 3,17) va fi dată lui Isus. El va fi Împărat peste tot pământul. Gemetele şi plânsul întregii creaţiuni vor înceta, dar cântecele de laudă şi de mulţumire se vor auzi mereu... Când Isus va veni în slava Tatălui Său cu sfinţii îngeri... Morţii cei credincioşi vor învia cei dintâi (1 Tes. 4,16; 1 Cor. 15,32). Aceasta este ceea ce noi, creştinii, numim prima înviere. Atunci, şi lumea animală îşi va schimba natura (Is. 11,6-9) şi se va supune lui Isus (Psalmul 8). O pace universală va domni" (Journal of the Rev. Joseph Wolff, p. 378, 379). „Domnul va privi din nou peste pământ şi va spune: „Iată, că este foarte bun" (id. p. 294).

Şi Wolff credea că venirea Domnului este chiar la uşi, în interpretarea perioadelor profetice aşezând marea împlinire la foarte puţini ani de timpul fixat de Miller. Tuturor acelora care susţineau din Scriptură că „despre ziua şi ceasul acela nu ştie nimeni", că oamenii nu ştiu nimic despre apropierea venirii, Wolff le răspundea: „A spus oare Domnul că ziua şi ceasul nu vor fi niciodată cunoscute? Nu ne-a dat El semnele timpurilor pentru

ca să ştim cel puţin apropierea venirii Sale, aşa cum se cunoaşte apropierea verii după smochinul care înfrunzeşte? (Matei 24,32). Nu trebuie să cunoaştem această perioadă, în timp ce El Însuşi ne îndeamnă nu numai să citim pe profetul Daniel, ci să-l şi înţelegem? Şi în acelaşi profet este spus că cuvintele vor fi pecetluite până la vremea sfârşitului (ceea ce era cazul în vremea lui), dar că mulţi vor „călători" (o expresie ebraică cu privire la observarea şi gândirea în ce priveşte timpul) şi „cunoştinţa (cu privire la timpul acela) va creşte" (Dan. 12,4). Pe lângă toate acestea, Domnul nu intenţionează să spună că apropierea timpului nu va fi cunoscută, ci că ziua şi ceasul exact nu-l cunoaşte nici un om". El spune că, se va cunoaşte destul prin semnele timpului, pentru a ne face să ne pregătim pentru revenirea Sa, aşa cum Noe a pregătit corabia" (Wolff Researches and Missionary Labors, p. 404, 405).

Cu privire la sistemul popular de a interpreta sau de a răstălmăci Scripturile, Wolff scria: „Cea mai mare parte a bisericii creştine a deviat de la înţelesul clar al Scripturii şi s-a îndreptat către sistemul iluzoriu al budiştilor, care cred că fericirea viitoare a omenirii va consta în plimbări prin aer, închipuindu-şi că, atunci când se citeşte în Scripturi iudeii trebuie să înţeleagă Neamuri; când citesc Ierusalim, trebuie să înţeleagă biserica; şi dacă scrie pământ, aceasta înseamnă cer; prin venirea Domnului, trebuie să se înţeleagă înaintarea societăţilor misionare; iar suirea pe muntele casei Domnului înseamnă o mare adunare a metodiştilor" (Journal of the Rev. Joseph Wolff, p. 96).

Timp de 24 de ani, de la 1821 la 1845, Wolff a călătorit foarte mult. În Africa, a vizitat Egiptul şi Etiopia; în Asia, a traversat Palestina, Siria, Persia, Buhara şi India. A vizitat de asemenea şi Statele Unite, cu ocazia cărei călătorii a predicat şi în insula Sf. Elena. A sosit în New York în luna august 1837 şi, după ce a vorbit în acel oraş, a predicat în Philadelphia şi Baltimore şi în cele din urmă a mers la Washington. Aici, spune el, „pe baza unei moţiuni prezentate de ex-preşedintele John Quincy

Adams în una din şedinţele Congresului, Camera mi-a acordat în unanimitate aprobarea să folosesc Sala Congresului pentru o lectură pe care am ţinut-o într-o sâmbătă, onorat cu prezenţa tuturor membrilor Congresului şi, de asemenea, a episcopului din Virginia, precum şi a clerului şi cetăţenilor din Washington. Aceeaşi onoare mi-a fost acordată de către membrii guvernului din New Jersey şi Pennsylvania, în a căror prezenţă am ţinut lecturi cu privire la cercetările mele în Asia, precum şi la domnia personală a lui Isus Hristos" (id. 398).

Dr. Wolff a călătorit în ţările cele mai barbare fără protecţia vreunei autorităţi europene, suferind multe greutăţi şi înconjurat de primejdii numeroase. A fost bătut cu picioarele şi înfometat, vândut ca sclav şi de trei ori condamnat la moarte. A fost înconjurat de bandiţi şi uneori aproape a pierit de sete. O dată a fost jefuit de tot ce avea şi lăsat să călătorească sute de mile pe jos prin munţi, zăpada biciuindu-i faţa, iar picioarele goale amorţite de contactul cu pământul îngheţat.

Când a fost avertizat să nu meargă neînarmat printre triburile sălbatice şi ostile, el s-a declarat „asigurat cu arme" - „rugăciune, zel pentru Hristos şi încredere în ajutorul Său". „Mai sunt înzestrat, zicea el, cu iubirea faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele în inimă şi cu Biblia în mână" (W.H.D. Adams, în Perils Oft, p. 192). Biblia în limba ebraică şi cea în engleză o ducea cu el oriunde mergea. Despre una dintre ultimile sale călătorii spunea: „Am... ţinut Biblia deschisă în mână. Am simţit că puterea mea era în această carte şi că puterea ei mă va susţine" (id. p. 201).

În felul acesta a perseverat în lucrările lui, până când solia judecăţii a fost dusă la o mare parte a pământului locuit. Printre iudei, turci, parţi, hinduşi şi multe alte naţionalităţi şi rase, el a împărţit Cuvântul lui Dumnezeu în limbi diferite şi pretutindeni vestea apropierea domniei lui Mesia.

În călătoriile lui la Buhara, a găsit că învăţătura cu privire la apropiata venire a Domnului era ţinută de un popor îndepărtat şi

izolat. „Arabii din Yemen, spunea el, sunt în posesia unei cărţi numită Seera, care aduce la cunoştinţă a doua venire a lui Hristos şi domnia Sa în slavă, şi ei aşteaptă ca evenimente mari să aibă loc în anul 1840" (Journal of the Rev. Joseph Wolff. p. 377). „În Yemen... am petrecut şase zile împreună cu fiii lui Recab. Ei nu beau vin, nu cultivă vie, nu seamănă şi trăiesc în corturi, amintindu-şi de bunul bătrân Ionadab, fiul lui Recab; şi am găsit în tovărăşia lor pe urmaşii lui Israel din seminţia lui Dan... care aşteaptă împreună cu fiii lui Recab venirea grabnică a lui Mesia pe norii cerului" (id. p. 398).

O credinţă asemănătoare a fost descoperită de un alt misionar în Tartaria. Un preot tartar a pus misionarului întrebarea când va veni Hristos a doua oară. Când misionarul a răspuns că nu ştie nimic despre acest lucru, preotul a părut foarte surprins de o aşa neştiinţă la unul care se pretindea profesor de Biblie şi şi-a mărturisit credinţa, întemeiată pe profeţie, că Hristos va reveni în anul 1844.

La începutul anului 1826, solia adventă a început să fie predicată şi în Anglia. Aici, lucrarea nu a luat o formă atât de definită ca în America; timpul exact al venirii n-a fost atât de general predicat, însă adevărul cel mare al apropiatei veniri a lui Hristos cu putere şi slavă a fost vestit în mare măsură. Şi acest lucru s-a întâmplat nu numai printre neconformişti şi disidenţi. Mourant Brock, un scriitor englez, declară că aproape şapte sute de slujitori din biserica Anglicană au fost angajaţi în predicarea „acestei Evanghelii a Împărăţiei". În modul acesta, solia arătând către anul 1844 ca timp al revenirii Domnului a fost predicată şi în Marea Britanie. Publicaţiile adventiste din Statele Unite aveau o circulaţie larg răspândită. Cărţi şi reviste erau republicate în Anglia. În anul 1842, Robert Winter, englez prin naştere, care primise credinţa adventă în America, s-a reîntors în ţara sa natală pentru a vesti revenirea Domnului. Mulţi s-au unit cu el în această lucrare, iar solia judecăţii a fost proclamată în diferite părţi ale Angliei.

În America de Sud, în mijlocul barbariei şi a preoţimii, Lacunza, un spaniol şi iezuit, a găsit calea către Scripturi şi în

felul acesta a primit adevărul cu privire la revenirea în curând a lui Hristos. Îndemnat să dea avertizarea şi în acelaşi timp dorind să scape de cenzura Romei, şi-a publicat convingerile sub pseudonimul „Rabi Ben Ezra", pretinzându-se ca un convertit iudeu. Lacunza a trăit în sec. al XVIII-lea, dar cartea lui şi-a croit drumul spre Londra cam prin anul 1825, când a fost tradusă şi în limba engleză. Publicarea ei a slujit la adâncirea interesului care deja se trezise în Anglia cu privire la subiectul celei de a doua veniri.

În Germania, învăţătura fusese predicată în secolul al XVIII-lea de către Bengel, pastor al Bisericii Lutherane şi un vestit savant şi critic al Bibliei. După terminarea studiilor, Bengel „s-a devotat studiului teologiei, către care era în mod natural înclinat datorită sobrietăţii religioase a minţii lui, exersată prin educaţie şi discipline timpurii. Asemenea altor tineri cu un caracter bine echilibrat, înainte şi după aceea, a trebuit să lupte cu îndoielile şi cu greutăţile naturii firii sale religioase şi face aluzie, cu multă sensibilitate, la multele săgeţi care i-au străpuns sărmana lui inimă şi i-au făcut tinereţea greu de suportat". Devenind membru al Consistoriului din Württemberg, a apărat cauza libertăţii religioase. „În timp ce susţinea drepturile şi privilegiile bisericii, el susţinea să se acorde toată libertatea raţională acelora care se simţeau obligaţi din motive de conştiinţă să se retragă de la împărtăşanie" (Encyclopaedia Britannica, ed. 9-a. art. „Bengel"). Efectele bune ale acestui mod de a proceda se mai simt şi astăzi în provincia lui natală.

Lumina celei de a doua veniri a lui Hristos a inundat mintea lui Bengel, în timp ce pregătea o predică din Apocalips 21 pentru duminica revenirii. Profeţiile Apocalipsei s-au desfăşurat înaintea înţelegerii sale ca niciodată mai înainte. Copleşit de simţul importanţei surprinzătoare care depăşeşte slava scenelor prezentate de profet, a fost constrâns să se abată pentru un timp de la contemplarea subiectului. Dar, în timp ce se afla la amvon, i s-au prezentat iarăşi cu toată puterea şi lumina. De la data

aceea s-a devotat studiului profeţiilor, îndeosebi a acelora din Apocalips, şi a ajuns în scurtă vreme la convingerea că ele arătau către venirea lui Hristos ca fiind aproape. Data pe care a stabilit-o ca timp al celei de a doua veniri era cu numai câţiva ani după aceea susţinută de Miller.

Scrierile lui Bengel s-au răspândit în toată creştinătatea. Concepţiile lui cu privire la profeţie au fost primite aproape de toţi în statul său Württemberg şi într-o orecare măsură şi în alte părţi ale Germaniei. Mişcarea a continuat şi după moartea lui, iar solia adventă a răsunat în continuare în Germania, în acelaşi timp atrăgând atenţia şi în alte ţări. Încă în acest timp, unii credincioşi au plecat în Rusia unde au format colonii, iar credinţa apropiatei veniri a lui Hristos este păstrată încă de bisericile germane din această ţară.

Lumina a strălucit în Franţa şi Elveţia. La Geneva, acolo unde Farel şi Calvin răspândiseră adevărul Reformei, Gaussen predica solia celei de a doua veniri. Pe când era încă student, Gaussen a fost influenţat de spiritul raţionalismului care invadase toată Europa în ultima parte a sec. XVIII şi începutul sec. XIX; iar când a intrat în lucrarea de pastoraţie, nu era numai neştiutor cu privire la adevărata credinţă, dar înclina şi spre scepticism. În tinereţe, se interesase de studiul profeţiei. După ce a citit Istoria Veche a lui Rollin, atenţia i-a fost atrasă de capitolul 2 din Daniel, fiind impresionat de exactitatea minunată cu care se împlinise proorocia, aşa cum se vedea din raportul istoricului. Aceasta era o mărturie cu privire la inspiraţia Scripturilor, care-i slujea ca o ancoră în mijlocul primejdiilor din ultimii ani. Nu putea fi mulţumit cu învăţăturile raţionalismului, astfel că, prin studiul Bibliei şi prin cercetare după o lumină mai clară, a ajuns după o vreme la o credinţă temeinică.

Pe măsură ce înainta în cercetarea profeţiilor, a ajuns la convingerea că venirea Domnului era la uşi. Impresionat de solemnitatea şi de importanţa acestui mare adevăr, dorea să-l aducă înaintea poporului; dar credinţa de atunci, cum că profeţiile lui

Daniel sunt taine şi nu pot fi înţelese. era o piedică serioasă în calea lui. În cele din urmă s-a hotărât - aşa cum Farel făcuse înainte de el în evanghelizarea Genevei - să înceapă cu copiii prin care nădăjduia să intereseze pe părinţi.

„Doresc să fiu bine înţeles", spunea el după aceea, vorbind despre această obligaţie pe care şi-a asumat-o, „nu datorită importanţei mici, ci din contră, datorită valorii ei celei mari am dorit să o prezint în această formă familiară şi pentru motivul acesta m-am adresat copiilor. Doream să fiu ascultat şi mă temeam că n-aş fi fost dacă m-aşi fi adresat mai întâi celor maturi". „De aceea m-am hotărât să merg la cei mai tineri. Am strâns un auditoriu de copii; dacă grupa se va mări, dacă văd că voi fi ascultat, dacă le va plăcea şi vor fi interesaţi, dacă vor înţelege şi explica subiectul, sunt sigur că în curând voi avea al doilea cerc şi, la rândul lor, oamenii maturi vor vedea că nu este zadarnic timpul petrecut în studiu. Când lucrul acesta s-a făcut, cauza este câştigată" (L. Gaussen. Daniel the Prophet vol. 2, Preface).

Efortul a fost încununat cu succes. Atunci când s-a adresat copiilor, au venit să asculte şi persoane în vârstă. Balcoanele bisericii lui erau pline de ascultători atenţi. Printre ei se găseau oameni de rang înalt, învăţaţi străini şi turişti care vizitau Geneva; şi în felul acesta solia a fost dusă şi în alte părţi.

Încurajat de acest succes, Gaussen şi-a publicat lecţiile, cu speranţa de a promova studiul cărţilor profetice în bisericile de limbă franceză. „A publica ceea ce am predat copiilor", spunea Gaussen, „însemnează a vorbi adulţilor care prea adesea neglijează aceste cărţi, sub pretenţia neadevărată că sunt neclare. Dar cum pot fi ele neclare din moment ce copiii voştri le înţeleg?... Aveam o mare dorinţă, adăuga el. să redau dacă era posibil o cunoaştere a profeţiilor cu care turma noastră era obişnuită... Fără îndoială că nu există nici un alt studiu care, după părerea mea, răspunde mai bine nevoilor timpului... Prin aceasta trebuie să ne pregătim noi pentru suferinţa care este la uşi şi să veghem în aşteptarea lui Isus Hristos".

Cu toate că era unul dintre cei mai distinşi şi mai iubiţi dintre predicatorii de limbă franceză, după o vreme, Gaussen a fost suspendat din serviciu, principala acuzaţie fiind că, în loc de a folosi catehismul bisericii - manual banal şi raţionalist, lipsit de viaţă - folosise Biblia în educarea tineretului. După aceea a devenit profesor într-o şcoală teologică, în timp ce duminica şi-a continuat lucrarea de catihet, adresându-se copiilor şi instruindu-i din Scripturi. Lucrările lui cu privire la profeţie au trezit de asemenea mult interes. De la scaunul de profesor, prin presă şi în ocupaţia lui preferată ca învăţător al copiilor, a continuat timp de mulţi ani să exercite o largă influenţă şi a contribuit la trezirea atenţiei multora asupra studiului profeţiilor care arătau că venirea Domnului este aproape.

Şi în Scandinavia solia adventă a fost proclamată şi s-a deşteptat un deosebit interes. Mulţi au fost treziţi din falsa lor siguranţă să-şi mărturisească şi să-şi părăsească păcatele şi să caute iertare în numele lui Hristos. Dar clerul bisericii oficiale s-a împotrivit mişcării şi, prin influenţa lui, unii din cei care predicau solia au fost aruncaţi în temniţă. În multe locuri în care predicatorii venirii apropiate a Domnului erau aduşi în felul acesta la tăcere, Dumnezeu a găsit potrivit să trimită solia într-un mod miraculos, prin copilaşi. Deoarece ei erau sub vârsta maturităţii, legea statului nu-i putea opri, şi li s-a îngăduit să vorbească fără să fie opriţi.

Mişcarea s-a dezvoltat mai ales în clasele de jos, iar oamenii se adunau să asculte avertizarea în locuinţele modeste ale muncitorilor. Copiii-predicatori erau ei înşişi în majoritate fii de ţărani săraci. Unii dintre ei nu aveau mai mult de şase sau opt ani; şi în timp ce viaţa lor mărturisea că iubeau pe Mântuitorul şi se străduiau să trăiască în ascultare de cerinţele sfinte ale lui Dumnezeu, de obicei ei dădeau pe faţă numai inteligenţa şi priceperea ce se putea vedea la copiii de vârsta lor. Când stăteau înaintea oamenilor, însă, se vedea că erau mânaţi de o influenţă mai presus de însuşirile lor naturale. Tonul şi manierele se

schimbau şi, cu o putere solemnă, dădeau avertizarea cu privire la judecată, folosind chiar cuvintele Scripturii: „Temeţi-vă de Dumnezeu şi daţi-I slavă, căci a venit ceasul judecăţii Lui". Ei mustrau păcatele oamenilor, condamnând imoralitatea şi viciul, mustrau pe cei lumeşti şi pe cei apostaziaţi şi avertizau pe ascultătorii lor să fugă degrabă de mânia viitoare.

Oamenii ascultau impresionaţi. Spiritul convingător al lui Dumnezeu vorbea inimilor lor. Mulţi erau determinaţi să cerceteze Scripturile cu un interes nou şi profund, cei necumpătaţi şi imorali se schimbau, alţii părăseau practicile necinstite şi s-a făcut o lucrare atât de vizibilă, încât şi slujitorii bisericii oficiale erau constrânşi să recunoască că în această mişcare era mâna lui Dumnezeu.

A fost voia lui Dumnezeu ca vestea revenirii Mântuitorului să fie predicată în ţările scandinave; şi atunci când glasurile slujitorilor Săi erau aduse la tăcere, El a pus Duhul Său asupra copiilor, pentru ca această lucrare să poată fi adusă la îndeplinire. Odinioară, atunci când Isus Se apropia de Ierusalim, aşteptat de mulţimile care-L aclamau şi care cu strigăte de biruinţă şi cu ramuri de palmier Îl salutau ca fiind Fiul lui David, Fariseii invidioşi I-au cerut să-i aducă la tăcere; dar Isus a răspuns că toate acestea erau o împlinire a profeţiei şi, dacă aceştia vor tăcea, pietrele urmau să strige. Oamenii, intimidaţi de ameninţările preoţilor şi conducătorilor, au încetat vestirea lor plină de bucurie când au intrat pe porţile Ierusalimului, dar copiii, în curţile templului, au reluat refrenul şi, fluturând ramurile lor de palmier, strigau: „Osana, Fiul lui David!" (Matei 21,8-16). Când Fariseii şi-au manifestat nemulţumirea şi I-au spus: „Auzi ce spun aceştia?", Isus a răspuns: „Da, oare n-aţi citit 'din gura pruncilor şi a celor ce sug ai scos laude'?" După cum Dumnezeu a lucrat prin copii la prima venire a lui Hristos, tot astfel a lucrat El prin ei dând solia celei de a doua Sa veniri. Cuvântul lui Dumnezeu trebuie să se împlinească „pentru ca vestirea venirii

Mântuitorului să fie adresată tuturor oamenilor, limbilor şi naţiunilor.

Lui William Miller şi colaboratorilor săi le-a fost dat să predice avertizarea în America. Această ţară a devenit centrul marii mişcări advente. Acolo, profeţia primei solii îngereşti şi-a avut cea mai directă împlinire. De acolo, scrierile lui Miller şi ale colaboratorilor lui au fost duse în ţări depărtate. Pretutindeni în lume unde au pătruns misionarii a fost dusă vestea bună a grabnicei veniri a lui Hristos. Solia Evangheliei veşnice se răspândea în lung şi în lat: „Temeţi-vă de Dumnezeu şi daţi-I slavă; căci a venit ceasul judecăţii Lui".

Mărturia profeţiilor care arătau către venirea lui Hristos în primăvara anului 1844 a pus stăpânire deplină pe minţile oamenilor. Pe măsură ce solia mergea de la un stat la altul, trezea un interes larg răspândit. Mulţi erau convinşi că dovezile din perioadele profetice erau corecte şi, sacrificându-şi mândria, părerile personale, primeau cu bucurie adevărul. Unii pastori părăseau vederile şi sentimentele lor sectare, îşi părăseau serviciile, chiar şi bisericile, şi se uneau în vestirea venirii lui Isus. Au fost totuşi, comparativ, puţini slujitori care au primit această solie; de aceea ea a fost încredinţată în mare măsură credincioşilor laici umili. Fermierii îşi părăseau câmpurile, mecanicii îşi lăsau sculele, negustorii îşi părăseau mărfurile, iar specialiştii renunţau la poziţiile lor; şi cu toate acestea, numărul lucrătorilor era mic în comparaţie cu lucrarea ce trebuia împlinită. Starea unei biserici neevlavioase şi a unei lumi care zăcea în nelegiuire împovăra sufletele adevăraţilor veghetori, dar ei cu dragă inimă suportau truda, lipsa şi suferinţa, pentru a putea chema pe oameni la pocăinţă spre mântuire. Cu toate că Satana i se împotrivea, lucrarea mergea neabătut înainte şi adevărul advent era primit de multe mii.

Pretutindeni răsuna mărturia cercetătoare, avertizând pe păcătoşi, atât pe cei din lume, cât şi pe membrii bisericii, să fugă de mânia viitoare. Ca şi Ioan Botezătorul, înainte mergătorul lui

Hristos, predicatorii au pus securea la rădăcina pomului şi au somat pe toţi să aducă roade spre pocăinţă. Chemările lor arzătoare erau în contrast vizibil cu asigurările de pace şi siguranţă care se auzeau de la amvoanele bisericilor; şi oriunde era vestită solia, ea mişca pe oameni. Mărturia simplă şi directă a Scripturilor, sădită de puterea Duhului Sfânt, aducea o convingere căreia puţini erau în stare să-i reziste. Profesorii de religie erau treziţi din siguranţa lor falsă. Îşi vedeau abaterile, spiritul lor lumesc şi necredinţa, mândria şi egoismul. Mulţi căutau pe Domnul cu pocăinţă şi umilinţă. Simţămintele care se prinseseră atât de multă vreme de lucrurile pământeşti erau acum îndreptate către cer. Duhul lui Dumnezeu stăruia asupra lor şi, cu inimi umilite şi supuse, se uneau să înalţe strigătul: „Temeţi-vă de Dumnezeu şi daţi-I slavă; căci a venit ceasul judecăţii Lui".

Păcătoşii întrebau cu lacrimi: „Ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?" Aceia ale căror vieţi fuseseră caracterizate prin necinste se grăbeau să dea înapoi. Toţi aceia care găseau pace în Hristos doreau să vadă şi pe alţii împărtăşindu-se de aceeaşi binecuvântare. Inimile părinţilor se întorceau către copiii lor, iar inimile copiilor către părinţi. Barierele mândriei şi ale reţinerilor erau îndepărtate. Se făceau mărturisiri sincere, iar membrii familiei lucrau pentru mântuirea acelora care le erau apropiaţi şi scumpi. Adesea se auzea glasul unor mijlociri stăruitoare. Pretutindeni se găseau suflete care stăruiau fierbinte înaintea lui Dumnezeu. Mulţi se luptau toată noaptea în rugăciune pentru asigurarea iertării păcatelor şi pentru convertirea rudelor sau vecinilor lor.

Toate categoriile veneau la adunările adventiste. Bogaţi şi săraci, oameni de sus şi de jos erau dornici din motive diferite să asculte învăţăturile despre a doua venire. Domnul a ţinut în frâu spiritul împotrivirii, în timp ce servii Săi explicau motivele credinţei lor. Uneori unealta era slabă; dar Duhul lui Dumnezeu compensa, dând putere adevărului Său. Prezenţa îngerilor sfinţi era simţită în aceste adunări şi mulţi se adăugau zilnic la

numărul credincioşilor. Când erau repetate dovezile cu privire la apropiata venire a lui Hristos, mulţimi mari ascultau cu respiraţia tăiată cuvintele solemne. Cerul şi pământul păreau că sunt aproape. Puterea lui Dumnezeu se simţea peste bătrân, tânăr şi de vârstă mijlocie. Oamenii mergeau la casele lor cu laude pe buze şi cântări de bucurie răsunau în aerul curat al nopţii. Nici unul din cei care au participat la acele adunări nu pot uita scenele acelea de profund interes.

Vestirea unui timp precis pentru venirea lui Hristos a provocat o mare împotrivire din partea tuturor claselor de oameni, începând cu pastorul de la amvon şi până la păcătosul cel mai decăzut şi mai hulitor al cerului. Se împlineau cuvintele profeţiei: „Înainte de toate, să ştiţi că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, care vor trăi după poftele lor şi vor zice: „Unde este făgăduinţa venirii Lui? Căci de când au adormit părinţii noştri, toate rămân aşa cum erau de la începutul zidirii!" (2 Petru 3,3.4) Mulţi din aceia care mărturiseau că iubesc pe Mântuitorul declarau că nu se împotrivesc învăţăturii cu privire la a doua venire; obiectau mai degrabă cu privire la fixarea unei date. Dar ochiul a toate văzător al lui Dumnezeu le citea inimile. Ei nu doreau să audă despre venirea lui Hristos care avea să judece lumea după dreptate. Fuseseră nişte robi necredincioşi, lucrarea lor neputând suporta controlul ochiului cercetător de inimi al lui Dumnezeu şi se temeau să se întâlnească cu Domnul lor. Asemenea iudeilor din vremea primei veniri a lui Hristos, ei nu erau pregătiţi să întâmpine pe Isus. Nu numai că refuzau să asculte argumentele clare ale Bibliei, dar luau în râs pe aceia care aşteptau pe Domnul. Satana şi îngerii lui jubilau şi aruncau reproşuri înaintea lui Hristos şi a sfinţilor îngeri, că pretinsul Său popor avea atât de puţină iubire pentru El încât nu dorea venirea Sa.

Argumentul cel mai des folosit de aceia care lepădau credinţa adventă era că „Nimeni nu cunoaşte ziua şi ceasul". Scriptura spune: „Despre ziua aceea şi despre ceasul acela, nu ştie nimeni:

nici îngerii din ceruri, nici Fiul. ci numai Tatăl" (Matei 24,36). Însă o explicaţie clară şi armonioasă a textului a fost dată de aceia care aşteptau pe Domnul, iar folosirea greşită a lui de către împotrivitori a fost arătată desluşit. Cuvintele acestea au fost spuse de Hristos în discuţia memorabilă cu ucenicii Săi de pe muntele Măslinilor, după ce a părăsit pentru ultima oară Templul. Ucenicii puseseră întrebarea: „Care va fi semnul venirii Tale şi al sfârşitului veacului acestuia?" Isus, vorbindu-le despre semne, le-a zis: „Când veţi vedea aceste lucruri, să ştiţi că este aproape, este chiar la uşi" (vers. 3,33). Nici un cuvânt al Mântuitorului nu trebuie să fie folosit pentru a desfiinţa pe altul. Cu toate că nimeni nu cunoaşte nici ziua şi nici ceasul venirii Sale, suntem îndemnaţi şi ni se spune că ştim când este aproape. Mai departe, suntem învăţaţi că dispreţuirea avertizărilor Sale şi refuzul sau neglijenţa de a şti când este aproape venirea Sa vor fi tot atât de fatale pentru noi, aşa cum a fost şi pentru cei care au trăit în zilele lui Noe, care n-au ştiut când a venit potopul. În parabola din acelaşi capitol, unde se pune în contrast servul cel rău cu cel credincios şi se dă o condamnare aceluia care zice în inima sa: „Domnul zăboveşte să vină". se arată în ce lumină priveşte şi răsplăteşte Hristos pe aceia pe care-i găseşte veghind şi predicând venirea Sa, precum şi pe aceia care o contrazic. „Vegheaţi deci", spune El. „Ferice de robul pe care Domnul la venirea Sa îl va găsi făcând aşa" (vers. 42,46). „Dacă nu veghezi, voi veni ca un hoţ, şi nu vei şti în care ceas voi veni peste tine" (Apoc. 3,3).

Pavel vorbeşte despre o categorie de oameni pe care venirea Domnului o va găsi nepregătită. „Ziua Domnului va veni ca un hoţ noaptea. Când vor spune pace şi linişte, atunci o prăpădenie neaşteptată va veni peste ei... şi nu va fi chip de scăpare". Dar adaugă pentru aceia care au luat aminte la avertizarea Mântuitorului: „Voi, fraţilor, nu sunteţi în întuneric pentru ca ziua aceea să vină peste voi ca un hoţ. Voi sunteţi fii ai luminii şi fii ai zilei; noi nu suntem ai nopţii şi nici ai întunericului" (1 Tes. 5,2-5).

Astfel s-a arătat că Scripturile nu dau oamenilor nici o asigurare pentru ca ei să rămână în necunoştinţă cu privire la apropierea venirii lui Hristos. Dar aceia care căutau numai o scuză pentru a lepăda adevărul şi-au astupat urechile la această explicaţie; dar cuvintele: „Nimeni nu cunoaşte ziua, nici ceasul" continuau să fie repetate de batjocoritorii cei îndrăzneţi şi chiar de către aceia care mărturiseau a fi slujitorii lui Hristos. Când oamenii au fost treziţi şi au început să caute calea mântuirii, învăţătorii religiei s-au interpus între ei şi adevăr. căutând să le liniştească temerile prin interpretarea eronată a Cuvântului lui Dumnezeu. Veghetorii necredincioşi s-au unit în lucrarea marelui amăgitor, strigând pace, pace, când Dumnezeu n-a vorbit de pace. Asemenea fariseilor de pe vremea lui Hristos, mulţi refuzau să intre în Împărăţia Cerurilor şi îi împiedicau pe aceia care voiau să intre. Sângele acelor suflete va fi cerut din mâna lor.

Cei mai umili şi cei mai devotaţi din biserici erau de obicei cei dintâi care primeau solia. Aceia care studiau Biblia nu puteau să nu vadă caracterul nescripturistic al concepţiilor populare privitoare la profeţie şi oriunde oamenii nu erau stăpâniţi de influenţa clerului, oriunde cercetau Cuvântul lui Dumnezeu pentru ei, doctrina adventă trebuia doar să fie comparată cu Scripturile pentru a stabili autoritatea lor divină.

Mulţi erau persecutaţi de fraţii lor necredincioşi. Alţii, pentru a-şi păstra poziţia lor în biserică, au trecut sub tăcere nădejdea lor, în timp ce foarte mulţi au socotit că credincioşia lor faţă de Dumnezeu nu le îngăduie să ţină ascunse adevărurile pe care El li le încredinţase. Nu puţini au fost aceia care au fost excluşi din biserică pentru simplul motiv că şi-au exprimat credinţa în venirea lui Hristos. Pentru aceia care au suferit acestă încercare a credinţei lor le erau deosebit de preţioase cuvintele profetului: „Iată ce zic fraţii voştri, care vă urăsc şi vă izgonesc din pricina Numelui Meu: 'Să-Şi arate Domnul slava, ca să vă vedem bucuria!' Dar ei vor rămâne de ruşine!" (Is. 66,5).

Îngerii lui Dumnezeu vegheau cu cel mai profund interes asupra urmărilor avertizării. Când se dădea pe faţă o lepădare generală a soliei de către biserici, îngerii îşi întorceau feţele cu amărăciune. Dar erau mulţi care nu fuseseră încă încercaţi cu privire la adevărul advent. Mulţi fuseseră rătăciţi de către soţi, soţii, părinţi sau copii şi făcuţi să creadă ca fiind un păcat chiar şi de a asculta la asemenea rătăciri, cum erau acelea predicate de adventişti. Îngerilor le-a fost poruncit să vegheze cu credincioşie asupra acestor suflete, deoarece o altă lumină avea să lumineze peste ei de la tronul lui Dumnezeu.

Cu o dorinţă negrăită, aceia care primiseră solia, aşteptau venirea Mântuitorului lor. Timpul în care aşteptau să-L întâlnească era la uşi. Aşteptau ceasul acesta cu o solemnitate calmă. Stăteau în dulce comuniune cu Dumnezeu, o pregustare a păcii pe care urmau să o moştenească în strălucirea de sus. Nici unul dintre aceia care au experimentat această nădejde şi încredere n-a putut uita acele ceasuri preţioase de aşteptare. Cu câteva săptămâni înainte de timpul acela, afacerile pământeşti au fost părăsite în mare parte. Credincioşii cei sinceri cercetau cu atenţie orice gând şi simţământ al inimilor lor, ca şi când ar fi fost pe patul de moarte şi ar mai fi avut doar câteva ceasuri până să închidă ochii asupra scenelor pământeşti. Nu s-au făcut „haine pentru înălţare" (vezi note suplimentare), dar toţi simţeau nevoia unei dovezi interioare că erau pregătiţi să se întâlnească cu Mântuitorul; hainele lor albe erau curăţia sufletului - caracterul curăţit de păcat prin sângele ispăşitor al lui Hristos. Dacă s-ar mai vedea iarăşi în poporul care mărturiseşte a fi al lui Dumnezeu acelaşi spirit de cercetare a inimii, aceeaşi credinţă hotărâtă şi sinceră, dacă ei ar fi continuat în felul acesta să se umilească înaintea Domnului şi să-şi înalţe cererile la tronul milei, ar fi avut o experienţă mai înaltă decât au acum. Se vede prea puţină rugăciune, prea puţină convingere adevărată despre păcat, iar lipsa unei credinţe vii lasă pe mulţi lipsiţi de harul atât de bogat oferit de Mântuitorul nostru.

Dumnezeu a plănuit să-Şi încerce poporul. Mâna Lui a acoperit o greşeală în calcularea perioadelor profetice. Adventiştii n-au descoperit greşeala şi n-a fost descoperită nici de cei mai învăţaţi dintre împotrivitorii lor. Aceştia din urmă spuneau: „Calculul perioadelor profetice este corect. Un eveniment mare este gata să aibă loc; dar nu este ceea ce prezice dl. Miller; ci este convertirea lumii şi nu a doua venire a lui Hristos" (vezi note suplimentare).

Timpul de aşteptare a trecut, iar Hristos nu S-a arătat pentru liberarea poporului Său. Aceia care cu credinţă şi iubire sinceră au aşteptat pe Mântuitorul au avut parte de o dezamăgire amarnică. Cu toate acestea, planurile lui Dumnezeu se împlineau; El punea la încercare inimile acelora care mărturisiseră că aşteaptă revenirea Sa. Printre ei erau mulţi care nu fuseseră mânaţi de motive mai înalte decât de teamă. Mărturisirea lor de credinţă nu atinsese nici inimile şi nici viaţa lor. Când evenimentul aşteptat n-a avut loc, aceştia au declarat că nu fuseseră dezamăgiţi; ei nu crezuseră niciodată că Hristos va veni. Aceştia au fost printre primii care au luat în râs mâhnirea adevăraţilor credincioşi.

Dar Isus împreună cu oştile cereşti priveau cu iubire şi cu simpatie asupra celor încercaţi şi credincioşi, dar dezamăgiţi. Dacă s-ar fi putut da la o parte vălul care despărţea lumea văzută de cea nevăzută, ar fi fost văzuţi îngerii apropiindu-se de aceste suflete statornice şi ocrotindu-le de săgeţile Satanei.

Capitolul 21

Avertizarea respinsă

În predicarea învăţăturii despre a doua venire, William Miller împreună cu tovarăşii lui lucraseră cu singurul scop de a trezi pe oameni să se pregătească pentru judecată. Ei căutaseră să trezească pe învăţătorii religiei la nădejdea cea adevărată a bisericii şi la nevoia lor după o experienţă creştină mai profundă; şi mai lucraseră să trezească pe cei neconvertiţi la datoria unei grabnice pocăinţe şi a unei întoarceri la Dumnezeu. „N-au făcut nici o încercare să convertească pe oameni la o sectă sau grupare religioasă. De aceea, ei lucrau în mijlocul grupărilor şi sectelor fără să se amestece în organizaţia sau disciplina lor".

„În toate lucrările mele, spunea Miller, niciodată n-am avut dorinţa sau gândul să acord vreun interes deosebit uneia dintre denominaţiunile existente sau să avantajez pe una în detrimentul celeilalte. M-am gândit la binele tuturor. Presupunând că toţi creştinii se vor bucura în aşteptarea venirii lui Isus şi că aceia care nu vedeau cum vedeam eu nu îi vor iubi mai puţin pe aceia care vor îmbrăţişa această învăţătură, n-am conceput că ar fi fost nevoie de adunări separate. Scopul meu era dorinţa de a întoarce sufletele la Dumnezeu, de a duce lumii vestea despre judecata viitoare şi a determina pe concetăţenii mei la acea pregătire a in-

imii care urma să-i aducă în stare să întâmpine pe Dumnezeu în pace. Marea majoritate a acelora care s-au convertit în urma lucrării mele s-au unit apoi cu diferite biserici existente" (Bliss, p. 328).

Atâta timp cât lucrarea lui a ajutat la întărirea bisericilor, a fost privită cu bunăvoinţă. Dar când slujitorii şi conducătorii religiei au început să fie ostili învăţăturii advente, urmărind să pună capăt oricărei agitaţii cu privire la acest subiect, nu numai că i s-au împotrivit de la amvon, dar au interzis şi membrilor lor de a participa la predicile unde se prezenta a doua venire sau chiar să vorbească despre această nădejde în adunările bisericii. În felul acesta credincioşii se aflau într-o mare încercare şi încurcătură. Ei îşi iubeau bisericile lor şi le era greu să se despartă de ele. Dar când au văzut că mărturia Cuvântului lui Dumnezeu le este interzisă şi dreptul de a cerceta profeţiile este imposibil, au judecat că credinţa faţă de Dumnezeu îi oprea să se supună. Pe aceia care căutau să interzică mărturia Cuvântului lui Dumnezeu nu-i puteau socoti ca fiind biserica lui Hristos, „stâlpul şi temelia adevărului". De aceea s-au socotit îndreptăţiţi să se despartă de cei cu care crezuseră până atunci. În vara anului 1844, aproximativ 50.000 de persoane s-au retras din biserici.

Cam în vremea aceea, un fenomen curios s-a observat în majoritatea bisericilor din Statele Unite. Timp de mulţi ani se văzuse o creştere treptată şi continuă a conformării la practicile şi obiceiurile lumeşti şi, în acelaşi timp, o decădere corespunzătoare a adevăratei vieţi spirituale; dar în anul acela au apărut dovezile unei repezi şi vizibile decăderi în aproape toate bisericile din ţară. În timp ce nimeni nu părea în stare să arate cauza, fenomenul era recunoscut în cercuri largi şi comentat atât prin presă, cât şi de la amvoane.

La o adunare a prezbiterilor din Philadelphia, Mr. Barnes, autorul unui comentariu larg răspândit şi pastor al uneia dintre bisericile principale din acel oraş, „a declarat că slujise în lucrare timp de 20 de ani şi niciodată până la ultima Sfântă Cină

nu administrase sfintele rânduieli fără să primească mai mulţi sau mai puţini membri în sânul bisericii. Dar acum nu se mai văd nici treziri şi nici convertiri, nici o creştere prea vizibilă în har a credincioşilor şi nimeni nu vine la studiu pentru a discuta cu privire la mântuirea sufletului său. O dată cu dezvoltarea afacerilor şi cu lărgirea perspectivelor comerciale şi de tranzacţii, se vede şi o creştere a închinării în faţa celor lumeşti. Acest lucru se petrece în toate confesiunile" (Congregational Journal, May 23, 1844).

În luna februarie a aceluiaşi an, profesorul Finney de la Colegiul Oberlin spunea: „Înaintea ochilor noştri am avut faptul că în general, bisericile protestante din ţara noastră au fost fie indiferente, fie ostile faţă de aproape toate reformele morale din veacul nostru. Sunt şi excepţii parţiale, dar nu suficiente pentru a ne arăta faptele altfel decât sunt în realitate. Mai putem adăuga şi un alt lucru: absenţa aproape generală a influenţei reînviorătoare în biserici. Apatia spirituală este aproape atotcuprinzătoare şi este teribil de profundă; de altfel, şi presa religioasă din întreaga ţară mărturiseşte lucrul acesta... Într-o foarte mare măsură, membrii bisericii se închină modei şi se unesc cu cei necredincioşi în adunări de plăceri, la dans, la serbări, etc. ... Dar nu trebuie să desfăşurăm acest subiect dureros. Este îndeajuns că această tristă realitate se măreşte şi apasă greu peste noi, pentru a ne arăta că aproape toate bisericile degenerează în mod întristător. Ele s-au depărtat foarte mult de Domnul şi El le-a părăsit".

Tot în privinţa aceasta, un scriitor în „Religious Telescope" mărturisea: „Niciodată n-am fost martorii unei astfel de decăderi generale a religiei ca acum. În adevăr, biserica trebuie să se trezească şi să caute cauzele acestei nenorociri; căci toţi cei care iubesc Sionul trebuie să o socotească ca fiind o nenorocire. Când ne dăm seama cât sunt de puţine şi incomplete cazurile de convertire adevărată şi câtă nemaiîntâlnită neruşinare şi împietrire din partea păcătoşilor, exclamăm fără să vrem: „A

uitat oare Dumnezeu să fie milostiv?“ sau „S-a închis uşa milei Sale?“

O astfel de stare nu există niciodată în biserică fără o cauză. Întunericul spiritual care cade peste popoare, peste biserici şi peste indivizi nu se datoreşte unei retrageri arbitrare a harului divin din partea lui Dumnezeu, ci datorită neglijării sau lepădării luminii divine din partea oamenilor. O ilustraţie izbitoare a acestui adevăr este prezentată în istoria poporului iudeu din timpul Domnului Hristos. Prin unirea lor cu lumea, datorită uitării lui Dumnezeu şi neglijării Cuvântului Său, înţelegerea lor s-a întunecat, iar inimile lor au devenit fireşti şi senzuale. Astfel au fost în necunoştinţă cu privire la venirea lui Mesia şi, în mândria şi necredinţa lor, au lepădat pe Mântuitorul. Dumnezeu n-a îndepărtat nici atunci pe poporul iudeu de la cunoaşterea sau de la împărtăşirea lor cu binecuvântările mântuirii. Dar aceia care au lepădat adevărul au pierdut orice dorinţă pentru darul cerului. Ei au „numit lumina întuneric şi întunericul lumină“, până când lumina care era în ei a devenit întuneric; şi cât de mare era întunericul acela!

Scopul lui Satana este ca oamenii să păstreze formele religiei, dar să le lipsească spiritul viu al evlaviei. După ce au lepădat Evanghelia, iudeii au continuat cu zel să păstreze vechile ritualuri; ei au păstrat cu stricteţe exclusivismul lor naţional, în timp ce ei înşişi recunoşteau că prezenţa lui Dumnezeu nu se mai vedea printre ei. Profeţia lui Daniel arăta fără greş timpul venirii lui Mesia şi preciza atât de direct moartea Sa, încât ei au descurajat studiul cărţii lui. În cele din urmă, rabinii au pronunţat un blestem asupra tuturor acelora care ar fi încercat o socotire a timpului. În orbirea şi nepocăinţa lor, fiii lui Israel, în secolele care au urmat, au devenit indiferenţi la invitaţiile miloase ale mântuirii şi neatenţi la binecuvântările Evangheliei, ca o avertizare solemnă şi înfricoşată a primejdiei de a lepăda lumina din cer.

Oriunde există aceeaşi cauză vor urma aceleaşi consecinţe Acela care în mod deliberat îşi înăbuşe convingerile cu privire la datorie, pentru că nu se potrivesc cu înclinaţiile sale, va pierde în cele din urmă puterea discernământului între adevăr şi rătăcire. Raţiunea se întunecă, conştiinţa se toceşte, inima se împietreşte, iar sufletul se desparte de Dumnezeu. Acolo unde solia adevărului divin este dispreţuită sau socotită fără importanţă, biserica va fi învăluită în întuneric; vor pătrunde înăuntru. Membrii bisericii îşi concentrează interesele şi energiile în planuri lumeşti, iar păcătoşii se împietresc în nepocăinţa lor.

Prima solie îngerească din Apocalips 14, care anunţa ceasul judecăţii lui Dumnezeu chemând pe oameni să se teamă şi să se închine Lui, a avut scopul de a-i despărţi pe aceia care purtau numele de popor al lui Dumnezeu de influenţele stricăcioase ale lumii şi a-i trezi spre a vedea adevărata lor stare de decădere şi iubire pentru lume. În această solie Dumnezeu a trimis bisericii o avertizare care, dacă ar fi fost primită, ar fi îndreptat relele care-i îndepărtau de El. Dacă ar fi primit solia din cer, smerindu-şi inimile înaintea Domnului şi căutând cu sinceritate o pregătire pentru a sta în prezenţa Sa, Duhul şi puterea lui Dumnezeu s-ar fi manifestat în mijlocul lor. Biserica ar fi ajuns iarăşi la acea stare binecuvântată de unire, credinţă şi iubire care se vedea în zilele apostolice, când credincioşii erau „o inimă şi un suflet" şi „vesteau Cuvântul Domnului cu îndrăzneală", când Domnul adăuga în fiecare zi la Biserică pe cei care trebuia să fie mântuiţi" (Fapte 4,32.31; 2,47).

Dacă aceia care pretind că sunt poporul lui Dumnezeu ar primi lumina care străluceşte asupra lor din Cuvântul Său, ar ajunge la acea unitate pentru care S-a rugat Hristos şi pe care apostolul a descris-o ca fiind „unirea Duhului prin legătura păcii". „Este, spune el, un singur trup şi un singur Duh, după cum şi voi aţi fost chemaţi la o singură nădejde a chemării voastre, este un singur Domn, o singură credinţă, un singur botez" (Efes. 4,3-5).

Acestea erau rezultatele binecuvântate, experimentate de aceia care au primit solia adventă. Ei proveneau din diferite grupări religioase, dar deosebirile lor confesionale fuseseră îndepărtate; crezurile care erau în conflict au fost distruse, nădejdea despre un mileniu vremelnic, neavând temei în Scriptură, a fost părăsită; vederile rătăcite cu privire la a doua venire au fost corectate; mândria şi asemănarea cu lumea au fost îndepărtate; greşelile erau îndreptate; inimile s-au unit în cea mai dulce părtăşie, iar iubirea şi bucuria deţineau supremaţia. Dacă această învăţătură a făcut lucrul acesta pentru cei puţini care au primit-o, ea ar fi făcut acelaşi lucru pentru toţi dacă ar fi primit-o.

Dar bisericile, în general, n-au primit avertizarea. Slujitorii lor, care ca străjeri „asupra casei lui Israel" ar fi trebuit să fie primii în cunoaşterea semnelor venirii lui Isus, n-au învăţat adevărul nici din mărturia profeţilor şi nici din semnele timpurilor. Pentru că nădejdile şi ambiţiile pământeşti umpluseră inimile, iubirea faţă de Dumnezeu şi credinţa în Cuvântul Său s-a răcit. Iar când a fost prezentată doctrina adventă, ea n-a făcut decât să trezească prejudecăţile şi necredinţa lor. Faptul că solia era, într-o mare măsură, predicată de laici a fost folosit ca argument împotriva ei. Ca şi în vechime, mărturia lămurită a Cuvântului lui Dumnezeu a fost întâmpinată cu întrebarea: „A crezut vreunul din conducători sau Farisei?" Şi văzând cât de grea era sarcina de a combate argumentele scoase din perioadele profetice, mulţi descurajau studiul profeţiilor, învăţând că aceste cărţi profetice erau pecetluite şi nu puteau fi înţelese. Mulţimile, încrezându-se orbeşte în pastorii lor, au refuzat să asculte avertizarea; şi mulţi, deşi convinşi de adevăr, nu îndrăzneau să-l mărturisească spre a nu fi „scoşi afară din sinagogă". Solia pe care Dumnezeu o trimisese pentru încercarea şi curăţirea bisericii a descoperit cu toată siguranţa cât de mare era numărul acelora care-şi lipiseră sentimentele de acest pământ mai mult decât de Hristos. Legăturile care-i ţineau prinşi de pământ erau mai puternice decât atracţiile cerului. Ei au ales să asculte de

glasul înţelepciunii omeneşti şi s-au îndepărtat de solia adevărului venită să cerceteze inima.

Refuzând să ia seama la avertizarea primului înger, ei au lepădat mijloacele pe care cerul le prevăzuse spre îndreptarea lor. Ei au dispreţuit solul harului care le-ar fi corectat greşelile care-i despărţeau de Dumnezeu şi, cu înverşunare mai mare, s-au întors să caute prietenia lumii. Aceasta era cauza acelei stări înfrozitoare de iubire pentru lume, apostazie şi moarte spirituală care exista în bisericile anului 1844.

În Apocalips 14, primul înger este urmat de al doilea care vesteşte solia: „A căzut, a căzut Babilonul, cetatea cea mare care a adăpat toate neamurile din vinul mâniei desfrânării ei" (Apoc. 14,8). Termenul „Babilon" este derivat de la „Babel" şi însemnează confuzie. Este întrebuinţat în Scriptură pentru a desemna diferitele forme ale religiei false sau apostate. În Apocalips 17, Babilonul este reprezentat printr-o femeie - o metaforă care este folosită în Biblie ca simbol al bisericii, o femeie virtuoasă reprezentând o biserică curată, iar o femeie stricată reprezentând o biserică decăzută.

În Biblie, caracterul sfânt şi durabil al legăturii care există între Hristos şi biserica Sa este reprezentat prin unirea căsătoriei. Domnul S-a unit pe Sine cu poporul Său printr-un legământ solemn, El făgăduind să fie Dumnezeul lor, iar ei legându-se să fie ai Lui şi numai ai Lui. El declară: „Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; te voi logodi cu Mine prin neprihănire, judecată, mare bunătate şi îndurare" (Osea 2,19). Şi iarăşi: „Eu sunt Stăpânul vostru" (Ier. 3,14). Iar Pavel întrebuinţează acelaşi tablou în Noul Testament când zice: „V-am logodit cu un bărbat, ca să vă înfăţişez înaintea lui Hristos ca pe o fecioară curată" (2 Cor. 11,2)

Necredincioşia bisericii faţă de Hristos, îngăduind ca încrederea şi dragostea ei să se îndepărteze de la El şi făcând ca iubirea faţă de lucrurile pământeşti să ocupe sufletul, este asemănată cu călcarea jurământului căsătoriei. Păcatul lui Israel

care s-a depărtat de Domnul este prezentat prin această figură; iar iubirea minunată a lui Dumnezeu, pe care ei au disprețuit-o în felul acesta, este descrisă în mod mișcător astfel: „Ţi-am jurat credinţă, am făcut legământ cu tine, zice Domnul Dumnezeu, şi ai fost a Mea! Erai de o frumuseţe desăvârşită, ba ajunsesei chiar împărătească. Ţi s-a dus vestea printre neamuri, pentru frumuseţea ta, căci erai desăvârşită de tot, datorită strălucirii cu care te împodobisem, dar te-ai încrezut în frumuseţea ta, şi ai curvit, la adăpostul numelui tău cel mare". „Ai fost femeia prea curvă, care primeşte pe străini în locul bărbatului ei". „Cum este necredincioasă iubitului său o femeie, aşa Mi-aţi fost necredincioşi voi, casa lui Israel, zice Domnul!" (Ezech. 16,8.13-15.32; Ier 3,20).

În Noul Testament, o vorbire foarte asemănătoare este adresată celor care se numesc creştini, dar care caută prietenia lumii mai presus de favoarea lui Dumnezeu. Apostolul Iacov zice: „Suflete preacurvare, nu ştiţi că prietenia lumii este vrăjmăşie cu Dumnezeu? Aşa că cine vrea să fie prieten cu lumea se face vrăjmaş cu Dumnezeu."

Femeia (Babilonul) din Apocalips 17 este descrisă ca fiind împodobită în purpură şi stacojiu şi gătită cu aur şi cu pietre preţioase şi diamante, având în mână o cupă de aur plină cu stricăciuni şi necurăţii... iar pe frunte avea scris un nume: „Taină, Babilonul cel mare, mama desfrânatelor". Profetul spune: „Am văzut pe femeia aceasta, îmbătată de sângele sfinţilor şi de sângele ucenicilor lui Isus". Babilonul este descris mai departe ca fiind „cetatea cea mare" care are stăpânire peste împăraţii pământului" (Apoc. 17,4-6.18). Puterea aceea care timp de multe secole a exercitat o guvernare despotică asupra monarhilor creştinătăţii este Roma. Purpura şi stacojiul, aurul, diamantele şi pietrele preţioase descriu în mod viu măreţia şi pompa mai mult decât împărătească, desfăşurată de scaunul trufaş al Romei. Şi despre nici o altă putere nu s-a putut spune în realitate că a fost „îmbătată de sângele sfinţilor" ca despre

această biserică, care a persecutat cu atâta cruzime pe urmaşii lui Hristos. Babilonul mai este încărcat şi cu păcatul legăturii nelegiuite cu „împăraţii pământului". Biserica iudaică devenise deja o desfrânată, ca urmare a depărtării de Domnul şi a alianţei cu păgânii; iar Roma care a decăzut în acelaşi fel, deoarece a căutat sprijin la puterile pământeşti, va primi aceeaşi condamnare.

Despre Babilon se spune că este „mama desfrânatelor". Prin fiicele ei sunt simbolizate bisericile care ţin învăţătura şi tradiţiile ei şi urmează exemplul ei de jertfire a adevărului şi a conducerii divine, pentru a stabili o alianţă nelegiuită cu lumea. Solia din Apocalips 14, care anunţă căderea Babilonului, trebuie să se aplice grupărilor religioase care odinioară au fost curate, dar care s-au stricat. Şi întrucât această solie urmează după avertizarea cu privire la judecată, ea trebuie să fie vestită în zilele din urmă, de aceea ea nu se poate referi numai la biserica Romei, deoarece această biserică a fost într-o stare de decădere timp de multe veacuri. Mai mult decât atât. în cap. 18 din Apocalips poporul lui Dumnezeu este chemat să iasă din Babilon. Conform acestui text, mulţi din poporul lui Dumnezeu se găsesc încă în Babilon. Dar în care grupări religioase se găseşte acum cea mai mare parte dintre urmaşii lui Hristos? Fără îndoială, în diferitele biserici care mărturisesc credinţa protestantă. La data apariţiei lor, aceste biserici au luat o poziţie nobilă pentru Dumnezeu şi pentru adevăr, iar binecuvântarea Lui a fost cu ele. Chiar şi lumea necredincioasă a fost constrânsă să recunoască rezultatele binefăcătoare care au urmat după primirea principiilor Evangheliei. În cuvintele proorocului către Israel se spune: „Ţi s-a dus vestea printre neamuri pentru frumuseţea ta; căci erai desăvârşită de tot datorită strălucirii cu care te împodobisem, zice Domnul Dumnezeu". Dar ele au decăzut din cauza aceleiaşi dorinţe care a constituit blestemul şi ruina lui Israel - dorinţa de a imita practicile şi căutarea prieteniei celor necredincioşi. „Te-ai încrezut

în frumuseţea ta şi ai curvit la adăpostul numelui tău cel mare" (Ezech. 16,14.15).

Multe dintre bisericile protestante urmează exemplul Romei de legătură nelegiuită cu „împărăţia pământului" - ca biserici de stat prin legăturile lor cu conducerile pământeşti la fel făcând şi alte denominaţiuni care caută favoarea lumii. Deci, termenul de „Babilon" - confuzie - se poate aplica pe drept şi acestor grupări, care susţin că îşi iau învăţăturile din Biblie şi totuşi sunt divizate în secte aproape fără număr, cu crezuri şi teorii contradictorii.

Pe lângă unirea vinovată cu lumea, bisericile care s-au despărţit de Roma mai prezintă şi altele din caracteristicile ei.

O publicaţie romano-catolică susţine că: „Dacă biserica Romei a fost vreodată vinovată de idolatrie în ceea ce priveşte sfinţii, fiica ei, biserica anglicană, este vinovată de acelaşi păcat deoarece are zece biserici închinate Mariei şi doar una dedicată lui Hristos" (Richard Challoner, The Catholic Christian Instructed, Preface, p. 21. 22).

Iar Dr. Hopkins, în lucrarea sa „Tratat asupra Mileniului", declară: „Nu există nici cel mai mic motiv să apreciem că spiritul şi practicile anticriste şi-ar trage în totul originea de la aceea care se numeşte Biserica Romei. Bisericile protestante au în ele mult din spiritul lui Anticrist şi sunt departe de a fi reformate în totul de... stricăciune şi nelegiuire" (Samuel Hopkins, Works, vol. 2, p. 328).

Cu privire la despărţirea Bisericii Prezbiteriene de Roma, Dr. Guthrie scria: „Acum trei sute de ani, biserica noastră a ieşit pe porţile Romei cu o Biblie deschisă pe steagul ei şi cu următorul motto pe banderolă: „Cercetaţi Scripturile". Apoi pune întrebarea plină de semnificaţie: „Dar au ieşit ei curaţi din Babilon? (Thomas Guthrie, The Gospel in Ezechiel, p. 237).

„Biserica Anglicană", spunea Spurgeon, „pare că este roasă complet de sacramentarism; dar nonconformismul pare să fie aproape tot atât de rău primit de necredinţa filozofică. Aceia

despre care am gândit lucruri mai bune se depărtează unul câte unul de la temelia credinţei. Din ce în ce mai mult, cred că însăşi inima Angliei este îmbibată de o necredinţă vrednică de condamnat şi care îndrăzneşte să urce amvonul şi să se numească creştină.

Care a fost originea apostaziei celei mari? Cum s-a depărtat prima biserică de simplitatea Evangheliei? Asemănându-se practicilor păgânismului pentru a uşura primirea creştinismului de către păgâni. Apostolul Pavel declara că chiar în zilele sale „taina fărădelegii începe deja să lucreze" (2 Tes. 2,7). În timpul vieţii apostolilor, biserica a rămas relativ curată. Dar spre ultima parte a sec. II, majoritatea bisericilor îmbrăcau o formă nouă; simplitatea de la început a dispărut şi pe nesimţite, când ucenicii cei bătrâni au coborât în mormânt, copiii lor împreună cu noii convertiţi... au ajuns la conducerea bisericii şi au dat o nouă formă cauzei" (Robert Robinson, Ecclesiastical Researches. cp. 6, par. 17, pag. 51). Pentru a câştiga noi convertiţi, standardele înalte ale credinţei creştine au fost coborâte şi, ca urmare, „un potop de păgânism s-a revărsat în biserică, aducând cu el obiceiurile, practicile şi idolii lui" (Gavazzi, Lectures, p. 278). Atunci când religia creştină a câştigat favoarea şi sprijinul conducătorilor pământeşti, ea a fost primită doar cu numele de către mulţime: dar cu toate că la înfăţişare convertiţii păreau creştini, mulţi „au rămas de fapt păgâni, închinându-se în ascuns tot idolilor lor" (id. p. 278).

Oare nu s-a repetat acelaşi proces în aproape toate bisericile care se numesc protestante? Când acei întemeietori care aveau adevăratul spirit al reformaţiunii au încetat din viaţă, urmaşii lor s-au ridicat şi au dat „un nou chip cauzei". În timp ce ţineau orbeşte la crezul părinţilor lor şi refuzau să primească orice alt adevăr în afară de acela pe care l-au cunoscut mai înainte, urmaşii reformatorilor s-au îndepărtat mult de exemplul lor de umilinţă, lepădare de sine şi de renunţare la lume. În felul acesta „simplitatea de la început a

dispărut". Un potop lumesc a inundat biserica, aducând „cu el obiceiurile, practicile şi idolii ei".

Vai, cât de înfricoşător de departe se întinde prietenia cu lumea, această „vrăjmăşie cu Dumnezeu", care este cultivată astăzi de cei care se numesc urmaşii lui Hristos! Cât de mult s-au depărtat bisericile din întreaga creştinătate de standardul biblic al umilinţei, al lepădării de sine, al simplităţii şi al evlaviei! Vorbind de modul corect de a folosi banii, John Wesley spunea: „Nu risipi nici o parte din acest dar atât de preţios numai pentru satisfacerea poftei ochilor, adunând haine scumpe şi de prisos sau podoabe inutile; nu risipiţi nici o para pentru împodobirea minuţioasă a caselor voastre, în mobilă scumpă sau de prisos, în picturi şi bijuterii costisitoare... Lepădaţi tot ce încurajează mândria vieţii pentru a câştiga admiraţia sau lauda oamenilor... Atâta timp cât îţi faci bine ţie însuţi, oamenii te vor vorbi de bine. Atâta timp cât eşti îmbrăcat în purpură şi veşminte fine şi cheltuieşti risipitor în fiecare zi, nu te îndoi că mulţi vor aplauda eleganţa gustului tău, generozitatea şi ospitalitatea ta. Dar să nu cumperi laudele lor atât de scump. Mulţumeşte-te mai degrabă cu onoarea care vine de la Dumnezeu (Wesley, Works, Sermon 50, „The Use of Money"). Dar în multe biserici din vremea noastră o astfel de învăţătură este dispreţuită.

A deveni membru al bisericii este un fapt apreciat în lume. Conducători, politicieni, jurişti, medici şi negustori intră în biserică pentru a-şi asigura respectul şi încrederea societăţii, cât şi pentru promovarea propriilor lor interese lumeşti. În felul acesta, ei caută să acopere toate afacerile lor necinstite, cu o mărturie a creştinismului. Diferitele grupări religioase, reînviorate prin bogăţia şi influenţa acestor oameni lumeşti, dar botezaţi, urcă o treaptă mai sus spre popularitate şi dominaţie. Biserici splendide, înfrumuseţate cu extravaganţă, sunt ridicate pe străzile cele mai aglomerate. Închinătorii se îmbracă în veşminte scumpe şi la modă. Se plăteşte un salariu mare unui pastor talentat pentru a atrage şi a păstra pe oameni. Predicile lui nu trebuie să

atingă păcatele care se practică, ci să fie dulci şi plăcute chiar pentru urechile sensibile. În felul acesta, păcătoşii notorii sunt înscrişi în registrele bisericii, iar păcatele grave sunt ascunse sub o falsă evlavie.

Comentând atitudinea actuală a celor care-şi zic creştini, un renumit ziar spune: „Pe neobservate, biserica s-a supus spiritului veacului şi şi-a adaptat formele de închinare la dorinţele moderne". „Biserica foloseşte acum ca mijloace ale ei toate lucrurile care ajută ca religia să fie atractivă". Iar în revista din New York, Independent, se vorbeşte despre metodism în felul acesta: „Linia de despărţire dintre cei evlavioşi şi cei neevlavioşi dispare pe neobservate, iar bărbaţi zeloşi de ambele părţi se străduiesc să şteargă orice deosebire dintre felul lor de lucru şi de distracţie". „Popularitatea religiei tinde într-o mare măsură să mărească numărul acelora care vor asigura câştigurile fără să împlinească cu cinste datoriile ei".

Howard Crosby spune: „Este un motiv de îngrijorare adâncă faptul că vedem biserica lui Hristos împlinind într-o măsură atât de mică planurile Domnului ei. Aşa cum iudeii din vechime au îngăduit ca o legătură strânsă cu popoarele idolatre să le îndepărteze inimile de Dumnezeu... tot astfel biserica lui Hristos de astăzi, prin legăturile ei nesfinte cu lumea necredincioasă, părăseşte metodele divine ale adevăratei vieţi şi îşi îngăduie obiceiurile distrugătoare, prea adesea vizibile, ale unei societăţi necreştine, folosind argumente şi ajungând la concluzii care sunt străine de descoperirea lui Dumnezeu şi îndreptate împotriva oricărei creşteri în har" (The Healthy Christian: An Appeal to the Church, p. 141, 142).

În această avalanşă de iubire pentru lume şi căutare de plăceri, lepădarea de sine şi jertfire de sine pentru cauza lui Hristos este pierdută aproape cu totul. „Unii dintre bărbaţii şi femeile cu o viaţă activă în bisericile noastre au fost educaţi, pe când erau copii, să facă sacrificii pentru a putea da sau face ceva pentru Hristos". „Dar dacă astăzi este nevoie de fonduri... ni-

meni nu trebuie chemat să dea. O, Nu! Organizaţi o tombolă, o masă, un concurs de glume, o cină antică sau ceva de mâncare în orice lucru care amuză pe oameni".

Guvernatorul Washburn din Wisconsin, în mesajul său de Anul Nou (9 ianuarie 1873) declara: „S-ar cere o lege care să desfiinţeze şcolile în care se practică jocurile de noroc. Dar acestea există pretutindeni. Chiar şi biserica (fără ştiinţă, bine-înţeles) se pomeneşte făcând uneori lucrarea celui rău. Concerte cu dar, serbări şi tombole, uneori în ajutorul unui proiect religios sau caritabil, adesea pentru scopuri mai puţin demne, loterii, premii, etc., toate sunt plănuite pentru a câştiga bani fără osteneală. Nimic nu este atât de demoralizator sau otrăvitor, îndeosebi pentru tineret, cum este câştigarea de bani sau de proprietăţi fără muncă. Oamenii onorabili se angajează în aceste jocuri şi îşi liniştesc conştiinţa cu gândul că tineretul ţării cade atât de des în obiceiuri pe care excitarea jocurilor de noroc le provoacă aproape sigur".

Spiritul asemănării cu lumea inundă bisericile din toată creştinătatea. Robert Atkins, într-o predică ţinută la Londra, prezintă un tablou al decăderii spirituale care predomina în Anglia: „Adevăraţii credincioşi se împuţinează pe pământ şi nimeni nu pune la inimă lucrul acesta. Adepţii religiei din vremea noastră, din orice biserică, sunt iubitori de lume, se aseamănă lumii, iubitori ai belşugului şi tânjesc după consideraţie. Sunt chemaţi să sufere cu Hristos, dar se supără chiar şi la mustrare... Apostazie, apostazie, apostazie este scris pe frontispiciul fiecărei biserici; şi dacă ar şti lucrul acesta, şi dacă l-ar simţi, ar mai fi o nădejde; dar vai! ei strigă: „suntem bogaţi, ne-am înmulţit bunurile şi nu ducem lipsă de nimic" (Second Advent Library, tract nr. 39)

Păcatul cel mare pus în seama Babilonului este că „a făcut ca toate popoarele să bea din vinul mâniei desfrânării ei". Acest pahar pe care îl întinde lumii reprezintă învăţăturile rătăcite pe care le-a primit ca urmare a legăturii ei nelegiuite cu cei mari ai pământului. Prietenia cu lumea i-a stricat credinţa, astfel că

acum exercită o influenţă distrugătoare asupra lumii, susţinând învăţături care sunt împotriva declaraţiilor lămurite ale Sfintelor Scripturi.

Roma a ascuns Biblia de popor şi a cerut tuturor oamenilor să primească în schimb învăţăturile ei. Se ştie că lucrarea Reformaţiunii a fost de a restabili înaintea oamenilor Cuvântul lui Dumnezeu; dar nu este oare prea adevărat că în bisericile din timpul nostru oamenii sunt învăţaţi să-şi întemeieze credinţa mai degrabă pe crezul şi pe învăţăturile bisericii lor decât pe Scripturi? Charles Beecher spunea, vorbind despre bisericile protestante: „Ele se simt jignite de orice cuvânt aspru împotriva venerării crescânde a sfinţilor şi martirilor pe care ei o încurajau... Denominaţiunile evanghelice protestante şi-au strâns atât de mult mâinile şi s-au apropiat atât una de alta, încât un om nu poate deveni cu nici un chip predicator în vreuna din ele, fără să accepte o altă carte pe lângă Biblie. Nu este nimic închipuit în declaraţia că puterea crezului începe să interzică Biblia, tot aşa cum a făcut Roma, dar pe o cale mai subtilă" (Sermon on „The Bible a Sufficient Creed", delivered at Fort Wayne, Indiana, febr. 22, 1846).

Când învăţătorii credincioşi prezintă Cuvântul lui Dumnezeu, se ridică bărbaţi de cultură, slujitori care pretind că înţeleg Scripturile, dar care denunţă învăţătura sănătoasă ca fiind erezie. În felul acesta rătăcesc pe cercetătorii după adevăr. Dacă lumea n-ar fi fost îmbătată în mod deplin cu vinul Babilonului, mulţimile ar fi fost convinse şi convertite de adevărurile lămurite şi pătrunzătoare ale Cuvântului lui Dumnezeu. Dar credinţa religioasă se prezintă atât de confuză şi discordantă, încât oamenii nu ştiu ce să considere ca adevăr. Păcatul nepocăinţei lumii stă la uşa bisericii.

A doua solie îngerească din Apocalips 14 a fost predicată mai întâi în vara anului 1844, cu care ocazie a avut o aplicaţie mai directă la bisericile din Statele Unite, unde avertizarea cu privire la judecată fusese vestită mai mult, dar lepădată în ge-

neral şi unde decăderea în biserici fusese mai rapidă. Dar solia celui de-a doilea înger nu şi-a atins împlinirea totală în anul 1844. Bisericile au ajuns atunci la decădere morală, ca urmare a respingerii luminii soliei advente; dar aceasta nu era totală. Atunci când ele au continuat să lepede adevărurile deosebite pentru vremea aceea, au decăzut din ce în ce mai mult. Totuşi, încă nu se putea spune „a căzut Babilonul... pentru că el a făcut ca toate popoarele să bea din vinul mâniei curviei ei". El încă nu reuşise să facă lucrul acesta cu toate popoarele. Spiritul asemănării cu lumea şi al nepăsării faţă de adevărurile probatoare pentru timpul nostru există şi a câştigat teren în bisericile protestante din toate ţările creştinătăţii; şi aceste biserici sunt cuprinse în denunţarea solemnă şi teribilă a celui de-al doilea înger. Dar lucrarea apostaziei încă nu a atins punctul culminant.

Biblia declară că, înainte de venirea Domnului, Satana va lucra „cu toată puterea, cu semne şi minuni mincinoase şi cu toată amăgirea nelegiuirii"; iar aceia care „n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiţi" vor fi lăsaţi să primească „o lucrare de rătăcire ca să creadă o minciună" (2 Tes. 2,9-11). Până când această stare nu va fi atinsă, iar unirea bisericii cu lumea nu va fi realizată deplin în toată creştinătatea, căderea Babilonului nu va fi totală. Schimbarea este progresivă, iar împlinirea desăvârşită a profeţiei din Apoc. 14, 8 este încă în viitor.

Cu tot întunericul spiritual şi îndepărtarea de Dumnezeu care există în bisericile care compun Babilonul, majoritatea adevăraţilor urmaşi ai lui Hristos se găsesc încă în ele. Sunt mulţi dintre ei care n-au auzit niciodată devărurile deosebite pentru acest timp. Nu puţini sunt aceia care sunt nemulţumiţi de starea lor actuală şi doresc după o lumină mai clară. Ei caută în zadar chipul lui Hristos în bisericile din care fac parte. Când aceste biserici se vor depărta din ce în ce mai mult de adevăr şi se vor uni mai strâns cu lumea, deosebirea dintre cele două clase se va mări şi se va încheia în cele din urmă cu despărţirea. Va veni

vremea când aceia care iubesc pe Dumnezeu mai presus de orice nu vor mai putea rămâne în legătură cu unii care sunt „iubitori de plăceri mai mult decât iubitori de Dumnezeu; având o formă de evlavie, dar tăgăduindu-i puterea".

Apocalips 18 arată spre vremea când, ca urmare a lepădării întreitei avertizări din Apocalips 14,6-12, biserica va ajunge în starea prevăzută de îngerul al doilea, dar poporul lui Dumnezeu care este încă în Babilon va fi chemat să se despartă de legătura cu el. Această solie este ultima care va mai fi dată lumii. Şi ea îşi va îndeplini lucrarea. Când aceia care „n-au crezut adevărul, ci au avut plăcere în nelegiuire" (2 Tes. 2,12), vor fi lăsaţi să primească o lucrare de rătăcire şi să creadă o minciună, atunci lumina adevărului va străluci asupra acelora ale căror inimi sunt deschise să-l primească şi toţi copiii lui Dumnezeu care există în Babilon vor răspunde chemării: „Ieşiţi din el, poporul Meu" (Apoc. 18,4).

Profeţii împlinite

Când a trecut timpul în care a fost aşteptată pentru prima oară revenirea Domnului - în primăvara anului 1844 - aceia care aşteptaseră cu credinţă revenirea Sa au fost pentru o vreme cuprinşi de îndoială şi de nesiguranţă. În timp ce lumea îi privea ca fiind doborâţi şi dovediţi că nutriseră o amăgire, izvorul lor de mângâiere a rămas tot Cuvântul lui Dumnezeu. Mulţi au continuat să cerceteze Scripturile, examinând din nou dovezile credinţei lor şi studiind cu atenţie profeţiile, pentru a căpăta o lumină mai deplină. Mărturia Bibliei care sprijinise poziţia lor părea clară şi hotărâtă. Semne care nu puteau greşi arătau spre venirea lui Hristos ca fiind aproape. Călăuzirea deosebită a Domnului atât în convertirea păcătoşilor, cât şi în reînviorarea vieţii spirituale printre creştini era dovada că solia venea din cer. Şi cu toate că credincioşii nu puteau explica dezamăgirea, se simţeau asiguraţi că Dumnezeu îi condusese în experienţa prin care trecuseră.

Întreţesute cu profeţiile pe care ei le socotiseră că se referă la timpul celei de a doua veniri, erau şi învăţături special potrivite la situaţia lor de nesiguranţă şi îndoială şi care-i încurajau să aştepte cu răbdare şi credinţă că ceea ce era acum întunecat pentru înţelegerea lor urma să fie explicat la timpul potrivit.

Printre aceste învăţături era şi profeţia din Habacuc 2,1-4: „M-am dus la locul meu de strajă şi stam pe turn ca să veghez şi să văd ce are să-mi spună Domnul, şi ce-mi va răspunde la plângerea mea. Domnul mi-a răspuns şi a zis: 'Scrie proorocia, şi sap-o pe table, ca să se poată citi uşor! Căci este o proorocie, a cărei vreme este hotărâtă, se apropie de împlinire, şi nu va minţi; dacă zăboveşte aşteapt-o, căci va veni şi se va împlini negreşit. Iată, i s-a îngâmfat sufletul, nu este fără prihană în el; dar cel neprihănit va trăi prin credinţa lui'".

Încă din anul 1842, îndrumarea dată în această profeţie, de a „scrie proorocia şi a o săpa pe table ca să fie citită uşor", a sugerat lui Charles Fitch pregătirea unei hărţi profetice pentru a ilustra vedeniile lui Daniel şi Apocalips. Publicarea acestei hărţi a fost privită ca o împlinire a poruncii date prin Habacuc. Însă nimeni n-a observat atunci că în aceeaşi profeţie se vorbeşte şi despre o aparentă amânare în împlinirea viziunii - un timp de întârziere. După dezamăgire, acest pasaj a devenit foarte plin de înţeles: „Vedenia este pentru un timp hotărât, se apropie de împlinire şi nu va minţi; dacă întârzie aşteapt-o căci va veni şi se va împlini negreşit... Cel neprihănit va trăi prin credinţa lui".

De asemenea, o parte din proorocia lui Ezechiel a fost un izvor de putere şi de mângâiere pentru credincioşi: „Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel: 'Fiul omului, ce înseamnă acest cuvânt de batjocură, pe care-l întrebuinţaţi în ţara lui Israel: Zilele se lungesc, şi toate vedeniile rămân neîmplinite?' De aceea spune-le: 'Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu...Se apropie zilele, şi toate vedeniile se vor împlini! Voi vorbi; ce voi spune se va împlini, şi nu va mai fi amânat'. Casa lui Israel zice: 'Vedeniile pe care le are el nu sunt aproape să se împlinească, şi proroceşte pentru vremuri depărtate!' De aceea spune-le: 'Aşa vorbeşte Domnul, Dumnezeu: 'Nu va fi zăbavă în împlinirea cuvintelor Mele; ci cuvântul, pe care-l voi rosti, se va împlini', zice Domnul, Dumnezeu" (Ezec. 12,21-25.27-28).

Aceia care aşteptau s-au bucurat că Acela, care cunoaşte sfârşitul de la început, privise prin veacuri şi, prevăzând dezamăgirile, le dăduse cuvinte de curaj şi de nădejde. Dacă n-ar fi fost aceste părţi din Scriptură, care să-i îndemne să aştepte cu răbdare şi să ţină cu tărie la încrederea lor în Cuvântul lui Dumnezeu, credinţa lor i-ar fi părăsit în totul în acel ceas de încercare.

Parabola celor zece fecioare din Matei 25 ilustrează de asemenea experienţa poporului advent. În Matei 24, ca răspuns la întrebarea ucenicilor Săi privitoare la semnele venirii Sale şi ale sfârşitului veacului, Hristos arătase unele dintre evenimentele cele mai importante din istoria lumii şi a bisericii, de la prima şi până la a doua Sa venire; şi anume: distrugerea Ierusalimului, încercarea cea mare a bisericii sub persecuţiile păgâne şi papale, întunecarea soarelui şi lunii şi căderea stelelor. După aceasta, El a vorbit despre venirea Împărăţiei Sale, spunându-le şi parabola care descrie cele două categorii de servi care aşteaptă venirea Sa. Capitolul 25 se începe cu cuvintele: „Atunci Împărăţia cerurilor se aseamănă cu zece fecioare". Aici este vorba de biserica care trăieşte în zilele de pe urmă, aceeaşi care este descrisă şi la încheierea capitolului 24. În această parabolă, experienţa lor este ilustrată prin ocazia unei nunţi din Orient.

„Atunci Împărăţia cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, care şi-au luat candelele, şi au ieşit în întâmpinarea mirelui. Cinci din ele erau nechibzuite, şi cinci înţelepte. Cele nechibzuite, când şi-au luat candelele, n-au luat cu ele untdelemn; dar cele înţelepte, împreună cu candelele, au luat cu ele şi untdelemn în vase. Fiindcă mirele zăbovea, au aţipit toate, şi au adormit. La miezul nopţii, s-a auzit o strigare: 'Iată mirele, ieşiţi-i în întâmpinare!'" (Matei 25,1-6).

Venirea lui Hristos, aşa cum a fost vestită de prima solie îngerească, a fost înţeleasă ca fiind reprezentată prin venirea mirelui. Reforma larg răspândită care avusese loc sub vestirea

apropiatei Sale veniri corespundea cu ieşirea fecioarelor. În această parabolă, ca şi în aceea din Matei 24, sunt reprezentate două clase. Toţi şi-au luat candelele, adică Biblia, şi prin lumina ei, au ieşit să întâmpine pe Mire. Dar, în timp ce „cele neînţelepte şi-au luat candelele, n-au luat cu ele untdelemn, cele înţelepte au luat cu ele şi untdelemn în vase". Clasa din urmă primise harul lui Dumnezeu, puterea transformatoare şi iluminatoare a Duhului Sfânt care face din Cuvântul Său o candelă pentru picioare şi o lumină pe cărare. În temere de Dumnezeu, ei studiaseră Scripturile pentru a cunoaşte adevărul şi căutaseră cu stăruinţă curăţia inimii şi a vieţii. Aceştia avuseseră o experienţă personală, o credinţă în Dumnezeu şi în Cuvântul Său care nu putea fi distrusă de dezamăgire sau de întârziere. Ceilalţi „şi-au luat candelele şi n-au luat ulei cu ele". Ei acţionaseră dintr-o pornire momentană. Temerile le fuseseră trezite de solia solemnă, dar se sprijiniseră doar pe credinţa fraţilor lor, fiind mulţumiţi cu lumina slabă a bunelor emoţii, fără o înţelegere profundă a adevărului sau o lucrare reală a harului în inimă. Aceştia au mers în întâmpinarea Domnului plini de nădejdea unei răsplătiri imediate; dar nu erau pregătiţi pentru întârziere şi dezamăgire. Când au venit încercările credinţa lor i-a părăsit, iar lumina s-a stins.

„Deoarece mirele zăbovea, toate au aţipit şi au adormit". Prin zăbovirea mirelui este reprezentată trecerea timpului când Domnul a fost aşteptat, dezamăgirea şi aparenta întârziere. În acest timp de nesiguranţă, interesul celor superficiali şi cu inimile împărţite a început în curând să se clatine, iar eforturile lor să slăbească. Dar aceia a căror credinţă era întemeiată pe o cunoaştere personală a Bibliei aveau picioarele pe stânca pe care valurile dezamăgirii nu o puteau clătina. „Toate au aşteptat şi au adormit"; o categorie în neglijenţa şi părăsirea credinţei, cealaltă aşteptând cu răbdare până ce i se va da o lumină mai lămurită. Cu toate acestea, în noaptea încercării, şi cei din urmă păreau să piardă, într-o oarecare măsura, zelul şi devoţiunea. Cei cu inima

împărţită şi superficiali nu s-au mai putut sprijini pe credinţa fraţilor lor. Astfel că fiecare trebuia să stea sau să cadă pentru sine însuşi.

Cam în acelaşi timp a început să apară şi fanatismul. Unii care se pretindeau a fi credincioşi zeloşi ai soliei au lepădat Cuvântul lui Dumnezeu ca singură călăuză infailibilă şi, pretinzând că sunt conduşi de Duhul, s-au supus propriilor lor sentimente, impresii şi imaginaţii. Erau şi unii care dădeau pe faţă un zel orb şi bigot, condamnând pe toţi aceia care nu erau de acord cu ei. Ideile şi practicile lor fanatice n-au obţinut nici o aprobare din partea majorităţii adventiştilor; ei n-au făcut decât să aducă blam asupra cauzei adevărului.

Satana căuta prin toate mijloacele lui să se împotrivească şi să distrugă lucrarea lui Dumnezeu. Poporul fusese profund trezit de mişcarea adventă, mii de păcătoşi convertindu-se şi bărbaţi credincioşi consacrându-se lucrării de vestire a adevărului, chiar în acel timp de întârziere. Prinţul răului îşi pierdea supuşii; şi pentru a aduce ocară asupra lucrării lui Dumnezeu, căuta să amăgească pe unii care mărturisiseră credinţa şi să-i aducă la extremism. Apoi, agenţii lui erau gata să observe orice greşeală, orice scădere, orice faptă nepotrivită, pe care să le prezinte înaintea oamenilor în lumina cea mai exagerată pentru a face nesuferiţi pe adventişti şi credinţa lor. Astfel, cu cât era mai mare numărul acelora pe care-i putea folosi să mărturisească credinţa în a doua venire în timp ce puterea sa le stăpânea inimile, cu atât mai mare câştig urma să aibă, atrăgând atenţia lumii asupra lor ca să fie consideraţi reprezentanţi ai întregului corp al credincioşilor.

Satana este „pârâtorul fraţilor" şi duhul lui este acela care inspiră pe oameni să caute greşeli şi defecte la poporul lui Dumnezeu, pe care apoi să le trâmbiţeze, în timp ce faptele lor bune le trec sub tăcere. Totdeauna el este activ atunci când Dumnezeu este la lucru pentru mântuirea sufletelor. Când fiii lui Dumnezeu au venit înaintea Domnului, a venit şi Satana în mijlocul lor. În

orice redeşteptare religioasă, el este gata să aducă oameni care sunt nesfinţiţi în inimă şi neechilibraţi la minte. Când aceştia au primit unele doctrine şi au câştigat un loc între credincioşi, el lucrează prin ei spre a introduce teorii care vor duce în rătăcire pe cei nepregătiţi. Nici un om nu se dovedeşte că este un bun creştin numai pentru că se găseşte în tovărăşia copiilor lui Dumnezeu în casa de rugăciune şi ia parte la masa Domnului. Satana este adesea acolo chiar în împrejurările cele mai solemne, prin aceia pe care-i poate folosi ca unelte ale sale.

Prinţul răului se luptă pentru orice palmă de teren pe care poporul lui Dumnezeu înaintează în călătoria lor spre cetatea de sus. În toată istoria bisericii, nici o reformă nu a putut fi înfăptuită fără să întâmpine piedici serioase. Aşa a fost în zilele lui Pavel. Oriunde apostolul întemeia o biserică, acolo erau unii care pretindeau că au primit credinţa, dar care aduceau cu ei rătăciri care, dacă ar fi fost primite, ar fi îndepărtat în realitate poporul de la iubirea pentru adevăr. Şi Luther a suferit necazuri şi încurcături mari din cauza persoanelor fanatice, care pretindeau că Dumnezeu le vorbise şi puneau ideile şi părerile lor mai presus decât mărturia Scripturilor. Mulţi din cei lipsiţi de credinţă şi experienţă, şi foarte încrezuţi în ei înşişi, cărora le plăcea să aducă şi să vorbească lucruri noi, erau înşelaţi de pretenţiile noilor învăţători şi se uneau cu uneltele Satanei în lucrarea lor de a dărâma ceea ce Dumnezeu ajunsese să clădească. Şi fraţii Wesley, precum şi alţii, care aduseseră binecuvântări lumii prin influenţa şi credinţa lor, aveau să se lovească la fiecare pas de cursele Satanei care împingea la fanatism pe cei cu exces de zel, neechilibraţi şi nesfinţiţi.

William Miller nu simpatiza cu acele influenţe care conduceau spre formalism. El declara, ca şi Luther, că orice duh trebuie verificat prin Cuvântul lui Dumnezeu. „Satana, spunea Miller, are o mare putere asupra minţilor unora din zilele noastre. Şi de unde să ştim ce duh este în ei? Biblia răspunde: 'După

roadele lor îi veţi cunoaşte'... Sunt multe duhuri care au apărut în lume; şi ni se porunceşte să cercetăm duhurile. Duhul care nu ne face să trăim cu cumpătare, dreptate şi evlavie în această lume nu este Duhul lui Hristos. Din ce în ce mă conving mai mult că Satana este amestecat în aceste mişcări nesăbuite... Mulţi din mijlocul nostru, care pretind că sunt pe deplin sfinţiţi urmează tradiţiile oamenilor şi sunt tot atât de necunoscători ai adevărului ca şi ceilalţi care nu au asemenea pretenţii" (Bliss p. 236.237). „Duhul rătăcirii ne va depărta de adevăr, dar Duhul lui Dumnezeu ne va conduce la adevăr. Dacă ziceţi: 'S-ar putea ca un om să fie în rătăcire şi să creadă că are adevărul. Cum să înţelegem?' Răspundem: Duhul şi Cuvântul sunt în deplin acord. Dacă un om se judecă prin Cuvântul lui Dumnezeu şi se descoperă în armonie desăvârşită cu întregul Cuvânt, atunci el trebuie să creadă că are adevărul; dar dacă descoperă că duhul care-l conduce nu se armonizează cu tot continutul Legii lui Dumnezeu sau a Cărţii Sfinte, atunci să meargă cu atenţie ca să nu cadă în cursa celui rău" (The Advent Herald and Signs of the Times Reporter, vol.8 nr. 23, ian. 15.1845). „Adesea am găsit o mai mare dovadă de evlavie într-o privire caldă şi amabilă, pe un obraz umed de lacrimi şi într-o vorbire înecată de suspine decât în multă gălăgie prin care unii îşi arată creştinismul lor" (Bliss p. 282).

În zilele Reformaţiunii, adversarii ei au pus toate relele fanatismului pe seama acelora care luptau cel mai stăruitor împotriva lui. O cale asemănătoare a fost urmată şi de împotrivitorii mişcării advente. Şi nefiind mulţumiţi cu prezentarea eronată şi exagerată a greşelilor celor extremişti şi fanatici, au pus în circulaţie rapoarte nefavorabile care nu aveau nici cea mai slabă urmă de adevăr. Aceste persoane erau animate de prejudecăţi şi de ură. Pacea le fusese tulburată de vestirea că Hristos este la uşi. Se temeau că ar putea fi adevărat, dar sperau că nu va fi, şi aceasta era cauza luptei lor împotriva adventiştilor şi a credinţei lor.

Faptul că vreo câţiva fanatici pătrunseseră în rândurile adventiştilor nu era un motiv temeinic de a considera că mişcarea aceasta nu era de la Dumnezeu, de cum constituia prezenţa fanaticilor şi a amăgitorilor în biserica din zilele lui Pavel sau ale lui Luther un motiv de a condamna lucrarea lor. Să se trezească poporul lui Dumnezeu din somn şi să înceapă cu sinceritate lucrarea de pocăinţă şi de reformaţiune; să cerceteze Scripturile pentru a înţelege adevărul aşa cum este el în Isus; să facă o consacrare deplină înaintea lui Dumnezeu şi nu va lipsi dovada că Satana este încă activ şi veghetor. El îşi va da pe faţă putcrea, cu toată amăgirea posibilă, chemând în ajutor pe toţi îngerii căzuţi din împărăţia sa.

Nu vestirea celei de a doua veniri a fost aceea care a provocat fanatismul şi dezbinarea. Acestea au apărut în vara anului 1844, când adventiştii erau în dubiu şi nedumeriţi cu privire la poziţia cea adevărată. Predicarea primei solii îngereşti şi a „strigătului din miezul nopţii" ţinteau în mod direct să reprime fanatismul şi neînţelegerea. Aceia care au participat la aceste mişcări solemne erau în armonie; inimile lor erau pline de iubire unul pentru altul şi pentru Isus, pe care aşteptau să-L vadă în curând. Credinţa lor unică, o fericită şi unică nădejde, i-a înălţat mai presus de stăpânirea oricărei influenţe omeneşti şi s-a dovedit a fi un scut împotriva asalturilor Satanei.

„Pentru că mirele zăbovea, toate au aţipit şi au adormit. La miezul nopţii s-a auzit o strigare: 'Iată mirele, ieşiţi-I în întâmpinare!' Atunci toate fecioarele acelea s-au sculat şi şi-au pregătit candelele" (Matei 25,5-7). În vara anului 1844, adică la mijlocul timpului dintre data fixată pentru prima dată, pentru sfârşitul celor 2300 zile, şi toamna aceluiaşi an, timp hotărât ulterior ca împlinire a perioadei, solia a fost vestită chiar cu cuvintele Scripturii: „Iată, mirele vine!"

Faptul care a dus la această mişcare a fost descoperirea că decretul lui Artaxerxe pentru rezidirea Ierusalimului, care forma punctul de plecare pentru perioada de 2300 de zile, a intrat în

vigoare în toamna anului 457 în.Hr., şi nu la începutul anului, aşa cum se crezuse la început. Începând din toamna anului 457, cei 2300 de ani se încheiau în toamna anului 1844 (vezi notele suplimentare).

Argumentele scoase din tipurile Vechiului Testament arătau şi ele spre toamnă, ca fiind timpul când trebuia să aibă loc evenimentul reprezentat prin „curăţirea sanctuarului". Acest lucru a devenit foarte lămurit atunci când atenţia a fost îndreptată asupra modului în care tipurile care avuseseră legătură cu prima venire a lui Hristos se împliniseră.

Junghierea mielului pascal era o umbră a morţii lui Hristos. Pavel zice: „Hristos paştele nostru a fost jertfit" (1 Cor. 5,7). Snopul cu primele roade care era legănat de paşti înaintea Domnului preînchipuia învierea lui Hristos. Vorbind despre învierea Domnului şi a poporului Său întreg, Pavel spune: „Hristos ca prim rod; apoi aceia care sunt ai lui Hristos la venirea Sa" (1 Cor. 15,23). Asemenea snopului de legănat care era primul seceriş adunat înainte de marele seceriş, Hristos era primul rod al secerişului nepieritor al celor răscumpăraţi, care la învierea viitoare vor fi adunaţi în grânarul lui Dumnezeu.

Aceste simboluri s-au împlinit nu numai în ceea ce priveşte evenimentul, ci şi în ceea ce priveşte timpul. În ziua a patrusprezecea a lunii întâia iudaice, chiar în ziua şi în luna în care timp de 15 veacuri fusese înjunghiat mielul pascal, Hristos a mâncat paştele cu ucenicii Săi, instituind sărbătoarea care urma să comemoreze moartea Sa ca „Miel al lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii". În aceeaşi noapte a fost luat de mâini nelegiuite pentru a fi răstignit şi omorât. Şi ca antitip al snopului de legănat, Domnul nostru a fost înviat dintre morţi a treia zi ca „prim rod al celor adormiţi", modelul tuturor celor drepţi înviaţi, ale căror „trupuri stricăcioase" vor fi schimbate, şi "făcut asemenea trupului slavei Sale. Dar cetăţenia noastră este în ceruri, de unde şi aşteptăm ca Mântuitor pe Domnul Isus Hristos" (Filip. 3,20.21).

În acelaşi fel, simbolurile care sunt legate de a doua venire trebuie să se împlinească la timpul arătat de serviciul simbolic. În sistemul iudaic, curăţirea sanctuarului, sau ziua cea mare de ispăşire, avea loc în ziua a zecea a lunii a şaptea iudaice (Lev. 16,29-34), când marele preot, după ce făcea ispăşire pentru tot Israelul îndepărtând în felul acesta păcatele din sanctuar, ieşea şi binecuvânta poporul. Tot aşa se credea că Hristos Marele nostru Preot urma să Se arate, pentru a curăţi pământul prin distrugerea păcatului şi a păcătoşilor, ca apoi să binecuvânteze cu nemurire pe poporul Său care Îl aşteaptă. Astfel, ziua a zecea a lunii a şaptea, Ziua cea mare de Ispăşire, timpul curăţirii sanctuarului, care în anul 1844 cădea la 22 octombrie, a fost fixată ca timp al venirii Domnului. Acest lucru era în armonie cu dovezile prezentate mai înainte, că cele 2300 de zile urmau să se încheie în toamnă, iar concluzia părea bine fondată.

În parabola din Matei 25, timpul de aşteptare şi de aţipire este urmat de venirea mirelui. Acest lucru era în concordanţă atât cu argumentele prezentate în profeţie, cât şi în simboluri. Toate acestea produceau o puternică convingere cu privire la faptul că sunt vrednice de încredere, iar „strigătul din miezul nopţii" a fost vestit de mii de credincioşi.

Asemenea revărsării unui val puternic, mişcarea s-a răspândit în toată ţara. Din oraş în oraş şi din sat în sat, ea a mers până în cele mai izolate locuri din ţară, „până când poporul lui Dumnezeu care aştepta a fost trezit. Fanatismul dispărea dinaintea acestei vestiri ca roua dimineţii înaintea soarelui care răsare. Credincioşii vedeau cum îndoiala şi nesiguranţa erau alungate, iar nădejdea şi curajul le influenţa inimile. Lucrarea era lipsită de acele extreme care se dau totdeauna pe faţă atunci când este o agitaţie omenească, fără puterea stăpânitoare a Cuvântului şi Duhului lui Dumnezeu. Se asemăna în caracter cu acele timpuri de umilire şi întoarcere la Domnul, care se produceau în Israelul din vechime ca urmare a soliilor de mustrare din partea slujitorilor Săi. Ea purta caracteristicile care sunt

specifice lucrării lui Dumnezeu din toate veacurile. Se dădea pe faţă puţină bucurie plină de extaz, dar era o profundă cercetare a inimii, mărturisirea păcatului şi părăsirea lumii. Povara care apăsa din greu sufletele lor era pregătirea pentru întâlnirea cu Domnul. Se dădea pe faţă multă rugăciune stăruitoare şi consacrare fără rezerve faţă de Dumnezeu.

Descriind această lucrare, Miller spunea: „Nu se dă pe faţă o exprimare a bucuriei; se pare că ea este reţinută pentru acea zi viitoare, când pământul şi cerul se vor bucura împreună cu o bucurie de nespus şi plină de mărire. Nu se aud strigăte; chiar acestea sunt stăpânite pentru aclamaţia din ceruri. Cântăreţii sunt tăcuţi; ei aşteaptă să se unească cu oştile îngereşti, cu corul din ceruri... Nu se dă pe faţă nici o contradicţie în sentimente: toţi sunt o inimă şi un gând" (Bliss, p. 270. 271).

Un altul care a participat la această lucrare mărturisea: „Pretutindeni s-a produs cea mai profundă cercetare a inimii şi umilire a sufletului înaintea Dumnezeului cerului. Ea a produs diminuarea iubirii pentru lucrurile din lumea aceasta, o aplanare a controverselor şi certurilor, o mărturisire a păcatelor, o prăbuşire înaintea lui Dumnezeu şi rugăciuni de pocăinţă din inimi zdrobite către El, pentru iertare şi primire. Ea a produs o aşa mâhnire de sine şi umilinţă în suflet cum niciodată nu se mai văzuse. Aşa cum Dumnezeu profetizase prin Ioel, că va fi atunci când ziua cea mare a Domnului urma să fie la uşi, ea a produs o sfâşiere a inimilor şi nu a hainelor şi o întoarcere la Domnul cu post, cu plânset şi bocet. Aşa cum Dumnezeu spusese prin Zaharia, un spirit de îndurare şi de rugăciune s-a revărsat peste copiii Săi; au privit spre Acela pe care L-au străpuns, a fost un nou bocet în ţară... şi aceia care aşteptau pe Domnul şi-au amărât sufletele înaintea Lui" (Bliss în Advent Shield and Review, vol. I, p. 271 January, 1845).

Dintre marile mişcări religioase începând din zilele apostolilor, nici una n-a fost mai liberă de nedesăvârşirea omenească şi de cursele lui Satana aşa cum a fost aceea din toamna anului

1844. Chiar şi acum, după trecerea multor ani, toţi cei care au luat parte la mişcarea aceea şi care au stat hotărâţi pe platforma adevărului simt încă influenţa sfântă a acelei lucrări binecuvântate şi dau mărturie că a fost de la Dumnezeu.

La strigătul: „Iată, mirele vine, ieşiţi-I în întâmpinare", aceia care aşteptau... s-au ridicat şi şi-au aprins candelele; ei au studiat Cuvântul lui Dumnezeu cu un interes extrem de intens, necunoscut mai înainte. Îngeri din cer au fost trimişi să-i trezească pe aceia care se descurajaseră şi să-i pregătească pentru a primi solia. Lucrarea nu s-a întemeiat pe înţelepciunea şi pe pregătirea oamenilor, ci pe puterea lui Dumnezeu. Nu cei mai talentaţi, ci cei mai umili şi devotaţi au fost printre primii care au auzit şi au luat aminte la chemare. Fermierii şi-au lăsat recoltele pe câmp, meseriaşii şi-au lăsat sculele şi, cu lacrimi de bucurie, au ieşit să vestească avertizarea. Aceia care mai înainte fuseseră în fruntea lucrării au fost printre cei din urmă care s-au alăturat ei. Bisericile, în general, şi-au închis uşile faţă de această solie şi o mare grupă dintre aceia care o primiseră s-au retras din legăturile lor cu ele. În providenţa lui Dumnezeu, această proclamaţie s-a unit cu cea de a doua solie îngerească şi a dat putere acelei lucrări.

Solia „Iată mirele vine!" n-a fost o problemă de argumentare, cu toate că dovezile din Scriptură erau lămurite şi precise. Ea a mers cu o putere constrângătoare care mişca sufletul. Nu se da pe faţă nici o îndoială sau reţinere. Cu ocazia intrării triumfale a lui Hristos în Ierusalim, poporul care venise din toate părţile ţării la sărbătoare s-a adunat spre Muntele Măslinilor şi s-a unit cu mulţimea care însoţea pe Isus. Şi, prinzând inspiraţia momentului, au sporit măreţia strigării: „Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!" (Matei 21,9). În acelaşi fel s-au comportat şi necredincioşii care veneau la adunările adventiste - unii din curiozitate, alţii pentru a lua în râs - au simţit puterea convingătoare care însoţea solia: „Iată mirele vine!"

În timpul acela se vădea o credinţă care aducea răspuns la rugăciune - credinţa care aştepta răsplătirea. Asemenea ploii care cade peste pământul însetat, Duhul harului cobora peste cercetătorii sinceri. Aceia care aşteptau ca în curând să stea faţă în faţă cu Răscumpărătorul lor simţeau o bucurie solemnă care nu se putea descrie. Puterea înnobilatoare, convingătoare a Duhului Sfânt mişca inimile atunci când binecuvântările Sale erau revărsate în măsură bogată peste cei credincioşi.

Cu grijă şi solemnitate, aceia care primiseră solia au ajuns la timpul în care sperau să se întâlnească cu Domnul lor. În fiecare dimineaţă simţeau că prima lor datorie era să-şi asigure dovada că sunt primiţi de Dumnezeu. Inimile lor erau strâns unite şi se rugau mult unul cu altul şi unul pentru altul. Adesea se adunau în locuri izolate pentru a fi în comuniune cu Dumnezeu şi glasul rugăciunii se înălţa spre cer de pe câmpii şi din crânguri. Asigurarea aprobării Mântuitorului le era mai necesară decât hrana zilnică; iar dacă vreun nor le întuneca mintea, nu se odihneau până nu-l îndepărtau. Şi atunci când simţeau dovada harului iertător, doreau să-L vadă pe Acela pe care-L iubea sufletul lor.

Dar aveau să cadă din nou pradă descurajării. Timpul de aşteptare a trecut şi Mântuitorul lor nu S-a arătat. Cu încredere neclintită ei aşteptaseră venirea Sa, iar acum se simţeau ca Maria când, venind la mormântul Mântuitorului şi găsindu-l gol, a exclamat cu lacrimi: „Au luat pe Domnul meu şi nu ştiu unde L-au pus" (Ioan 20,13).

Un simţământ de respect, o teamă că solia ar putea fi totuşi adevărată a ţinut în frâu pentru o vreme lumea necredincioasă. Dar, cu trecerea timpului, ea n-a dispărut dintr-o dată. La început n-au îndrăznit să triumfe asupra celor dezamăgiţi; dar pentru că nu se vedeau semnele mâniei lui Dumnezeu, şi-au revenit şi au reînceput râsul şi batjocura. O mare parte din aceia care crezuseră în venirea iminentă a Domnului şi-au părăsit credinţa. Unii care fuseseră foarte încrezători erau acum atât de răniţi în

mândria lor, încât ar fi preferat să dispară din lume. Asemenea lui Iona, ei Îl acuzau pe Dumnezeu şi ar fi ales mai degrabă moartea decât viaţa. Aceia care-şi întemeiaseră credinţa pe părerile altora, şi nu pe Cuvântul lui Dumnezeu, erau acum gata să-şi schimbe din nou vederile. Batjocoritorii au câştigat pe cei slabi şi pe cei fricoşi de partea lor şi toţi aceştia s-au unit, declarând că nu mai aveau de ce să se teamă şi nici ce să aştepte. Timpul trecuse şi Domnul nu venise, iar lumea urma să rămână aşa cum fusese mii de ani.

Credincioşii sinceri, stăruitori lăsaseră totul pentru Hristos şi se împărtăşiseră de prezenţa Lui ca niciodată mai înainte. Ei dăduseră lumii, după credinţa lor, ultima avertizare; şi aşteptând să fie primiţi în scurtă vreme în societatea Domnului lor divin şi a îngerilor sfinţi, se retrăseseră într-o mare măsură din societatea acelora care nu primiseră solia. Cu o dorinţă profundă se rugaseră: „Vino Doamne Isuse, vino cât mai curând". Dar El nu venise. Iar acum, ca să ia din nou povara grea a grijilor vieţii şi să suporte râsul şi batjocura lumii era o încercare teribilă a credinţei şi răbdării lor.

Totuşi, această dezamăgire nu a fost atât de mare cum a fost aceea prin care au trecut ucenicii la prima venire a lui Hristos. Când Isus a intrat triumfal în Ierusalim. ucenicii Săi credeau că El era gata să urce pe tronul lui David şi să libereze pe Israel de apăsătorii lui. Cu speranţa şi aşteptarea plină de bucurie, se întreceau unul pe altul să dea cinstire Regelui lor. Mulţi îşi aşterneau hainele ca un covor pe calea Lui sau întindeau înaintea Lui ramuri înfrunzite de palmier. Cu o bucurie plină de entuziasm s-au unit în aclamaţia: „Osana, Fiul lui David!" Şi atunci când fariseii, tulburaţi şi mâniaţi de această manifestare de bucurie, au cerut lui Isus să-Şi mustre ucenicii, El le-a răspuns: „Dacă aceştia vor tăcea pietrele vor striga" (Luca 19,40). Profeţia trebuia să se împlinească. Ucenicii împlineau planul lui Dumnezeu; cu toate acestea erau condamnaţi la o dezamăgire cruntă. Doar câteva zile au trecut şi au fost martorii morţii, ago-

niei Mântuitorului, pe care L-au pus în mormânt. Aşteptările lor nu s-au împlinit nici măcar într-un singur punct, iar speranţele lor au murit o dată cu Isus. Până când Domnul lor n-a ieşit biruitor din mormânt. ei n-au putut pricepe tot ce a fost prezis de profeţie, şi anume că „Hristos trebuia să sufere, şi să învieze din morţi" (Fapte 17,3).

Cu 500 de ani mai înainte, Domnul declarase prin proorocul Zaharia: „Bucură-te, fiica Sionului, strigă de bucurie fiica Ierusalimului; Iată, Împăratul tău vine; El este drept şi biruitor; smerit, călare pe un asin, pe mânzul unei măgăriţe" (Zaharia 9,9). Dacă ucenicii şi-ar fi dat seama că Hristos mergea la judecată şi la moarte, n-ar mai fi împlinit această proorocie.

În acelaşi fel, Miller şi tovarăşii lui au împlinit profeţia şi au dat o solie despre care Inspiraţia prezisese că urma să fie dată lumii. dar ei n-ar fi dat-o dacă ar fi înţeles pe deplin proorociile care arătau către dezamăgirea lor şi către prezentarea unei alte solii ce trebuia predicată tuturor popoarelor, înainte ca Domnul să vină. Prima şi a doua solie îngerească au fost vestite la timpul potrivit şi au împlinit lucrarea pe care Dumnezeu plănuise să o aducă la îndeplinire prin ei.

Lumea se aştepta că, dacă timpul a trecut şi Hristos nu a venit, întregul sistem al adventismului se va prăbuşi. Dar în timp ce mulţi, sub această ispită puternică, şi-au părăsit credinţa, au fost alţii care au rămas hotărâţi. Roadele mişcării advente. spiriul umilinţei şi al cercetării de sine, al renunţării la lume şi al reformării vieţii, care însoţise lucrarea, mărturisea că era de la Dumnezeu. Ei nu îndrăzneau să nege că puterea Duhului Sfânt fusese aceea care lucrase în favoarea predicării celei de a doua veniri şi nu puteau găsi nici o greşeală în calculul perioadelor profetice. Cei mai abili dintre împotrivitori nu au reuşit să răstoarne sistemul lor de interpretare profetică. Ei nu puteau consimţi, fără o dovadă biblică, să renunţe la poziţiile la care ajunseseră prin studiul stăruitor şi cu rugăciune al Scripturilor. cu minţile iluminate de Duhul lui Dumnezeu şi cu inimile arzând

de puterea Lui vie; poziţii care suportaseră criticile cele mai ascuţite şi împotrivirea cea mai dârză a învăţătorilor religiei zilei şi a înţelepţilor lumii şi care stătuseră hotărâţi împotriva forţelor unite ale învăţaţilor şi oratorilor, ale batjocoritorilor şi injuriilor celor nobili sau josnici.

În adevăr, fusese o greşeală în ceea ce priveşte evenimentul aşteptat, dar nici aceasta nu putea zdruncina credinţa lor în Cuvântul lui Dumnezeu. Când Iona a vestit pe străzile Ninivei că peste 40 de zile oraşul va fi distrus, Dumnezeu a primit umilinţa locuitorilor din Ninive şi le-a prelungit timpul de har; dar solia lui Iona era trimisă de Dumnezeu, iar Ninive a fost pusă la încercare după voia Sa. Adventiştii credeau că în acelaşi fel Dumnezeu îi condusese să dea avertizarea despre judecată. „Ea, spuneau ei, a pus la încercare inimile tuturor acelora care au auzit-o şi a trezit iubirea pentru venirea Domnului; sau a provocat ura, mai mult sau mai puţin văzută dar cunoscută de Dumnezeu, faţă de venirea Sa. Ea a tras o linie... aşa ca aceia care-şi vor cerceta inimile să ştie de ce parte a ei s-ar fi găsit dacă ar fi venit Domnul - dacă ar fi exclamat: 'Iată, acesta este Dumnezeul nostru pe care L-am aşteptat că ne va mântui' - sau dacă ar fi strigat la stânci şi la munţi să cadă peste ei şi să-i ascundă de faţa Aceluia care stă pe tron şi de mânia Mielului. În felul acesta. credem noi, Dumnezeu a încercat pe poporul Său, le-a încercat credinţa, i-a pus la probă şi a văzut dacă în ceasul încercării vor da înapoi de la poziţia în care ar fi dorit să-i aşeze sau dacă vor renunţa la lumea aceasta şi se vor sprijini cu încredere totală pe Cuvântul lui Dumnezeu" (The Advent Herald and Signs of the Times Reporte, vol. 8, nr. 14, 13 nov. 1844).

Simţămintele acelora care încă mai credeau că Dumnezeu îi condusese în experienţa prin care au trecut sunt exprimate în cuvintele lui William Miller: „Dacă ar fi să mai trăiesc o dată viaţa, cu aceleaşi dovezi pe care le-am avut atunci, ca să fiu cinstit faţă de Dumnezeu şi faţă de oameni, aş face tot aşa cum am făcut. Nădăjduiesc că hainele mele sunt curate de sângele su-

fleteilor. Simt că, atât cât mi-a stat în putere, sunt liber de orice vină în condamnarea lor. Cu toate că am fost de două ori dezamăgit, scria acest bărbat al lui Dumnezeu, tot nu m-am prăbuşit, nici nu m-am descurajat... nădejdea mea în revenirea lui Hristos este tot atât de puternică ca totdeauna. Am făcut numai ceea ce, după ani de cercetare solemnă, am simţit de datoria mea să fac. Dacă am greşit, aceasta a fost din mila şi iubirea faţă de aproapele meu şi din simţul datoriei faţă de Dumnezeu. Un lucru ştiu, n-am predicat nimic în afară de ceea ce am crezut şi Dumnezeu a fost cu mine. Puterea Lui s-a dat pe faţă în lucrare şi s-a făcut astfel mult bine. Multe mii, după cât se poate cunoaşte omeneşte, au fost făcute să studieze Scripturile prin predicarea cu privire la timp şi, prin toate mijloacele, prin credinţă şi prin stropirea sângelui lui Hristos, s-au împăcat cu Dumnezeu" (Bliss, p. 256, 255, 277, 280, 281). „N-am alergat niciodată după zâmbetele celor mândri, nici nu m-am descurajat atunci când lumea mă privea cu încruntare. Nu voi căuta favoarea oamenilor nici acum şi nici nu voi depăşi datoria ca să-mi atrag ura lor. Nu-mi voi încredinţa viaţa în mâinile lor şi nici nu mă voi teme că o voi pierde, dacă Dumnezeu în providenţa Lui va porunci aşa" (J.White, Life of W.Miller, p.315).

Dumnezeu nu a părăsit pe poporul Său; Duhul Său a rămas încă cu aceia care n-au lepădat în mod necugetat lumina pe care o primiseră şi care nu condamnaseră mişcarea adventă. În Epistola către Evrei sunt cuvinte de încurajare şi de avertizare pentru cei încercaţi, care au aşteptat în această criză: „Să nu vă părăsiţi dar încrederea voastră, pe care o aşteaptă o mare răsplătire! Căci aveţi nevoie de răbdare, ca după ce aţi împlinit voia lui Dumnezeu să puteţi căpăta ce v-a fost făgăduit. 'Încă puţină, foarte puţină vreme' şi 'Cel ce vine, va veni, şi nu va zăbovi. Şi cel neprihănit va trăi prin credinţă; dar dacă dă înapoi, sufletul Meu nu găseşte plăcere în el'. Noi însă nu suntem din aceia care dau înapoi ca să se piardă, ci din aceia care au credinţă pentru mântuirea sufletului" (Evrei 10,35-39).

Că acest îndemn este adresat şi bisericii din zilele de pe urmă se vede din cuvintele care arată spre apropierea venirii Domnului. „Încă puţină, foarte puţină vreme, şi Cel ce vine va veni şi nu va zăbovi". Şi se vede clar că va fi o aparentă întârziere şi că Domnul va zăbovi să vină. Îndemnul dat este în mod deosebit adaptat experienţei adventiştilor de la data aceea. Poporul căruia i se adresează aici era în primejdia de a pierde credinţa. Ei îndepliniseră voia lui Dumnezeu, urmând călăuzirea Duhului Sfânt şi a Cuvântului Său; totuşi, n-au înţeles planul Lui în experienţa prin care au trecut şi n-au văzut calea dinaintea lor, fiind ispitiţi să se îndoiască dacă Dumnezeu i-a condus cu adevărat. La timpul acesta s-au referit cuvintele: „Cel neprihănit va trăi prin credinţă". Când lumina strălucitoare a „strigătului de la miezul nopţii" a apărut pe calea lor şi au văzut profeţiile desigilate şi împlinirea rapidă a semnelor care vorbeau că venirea lui Hristos era aproape, au mers, cum era şi cazul, prin vedere. Dar acum, încovoiaţi de nădejdile înşelate, au putut rămâne în picioare numai prin credinţa în Dumnezeu şi în Cuvântul Său. Lumea batjocoritoare spunea: „Aţi fost amăgiţi. Lăsaţi-vă credinţa şi spuneţi că mişcarea adventă a fost de la Satana. Dar Cuvântul lui Dumnezeu spune: „Dar dacă dă înapoi, sufletul Meu nu găseşte plăcere în el". A renunţa la credinţa lor acum şi a lepăda puterea Duhului Sfânt care însoţise solia ar fi însemnat întoarcere spre pierzare. Dar au fost încurajaţi la statornicie prin cuvintele lui Pavel: „Să nu vă pierdeţi încrederea voastră", „aveţi nevoie de răbdare", „încă puţină vreme şi Cel ce vine va veni şi nu va zăbovi". Unicul lor drum sigur era să amplifice lumina pe care o primiseră de la Dumnezeu, să ţină tare la făgăduinţele Lui şi să continue a cerceta Scripturile; să aştepte şi să vegheze cu răbdare pentru a primi mai multă lumină.

Ce este sanctuarul?

Textul din Scriptură, care mai presus de toate celelalte a fost temelia şi pivotul central al credinţei advente, a fost acesta: „Până vor trece 2300 de seri şi dimineţi, apoi sfântul Locaş va fi curăţit" (Dan.8,14). Acestea fuseseră cuvintele cunoscute de toţi credincioşii apropiatei reveniri a Domnului. Pe buzele a mii de oameni era repetată această profeţie ca un cuvânt de ordine al credinţei lor. Toţi simţeau că de evenimentele prezise aici depindeau cele mai strălucite aşteptări şi cele mai scumpe nădejdi. Aceste zile profetice fuseseră arătate ca încheindu-se în toamna anului 1844. La fel cu restul lumii creştine, adventiştii susţineau atunci că pământul sau o parte din el era sanctuarul. Astfel, ei înţelegeau că curăţirea sanctuarului însemna curăţirea pământului prin focul zilei de pe urmă şi că aceasta urma să aibă loc la a doua venire. De aici s-a tras concluzia că Hristos urma să vină pe pământ în anul 1844.

Dar timpul stabilit trecuse şi Domnul nu Se arătase. Credincioşii ştiau că Cuvântul lui Dumnezeu nu greşeşte. Atunci interpretarea lor trebuie că era greşită; dar unde era greşeala? Mulţi au tăiat nodul dificultăţilor, negând că cele 2300 de zile se încheiau în anul 1844. Şi nu puteau aduce nici o dovadă în susţinerea lor decât faptul că Hristos n-a venit la data când a fost

aşteptat. Ei susţineau că, dacă zilele profetice s-ar fi sfârşit în anul 1844, Hristos ar fi trebuit să curăţească sanctuarul, curăţind pământul prin foc; şi că, dacă n-a venit, însemnează că profeţia nu s-a încheiat atunci.

Primirea acestei păreri însemna renunţarea la calculul anterior al perioadelor profetice. Dar se constatase temeinic că cele 2300 de zile începuseră atunci când a intrat în vigoare decretul lui Artaxerxe, cu privire la refacerea şi clădirea Ierusalimului în toamna anului 457 în.Hr. Luând această dată ca punct de plecare, se vedea o armonie desăvârşită în aplicarea tuturor evenimentelor prezise în explicarea acelei perioade din Dan. 9,25-27. Şasezeci şi nouă de săptămâni, adică primii 483 de ani din cei 2300 urmau să ajungă până la Mesia, Cel Uns; iar botezul lui Hristos şi ungerea cu Duhul Sfânt, anul 27 d.Hr., împlinea exact specificarea făcută. La mijlocul săptămânii a 70-a, Mesia urma să fie omorât. La trei ani şi jumătate de la botezul Său, Hristos a fost răstignit, adică în primăvara anului 31 d.Hr. Astfel, cele şaptezeci de săptămâni sau 490 de ani erau rezervate pentru Iudei. La încheierea acestei perioade, naţiunea a sigilat lepădarea lui Hristos prin persecutarea ucenicilor Săi, iar apostolii s-au îndreptat către Neamuri la anul 34 d.Hr. Primii 490 de ani din cei 2300 fiind încheiaţi atunci, mai rămâneau 1810 ani. Şi începând cu anul 34 d.Hr., cei 1810 ani se terminau şi ei în anul 1844. „Atunci, spunea îngerul, sanctuarul va fi curăţit". În modul acesta, toate prevederile anterioare ale profeţiei se împliniseră indiscutabil la timpul stabilit.

În acest calcul, totul era lămurit şi armonios, în afară de faptul că nu s-a văzut nici un eveniment petrecându-se în anul 1844 care să corespundă curăţirii sanctuarului. Dar a tăgădui că zilele s-au sfârşit la data aceea însemna să se arunce confuzie asupra întregii probleme şi să se renunţe la poziţiile care fuseseră stabilite prin împlinirea fără greş a profeţiei.

Însă Dumnezeu condusese pe poporul Său în marea mişcare adventă, puterea şi slava Sa însoţiseră lucrarea şi El nu putea tăgă-

dui ca ea să se încheie în întuneric şi în dezamăgire sau să fie socotită o agitaţie rătăcită şi fanatică. El nu avea să lase Cuvântul Său acoperit de îndoială şi de nesiguranţă. Cu toate că mulţi renunţaseră la calculul de mai înainte al perioadelor profetice şi negau concepţia corectă a mişcării întemeiată pe ea, alţii nu erau dispuşi să renunţe la punctele de credinţă şi la o experienţă care erau susţinute de Scripturi şi de mărturiile Duhului lui Dumnezeu. Aceştia erau convinşi că au adoptat principii sănătoase de interpretare în studiul lor cu privire la profeţii şi că era de datoria lor să ţină la aceste adevăruri deja descoperite, continuând acelaşi drum de cercetare biblică. Cu rugăciuni stăruitoare, ei au revizuit poziţia lor şi au studiat Scripturile ca să descopere greşeala făcută. Şi pentru că n-au văzut nici o greşeală în calculul lor cu privire la perioadele profetice, au fost conduşi să examineze mai atent subiectul sanctuarului.

În cercetarea lor, au descoperit că nu există nici o dovadă în Scripturi care să susţină concepţia populară că pământul este sanctuarul; dar au găsit în Biblie o explicaţie a subiectului sanctuarului, despre natura lui, despre locul aşezării sale şi serviciile din el. Mărturia scriitorilor sfinţi era atât de clară şi completă, încât clarificarea problemei era mai presus de orice îndoială. Apostolul Pavel în Epistola către Evrei spune: „Legământul dintâi avea şi el porunci privitoare la slujba dumnezeiască şi la un locaş pământesc de închinare. În adevăr, s-a făcut un cort. În partea dinainte, numită 'Locul Sfânt', era sfeşnicul, masa şi pâinile pentru punerea înaintea Domnului; după perdea, a doua se afla partea cortului care se chema 'Locul Prea Sfânt'. El avea un altar de aur pentru tămâie, şi chivotul legământului, ferecat peste tot cu aur. În chivot era un vas de aur cu mană, toiagul lui Aaron care înfrunzise şi tablele legământului. Deasupra erau heruvimii slavei, care acopereau capacul ispăşirii cu umbra lor" (Evrei 9,1-5).

Sanctuarul la care se referă Pavel aici era tabernacolul clădit de Moise la porunca lui Dumnezeu, ca fiind locaşul de pe

pământ al Celui Prea Înalt. „Să-Mi faceţi un locaş sfânt, şi Eu voi locui în mijlocul lor" (Exod 25,8) a fost îndrumarea dată lui Moise când fusese pe munte cu Dumnezeu. Israeliţii călătoreau prin pustie, iar cortul a fost aşa fel construit, încât să poată fi purtat din loc în loc; cu toate acestea era o construcţie de o deosebită măreţie. Pereţii erau din scânduri drepte acoperite cu aur şi puse în suporţi de argint, iar acoperişul era făcut dintr-o serie de învelitori sau cortine, cele din exterior din piei, iar cele din interior din ţesături fine, brodate frumos cu heruvimi. În afară de curtea exterioară care cuprindea altarul arderilor de tot, tabernacolul era format din două despărţituri, numite Sfânta şi Sfânta Sfintelor, separate printr-o perdea sau acoperitoare bogată şi frumoasă. O perdea asemănătoare închidea şi intrarea în prima despărţitură.

În Sfânta se găsea candelabrul aşezat spre miazăzi, cu cele şapte candele care dădeau lumină sanctuarului atât ziua, cât şi noaptea; la miazănoapte era masa cu pâinile prezenţei, iar înaintea perdelei care despărţea Sfânta de Sfânta Sfintelor era altarul tămâierii, din aur, de pe care norul de tămâie împreună cu rugăciunile lui Israel se înălţau zilnic înaintea lui Dumnezeu.

În Sfânta Sfintelor se găsea chivotul, o ladă din lemn preţios, acoperit cu aur, având în ea cele două table de piatră pe care Dumnezeu scrisese Legea Celor Zece Porunci; pe chivot, ca un capac pentru lada cea sfântă, era tronul harului, o piesă minunat lucrată pe care se aflau heruvimi, câte unul la fiecare capăt, totul fiind lucrat din aur masiv. În această despărţitură se manifesta prezenţa divină prin norul de slavă dintre heruvimi.

După stabilirea evreilor în Canaan, cortul acesta a fost înlocuit cu templul lui Solomon care, cu toate că era o construcţie stabilă şi la o scară mult mai mare, a păstrat aceleaşi proporţii şi a fost mobilat la fel. În forma aceasta sanctuarul a existat - în afară de timpul cât a zăcut în ruine pe vremea lui Daniel - până la distrugerea lui de către romani, în anul 70 d.Hr.

Acesta este singurul sanctuar care a existat vreodată pe pământ şi despre care Biblia ne dă amănunte. Pavel a declarat că

acesta era sanctuarul legământului dintâi. Dar oare noul legământ nu are nici un sanctuar?

Deschizând din nou Epistola către Evrei, cercetătorii după adevăr au descoperit că existenţa unui al doilea sanctuar, al noului legământ, era cuprins în cuvintele lui Pavel citate mai înainte: „Şi în adevăr, legământul dintâi avea şi el rânduieli de slujbă divină şi un sanctuar pământesc". Folosirea cuvântului „şi" dă de înţeles că Pavel a vorbit şi mai înainte despre acest sanctuar. Astfel că, întorcându-se la începutul capitolului dinainte, ei au citit: „Punctul cel mai însemnat al celor spuse este că avem un Mare Preot, care S-a aşezat la dreapta scaunului de domnie al Măririi, în ceruri, ca slujitor al Locului prea sfânt şi al adevăratului cort, care a fost ridicat nu de un om, ci de Domnul" (Evrei 8.1-2).

Aici este descoperit Sanctuarul noului legământ. Sanctuarul primului legământ a fost ridicat de om, clădit de Moise; acesta este însă edificat de Domnul, şi nu de om. În primul sanctuar slujeau nişte preoţi pământeşti, dar în acesta, Hristos. Marele nostru Preot slujeşte la dreapta lui Dumnezeu. Primul se afla pe pământ, celălalt în ceruri.

Apoi, cortul construit de Moise a fost făcut după un model. Domnul îl instruise astfel: „Să faceţi cortul şi toate vasele lui după chipul pe care ţi-l voi arăta" şi din nou i-a fost dată însărcinarea: „Vezi să faci după chipul, care ţi s-a arătat pe munte" (Exod 25,9.40). Iar Pavel spune că primul tabernacol „era un chip pentru timpul acela, în care se aduceau daruri şi jertfe", că lăcaşurile lui sfinte „erau chipul lucrurilor cereşti"; că preoţii „care aduceau daruri după lege slujeau ca pildă şi ca umbră a lucrurilor cereşti" şi că „Hristos n-a intrat în locaşuri făcute de mâini omeneşti, care sunt chipul celui adevărat, ci chiar în ceruri pentru a Se arăta înaintea lui Dumnezeu pentru noi" (Evrei 9,9.23; 8,5; 9,24).

Sanctuarul din ceruri, în care slujeşte Hristos în favoarea noastră, este marele original după care sanctuarul construit de

Moise era o copie. Dumnezeu a pus Duhul Său peste clăditorii sanctuarului pământesc. Îndemânarea artistică dată pe faţă în construirea lui era o manifestare a înţelepciunii divine. Pereţii aveau aspectul aurului masiv, reflectând în toate părţile lumina celor şapte candele ale candelabrului de aur. Masa pâinilor prezenţei şi altarul tămâierii străluceau ca aurul aprins. Covoarele cele mari care formau tavanul, brodate cu figuri de îngeri în albastru, purpuriu şi cărămiziu, se adăugau la frumuseţea scenei. Iar dincolo de perdeaua a doua se afla sfânta Şechină, manifestarea vizibilă a slavei lui Dumnezeu, înaintea căreia nimeni în afară de marele preot nu putea intra şi să trăiască.

Splendoarea neasemuită a sanctuarului pământesc reflecta pentru viziunea omenească slava acelui templu ceresc unde Hristos, înainte-mergătorul nostru, slujeşte pentru noi înaintea tronului lui Dumnezeu. Locul locaşului Regelui regilor în care mii de mii Îi slujesc şi de zece mii de ori zece mii stau înaintea Lui (Dan.7,10); templul acela plin de slava tronului celui veşnic, unde serafimii, păzitorii strălucitori ai lui, îşi acoperă feţele în adorare, îşi putea găsi în cea mai măreaţă clădire înălţată vreodată de mâini omeneşti doar o slabă reflectare a slavei şi a imensităţii lui. Cu toate acestea, prin sanctuarul pământesc şi prin slujbele lui erau date adevăruri importante cu privire la Sanctuarul ceresc şi la lucrarea cea mare care se îndeplinea acolo pentru mântuirea omului.

Locurile sfinte ale Sanctuarului din ceruri erau reprezentate prin cele două despărţituri ale sanctuarului de pe pământ. Când apostolului Ioan i-a fost dată în vedenie o priveliştea Templului lui Dumnezeu din ceruri, el a văzut acolo „şapte sfeşnice de foc arzând înaintea tronului" (Apoc. 4,5). A văzut un înger „având o cădelniţă de aur; şi i s-a dat tămâie multă ca să o aducă împreună cu rugăciunile sfinţilor pe altarul de aur care este înaintea scaunului de domnie" (Apoc. 8,3). Aici profetului i s-a îngăduit să vadă prima despărţitură a Sanctuarului din ceruri; şi acolo a văzut „cele şapte candele de foc" şi „altarul de aur", reprezen-

tate prin sfeşnicul de aur şi prin altarul tămâierii din sanctuarul de pe pământ. Iarăşi, „Templul lui Dumnezeu a fost deschis" (Apoc. 11,19) şi a privit dincolo de perdeaua dinăuntru în Sfânta Sfintelor. Acolo a văzut „chivotul legământului Său", reprezentat prin lada sfântă construită de Moise pentru a pune acolo Legea lui Dumnezeu.

În felul acesta, aceia care studiau subiectul au găsit dovada indiscutabilă despre existenţa unui Sanctuar în ceruri. Moise a făcut sanctuarul pământesc după un model care i-a fost arătat. Pavel ne spune că modelul acela era Sanctuarul cel adevărat care se găseşte în ceruri. Iar Ioan mărturiseşte că l-a văzut în ceruri.

În Templul din ceruri, locuinţa lui Dumnezeu, tronul Său este întemeiat pe dreptate şi judecată. În Locul prea sfânt se află Legea Sa, marea regulă a dreptăţii după care trebuie să fie măsurată întreaga omenire. Chivotul care conţine tablele Legii este acoperit cu Tronul Harului, înaintea căruia Hristos mijloceşte cu sângele Său în favoarea păcătosului. În felul acesta este reprezentată unirea dintre dreptate şi milă în planul pentru răscumpărarea omului. Numai înţelepciunea infinită putea plănui această unire şi numai puterea infinită o putea aduce la îndeplinire; este o unire care umple tot cerul de uimire şi adorare. Heruvimii din sanctuarul pământesc, care priveau cu respect către tronul milei, reprezintă interesul cu care oastea cerească urmăreşte lucrarea de mântuire. Aceasta este taina harului în care îngerii doresc să privească - ca Dumnezeu să rămână drept în timp ce îndreptăţeşte pe păcătosul pocăit şi să reînnoiască legătura Sa cu neamul omenesc căzut: ca Hristos să Se coboare pentru a ridica mulţimi nenumărate din prăpastia disrugerii, pentru a le îmbrăca în hainele nepătate ale dreptăţii Sale şi pentru a le uni cu îngerii care n-au căzut niciodată, ca să locuiască pentru veşnicie în prezenţa lui Dumnezeu.

Lucrarea lui Hristos ca Mijlocitor al omului este prezentată în acea frumoasă profeţie a lui Zaharia, cu privire la Acela „al cărui Nume este Odrasla". Profetul zice: „Va zidi podoabă îm-

părătească, va şedea şi va stăpâni pe scaunul Lui (al Tatălui) de domnie, va fi preot pe scaunul Lui de domnie, şi o desăvârşită unire va domni între ei amândoi" (Zaharia 6,12.13).

„El va clădi Templul Domnului". Prin jertfa şi mijlocirea Sa, Hristos este atât temelia, cât şi Ziditorul bisericii lui Dumnezeu. Apostolul Pavel Îl prezintă ca fiind „Piatra din capul unghiului"; în care toată clădirea bine legată creşte ca să fie un templu sfânt în Domnul în care şi noi, zice el, suntem clădiţi ca să fim un locaş al lui Dumnezeu prin Duhul" (Efes. 2,20-22).

„El va purta slava". Lui Hristos îi aparţine slava mântuirii pentru neamul omenesc decăzut. De-a lungul veacurilor veşnice cântarea mântuiţilor va fi: „A Lui, care ne-a iubit, şi care ne-a spălat de păcatele noastre prin sângele Său... a Lui să fie slava şi stăpânirea în vecii vecilor" (Apoc. 1,5.6).

„El va şedea şi va conduce de pe tronul Său şi va fi preot pe tronul Său". Acum, „pe tronul slavei Sale", împărăţia slavei încă n-a fost întemeiată. Dumnezeu nu-I „va da tronul tatălui Său David; o împărăţie care nu va avea sfârşit", până când lucrarea Sa de Mântuitor nu va fi încheiată (Luca 1,32.33). Ca preot Hristos stă cu Tatăl pe tronul Său (Apoc. 3,21). Pe tron împreună cu Cel veşnic stă Acela care există prin Sine Însuşi şi care a purtat păcatele noastre şi a luat asupra Lui durerile noastre", care „în toate lucrurile a fost ispitit ca şi noi, dar fără păcat", ca să poată „veni în ajutorul celor ce sunt ispitiţi". „Dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor" (Is. 53,4; Evrei 4.15; 2,18; 1 Ioan 2,1). Mijlocirea Sa o face cu trupul Său frânt şi a unei vieţi fără pată. Mâinile rănite, coasta străpunsă, picioarele zdrobite mijlocesc pentru omul căzut, a cărui salvare a câştigat-o cu un preţ atât de mare.

„O desăvârşită unire va domni între ei amândoi". Iubirea Tatălui, cu nimic mai puţin decât aceea a Fiului, este izvorul de mântuire pentru neamul omenesc pierdut. Isus spunea ucenicilor Săi înainte de a-i părăsi: „Nu vă spun că voi ruga pe Tatăl pentru voi; căci Tatăl Însuşi vă iubeşte" (Ioan 16,26.27). Dumnezeu

era „în Hristos, împăcând lumea cu Sine" (2 Cor. 5,19). Iar în slujirea din Sanctuarul de sus „va fi între ei o desăvârşită unire, „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică" (Ioan 3,16).

La întrebarea: „Ce este sanctuarul?", s-a răspuns lămurit din Scripturi. Termenul „sanctuar", aşa cum este întrebuinţat în Biblie, se referă mai întâi la cortul construit de Moise, ca o preînchipuire a lucrurilor cereşti; iar în al doilea rând, la „adevăratul cort" din ceruri, către care arăta sanctuarul pământesc. La moartea lui Hristos, serviciul slujbelor simbolice a luat sfârşit. „Adevăratul cort" din Dan. 8,14 s-a împlinit în această dispensaţiune, sanctuarul la care se referă el trebuie să fie Sanctuarul noului legământ. La încheierea celor 2300 de zile, în anul 1844, pe pământ nu se mai găsea nici un sanctuar de multe veacuri. În felul acesta, profeţia: „Până vor trece 2300 de zile, şi atunci sanctuarul va fi curăţit" arată indiscutabil către Sanctuarul din ceruri.

Dar mai rămâne să se dea răspuns la cea mai importantă întrebare: „Ce este curăţirea sanctuarului?" Faptul că există o astfel de slujbă în legătură cu sanctuarul pământesc se spune în Scripturile Vechiului Testament. Dar poate fi ceva în cer care trebuie curăţit? În Evrei 9, atât curăţirea sanctuarului pământesc, cât şi a celui ceresc este clar prezentată: „Şi, după lege, aproape totul este curăţit cu sânge; şi fără vărsare de sânge, nu este iertare. Dar, deoarece chipurile lucrurilor care sunt în ceruri, au trebuit curăţite în felul acesta (cu sânge de animale), trebuia ca însăşi lucrurile cereşti să fie curăţite cu jertfe mai bune decât acestea" (Evrei 9,22.23), chiar cu sângele preţios al lui Hristos.

Curăţirea, atât în serviciul tipic, cât şi în cel real, trebuia făcută cu sânge; în primul, cu sânge de animale, în cel de al doilea, cu sângele lui Hristos. Ca motiv pentru care curăţirea trebuie să fie făcută cu sânge, Pavel spune că fără vărsare de sânge nu este iertare. Iertarea sau îndepărtarea păcatului este lucrarea

care trebuie să fie adusă la îndeplinire. Dar cum ajungea păcatul să fie în legătură cu sanctuarul. atât în cer, cât şi pe pământ? Acest lucru se poate înţelege numai dacă ne gândim la serviciul simbolic; căci preoţii care oficiau pe pământ au slujit ca „exemplu şi umbră a lucrurilor cereşti" (Evrei 8,5).

Serviciul din sanctuarul pământesc se făcea în cele două despărţituri: preoţii slujeau zilnic în locul sfânt, în timp ce o dată pe an marele preot îndeplinea o lucrare deosebită de ispăşire în Locul prea Sfânt, pentru curăţirea sanctuarului. Zi de zi, păcătosul care se pocăia îşi aducea jertfa la uşa cortului şi, punându-şi mâinile pe capul victimei, îşi mărturisea păcatele, trecându-le în felul acesta în simbol de la el asupra jertfei nevinovate. Animalul era apoi înjunghiat. Apostolul spune: „Fără vărsare de sânge nu este iertare". „Viaţa trupului este în sânge" (Lev. 17,11). Legea lui Dumnezeu călcată cerea viaţa păcătosului. Sângele, reprezentând viaţa păcătosului pierdută în fărădelege, a cărui vinovăţie o purta victima, era dus de preot în locul sfânt şi stropit înaintea perdelei, în spatele căreia era chivotul în care se găsea Legea pe care păcătosul o călcase. Prin această ceremonie, prin sânge, păcatul era transmis în simbol asupra sanctuarului. În unele cazuri, sângele nu era dus în locul sfânt; dar carnea era atunci mâncată de preot, aşa cum îi instruise Moise pe fiii lui Aaron, zicând: „Dumnezeu v-a dat să purtaţi nelegiuirea adunării" (Lev. 10.17). Ambele ceremonii simbolizau deopotriva trecerea păcatului de la păcătos asupra sanctuarului.

Aceasta era lucrarea care avea loc zi de zi, în tot cursul anului. Păcatele lui Israel erau în felul acesta trecute asupra sanctuarului şi devenea necesară o lucrare deosebită pentru îndepărtarea lor. Dumnezeu a poruncit ca să se facă o ispăşire pentru fiecare dintre despărţiturile sfinte: „Astfel să facă ispăşire pentru sfântul locaş, pentru necurăţiile copiilor lui Israel şi pentru toate călcările de lege, prin care au păcătuit ei. Să facă la fel pentru cortul întâlnirii, care este cu ei în mijlocul necurăţiilor lor; o

ispăşire era făcută şi pentru altar, ca să-l curăţească şi să-l sfinţească de necurăţiile copiilor lui Israel" (Lev. 16,16.19).

O dată pe an, în ziua cea mare de ispăşire, preotul intra în locul prea sfânt pentru curăţirea sanctuarului. Lucrarea îndeplinită acolo completa ciclul anual al slujbelor. În Ziua Ispăşirii, erau aduşi doi ţapi la uşa cortului şi se arunca sorţul pentru ei, „unul pentru Domnul şi altul pentru ţapul de trimis" (vers. 8). Ţapul pe care cădea sorţul pentru Domnul urma să fie junghiat ca jertfă pentru păcat în favoarea poporului. Şi preotul urma să ducă sângele lui dincolo de perdea şi să-l stropească pe tronul milei şi în faţa lui. Sângele urma să fie stropit şi pe altarul tămâierii, care se găsea în faţa perdelei.

„Aaron să-şi pună amândouă mâinile pe capul ţapului cel viu şi să mărturisească peste el toate fărădelegile copiilor lui Israel şi toate călcările lor de lege cu care au păcătuit ei; să le pună pe capul ţapului, apoi să-l izgonească în pustie, printr-un om care va avea însărcinarea aceasta. Ţapul acela va purta asupra lui toate fărădelegile lor într-un pământ pustiit; în pustie să-i dea drumul" (vers. 21.22). Ţapul de trimis nu se mai întorcea în tabăra lui Israel, iar bărbatului care-l ducea i se cerea să se spele şi să-şi spele şi hainele cu apă înainte de a se întoarce în tabără.

Întreaga ceremonie era destinată să impresioneze pe Israel cu privire la sfinţenia lui Dumnezeu şi la ura Sa faţă de păcat; să le arate apoi că nu puteau veni în legătură cu păcatul fără să se mânjească. Fiecărui om i se cerea să-şi întristeze sufletul în timp ce se făcea această lucrare de ispăşire. Toate treburile trebuia lăsate la o parte şi întreaga adunare a lui Israel trebuia să petreacă ziua în smerenie solemnă înaintea lui Dumnezeu cu rugăciune, post şi adâncă cercetare de inimă.

Adevăruri importante cu privire la ispăşire erau învăţate prin serviciul simbolic. În locul păcătosului era primit un înlocuitor; dar păcatul nu era anulat prin sângele victimei. În felul acesta se asigurase doar un mijloc prin care el să poată fi transferat asupra

sanctuarului. Prin aducerea sângelui, păcătosul recunoştea autoritatea Legii, îşi mărturisea vinovăţia pentru călcarea ei şi îşi exprima dorinţa de iertare prin credinţa în Răscumpărătorul ce avea să vină; dar nu era încă pe deplin liberat de sub condamnarea Legii. În ziua ispăşirii, marele preot, după ce sacrifica jertfa de la adunare, intra în Locul prea sfânt cu sângele acestei jertfe şi-l stropea pe scaunul harului, direct deasupra Legii, pentru a da satisfacţie pretenţiilor ei. Atunci, în calitatea lui de mijlocitor, lua păcatele asupra sa şi le ducea afară din sanctuar. Punându-şi mâinile pe capul ţapului de trimis, mărturisea toate păcatele, în felul acesta trecându-le simbolic de la el asupra ţapului de trimis. Apoi ţapul le ducea în pustie şi erau socotite ca fiind îndepărtate pentru totdeauna de la popor.

Astfel, serviciul era îndeplinit ca o preînchipuire şi ca „o umbră a lucrurilor cereşti". Iar ceea ce se făcea în simbol în slujba sanctuarului pământesc se face în realitate în lucrarea Sanctuarului ceresc. După înălţarea Sa, Mântuitorul nostru Şi-a început lucrarea ca Marele nostru Preot. Pavel spune: „Căci Hristos n-a intrat într-un locaş de închinare făcut de mână omenească, după chipul adevăratului locaş de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să Se înfăţişeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu" (Evrei 9,24).

Lucrarea preotului în cursul anului din prima despărţitură a sanctuarului, „dincolo de perdea", care constituia uşa şi despărţea sfânta de curte, reprezintă lucrarea de slujire în care a intrat Hristos la înălţarea Sa. Lucrarea preotului în slujba zilnică era de a prezenta înaintea lui Dumnezeu sângele jertfei pentru păcat împreună cu tămâia care se înalţa cu rugăciunile lui Israel. Tot astfel, Hristos mijloceşte cu sângele Său înaintea Tatălui în favoarea păcătoşilor şi aduce, împreună cu parfumul preţios al propriei Sale neprihăniri, rugăciunile credincioşilor pocăiţi. Aceasta a fost lucrarea de slujire în prima despărţitură a Sanctuarului din ceruri.

Acolo a fost îndreptată credinţa ucenicilor lui Hristos atunci când El s-a înălţat dinaintea lor. Şi aici s-a concentrat speranţa

lor pe care, spune Pavel, „o avem ca o ancoră a sufletului, tare şi neclintită, care pătrunde dincolo de perdeaua dinăuntrul Templului, unde Isus a intrat pentru noi ca înainte-mergător, când a fost făcut Mare Preot în veac... şi a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul prea sfânt, nu cu sânge de ţapi şi de viţei, ci cu însuşi sângele Său, după ce a căpătat o răscumpărare veşnică" (Evrei 6,19.20; 9,12).

Timp de optsprezece veacuri, această lucrare de slujire a continuat în prima despărţitură a Sanctuarului. Sângele lui Hristos mijlocea în favoarea credincioşilor pocăiţi, le asigura iertarea şi primirea la Tatăl, dar păcatele lor rămâneau încă în rapoartele din cărţi. Şi aşa cum în serviciul simbolic se făcea o lucrare de ispăşire la încheierea anului, tot astfel, înainte ca lucrarea lui Hristos pentru mântuirea oamenilor să se încheie, o lucrare de ispăşire trebuie făcută pentru îndepărtarea păcatului din Sanctuar. Acesta este serviciul care a început atunci când s-au încheiat cele 2300 de zile. La data aceea, aşa cum a fost prezis de Daniel profetul, Marele nostru Preot a intrat în Locul prea sfânt pentru a îndeplini ultima parte a lucrării Sale solemne - curăţirea Sanctuarului.

După cum păcatele poporului din vechime erau aşezate prin credinţă asupra jertfei pentru păcat şi prin sângele ei transferate în simbol asupra sanctuarului pământesc, tot aşa şi în noul legământ, păcatele celor care se pocăiesc sunt aşezate prin credinţă asupra lui Hristos şi transferate în fapt, asupra Sanctuarului ceresc. Şi aşa cum curăţirea simbolică a celui pământesc era îndeplinită prin îndepărtarea păcatelor prin care fusese mânjit, tot astfel curăţirea celui ceresc trebuie realizată prin îndepărtarea sau ştergerea păcatelor, care sunt înregistrate acolo. Dar mai înainte ca aceasta să se poată face, trebuie să aibă loc o examinare a cărţilor cu rapoarte, pentru a stabili cine este îndreptăţit prin pocăinţa de păcat şi prin credinţa în Hristos la binefacerile ispăşirii Sale. De aceea, curăţirea Sanctuarului implică o lucrare de cercetare - o lucrare de judecată. Această lucrare trebuie înde-

plinită înainte de venirea lui Hristos pentru a-Şi răscumpăra poporul; căci atunci când vine, „răsplata este cu El ca să dea fiecăruia după faptele lui" (Apoc. 22,12).

În felul acesta, cei care au urmat lumina cuvântului profetic au văzut că, în loc să vină atunci pe pământ la încheierea celor 2300 de zile în anul 1844, Hristos a intrat în Locul prea sfânt din Sanctuarul ceresc, pentru a îndeplini lucrarea de încheiere a ispăşirii ca pregătire pentru revenirea Sa.

S-a mai înţeles că, în timp ce jertfa pentru păcat arăta către Hristos ca jertfă, iar marele preot reprezenta pe Hristos ca Mijlocitor, ţapul de trimis simboliza pe Satana, autorul păcatului, asupra căruia vor fi aşezate în cele din urmă păcatele celor cu adevărat pocăiţi. Când marele preot, în virtutea sângelui jertfei pentru păcat, îndepărta păcatele din sanctuar, le aşeza pe capul ţapului de trimis. Când Hristos, în virtutea propriului Său sânge, îndepărtează păcatele poporului Său din Sanctuarul ceresc la încheierea slujirii Sale, le va aşeza asupra Satanei care, în executarea judecăţii, trebuie să poarte pedeapsa finală. Ţapul era trimis într-un ţinut nelocuit pentru a nu se mai întoarce niciodată în adunarea lui Israel. Tot astfel va fi izgonit şi Satana din faţa lui Dumnezeu şi a poporului Său şi va fi adus la inexistenţă prin distrugerea finală a păcatului şi a păcătoşilor.

În Sfânta Sfintelor

Subiectul sanctuarului a fost cheia care a descuiat taina înţelegerii dezamăgirii din anul 1844. El a deschis vederii un sistem complet al adevărului, legat şi armonios, arătând că mâna lui Dumnezeu dirijase marea mişcare adventă, şi a descoperit totodată şi datoria prezentă, poziţia şi lucrarea poporului Său. După cum ucenicii lui Isus, după noaptea teribilă de groază şi dezamăgire, au fost „bucuroşi când au văzut pe Domnul", tot aşa s-au bucurat şi aceia care aşteptaseră cu credinţă a doua Lui venire. Ei aşteptaseră ca El să Se arate în slavă pentru a da răsplata servilor Săi. Atunci când nădejdile lor au fost dezamăgite, au pierdut pe Isus din vedere şi împreună cu Maria la mormânt au strigat: „Mi-au luat pe Domnul şi nu ştiu unde L-au pus". Acum L-au văzut din nou în Sfânta Sfintelor pe Marele lor Preot milos, gata să Se arate ca împăratul şi liberatorul lor. Lumina din Sanctuar a iluminat trecutul, prezentul şi viitorul. Ei ştiau acum că Dumnezeu îi condusese prin providenţa Sa care nu greşeşte. Cu toate că, asemenea primilor ucenici, ei nu înţeleseseră solia pe care o duceau, ea fusese totuşi corectă în toate aspectele. Predicând-o, împliniseră planul lui Dumnezeu, iar lucrarea lor nu fusese zadarnică în Domnul. Născuţi „din nou la o nădejde vie", ei se bucurau „cu o bucurie negrăită şi strălucită".

Atât profeţia din Daniel 8,14: „Până vor trece 2300 de seri şi dimineţi şi sfântul locaş va fi curăţit", cât şi prima solie îngerească: „Temeţi-vă de Dumnezeu şi daţi-I slavă: căci a venit ceasul judecăţii Lui" arătau către lucrarea lui Hristos din Locul prea sfânt, către judecata de cercetare şi nu către venirea lui Hristos pentru răscumpărarea poporului Său şi pentru distrugerea celor nelegiuiţi. Greşeala nu era în calculul perioadelor profetice, ci în evenimentul ce trebuia să aibă loc la încheierea celor 2300 de zile. Din cauza acestei greşeli credincioşii suferiseră dezamăgirea, însă toate acestea fuseseră prezise de profeţie şi toate acelea care au avut o garanţie a Scripturii se împliniseră. Chiar atunci când ei deplângeau spulberarea nădejdilor lor, evenimentul care fusese prevăzut în solie şi care trebuia să se împlinească, înainte ca Domnul să vină pentru a da răsplătire solilor Săi, avusese loc.

Hristos venise, dar nu pe pamânt cum aşteptaseră ei, ci aşa cum fusese anticipat în simbol, în Locul prea sfânt al Templului lui Dumnezeu din ceruri. El este prezentat de către profetul Daniel ca venind la data aceasta la Cel îmbătrânit de zile: „M-am uitat în timpul vedeniilor mele de noapte, şi iată că pe norii cerurilor a venit Unul ca un fiu al omului - nu pe pământ - a înaintat spre Cel îmbătrânit de zile şi a fost adus înaintea Lui" (Dan. 7,13)

Această venire este prezisă şi de către profetul Maleahi: „Şi deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutaţi: Solul legământului, pe care-L doriţi; iată că vine - zice Domnul oştirilor" (Maleahi 3,1). Venirea Domnului în Templul Său a fost deodată, neaşteptată pentru poporul Său. Ei nu-L căutau acolo. Îl aşteptau să vină pe pământ, „într-o flacără de foc ca să pedepsească pe cei ce nu cunosc pe Dumnezeu şi pe cei ce nu ascultă de Evanghelie" (2 Tes. 1,8).

Dar oamenii nu erau gata încă să se întâlnească cu Domnul lor. Mai era de adus la îndeplinire încă o lucrare de pregătire în favoarea lor. Urma să fie dată lumină, care să îndrepte minţile

lor către Templul lui Dumnezeu din ceruri, şi în timp ce ei urmau prin credinţă pe Marele lor Preot în slujirea Sa de acolo, aveau să le fie descoperite noi îndatoriri. O altă solie de avertizare şi de îndrumare urma să fie dată bisericii.

Profetul zice: „Cine va putea să sufere însă ziua venirii Lui? Cine va rămâne în picioare când Se va arăta El! Căci El va fi ca focul topitorului, şi ca leşia nălbitorului. El va şedea, va topi şi va curăţi argintul; va curăţi pe fiii lui Levi, îi va lămuri cum se lămureşte aurul şi argintul, şi va aduce Domnului daruri neprihănite" (Mal. 3,2.3). Aceia care vor trăi pe pământ atunci când va înceta mijlocirea lui Hristos în Sanctuarul de sus va trebui să stea în faţa unui Dumnezeu sfânt fără mijlocitor. Hainele lor trebuie să fie fără pată, caracterele lor trebuie să fie curăţite de păcat prin sângele stropirii. Prin harul lui Dumnezeu şi prin eforturile lor stăruitoare trebuie să fie biruitori în lupta cu cel rău. În timp ce judecata de cercetare se continuă în cer, în timp ce păcatele credincioşilor pocăiţi sunt îndepărtate din Sanctuar, în mijlocul poporului lui Dumnezeu trebuie să se producă o lucrare deosebită de curăţire, de îndepărtare a păcatelor. Această lucrare este mai clar prezentată în soliile din Apocalips 14.

Când această lucrare se va fi împlinit, urmaşii lui Hristos vor fi gata pentru venirea Sa. „Atunci darul lui Iuda şi al Ierusalimului va fi plăcut Domnului, ca în zilele cele vechi, ca în anii de odinioară" (Maleahi 3,4). Atunci, biserica pe care Domnul la venirea Sa o va lua la Sine va fi „o biserică slăvită, fără pată sau zbârcitură, sau altceva de felul acesta" (Efes. 5,27). Atunci ea va arăta „ca zorile, frumoasă ca luna, curată ca soarele şi cumplită ca nişte oşti sub steagurile lor" (Cânt. Cânt. 6,10).

Pe lângă venirea Domnului în Templul Său, profetul Maleahi avea prezice a doua Sa venire, şi anume venirea Sa pentru aducerea la îndeplinire a judecăţii, în cuvintele: „Mă voi apropia de voi pentru judecată, şi Mă voi grăbi să mărturisesc împotriva celor vrăjitorilor şi preacurvarilor, împotriva celor ce jură strâmb, împotriva celor ce opresc plata simbriaşului, care asupresc pe

văduvă şi pe orfan, nedreptăţesc pe străin, şi nu se tem de Mine, zice Domnul oştirilor" (Maleahi 3,5). Iuda se referă la aceeaşi scenă când zice: „Iată că a venit Domnul cu zecile de mii de sfinţi ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor şi să încredinţeze pe toţi cei nelegiuiţi, de toate faptele nelegiuite" (Iuda vers.14,15). Această venire, cât şi venirea Domnului în Templul Său sunt evenimente separate şi distincte.

Intrarea lui Hristos ca Mare Preot în Locul prea sfânt pentru curăţirea Sanctuarului, aşa cum a fost scoasă în evidenţă în Dan. 8,14; venirea Fiului omului înaintea celui Îmbătrânit de zile, aşa cum este prezentat în Dan. 7,13, şi venirea Domnului în Templul Său, prezisă de Maleahi, sunt descrieri ale aceluiaşi eveniment; şi lucrul acesta mai este reprezentat şi prin venirea mirelui la ospăţul de nuntă descris de Hristos în parabola celor zece fecioare din Matei 25.

În vara şi toamna anului 1844, a fost proclamată solia: „Iată Mirele vine". Cele două categorii reprezentate prin fecioarele înţelepte şi cele neînţelepte se găseau atunci în biserică - o grupă care aştepta cu bucurie venirea Domnului şi care se pregătea cu grijă pentru a se întâlni cu El; şi o altă grupă care, influenţată de teamă şi acţionând din impuls, se mulţumise cu teoria adevărului, dar căreia îi lipsea harul lui Dumnezeu. În parabolă, când a venit mirele, „cele care au fost gata au intrat cu el la nuntă". Venirea mirelui, arătată aici, are loc înainte de nuntă. Nunta reprezintă primirea de către Hristos a Împărăţiei Sale. Sfânta cetate, Noul Ierusalim, care este capitala şi reprezentanta Împărăţiei, este numită „mireasa, soţia Mielului". Îngerul a spus lui Ioan: „Vino aici, şi-ţi voi arăta mireasa, soţia Mielului". „El m-a dus în Duhul, zice profetul, şi mi-a arătat cetatea cea mare, Ierusalimul cel Sfânt, coborând din cer de la Dumnezeu" (Apoc 21,9.10). Atunci este lămurit că mireasa reprezintă Cetatea cea sfântă, iar fecioarele care merg în întâmpinarea Mirelui sunt simbolul bisericii. În Apocalips, despre poporul lui Dumnezeu se spune că este oaspete la masa de nuntă (Apoc. 19,9). Dacă

sunt oaspeţi, nu pot fi reprezentaţi şi prin mireasă. Hristos. aşa cum declarase profetul Daniel, va primi de la Cel Îmbătrânit de zile în ceruri „stăpânirea, slava şi împărăţia"; El va primi Noul Ierusalim, capitala Împărăţiei Sale, „pregătită ca o mireasă împodobită pentru bărbatul ei" (Dan. 7,14; Apoc. 21,2). După ce a primit Împărăţia, va veni în slava Sa, ca Împărat al împăraţilor şi Domn al domnilor, pentru mântuirea poporului Său, care trebuie să „stea cu Avraam, Isaac şi Iacov", la masă în Împărăţia Sa (Matei 8,11; Luca 22,30), pentru a participa la masa nunţii Mielului.

Vestirea „Iată Mirele vine", din vara anului 1844, a făcut ca multe mii să aştepte venirea imediată a Domnului. La timpul cuvenit mirele a venit, dar nu pe pământ cum aşteptau oamenii, ci la Cel Îmbătrânit de zile în ceruri la nuntă, să-Şi primească Împărăţia. „Cele care erau gata, au intrat cu El la nuntă şi s-a încuiat uşa" Ei nu puteau fi prezenţi în persoană la nuntă deoarece ea are loc în ceruri, în timp ce ei sunt pe pământ. Urmaşii lui Hristos trebuie „să aştepte pe Domnul când Se va întoarce de la nuntă" (Luca 12,36). Însă trebuie să înţeleagă lucrarea Lui şi să-L urmeze prin credinţă atunci când intră înaintea lui Dumnezeu. În sensul acesta se spune că ei merg la nuntă.

În parabolă, au intrat la nuntă aceia care aveau ulei în candele. Aceia care, o dată cu cunoaşterea adevărului din Scripturi, au avut şi Duhul şi harul lui Dumnezeu şi care, în noaptea celei mai amare încercări, au aşteptat cu răbdare, cercetând Biblia după o lumină mai clară, au înţeles adevărul cu privire la Sanctuarul din ceruri, cât şi noua slujire a Mântuitorului, iar prin credinţă L-au urmat în lucrarea Sa din Sanctuarul de sus. Toţi aceia care prin mărturia Scripturilor primesc aceleaşi adevăruri, Îl urmează pe Hristos prin credinţă când intră înaintea lui Dumnezeu pentru a aduce la îndeplinire ultima lucrare de mijlocire - la a cărei încheiere să-Şi primească Împărăţia - toţi aceştia sunt reprezentaţi ca unii care intră la nuntă.

În parabola din Matei 22, este prezentat acelaşi tablou al nunţii, iar judecata de cercetare este reprezentată clar ca având loc înainte de nuntă. Înainte de nuntă, Împăratul intră să-şi vadă oaspeţii, să vadă dacă toţi sunt îmbrăcaţi în haine de nuntă, haina fără pată a caracterului, spălată şi albită în sângele Mielului (Matei 22,11; Apoc.7,14). Acela care este găsit cu lipsă este aruncat afară, dar toţi aceia care la cercetare sunt găsiţi având haină de nuntă sunt primiţi de Dumnezeu şi socotiţi vrednici să moştenească Împărăţia şi să stea pe tronul Său. Această lucrare de examinare a caracterului, de a hotărî cine sunt aceia care sunt pregătiţi pentru Împărăţia lui Dumnezeu, este judecata de cercetare cu care se încheie lucrarea din Sanctuarul de sus.

Când lucrarea de cercetare se va încheia, când cazurile acelora care în toate veacurile au mărturisit a fi urmaşii lui Hristos au fost examinate şi hotărâte, atunci şi nu mai înainte se va încheia harul, iar uşa milei se va închide. Astfel, printr-o singură declaraţie scurtă: „Cele care erau gata au intrat cu El la nuntă; şi s-a încuiat uşa", suntem aduşi la slujirea finală a Mântuitorului, la data când lucrarea cea mare pentru mântuirea omului va fi terminată.

În serviciul sanctuarului pământesc care, aşa cum am văzut, era o preînchipuire a serviciului din cel ceresc, când marele preot în ziua de ispăşire intra în Sfânta Sfintelor, slujirea din prima despărţitură înceta. Dumnezeu poruncise: „Să nu fie nimeni în cortul întâlnirii când va intra Aaron să facă ispăşirea în sfântul locaş, până va ieşi din el" (Lev. 16,17). Astfel că, atunci când Hristos a intrat în Sfânta Sfintelor pentru a aduce la îndeplinire lucrarea de încheiere a ispăşirii, El a încetat slujirea în prima despărţitură. Dar când s-a încheiat slujirea din prima despărţitură, a început lucrarea din a doua despărţitură. Când în serviciul simbolic marele preot părăsea Sfânta în Ziua Ispăşirii, intra înaintea lui Dumnezeu pentru a prezenta acolo sângele jertfei pentru păcat în favoarea întregului Israel, care se pocăia cu adevărat de păcatele lor. Tot astfel şi Hristos a terminat prima

parte a lucrării Sale ca Mijlocitor al nostru, pentru a începe a doua parte a lucrării, mijlocind mai departe cu sângele Său înaintea Tatălui în favoarea păcătoşilor.

Acest subiect n-a fost înţeles de adventişti în anul 1844. După trecerea timpului, când Mântuitorul a fost aşteptat, ei tot mai credeau ca venirea Sa era aproape. Ei susţineau că ajunseseră la o criză serioasă şi că lucrarea lui Hristos ca Mijlocitor al omului înaintea lui Dumnezeu încetase. Socoteau că Biblia învaţă că timpul de har al omului avea să se încheie cu puţin înainte de venirea reală a Domnului pe norii cerului. Acest lucru părea clar din acele texte biblice care arată spre un timp când oamenii vor căuta, vor bate şi vor striga la uşa milei, dar ea nu se va mai deschide. Şi mai aveau o problemă cu privire la data la care ei aşteptaseră venirea lui Hristos, dacă aceasta n-ar marca mai degrabă începutul acestei perioade care urma să preceadă imediat revenirea Sa. Dând avertizarea că judecata este aproape, ei simţeau că lucrarea pentru lume fusese îndeplinită şi se liberaseră de povara de pe suflet pentru mântuirea păcătoşilor, în timp ce batjocurile răutăcioase şi hulitoare ale celor nelegiuiţi li se părea a fi o altă dovadă că Duhul lui Dumnezeu fusese retras de la aceia care lepădaseră mila Sa. Toate acestea i-au întărit în credinţa că harul fusese închis sau, aşa cum se exprimau ei atunci, „uşa milei se închisese".

Dar o dată cu cercetarea problemei sanctuarului a venit o lumină mai clară. Au văzut că fuseseră corecţi în credinţa ca sfârşitul celor 2300 de zile în anul 1844 marca o criză importantă. Dar, în timp ce era adevărat că uşa nădejdii şi a harului - prin care oamenii timp de 18 secole au avut intrare la Dumnezeu - se închisese, a fost deschisă o altă uşă, iar iertarea păcatelor a fost oferită oamenilor prin mijlocirea lui Hristos în Locul prea sfânt. O parte a slujirii Sale se încheiase numai pentru a face loc alteia. Mai era încă „o uşă deschisă" către Sanctuarul ceresc, unde Hristos slujea în favoarea păcătosului.

Acum au înţeles aplicarea acelor cuvinte ale Mântuitorului din Apocalips, adresate bisericii chiar pentru vremea aceea: „Iată ce zice Cel Sfânt, cel Adevărat, Cel ce ţine cheia lui David, Cel ce deschide, şi nimeni nu va închide, Cel ce închide şi nimeni nu va deschide: 'Ştiu faptele tale: iată ţi-am pus înainte o uşă deschisă, pe care nimeni n-o poate închide'." (Apoc. 3,7.8).

Aceia care prin credinţă urmează pe Isus în marea lucrare de ispăşire sunt cei care primesc binefacerile mijlocirii Sale în favoarea lor, în timp ce aceia care leapădă lumina care scoate în evidenţă această lucrare de slujire nu sunt ajutaţi prin ea. Iudeii care au lepădat lumina dată la prima venire a lui Hristos şi au refuzat să creadă în El ca Mântuitor al lumii n-au putut primi iertarea prin El. Când Isus, la înălţarea Sa, a intrat cu propriul Său sânge în Sanctuarul ceresc, pentru a revărsa asupra ucenicilor Săi binecuvântările mijlocirii Sale, iudeii au fost lăsaţi în întuneric total pentru a continua jertfele şi darurile lor inutile. Slujba simbolurilor şi umbrelor încetase. Uşa prin care oamenii găsiseră până atunci intrare la Dumnezeu nu mai era deschisă. Iudeii refuzaseră să-L caute pe singura cale prin care putea fi găsit după aceea, prin slujba Sanctuarului din ceruri. De aceea, ei nu mai aveau nici o legătură cu Dumnezeu. Pentru ei uşa era închisă. Nu aveau nici o cunoştinţă despre Hristos ca fiind jertfa cea adevărată şi unicul Mijlocitor înaintea lui Dumnezeu: de aceea ei n-au putut primi binefacerile mijlocirii Sale.

Starea iudeilor necredincioşi ilustrează starea de neglijenţă şi necredinţă a acelora care se pretind a fi creştini şi care sunt neştiutori voiţi cu privire la lucrarea milosului nostru Mare Preot. În serviciul simbolic, când marele preot intra în locul prea sfânt, întregului Israel i se cerea să se adune în jurul sanctuarului şi în modul cel mai solemn să-şi umilească sufletele înaintea lui Dumnezeu, ca să primească iertarea păcatelor lor pentru a nu fi daţi afară din adunare. Deci, cu mult mai important este ca în

această zi reală a Ispăşirii să înţelegem lucrarea Marelui nostru Preot şi să ştim ce ni se cere să facem.

Oamenii nu pot lepăda avertizările pe care Dumnezeu le trimite în mila Sa şi să rămână nepedepsiţi. O solie a fost trimisă din cer lumii din zilele lui Noe şi salvarea lor a depins de felul în care ei au tratat solia. Pentru că au lepădat avertizarea, Duhul lui Dumnezeu a fost retras de la cei păcătoşi care au pierit în apele potopului. În timpul lui Avraam, mila a încetat să mai stăruiască pe lângă locuitorii vinovaţi ai Sodomei şi toţi, în afară de Lot împreună cu soţia şi cele două fiice, au fost mistuiţi de focul trimis din cer. Tot aşa a fost şi în zilele lui Hristos. Fiul lui Dumnezeu a declarat iudeilor necredincioşi din generaţia aceea: „Vi se lasă casa pustie" (Matei 23,38). Privind spre zilele de pe urmă, aceeaşi Putere infinită declară cu privire la aceia care „n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiţi": „Din această pricină, Dumnezeu le trimite o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună; pentru ca toţi cei ce n-au crezut adevărul, ci au găsit plăcerea în nelegiuire, să fie osândiţi" (2 Tes. 2,10-12). Când ei leapădă învăţăturile Cuvântului Său, Dumnezeu Îşi retrage Duhul de la ei şi-i lasă pradă amăgirilor pe care le iubesc.

Dar Hristos încă mijloceşte în favoarea omului, iar lumina va fi dată celor ce o caută. Cu toate că lucrul acesta n-a fost înţeles la început de către adventişti, a fost explicat după aceea, pe măsură ce Scripturile care definesc adevărata lor poziţie au început să se deschidă înaintea lor.

După trecerea timpului din toamna anului 1844, a urmat o perioadă de mare încercare pentru aceia care păstrau încă credinţa adventă. Singura lor mângâiere, pe măsură ce primeau asigurarea că poziţia lor era corectă, era lumina care le îndrepta mintea către Sanctuarul de sus. Unii au renunţat la credinţa lor în socotirea anterioară a perioadelor profetice şi au atribuit agenţilor omeneşti sau Satanei puternica influenţă a Duhului Sfânt care însoţise mişcarea adventă. O altă categorie susţinea cu tărie că Domnul îi condusese în experienţa lor de până atunci; şi pen-

tru că au aşteptat, au vegheat şi s-au rugat să cunoască voia lui Dumnezeu, au văzut că marele lor Mare Preot intrase într-o altă lucrare de slujire şi. urmându-L prin credinţă, au fost conduşi să înţeleagă şi lucrarea de încheiere a bisericii. Ei aveau o înţelegere mai clară a primei şi a celei de a doua solii îngereşti şi erau pregătiţi să primească şi să dea lumii solemna avertizare a îngerului al treilea din Apocalips 14.

Legea lui Dumnezeu de neschimbat

Templul lui Dumnezeu a fost deschis în ceruri şi s-a văzut chivotul legământului Său" în Templul Său (Apoc. 11,19). Chivotul legământului lui Dumnezeu se află în Sfânta Sfintelor, a doua despărţitură a Sanctuarului. În serviciul sanctuarului pământesc, care slujea ca o preînchipuire şi „o umbră a lucrurilor cereşti", această despărţitură era deschisă numai în Ziua cea Mare de Ispăşire pentru curăţirea sanctuarului. De aceea, anunţarea că Templul lui Dumnezeu a fost deschis în ceruri şi a fost văzut chivotul legământului arată către deschiderea Locului prea sfânt din Sanctuarul ceresc în anul 1844, când Hristos a intrat acolo pentru a aduce la îndeplinire lucrarea de încheiere a ispăşirii. Aceia care prin credinţă au urmat pe Marele lor Preot, când Şi-a început lucrarea în Locul prea sfânt, au văzut chivotul legământului Său. Când au studiat subiectul sanctuarului, au ajuns să înţeleagă schimbarea locului slujirii Mântuitorului şi au văzut că El mijlocea acum înaintea chivotului lui Dumnezeu, mijlocind cu sângele Său în favoarea păcătoşilor.

Chivotul din sanctuarul de pe pământ conţinea cele două table de piatră pe care erau înscrise preceptele Legii lui Dumnezeu. Chivotul era doar un locaş pentru tablele Legii, dar

prezenţa acestor precepte divine îi dădea valoare şi sfinţenie. Când Templul lui Dumnezeu a fost deschis în cer, s-a văzut chivotul legământului Său. În Sfânta Sfintelor din Sanctuarul din cer, Legea divină este înconjurată de sfinţenie - Legea care a fost vestită de Însuşi Dumnezeu în mijlocul tunetelor de pe Sinai şi scrisă cu degetul Său pe table de piatră.

Legea lui Dumnezeu din Sanctuarul din ceruri este marele original, după care poruncile înscrise pe tablele de piatră şi raportate de Moise în cărţile sale erau o transcriere fără greş. Aceia care au ajuns la înţelegerea acestui punct important au fost conduşi astfel să vadă caracterul sfânt, neschimbător al Legii divine. Ei au înţeles ca niciodată mai înainte puterea cuvintelor Mântuitorului. „Câtă vreme nu va trece cerul şi pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege" (Matei 5,18). Legea lui Dumnezeu fiind o descoperire a voinţei Sale, o transcriere a caracterului Său, trebuie să dăinuiască veşnic, „ca un martor credincios în ceruri". Nici o poruncă n-a fost anulată, nici o iotă sau titlu n-a fost schimbat. Psalmistul zice: „Cuvântul Tău Doamne, dăinuieşte în veci în ceruri; toate poruncile Lui sunt adevărate, întărite pentru veşnicie" (Ps. 119,89; 111,7.8).

Chiar în centrul Decalogului se găseşte porunca a patra, aşa cum a fost pentru prima dată vestită: „Adu-ţi aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfinţeşti. Să lucrezi şase zile, şi să-ţi faci tot lucrul tău. Dar ziua a şaptea este ziua de odihnă închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul care este în casa ta. Căci în şase zile a făcut Domnul cerurile, pământul şi marea şi tot ce este în ele, iar în ziua a şaptea S-a odihnit: de aceea a binecuvântat Domnul ziua de odihnă şi a sfinţit-o" (Exod 20,8-11).

Duhul lui Dumnezeu a impresionat inimile acelor cercetători ai Cuvântului Său. A pus stăpânire pe ei convingerea că din neştiinţă călcaseră preceptele şi nesocotiseră ziua de odihnă a Creatorului. Atunci au început să cerceteze temeiurile pentru

care prima zi a săptămânii era păzită în locul zilei pe care o sfinţise Dumnezeu. Şi n-au putut găsi nici o dovadă în Scripturi că porunca a patra a fost desfiinţată sau că Sabatul a fost schimbat; binecuvântarea care la început a sfinţit ziua a şaptea n-a fost îndepărtată. Ei căutaseră ca în mod corect să cunoască şi să facă voia lui Dumnezeu. Acum însă, când s-au văzut călcători ai Legii Sale, durerea le-a umplut inimile şi şi-au dat pe faţă credincioşia faţă de Dumnezeu începând a păzi Sabatul Său cel sfânt.

Multe şi stăruitoare au fost eforturile făcute pentru distrugerea credinţei lor. Nici unul n-a putut să vadă că, dacă sanctuarul pământesc era o preînchipuire sau un model al celui ceresc, Legea păstrată în chivotul de pe pământ era o copie exactă a Legii din chivotul din ceruri; şi că primirea adevărului cu privire la Sanctuarul ceresc cuprindea şi recunoaşterea cerinţelor Legii lui Dumnezeu şi obligativitatea Sabatului poruncii a patra. Acestui fapt se datoreşte amara şi hotărâta ostilitate faţă de armonioasa învăţătură a Scripturilor, care descopereau lucrarea lui Hristos în Sanctuarul ceresc. Oamenii căutau să închidă uşa pe care Dumnezeu o deschisese şi să deschidă uşa pe care El o închisese. Dar „Acela care deschide şi nimeni nu închide şi care închide şi nimeni nu deschide" declarase: „Iată că ţi-am pus înainte o uşă deschisă pe care nimeni n-o poate închide" (Apoc. 3,7.8). Hristos deschisese uşa, sau slujirea în Sfânta Sfintelor, lumina strălucea prin uşa aceea a Sanctuarului din ceruri, iar porunca a patra se vedea cuprinsă în Legea care se afla acolo. Ceea ce Dumnezeu întemeiase, nimeni nu putea desfiinţa.

Aceia care au primit lumina, cu privire la mijlocirea lui Hristos şi la perpetuitatea Legii lui Dumnezeu, au găsit că aceste adevăruri erau prezentate în Apocalips 14. Soliile din capitolul acesta constituie întreita avertizare (vezi notele suplim.) care trebuie să pregătească pe locuitorii pământului pentru a doua venire a Domnului. Vestirea: „A sosit ceasul judecăţii Lui" arată către încheierea lucrării lui Hristos pentru mântuirea oamenilor. Ea face

cunoscut adevărul care trebuie vestit până când va înceta mijlocirea Mântuitorului şi El va reveni pe pământ pentru a lua la Sine pe poporul Său. Lucrarea de judecată care a început în anul 1844 trebuie să se continue până când se vor hotărî cazurile tuturor oamenilor atât ale celor vii, cât şi ale celor morţi. De aceea va continua până la încheierea harului. Pentru ca oamenii să fie pregătiţi să stea la judecată, solia le porunceşte să se teamă de Dumnezeu şi să-I dea slavă „şi să se închine Aceluia care a făcut cerul şi pământul, marea şi izvoarele apelor". Iar rezultatul primirii acestor solii este arătat prin cuvintele: „Aici sunt cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi credinţa lui Isus". Ca să fie pregătiţi pentru judecată, este necesar ca oamenii să ţină Legea lui Dumnezeu. Această Lege va fi măsura caracterului la judecată. Apostolul Pavel declară: „toţi cei ce au păcătuit având Lege, vor fi judecaţi după Lege. ...în ziua când, după Evanghelia mea, Dumnezeu va judeca, prin Isus Hristos, lucrurile ascunse ale oamenilor". Şi tot el mai zice că: „împlinitorii Legii vor fi socotiţi neprihăniţi" (Rom. 2,12-16). Credinţa este necesară pentru a putea păzi Legea lui Dumnezeu; căci „fără credinţă este cu neputinţă să fim plăcuţi Lui". Şi „tot ce nu vine din încredinţare este păcat" (Evr. 11,6; Rom. 14,23).

Prin întâia solie îngerească, oamenii sunt chemaţi „să se teamă de Dumnezeu şi să-I dea slavă" şi să I se închine ca Creator al cerului şi al pământului. Pentru a face lucrul acesta, ei trebuie să asculte de Legea Sa. Înţeleptul spune: „Teme-te de Dumnezeu şi păzeşte poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om" (Eccles. 12,13). Fără ascultare de poruncile Sale nici o închinare nu poate fi plăcută lui Dumnezeu. „Căci dragostea lui Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui. Dacă cineva îşi întoarce urechea ca să n-asculte Legea, chiar şi rugăciunea lui este o scârbă".(1 Ioan 5,3; Prov. 28,9).

Datoria de a ne închina lui Dumnezeu se întemeiază pe faptul că El este Creatorul şi că Lui îi datorează existenţa toate celelalte fiinţe. Şi peste tot în Biblie, unde este prezentată po-

runca Sa cu privire la respect şi închinare mai presus de zeii păgânilor, acolo este citată şi dovada puterii Sale creatoare. „Căci toţi dumnezeii popoarelor sunt nişte idoli, dar Domnul a făcut cerurile" (Ps. 96,5). „Cu cine Mă veţi asemăna, ca să fiu deopotrivă cu el?" zice Cel Sfânt. „Ridicaţi-vă ochii în sus, şi priviţi! Cine a făcut aceste lucruri?" „Căci aşa vorbeşte Domnul, Făcătorul cerurilor, singurul Dumnezeu, care a întocmit pământul, - Eu sunt Domnul, şi nu este altul!" (Is. 40,25.26; 45,18). Psalmistul zice: „Să ştiţi că Domnul este Dumnezeu! El ne-a făcut, ai Lui suntem" (Ps. 100,3). „Veniţi să ne închinăm şi să ne smerim, să ne plecăm genunchiul înaintea Domnului, Făcătorului nostru!" (Ps. 95,6). Iar fiinţele sfinte care se închină lui Dumnezeu în ceruri declară, ca motiv pentru care închinarea lor este datorată Lui: „Vrednic eşti Doamne şi Dumnezeul nostru, să primeşti slava, cinstea şi puterea, căci Tu ai făcut toate lucrurile" (Apoc. 4,11).

În Apocalips 14, oamenii sunt chemaţi să se închine Creatorului, iar profeţia scoate în evidenţă o categorie care, ca urmare a întreitei solii, păzesc poruncile lui Dumnezeu. Una din aceste porunci arată direct către Dumnezeu ca Creator. Porunca a patra declară: „Ziua a şaptea este ziua Domnului Dumnezeului tău... căci în şase zile a făcut Domnul cerul şi pământul şi tot ce este în ele, iar în ziua a şaptea S-a odihnit; de aceea a binecuvântat Domnul ziua de odihnă şi a sfinţit-o" (Exod 20,10.11). Cu privire la Sabat, Domnul spune mai departe că este „un semn ca să ştiţi că Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru" (Ezech. 20,20). Iar motivul dat este: „căci în şase zile a făcut Domnul cerurile şi pământul, iar în ziua a şaptea S-a odihnit şi a răsuflat" (Exod 31,17).

„Importanţa Sabatului ca monument al Creaţiunii este că el păstrează totdeauna prezent motivul adevărat pentru care închinarea se cuvine lui Dumnezeu" - pentru că El este Creatorul, iar noi suntem făpturile Sale. De aceea Sabatul stă chiar la temelia închinării divine, căci el ne învaţă acest mare adevăr în modul

cel mai impresionant şi nici o altă instituţie nu face lucrul acesta. Adevăratul temei al închinării divine, nu numai acela din ziua a şaptea, ci al întregii închinări, se găseşte în deosebirea dintre Creator şi creaturile Sale. Acest fapt mare nu se poate învechi niciodată şi nu trebuie uitat niciodată". (J.N.Andrews, History of the Sabbath, cap.27). Totdeauna trebuia păstrat acest adevăr în mintea oamenilor, că Dumnezeu a instituit Sabatul în Eden; şi atâta vreme cât faptul că El este Creatorul nostru continuă să fie motivul pentru care să ne închinăm Lui, atâta vreme Sabatul va continua să fie un semn şi memorial al Său. Dacă Sabatul ar fi fost păstrat pretutindeni, gândurile şi afecţiunile omului ar fi fost îndreptate către Cre-ator ca obiect al adorării şi al închinării şi niciodată n-ar fi fost vreun închinător la idoli, vreun ateu sau vreun necredincios. Păzirea Sabatului este un semn al credincioşiei faţă de adevăratul Dumnezeu, „Acela care a făcut cerul şi pământul, marea şi izvoarele apelor". Urmează dar ca solia care porunceşte oamenilor să se închine lui Dumnezeu şi să păzească poruncile Sale să ceară în mod deosebit să păzească porunca a patra.

În contrast cu aceia care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi au credinţa lui Isus, îngerul al treilea arată către o altă categorie, împotriva rătăcirilor cărora este vestită o avertizare solemnă şi înfricoşată: „Dacă se închină cineva fiarei şi icoanei ei, şi primeşte semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea şi el din vinul mâniei lui Dumnezeu" (Apoc. 14,9.10). O interpretare corectă a simbolurilor folosite este necesară pentru înţelegerea acestei solii. Ce este reprezentat prin fiară, prin chip, prin semn?

Seria profeţiilor în care se găsesc aceste simboluri începe cu Apocalips 12, cu balaurul care căuta să distrugă pe Hristos la naşterea Sa. Balaurul este spus că este Satana (Apoc. 12,9), el este acela care l-a determinat pe Irod să dea la moarte pe Mântuitorul. Dar unealta principală a Satanei, care a făcut război cu Hristos şi cu poporul Său în primele secole ale erei creştine, a fost imperiul roman, în care păgânismul era religia predomi-

nantă. Astfel, în timp ce balaurul reprezintă în primul sens pe Satana, în al doilea sens este un simbol al Romei păgâne.

În capitolul 13 (vers.1-10) este descrisă o altă fiară „ca un leopard", căruia balaurul i-a dat „puterea lui, tronul lui şi o stăpânire mare". Acest simbol, aşa cum au crezut majoritatea protestanţilor, reprezintă papalitatea care a urmat puterii, tronului şi autorităţii deţinute odinioară de imperiul roman. Despre fiara care seamănă cu un leopard este spus: „I s-a dat o gură care rostea lucruri mari şi hule... Şi-a deschis gura şi a hulit împotriva lui Dumnezeu, numele Său şi Templul Său şi pe cei ce locuiesc în ceruri. Şi i s-a dat să facă război cu sfinţii şi să-i biruiască; şi i s-a dat putere peste toate neamurile şi limbile şi popoarele". Această profeţie, care este aproape identică cu descrierea cornului cel mic din Daniel 7, arată neîndoios către papalitate.

„I s-a dat putere să lucreze patruzeci şi două de luni". Iar profetul spune: „Am văzut unul din capetele ei rănit de moarte". Şi iarăşi: „Cel care duce pe alţii în robie trebuie să meargă şi el în robie"; „cine ucide cu sabia trebuie să fie ucis de sabie". Cele patruzeci şi două de luni sunt acelaşi lucru ca o vreme, două vremi şi o jumătate de vreme, trei ani şi jumătate, sau 1260 de zile din Daniel 7 - timpul în care puterea papală urma să persecute pe poporul lui Dumnezeu. Această perioadă, este spus în capitolul precedent, a început cu supremaţia papală, anul 538 d.Hr., şi s-a încheiat în anul 1798. La data aceasta papa a fost făcut prizonier de către armata franceză, puterea papală primind rana de moarte. S-a împlinit astfel prezicerea că cine duce pe alţii în robie, va merge şi el în robie.

În momentul acesta este introdus un alt simbol. Profetul spune: „Apoi am văzut ridicându-se din pământ o altă fiară, care avea două coarne ca ale unui miel" (Apoc. 13,11). Atât apariţia acestei fiare, cât şi modul în care s-a ridicat arată că poporul pe care îl reprezintă nu se aseamănă cu acela reprezentat în simbolurile precedente. Marile împărăţii care au stăpânit lumea au

fost prezentate profetului Daniel ca nişte fiare de pradă ridicându-se atunci când „cele patru vânturi ale cerului au suflat peste marea cea mare" (Dan. 7,2). În Apocalips 17, un înger a explicat că apele reprezintă „popoare, mulţimi, naţiuni şi limbi" (Apoc. 17,15). Vânturile sunt un simbol al luptei. Cele patru vânturi ale cerului suflând pe marea cea mare reprezintă scenele teribile de luptă şi revoluţie prin care împărăţiile au ajuns la putere.

Dar fiara cu coarne ca de miel a fost văzută „ieşind din pământ". În loc să distrugă alte puteri pentru a o întemeia pe a ei, naţiunea reprezentată astfel trebuie să se ridice într-un teritoriu neocupat mai înainte şi să se dezvolte treptat şi paşnic. Nu putea deci să se ridice dintre popoarele în luptă şi frământate din Lumea Veche - acea mare tulburată de „popoare, mulţimi naţiuni şi limbi". Trebuie căutată deci în continentul apusean.

Care naţiune din Lumea Nouă creştea în anul 1798 în putere, având perspectiva puterii şi măreţiei şi atrăgând atenţia lumii? Aplicaţia simbolului nu admite nici o îndoială. O singură naţiune şi numai una împlineşte toate amănuntele acestei profeţii, indicând fără greş spre Statele Unite ale Americii. De parte adesea, ideile sau chiar exact cuvintele profeţiei au fost folosite, fără să fi fost alese, de bărbaţii remarcabili care au descris naşterea, ridicarea şi creşterea acestei naţiuni. Fiara a fost văzută ridicându-se din pământ; şi după traducători, cuvântul profeţiei redat prin „ieşind" însemnează literal „a răsări, a se înălţa ca o plantă". Şi, aşa cum am văzut, naţiunea trebuie să se ridice într-un teritoriu neocupat mai înainte. Un scriitor renumit, descriind ridicarea Statelor Unite, vorbeşte despre „taina ieşirii ei din gol" şi spune: „Ca o sămânţă crescută ne-am dezvoltat într-un imperiu" (G.A. Townsend, The New World Compared With the Old, p.462). O revistă europeană din anul 1850 vorbea despre Statele Unite ca despre un „imperiu minunat, care „se ridică" „în tăcerea pământului, adăugând zilnic la puterea şi mândria ei" (The Dublin Nation).

Edward Everett, într-un discurs cu privire la Peregrini, întemeietorii acestei naţiuni, spunea: „Dacă ar fi căutat un loc retras, inofensiv pentru obscuritatea lui şi singur în singurătatea lui, unde s-ar fi bucurat mica biserică din Leyden de libertate de conştiinţă? Iată regiuni puternice, peste care ei în cuceriri paşnice... au purtat steagurile crucii!" (Vorbire ţinută la Plymouth, Massachusetts, dec.22, 1824, p.11).

„Şi ea avea două coarne ca ale unui Miel". Coarnele ca de miel arată tinereţe, nevinovăţie şi blândeţe, care reprezintă exact caracterul Statelor Unite, arătate profetului ca „ieşind" în anul 1798. Printre creştinii exilaţi care au fugit în America şi au căutat adăpost de persecuţia conducătorilor şi de intoleranţa preoţilor, erau mulţi care s-au hotărât să întemeieze o guvernare pe temelia solidă a libertăţii religioase şi civile. Vederile lor şi-au găsit întruchiparea în Declaraţia de Independenţă, care a stabilit adevărul cel mare că „toţi oamenii sunt creaţi egali" şi înzestraţi cu dreptul inalienabil la „viaţă, libertate şi căutarea fericirii". Iar constituţia a garantat oamenilor dreptul la autoguvernare, dând asigurarea că reprezentanţii aleşi prin votul poporului sunt împuterniciţi şi pot să aplice legea. Libertatea credinţei religioase a fost de asemenea garantată, fiecărui om fiindu-i îngăduit să se închine lui Dumnezeu după glasul conştiinţei lui. Principiile republicane şi cele protestante au devenit principiile fundamentale ale ţării. Aceste principii sunt secretul puterii şi prosperităţii ei. Toţi cei persecutaţi şi asupriţi din întreaga creştinătate s-au îndreptat către această ţară cu interes şi cu nădejde. Milioane de oameni au căutat ţărmurile ei, iar Statele Unite curând au ajuns printre cele mai puternice naţiuni ale pământului.

Dar fiara cu coarne ca de miel „vorbea ca un balaur. Şi folosea toată puterea fiarei dintâi, dinaintea ei şi a făcut pământul şi pe cei ce locuiesc pe el să se închine fiarei dintâi a cărei rană de moarte fusese vindecată... şi a spus celor care locuiesc pe

pământ să facă o icoană fiarei care fusese rănită cu sabia şi trăia" (Apoc. 13,11-14).

Coarnele ca de miel şi glasul de balaur, din punct de vedere simbolic, indică o contradicţie flagrantă dintre mărturisirile şi practicile naţiunii reprezentate în felul acesta. Vorbirea acestei naţiuni reprezintă acţiunile puterilor ei legislative şi juridice. Prin astfel de acţiuni vor fi contrazise principiile liberale şi paşnice pe care le pusese odinioară la temelia politicii ei. Precizarea că va vorbi „ca un balaur" şi va folosi „toată puterea fiarei dintâi" prezice clar dezvoltarea unui spirit de intoleranţă şi persecuţie, pe care l-au dat pe faţă naţiunile reprezentate prin balaurul şi prin fiara care semăna cu un leopard. Iar declaraţia că fiara cu două coarne „a făcut pământul şi pe cei ce locuiesc pe el să se închine fiarei dintâi" arată că autoritatea acestui popor urmează să fie folosită pentru impunerea unei respectări care va constitui un act de omagiu faţă de papalitate.

O astfel de acţiune va fi direct contrară cu principiile acestei guvernări, geniului instituţiilor lor libere, faţă de mărturisirile solemne şi directe din Declaraţia de Independenţă şi din Constituţie. Întemeietorii naţiunii au căutat cu înţelepciune să vegheze împotriva folosirii puterii pământeşti din partea bisericii, care are ca urmare inevitabilă intoleranţa şi persecuţia. Constituţia prevede că „Congresul nu poate da nici o lege care să respecte stabilirea unei religii sau să interzică exercitarea liberă a ei" şi că „nici o probă religioasă să nu fie cerută ca o calificare pentru un serviciu public în Statele Unite". Numai printr-o violare flagrantă a acestor garanţii ale libertăţii naţiunii poate fi impusă o lege religioasă de către autoritatea civilă. De altfel, inconsecvenţa unei asemenea acţiuni nu putea fi mai bine exprimată de cum o exprimă simbolurile: o fiară care are coarne ca de miel - pretinzându-se curată, amabilă şi nevinovată - dar vorbind ca un balaur.

„A spus celor care locuiesc pe pământ să facă un chip fiarei". Aici este prezentată lămurit o formă de guvernare, în

care puterea legislativă aparţine poporului, o dovadă izbitoare că Statele Unite sunt naţiunea arătată în profeţie.

Dar ce este „chipul fiarei" şi cum va fi realizat? Chipul este făcut de fiara cu două coarne şi este un chip făcut fiarei, adică pentru fiară. Mai este numit şi chipul fiarei. Pentru a vedea cu ce se aseamănă chipul şi cum va fi realizat, trebuie să studiem caracteristicile fiarei însăşi - papalitatea.

Atunci când prima biserică a decăzut, depărtându-se de simplitatea Evangheliei, şi a primit riturile şi obiceiurile păgâne, a pierdut Spiritul şi puterea lui Dumnezeu. Dar, pentru a stăpâni totuşi conştiinţele oamenilor, a căutat sprijinul puterii pământeşti. Astfel a rezultat papalitatea, o biserică care a subjugat chiar şi puterea statului şi a folosit-o pentru realizarea planurilor ei, îndeosebi pentru pedepsirea „ereziei". Pentru ca Statele Unite să facă un chip fiarei, puterea religioasă trebuie să stăpânească asupra guvernului civil, astfel încât însăşi autoritatea statului să fie folosită de biserică pentru a-şi ajunge scopurile ei.

Oriunde Biserica a câştigat putere pământească, ea a întrebuinţat-o pentru pedepsirea celor abătuţi de la învăţătura ei. Şi bisericile protestante care au călcat pe urmele Romei, încheind alianţă cu puterile lumeşti, au dat pe faţă aceeaşi dorinţă de a restrânge libertatea de conştiinţă. Un exemplu de felul acesta este dat de persecuţia bisericii Anglicane asupra unor disidenţi, care a durat mult timp. În secolele XVI şi XVII, mii de slujitori care nu s-au supus au fost constrânşi să plece din bisericile lor şi mulţi, atât pastori, cât şi laici au fost supuşi la amendă, închisoare, tortură şi martiriu.

Apostazia a fost aceea care a condus biserica primară să caute ajutor la conducerea civilă şi aceasta a pregătit calea pentru dezvoltarea papalităţii - a fiarei. Pavel spunea: „Va veni lepădarea de credinţă, şi se va descoperi omul fărădelegii" (2 Tes. 2,3). În felul acesta, apostazia în biserică va pregăti calea pentru chipul fiarei.

Biblia spune că înainte de venirea Domnului va exista o stare de decădere religioasă, asemănătoare cu aceea din primele veacuri. „Să ştii că în zilele din urmă vor fi vremuri grele. Căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de bani, lăudăroşi, trufaşi, hulitori, neascultători de părinţi, nemulţumitori, fără evlavie, fără dragoste firească, neînduplecaţi, clevetitori, neînfrânaţi, neîmblânziţi, neiubitori de bine, vânzători, obraznici, îngâmfaţi; iubitori mai mult de plăceri decât iubitori de Dumnezeu; având doar o formă de evlavie dar tăgăduindu-i puterea" (2 Tim. 3,1-5). „Dar Duhul spune lămurit că, în vremurile din urmă, unii se vor lepăda de credinţă, ca să se alipească de duhuri înşelătoare şi de învăţăturile dracilor" (1 Tim. 4,1). Satana va lucra „cu tot felul de minuni, de semne şi puteri mincinoase, şi cu toate amăgirile nelegiuirii; şi toţi aceia care n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiţi vor fi lăsaţi să primească o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună" (2 Tes. 2,9-11). Când se va ajunge la această stare de nelegiuire, vor urma aceleaşi consecinţe ca şi în primele secole.

Marea deosebire dintre doctrinele bisericilor protestante este privită de mulţi ca fiind o dovadă hotărâtoare că niciodată nu se va putea face vreun efort pentru a se asigura o uniformitate forţată. Dar s-a văzut, de-a lungul anilor, în bisericile de credinţă protestantă, un sentiment puternic şi mereu crescând în favoarea unei uniri întemeiate pe puncte comune de doctrină. Pentru a se asigura o astfel de unire, trebuie ca în mod necesar să se renunţe la discutarea subiectelor asupra cărora nu sunt de acord - oricât de importante ar fi din punct de vedere biblic.

Charles Beecher, într-o predică în anul 1846, a afirmat că „lucrarea denominaţiunilor evanghelice protestante s-a dezvoltat pe tot parcursul sub presiunea grozavă a fricii omeneşti; dar trăiesc, se mişcă şi respiră într-o stare de lucruri radical coruptă, făcând apel la orice element josnic al firii lor, pentru a aduce la tăcere adevărul şi pentru a-şi pleca genunchiul înaintea apostaziei. Nu astfel s-au întâmplat lucrurile cu Roma? Nu trăim noi

viaţa ei din nou? Şi ce vedem chiar în faţa noastră? Un alt conciliu general! O adunare mondială! O alianţă evanghelică şi un crez universal!" (Sermon on „The Bible a Sufficient Creed", ţinută la Fort Wayne, Indiana, 22 febr. 1846). Când acest lucru va fi realizat, atunci, în efortul de a asigura o uniformitate totală, va fi numai un pas până la recurgerea la forţă.

Atunci când bisericile principale din Statele Unite se vor uni asupra unor puncte de doctrină care le sunt comune, vor influenţa statul pentru a impune decretele lor şi pentru a susţine instituţiile lor, atunci America protestantă va face un chip al ierarhiei Romei, iar aplicarea de pedepse civile asupra disidenţilor va fi rezultatul inevitabil al acestor acţiuni.

Fiara cu două coarne „va face (va porunci) ca toţi, mici şi mari, bogaţi şi săraci, liberi şi robi, să primească un semn pe mâna dreaptă sau pe frunte: şi nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, dacă nu are semnul sau numele fiarei, sau numărul numelui ei" (Apoc. 13,16.17). Avertizarea îngerului al treilea este: „Dacă se închină cineva fiarei şi chipului ei şi primeşte semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea din vinul neamestecat al mâniei lui Dumnezeu". „Fiara" menţionată în această solie, a cărei închinare este impusă de fiara cu două coarne, este prima, sau fiara care seamănă cu leopardul, din Apocalips 13 - papalitatea. „Chipul fiarei" reprezintă acea formă a protestantismului decăzut care se va dezvolta atunci când bisericile protestante vor căuta ajutorul puterii civile pentru impunerea dogmelor lor. „Semnul fiarei" rămâne să fie definit în viitor.

După avertizarea împotriva închinării la fiară şi la chipul ei, profeţia spune: „Aici sunt cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi credinţa lui Isus". Deoarece aceia care păzesc poruncile lui Dumnezeu sunt puşi în felul acesta în contrast cu aceia care se închină fiarei şi chipului ei şi primesc semnul ei, urmează ca păzirea Legii lui Dumnezeu, pe deoparte, şi călcarea ei, pe de altă parte, să facă deosebirea dintre închinătorii lui Dumnezeu şi închinătorii fiarei.

Caracteristica deosebită a fiarei, precum şi a chipului ei, este călcarea poruncilor lui Dumnezeu. Daniel zice despre cornul cel mic, papalitatea: „se va încumeta să schimbe vremile şi legea" (Dan. 7,25). Iar Pavel numea aceeaşi putere „omul fărădelegii", care urma să se înalţe pe sine mai presus de Dumnezeu. O profeţie este completată de alta. Numai prin schimbarea Legii lui Dumnezeu putea papalitatea să se înalţe mai presus de Dumnezeu; oricine va păstra cu bună ştiinţă Legea, aşa cum a fost ea schimbată, va da cinste supremă acelei puteri prin care s-a făcut schimbarea. Un asemenea act de ascultare de legile papale, va fi un semn de supunere faţă de papa, în locul supunerii faţă de Dumnezeu.

Papalitatea a încercat să schimbe Legea lui Dumnezeu. Porunca a doua, care interzice închinarea la chipuri, a fost scoasă din Lege, iar porunca a patra a fost schimbată în aşa fel, încât să autorizeze păzirea zilei întâia ca sabat, în locul zilei a şaptea. Dar papiştaşii susţin, ca motiv pentru scoaterea poruncii a doua, că aceasta nu este necesară, fiind inclusă în prima poruncă, şi că ei dau Legii înţelesul exact pe care Dumnezeu l-a intenţionat. Dar aceasta nu este schimbarea prezisă de profet. Profeţia vorbeşte despre o schimbare intenţionată, deliberată: „Ea se va încumeta să schimbe vremile şi Legea". Schimbarea poruncii a patra împlineşte exact profeţia. Pentru aceasta, singura autoritate invocată este aceea a bisericii. Aici, puterea papală se ridică pe faţă mai presus de Dumnezeu.

În timp ce adevăraţii închinători ai lui Dumnezeu se vor deosebi prin păzirea poruncii a patra - pentru că ea este semnul puterii Sale creatoare şi dovada dreptului Său de a pretinde omului ascultarea şi închinarea - închinătorii fiarei se vor caracteriza prin eforturile lor de a desfiinţa Ziua de amintire a Creatorului şi a înălţa instituţia Romei. Tocmai în susţinerea duminicii şi-a rostit papalitatea primele ei pretenţii arogante (vezi notele suplimentare) şi primul ei apel la puterea statului a fost pentru a impune păzirea duminicii ca „Ziua Domnului". Dar Biblia arată

către ziua a şaptea, şi nu către ziua întâia, ca fiind ziua Domnului. Hristos a spus: „Fiul omului este Domn chiar şi al Sabatului". Porunca a patra spune clar: „Ziua a şaptea este Sabatul Domnului". Iar prin profetul Isaia, Domnul o numeşte ca fiind „Ziua Mea cea sfântă" (Marcu 2,28; Is. 58,13).

Susţinerea atât de des folosită că Hristos a schimbat Sabatul este dezaprobată de cuvintele categorice ale Domnului Hristos. În predica de pe munte El a zis: „Să nu credeţi că am venit să stric Legea sau proorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc. Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece cerul şi pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile. Aşa că, oricine va strica una din cele mai mici din aceste porunci, şi va învăţa pe oameni aşa, va fi chemat cel mai mic în Împărăţia cerurilor; dar oricine le va păzi, şi va învăţa pe alţii să le păzească, va fi chemat mare în Împărăţia cerurilor" (Matei 5,17-19).

Este un fapt în general admis de către protestanţi că Scripturile nu oferă nici o autoritate pentru schimbarea Sabatului. Acest lucru este clar arătat în publicaţiile editate de Societatea Americană de Tractate şi de American Sunday School Union. Una din aceste lucrări recunoaşte „tăcerea totală a Noului Testament cu privire la o poruncă clară în favoarea Sabatului (Duminica, ziua întâi a săptămânii) sau a unor reguli precise pentru păzirea ei" (George Elliot, The Abiding Sabbath, p.184).

Un altul spune: „Până la moartea lui Hristos, nu s-a făcut nici o schimbare cu privire la această zi; şi, atât cât ne arată rapoartele, ei (apostolii) n-au... dat nici o poruncă lămurită care să încurajeze părăsirea Sabatului zilei a şaptea şi păzirea lui în prima zi a săptămânii" (A.E.Waffle, The Lord's Day, p.186-188).

Romano-catolicii recunosc că schimbarea Sabatului a fost făcută de biserica lor şi declară că protestanţii, prin păzirea duminicii, recunosc puterea ei. În Catholic Catechism of Cristian Religion, într-un răspuns la întrebarea care zi trebuie să fie ţinută, potrivit poruncii a patra din Decalog, se face această de-

claraţie: „În legea veche, Sâmbăta a fost ziua sfinţită; dar biserica, învăţată de Isus Hristos şi dirijată de Duhul lui Dumnezeu, a înlocuit Sâmbăta cu duminica; aşa că acum noi sfinţim ziua întâia, şi nu a şaptea. Duminica înseamnă şi este acum Ziua Domnului".

Ca semn al autorităţii Bisericii Catolice, scriitorii papistaşi citează: „chiar actul schimbării Sabatului în duminică, pe care protestanţii îl admit... deoarece prin păzirea duminicii ei recunosc bisericii puterea de a rândui sărbători şi de a impune păzirea lor" (Henry Tuberville, An Abridgment of the Cristian Doctrine, p.58). Ce este atunci schimbarea Sabatului, decât semnul sau dovada autorităţii Bisericii Romane, „semnul fiarei"?

Biserica Romano-Catolică nu a renunţat la pretenţia ei de supremaţie; şi când lumea şi bisericile protestante acceptă un Sabat creat de ea, în timp ce leapădă Sabatul biblic, ei admit în realitate această încumetare. Ei îşi pot întemeia schimbarea pe autoritatea tradiţiei şi pe aceea a sfinţilor părinţi; dar, făcând lucrul acesta, ei trec cu vederea însuşi principiul care-i desparte de Roma - şi anume „Biblia şi numai Biblia, este religia protestanţilor". Papistaşii pot vedea că se amăgesc atunci când închid ochii cu bună ştiinţă la faptele în cauză. Pe măsură ce mişcarea pentru impunerea duminicii capătă simpatie, ei se bucură, fiind siguri că aceasta va aduce în curând întreaga lume protestantă sub steagul Romei.

Romaniştii declară că „păzirea duminicii de către protestanţi este un omagiu pe care ei îl aduc fără voia lor autorităţii Bisericii (Catolice) (Mgr. Segur, Plain Talk About the Protestantism of Today, p.213). Impunerea păzirii duminicii din partea bisericilor protestante este o impunere a închinării la papalitate - la fiară. Aceia care, înţelegând cerinţele poruncii a patra, aleg să păzească sabatul cel fals în locul celui adevărat aduc prin aceasta închinare acelei puteri prin care a fost poruncită. Însă, chiar prin actul impunerii unei datorii religioase de către puterea civilă, bisericile vor face un chip fiarei; de aceea, impunerea

păzirii duminicii în Statele Unite va fi o impunere a închinării la fiară şi la chipul ei.

Dar creştinii din generaţiile trecute au păzit duminica, crezând că făcând astfel ei păzesc Sabatul biblic. Şi astăzi mai există creştini adevăraţi în fiecare biserică, inclusiv în cea Romano-Catolică, care cred cu sinceritate că duminica este Sabatul rânduit de Dumnezeu. Dumnezeu primeşte sinceritatea scopului lor şi integritatea lor înaintea Lui. Dar atunci când păzirea duminicii va fi impusă prin lege, iar lumea va fi lămurită cu privire la obligaţia Sabatului celui adevărat, atunci toţi aceia care vor călca porunca lui Dumnezeu, pentru a asculta de un precept care nu are o autoritate mai înaltă decât aceea a Romei, vor onora prin aceasta papalitatea mai presus de Dumnezeu. Ei aduc cinstire Romei şi puterii care impune instituţia rânduită de Roma, închinându-se fiarei şi chipului ei. Când oamenii leapădă instituţia pe care Dumnezeu a declarat-o ca fiind semnul autorităţii Sale şi cinstesc în locul ei ceea ce Roma a ales ca semn al supremaţiei ei, prin aceasta ei aleg semnul supunerii faţă de Roma - semnul fiarei. Şi lucrul acesta nu se va produce până când problema nu va fi pusă lămurit înaintea poporului, iar oamenii vor fi aduşi să aleagă între poruncile lui Dumnezeu şi poruncile oamenilor, iar aceia care continuă în nelegiuire vor primi „semnul fiarei".

Cea mai înfricoşată ameninţare adresată vreodată muritorilor este cuprinsă în a treia solie îngerească. Trebuie că este un păcat groaznic acela care atrage mânia lui Dumnezeu neamestecată cu milă. Oamenii nu trebuie să fie lăsaţi în întuneric cu privire la această problemă importantă; avertizarea împotriva acestui păcat trebuie dată lumii înainte de venirea judecăţilor lui Dumnezeu, pentru ca toţi să cunoască ce îi aşteaptă şi să aibă posibilitatea de scăpare. Profetul declară că primul înger îşi face cunoscută vestirea „fiecărei naţiuni, neam, limbă şi popor". Avertizarea îngerului al treilea, care face parte din aceeaşi întreită solie îngerească, trebuie să fie larg răspân-

dită. În profeţie este prezentată ca fiind vestită cu glas tare de un înger zburând prin mijlcul cerului, care va atrage atenţia lumii (vezi note suplimentare).

Toată creştinătatea se va împărţi în două clase cu privire la această problemă - aceia care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi credinţa lui Isus, şi aceia care se închină fiarei şi chipului ei şi primesc semnul ei. Cu toate că biserica şi statul îşi vor uni puterea pentru a constrânge pe ,,toţi, mici şi mari, bogaţi şi săraci, liberi şi robi" (Apoc. 13,16) ca să primească „semnul fiarei", poporul lui Dumnezeu nu-l va primi. Profetul de pe Patmos îi vede cum ,,au câştigat biruinţa asupra fiarei şi asupra chipului ei, asupra semnului ei şi asupra numărului numelui ei, stând pe marea de sticlă, cu alăutele lui Dumnezeu în mână", cântând cântarea lui Moise şi a Mielului" (Apoc. 15,2-3).

O lucrare de reformă

Lucrarea de reformă a Sabatului, care urma să fie adusă la îndeplinire în zilele de pe urmă este prezisă în proorocia lui Isaia: „Aşa vorbeşte Domnul: 'Păziţi ce este drept, şi faceţi ce este bine; căci mântuirea Mea este aproape să vină, şi neprihănirea Mea este aproape să se arate. Ferice de omul care face lucrul acesta, şi de fiul omului care rămâne statornic în el, păzind Sabatul, ca să nu-l pângărească, şi stăpânindu-şi mâna ca să nu facă nici un rău! Şi pe străinii, care se vor lipi de Domnul ca să-I slujească, şi să iubească Numele Domnului, pentru ca să fie slujitorii Lui, şi pe toţi cei ce vor păzi Sabatul, ca să nu-l pângărească, şi vor stărui în legământul Meu, îi voi aduce la muntele Meu cel sfânt, şi-i voi umplea de veselie în Casa Mea de rugăciune'" (Isaia 56,1.2.6.7).

Aceste cuvinte îşi au aplicarea în era creştină, aşa cum este arătat în context: „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu, care strânge pe cei risipiţi ai lui Israel: 'Voi mai strânge şi alte popoare la cei strânşi acum din el'" (vers.8). Aici este prezisă adunarea Neamurilor de către Evanghelie şi o binecuvântare este pronunţată asupra acelora care cinstesc Sabatul. În felul acesta, obli-

gativitatea păzirii poruncii a patra se extinde dincolo de răstignirea, învierea şi înălţarea lui Hristos, până în timpul în care slujitorii Săi urmau să predice tuturor popoarelor vestea cea bună.

Domnul porunceşte prin acelaşi profet: „Înveleşte această mărturie, pecetluieşte această descoperire, între ucenicii Mei" (Is. 8,16). Sigiliul Legii lui Dumnezeu se găseşte în porunca a patra. Dintre toate Cele Zece Porunci, numai aceasta scoate în evidenţă numele şi titlul Legiuitorului. Ea Îl declară a fi Creatorul cerului şi al pământului şi în felul acesta arată cerinţele Sale cu privire la respect şi închinare mai presus de toţi ceilalţi. În afară de această poruncă, nu mai este nici una în Decalog care să arate prin a cui autoritate a fost dată Legea. Când Sabatul a fost schimbat de puterea papală, sigiliul a fost scos din Lege. Ucenicii lui Isus sunt chemaţi să-l reabiliteze prin ridicarea Sabatului poruncii a patra la poziţia lui legitimă, ca memorial al Creatorului şi ca semn al autorităţii Sale.

„La Lege şi la mărturie". Când doctrine şi teorii contradictorii abundă, Legea lui Dumnezeu este măsura fără greş prin care sunt puse la probă toate părerile, doctrinele şi teoriile. Profetul zice: „Dacă nu vor vorbi aşa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta" (vers.20).

Şi din nou este dată porunca: „Strigă în gura mare, nu te opri! Înalţă-ţi glasul ca o trâmbiţă, şi vesteşte poporului Meu nelegiuirile lui, casei lui Iacov păcatele ei!" Nu lumea păcătoasă, ci aceia pe care Domnul îi arată ca fiind „Poporul Meu" trebuie să fie mustraţi pentru nelegiuirile lor. El declară mai departe: „În toate zilele Mă întreabă, şi vor să afle căile Mele, ca un neam, care ar fi înfăptuit neprihănirea, şi n-ar fi părăsit Legea Dumnezeului său" (Is. 58,1.2). Aici este scoasă în evidenţă o clasă de oameni care se socotesc drepţi şi în aparenţă dau pe faţă un mare interes pentru slujirea lui Dumnezeu; dar mustrarea solemnă şi categorică a Cercetătorului inimilor îi dovedeşte ca pe unii care calcă în picioare poruncile divine.

Profetul arată în felul acesta către rânduiala care a fost uitată: „Ai tăi vor zidi iarăşi pe dărâmăturile de mai înainte, vei ridica din nou temeliile străbune; vei fi numit 'Dregător de spărturi'. 'Cel ce drege drumurile, şi face ţara cu putinţă de locuit'. Dacă îţi vei opri piciorul în ziua Sabatului, ca să nu-ţi faci gusturile tale în ziua Mea cea sfântă; dacă Sabatul va fi desfătarea ta, ca să sfinţeşti pe Domnul, slăvindu-L, şi dacă-L vei cinsti, neurmând căile tale, neîndeletnicindu-te cu treburile tale şi nedându-te la flecării, atunci te vei putea desfăta în Domnul" (vers. 12-14). Această profeţie se aplică şi timpului nostru. O spărtură a fost făcută în Legea lui Dumnezeu atunci când Sabatul a fost schimbat de către puterea Romei. Dar a venit timpul ca această instituţie divină să fie restabilită. Spărtura trebuie refăcută, iar temelia multor generaţii să fie reclădită.

Sfinţit prin odihna şi binecuvântarea Creatorului, Sabatul a fost ţinut de Adam, în nevinovăţia sa din Edenul sfânt; de Adam cel căzut şi pocăit, atunci când a fost alungat din starea lui fericită. A fost ţinut de toţi patriarhii, de la Abel până la Noe cel neprihănit, la Avraam şi la Iacov. Când poporul ales era în robia Egiptului, mulţi, în mijlocul idolatriei care predomina, au pierdut cunoaşterea Legii lui Dumnezeu; dar când Domnul a liberat pe Israel, El a vestit Legea Sa într-o măreţie înfricoşată adunării poporului ca să-I cunoască voia, să se teamă şi să asculte de El pe vecie.

Din ziua aceea şi până astăzi, cunoaşterea Legii lui Dumnezeu a fost păstrată pe pământ, iar Sabatul poruncii a patra a fost ţinut. Cu toate că „omul fărădelegii" a reuşit să calce în picioare ziua sfântă a lui Dumnezeu, chiar şi în timpul supremaţiei lui în locuri tăinuite au fost ascunse suflete credincioase care i-au dat cinstire. Din timpul Reformaţiunii au existat unii în toate generaţiile care au respectat păzirea lui. Chiar dacă adesea au făcut lucrul acesta în mijlocul persecuţiei, a fost dată o mărturie permanentă cu privire la per-

petuitatea Legii lui Dumnezeu şi a obligaţiei sfinte faţă de Sabatul Creaţiunii.

Aceste adevăruri, aşa cum au fost prezentate în Apocalips 14, în legătură cu „Evanghelia veşnică", vor deosebi biserica lui Hristos la vremea venirii Sale. Căci ca rezultat, întreita solie îngerească spune: „Aici sunt cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi credinţa lui Isus". Această solie este ultima care va fi dată înainte de venirea Domnului. Îndată după proclamarea ei, „Fiul omului este văzut de profet venind în slavă pentru a culege secerişul pământului.

Aceia care au primit lumina privitoare la sanctuar şi la imutabilitatea Legii lui Dumnezeu s-au umplut de bucurie şi de uimire când au văzut frumuseţea şi armonia sistemului de adevăruri care s-a deschis înţelegerii lor. Ei doreau ca această lumină, care li se părea atât de preţioasă, să o împărtăşească tuturor creştinilor şi nu puteau decât să creadă că va fi primită cu bucurie. Dar adevărurile care aveau să-i pună în conflict cu lumea n-au fost primite de mulţi dintre aceia care se pretindeau urmaşi ai lui Hristos. Ascultarea de porunca a patra cerea o jertfă de la care marea majoritate s-a dat înapoi.

Când erau prezentate cerinţele Sabatului, mulţi judecau din punct de vedere omenesc. Ei spuneau: „Totdeauna am ţinut duminica, au ţinut-o şi părinţii noştri şi mulţi oameni buni şi evlavioşi au ţinut-o fericiţi până la moarte. Dacă ei au avut dreptate, şi noi avem. Păzirea acestui Sabat nou ne va scoate din armonie cu lumea şi nu vom mai avea nici o influenţă asupra ei. Ce poate nădăjdui să realizeze o grupă mică de păzitori ai zilei a şaptea, în faţa lumii întregi care sărbătoreşte duminica?" Prin argumente asemănătoare au încercat şi iudeii să justifice lepădarea lui Hristos. Părinţii lor fuseseră primiţi de Dumnezeu prin prezentarea jertfelor şi de ce n-ar putea şi copiii lor să găsească mântuirea urmând aceeaşi cale? Tot astfel şi în zilele lui Luther, papistaşii socoteau că adevăraţii

creştini au murit în credinţa catolică şi deci acea religie este îndestulătoare pentru mântuire. Raţionamente ca acestea se vor dovedi o adevărată piedică în calea oricărei înaintări în credinţa şi practica religioasă.

Mulţi susţineau că păzirea duminicii fusese o doctrină întemeiată şi un obicei foarte răspândit în biserică timp de multe veacuri. Împotriva acestui argument s-a arătat că Sabatul şi păzirea lui era mult mai vechi şi mult mai răspândit, tot atât de vechi cât lumea, şi purta aprobarea îngerilor şi a lui Dumnezeu. Deja atunci când au fost puse temeliile pământului, când stelele dimineţii au cântat şi toţi fiii lui Dumnezeu au strigat de bucurie, atunci a fost pusă temelia Sabatului (Iov 38,6.7; Gen. 2,1-3). În mod îndreptăţit deci, această instituţie cere respectul nostru; n-a fost rânduită de o autoritate omenească şi nu se sprijineşte pe nici o tradiţie omenească; a fost întemeiată de Cel Vechi de zile şi poruncită de Cuvântul Său cel veşnic.

Atunci când atenţia oamenilor a fost atrasă asupra subiectului reformei Sabatului, slujitorii populari au denaturat Cuvântul lui Dumnezeu, interpretând mărturia lui astfel încât să liniştească minţile întrebătoare. Iar cei care nu cercetau Scripturile pentru ei s-au mulţumit să primească concluziile care erau în armonie cu dorinţele lor. Prin argumente, prin falsificări, prin tradiţiile părinţilor şi prin autoritatea bisericii, mulţi au încercat să se împotrivească adevărului; apărătorii lui au fost conduşi la Biblie pentru a apăra validitatea poruncii a patra. Oamenii umili, înzestraţi numai cu Cuvântul adevărului, au respins atacurile celor învăţaţi care, cu surpriză şi mânie, au constatat că falsificarea lor era fără putere împotriva judecăţii simple şi deschise a oamenilor care erau versaţi în Scripturi mai mult decât în subtilităţile scolastice.

În lipsa mărturiilor Bibliei în favoarea lor, mulţi stăruiau cu o perseverenţă neobosită, uitând cum acelaşi raţionament fusese folosit împotriva lui Hristos şi a apostolilor: „Pentru ce mai

marii noştri nu înţeleg problema Sabatului? Doar puţini cred ca voi. Nu se poate ca voi să aveţi dreptate şi toţi bărbaţii învăţaţi din lume să fie greşiţi".

Pentru a respinge aceste argumente, nu era nevoie decât să citeze învăţăturile Scripturii şi istoria procedeelor lui Dumnezeu cu poporul Său din toate veacurile. Dumnezeu lucrează prin aceia care aud şi ascultă de glasul Său, prin aceia care vor vorbi, dacă va fi nevoie, adevăruri nepopulare, prin aceia care nu se tem să mustre păcatele zilei. Motivul pentru care El nu alege prea ades oameni învăţaţi şi din poziţii înalte, ca să iniţieze mişcări de reformă, este că ei se încred în crezurile lor, în teoriile şi în sistemele lor teologice şi simt că nu au nevoie să fie învăţaţi de Dumnezeu. Numai aceia care au o legătură personală cu Izvorul înţelepciunii pot înţelege sau explica Scripturile. Oamenii care au mai puţin din învăţătura şcolilor sunt adesea chemaţi să vestească adevărul, nu pentru că sunt neînvăţaţi, ci pentru că nu sunt prea mulţumiţi de ei înşişi şi pot fi învăţaţi de Dumnezeu. Ei învaţă în şcoala lui Hristos, iar umilinţa şi ascultarea îi fac mari. Încredinţându-le cunoaşterea adevărului Său, Dumnezeu le acordă o cinste, în comparaţie cu care onoarea pământească şi mărirea omenească sunt fără valoare.

Majoritatea adventiştilor au lepădat adevărurile privitoare la Sanctuar şi la Legea lui Dumnezeu şi mulţi au renunţat chiar şi la credinţa lor în mişcarea adventă, adoptând concepţii nesănătoase şi contradictorii cu privire la profeţiile care se aplicau acestei lucrări. Unii au fost duşi în rătăcire din cauza repetatelor fixări de date ale venirii lui Hristos. Lumina care strălucea acum asupra subiectului Sanctuarului ar fi trebuit să le arate că nici o perioadă profetică nu se întinde până la a doua venire, că timpul precis al venirii Sale nu este prezis. Dar, întorcând spatele luminii, au continuat să stabilească dată după dată pentru venirea Domnului şi tot de atâtea ori au fost dezamăgiţi.

Când biserica din Tesalonic a primit vederi rătăcite cu privire la venirea lui Hristos, apostolul Pavel i-a sfătuit să probeze nădejdile şi aşteptările lor cu grijă prin Cuvântul lui Dumnezeu. El le-a îndreptat privirea către profeţiile ce descopereau evenimentele care aveau loc înainte ca Hristos să vină şi le-a arătat că nu aveau nici un temei să-L aştepte în zilele lor. „Nimeni să nu vă amăgească în vreun fel" (2 Tes. 2,3) sunt cuvintele avertizării lui. Dacă şi-ar fi îngăduit aşteptări care nu erau aprobate de Scripturi, ar fi fost duşi pe un drum greşit de acţiune; dezamăgirea urma să-i expună dispreţului necredincioşilor şi aveau să fie în primejdia căderii în descurajare şi ispitiţi să se îndoiască de adevărurile esenţiale pentru mântuirea lor. Îndemnul apostolului către Tesaloniceni conţine o lecţie importantă pentru aceia care trăiesc în zilele de pe urmă. Mulţi adventişti au socotit că, dacă nu-şi pot fixa credinţa lor pe un timp precis al venirii Domnului, atunci nu vor fi zeloşi şi stăruitori în lucrarea de pregătire. Însă, când nădejdile lor au fost excitate mereu şi mereu numai pentru a fi nimicite, credinţa lor a primit o aşa lovitură, încât au ajuns în imposibilitate de a mai fi impresionaţi de marile adevăruri ale profeţiei.

Predicarea unui timp precis pentru judecată, în vestirea primei solii, a fost poruncită de Dumnezeu. Calcularea perioadelor profetice pe care s-a întemeiat solia aceea şi fixarea încheierii celor 2300 de zile în toamna anului 1844 a fost discreditată. Eforturi repetate de a găsi date noi, pentru începutul şi încheierea perioadelor profetice, împreună cu judecata nesănătoasă pentru a susţine aceste poziţii nu numai că a îndepărtat minţile de la adevărul prezent, dar a aruncat dispreţ asupra tuturor eforturilor de a explica profeţiile. Cu cât se stabileşte mai des un timp pentru a doua venire şi cu cât acesta este mai mult predicat, cu atât mai bine se slujesc planurile Satanei. După ce timpul a trecut, el a provocat batjocura şi dispreţul asupra apărătorilor lui şi în felul acesta a aruncat ocara asupra marii mişcări advente din anii 1843 şi 1844. Aceia care stăruiesc în această rătăcire vor stabili

până la urmă o dată prea îndepărtată în viitor pentru venirea lui Hristos. În felul acesta vor fi făcuţi să se bazeze pe o siguranţă falsă şi mulţi nu se vor trezi la realitate decât atunci când va fi prea târziu.

Istoria Israelului din vechime este o ilustrare izbitoare pentru experienţa trecută a poporului advent. Dumnezeu a condus pe poporul Său în mişcarea adventă, aşa cum a condus pe copiii lui Israel din Egipt. În timpul marii dezamăgiri, credinţa lor a fost încercată aşa cum a fost a evreilor la Marea Roşie. Dacă ei şi-ar fi pus încrederea în mâna călăuzitoare care fusese cu ei în experienţa lor trecută, ar fi văzut salvarea lui Dumnezeu. Dacă toţi aceia care au lucrat uniţi în lucrarea din anul 1844 ar fi primit solia îngerului al treilea şi ar fi vestit-o în puterea Duhului Sfânt, Domnul ar fi lucrat cu putere împreună cu eforturile lor. Un potop de lumină ar fi fost revărsat asupra lumii. Cu ani mai înainte, locuitorii pământului ar fi fost avertizaţi, încheierea lucrării ar fi fost terminată, iar Hristos ar fi venit pentru mântuirea poporului Său.

N-a fost voia lui Dumnezeu ca Israel să rătăcească patruzeci de ani în pustie; El dorea să-i ducă direct în ţara Canaanului şi să-i împământenească acolo, ca un popor sfânt şi fericit. Dar „n-au putut intra din cauza necredinţei" (Evrei 3,19). Din cauza abaterii şi a apostaziei, au pierit în pustie şi alţii au fost chemaţi să intre în ţara făgăduită. La fel, n-a fost voia lui Dumnezeu ca venirea lui Hristos să fie amânată atâta vreme, iar poporul Său să rămână atâţia ani în această lume a păcatului şi durerii. Dar necredinţa i-a despărţit de Dumnezeu. Pentru că au refuzat să facă lucrarea pe care El le-o dăduse, alţii au fost chemaţi să vestească solia. Din milă faţă de lume, Hristos Îşi amână venirea, pntru ca păcătoşii să aibă ocazia să audă avertizarea şi să găsească în El un scut înainte de a se revărsa mânia lui Dumnezeu.

Acum, ca şi în primele veacuri, prezentarea unui adevăr care mustră păcatele şi rătăcirile timpului va trezi împotrivire: „Căci

oricine face răul, urăşte lumina, şi nu vine la lumină, ca să nu i se vădească faptele" (Ioan 3,20). Când oamenii văd că nu-şi pot menţine poziţia cu ajutorul Scripturilor, mulţi se hotărăsc să o susţină cu orice risc şi cu un spirit de răutate, atacă motivele şi caracterul acelora care stau în apărarea unui adevăr nepopular. Acelaşi procedeu a fost urmat în toate veacurile. Ilie a fost declarat cel care nenoroceşte pe Israel, Ieremia a fost socotit trădător, Pavel, un profanator al templului. Din zilele acelea şi până astăzi, aceia care au vrut să rămână credincioşi adevărului au fost denunţaţi ca răzvrătiţi, eretici sau dezbinători. Mulţimile care sunt prea necredincioase pentru a primi Cuvântul cel sigur al profeţiei vor primi cu o credulitate indiscutabilă o acuzaţie împotriva acelora care îndrăznesc să mustre păcatele zilei. Acest spirit se va dezvolta din ce în ce mai mult. Iar Biblia învaţă lămurit că se apropie o vreme când legile statului vor fi atât de mult în conflict cu Legea lui Dumnezeu, încât oricine va voi să asculte de toate preceptele divine va trebui să facă faţă acuzaţiei şi pedepsei ca un răufăcător.

Văzând toate acestea, care este datoria vestitorului adevărului? Va ajunge oare la concluzia că adevărul n-ar trebui să fie prezentat, din moment ce singurul efect al lui este să trezească pe oameni, să fugă sau să reziste în faţa cerinţelor lui? Nu, el nu are nici un motiv temeinic să reţină mărturia Cuvântului lui Dumnezeu, pentru că provoacă împotrivire, precum nu au avut nici primii reformatori. Mărturisirea de credinţă făcută de sfinţi şi de martiri a fost scrisă pentru folosul generaţiilor care au urmat. Acele exemple vii de sfinţenie şi de integritate statornică ne-au fost lăsate pentru a inspira curaj acelora care acum sunt chemaţi să stea ca martori pentru Dumnezeu. Ei au primit harul şi adevărul, nu numai pentru ei, ci ca prin ei cunoaşterea de Dumnezeu să lumineze întreg pământul. A dat Dumnezeu lumină slujitorilor Săi în această generaţie? Atunci ei trebuie să o lase să lumineze în lume.

În vechime, Dumnezeu a spus unei persoane care vorbea în numele Său: „Dar casa lui Israel nu va voi să te asculte, pentru că nu vrea să M-asculte; ci să le spui cuvintele Mele, fie că vor asculta, fie că nu vor asculta" (Ezech. 3,7; 2,7). Slujitorului lui Dumnezeu din acest timp îi este dată porunca: „Înalţă-ţi glasul ca o trâmbiţă, şi arată poporului Meu nelegiuirile lui şi casei lui Iacov păcatele ei".

Pe măsura ocaziilor pe care le au, toţi aceia care au primit lumina adevărului se găsesc sub aceeaşi solemnă şi înfricoşată răspundere cum a fost profetul lui Israel, căruia Cuvântul Domnului i-a spus: „Acum, fiul omului te-am pus străjer peste casa lui Israel. Tu trebuie să asculţi Cuvântul care iese din gura Mea, şi să-i înştiinţezi din partea Mea. Când zic celui rău: 'Răule, vei muri negreşit!' şi tu nu-i spui, ca să-l întorci de la calea lui cea rea, răul acela va muri în nelegiuirea lui, dar sângele lui îl voi cere din mâna ta. Dar dacă vei înştiinţa pe cel rău, ca să se întoarcă de la calea lui, şi el nu se va întoarce, va muri în nelegiuirea lui, dar tu îţi vei mântui sufletul" (Ezech. 33,7-9).

Piedica cea mare în primirea şi vestirea adevărului este faptul că aceasta implică neplăceri şi batjocură. Acesta este singurul argument împotriva adevărului, pe care apărătorii lui nu l-au putut contrazice. Dar lucrul acesta n-a făcut pe adevăraţii urmaşi ai lui Hristos să se clatine. Ei nu aşteaptă ca adevărul să devină popular. Fiind convinşi de datoria lor, ei primesc de bună voie crucea pe care apostolul Pavel o socotea că „încercările noastre uşoare de o clipă, lucrează pentru noi o greutate veşnică de slavă"; împreună cu cel din vechime care „socotea ocara lui Hristos o mai mare bogăţie decât comorile Egiptului" (2 Cor. 4,17; Evrei 11,26).

Oricare ar fi mărturisirea lor, aceia care slujesc lumii în inima lor lucrează din interes, şi nu din principiu, în lucrările religioase. Trebuie să alegem dreptatea pentru că este drept şi să lăsăm urmările pe seama lui Dumnezeu. Bărbaţilor de principiu, de credinţă şi de curaj, lumea le este în mare măsură îndatorată

pentru reformele ei cele mari. Prin astfel de oameni trebuie dusă mai departe lucrarea de reformă pentru timpul acesta.

Aşa zice Domnul: „Ascultaţi-Mă voi care cunoaşteţi neprihănirea, popor, care ai în inimă Legea Mea! Nu te teme de ocara oamenilor, şi nu tremura de ocările lor. Căci îi va mânca molia ca pe o haină, şi-i va roade viermele cum roade lâna; dar neprihănirea Mea va dăinui în veci, şi mântuirea Mea se va întinde din veac în veac“ (Is. 51,7.8).

Capitolul 27

Redeşteptări moderne

Pretutindeni unde Cuvântul lui Dumnezeu a fost predicat cu credincioşie, rezultatele care au urmat au atestat originea lui divină. Duhul lui Dumnezeu a însoţit solia slujitorilor Săi, iar cuvântul a avut putere. Păcătoşii şi-au simţit conştiinţa trezită. „Lumina care luminează pe orice om venind în lume" a iluminat încăperile ascunse ale sufletului lor, iar lucrurile acoperite de întuneric au fost date pe faţă. Convingerea adâncă a pus stăpânire pe minţile şi pe inimile lor. Au fost convinşi cu privire la păcat, la neprihănire şi judecata viitoare. Au avut un simţământ al dreptăţii lui Iehova şi au simţit groază de a se arăta în vinovăţia şi necurăţia lor în faţa Cercetătorului inimilor. În întristarea lor au strigat: „Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?" Când crucea de pe Calvar, cu jertfa ei infinită pentru păcatele oamenilor, a fost descoperită, ei au văzut că nimic altceva în afară de meritele lui Hristos nu putea fi îndestulător pentru ispăşirea nelegiuirilor lor; numai aceasta putea împăca pe om cu Dumnezeu. Cu credinţă şi cu umilinţă au primit pe Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. Prin sângele lui Hristos au primit iertarea păcatelor din trecut.

Aceste suflete au adus roade vrednice de pocăinţă. Ei au crezut şi au fost botezaţi şi apoi s-au ridicat să meargă într-o viaţă nouă făpturi noi în Hristos Isus; nu pentru a se modela după poftele de mai înainte, ci prin credinţa în Fiul lui Dumnezeu să calce pe urmele Sale, să reflecte caracterul Său şi să se curăţească, după cum El Însuşi este curat. Lucrurile pe care odinioară le urau acum le iubeau, iar lucrurile pe care odată le iubeau acum le urau. Cel mândru şi încrezut în sine a devenit blând şi umil cu inima. Cel arogant şi înfumurat a devenit serios şi modest. Cel profan a devenit respectuos, iar beţivul a devenit sobru şi desfrânatul a devenit curat. Modele deşarte ale lumii au fost părăsite. Creştinii căutau nu „podoaba de afară care stă în împletirea părului şi în purtarea de aur sau în îmbrăcămintea hainelor, ci... omul ascuns al inimii, în curăţia nepieritoare a unui duh blând şi liniştit, care este de mare preţ înaintea lui Dumnezeu“ (1 Petru 3,3.4).

Redeşteptările au adus o adâncă cercetare a inimii şi umilinţă. Ele s-au caracterizat prin apeluri solemne către păcătoşi, pline de milă pentru cei răscumpăraţi prin sângele lui Hristos. Bărbaţi şi femei se rugau şi se luptau cu Dumnezeu în rugăciunea pentru mântuirea sufletelor. Roadele acestor reînviorări se vedeau în sufletele care nu se dădeau înapoi de la lepădare de sine şi sacrificiu, ci se bucurau că erau socotite vrednice să sufere ocară şi necaz pentru Hristos. Oamenii vedeau o transformare în viaţa acelora care mărturiseau numele lui Isus. Societatea era câştigată prin influenţa lor. Ei adunau cu Hristos şi semănau în Duhul pentru a culege viaţa veşnică. Despre ei se putea spune: „Întristarea aceasta a dus la pocăinţă... când întristarea este după voia lui Dumnezeu, aduce o pocăinţă care duce la mântuire şi de care cineva nu se căieşte niciodată; pe când întristarea lumii aduce moartea. Căci, uite, tocmai întristarea aceasta a voastră după voia lui Dumnezeu, ce frământare a trezit în voi! Şi ce cuvinte de dezvinovăţire! Ce mânie! Ce frică! Ce dorinţă aprinsă! Ce râvnă! Ce pedeapsă! În toate voi aţi arătat că sunteţi curaţi în privinţa aceasta“ (2 Cor. 7,9-11).

Acesta este rezultatul lucrării Duhului lui Dumnezeu. Nu există nici o dovadă de adevărată pocăinţă dacă nu se vede o reformă. Dacă dă zălogul înapoi, dacă restituie ceea ce a furat, dacă îşi mărturiseşte păcatele şi iubeşte pe Dumnezeu şi pe aproapele, păcătosul poate fi sigur că a găsit pacea cu Dumnezeu. Acestea erau efectele care se vedeau în anii dintâi care au urmat trezirii religioase. Şi, judecaţi după roadele lor, căpătaseră confirmarea că erau binecuvântaţi de Dumnezeu în salvarea oamenilor şi înălţarea omenirii.

Dar multe dintre redeşteptările timpurilor moderne au dat pe faţă un contrast categoric faţă de acele manifestări de har divin care au însoţit, în zilele din vechime, lucrările slujitorilor lui Dumnezeu. Este adevărat că, atunci când se deşteaptă un interes mare, mulţi pretind a fi pocăiţi, iar bisericile se umplu. Cu toate acestea, rezultatele nu sunt o garanţie că credinţa a adus şi o creştere corespunzătoare a unei adevărate vieţi spirituale. Lumina care arde pentru o vreme moare repede, lăsând ca întunericul să devină mai adânc decât înainte.

Redeşteptările populare sunt prea adesea conduse prin apeluri la imaginaţie, prin excitarea emoţiilor, prin îngăduirea iubirii faţă de ceea ce este nou şi senzaţional. Convertiţii câştigaţi în felul acesta au prea puţină dorinţă să asculte de adevărul biblic şi un interes slab faţă de mărturiile profeţilor şi ale apostolilor. Dacă nu are ceva cu caracter senzaţional, serviciul religios nu are nici o atracţie pentru ei. O solie care face apel la raţiune fără zel nu trezeşte nici un răspuns. Avertizările clare ale Cuvântului lui Dumnezeu, care urmăresc în mod direct interesele lor veşnice, nu sunt luate în seamă.

Pentru orice suflet convertit cu adevărat, legătura cu Dumnezeu şi cu lucrurile veşnice va constitui marele scop al vieţii. Dar, în bisericile zilelor noastre, unde este spiritul consacrării faţă de Dumnezeu? Mulţi convertiţi la credinţă nu renunţă la mândria lor şi la iubirea faţă de lume. Ei nu sunt mai dispuşi să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să urmeze pe blândul şi umi-

lul Isus decât înainte de convertire. Religia devine un obiect de batjocură pentru necredincioşi şi pentru sceptici, pentru că atât de mulţi dintre aceia care-i poartă numele nu cunosc principiile ei. Puterea evlaviei se îndepărtează mult din multe biserici. Petreceri, spectacole bisericeşti, bazare, case luxoase, etalarea persoanei au alungat gândurile de la Dumnezeu. Pământuri, bunuri şi preocupări lumeşti absorb mintea, iar lucrurile de interes veşnic primesc doar o atenţie trecătoare.

Cu toată decăderea credinţei şi a evlaviei larg răspândite, în aceste biserici sunt şi urmaşi adevăraţi ai lui Hristos. Înainte de revărsarea finală a judecăţilor lui Dumnezeu peste pământ, în mijlocul poporului lui Dumnezeu se va da pe faţă o aşa reînviorare a evlaviei de la început, cum nu s-a mai văzut din timpurile apostolice. Duhul şi puterea lui Dumnezeu vor fi revărsate peste copiii Săi. În vremea aceea, mulţi se vor despărţi de bisericile acelea în care dragostea pentru lume a luat locul iubirii faţă de Dumnezeu şi faţă de Cuvântul Său. Mulţi, atât slujitori, cât şi laici, vor primi cu bucurie acele adevăruri mari pe care Dumnezeu le-a rânduit să fie vestite în vremea aceea, pentru a pregăti un popor pentru a doua venire a Domnului. Vrăjmaşul sufletelor doreşte să împiedice această lucrare: şi înainte ca să vină timpul pentru o astfel de lucrare, el va încerca să o împiedice, introducând o contrafacere. În bisericile pe care va reuşi să le aducă sub puterea lui amăgitoare, va face să pară că s-a revărsat o binecuvântare deosebită a lui Dumnezeu; se va da pe faţă ceea ce este socotit un mare interes religios. Mulţimile se vor bucura că Dumnezeu lucrează în mod minunat pentru ei, când de fapt aceasta este lucrarea altui spirit. Sub o aparenţă religioasă, Satana va căuta să-şi întindă influenţa peste lumea creştină.

În multe din redeşteptările care au avut loc în ultima jumătate de veac, au fost la lucru aceleaşi influenţe, într-o măsură mai mare sau mai mică, dar care se vor manifesta şi în mişcările mai mari ale viitorului. Se va da pe faţă o excitare emoţională, o amestecare a adevărului cu rătăcirea, care are ca scop inducerea

în eroare. Însă nimeni nu trebuie să fie amăgit. În lumina Cuvântului lui Dumnezeu nu este greu de stabilit natura acestor mişcări. Oriunde oamenii neglijează mărturia Bibliei, întorcându-se de la acele adevăruri clare şi cercetătoare de suflet, care cer lepădare de sine şi renunţare la lume, putem fi siguri că binecuvântarea lui Dumnezeu nu este revărsată. Şi după regula pe care Isus Hristos a dat-o: „Îi veţi cunoaşte după roadele lor" (Matei 7,16), este evident că aceste mişcări nu sunt lucrarea Duhului lui Dumnezeu.

În adevărurile Cuvântului Său, Dumnezeu a dat oamenilor descoperiri despre Sine şi, pentru toţi aceia care le primesc, ele sunt ca un scut împotriva amăgirilor Satanei. Tocmai neglijarea acestor adevăruri a deschis uşa relelor care se răspândesc astăzi atât de mult în lumea religioasă. Natura şi importanţa Legii lui Dumnezeu a fost, într-o mare măsură, pierdută din vedere. O concepţie cu privire la caracterul, la perpetuitatea şi la obligativitatea acestei Legi divine a dus la rătăciri în legătură cu pocăinţa şi cu sfinţirea şi a avut ca urmare scăderea nivelului de pietate în biserică. Aici trebuie căutat secretul lipsei Duhului şi puterii lui Dumnezeu în redeşteptările din vremea noastră.

Există, în diferite denominaţiuni, bărbaţi vestiţi pentru credincioşia lor, care recunosc şi deplâng acest fapt. Profesorul Eduards A. Park, subliniind primejdiile din lumea religioasă de astăzi, spune: „O adevărată sursă de primejdie este neglijarea celor care predică, de a susţine Legea divină. În zilele de odinioară, amvonul era un ecou al glasului conştiinţei... Cei mai vestiţi predicatori ai noştri dădeau o strălucire minunată predicilor lor, urmând exemplul Domnului şi dând prioritate Legii, preceptelor ei şi ameninţărilor ei. Ei repetau cele două maxime mari, şi anume că Legea este o transcriere a desăvârşirii divine şi că omul care nu iubeşte Legea nu iubeşte nici Evanghelia; căci Legea, ca şi Evanghelia, este o oglindă care reflectă adevăratul caracter al lui Dumnezeu. Această primejdie duce la o alta, aceea a subaprecierii răutăţii păcatului, a întinderii ei, a

efectului ei. Gravitatea neascultării este proporţională cu dreptatea poruncii...

„Pe lângă primejdiile amintite deja, este primejdia subestimării dreptăţii lui Dumnezeu. Tendinţa amvoanelor moderne este să despartă dreptatea divină de bunăvoinţa divină, să transforme bunătatea într-un sentiment decât să o înalţe ca principiu. Noul punct de vedere teologic desparte ceea ce Dumnezeu a unit. Este Legea divină un lucru bun sau un lucru rău? Evident este bună! Atunci dreptatea este bună; căci ea este dispoziţia de a executa şi împlini Legea. De la obiceiul de a subaprecia Legea şi dreptatea divină şi a nu vedea extinderea şi gravitatea neascultării omeneşti, oamenii ajung uşor în obiceiul de a nu mai preţui harul care a prevăzut ispăşirea pentru păcat". În felul acesta, Evanghelia îşi pierde valoarea şi importanţa în mintea oamenilor care, în scurtă vreme, sunt gata să lepede chiar şi Biblia.

Mulţi învăţători ai religiei susţin că Hristos, prin moartea Sa, a desfiinţat Legea şi prin urmare oamenii sunt absolviţi de cerinţele ei. Sunt unii care o prezintă ca fiind un jug apăsător şi, în contrast cu robia Legii, ei prezintă libertatea de a te bucura de Evanghelie.

Dar nu aşa au făcut profeţii şi apostolii faţă de sfânta Lege a lui Dumnezeu. David spunea: „Voi umbla în loc larg, căci caut poruncile Tale" (Ps. 119,45). Apostolul Iacov care a scris după moartea lui Hristos, se referă la Decalog ca fiind „Legea împărătească" şi „Legea desăvârşită a slobozeniei" (Iacov 2,8; 1,25). Iar Apocalipsa, la o jumătate de veac după răstignire, rostea o binecuvântare asupra acelora care „păzesc poruncile ca să aibă drept la pomul vieţii şi să intre pe porţi în cetate" (Apoc. 22,14).

Susţinerea că Hristos, prin moartea Sa, a desfiinţat Legea Tatălui Său este fără temei. Dacă ar fi fost posibil ca Legea să fie schimbată sau desfiinţată, atunci Hristos n-ar fi trebuit să mai moară pentru a mântui pe om de sub condamnarea păcatului.

Moartea lui Hristos, departe de a desfiinţa Legea, dovedeşte că este de neschimbat. Fiul lui Dumnezeu a venit „să vestească o lege mare şi minunată" (Is. 42,21). El spunea: „Să nu credeţi că am venit să stric Legea sau Proorocii... câtă vreme nu va trece cerul şi pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege" (Matei 5,17.18). Iar cu privire la Sine, declară: „Vreau să fac voia Ta, Dumnezeule! Şi Legea Ta este în adâncul inimii mele" (Ps. 40,8).

Legea lui Dumnezeu, prin însăşi natura ei, este neschimbătoare. Ea este descoperirea voinţei şi a caracterului Autorului ei. Dumnezeu este iubire şi Legea Sa este iubire. Cele două mari principii ale ei sunt dragostea faţă de Dumnezeu şi dragostea faţă de om. „Dragostea este împlinirea Legii" (Rom. 13,10). Caracterul lui Dumnezeu este neprihănirea şi adevărul şi aceasta este şi natura Legii Sale. Psalmistul spune: „Legea Ta este adevărul... toate poruncile Tale sunt neprihănire" (Ps. 119,142. 172). Iar apostolul Pavel declară: „Legea este sfântă iar porunca este sfântă, dreaptă şi bună" (Rom. 7,12). Această Lege, fiind expresia minţii şi a voinţei lui Dumnezeu, trebuie să dureze tot atât cât şi Autorul ei.

Lucrarea de pocăinţă şi de sfinţire este tocmai de a împăca pe oameni cu Dumnezeu, aducându-i în armonie cu principiile Legii Sale. La început, omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu. El era în armonie desăvârşită cu natura şi cu Legea lui Dumnezeu; principiile dreptăţii erau înscrise în inima sa. Dar păcatul l-a înstrăinat de Făcătorul său. El n-a mai reflectat chipul divin. Inima lui a intrat în luptă cu principiile Legii lui Dumnezeu. „Fiindcă umblarea după lucrurile firii pământeşti este vrăjmăşie împotriva lui Dumnezeu, căci ea nu se supune Legii lui Dumnezeu, şi nici nu poate să se supună" (Rom. 8,7). Însă „atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât a dat pe singurul Său Fiu", pentru ca omul să poată fi împăcat cu Dumnezeu. Prin meritele lui Hristos, el poate fi readus în armonie cu Făcătorul său. Inima lui trebuie reînnoită prin harul divin; el trebuie să

aibă o viaţă nouă de sus. Această schimbare este naşterea din nou, fără de care, spunea Isus, „nu poate vedea Împărăţia lui Dumnezeu".

Primul pas către împăcarea cu Dumnezeu este convingerea de păcat. „Păcatul este călcarea Legii". „Prin Lege vine cunoştinţa păcatului" (1 Ioan 3,4; Rom. 3,20). Pentru a-şi vedea vinovăţia, păcătosul trebuie să-şi încerce caracterul prin marea măsură a dreptăţii lui Dumnezeu. Ea este o oglindă care îi arată desăvârşirea unui caracter drept şi-l face în stare să vadă defectele din caracterul său.

Legea descoperă omului păcatele, dar nu-i dă nici o soluţie. În timp ce făgăduieşte viaţa pentru cel ascultător, ea declară că moartea este partea călcătorului ei. Numai Evanghelia lui Hristos îl poate elibera de sub condamnarea sau de mânjirea păcatului. El trebuie să dea pe faţă pocăinţă faţă de Dumnezeu, a cărui Lege a călcat-o; şi credinţă în Hristos şi în jertfa Sa ispăşitoare. În felul acesta, primeşte „iertarea păcatelor trecute" şi devine părtaş naturii divine. El este un copil al lui Dumnezeu, primind duhul înfierii, prin care strigă „Ava, adică Tată".

Este el acum liber să calce Legea lui Dumnezeu? Pavel spune: „Deci, prin credinţă desfiinţăm noi Legea? Nicidecum. Dimpotrivă, noi întărim Legea... Nicidecum! Noi, care am murit faţă de păcat, cum să mai trăim în păcat?" Iar Ioan declară: „Căci dragostea de Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui. Şi poruncile Lui nu sunt grele". (Rom. 3,31; 6,2; 1 Ioan 5,3). Prin naşterea din nou, inima este adusă în armonie cu Dumnezeu şi este pusă în acord şi cu Legea Sa. Când această schimbare categorică a luat loc în cel păcătos, el a trecut din moarte la viaţă, de la păcat la sfinţenie; de la călcarea ei şi răzvrătire, la ascultare şi la credincioşie. Viaţa cea veche de înstrăinare de Dumnezeu a luat sfârşit şi viaţa cea nouă de împăcare, de credinţă şi iubire a început. Atunci, „dreptatea Legii" va fi „împlinită în noi, care nu mai umblăm după îndemnurile cărnii, ci după îndemnurile duhului" (Rom. 8,4). Iar vorbirea sufletului

va fi: „Cât de mult iubesc Legea Ta! Toată ziua mă gândesc la ea“ (Ps. 119,97).

„Legea Domnului este desăvârşită, şi înviorează sufletul“ (Ps. 19,7). Fără Lege, oamenii nu au o concepţie dreaptă cu privire la curăţia şi sfinţenia lui Dumnezeu sau cu privire la vinovăţia şi necurăţia lor. Ei n-au o convingere dreaptă despre păcat şi nu simt nevoia de pocăinţă. Nevăzându-şi starea pierdută de călcători ai Legii lui Dumnezeu, ei nu-şi dau seama de nevoia lor de sângele ispăşitor al lui Hristos. Nădejdea de mântuire este primită fără o schimbare radicală a inimii sau o reformare a vieţii. În felul acesta, abundă o pocăinţă superficială şi se unesc cu biserica mulţimi de oameni care nu s-au unit cu Hristos.

Teorii rătăcite cu privire la sfinţire, care izvorăsc din neglijarea sau lepădarea Legii divine, au un loc de frunte în mişcările religioase din zilele noastre. Aceste teorii sunt rătăcite în doctrină şi primejdioase în consecinţele lor practice; iar faptul că ele găsesc o primire favorabilă atât de generală este de două ori important, pentru ca toţi să aibă o înţelegere clară a ceea ce învaţă Scripturile cu privire la acest subiect.

Sfinţirea cea adevărată este o învăţătură biblică. Apostolul Pavel, în Epistola sa către biserica din Tesalonic, spune: „Voia lui Dumnezeu este sfinţirea voastră“. Şi se roagă: „Dumnezeul păcii să vă sfinţească El Însuşi pe deplin“ (1 Tes. 4,3; 5,23). Biblia învaţă desluşit ce este sfinţirea şi cum poate fi realizată. Mântuitorul Se ruga pentru ucenicii Săi: „Sfinţeşte-i prin Cuvântul Tău: Cuvântul Tău este adevărul“ (Ioan 17,17). Iar Pavel învaţă că credincioşii trebuie să fie „sfinţiţi prin Duhul Sfânt“ (Rom. 15,16). Care este lucrarea Duhului Sfânt? Isus spunea ucenicilor Săi: „Când va veni Mângâietorul, Duhul Adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul“ (Ioan 16,13). Iar psalmistul spune: „Legea Ta este adevărul“. Prin Cuvântul şi prin Duhul lui Dumnezeu sunt descoperite oamenilor marile principii ale dreptăţii întruchipate în Legea Sa. Şi pentru că Legea lui

Dumnezeu este „sfântă, dreaptă şi bună", o transcriere a desăvârşirii divine, urmează că un caracter format prin ascultare de această Lege va fi sfânt. Hristos este exemplul desăvârşit al unui astfel de caracter. El zice: „Am păzit poruncile Tatălui Meu... Totdeauna fac ceea ce-I este plăcut" (Ioan 15,10; 8,29). Urmaşii lui Hristos trebuie să devină asemenea Lui şi, prin harul lui Dumnezeu, să-şi formeze caractere în armonie cu principiile sfintei Sale Legi. Aceasta este sfinţirea biblică.

Această lucrare poate fi adusă la îndeplinire numai prin credinţa în Hristos şi prin puterea lăuntrică a Duhului lui Dumnezeu. Pavel îi îndeamnă pe credincioşi: „Duceţi până la capăt mântuirea voastră, cu frică şi cutremur. Căci Dumnezeu este Acela care lucrează în voi, şi vă dă, după plăcerea Lui, şi voinţa şi înfăptuirea" (Filip. 2,12-13). Creştinul va simţi îndemnurile păcatului, dar va menţine o luptă permanentă împotriva lui. Aici este nevoie de ajutorul lui Hristos. Slăbiciunea omenească se uneşte cu puterea divină, iar credinţa exclamă: „Mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruinţa prin Domnul nostru Isus Hristos!" (1 Cor. 15,57).

Scripturile arată clar că lucrarea de sfinţire este progresivă. Când în pocăinţă păcătosul găseşte pacea cu Dumnezeu prin sângele ispăşirii, viaţa creştină abia a început. Acum el trebuie „să înainteze în desăvârşire", să crească „până la măsura staturii plinătăţii lui Hristos". Apostolul Pavel spune: „fac un singur lucru: uitând ce este în urma mea, şi aruncându-mă spre ce este înainte, alerg spre ţintă, pentru premiul chemării cereşti a lui Dumnezeu, în Hristos Isus" (Filip. 3,13.14). Iar Petru ne aşază înainte treptele prin care se poate ajunge la sfinţirea biblică: „De aceea, daţi-vă şi voi toate silinţele ca să uniţi cu credinţa voastră fapta; cu fapta cunoştinţa; cu cunoştinţa, înfrânarea; cu înfrânarea, răbdarea; cu răbdarea, evlavia; cu evlavia, dragostea de fraţi; cu dragostea de fraţi, iubirea de oameni. Căci, dacă faceţi lucrul acesta, nu veţi aluneca niciodată" (2 Petru 1,5-10).

Aceia care experimentează sfinţirea Bibliei vor da pe faţă un spirit de umilinţă. Asemenea lui Moise, ei au o descoperire a maiestăţii înfricoşate a sfinţeniei şi-şi văd propria lor nevrednicie în contrast cu curăţia şi desăvârşirea înălţată a Celui Infinit.

Profetul Daniel era un exemplu de sfinţire adevărată. Lunga lui viaţă a fost plină de o slujire nobilă pentru Domnul Său. El a fost un om „prea iubit" (Dan. 10,11) de Cer. Şi totuşi, în loc să pretindă că este curat şi sfânt, acest profet onorat s-a identificat cu păcătoşenia lui Israel, când a mijlocit înaintea lui Dumnezeu în favoarea poporului Său. „Nu pentru neprihănirea noastră Îţi aducem noi cererile noastre, ci pentru îndurările Tale cele mari. Noi am păcătuit, am săvârşit nelegiuire". El declară: „Vorbeam, mă rugam, îmi mărturiseam păcatul meu şi păcatul poporului meu". Şi când, mai târziu, Fiul lui Dumnezeu i s-a arătat să-l îndrume, Daniel a zis: „Puterile m-au lăsat, culoarea mi s-a schimbat, faţa mi s-a sluţit, şi am pierdut orice vlagă" (Daniel 9,18.15.20; 10,8).

Când Iov a auzit glasul Domnului din furtună, a exclamat: „Mi-e scârbă de mine şi mă pocăiesc în ţărână şi cenuşă" (Iov 42,6). Acelaşi lucru s-a întâmplat atunci când Isaia a văzut slava Domnului şi i-a auzit pe heruvimi strigând: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oştirilor! Atunci am zis: 'Vai de mine! Sunt pierdut'" (Is. 6,3.5). Pavel, după ce a fost răpit în al treilea cer şi a auzit lucruri pe care un om nu le putea rosti, vorbeşte despre sine ca fiind „cel mai de pe urmă dintre sfinţi" (2 Cor. 12,2-4; Efes. 3,8). Şi Ioan, ucenicul iubit, care se pleca pe pieptul lui Isus şi a văzut slava Sa, a căzut ca mort la picioarele îngerului (Apoc. 1,17).

Nu poate exista înălţare de sine sau pretenţie înfumurată de libertate faţă de păcat la aceia care merg în umbra crucii Calvarului. Ei simt că păcatul lor a fost acela care a provocat agonia ce a frânt inima Fiului lui Dumnezeu, iar acest gând îi va duce la umilire de sine. Aceia care trăiesc mai aproape de Isus îşi dau

seama mai clar de slăbiciunea şi de păcătoşenia omenească şi singura lor nădejde este în meritele unui Mântuitor răstignit şi înviat.

Sfinţirea care câştigă acum întâietate în lumea religioasă aduce cu ea un spirit de înălţare de sine şi o dispreţuire a Legii lui Dumnezeu, care o arată ca fiind străină de religia Bibliei. Apărătorii ei învaţă că sfinţirea este o lucrare de o clipă, numai prin care, prin credinţă, pot ajunge la sfinţirea desăvârşită. „Să crezi doar", spun ei, „şi binecuvântarea îţi aparţine". Se învaţă că nu se mai cere nici un efort din partea credinciosului. În acelaşi timp neagă autoritatea Legii lui Dumnezeu, susţinând că sunt dezlegaţi de a păzi poruncile. Dar este oare posibil ca oamenii să fie sfinţi, în armonie cu voia şi cu caracterul lui Dumnezeu, fără să ajungă în armonie cu principiile care sunt expresia naturii şi voinţei Sale şi care arată ce-I este plăcut?

Dorinţa după o religie uşoară, care nu cere luptă, nici lepădare de sine, nici despărţire de nebuniile lumii, a făcut din învăţătura credinţei şi din credinţă însăşi o învăţătură populară; dar ce spune Cuvântul lui Dumnezeu? Apostolul Iacov spune: „Fraţii mei, ce-i foloseşte cuiva să spună că are credinţă, dacă n-are fapte? Poate oare credinţa aceasta să-l mântuiască?... Vrei dar să înţelegi om nesocotit, că credinţa fără fapte este zadarnică? Avraam, părintele nostru, n-a fost el socotit neprihănit prin fapte, când a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar? Vezi că credinţa lucra împreună cu faptele lui, şi prin fapte, credinţa a ajuns desăvârşită... Vedeţi dar că omul este socotit neprihănit prin fapte, şi nu numai prin credinţă" (Iac. 2,14-24).

Mărturia Cuvântului lui Dumnezeu este împotriva acestei învăţături înşelătoare a credinţei fără fapte. Acea credinţă care pretinde favoarea cerului, fără să împlinească condiţiile pe baza cărora se oferă harul, nu este credinţă, ci o încumetare; căci credinţa cea adevărată îşi are temelia în făgăduinţele şi prevederile Scripturilor.

Nimeni să nu se amăgească cu credinţa că poate deveni sfânt, în timp ce calcă de bunăvoie una din cerinţele lui Dumnezeu. Săvârşirea unui păcat cunoscut aduce la tăcere mărturia glasului Duhului şi desparte sufletul de Dumnezeu. „Păcatul este călcarea Legii". Şi „oricine păcătuieşte (calcă Legea) nu L-a văzut nici nu L-a cunoscut" (1 Ioan 3,6). Deşi Ioan în epistolele sale zăboveşte atât de mult asupra dragostei, totuşi nu ezită să descopere adevăratul caracter al acelei clase de oameni care pretind că sunt sfinţiţi, în timp ce trăiesc în călcarea Legii lui Dumnezeu. „Cine zice: 'Îl cunosc' şi nu păzeşte poruncile Lui, este un mincinos şi adevărul nu este în el. Dar cine păzeşte Cuvântul Lui, în el dragostea lui Dumnezeu a ajuns desăvârşită" (1 Ioan 2,4.5). Iată proba mărturiei oricărui om. Nu putem socoti pe nimeni sfânt fără să-l aducem la măsura singurului nivel de sfinţire al lui Dumnezeu, în cer şi pe pământ. Dacă oamenii nu simt povara Legii morale, dacă tratează cu uşurinţă şi subapreciază preceptele lui Dumnezeu, dacă calcă una din cele mai mici din aceste porunci şi învaţă pe oameni aşa, nu vor avea nici un preţ în ochii Cerului şi putem şti că pretenţiile lor n-au nici o temelie.

Iar pretenţia de a fi fără păcat este dovada că acela care ridică această pretenţie este departe de a fi sfânt. Pentru că nu are o concepţie adevărată cu privire la curăţia infinită şi la sfinţenia lui Dumnezeu sau cu privire la ceea ce trebuie să devină pentru a ajunge în armonie cu caracterul Său; pentru că nu are o concepţie adevărată cu privire la curăţia şi la frumuseţea cea fără egal a lui Isus, cu privire la răutatea şi gravitatea păcatului, se poate socoti un om sfânt. Cu cât mai mare este distanţa dintre el şi Hristos şi cu cât are mai nepotrivite concepţii despre caracterul Său divin şi a cerinţelor Sale, cu atât mai drept pare el în proprii săi ochi.

Sfinţirea pe care o recomandă Scripturile cuprinde întreaga fiinţă - duh, suflet şi corp. Pavel se ruga pentru tesaloniceni ca „duhul lor, sufletul lor şi trupul lor să fie păstrate fără pată până la

venirea Domnului nostru Isus Hristos" (1 Tes. 5,23). Tot el mai scria credincioşilor: „Vă îndemn dar, fraţilor, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceţi trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu" (Rom. 12,1). În vremea Israelului din vechime, toate jertfele aduse ca dar Domnului erau cercetate cu atenţie. Dacă se descoperea vreun defect, animalul prezentat era refuzat; deoarece Dumnezeu poruncise ca jertfa să fie „fără cusur". Tot astfel, creştinii sunt îndemnaţi să aducă trupurile lor „ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu". Pentru ca să facă lucrul acesta, toate puterile trebuie să fie păstrate în cea mai bună stare cu putinţă. Orice obicei care slăbeşte puterea fizică sau mintală face pe om neînstare pentru slujirea Creatorului Său. Şi ar fi oare Dumnezeu mulţumit cu mai puţin decât tot ce putem da mai bun? Hristos spune: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta". Aceia care iubesc pe Dumnezeu cu toată inima lor vor dori să-I dea cea mai bună slujire din viaţa lor şi vor căuta să aducă continuu orice putere a fiinţei lor în armonie cu legile care vor favoriza priceperea lor de a face voia Sa. Ei nu vor slăbi şi nici nu vor mânji, prin îngăduirea apetitului sau pasiunii, jertfa pe care o aduc înaintea Tatălui ceresc.

Petru spune: „Să vă feriţi de poftele firii pământeşti care se războiesc cu sufletul" (1 Petru 2,11). Orice îngăduinţă păcătoasă tinde să slăbească facultăţile şi să amorţească percepţiile mintale şi spirituale, iar Cuvântul sau Duhul lui Dumnezeu nu mai poate face decât o slabă impresie asupra inimii. Pavel scria corintenilor: „Să ne curăţim de orice întinăciune a cărnii şi a duhului, şi să ne ducem sfinţirea până la capăt, în frica de Dumnezeu" (2 Cor. 7,1). Şi împreună cu roadele Duhului: „dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, facerea de bine, bunătatea, credincioşia, blândeţea", el enumeră şi „înfrânarea poftelor" (Gal. 5,22.23).

În ciuda acestor declaraţii inspirate, câţi din aceia care se pretind a fi creştini nu îşi slăbesc puterile urmărind câştigul sau

închinarea la modă; nu îşi înjosesc tăria de origine divină prin lăcomie, prin beţie, prin plăceri neîngăduite. Iar biserica, în loc să mustre, prea adesea încurajează răul provenit din apetit, din dorinţa de câştig sau iubirea de plăceri, pentru a-şi umple tezaurul, pe care iubirea pentru Hristos este prea slabă pentru a-l alimenta. Dacă Hristos ar intra în bisericile de astăzi şi ar vedea petrecerile şi negoţul nesfânt care au loc acolo în numele religiei, n-ar alunga El pe aceşti profanatori aşa cum i-a alungat pe schimbătorii de bani din templu?

Apostolul Iacov declară că înţelepciunea care vine de sus este mai întâi curată. Dacă ar fi întâlnit pe aceia care iau numele lui Isus pe buzele lor mânjite de tutun, pe aceia a căror respiraţie şi fiinţă sunt contaminate de mirosul lui infect şi care poluează aerul şi obligă pe toţi cei din jurul lor să inhaleze otrava - dacă apostolul ar fi venit în legătură cu o practică atât de opusă curăţiei Evangheliei, n-ar fi denunţat-o el ca fiind „pământească, firească, drăcească"? Robii tutunului, care pretind binecuvântarea sfinţirii depline, vorbesc despre nădejdea lor din ceruri; dar Cuvântul lui Dumnezeu declară lămurit că „nimic întinat nu va intra în ea, nimeni care trăieşte în spurcăciune" (Apoc. 21,27).

„Nu ştiţi că trupul vostru este Templul Duhului Sfânt, care locuieşte în voi, şi pe care L-aţi primit de la Dumnezeu? Şi că voi nu sunteţi ai voştri? Căci aţi fost cumpăraţi cu un preţ. Proslăviţi dar pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu" (1 Cor. 6,19.20). Acela al cărui corp este templul Duhului Sfânt nu va fi înrobit de un obicei dăunător. Puterile lui aparţin lui Hristos, care l-a cumpărat cu preţ de sânge. Tot ce are este al Domnului. Cum ar putea fi fără vină aceia care risipesc acest capital încredinţat lor? Aceia care poartă numele de creştini cheltuiesc anual sume uriaşe în îngăduinţe dăunătoare şi inutile, în timp ce sufletele pier după Cuvântul vieţii. Dumnezeu este jefuit în zecimi şi daruri, în timp ce ei consumă pe altarul poftei distrugătoare mai mult decât dau

pentru ajutorarea săracilor sau pentru susţinerea Evangheliei. Dacă toţi aceia care mărturisesc a fi urmaşi ai lui Hristos ar fi în adevăr sfinţiţi, atunci mijloacele lor, în loc să fie cheltuite în practici inutile şi chiar dăunătoare, ar fi aduse în tezaurul Domnului, iar creştinii ar fi exemplu de cumpătare, de lepădare de sine şi de jertfire. Atunci ar fi lumina lumii.

Lumea este dedată îngăduinţei de sine. „Pofta firii pământeşti, pofta ochilor şi lăudăroşia vieţii" stăpânesc mulţimile. Însă urmaşii lui Hristos au o chemare mai sfântă. „Ieşiţi din mijlocul lor, şi fiţi deosebiţi, spune Domnul, şi nu atingeţi ce este necurat". În lumina Cuvântului lui Dumnezeu suntem îndreptăţiţi să declarăm că nu poate fi adevărată acea sfinţire care nu rodeşte o renunţare la tendinţele păcătoase şi la plăcerile lumii.

Pentru toţi aceia care împlinesc aceste condiţii: „Ieşiţi din mijlocul lor şi fiţi deosebiţi... şi nu atingeţi ce este necurat", făgăduinţa lui Dumnezeu este: „Vă voi primi şi vă voi fi Tată, iar voi Îmi veţi fi fii şi fiice, zice Domnul cel Atotputernic" (2 Cor. 6,17.18). Este privilegiul şi datoria oricărui creştin de a avea o experienţă bogată şi abundentă în lucrurile lui Dumnezeu. „Eu sunt Lumina lumii", spune Isus. „Cine Mă urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii" (Ioan 8,12). „Dar cărarea celor neprihăniţi este ca lumina strălucitoare, a cărei strălucire merge mereu crescând până la miezul zilei" (Prov. 4,18). Fiecare pas de credinţă şi de ascultare aduce sufletul într-o legătură mai strânsă cu Lumina lumii, în care „nu este întuneric". Razele strălucitoare ale Soarelui Dreptăţii strălucesc asupra slujitorilor lui Dumnezeu, iar ei reflectă razele Sale. După cum stelele ne spun că în cer este o lumină mai mare de la slava căreia se luminează ele, tot astfel creştinii trebuie să dea pe faţă faptul că există un Dumnezeu pe tronul Universului, al cărui caracter este vrednic de laudă şi de imitat. Darurile Duhului Său, curăţia şi sfinţenia caracterului Său, se vor da pe faţă în martorii Săi.

În Epistola sa către Coloseni, Pavel subliniază binecuvântările bogate oferite copiilor lui Dumnezeu. El spune: „Noi nu încetăm să ne rugăm pentru voi, şi să cerem să vă umpleţi de cunoştinţa voii Lui, în orice fel de înţelepciune şi pricepere duhovnicească; pentru ca astfel să vă purtaţi într-un chip vrednic de Domnul, ca să-I fiţi plăcuţi în orice lucru; aducând roade în tot felul de fapte bune, şi crescând în cunoştinţa lui Dumnezeu; întăriţi, cu toată puterea, potrivit cu bucurie" (Colos. 1,9-11).

El scrie apoi despre dorinţa sa ca fraţii din Efes să ajungă la înţelegerea înălţimii privilegiului de creştin şi desfăşoară înaintea lor, în cel mai cuprinzător limbaj, puterea minunată şi cunoaşterea pe care ar putea-o avea, ca fii şi fiice ale Celui Prea Înalt. Ei erau aceia: „întăriţi în putere, prin Duhul Lui, în omul dinlăuntru... pentru ca având rădăcina şi temelia pusă în dragoste, să puteţi pricepe împreună cu toţi sfinţii, care este lărgimea, lungimea, adâncimea şi înălţimea; şi să cunoaşteţi dragostea lui Hristos, care întrece orice cunoştinţă". Dar rugăciunea apostolului atinge apogeul privilegiului atunci când se roagă ca „să puteţi fi plini de toată plinătatea lui Dumnezeu" (Efes. 3,16-19).

Aici sunt descoperite înălţimile realizărilor care pot fi atinse prin credinţa în făgăduinţele Tatălui nostru ceresc, atunci când împlinim cerinţele Sale. Prin meritele lui Hristos avem intrare la tronul Puterii infinite. „El, care n-a cruţat nici chiar pe Fiul Său, ci L-a dat pentru noi toţi, cum nu ne va da fără plată, împreună cu El, toate lucrurile?" (Rom. 8,32). Tatăl a dat Fiului Său Duhul fără măsură, iar noi ne putem împărtăşi de plinătatea Lui. Isus spune: „Deci, dacă voi, care sunteţi răi, ştiţi să daţi daruri bune copiilor voştri, cu cât mai mult Tatăl vostru cel din ceruri va da Duhul Sfânt celor ce I-L cer!" (Luca 11,13). „Dacă cereţi ceva în Numele Meu, vă voi da". „Cereţi şi veţi primi ca bucuria voastră să fie deplină" (Ioan 14,14; 16,24).

În timp ce viaţa creştinului va fi caracterizată prin umilinţă, ca nu trebuie să fie pecetluită cu amărăciune şi dispreţ de sine. Este privilegiul tuturor să trăiască astfel, încât Dumnezeu să-i apobe şi să-i binecuvânteze. Nu este voia Tatălui nostru ceresc ca să fim totdeauna sub condamnare şi întunecime. Nu este nici o dovadă de adevărată umilinţă în a merge cu capul plecat, dar cu inima plină de gânduri egoiste. Putem merge la Isus şi să fim curăţiţi, pentru a sta înaintea Legii fără ruşine sau remuşcări. „Acum dar nu este nici o osândire pentru cei ce sunt în Hristos Isus, care nu trăiesc după îndemnurile firii pământeşti, ci după îndemnurile Duhului" (Rom. 8,1).

Prin Isus, fiii cei căzuţi ai lui Adam devin „fii ai lui Dumnezeu". „Căci Cel ce sfinţeşte şi cei ce sunt sfinţiţi, sunt dintr-unul. De aceea, Lui nu-I este ruşine să-i numească 'fraţi'" (Evrei 2,11). Viaţa creştinului trebuie să fie o viaţă de credinţă, de biruinţă şi de bucurie în Domnul. „Pentru că oricine este născut din Dumnezeu, biruieşte lumea; şi ceea ce câştigă biruinţa asupra lumii, este credinţa noastră" (1 Ioan 5,4). Adevărat vorbea şi Neemia, slujitorul Domnului: „Bucuria în Domnul este tăria voastră" (Neem. 8,10). Iar Pavel spune: „Bucuraţi-vă totdeauna în Domnul! Şi iarăşi zic, bucuraţi-vă". „Bucuraţi-vă întotdeauna. Rugaţi-vă neîncetat. Mulţumiţi lui Dumnezeu pentru toate lucrurile; căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Hristos Isus, cu privire la voi" (Filip. 4,4; 1 Tes. 5,16-18).

Acestea sunt roadele pocăinţei şi ale sfinţirii biblice; şi din cauză că marile principii ale dreptăţii stabilite în Legea lui Dumnezeu sunt privite cu o atât de mare nepăsare de lumea creştină, aceste roade se văd atât de rar. Pentru motivul acesta se dă pe faţă atât de puţin din acea lucrare profundă şi dăinu-itoare a Duhului lui Dumnezeu, care a caracterizat redeşteptările din anii de mai înainte.

Privind suntem schimbaţi. Şi atunci când preceptele sfinte, în care Dumnezeu a descoperit oamenilor desăvârşirea şi sfinţenia caracterului Său, sunt neglijate, iar minţile oamenilor sunt în-

dreptate către învăţături şi teorii omeneşti, de ce să ne mirăm că a urmat o decădere a evlaviei vii în biserică. Aşa zice Domnul: „M-au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii, şi şi-au săpat puţuri, puţuri crăpate, care nu ţin apă“ (Ier. 2,13).

„Ferice de omul care nu se duce la sfatul celor răi... Ci îşi găseşte plăcerea în Legea Domnului, şi zi şi noapte cugetă la Legea Lui! El este ca un pom sădit lângă un izvor de apă, care îşi dă rodul la vremea lui, şi ale cărui frunze nu se veştejesc: tot ce începe duce la bun sfârşit“ (Ps. 1,1-3). Numai atunci când Legea lui Dumnezeu este restabilită în poziţia ei de drept, se va produce o reînviorare a credinţei şi a evlaviei de la început, în mijlocul poporului care se pretinde a fi al Său. „Aşa vorbeşte Domnul: 'Staţi în drumuri, uitaţi-vă, şi întrebaţi care sunt cărările cele vechi, care este calea cea bună: umblaţi pe ea, şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre!'“ (Ier. 6,16).

În faţa raportului vieţii

„Mă uitam la aceste lucruri", zice profetul Daniel, „până când s-au aşezat nişte scaune de domnie. Şi un Îmbătrânit de zile a şezut jos. Haina lui era albă ca zăpada, şi părul capului Lui era ca nişte lână curată; scaunul Lui de domnie era ca nişte flăcări de foc, şi roatele Lui ca un foc aprins. Un râu de foc curgea şi ieşea dinaintea Lui. Mii de mii de slujitori Îi slujeau şi de zece mii de ori zece mii stăteau înaintea Lui. S-a ţinut judecata şi s-au deschis cărţile" (Dan. 7,9.10).

Astfel i-a fost prezentată profetului în viziune, ziua cea mare şi solemnă, când caracterele şi vieţile oamenilor va trebui să treacă pe dinaintea judecătorului a tot pământul şi când fiecărui om va trebui să i se răsplătească „după faptele sale". Cel îmbătrânit de zile este Dumnezeu Tatăl. Psalmistul spune: „Înainte ca să se fi născut munţii, şi înainte ca să se fi făcut pământul şi lumea, din veşnicie în veşnicie, Tu eşti Dumnezeu" (Ps. 90,2). El, care este izvorul oricărei existenţe şi a oricărei legi, conduce judecata. Iar îngerii sfinţi, ca slujitori şi martori în număr de „zece mii de ori zece mii şi mii de mii", participă la acest mare tribunal.

„Şi iată că pe norii cerurilor a venit unul ca un fiu al omului; a înaintat spre Cel îmbătrânit de zile şi a fost adus înaintea Lui. I

s-a dat stăpânire, slavă şi putere împărătească, pentru ca să-I slujească toate popoarele, neamurile şi oamenii de toate limbile. Stăpânirea Lui este o stăpânire veşnică, şi nu va trece nicidecum" (Dan. 7,13.14). Venirea lui Hristos descrisă aici nu este a doua Sa venire pe pământ. El vine la Cel îmbătrânit de zile în cer pentru a primi stăpânirea, slava şi o împărăţie care-I va fi dată la încheierea lucrării Sale de Mijlocitor. Această venire, şi nu a doua Sa venire pe pământ, a fost prezisă în profeţie ca având loc la încheierea celor 2300 de zile, în anul 1844. Însoţit de îngeri cereşti, Marele nostru Preot intră în Sfânta Sfintelor şi acolo se înfăţişează înaintea lui Dumnezeu, pentru a îndeplini ultimele acte ale slujirii Sale în favoarea omului, pentru a îndeplini lucrarea judecăţii de cercetare şi pentru a face ispăşire pentru toţi aceia care sunt arătaţi a avea dreptul la binefacerile ei.

În serviciul jertfelor, numai aceia care veneau înaintea lui Dumnezeu, cu mărturisire şi pocăinţă şi ale căror păcate fuseseră trecute asupra sanctuarului prin sângele jertfei pentru păcat, aveau o parte în serviciul Zilei de Ispăşire. Tot aşa, în ziua cea mare a ispăşirii finale şi a judecăţii de cercetare, sunt luate în consideraţie numai cazurile acelora care alcătuiesc poporul lui Dumnezeu. Judecata celor nelegiuiţi este o lucrare distinctă şi separată şi are loc mai târziu. „Căci suntem în clipa când judecata stă să înceapă de la casa lui Dumnezeu. Şi dacă începe cu noi, care va fi sfârşitul celor ce nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu" (1 Petru 4,17).

Cărţile rapoartelor din ceruri, în care sunt trecute numele şi faptele oamenilor, urmează să determine hotărârea judecăţii. Profetul Daniel spune: „S-a ţinut judecata şi s-au deschis cărţile". Apocalipsa, care descrie aceeaşi scenă, adaugă: „Şi a fost deschisă o altă carte, care era cartea vieţii. Şi morţii au fost judecaţi după faptele lor, după cele ce erau scrise în cărţile acelea" (Apoc. 20,12).

Cartea vieţii cuprinde numele tuturor acelora care au intrat vreodată în serviciul lui Dumnezeu. Isus îi îndemna pe ucenici:

„Bucuraţi-vă pentru că numele voastre sunt scrise în ceruri" (Luca 10,20). Pavel vorbeşte despre colaboratorii lui credincioşi, „ale căror nume sunt scrise în cartea vieţii" (Filip. 4,3). Daniel, privind spre „timpul încercării, aşa cum n-a fost niciodată", spune că poporul lui Dumnezeu va fi mântuit, „şi anume toţi aceia al căror nume a fost scris în carte". Iar Ioan spune că numai aceia vor intra în cetatea sfântă a lui Dumnezeu, ale căror nume „sunt scrise în cartea vieţii Mielului" (Dan. 12,1; Apoc. 21,27).

„O carte de aducere aminte" este scrisă înaintea lui Dumnezeu, în care sunt raportate faptele bune ale „acelora care se tem de Dumnezeu şi cinstesc numele Lui" (Mal. 3,16). Cuvintele lor de credinţă, faptele lor de iubire sunt scrise în ceruri. Neemia se referă la aceasta atunci când spune: „Adu-ţi aminte de mine, Dumnezeule, şi nu uita faptele mele evlavioase făcute pentru Casa Dumnezeului meu" (Neemia 13,14). În cartea de amintiri a lui Dumnezeu este imortalizată orice faptă de dreptate. Acolo se înregistrează cu credincioşie orice ispită căreia i s-a rezistat, orice păcat biruit, orice cuvânt de milă duioasă care a fost exprimat. Şi orice faptă de jertfire, orice suferinţă şi durere suferită pentru Hristos este raportată acolo. Psalmistul spune: „Tu numeri paşii vieţii mele de pribeag; pune-mi lacrimile în burduful Tău: nu sunt ele scrise în cartea Ta?" (Ps. 56,8).

Există şi un raport al păcatelor oamenilor. „Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată, şi judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău" (Ecles. 12,14). „Vă spun că, în ziua judecăţii, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor, pe care-l vor fi rostit". Mântuitorul spune: „Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină, şi din cuvintele tale vei fi osândit" (Matei 12,36.37). Planurile şi motivele ascunse apar în acest registru care nu greşeşte; căci Dumnezeu „va aduce la lumină lucrurile ascunse ale întunericului şi va da pe faţă gândurile inimii" (1 Cor. 4,5). „Iată este scris înaintea Mea...

nelegiuirile voastre împreună cu nelegiuirile părinţilor voştri - zice Domnul" (Is. 65,67, tr. eng.).

Lucrarea fiecărui om este trecută în revistă înaintea lui Dumnezeu şi înregistrată la credincioşie sau necredincioşie. În dreptul fiecărui nume din cărţile cerului, este trecută cu o exactitate teribilă orice cuvânt rău, orice faptă egoistă, orice datorie neîndeplinită şi orice păcat ascuns, orice prefăcătorie iscusită, avertizările sau mustrările trimise de cer, dar neglijate, clipele risipite, ocaziile nefolosite, influenţa exercitată spre bine sau spre rău, cu rezultatele ei îndepărtate, toate sunt înregistrate de îngerul raportor.

Legea lui Dumnezeu este măsura prin care vor fi judecate caracterele şi vieţile oamenilor. Înţeleptul zice: „Teme-te de Dumnezeu şi păzeşte poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om. Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată" (Ecles. 12,13.14). Apostolul Iacov îi îndemna pe fraţi: „Să vorbiţi şi să lucraţi ca nişte oameni care au să fie judecaţi de o lege a slobozeniei" (Iac. 2,12).

Aceia care la judecată sunt „socotiţi vrednici" vor avea parte de învierea drepţilor. Isus spunea: „dar cei ce vor fi găsiţi vrednici să aibă parte de veacul viitor şi de învierea dintre cei morţi... vor fi ca îngerii; şi vor fi fiii lui Dumnezeu fiind fii ai învierii" (Luca 20,35.36). Şi mai spunea: „şi vor ieşi afară din ele. Cei ce au făcut binele, vor învia pentru viaţă" (Ioan 5,29). Drepţii cei morţi nu vor fi înviaţi până după judecata la care vor fi socotiţi vrednici de „înviere şi viaţă". De aceea, nu vor fi prezenţi în persoană la tribunal atunci când sunt cercetate rapoartele şi când cazul lor este hotărât.

Isus Se va arăta ca apărător al lor pentru a mijloci în favoarea lor înaintea lui Dumnezeu. „Dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor, pe Isus Hristos cel neprihănit" (1 Ioan 2,1). „Căci Hristos n-a intrat într-un locaş de închinare făcut de mână omenească, ca să Se înfăţişeze acum, pentru noi înaintea lui Dumnezeu". „De aceea şi poate să mântuiască în chip

desăvârşit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin El, pentru că trăieşte pururea ca să mijlocească pentru ei" (Evrei 9,24; 7,25).

Când cărţile cu rapoarte sunt deschise la judecată, viaţa tuturor acelora care au crezut în Isus trece pe dinaintea lui Dumnezeu, începând cu aceia care au trăit la început pe pământ. Apărătorul nostru prezintă cazurile fiecărei generaţii, unul după altul, şi judecata se încheie cu cei vii. Fiecare nume este amintit, fiecare caz este cercetat, cu atenţie. Nume sunt primite şi nume sunt respinse. Dacă mai sunt păcate rămase în cărţi, de care oamenii nu s-au pocăit şi nu sunt iertate, numele lor sunt şterse din cartea vieţii, iar raportul faptelor lor bune este şters din cartea de amintire a lui Dumnezeu. Domnul i-a spus lui Moise: „Pe acela care a păcătuit împotriva Mea îl voi şterge din cartea Mea" (Exod 32,33). Iar proorocul Ezechiel spune: „Însă dacă cel neprihănit se abate de la neprihănirea lui şi săvârşeşte nelegiuirea, toată neprihănirea lui va fi uitată" (Ezech. 18,24).

Pentru toţi aceia care s-au pocăit cu adevărat de păcat şi prin credinţă au apelat la sângele lui Hristos ca jertfă ispăşitoare, s-a scris iertare în dreptul numelui lor în cărţile cerului; pentru că au devenit părtaşi ai dreptăţii lui Hristos, iar caracterele lor sunt în armonie cu Legea lui Dumnezeu, păcatele lor vor fi şterse, iar ei vor fi socotiţi vrednici de viaţa veşnică. Domnul declară prin profetul Isaia: „Eu, Eu îţi şterg fărădelegile, pentru Mine şi nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele tale" (Is. 43,25). Isus spune: „Cel ce va birui, va fi îmbrăcat astfel în haine albe. Nu-i voi şterge nicidecum numele din cartea vieţii, şi voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu şi înaintea îngerilor Lui". „De aceea, pe oricine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi şi Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri; dar de oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda şi Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri" (Apoc. 3,5; Mat. 10,32.33).

Interesul cel mai profund manifestat printre oameni faţă de hotărârile tribunalelor pământeşti reprezintă foarte slab interesul din curţile cereşti atunci când numele scrise în cartea vieţii vin la cercetare înaintea judecătorului a tot pământul. Mijlocitorul divin prezintă rugăciunea ca toţi aceia care au biruit, prin credinţa în sângele Său, să fie iertaţi de nelegiuirile lor, să fie readuşi în căminul lor din Paradis şi să fie încoronaţi ca împreună moştenitori cu El la „vechea stăpânire" (Mica 4,8). În străduinţele lui de a amăgi şi a ispiti neamul omenesc, Satana a plănuit să zădărnicească planul lui Dumnezeu făcut la crearea omului; dar Hristos cere ca acest plan să fie adus la îndeplinire ca şi cum omul n-ar fi căzut niciodată. El cere pentru poporul Său nu numai iertare şi îndreptăţire deplină şi desăvârşită, ci şi o împărtăşire de slava Sa şi un loc pe tronul Său.

În timp ce Isus mijloceşte pentru supuşii harului Său, Satana îi acuză înaintea lui Dumnezeu ca fiind călcători ai Legii. Amăgitorul cel mare a căutat să-i aducă la necredinţă, să-i facă să piardă încrederea în Dumnezeu, să-i despartă de dragostea Sa şi să calce Legea. Acum el arată către raportul vieţii lor, la defectele lor de caracter, la lipsa lor de asemănare cu Hristos, care a dezonorat pe Răscumpărătorul lor, la toate păcatele pe care el i-a ispitit să le săvârşească, şi din cauza aceasta el îi pretinde ca supuşi ai lui.

Isus nu le scuză păcatele, dar arată către pocăinţa lor, către credinţa lor şi, cerând iertare în favoarea lor, Îşi înalţă mâinile rănite înaintea Tatălui şi a îngerilor sfinţi, spunând: „Îi cunosc pe nume, i-am săpat pe palmele Mele", „Jertfele plăcute lui Dumnezeu sunt un duh zdrobit; Dumnezeule, Tu nu dispreţuieşti o inimă zdrobită şi mâhnită" (Ps. 51,17). Iar pârâşului poporului Său îi spune: „Domnul să te mustre, Satano! Domnul să te mustre, El care a ales Ierusalimul! Nu este el, un tăciune scos din foc?" (Zah. 3,2). Hristos va îmbrăca pe cei credincioşi cu propria Sa neprihănire, pentru a putea prezenta înaintea Tatălui „o

biserică slăvită, fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta" (Efes. 5,27). Numele lor sunt scrise în cartea vieţii şi despre ei stă scris: „Ei vor merge cu Mine îmbrăcaţi în alb căci sunt vrednici" (Apoc. 3,4).

În felul acesta se va împlini deplin făgăduinţa legământului cel nou, care zice: „Le voi ierta nelegiuirea, şi nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor". „În zilele acelea, în vremea aceea - zice Domnul - se va căuta nelegiuirea lui Israel, şi nu va mai fi, şi păcatul lui Iuda şi nu se va mai găsi" (Ier. 31,34; 50,20). „În vremea aceea odrasla Domnului va fi plină de măreţie şi slavă, şi rodul ţării va fi plin de strălucire şi frumuseţe pentru cei mântuiţi ai lui Israel. Şi cel rămas în Sion, cel lăsat în Ierusalim, se va numi „sfânt", oricine va fi scris printre cei vii, la Ierusalim" (Is. 4,2-3).

Lucrarea judecăţii de cercetare şi de ştergere a păcatelor trebuie îndeplinită înainte de a doua venire a Domnului. Deoarece morţii trebuie judecaţi după lucrurile scrise în cărţi, este cu neputinţă ca păcatele oamenilor să fie şterse după judecata la care sunt cercetate cazurile lor. Dar apostolul Petru spune lămurit că păcatele credincioşilor vor fi şterse „atunci când vor veni vremurile de reînviorare de la faţa Domnului şi va trimite pe Isus Hristos" (Fapte 3,19.20). Când se va încheia judecata de cercetare, Hristos va veni şi răsplata va fi cu El, ca să dea fiecăruia după cele ce a făcut.

În serviciul jertfelor, marele preot, după ce făcea ispăşirea pentru Israel, ieşea şi binecuvânta adunarea. Tot astfel Hristos, la încheierea lucrării Sale de mijlocire, Se va arăta, „nu în vederea păcatului, ca să aducă mântuirea" (Evr. 9,28) pentru a binecuvânta pe poporul Său care aşteaptă, cu viaţă veşnică. Aşa cum preotul îndepărta păcatele din sanctuar şi le mărturisea pe capul ţapului, tot astfel şi Hristos va aşeza toate aceste păcate asupra lui Satana, iniţiatorul şi instigatorul la păcat. Ţapul care purta păcatele lui Israel era trimis într-un ţinut nelocuit (Lev. 16,22). În acelaşi fel Satana, care poartă vina tuturor

păcatelor la care a provocat pe poporul lui Dumnezeu să le facă, va fi legat pe pământ timp de o mie de ani, care în timpul acesta va fi pustiu, fără locuitori, şi va suferi în cele din urmă pedeapsa deplină în foc, care va distruge pe toţi nelegiuiţii. În felul acesta, planul cel mare de mântuire îşi va ajunge împlinirea în eradicarea finală a păcatului şi în eliberarea tuturor acelora care au vrut să renunţe la fărădelege.

În timpul rânduit pentru judecată - încheierea celor 2300 de zile în anul 1844 - a început lucrarea de cercetare şi de ştergere a păcatelor. Toţi aceia care au luat vreodată asupra lor numele lui Hristos trebuie să treacă prin lucrarea cercetării. Atât cei vii, cât şi cei morţi sunt judecaţi „după lucrurile care au fost scrise în cărţi, după faptele lor".

Păcatele pentru care nu s-a făcut pocăinţă şi n-au fost părăsite nu vor fi iertate şi nici şterse din cărţi, ci vor sta ca mărturie împotriva păcătosului în ziua lui Dumnezeu. Poate că faptele rele au fost săvârşite la lumina zilei sau la întunericul nopţii; dar, înaintea Aceluia cu care avem de-a face, ele au fost deschise şi descoperite. Îngerii lui Dumnezeu au fost martori la fiecare păcat şi l-au înregistrat în rapoartele care nu greşesc. Păcatul poate fi ascuns, negat, ascuns de tată, de mamă, de soţie, de copii şi de prieteni; nimeni altul afară de făptaşul vinovat n-ar putea să aibă nici cea mai slabă bănuială cu privire la păcat; dar el este descoperit în faţa inteligenţelor cerului. Întunericul nopţii celei mai întunecate, tăinuirea cea mai meşteşugită nu sunt în stare să acopere nici măcar un gând de cunoaşterea Celui veşnic. Dumnezeu are un raport exact cu privire la orice faptă nedreaptă şi lucrare necinstită. El nu este indus în eroare de aparenţa de evlavie. El nu face greşeli în aprecierea caracterului. Oamenii pot fi înşelaţi de cei stricaţi cu inima, dar Dumnezeu pătrunde prin toate prefăcătoriile şi citeşte viaţa interioară.

Cât de solemn este gândul acesta! Zi după zi, trecând în veşnicie, duce cu ea povara de rapoarte pentru cărţile din ceruri.

Cuvintele odată spuse, faptele odată făcute, nu mai pot fi retrase. Îngerii au înregistrat atât binele, cât şi răul. Cuceritorul cel mai puternic de pe pământ nu poate chema înapoi nici măcar raportul unei singure zile. Faptele noastre, cuvintele noastre, chiar şi cele mai ascunse motive, toate îşi au greutatea lor în hotărârea viitorului nostru, pentru fericire sau nenorocire. Deşi pot fi uitate de noi, ele vor da mărturie pentru îndreptăţirea sau pentru condamnarea noastră.

Aşa după cum trăsăturile feţei sunt reproduse cu o exactitate fără greş pe planşeta lăcuită a artistului, tot astfel caracterul este reprodus cu credincioşie în cărţile de sus. Şi totuşi, cât de puţin interes se dă pe faţă cu privire la raportul care trebuie să fie supus privirii fiinţelor cereşti. Dacă s-ar putea da la o parte vălul care desparte lumea vizibilă de cea invizibilă, iar fiii oamenilor ar vedea pe îngerul raportor înregistrând orice cuvânt şi faptă cu care va trebui să se întâlnească la judecată, câte cuvinte care se rostesc zilnic ar rămâne nerostite şi câte fapte ar rămâne nefăcute!

La judecată va fi cercetat felul în care a fost întrebuinţat fiecare talant. Cum am folosit capitalul încredinţat de cer? Va primi Domnul, la venirea Sa, ce I se cuvine cu dobândă? Am întrebuinţat noi puterile încredinţate nouă, ale braţului, ale inimii şi ale creierului, spre slava lui Dumnezeu şi spre binecuvântarea lumii? Cum am folosit timpul, condeiul, glasul, banii, influenţa? Ce am făcut pentru Hristos în persoana săracului, a celui îndurerat, a orfanului sau a văduvei? Dumnezeu ne-a făcut depozitarii Cuvântului Său sfânt; ce am făcut cu lumina şi cu adevărul, date nouă pentru a face pe oameni înţelepţi spre mântuire? Nici o valoare nu are doar mărturisirea „credinţei în Hristos"; numai dragostea care se dă pe faţă prin fapte este socotită curată; doar dragostea este aceea care dă valoare fiecărei fapte în ochii cerului. Tot ce este făcut din dragoste, oricât de neînsemnat ar părea în aprecierea oamenilor, este primit şi răsplătit de Dumnezeu.

Egoismul ascuns al oamenilor este descoperit în cărţile din ceruri. Acolo se găseşte raportul datoriilor neîmplinite faţă de semenii lor, de uitare a cererilor Mântuitorului. Acolo se va vedea cât de adesea a fost dat Satanei timpul, gândul şi puterea care aparţin lui Hristos. Trist este raportul pe care îl duc îngerii în ceruri. Fiinţe inteligente, care se pretind a fi urmaşi ai lui Hristos, sunt preocupate în câştigarea de averi pământeşti sau în procurarea de plăceri lumeşti. Bani, timp şi putere sunt jertfite pentru etalare şi pentru îngăduinţă de sine; însă momentele devotate rugăciunii, cercetării Scripturilor, umilirii sufletului şi mărturisirii păcatelor sunt puţine.

Satana inventează nenumărate planuri pentru a ne ocupa mintea, aşa ca ea să nu stăruiască asupra lucrării pe care ar trebui să o cunoaştem foarte bine. Arhiamăgitorul urăşte adevărurile cele mari care scot în evidenţă o jertfă ispăşitoare şi un Mijlocitor puternic. El ştie că, în ceea ce-l priveşte, totul depinde de abaterea minţilor de la Isus şi de la adevărul Său.

Aceia care vor să se împărtăşească de meritele mijlocirii Sale nu trebuie să îngăduie nimănui să se amestece în datoria lor faţă de o sfinţenie desăvârşită, în temere de Dumnezeu. Ceasurile preţioase, în loc să fie dedicate plăcerii, expunerii sau căutării de câştiguri, ar trebui devotate studiului cu rugăciune stăruitoare a Cuvântului Adevărului. Subiectul cu privire la Sanctuar şi la judecata de cercetare trebuie să fie clar înţeles de către poporul lui Dumnezeu. Toţi au nevoie de o cunoaştere personală a poziţiei şi a lucrării Marelui lor Preot. Altfel, le va fi cu neputinţă să dea pe faţă credinţa care este absolut necesară în vremea aceasta sau să ocupe locul pe care-l doreşte Dumnezeu. Fiecare are un suflet de câştigat sau de pierdut. Fiecare are un caz ce trebuie să se înfăţişeze înaintea barei de judecată a lui Dumnezeu. Fiecare trebuie să se întâlnească cu judecătorul cel mare faţă în faţă. Cât de important este, deci, ca fiecare minte să privească cât mai des scena solemnă în care se va ţine judecata şi se vor deschide

cărţile, când, aşa cum spune Daniel, fiecare trebuie să-şi primească plata la sfârşitul zilelor.

Toţi aceia care au primit lumină cu privire la acest subiect trebuie să dea mărturie despre adevărurile cele mari pe care Dumnezeu le-a încredinţat lor. Sanctuarul din ceruri este chiar centrul lucrării lui Hristos în favoarea oamenilor. El cuprinde orice suflet care trăieşte pe pământ. El deschide privirii Planul de Mântuire, aducându-ne foarte aproape de încheierea vremii şi descoperindu-ne sfârşitul plin de biruinţă, în lupta dintre neprihănire şi păcat. Este de o importanţă copleşitoare ca toţi să cerceteze cu grijă aceste subiecte şi să fie în stare să dea un răspuns oricui le cere socoteală de nădejdea care este în ei.

Mijlocirea lui Hristos în favoarea omului, din Sanctuarul de sus, este tot atât de importantă pentru Planul de Mântuire ca şi moartea Sa pe cruce. Prin moartea Sa, El a început acea lucrare, pe care, după înviere S-a înălţat să o completeze în ceruri. Trebuie să intrăm prin credinţă dincolo de perdea, „unde Isus a intrat pentru noi ca Înainte-mergătorul nostru" (Evr. 6,20). Acolo se reflectă lumina de la crucea de pe Calvar. Acolo putem câştiga o înţelegere mai clară a tainelor mântuirii. Mântuirea omului a fost adusă la îndeplinire cu un preţ infinit pentru cer; jertfa adusă împlineşte cererile cele mai mari ale Legii lui Dumnezeu călcate de om. Isus a deschis calea către tronul Tatălui şi, prin mijlocirea Sa, dorinţa sinceră a tuturor acelora care vin la El în credinţă poate fi prezentată înaintea lui Dumnezeu.

„Cine îşi ascunde fărădelegile, nu propăşeşte, dar cine le mărturiseşte şi se lasă de ele, capătă îndurare" (Prov. 28,13). Dacă aceia care îşi ascund şi îşi scuză păcatele ar vedea cum se bucură Satana de ei, cum acuză pe Hristos şi pe sfinţii îngeri cu blestemul lui, s-ar grăbi să-şi mărturisească păcatele şi să le părăsească. Prin defectele de caracter, Satana lucrează pentru a pune stăpânire pe toată fiinţa şi el ştie că, dacă aceste defecte

sunt cultivate, va avea succes. De aceea el caută fără încetare să amăgească pe urmaşii lui Hristos cu sofistăria lui fatală că ei nu pot fi biruitori. Dar Isus mijloceşte în favoarea lor cu mâinile Sale rănite, cu trupul Său zdrobit. „Harul Meu îţi este de ajuns" (2 Cor. 12,9). „Luaţi jugul Meu asupra voastră, şi învăţaţi de la Mine, căci Eu sunt blând şi smerit cu inima; şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre. Căci jugul Meu este bun, şi sarcina Mea este uşoară" (Matei 11,29.30). Nimeni deci să nu socotească defectele sale ca fiind de nevindecat. Dumnezeu va da credinţă şi har pentru a le învinge.

Trăim acum în ziua cea mare de ispăşire. În serviciul simbolic, atunci când marele preot făcea ispăşire pentru Israel, tuturor li se cerea să-şi întristeze sufletele prin pocăinţă de păcat şi prin umilire înaintea lui Dumnezeu, ca să nu fie nimiciţi din poporul lui Dumnezeu. În acelaşi fel, toţi aceia care vor ca numele lor să rămână în cartea vieţii trebuie ca acum, în puţinele zile de har care au mai rămas, să-şi umilească sufletele înaintea lui Dumnezeu prin întristarea pentru păcat şi prin pocăinţă adevărată. Trebuie să se dea pe faţă o cercetare de inimă profundă şi sinceră. Spiritul uşuratic şi frivol, îngăduit de atâţia care se pretind a fi creştini, trebuie îndepărtat. În faţa tututor acelora care vor să-şi supună înclinaţiile rele ce vor să stăpânească, stă o luptă stăruitoare. Lucrarea de pregătire este o lucrare personală. Nu suntem mântuiţi în grup. Curăţia şi devoţiunea unuia nu vor împlini lipsa acestor calităţi la altul. Chiar dacă toate popoarele trebuie să treacă prin faţa judecăţii lui Dumnezeu, „El va cerceta cazul fiecăruia în parte cu tot atâta atenţie ca şi când n-ar mai exista altă fiinţă pe pământ. Toţi trebuie să fie încercaţi şi dovediţi fără pată sau zbârcitură sau altceva de felul acesta.

Solemne sunt scenele legate de încheierea lucrării de ispăşire. Interesele care se cuprind în ea sunt copleşitoare. Judecata are loc acum în Sanctuarul de sus. Această lucrare continuă timp de mulţi ani. În curând - nimeni nu ştie cât de curând - ea va

ajunge la cei vii. În prezenţa înfricoşătoare a lui Dumnezeu, viaţa noastră trebuie să vină la cercetare. În această vreme, mai presus de orice, se cuvine ca fiecare suflet să ia seama la avertizarea lui Hristos: „Luaţi seama, vegheaţi şi rugaţi-vă; căci nu ştiţi când va veni vremea aceea" (Marcu 13,33). „Dacă nu vegheaţi, voi veni ca un hoţ, şi nu vei şti în care ceas voi veni peste tine" (Apoc. 3,3).

Când lucrarea judecăţii de cercetare se încheie, soarta tuturor va fi hotărâtă pentru viaţă sau pentru moarte. Timpul de har se încheie cu puţin înainte de venirea Domnului pe norii cerului. Hristos, privind la timpul acesta, spune în cartea Apocalipsei: „Cine este nedrept, să fie nedrept şi mai departe; cine este întinat, să se întineze şi mai departe; cine este fără prihană să trăiască şi mai departe fără prihană. Şi cine este sfânt, să se sfinţească şi mai departe! Iată, Eu vin curând; şi răsplata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după fapta Lui" (Apoc. 22,11.12).

Cel drept, ca şi cel păcătos vor trăi împreună pe pământ în starea lor muritoare - oamenii vor sădi şi vor clădi, vor mânca şi vor bea, neştiind că hotărârea finală şi irevocabilă a fost pronunţată în Sanctuarul de sus. Înainte de potop, după ce Noe a intrat în corabie, Dumnezeu l-a închis înăuntru, iar pe cei păcătoşi afară; dar, timp de şapte zile, oamenii neştiind că soarta lor a fost pecetluită şi-au continuat viaţa fără grijă şi iubitoare de plăceri şi şi-au bătut joc de avertismentele cu privire la judecata care se apropia. „Tot aşa, spune Mântuitorul, va fi şi la venirea Fiului omului" (Matei 24,39). Pe tăcute şi pe neobservate, ca şi hoţul în miez de noapte, va veni ora hotărâtoare care va stabili soarta fiecărui om, retragerea finală a darului milei de la oamenii vinovaţi.

„Vegheaţi deci... ca nu cumva venind pe neaşteptate, să vă găsească dormind" (Marcu 13,35.36). Este primejdioasă starea acelora care, obosiţi de veghere, se întorc la atracţiile lumii. În timp ce omul de afaceri este captivat de urmărirea câştigului, în

timp ce iubitorul de plăceri caută satisfacerea poftelor, în timp ce fiica modei îşi aranjează podoabele, s-ar putea ca chiar în ceasul acela Judecătorul întregului pământ să rostească sentinţa: „Ai fost cântărit în cumpănă şi ai fost găsit prea uşor“ (Dan. 5,27).

Originea răului

Pentru multe minţi, originea păcatului şi motivul existenţiei lui este un izvor de mare încurcătură. Ei văd lucrarea răului, cu urmările lui grozave de vai şi distrugere, şi se întreabă cum pot exista toate acestea sub conducerea Aceluia care este nemărginit în înţelepciune, în putere şi în dragoste. Iată o taină căreia nu-i găsesc nici o explicaţie. În nesiguranţa şi îndoiala lor, sunt orbi faţă de adevărurile descoperite lămurit în Cuvântul lui Dumnezeu şi esenţiale pentru mântuire. Sunt unii care, în căutarea lor cu privire la existenţa păcatului, încearcă să cerceteze ceea ce Dumnezeu nu le-a descoperit; şi ca urmare nu găsesc nici o rezolvare pentru greutăţile lor; şi unii ca aceştia, mânaţi de dispoziţia de a se îndoi şi de a căuta nepotriviri, fac din aceasta o scuză pentru lepădarea cuvintelor Sfintelor Scripturi. Alţii, însă, nu ajung la nici o înţelegere mulţumitoare a marii probleme a răului din cauză că tradiţia şi interpretarea greşită au întunecat învăţătura Bibliei cu privire la caracterul lui Dumnezeu, la natura guvernării Sale şi a principiilor procedeelor Sale cu păcatul.

Este cu neputinţă să explicăm originea păcatului pentru a da un motiv existenţei. Cu toate acestea, se poate înţelege suficient atât originea lui, cât şi măsurile luate cu privire la soarta finală a păcatului, măsuri care descoperă pe deplin dreptatea şi mila lui Dumnezeu în toate procedeele Sale cu păcatul. Nimic nu este mai clar explicat în Scripturi decât că Dumnezeu n-a fost în nici o privinţă răspunzător de apariţia păcatului; că n-a fost o retragere arbitrară a harului divin, nici o lipsă în conducerea divină care să dea ocazie la apariţia răzvrătirii. Păcatul este un intrus, pentru a cărui existenţă nu se poate da nici o explicaţie. El este tainic, de neexplicat; a-l scuza înseamnă a-l apăra. Dacă s-ar putea găsi o scuză sau vreo cauză a existenţei lui, ar înceta să mai fie păcat. Unica definiţie pe care o putem da păcatului este aceea pe care o găsim în Cuvântul lui Dumnezeu; el „este călcarea Legii" este acţiunea unui principiu în luptă cu Legea cea mare a dragostei care este temelia guvernării divine.

Înainte de apariţia păcatului, în întregul Univers era pace şi bucurie. Totul era în armonie desăvârşită cu voinţa Creatorului. Iubirea faţă de Dumnezeu era supremă, iar iubirea omului faţă de om era nepărtinitoare. Hristos, Cuvântul, singurul născut al lui Dumnezeu, era una cu Tatăl cel veşnic - una în natură, în ca-racter şi în scop - singura Fiinţă din tot Universul care putea intra în sfaturile şi în planurile lui Dumnezeu. Prin Hristos, Tatăl a realizat cererea tuturor fiinţelor cereşti. „Prin El au fost făcute toate lucrurile care sunt în ceruri; fie scaune de domnii, fie dregătorii, fie stăpâniri" (Colos. 1, 16) şi tot cerul dădea ascultare lui Hristos în aceeaşi măsură ca şi Tatălui.

Legea iubirii fiind temelia guvernării lui Dumnezeu, fericirea tuturor fiinţelor create depindea de asentimentul lor desăvârşit faţă de marile principii ale dreptăţii. Dumnezeu doreşte de la toate făpturile Sale o slujire din dragoste - un omagiu care izvorăşte dintr-o apreciere inteligentă a caracterului Său. El nu

găseşte plăcere într-o slujire silită şi, ca urmare, dă tuturor libertatea de voinţă, ca să-I aducă o slujire de bunăvoie.

Dar a apărut cineva care a ales să pervertească această libertate. Păcatul şi-a avut originea în acela care, după Hristos, fusese cel mai onorat de Dumnezeu şi care stătea în cea mai înaltă poziţie de putere şi de slavă printre locuitorii cerului. Înainte de cădere, Lucifer era primul dintre heruvimii ocrotitori, sfânt şi nepătat. „Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeu: Ajunsese-şi la cea mai înaltă desăvârşire, erai plin de înţelepciune şi desăvârşit în frumuseţe. Stăteai în Eden, grădina lui Dumnezeu şi erai acoperit cu tot felul de pietre scumpe. Erai un heruvim ocrotitor cu aripile întinse; te pusesem pe muntele cel sfânt al lui Dumnezeu şi umblai prin mijlocul pietrelor scânteietoare. Ai fost fără prihană în căile tale, din ziua, când ai fost făcut, până în ziua când s-a găsit nelegiuire în tine" (Ezec. 28,12-15).

Lucifer ar fi putut rămâne în graţia lui Dumnezeu, iubit şi onorat de oştile îngereşti, punându-şi la lucru puterile nobile pentru a binecuvânta pe alţii şi a slăvi pe Făcătorul său. Dar, spune profetul: „Ţi s-a îngâmfat inima din pricina frumuseţii tale, ţi-ai stricat înţelepciunea cu strălucirea ta" (vers. 17). Puţin câte puţin, Lucifer a ajuns să-şi îngăduie dorinţa după înălţare de sine. „Pentru că îţi dai ifose ca şi când ai fi Dumnezeu... Tu ziceai în inima ta: 'Îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu; voi şedea pe muntele adunării... mă voi sui pe vârful norilor, voi fi ca Cel Prea Înalt" (vers. 6; Is. 14,13.14). În loc să caute să facă pe Dumnezeu cel dintâi în dragostea şi slujirea creaturilor, năzuinţa lui Lucifer a fost să le câştige slujirea şi închinarea pentru el. Şi, râvnind la onoarea pe care Tatăl cel veşnic o revărsase asupra Fiului Său, acest prinţ al îngerilor a aspirat la puterea pe care numai Hristos o putea întrebuinţa.

Tot cerul se bucura să reflecte slava Creatorului şi să trâmbiţeze lauda Lui. Şi câtă vreme Dumnezeu fusese onorat în felul

acesta, pretutindeni fusese pace şi veselie. Dar acum armoniile cereşti au fost umbrite de o notă discordantă. Slujirea şi înălţarea de sine, în contrast cu planul Creatorului, a provocat simţăminte rele în minţile în care slava lui Dumnezeu era mai presus de orice. Sfaturile cereşti au stăruit pe lângă Lucifer. Fiul lui Dumnezeu i-a prezentat măreţia, bunătatea şi dreptatea Creatorului şi natura sfântă şi neschimbătoare a Legii Sale. Dumnezeu Însuşi stabilise ordinea în ceruri; aşa că, neţinând seamă de ea, Lucifer dezonora pe Făcătorul său şi aducea ruină asupra lui. Dar avertizarea dată cu milă şi cu o dragoste nemărginită n-a făcut decât să trezească un spirit de opoziţie. Astfel, Lucifer a îngăduit ca invidia faţă de Hristos să-l stăpânească şi rămase intransigent.

Mândria şi slava proprie au alimentat dorinţa după supremaţie. Înalta cinstire dată lui Lucifer n-a fost apreciată ca fiind darul lui Dumnezeu şi n-a produs nici o recunoştinţă faţă de Creator. El se preamărea pe sine în strălucirea şi înălţarea lui şi aspira să fie deopotrivă cu Dumnezeu. Era iubit şi respectat de oştile cereşti. Îngerii găseau plăcere să aducă la îndeplinire poruncile lui. Şi era îmbrăcat cu înţelepciune şi cu slavă mai presus de toţi ceilalţi. Dar Fiul lui Dumnezeu era recunoscut ca Suveran al Cerului, una cu Tatăl în putere şi în autoritate; Hristos participa în toate sfaturile lui Dumnezeu, pe când lui Lucifer nu-i era îngăduit să pătrundă planurile divine. „De ce, întreba acest înger puternic, să aibă Hristos supremaţia? De ce este în felul acesta onorat mai mult decât Lucifer?"

Părăsindu-şi locul din prezenţa imediată a lui Dumnezeu, Lucifer a început să-şi răspândească spiritul de nemulţumire printre îngeri. Lucrând în taină adâncă şi pentru o vreme ascunzându-şi scopul cel adevărat sub aparenţă de respect faţă de Dumnezeu, a încercat să trezească nemulţumirea faţă de Dumnezeu, a încercat să trezească nemulţumirea faţă de legile care guvernau fiinţele cereşti, lăsând să se înţeleagă că ele impuneau restricţii care nu

erau necesare. Din moment ce erau sfinţi, el susţinea că îngerii trebuie să asculte de îndemnul conştiinţei lor. Căuta să trezească simpatie pentru el, arătând că Dumnezeu procedase nedrept cu el dând onoarea supremă lui Hristos. El pretindea că, aspirând la o putere şi onoare mai mare, nu urmărea înălţarea de sine, ci căuta să asigure libertatea pentru toţi locuitorii cerului; că pe calea aceasta ei ar putea ajunge la o stare mai înaltă de existenţă.

Dumnezeu în mila Sa cea mare a suportat îndelung pe Lucifer. Nu l-a îndepărtat imediat din starea lui înălţată atunci când, pentru prima oară, şi-a permis un spirit de nemulţumire, nici chiar atunci când a început să dea pe faţă pretenţiile lui false înaintea îngerilor credincioşi. El a fost menţinut în ceruri multă vreme. Mereu şi mereu i s-a oferit iertarea, cu condiţia pocăinţei şi a supunerii. Asemenea eforturi, pe care numai iubirea şi înţelepciunea infinită le puteau plănui, au fost făcute pentru a-l convinge de rătăcirea lui. Spiritul de nemulţumire nu fusese cunoscut niciodată în ceruri. Nici chiar Lucifer n-a văzut de la început unde va ajunge; el nu înţelegea natura adevărată a simţămintelor lui. Dar atunci când s-a dovedit că nemulţumirea lui nu are motiv, Lucifer a fost convins că era greşit, că cerinţele divine erau drepte şi că ar fi trebuit să le recunoască ca atare înaintea cerului întreg. Dacă atunci ar fi făcut lucrul acesta, s-ar fi salvat pe sine şi pe mulţi alţi îngeri. Până la data aceasta nu părăsise cu totul supunerea faţă de Dumnezeu. Cu toate că părăsise poziţia de heruvim ocrotitor, dacă ar fi vrut să se întoarcă la Dumnezeu, recunoscând înţelepciunea Creatorului, şi dacă s-ar fi mulţumit să ocupe locul destinat lui în planul cel mare al lui Dumnezeu, ar fi fost pus iarăşi în slujbă. Dar mândria l-a împiedicat să se supună. El şi-a apărat cu insistenţă calea, a susţinut că nu are nevoie de pocăinţă şi s-a angajat cu totul în lupta cea mare, împotriva Făcătorului său.

Toate puterile minţii lui iscusite au fost puse în slujba amăgirii, pentru a-şi asigura simpatia îngerilor care fuseseră sub

comanda lui. Chiar faptul că Hristos îl avertizase şi îl sfătuise a fost interpretat pentru a sluji planurilor lui de trădare. Acelora a căror încredere plină de iubire îl legase mai strâns de el, Satana le spunea că a fost judecat greşit, că poziţia lui nu era respectată şi că libertatea avea să-i fie restrânsă. De la prezentarea eronată a cuvintelor lui Hristos a trecut la pervertire şi la înşelăciune directă, acuzând pe Fiul lui Dumnezeu de un plan care să-L umilească înaintea locuitorilor cerului. A mai încercat să facă şi o legătură falsă între el şi îngerii rămaşi credincioşi. Pe toţi aceia pe care nu i-a putut supune şi nu i-a putut aduce cu totul de partea lui i-a acuzat de indiferenţă faţă de interesele fiinţelor cereşti. Chiar lucrarea pe care o făcea el o punea pe seama acelora care rămăseseră credincioşi lui Dumnezeu. Şi pentru a-şi susţine acuzaţia de nedreptate a lui Dumnezeu faţă de el, a recurs la interpretarea tendenţioasă a cuvintelor şi faptelor Creatorului. Metoda lui era să încurce pe îngeri cu argumente subtile cu privire la planurile lui Dumnezeu. A îmbrăcat în mister tot ce era simplu şi, printr-o pervertire măiastră, a aruncat îndoială asupra declaraţiilor celor mai lămurite ale lui Iehova. Poziţia lui înaltă, într-o legătură atât de strânsă cu conducerea divină, a dat mai multă putere sofistăriilor lui şi mulţi au fost induşi în eroare ca să se unească cu el în răzvrătire împotriva autorităţii cerului.

Dumnezeu, în înţelepciunea Sa, a îngăduit Satanei să-şi continue lucrarea, până când spiritul de nemulţumire a dat ca rod o revoltă activă. A fost necesar ca planurile lui să se desfăşoare din plin, pentru ca natura şi tendinţa lor adevărată să poată fi văzute de toţi. Lucifer, heruvimul cel uns, fusese foarte mult înălţat; El era mult iubit de fiinţele cereşti, iar influenţa lui asupra lor era puternică. Guvernarea lui Dumnezeu includea nu numai pe locuitorii cerului, ci şi toate lumile pe care El le crease; dar Satana cugeta că, dacă ar fi putut atrage pe îngerii cerului împreună cu el la răscoală, ar fi putut atrage şi celelalte lumi. El şi-a prezentat cu măiestrie punctul de vede-

re, folosind înţelepciunea şi denaturarea pentru a-şi atinge scopul. Puterea lui de amăgire era foarte mare şi, ascunzându-se sub o mască de înşelăciune, câştigase teren. Nici chiar îngerii cei rămaşi credincioşi nu puteau discerne deplin caracterul lui şi nici nu puteau vedea unde avea să ducă lucrarea lui.

Satana fusese atât de mult onorat şi toate faptele lui erau atât de înveşmântate în taină, încât era greu să se descopere îngerilor natura adevărată a lucrării sale. Până ce n-a ajuns la dezvoltarea deplină, păcatul n-a părut atât de rău precum era. Deoarece până atunci nu avusese nici un loc în Universul lui Dumnezeu, fiinţele sfinte nu aveau nici o idee cu privire la natura şi la răutatea lui. Ele nu puteau vedea urmările teribile care aveau să se producă ca urmare a lepădării lui Dumnezeu. La început Satana îşi ascunsese lucrarea sub o mărturisire amăgitoare de loialitate faţă de Dumnezeu. El pretindea că urmăreşte să promoveze onoarea lui Dumnezeu, stabilirea guvernării Sale şi binele tuturor locuitorilor cerului. În timp ce strecura nemulţumirea în mintea îngerilor de sub conducerea lui, făcea cu măiestrie să pară că el caută să îndepărteze nemulţumirea. Când susţinea că trebuie făcute schimbări în ordinea şi în legile guvernării lui Dumnezeu, făcea aceasta motivând că ele erau necesare pentru a păstra armonia în ceruri.

În procedeele Sale cu păcatul, Dumnezeu a folosit numai dreptatea şi adevărul. Satana putea folosi ceea ce Dumnezeu nu putea - linguşirea şi amăgirea. El căuta să falsifice cuvintele lui Dumnezeu şi reprezenta eronat planul Său de guvernare înaintea îngerilor, susţinând că Dumnezeu nu a fost drept atunci când a dat legi şi rânduieli locuitorilor cerului; că atunci când cerea supunere şi ascultare de la creaturile Sale, căuta numai înălţarea de Sine. De aceea trebuia demonstrat înaintea locuitorilor cerului, ca şi ai celorlalte lumi, că guvernarea lui Dumnezeu era dreaptă, iar Legea Sa era desăvârşită. Satana a făcut să pară că el căuta să promoveze binele Universului. Caracterul adevărat al uzurpatorului, cât şi scopul lui real trebuia să

fie înţeles de toţi. El trebuia să aibă timp pentru a se demas
prin lucrurile lui nelegiuite.

Satana punea pe seama Legii şi guvernării lui Dumnezeu di
cordia pe care acţiunea lui o provocase în ceruri. Toate relel
spunea el, erau urmarea conducerii divine. El pretindea
scopul lui era să îmbunătăţească întocmirile lui Iehova. De ace
era necesar ca să demonstreze natura pretenţiilor sale şi să ara
efectul schimbărilor propuse în Legea divină. Propria lui lucra
urma să-l condamne. Satana pretinsese de la început că nu
răzvrătise, dar Universul întreg trebuia să vadă pe amăgitor d
mascat.

Chiar şi atunci când s-a hotărât că el nu mai putea rămâne
cer, Înţelepciunea Infinită n-a distrus pe Satana. Deoarece n
mai slujirea din iubire poate fi primită de Dumnezeu, dev
tamentul creaturilor Sale trebuie să se întemeieze pe
convingere cu privire la dreptatea şi la mila Sa. Locuito
cerului şi ai celorlalte lumi, fiind nepregătiţi să înţeleagă n
tura sau consecinţele păcatului, nu puteau vedea dreptatea
mila lui Dumnezeu în distrugerea lui Satana. Dacă ar fi fc
adus imediat la inexistenţă, ei ar fi slujit pe Dumnezeu d
teamă şi nu din iubire. Influenţa amăgitorului n-ar fi fost
totul distrusă şi nici spiritul de revoltă n-ar fi fost îndepărt
cu totul. Răului trebuia să i se îngăduie să ajungă la matu
tate. Pentru binele Universului întreg, de-a lungul veacuril
veşnice, Satana trebuia să-şi dezvolte mai deplin principiil
pentru ca acuzaţiile lui aduse împotriva guvernării divine
fie văzute de fiinţele create în lumina lor adevărată, pentru
dreptatea şi mila lui Dumnezeu, precum şi imunitatea Legii Sa
să fie pentru totdeauna aşezate în afara oricărei discuţii.

Răzvrătirea lui Satana urma să fie o lecţie pentru Unive
de-a lungul veacurilor viitoare, ca o mărturie continuă cu priv
la natura şi la urmările grozave ale păcatului. Efectul conduce
lui Satana, urmările ei asupra îngerilor şi a oamenilor aveau
arate care urmau să fie roadele lepădării autorităţii divi

Acesta trebuia să dea mărturie despre faptul că de existenţa guvernării lui Dumnezeu şi a Legii Sale depindea buna stare a tuturor fiinţelor pe care el le crease. Astfel, istoria acestei experienţe grozave de răzvrătire urma să fie o ocrotire continuă pentru toate inteligenţele sfinte, prevenindu-le să mai fie amăgite cu privire la natura fărădelegii, să le ferească de a mai săvârşi păcatul şi a suferi pedeapsa pentru el.

Până la încheierea luptei din ceruri, marele uzurpator a continuat să se îndreptăţească. Când i s-a adus la cunoştinţă că împreună cu toţi simpatizanţii lui trebuia să fie alungat din locuinţele strălucite, atunci conducătorul răsculat şi-a manifestat cu îndrăzneală nemulţumirea faţă de Legea Creatorului. El şi-a reafirmat susţinerea că îngerii nu trebuia să fie controlaţi, că ei trebuia lăsaţi să-şi urmeze propria lor voinţă, care avea să-i conducă în mod corect. El a denunţat rânduielile divine ca fiind o restrângere a libertăţii lor şi a declarat că scopul lui era să asigure desfiinţarea Legii; că liberaţi de această restricţie, oştile cereşti puteau să intre într-o stare de existenţă mai înaltă şi mai slăvită.

Satana împreună cu oastea sa au aruncat într-un deplin acord ceara rebeliunii lor asupra lui Hristos, declarând că, dacă n-ar fi fost mustraţi, nu s-ar fi răsculat niciodată. Aceşti încăpăţânaţi şi disprețuitori în lipsa lor de loialitate, căutând zadarnic să răstoarne guvernarea lui Dumnezeu, pretinzând totuşi în mod batjocoritor a fi victime nevinovate ale puterii opresoare, marele răzvrătit împreună cu cei care-l simpatizau au fost alungaţi în cele din urmă din cer.

Acelaşi spirit care s-a dat pe faţă în rebeliunea din cer inspiră şi rebeliunea de pe pământ. Satana a continuat cu oamenii acelaşi fel de a proceda pe care l-a avut şi faţă de îngeri. Duhul lui domneşte astăzi în fiii neascultării. Asemenea lui, ei caută să îndepărteze restricţiile Legii lui Dumnezeu şi făgăduiesc oamenilor libertatea prin călcarea preceptelor ei. Mustrarea păcatului trezeşte încă spiritul urii şi al împotrivirii. Când soliile

de avertizare ale lui Dumnezeu sunt prezentate conştiinţei, Satana îi conduce pe oameni să se îndreptăţească şi să caute aprobarea altora pentru calea lor păcătoasă. În loc să-şi îndrepte greşelile, ei îşi manifestă indignarea faţă de cel care mustră, ca şi când aceasta ar fi singura cauză a greutăţilor. Din zilele dreptului Abel până în vremea noastră, acesta este spiritul care s-a manifestat faţă de aceia care au îndrăznit să mustre păcatul.

Satana a amăgit pe om la păcat prin aceeaşi reprezentare falsă a caracterului lui Dumnezeu pe care o practicase în ceruri făcându-L să fie privit ca aspru şi tiranic. Şi a reuşit să ajungă atât de departe, încât să declare că restricţiile nejustificate ale lui Dumnezeu au dus la căderea omului, ca şi la răzvrătirea lui.

Dar Cel veşnic a declarat cu privire la Sine: „Domnul Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare şi milostiv, încet la mânie, plin de bunătate şi credincioşie, care îşi ţine dragostea până la mii de neamuri de oameni, iartă fărădelegile, răzvrătirea şi păcatul, dar nu socoteşte pe cel vinovat drept nevinovat" (Exod 34, 6.7).

Prin alungarea lui Satana din ceruri, Dumnezeu Şi-a dat pe faţă dreptatea şi a păstrat onoarea tronului Său. Dar atunci când omul a păcătuit, supunându-se amăgirilor acestui duh decăzut, Dumnezeu a dat dovada iubirii sale, dând pe singurul Său Fiu să moară pentru neamul omenesc căzut. În ispăşire s-a descoperit caracterul lui Dumnezeu. Argumentul cel puternic al crucii demonstrează Universului întreg că drumul păcatului, pe care Lucifer l-a ales, nu putea fi pus în nici un fel pe seama guvernării lui Dumnezeu.

În lupta dintre Hristos şi Satana, în timpul lucrării păminteşti a Mântuitorului, caracterul marelui amăgitor a fost demascat. Nimic altceva n-ar fi putut dezrădăcina atât de mult pe Satana din simpatia îngerilor cereşti şi a întregului Univers rămas credincios cum a făcut-o lupta lui cruntă împotriva Mân-

tuitorului lumii. Hula îndrăzneaţă din cererea lui, ca Hristos să i se închine; obrăznicia lui încrezută, de a-L duce pe vârful muntelui şi pe streaşina templului; intenţia lui plină de viclenie când îi ceru să Se arunce de pe înălţimea ameţitoare; răutatea neadormită cu care-L urmărea dintr-un loc în altul, inspirând inimile preoţilor şi ale poporului ca să lepede iubirea Sa şi, în cele din urmă, să strige: „Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!"; toate acestea au provocat uimirea şi indignarea Universului.

Satana a fost acela care a îndemnat lumea să lepede pe Hristos. Prinţul păcatului şi-a exercitat toată puterea şi viclenia pentru a distruge pe Isus; deoarece a văzut că dragostea şi mila Mântuitorului, simpatia şi grija Lui iubitoare prezentau lumii caracterul lui Dumnezeu, Satana a pus în discuţie toate susţinerile Fiului lui Dumnezeu şi i-a folosit pe oameni ca unelte ale sale pentru a umple viaţa Mântuitorului de suferinţă şi de durere. Înşelăciunea şi necinstea prin care căutase să zădărnicească lucrarea lui Isus, ura dată pe faţă prin copiii neascultării, acuzaţiile lor nemiloase împotriva Aceluia a cărui viaţă era un exemplu de bunătate fără egal, toate acestea izvorau dintr-o răzbunare profundă. Focul invidiei şi al răutăţii mocnit până acum, ura şi dorinţa de răzbunare au izbucnit pe Calvar împotriva Fiului lui Dumnezeu, în timp ce tot cerul privea îngrozit scena.

Când jertfa cea mare a fost adusă, Hristos S-a înălţat la cer refuzând adorarea îngerilor, până ce nu a prezentat cererea: „Vreau ca acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine şi aceia pe care Mi i-ai dat Tu" (Ioan 17,24). Atunci, cu o iubire şi o putere de nedescris, a venit răspunsul de la tronul Tatălui: „Toţi îngerii lui Dumnezeu, să I se închine" (Evrei 1,6). Asupra lui Isus nu rămăsese nici o pată. Umilirea Lui fiind terminată, jertfa Lui fiind deplină, I s-a dat un nume care este mai presus de orice nume.

Vina Satanei era acum fără scuză. El îşi dezvăluise adevăratul caracter de mincinos şi ucigas. S-a văzut că acelaşi spirit care inspirase pe fiii oamenilor ce se găseau sub puterea lui ar fi

fost dat pe faţă dacă i s-ar fi îngăduit să aibă stăpânire peste locuitorii cerului. El susţinuse că neascultarea de Legea lui Dumnezeu ar fi adus libertate şi înălţare; dar s-a văzut că a avut ca urmare sclavie şi degradare.

Acuzaţiile mincinoase ale lui Satana, cu privire la caracterul şi guvernarea lui Dumnezeu, au apărut acum în adevărata lor lumină. El Îl acuzase pe Dumnezeu de înălţare de Sine, atunci când a cerut supunere şi ascultare din partea creaturilor Sale, şi declarase că, în timp ce Creatorul cerea lepădare de sine de la toţi ceilalţi, El nu practicase jertfire de sine şi nu făcuse nici un sacrificiu. Acum s-a văzut că, pentru mântuirea neamului omenesc căzut, Conducătorul Universului făcuse sacrificiul cel mai mare pe care-l putea face iubirea; căci „Dumnezeu era în Hristos împăcând lumea cu Sine" (2 Cor. 5,19). S-a mai văzut că, în timp ce Lucifer deschisese uşa pentru intrarea păcatului prin dorinţa lui de onoare şi întâietate, Hristos, pentru a distruge păcatul, Se umilise şi Se făcuse ascultător până la moarte.

Dumnezeu Şi-a dat pe faţă dezaprobarea faţă de principiile rebeliunii. Tot cerul a văzut dreptatea Sa descoperită, atât în condamnarea Satanei, cât şi în răscumpărarea omului. Lucifer declarase că, dacă Legea lui Dumnezeu este de neschimbat iar pedeapsa nu putea fi înlăturată, orice călcător al ei trebuie să fie pe veci lipsit de favoarea Creatorului. El pretindea ca neamul omenesc păcătos să fie aşezat în afara mântuirii şi prin aceasta să fie prada lui de drept. Dar moartea lui Hristos era un argument în favoarea omului, care nu putea fi contrazis. Pedeapsa Legii a căzut peste Acela care era egal cu Dumnezeu, iar omul avea posibilitatea să primească îndreptăţirea lui Hristos şi, printr-o viaţă de pocăinţă şi de umilinţă, să biruiască, aşa cum Fiul lui Dumnezeu este drept şi în acelaşi timp poate să îndreptăţească pe acela care crede în Isus.

Dar Hristos a venit pe pământ nu numai să aducă la îndeplinire mântuirea omului, să sufere şi să moară. El a venit să

„preamărească Legea" şi „măreaţă să fie". Nu numai pentru ca locuitorii acestui pământ să privească Legea aşa cum ar trebui privită, ci ca să se demonstreze tuturor lumilor din Univers că Legea lui Dumnezeu este de neschimbat. Iar jertfa la care a îndemnat iubirea infinită pe Tatăl şi pe Fiul, ca păcătoşii să fie mântuiţi, demonstrează întregului Univers - că nimic mai mult decât acest plan de ispăşire nu putea fi făcut - că dreptatea şi mila sunt temelia Legii şi guvernării lui Dumnezeu.

În aducerea la îndeplinire a judecăţii finale, se va vedea că nu există nici un motiv pentru existenţa păcatului. Când Judecătorul a tot pământul va întreba pe Satana: „De ce te-ai răzvrătit împotriva Mea şi M-ai jefuit de supuşii Împărăţiei Mele?", iniţiatorul păcatului nu va putea aduce vreo scuză. Orice gură va fi închisă şi toate oştile răzvrătirii vor fi fără cuvânt.

Crucea de pe Calvar, în timp ce declară Legea ca fiind de neschimbat, face cunoscut Universului că plata păcatului este moartea. În strigătul pe moarte al Mântuitorului „S-a sfârşit", a bătut clopotul de moarte al Satanei. Lupta cea mare care durase atâta vreme s-a hotărât atunci, iar curăţirea finală a păcatului a fost asigurată. Fiul lui Dumnezeu a trecut prin porţile mormântului, pentru ca „prin moarte să nimicească pe acela care avea puterea morţii, pe diavolul" (Evrei 2,14). Dorinţa lui Lucifer după înălţare de sine îl făcuse să spună: „Îmi voi înălţa tronul mai presus de stelele lui Dumnezeu... Voi fi ca Cel Prea Înalt". Dar Dumnezeu declară: „Te voi face ca cenuşa pe pământ... şi niciodată nu vei mai fi" (Is. 14,13.14; Ezech. 28,18.19). „Căci iată, vine ziua, care va arde ca un cuptor! Toţi cei trufaşi şi toţi cei răi, vor fi ca mirişte; ziua care vine îi va arde, zice Domnul oştirilor, şi nu le va lăsa nici rădăcină, nici ramură" (Mal. 4.1).

Întregul Univers va fi martor cu privire la natura şi la urmările păcatului. Şi distrugerea lui totală, care la început ar fi provocat îngerilor frică, iar lui Dumnezeu dezonoare, va îndreptăţi acum iubirea Sa şi-I va restabili onoarea în faţa Univer-

sului fiinţelor care-şi găseau plăcerea să facă voia Sa şi în a căror inimă este Legea Sa. Niciodată nu se va mai da pe faţă păcatul. Cuvântul Domnului spune: ;,Nenorocirea nu vine de două ori" (Naum 1,9). Legea lui Dumnezeu, pe care Satana a declarat-o a fi un jug al robiei, va fi cinstită ca Lege a libertăţii. O creaţiune încercată şi trecută prin experienţe nu va mai fi niciodată îndepărtată de la supunerea faţă de Acela al cărui caracter a fost deplin dat pe faţă înaintea lor, ca fiind iubire nepătrunsă şi înţelepciune infinită.

Vrăjmăşia dintre om şi Satana

„Vrăjmăşie voi pune între tine şi femeie, între sămânţa ta şi sămânţa ei. Aceasta îţi va zdrobi capul, şi tu îi vei zdrobi călcâiul" (Gen. 3,15). Sentinţa divină pronunţată împotriva Satanei după căderea omului era şi o profeţie, care cuprindea toate veacurile până la încheierea timpului şi care prefigura conflictul cel mare care urma să implice toate neamurile de oameni care aveau să trăiască pe pământ.

Dumnezeu spune: „Voi pune vrăjmăşie". Această vrăjmăşie nu se dă pe faţă în mod natural. Când omul a călcat Legea divină, firea lui a devenit păcătoasă şi el era în armonie, şi nu în luptă cu Satana. În mod natural, nu există vrăjmăşie între omul păcătos şi începătorul păcatului. Amândoi au devenit răi prin apostazie. Cel decăzut nu-şi găseşte odihnă niciodată, afară de cazul când câştigă simpatie şi sprijin, făcând şi pe alţii să-i urmeze exemplul. Pentru motivul acesta, îngerii căzuţi şi oamenii nelegiuiţi se unesc într-o tovărăşie disperată. Dacă Dumnezeu n-ar fi intervenit în mod deosebit, Satana şi omul s-ar fi unit într-o alianţă împotriva cerului; şi, în loc să nutrească vrăjmăşie contra Satanei, întreaga familie omenească s-ar fi unit în împotrivire contra lui Dumnezeu.

Satana l-a dus pe om la păcat, aşa cum i-a făcut pe îngeri să se răzvrătească, ca să-şi asigure în felul acesta colaborarea în lupta lui împotriva cerului. Între el şi îngerii căzuţi n-a fost nici o deosebire în ceea ce priveşte ura lor faţă de Hristos; în timp ce toate celelalte puncte erau în discordie, ei erau strâns uniţi în opoziţia lor contra autorităţii Conducătorului Universului. Dar când Satana a auzit declaraţia că avea să fie vrăjmăşie între el şi femeie, între sămânţa lui şi sămânţa ei, a ştiut că eforturile lui pentru a corupe firea omenească urmau să fie zădărnicite; că prin anumite mijloace omul avea să fie în stare să reziste puterii sale.

Vrăjmăşia Satanei împotriva neamului omenesc este aprinsă pentru că, prin Hristos, el este obiectul iubirii şi grijii lui Dumnezeu. El doreşte să zădărnicească planul divin pentru răscumpărarea omului, ca să arunce dezonoare asupra lui Dumnezeu, desfigurând şi mânjind lucrarea mâinilor Sale; el voia să producă amărăciune în ceruri şi să umple pământul de blestem şi pustiire. Şi el arată tot acest rău ca fiind urmarea lucrării lui Dumnezeu prin crearea omului.

Harul pe care Hristos îl sădeşte în suflet este acela care creează în om vrăjmăşia contra Satanei. Fără acest har transformator şi această putere înnoitoare, omul ar fi sclavul Satanei, un rob totdeauna gata să împlinească pretenţiile lui. Dar principiul cel nou în suflet creează conflict acolo unde până atunci fusese pace. Puterea pe care o împărtăşeşte Hristos îl face pe om în stare să reziste tiranului şi uzurpatorului. Pretutindeni unde se vede oroare faţă de păcat, în loc de iubire faţă de el, oriunde se rezistă acestor patimi care au pus stăpânire pe suflet şi sunt biruite, acolo se dă pe faţă efectul unui principiu întru totul de sus.

Antagonismul care există între spiritul lui Hristos şi spiritul Satanei s-a dat pe faţă în modul cel mai pronunţat în felul în care lumea L-a primit pe Isus. Iudeii au ajuns să-L lepede nu atât de mult pentru că a venit fără bogăţie lumească, pompă sau gran-

doare. Ei au văzut că El poseda puterea care avea să facă mai mult decât să compenseze lipsa acestor avantaje exterioare. Însă curăţia şi sfinţenia lui Hristos I-au atras ura celor nelegiuiţi. Viaţa Lui de jertfire de sine şi consacrarea Lui ireproşabilă erau o mustrare continuă pentru un popor mândru şi senzual. Aceasta a provocat vrăjmăşia împotriva lui Dumnezeu. Satana şi îngerii cei răi s-au unit cu oamenii păcătoşi. Toate forţele apostaziei au conspirat împotriva Luptătorului pentru adevăr.

Aceeaşi vrăjmăşie care s-a dovedit faţă de Maestru s-a manifestat şi faţă de urmaşii lui Hristos. Toţi aceia care văd caracterul respingător al păcatului şi cu putere de sus rezistă ispitei vor trezi cu siguranţă ura Satanei şi a supuşilor lui. Ura faţă de principiile cele curate ale adevărului, precum şi mustrarea şi prigonirea apărătorilor lui vor exista atâta vreme cât va fi păcat şi păcătoşi. Urmaşii lui Hristos şi slujitorii Satanei nu se pot armoniza. Ruşinea crucii nu a încetat. „Toţi aceia care vor să trăiască cu evlavie în Hristos Isus vor fi prigoniţi" (2 Tim. 3,12).

Agenţii lui Satana lucrează continuu sub conducerea lui pentru a întări autoritatea şi a clădi împărăţia lui în opoziţie cu guvernarea lui Dumnezeu. În scopul acesta, ei caută să amăgească pe urmaşii lui Hristos şi să-i abată de la ascultarea de El. Asemenea conducătorului lor, ei interpretează greşit şi pervertesc Scripturile pentru a-şi atinge scopul. După cum Satana a încercat să arunce ocara asupra lui Dumnezeu, tot aşa şi agenţii lui caută să calomnieze pe poporul lui Dumnezeu. Spiritul care a dus pe Hristos la moarte inspiră şi pe cei răi să nimicească pe urmaşii Lui. Toate acestea sunt întruchipate în acea primă profeţie: „Vrăjmăşie voi pune între tine şi femeie, între sămânţa ta şi sămânţa ei". Şi aceasta va continua până la încheierea timpului.

Satana îşi adună toate forţele şi aruncă toată puterea în luptă. De ce oare nu întâlneşte o împotrivire mai mare? De ce soldaţii lui Hristos nu sunt atât de adormiţi şi indiferenţi? Pentru că în realitate au o legătură mică cu Hristos; pentru că sunt atât de lipsiţi de Duhul Său. Păcatul nu este pentru ei atât de respingător

şi de oribil cum a fost pentru Domnul lor. Ei nu se împotrivesc, aşa cum a făcut Hristos, cu rezistenţă hotărâtă şi categorică. Ei nu-şi dau seama de răul nespus de mare şi de răutatea păcatului şi sunt orbiţi atât faţă de caracterul, cât şi faţă de puterea prinţului întunericului. Se dă pe faţă puţină vrăjmăşie contra Satanei şi a lucrărilor lui, pentru că este o lipsă de cunoaştere atât de mare cu privire la puterea şi la răutatea lui, cât şi la marea întindere a luptei lui împotriva lui Hristos şi a bisericii Sale. Aici mulţi sunt amăgiţi. Ei nu ştiu că vrăjmaşul lor este un general puternic care stăpâneşte minţile îngerilor răi şi că, prin planuri bine puse la punct şi prin maşinaţii pricepute, el luptă împotriva lui Hristos pentru a împiedica mântuirea sufletelor. Printre aceia care poartă numele de creştini şi chiar printre slujitorii Evangheliei, rareori se aude vreo referire la Satana, afară poate doar de o menţionare incidentală la amvon. Ei trec cu vederea dovezile activităţii şi succesului lui continuu; ei neglijează multele avertismente cu privire la viclenia lui; ei par să ignoreze chiar şi existenţa lui.

În timp ce oamenii sunt recunoscători cu privire la planurile lui, acest duşman veghetor este în orice clipă pe urmele lor. El se amestecă cu prezenţa lui în toate domeniile căminului, pe toate străzile oraşelor noastre, în biserici, în consiliile naţionale, în tribunale, încurcând, amăgind, seducând, ruinând pretutindeni sufletele şi trupurile bărbaţilor, femeilor şi copiilor, distrugând familii, semănând ură, concurenţă, luptă, răzvrătire, crimă. Iar lumea creştină pare să privească aceste lucruri ca şi când Dumnezeu le-ar fi rânduit şi trebuie să existe.

Satana caută continuu să învingă pe poporul lui Dumnezeu, dărâmând barierele care-i despart de lume. Israelul din vechime a fost ademenit la păcat atunci când s-a aventurat în asociere interzisă cu păgânii. În acelaşi fel este rătăcit şi Israelul modern, „a cărui minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul veacului acestuia, ca să nu vadă chipul lui Dumnezeu" (2 Cor. 4,4). Toţi aceia care nu sunt urmaşii hotărâţi ai lui Hristos sunt slujitorii

Satanei. În inima nerenăscută este iubire faţă de păcat şi o dispoziţie de a-l hrăni şi a-l scuza. Dar în inima renăscută este ură faţă de păcat şi o rezistenţă hotărâtă faţă de el. Când creştinii aleg societatea celor nelegiuiţi şi necredincioşi, ei se expun ispitei. Satana se ascunde şi, pe neobservate, trage vălul lui amăgitor pe ochii lor. Ei nu văd că o astfel de tovărăşie este intenţionată ca să le producă pagube; şi dacă tot timpul asimilează lumea în caracter, în vorbire şi în fapte, ei devin din ce în ce mai orbiţi.

Conformarea cu obiceiurile lumeşti converteşte biserica spre lume; ea niciodată nu converteşte lumea la Hristos. Prietenia cu păcatul îl va face în mod inevitabil să pară mai puţin respingător. Acela care alege să se unească cu slujitorii lui Satana în curând nu se va mai teme de stăpânul lor. Când pe calea datoriei suntem aduşi în încercări, aşa cum a fost Daniel la curtea împăratului, putem fi siguri că Dumnezeu ne va ocroti; dar dacă ne aşezăm în calea ispitei, mai curând sau mai târziu vom cădea.

Ispititorul lucrează adesea cu cel mai mare succes prin aceia care sunt cel mai puţin bănuiţi de a fi sub stăpânirea lui. Cei înzestraţi cu talente şi educaţie sunt admiraţi şi onoraţi, ca şi când aceste calităţi ar putea înlocui lipsa temerilor lor de Dumnezeu sau le-ar da dreptul la favoarea Sa. Talentul şi cultura sunt darurile lui Dumnezeu, dar, atunci când acestea sunt socotite că pot înlocui evlavia, când în loc să aducă sufletul mai aproape de Dumnezeu îl îndepărtează de El, atunci ele devin un blestem şi o cursă. În mintea multora predomină părerea că tot ce apare ca fiind curtenie sau rafinament trebuie într-un anumit sens să aparţină lui Hristos. Niciodată n-a fost o greşeală mai mare ca aceasta. Aceste calităţi trebuie să împodobească caracterul oricărui creştin, căci ele vor exercita o influenţă puternică în favoarea religiei celei adevărate; dar trebuie să fie consacrate lui Dumnezeu, căci altfel sunt o putere spre rău. Mulţi bărbaţi cu o inteligenţă cultivată şi cu maniere plăcute, care nu se coboară la ceea ce este în general socotit ca o faptă imorală, sunt doar o un-

ealtă lustruită în mâinile Satanei. Caracterul amăgitor şi înşelător al influenţei şi al exemplului acestora face din ei nişte duşmani mult mai periculoşi pentru cauza lui Hristos decât cei care sunt necultivaţi şi neştiutori.

Prin rugăciune stăruitoare şi prin dependenţă de Dumnezeu, Solomon a primit înţelepciunea care a provocat uimirea şi admiraţia lumii. Dar atunci când s-a îndepărtat de la izvorul puterii lui şi a plecat încrezându-se în sine, a căzut pradă ispitei. Atunci, puterile minunate revărsate peste cel mai înţelept dintre regi au făcut din el doar un mijloc mai eficient al vrăjmaşului sufletelor.

Când Satana caută continuu să le orbească minţile faţă de acest fapt, creştinii să nu uite niciodată că ei „nu se luptă împotriva cărnii şi sângelui, ci împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii care sunt în locurile cereşti" (Efes. 6,12). Avertizarea inspirată străbate veacurile până în timpul nostru: „Fiţi treji şi vegheaţi! Pentru că potrivnicul vostru, diavolul, dă târcoale ca un leu care răcneşte şi caută pe cine să înghită" (1 Petru 5,8). „Îmbrăcaţi-vă cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteţi ţine piept împotriva uneltirilor diavolului" (Efes. 6,11).

Din zilele lui Adam şi până în vremea noastră, vrăjmaşul nostru cel mare şi-a exercitat puterea de a prigoni şi de a distruge. El se pregăteşte acum pentru ultima lui campanie împotriva bisericii. Toţi aceia care caută să urmeze pe Isus vor ajunge în conflict cu acest vrăjmaş neînduplecat. Cu cât creştinul imită Modelul divin, cu atât mai sigur va deveni o ţintă a atacurilor Satanei. Toţi aceia care sunt angajaţi în mod activ în lucrarea lui Dumnezeu, căutând să demaşte amăgirile celui rău şi să prezinte pe Hristos înaintea oamenilor, se vor putea uni cu mărturisirea lui Pavel, în care vorbeşte despre slujirea lui Dumnezeu cu toată umilinţa sufletului, cu multe lacrimi şi ispite.

Satana L-a atacat pe Hristos cu ispitele cele mai amăgitoare şi mai cumplite, dar a fost respins de fiecare dată. Acele lupte au

fost duse în favoarea noastră; biruinţele acelea ne fac pe noi în stare să biruim. Hristos va da putere tuturor acelora care-L caută. Nici un om nu poate fi biruit de Satana fără consimţământul lui. Ispititorul nu are putere să stăpânească voinţa sau să constrângă sufletul ca să păcătuiască. El poate întrista, dar nu poate contamina. El poate provoca agonie, dar nu poate mânji. Faptul că Hristos a biruit ar trebui să inspire pe urmaşii Lui cu curaj de a lupta bărbăteşte în lupta împotriva păcatului şi a lui Satana.

Capitolul 31

Lucrarea duhurilor rele

Legătura dintre lumea văzută şi cea nevăzută, lucrarea îngerilor lui Dumnezeu şi lucrarea duhurilor rele sunt lămurit descoperite în Scripturi şi sunt întreţesute nedespărţit cu istoria omenirii. Se vede o tendinţă crescândă de a nu crede în existenţa duhurilor rele, în timp ce îngerii sfinţi, care „lucrează pentru cei care vor moşteni mântuirea" (Evrei 1,14), sunt priviţi de mulţi ca duhuri ale morţilor. Dar Scriptura nu numai că învaţă despre existenţa îngerilor atât a celor buni, cât şi a celor răi, ci prezintă dovezi de netăgăduit că aceştia nu sunt duhuri despărţite de corp ale morţilor.

Îngerii existau înainte de crearea omului, căci atunci când au fost puse temeliile pământului, „stelele dimineţii izbucneau în cântări de bucurie, şi fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie" (Iov 38,7). După căderea omului, îngerii au fost trimişi să păzească pomul vieţii, şi aceasta s-a petrecut înainte ca o fiinţă omenească să fi murit. Îngerii sunt superiori oamenilor, căci psalmistul spune că omul a fost făcut „cu puţin mai prejos decât îngerii" (Ps. 8,5).

În Scriptură ni se spune despre numărul, despre puterea şi slava fiinţelor cereşti, despre legătura lor cu guvernarea lui Dumnezeu, precum şi despre legătura lor cu lucrarea de mân-

tuire. „Domnul Şi-a aşezat scaunul de domnie în ceruri; şi Împărăţia Lui se întinde peste tot". Iar profetul spune: „am auzit glasul multor îngeri în jurul scaunului de domnie". În prezenţa Împăratului împăraţilor, ei aşteaptă „îngerii care sunt tari în putere", „robii Lui care fac voia Lui", „care ascultă de glasul cuvintelor Lui" (Ps. 103,19-21; Apoc. 5,11). Zece mii de ori zece mii şi mii de mii erau solii cereşti pe care i-a văzut profetul Daniel. Apostolul Pavel a declarat că sunt „o mulţime nenumărată" (Dan. 7,10; Evrei 12,22). Ca soli ai lui Dumnezeu, ei aleargă ca „un fulger de lumină" (Ezech. 1,14). Atât de strălucitoare este slava lor şi atât de iute este zborul lor. Faţa îngerului care s-a arătat la mormântul Mântuitorului era „ca lumina, iar îmbrăcămintea lui era albă ca zăpada", ceea ce i-a făcut pe păzitori să tremure de spaimă şi „au rămas ca nişte morţi" (Mat. 28,3.4). Când Sanherib, asirianul cel îngâmfat, a hulit şi a blestemat pe Dumnezeu şi a ameninţat pe Israel cu distrugerea, „chiar în noaptea aceea a venit îngerul Domnului şi a lovit tabăra asirienilor, omorând o sută optzeci şi cinci de mii". Şi au fost „ucişi toţi bărbaţii puternici şi de valoare, conducătorii şi căpeteniile din armata lui Sanherib. Astfel s-a întors ruşinat în ţara lui" (2 Împ. 19,35; 2 Cron. 32,21).

Îngerii sunt trimişi în misiuni de har la copiii lui Dumnezeu. Astfel, la Avraam au fost trimişi cu făgăduinţa binecuvântării; la porţile Sodomei, pentru a salva pe Lot cel drept de sub condamnarea cea groaznică; la Ilie, când era gata să piară de slăbiciune şi de foame în pustie; la Elisei, cu care şi cai de foc, care au înconjurat mica cetate care era asediată de duşmani; la Daniel, când căuta înţelepciune divină la curtea regelui păgân sau lăsat să ajungă prada leilor; la Petru ameninţat cu moartea în închisoarea lui Irod; la prizonierii din Filipi; la Pavel şi la tovarăşii lui în noaptea furtunii pe mare; să deschidă mintea lui Corneliu pentru a primi Evanghelia; pentru a trimite pe Petru cu o solie a mântuirii la acel străin dintre Neamuri - în felul acesta îngerii sfinţi au slujit în toate veacurile poporului lui Dumnezeu.

Un înger păzitor este rânduit pentru fiecare urmaş al lui Hristos. Aceşti veghetori cereşti ocrotesc pe cel drept de puterea celui rău. Acest lucru l-a recunoscut Satana atunci când a spus: „Oare degeaba se teme Iov de Dumnezeu? Nu l-ai ocrotit Tu pe el, casa lui şi tot ce este al lui?" (Iov 1,9.10). Lucrarea prin care Dumnezeu ocroteşte pe poporul Său este prezentată în cuvintele psalmistului: „Îngerul Domnului tăbărăşte în jurul celor ce se tem de El, şi-i scapă din primejdie" (Ps. 34,7). Vorbind despre aceia care cred în El, Mântuitorul spunea: „Feriţi-vă să nu defăimaţi nici măcar pe unul din aceşti micuţi; căci vă spun că îngerii lor în ceruri văd pururea faţa Tatălui Meu" (Matei 18,10). Îngerii rânduiţi să slujească copiilor lui Dumnezeu au totdeauna intrare în prezenţa Sa.

În felul acesta, poporul lui Dumnezeu, expus puterii amăgitoare şi răutăţii neadormite a prinţului întunericului şi în lupta cu toate puterile răului, este asigurat de paza neîncetată a îngerilor cereşti. Această asigurare nu este dată fără să fie nevoie. Dacă Dumnezeu a dat copiilor Săi făgăduinţa harului şi a ocrotirii, a făcut aceasta pentru că există lucrări puternice ale răului cărora trebuie să le facă faţă - forţele numeroase, hotărâte şi neobosite ale acelor puteri şi răutăţi de care nimeni nu trebuie să fie neştiutor sau să nu ţină seama de ele.

Spiritele rele, create la început fără păcat, erau egale în natură, putere şi slavă cu fiinţele sfinte care acum sunt solii lui Dumnezeu. Dar, căzute prin păcat, ele s-au unit pentru dezonorarea lui Dumnezeu şi pentru distrugerea oamenilor. Unite cu Satana în răzvrătire şi aruncate din ceruri o dată cu el, au colaborat cu el de-a lungul veacurilor în lupta împotriva autorităţii divine. Ni se spune în Scriptură despre confederaţia şi despre conducerea lor, despre diferitele lor categorii, despre inteligenţa şi despre viclenia lor şi despre planurile lor răutăcioase împotriva păcii şi a fericirii oamenilor.

Istoria Vechiului Testament prezintă în diferite împrejurări descrieri cu privire la existenţa şi lucrarea lor; dar duhurile rele

şi-au dat pe faţă puterea în modul cel mai izbitor, mai ales în timpul când Hristos a fost pe pământ. Hristos venise să împlinească planul întocmit pentru mântuirea omului, dar Satana s-a hotărât să-şi susţină dreptul de a stăpâni lumea. El reuşise să întemeieze idolatria în toate părţile pământului, în afară de ţara Palestinei. În singura ţară care nu se supusese ispitei, Hristos a venit să răspândească asupra oamenilor lumina cerului. Aici îşi disputau supremaţia două puteri rivale. Isus Şi-a întins braţul iubirii, invitând pe toţi aceia care voiau să găsească iertare şi pace în El. Oştile întunericului au văzut că nu aveau puteri nelimitate şi au înţeles că, dacă misiunea lui Hristos avea să fie încununată de succes, stăpânirea lor avea să se încheie în curând. Satana răcnea ca un leu înlănţuit şi folosea puterea cu îndrăzneală atât asupra corpurilor, cât şi asupra sufletelor oamenilor.

Faptul că oamenii au fost luaţi în stăpânire de demoni este clar arătat în Noul Testament. Persoanele chinuite în felul acesta nu sufereau numai de boala pricinuită din cauze naturale. Hristos ştia perfect de bine cu cine avea de a face şi recunoştea prezenţa directă şi lucrarea duhurilor rele.

Un exemplu izbitor cu privire la numărul, puterea şi răutatea lor, cât şi cu privire la puterea şi mila lui Hristos este dat în raportul Scripturii referitor la vindecarea demonizaţilor din Gadara. Acei maniaci nefericiţi, rupând toate obstacolele, se zvârcoleau, făceau spume la gură, turbând de furie umpleau văzduhul de strigătele lor, îşi făceau rău lor înşişi şi puneau în primejdie pe toţi aceia care erau în jurul lor. Trupurile lor desfigurate şi sângerânde, precum şi minţile lor rătăcite prezentau o privelişte care convenea prinţului întunericului. Unul dintre demonii care aveau stăpânire asupra suferinzilor a strigat: „Numele meu este legiune, căci suntem mulţi" (Marcu 5,9). În armata romană, o legiune era formată din trei până la cinci mii de oameni. Şi oştile Satanei sunt împărţite în grupe şi o singură grupă căreia aparţineau aceşti demoni număra nu mai puţin decât o legiune.

La porunca lui Isus, duhurile rele au părăsit victimele, lăsându-le liniştite la picioarele Mântuitorului, supuse, inteligente şi blânde. Însă demonilor le-a fost îngăduit să arunce o turmă de porci în mare; dar, pentru locuitorii Gadarei, pierderea acestora a cântărit mai mult decât binecuvântările pe care Hristos le revărsase, aşa că Vindecătorul divin a fost rugat să-i părăsească. Aceasta era consecinţa pe care Satana plănuise să şi-o asigure. Aruncând vina pentru pierderea lor asupra lui Isus, el a trezit temerile egoiste ale poporului şi i-a împiedicat să asculte cuvintele Sale. Satana îi acuză continuu pe creştini ca fiind cauza pierderii, a nenorocirii şi a suferinţei, în loc să lase ca mustrarea să cadă asupra aceluia care o merită - asupra lui şi a agenţilor lui.

Dar planurile lui Hristos n-au fost zădărnicite. El a îngăduit ca duhurile cele rele să distrugă turma de porci, ca o mustrare pentru iudeii care creşteau aceste animale necurate pentru câştig. Dacă Hristos nu i-ar fi împiedicat pe demoni, ei ar fi aruncat în mare nu numai porcii, ci şi pe păzitorii şi pe proprietarii lor. Păstrarea atât a păzitorilor, cât şi a stăpânilor se datorase numai puterii Sale, folosită din milă pentru scăparea lor. Mai mult decât atât, acest eveniment a fost îngăduit să aibă loc pentru ca ucenicii să poată fi martori ai puterii crude a Satanei, atât asupra omului, cât şi a animalelor. Mântuitorul dorea ca urmaşii Săi să capete o cunoaştere a vrăjmaşului pe care aveau să-l întâlnească, ca să nu fie amăgiţi şi biruiţi de planurile lui. Voia Sa mai era ca oamenii din regiunea aceea să vadă puterea Sa de a rupe robia Satanei şi de a libera pe captivi. Iar când Isus Însuşi avea să plece, bărbaţii aceia liberaţi atât de minunat rămâneau să vestească mila Binefăcătorului lor.

În Scripturi mai sunt redate şi alte împrejurări asemănătoare. Fiica femeii siro-feniciene era chinuită grozav de un demon, pe care Isus l-a alungat prin Cuvântul Său (Marcu 7,26-30). „Unul stăpânit de un demon, orb şi mut" (Mat. 12,22); un tânăr care avea un duh mut care deseori „îl arunca în foc, şi în apă, pentru

a-l distruge“ (Marcu 9,17-27); demonizatul care era chinuit de un duh al unui demon necurat (Luca 4,33-36) a tulburat Sabatul cel liniştit în sinagoga din Capernaum - toţi aceştia au fost vindecaţi de Mântuitorul cel milostiv. Aproape în fiecare împrejurare, Hristos S-a adresat demonului ca fiind o fiinţă inteligentă, poruncindu-i să iasă din victimă şi să nu o mai chinuiască. Închinătorii de la Capernaum, văzând puterea Sa cea mare, au fost uimiţi şi vorbeau între ei, spunând: „Ce înseamnă lucrul acesta? El porunceşte cu stăpânire şi cu putere duhurilor necurate şi ele ies afară!“ (Luca 4,36).

Aceia posedaţi de duhuri rele sunt de obicei reprezentaţi ca fiind într-o stare de mare suferinţă; cu toate acestea, sunt şi excepţii de la această regulă. Pentru a primi putere supranaturală, unii primeau influenţa satanică. Aceştia, desigur, nu aveau lupte cu demonii. Din această categorie erau aceia care aveau duhul ghicirii - Simon magul, Elima vrăjitorul şi femeia aceea care s-a luat după Pavel şi Sila la Filipi.

Nimeni nu se găseşte într-o primejdie mai mare din partea influenţei spiritelor rele decât aceia care, neţinând seama de mărturia directă şi îndestulătoare a Scripturilor, neagă existenţa şi lucrarea celui rău şi a îngerilor lui. Atâta vreme cât suntem în necunoştinţă cu privire la şiretlicurile lui, ele au un câştig aproape de necrezut; mulţi iau seama la sugestiile lor, în timp ce cred că urmează îndemnul propriei lor înţelepciuni. Pentru motivul acesta, pe măsură ce ne apropiem de încheierea timpului, când Satana va lucra cu cea mai mare putere pentru a amăgi şi a distruge, el răspândeşte pretutindeni credinţa că nu există. Aceasta este metoda lui de a se ascunde pe sine şi modul lui de lucru.

De nimic nu se teme atât de mult marele amăgitor decât de faptul că îi vom cunoaşte planurile. Şi-a ascuns atât de bine caracterul lui adevărat şi scopurile, încât a făcut să fie reprezentat în aşa fel ca să nu provoace nici o emoţie deosebită în afară de batjocură sau nemulţumire. Îi place să fie descris ca o fiinţă

caraghioasă sau ca o fiinţă respingătoare, jumătate animal şi jumătate om. Îi place să-şi audă numele folosit în glumă şi batjocură de către aceia care se socotesc inteligenţi şi cunoscători.

Tocmai pentru că s-a deghizat cu o iscusinţă atât de desăvârşită se pune atât de repetate ori întrebarea: „Poate exista o astfel de fiinţă cu adevărat?" Dovada despre succesul lui este faptul că teoriile care socotesc o minciună cele mai lămurite mărturii ale Scripturilor sunt atât de unanim primite în lumea religioasă. Şi datorită faptului că Satana poate stăpâni foarte uşor minţile acelora care nu-şi dau seama de influenţa lui, Cuvântul lui Dumnezeu ne dă atât de multe exemple cu privire la lucrarea lui ruinătoare, descoperindu-ne puterile lui ascunse şi în felul acesta punându-ne în gardă contra atacurilor lui.

Puterea şi răutatea Satanei şi a oştirii lui ne-ar putea îngrozi cu adevărat, dacă n-am găsi ocrotire şi scăpare în puterea cu mult mai mare a Răscumpărătorului nostru. Ne asigurăm casele cu încuietori şi cu zăvoare, pentru a ne apăra proprietatea şi viaţa de oameni nelegiuiţi; dar rareori ne gândim la îngerii cei răi care caută continuu intrare la noi şi împotriva atacurilor cărora, în puterea noastră, nu avem nici o metodă de apărare. Dacă le îngăduim, ei ne pot lua mintea, pot produce dezordine şi suferinţă în trupurile noastre, ne pot distruge proprietăţile şi viaţa. Singura lor bucurie este în nenorocire şi distrugere. Grozavă este starea acelora care se împotrivesc cerinţelor divine şi se supun ispitelor Satanei, până când Dumnezeu îi lasă sub stăpânirea duhurilor rele. Dar aceia care urmează pe Hristos sunt totdeauna siguri sub grija Lui ocrotitoare. Îngerii care sunt tari în putere sunt trimişi din cer să-i păzească. Cel nelegiuit nu poate trece prin paza pe care Dumnezeu a pus-o în jurul poporului Său.

Cursele Satanei

Lupta cea mare dintre Hristos şi Satana, care a fost dusă aproape şase mii de ani, se va încheia în curând, astfel că cel rău îşi dublează eforturile pentru a nimici lucrarea lui Hristos în favoarea omului, ca să prindă suflete în cursele lui. Scopul pe care caută să-l îndeplinească este să-i ţină pe oameni în întuneric şi în nepocăinţă, până când mijlocirea Mântuitorului se încheie şi nu va mai fi jertfă pentru păcat.

Când nu se depune nici un efort deosebit pentru a rezista puterii sale şi când nepăsarea predomină în biserică şi în lume, Satana nu este îngrijorat; căci nu este în primejdie să piardă pe aceia pe care-i duce robi la voia lui. Dar atunci când este atrasă atenţia la lucrurile veşnice, iar sufletele întreabă: „Ce să fac ca să fiu mântuit?", el este la lucru căutând să opună puterea lui împotriva puterii lui Hristos şi să contracareze influenţa Duhului Sfânt.

Scripturile raportează că, într-o împrejurare când îngerii lui Dumnezeu au venit înaintea Domnului, a venit şi Satana în mijlocul lor (Iov 1,6), nu pentru ca să se închine înaintea Împăratului veşnic, ci ca să-şi continue planurile lui rele împotriva celor neprihăniţi. Cu acelaşi scop vine el şi în adunare, atunci când oamenii se adună pentru a se închina lui Dumnezeu. Cu toate că

este ascuns vederii noastre, el lucrează cu toată puterea pentru a stăpâni minţile închinătorilor. Asemenea unui general iscusit, el îşi face planurile mai dinainte. Când vede pe solul lui Dumnezeu cercetând Scripturile, el ia notă de subiectul care va fi prezentat înaintea poporului. Apoi foloseşte toată viclenia şi dibăcia lui pentru a conduce împrejurările, astfel încât solia să nu ajungă la aceia pe care-i amăgeşte chiar în problema aceea. Acela care are cea mai mare nevoie de avertizare va fi solicitat într-o problemă care cere prezenţa lui sau prin alte mijloace va fi împiedicat să asculte cuvintele care ar fi fost pentru el ca un miros de viaţă spre viaţă.

Satana vede şi pe slujitorii lui Dumnezeu împovăraţi datorită întunericului spiritual care învăluie poporul. El aude rugăciunile lor stăruitoare pentru har şi putere divină, ca să rupă vraja indiferenţei, neglijenţei şi a indolenţei. Atunci, cu un zel nou îşi foloseşte priceperea. El îi ispiteşte pe oameni la îngăduirea apetitului sau la alte forme de îngăduinţă de sine, şi în felul acesta le amorţeşte simţurile ca să nu mai audă lucrurile pe care au o atât de mare nevoie să le înveţe.

Satana ştie că toţi aceia pe care îi poate duce la neglijarea rugăciunii şi a cercetării Scripturilor vor fi învinşi de atacurile lui. De aceea născoceşte orice plan posibil pentru a preocupa mintea. Totdeauna a existat o categorie de oameni care mărturisesc că sunt evlavioşi, dar care, în loc să înainteze în cunoaşterea adevărului, îşi fac o religie din căutarea de greşeli în caracter sau în credinţă la aceia cu care nu se potrivesc. Aceştia sunt mâna dreaptă a lui Satana. Pârâtorii fraţilor nu sunt puţini şi sunt totdeauna activi atunci când Dumnezeu este la lucru, iar slujitorii Lui Îi aduc o închinare adevărată. Ei vor da un aspect fals cuvintelor şi faptelor acelora care iubesc şi ascultă de adevăr. Vor înfăţişa pe cei mai stăruitori, cei mai zeloşi şi mai lepădaţi de sine slujitori ai lui Hristos ca fiind amăgiţi sau amăgitori. Lucrarea lor este să reprezinte greşit motivele oricărei fapte nobile şi cinstite, să pună în circulaţie insinuările şi să trezească în-

doiala în minţile celor fără experienţă. Pe orice cale posibilă, ei vor căuta să determine ca tot ce este drept şi curat să fie privit ca nebunie şi amăgire.

Dar nimeni nu trebuie să fie amăgit cu privire la ei. Se poate vedea cu uşurinţă ai cui copii sunt, al cui exemplu îl urmează şi lucrarea cui o fac. „Îi veţi cunoaşte după roadele lor" (Mat. 7,16). Calea lor se aseamănă cu a Satanei, calomniatorul veninos, „pârâtorul fraţilor noştri" (Apoc. 12,10).

Amăgitorul cel mare are mulţi agenţi, gata să prezinte tot felul de rătăciri pentru a prinde sufletele în cursă - rătăciri pregătite pentru a se potrivi diferitelor gusturi şi capacităţi ale acelora pe care vrea să-i ducă la ruină. Planul lui este să aducă în biserică elemente nesincere, nerenăscute, care vor încuraja îndoiala şi necredinţa, şi să împiedice pe toţi aceia care doresc să vadă lucrarea lui Dumnezeu înaintând ca să avanseze o dată cu ea. Mulţi dintre aceia care nu au o credinţă adevărată în Dumnezeu şi în Cuvântul Său susţin unele principii ale adevărului şi sunt consideraţi creştini. În felul acesta li se dă posibilitatea să strecoare propriile lor rătăciri ca fiind învăţături ale Scripturii.

Susţinerea că nu are nici o importanţă ce cred oamenii este una dintre amăgirile cele mai ascunse ale Satanei. El ştie că adevărul, primit în iubire, sfinţeşte sufletul primitorului, de aceea el caută fără încetare să-l înlocuiască cu teorii false, cu fabule sau cu o altă evanghelie. Încă de la început, slujitorii lui Dumnezeu au avut de luptat împotriva învăţătorilor rătăciţi, nu numai pentru că erau şi oameni plini de vicii, ci şi pentru că strecurau rătăciri fatale pentru suflet. Ilie, Ieremia, Pavel s-au împotrivit cu hotărâre şi fără teamă acelora care abăteau pe oameni de la Cuvântul lui Dumnezeu. Acele vederi liberale care socotesc o credinţă religioasă corectă ca neimportantă nu găsesc nici o primire la aceşti apărători sfinţi ai adevărului.

Interpretarea superficială şi fantezistă a Scripturii, precum şi nenumăratele teorii contradictorii cu privire la credinţa religioasă, care se găsesc în lumea creştină, sunt lucrarea vrăjma-

şului nostru cel mare care caută să încurce minţile, astfel ca ele să nu mai deosebească adevărul. Iar neînţelegerea şi despărţirea care există între bisericile creştinătăţii se datoresc în mare măsură obiceiului predominant de a denatura Scripturile pentru a susţine o teorie favorită. În loc să studieze Cuvântul lui Dumnezeu cu atenţie, cu umilinţa inimii pentru a obţine o cunoaştere a voinţei Sale, mulţi caută numai să descopere ceva ciudat sau original.

Pentru a susţine învăţăturile rătăcite sau practicile necreştineşti, unii se opresc asupra unor pasaje ale Scripturii despărţite de context, citind pe jumătate dintr-un singur verset, pentru a dovedi punctul lor de vedere, atunci când restul ar putea arăta că înţelesul este cu totul altul. Cu viclenia şarpelui, se ascund în spatele declaraţiilor fără legătură între ele, construite pentru a-şi urma dorinţele lor fireşti. În felul acesta mulţi pervertesc Cuvântul lui Dumnezeu. Alţii, care au o imaginaţie activă, se opresc asupra simbolurilor şi figurilor din Sfintele Scripturi, le interpretează pentru a se potrivi fanteziei lor, neţinând seama de mărturia Scripturii care este propriul ei interpret, şi după aceea prezintă aceste capricii ca fiind învăţăturile Bibliei.

Atunci când se studiază Scripturile fără un spirit de rugăciune, umil şi gata să pimească învăţătură, pasajele cele mai simple şi mai lămurite, ca şi cele mai grele vor fi jefuite de înţelesul lor adevărat. Conducătorii papali aleg părţi din Scriptură care slujesc cel mai bine scopurilor lor, le interpretează pentru a-i susţine şi după aceea le prezintă poporului, în timp ce le interzice privilegiul de a studia Biblia şi de a înţelege adevărurile ei sfinte. Întreaga Biblie trebuie dată oamenilor exact aşa cum se prezintă ea. Ar fi fost mai bine pentru ei să nu fi învăţat din Biblie deloc decât să le fie interpretate greşit învăţăturile Scripturii.

Biblia a fost dată cu scopul de a fi o călăuză pentru toţi aceia care doresc să cunoască voia Făcătorului lor. Dumnezeu a dat oamenilor cuvântul cel sigur al profeţiei; îngerii şi Însuşi Hristos

au venit să facă cunoscut lui Daniel şi lui Ioan lucrurile care aveau să se întâmple în curând. Aceste probleme importante care au de-a face cu mântuirea noastră n-au fost lăsate învăluite de mister. Ele n-au fost descoperite în aşa fel încât să încurce şi să rătăcească pe cercetătorul sincer după adevăr. Domnul spunea prin profetul Habacuc: „Scrie viziunea şi explic-o... ca să se poată citi uşor" (Hab. 2,2). Cuvântul lui Dumnezeu este lămurit pentru toţi aceia care îl studiază cu o inimă plină de rugăciune. Orice suflet sincer va veni la lumina adevărului. „Lumina este semănată pentru cel drept" (Ps. 97,11). Şi nici o biserică nu poate înainta în sfinţenie dacă membrii ei nu caută cu stăruinţă după adevăr ca după o comoară ascunsă.

Pretinzând că au concepţii largi, oamenii sunt orbiţi faţă de planurile vrăjmaşului lor, în timp ce el lucrează tot timpul neabătut la împlinirea scopului lui. Dacă reuşeşte să înlocuiască Biblia cu speculaţiile omeneşti, Legea lui Dumnezeu este pusă deoparte, iar bisericile sunt sub robia păcatului, în timp ce pretind că sunt libere.

Pentru mulţi, cercetările ştiinţifice au devenit un blestem. Dumnezeu a îngăduit ca un potop de lumină să se reverse peste lume prin descoperirile din ştiinţă şi din artă; dar chiar cele mai luminate minţi, dacă nu sunt călăuzite de Cuvântul lui Dumnezeu în cercetările lor, se rătăcesc în încercările de a cerceta legăturile dintre ştiinţă şi revelaţie.

Cunoştinţa omenească atât a lucrurilor materiale, cât şi spirituale este parţială şi nedesăvârşită; de aceea mulţi nu sunt în stare să pună de acord vederile lor privitoare la ştiinţă cu declaraţiile Scripturii. Mulţi primesc teoriile şi speculaţiile cu fapte ştiinţifice şi socotesc că Cuvântul lui Dumnezeu trebuie să fie probat prin învăţăturile „ştiinţei pe nedrept numită astfel" (1 Tim. 6,20). Creatorul şi lucrările Sale sunt dincolo de înţelegerea lor; şi pentru că nu pot explica acestea prin legile naturale, istoria biblică este socotită ca nefiind demnă de încredere. Aceia care se îndoiesc de autenticitatea rapoartelor din Vechiul şi Noul Tes-

tament prea adesea fac un pas mai departe şi se îndoiesc de existenţa lui Dumnezeu şi atribuie naturii puterea infinită. Părăsindu-şi ancora, sunt lăsaţi să se lovească de stâncile necredinţei.

În felul acesta mulţi se rătăcesc de la credinţă şi sunt amăgiţi de cel rău. Oamenii au încercat să fie mai înţelepţi decât Creatorul lor; filozofia omenească a încercat să cerceteze şi să explice taine care nu vor fi niciodată descoperite în veacurile veşnice. Dacă oamenii ar cerceta şi ar înţelege ceea ce Dumnezeu a făcut cunoscut despre Sine, ar câştiga o aşa viziune despre slava, maiestatea şi puterea lui Iehova, încât şi-ar da seama de propria lor nimicnicie şi ar fi mulţumiţi cu ceea ce le-a fost descoperit lor şi copiilor lor.

Capodopera amăgirilor Satanei este să ţină mintea oamenilor în cercetarea şi emiterea de ipoteze despre lucrurile pe care Dumnezeu nu le-a descoperit şi pe care El nu intenţionează ca noi să le înţelegem. Din cauza aceasta şi-a pierdut Lucifer locul din ceruri. El a ajuns nemulţumit deoarece nu i-au fost încredinţate planurile ascunse ale lui Dumnezeu, iar el a dispreţuit ceea ce-i fusese descoperit cu privire la propria lui lucrare în poziţia importantă încredinţată lui. Trezind aceeaşi nemulţumire şi în ceilalţi îngeri de sub conducerea lui, i-a dus la cădere. Acum el caută să inspire minţile oamenilor cu acelaşi spirit şi să-i facă să dispreţuiască poruncile directe ale lui Dumnezeu.

Aceia care nu vor să primească adevărurile Bibliei, lămurite şi tăioase, caută necontenit povestiri plăcute care să le liniştească conştiinţa. Cu cât învăţăturile prezentate sunt mai puţin spirituale, cer mai puţină umilinţă şi lepădare de sine, cu atât mai mare este favoarea cu care sunt primite. Aceste persoane îşi înjosesc puterile intelectuale pentru a sluji dorinţelor lor fireşti. Prea înţelepţi fiind, după părerea lor, pentru a cerceta Scripturile cu inima umilită şi cu rugăciune stăruitoare pentru călăuzirea divină, ei nu au nici un scut împotriva amăgirii. Satana este gata să împlinească dorinţa inimii şi plasează amăgirile lui în locul

adevărului. Aceasta a fost calea prin care papalitatea şi-a câştigat puterea asupra minţilor oamenilor, lepădând şi adevărul, deoarece el implică o cruce. Protestanţii merg pe aceeaşi cale. Toţi aceia care neglijează Cuvântul lui Dumnezeu, pentru a studia avantajele şi interesul ca să nu fie în contradicţie cu lumea, vor fi lăsaţi să primească rătăcirea cea mai condamnabilă ca adevăr religios. Toate formele de rătăcire ce se pot imagina vor fi primite de aceia care leapădă de bună voie adevărul. Cel care priveşte cu oroare la o amăgire va primi cu dragă inimă o alta. Apostolul Pavel, vorbind despre aceia care „n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiţi", declară: „De aceea Dumnezeu i-a lăsat pradă amăgirii ca să creadă o minciună pentru ca toţi aceia care n-au crezut adevărul şi au avut plăcere în nelegiuire să fie condamnaţi" (2 Tes. 2,10-12). Cu o astfel de avertizare în faţă, este de datoria noastră să fim veghetori la învăţăturile pe care le primim.

Printre mijloacele cele mai eficiente ale marelui amăgitor, sunt învăţăturile rătăcite şi minunile mincinoase ale spiritismului. Sub aparenţa unui înger de lumină, el îşi întinde plasele acolo unde se bănuieşte mai puţin. Dacă oamenii ar studia Cartea lui Dumnezeu cu rugăciune stăruitoare pentru a o înţelege, n-ar fi lăsaţi în întuneric să primească învăţături rătăcite. Dar pentru că ei leapădă adevărul, cad pradă amăgirii.

O altă rătăcire primejdioasă este învăţătura care neagă dumnezeirea lui Hristos, pretinzând că n-a existat, înainte de venirea Lui în lume. Această teorie este primită favorabil de o mare categorie de credincioşi care pretind a crede Biblia; ea contrazice în mod direct declaraţiile lămurite ale Mântuitorului nostru, privitoare la legătura Sa cu Tatăl, la caracterul Său divin şi la preexistenţa Sa. Acestea nu pot fi susţinute fără o deformare cu totul nesigură a Scripturilor. El nu numai că înjoseşte concepţiile omului referitoare la lucrarea de mântuire, dar şi subminează credinţa în Biblie ca o descoperire de la Dumnezeu. În timp ce o face mai primejdioasă, ea devine şi mai greu de întâmpinat.

Dacă oamenii leapădă mărturia Scripturilor inspirate cu privire la Dumnezeirea lui Hristos, este zadarnic să discutăm această problemă cu ei, că nici un argument, oricât de categoric, nu-i va convinge. „Omul firesc nu primeşte lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci, pentru el, sunt o nebunie; şi nici nu le poate înţelege, pentru că trebuie judecate duhovniceşte" (1 Cor. 2,14). Nimeni dintre aceia care susţin această rătăcire nu poate avea o concepţie adevărată despre caracterul şi misiunea lui Hristos sau cu privire la planul cel mare al lui Dumnezeu pentru mântuirea omului.

Încă o altă rătăcire subtilă şi primejdioasă este credinţa care se răspândeşte cu repeziciune, că Satana nu există ca fiinţă personală şi că numele lui este folosit în Scripturi numai pentru a prezenta gândurile şi dorinţele rele ale omului.

Învăţătura care răsună atât de larg la amvoanele de astăzi, cum că a doua venire a lui Hristos înseamnă venirea Sa la fiecare în parte la moarte, este un plan de a devia minţile oamenilor de la venirea Sa personală pe norii cerului. Timp de ani de zile Satana a spus: „Iată-L în cămăruţă" (Mat. 24,23-26); şi multe suflete au fost pierdute prin primirea acestei amăgiri.

Înţelepciunea omenească mai învaţă că rugăciunea nu este esenţială. Oamenii de ştiinţă pretind că nu poate exista un răspuns real la rugăciune; că aceasta ar fi o încălcare a legilor naturii, o minune, şi că minuni nu există. Universul, spun ei, este guvernat de legi fixe şi chiar Dumnezeu nu poate face nimic împotriva acestor legi. În felul acesta, ei reprezintă pe Dumnezeu ca fiind legat de propriile Sale legi - ca şi când acţiunea unei legi divine ar exclude libertatea divină. O astfel de învăţătură este contrară mărturiei Scripturii. N-au fost făcute minuni de către Hristos şi apostolii Lui? Acelaşi Mântuitor milostiv trăieşte şi astăzi şi este tot atât de binevoitor să asculte rugăciunea credinţei ca şi atunci când a trăit vizibil printre oameni. Naturalul colaborează cu supranaturalul. Este o parte din planul lui Dum-

nezeu să ne dea, ca răspuns la rugăciunea credinţei, ceea ce nu ne-ar da dacă n-am cere în felul acesta.

Nenumărate sunt învăţăturile rătăcite şi ideile amăgitoare, care sunt la modă în bisericile creştinătăţii. Este peste putinţă să apreciem urmările rele ale îndepărtării uneia dintre pietrele de hotar stabilite de Cuvântul lui Dumnezeu. Cei puţini care se aventurează să facă acest lucru încep cu lepădarea unui singur adevăr. Majoritatea continuă să îndepărteze unul după altul din principiile adevărului, până devin în realitate necredincioşi.

Rătăcirile teologice din zilele noastre au adus multe suflete la scepticism, care altfel ar fi fost credincioase în Scriptură. Este cu neputinţă ca cineva să primească învăţături care jignesc simţul lui de dreptate, de milă şi de bunătate; şi pentru că acestea sunt prezentate ca fiind învăţăturile Bibliei, refuză să le primească ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu.

Şi acesta este scopul pe care Satana caută să-l realizeze. Nimic nu doreşte el mai mult decât să distrugă încrederea în Dumnezeu şi în Cuvântul Său. Satana stă în fruntea marii armate de îndoielnici şi lucrează cu toată puterea pentru a înşela sufletele să intre în rândurile lui. Este la modă să te îndoieşti. Există o mare categorie de oameni care privesc Cuvântul lui Dumnezeu cu neîncredere pentru acelaşi motiv pentru care a fost privit şi Autorul lui - pentru că el mustră şi condamnă păcatul. Aceia care nu vor să asculte de cererile lui încearcă să-i distrugă autoritatea. Ei citesc Biblia sau ascultă învăţăturile ei, aşa cum sunt prezentate de la amvoanele sfinte, numai pentru a găsi greşeli în Scriptură sau în predică. Nu puţini ajung necredincioşi pentru că se îndreptăţesc sau se scuză pentru neglijarea datoriei. Alţii adoptă principii sceptice din mândrie şi nepăsare. Prea iubitori de comoditate pentru a se evidenţia prin îndeplinirea unui lucru vrednic de cinste, care cere efort şi lepădare de sine, ei doresc să-şi asigure un renume de înţelepciune superioară criticând Biblia. Există multe lucruri pe care mintea mărginită, neluminată de înţelepciunea divină, nu le poate înţelege; şi în felul acesta

găsesc ocazia să critice. Sunt mulţi care par să socotească o virtute să stea de partea necredinţei, a scepticismului şi a îndoielii. Dar, sub o aparenţă de nevinovăţie, se va vedea că aceştia sunt mânaţi de încredere în sine şi de mândrie. Mulţi se delectează când găsesc în Scripturi ceva care încurcă mintea altora. La început, unii critică şi judecă greşit numai de dragul contrazicerii. Ei nu-şi dau seama că în felul acesta se încurcă în cursa păsărarului. Dar după ce şi-au exprimat pe faţă necredinţa, simt că nu-şi pot menţine poziţia. Astfel se unesc cu cei nelegiuiţi şi îşi închid porţile paradisului.

Dumnezeu a dat în Cuvântul Său suficiente dovezi cu privire la caracterul Său divin. Adevărurile cele mari care au de-a face cu mântuirea noastră sunt prezentate lămurit. Cu ajutorul Duhului Sfânt, care este făgăduit tuturor acelora care caută în sinceritate, orice om poate înţelege aceste adevăruri pentru sine. Dumnezeu a dat oamenilor o temelie puternică pe care să-şi aşeze credinţa.

Cu toate acestea, minţile mărginite ale oamenilor nu sunt în stare să înţeleagă deplin planurile şi scopurile Celui infinit. Niciodată nu vom putea descoperi pe Dumnezeu doar prin cercetare. Nu trebuie să încercăm a ridica cu o mână îndrăzneaţă cortina în spatele căreia El îşi ascunde maiestatea Sa. Apostolul exclamă: „Cât de nepătrunse sunt judecăţile Lui şi cât de adânci sunt căile Lui" (Rom. 11,33). Putem înţelege atât de mult procedeele Sale cu noi şi motivele care-L determină, încât putem vedea iubirea şi mila Sa nemărginită, unite cu puterea Sa infinită. Tatăl nostru din ceruri rânduieşte totul cu înţelepciune şi în dreptate, iar noi nu putem fi nemulţumiţi şi neîncrezători, ci trebuie să ne plecăm în supunere plină de respect. El ne va descoperi din planurile Sale atât cât este pentru binele nostru să cunoaştem, iar mai departe să ne încredem în mâna care este atotputernică şi în inima care este plină de iubire.

Cu toate că Dumnezeu ne-a dat dovezi îndestulătoare pentru credinţă, El nu va îndepărta toate motivele pentru necredinţă.

Toţi aceia care caută cârlige de care să-şi agaţe îndoielile le vor găsi. Iar aceia care refuză să primească şi să asculte Cuvântul lui Dumnezeu, până când orice obiecţie n-a fost îndepărtată şi până când nu mai este nici o ocazie de îndoială, nu vor veni niciodată la lumină.

Neîncrederea în Dumnezeu este manifestarea naturală a unei inimi nerenăscute, care este în vrăjmăşie cu El. Dar credinţa este inspirată de Duhul Sfânt şi ea va odrăsli numai dacă este alimentată. Nici un om nu poate deveni tare în credinţă fără un efort hotărât. Necredinţa se întăreşte când este încurajată; şi dacă oamenii, în loc să stăruiască asupra dovezilor pe care Dumnezeu le-a dat pentru a le susţine credinţa îşi îngăduie să pună la îndoială şi să critice, vor constata că îndoielile lor devin mai puternice.

Dar aceia care se îndoiesc de făgăduinţele lui Dumnezeu şi nu cred asigurările harului Său Îl dezonorează, iar influenţa lor, în loc să atragă şi pe alţii la Hristos, tinde să-i îndepărteze de El. Ei sunt ca nişte pomi neroditori care îşi întind ramurile umbroase departe, îndepărtând lumina soarelui de la celelalte plante şi făcându-le să se veştejească şi să moară sub umbra lor cea rece. Lucrarea vieţii acestora va apărea ca o mărturie neîncetată împotriva lor. Ei seamănă seminţele îndoielii şi ale scepticismului şi vor recolta un seceriş care nu dă greş.

Doar un singur drum de urmat este pentru aceia care doresc cu sinceritate să fie liberaţi de îndoieli. În loc de a pune la îndoială şi de a critica ceea ce nu înţeleg, să ia seama mai degrabă la lumina care străluceşte deja asupra lor şi vor primi o lumină mai mare. Să îndeplinească toate datoriile care au fost lămurite înţelegerii lor şi vor fi în stare să înţeleagă şi să îndeplinească şi pe acelea de care acum se îndoiesc.

Satana poate prezenta o contrafacere atât de asemănătoare cu adevărul, încât amăgeşte pe aceia care voiesc să fie amăgiţi, care doresc să evite lepădarea de sine şi sacrificiul cerut de adevăr; dar este cu neputinţă pentru el să ţină în puterea sa un suflet care

doreşte cu sinceritate, cu orice preţ să cunoască adevărul. Hristos este adevărul şi „lumina care luminează pe orice om venind în lume" (Ioan 1,9). Duhul adevărului a fost trimis să călăuzească pe oameni în tot adevărul. Şi prin autoritatea Fiului lui Dumnezeu este declarat: „Căutaţi şi veţi găsi". „Dacă vrea cineva să facă voia Sa, va ajunge să cunoască învăţătura" (Mat 7,7; Ioan 7,17).

Urmaşii lui Hristos cunosc puţin din comploturile pe care Satana şi oştile sale le urzesc împotriva lor. Dar Acela care stă în ceruri va conduce toate aceste planuri pentru îndeplinirea scopurilor Sale mai profunde. Dumnezeu îngăduie ca poporul Său să fie supus chinului nemilos al ispitei, nu pentru că are plăcere de necazurile şi suferinţele lor, ci pentru că acest procedeu este esenţial pentru biruinţa lor finală. El n-ar putea, potrivit cu slava Sa, să-i ocrotească de ispită; căci însuşi scopul încercării este să-i pregătească să reziste tuturor ispitelor celui rău.

Nici oamenii nelegiuiţi şi nici îngerii cei răi nu pot împiedica lucrarea lui Dumnezeu sau alunga prezenţa Sa de la poporul Său, dacă ei doresc, cu inimi supuse şi zdrobite, să-şi mărturisească şi să îndepărteze păcatele şi în credinţă să ceară făgăduinţele Sale. Fiecărei ispite, fiecărei influenţe împotrivitoare, fie pe faţă sau ascunsă, i se poate rezista „nu prin putere, nici prin tărie, ci prin Duhul Meu, zice Domnul oştirilor (Zah. 4,6).

Ochii Domnului sunt peste cei drepţi, iar urechile Sale sunt deschise la rugaciunile lor... Şi cine vă va vătăma, dacă urmăriţi ce este bine?" (1 Petru 3,12.13). Când Balaam, ispitit de făgăduinţa unei răsplătiri bogate, a folosit descântecul împotriva lui Israel şi prin jertfele aduse Domnului a căutat să invoce blestemul asupra poporului său, Duhul Domnului i-a interzis răul pe care a vrut să-l rostească şi Balaam a fost obligat să exclame: „Cum să blestem eu pe acela pe care Dumnezeu nu l-a blestemat? Sau cum să înfrunt eu pe acela pe care Dumnezeu nu l-a înfruntat? O, de aş muri de moartea celor după voia lui Dum-

nezeu! Şi sfârşitul meu să fie ca al lor!" Când a fost din nou adus jertfa, profetul nelegiuit a declarat: „Iată că am primit poruncă să binecuvântez. Da, El a binecuvântat, şi eu nu pot întoarce. El nu vede nici o fărădelege în Iacov. Nu vede nici o răutate în Israel. Domnul Dumnezeul lui este cu el; El este împăratul lui, veselia lui. Descântecul nu poate face nimic împotriva lui Iacov. Nici vrăjitoria împotriva lui Israel; acum se poate spune despre Iacov şi Israel: „Ce lucruri mari a făcut Dumnezeu!" Totuşi, pentru a treia oară altarele au fost din nou ridicate, iar Balaam a încercat să rostească un blestem. Dar, după buzele ostile ale profetului, spiritul lui Dumnezeu a confirmat valabilitatea alegerii Sale şi a mustrat nesocotinţa şi răutatea duşmanilor lor: „Binecuvântat să fie oricine te va binecuvânta şi blestemat să fie oricine te va blestema" (Num. 23,8.10.20.21.23; 24,9).

Poporul lui Israel era în vremea aceea credincios lui Dumnezeu; şi atâta vreme cât ei continuau să rămână în ascultare de Legea Sa, nici o putere de pe pământ sau din iad nu-i putea birui. Dar blestemul, care nu i-a fost îngăduit lui Balaam să-l pronunţe împotriva poporului lui Dumnezeu, a reuşit să-l aducă asupra lor, amăgindu-i la păcat. Când au călcat poruncile lui Dumnezeu, atunci s-au despărţit de El şi au fost lăsaţi să simtă puterea distrugătorului.

Satana este conştient că sufletul cel mai slab care rămâne în Hristos este mai mult decât un adversar pentru oştile întunericului şi că, dacă s-ar descoperi pe faţă, ar întâlni o împotrivire categorică. De aceea caută să îndepărteze pe soldaţii crucii din fortăreaţa lor puternică, în timp ce el stă la pândă cu forţele sale, gata să distrugă pe toţi aceia care se aventurează pe terenul lui. Numai în încredere umilită în Dumnezeu şi în ascultare de toate poruncile Sale putem fi în siguranţă.

Nici un om nu este sigur nici măcar o zi sau o oră fără rugăciune. Îndeosebi trebuie să rugăm pe Domnul pentru înţelepciune, să înţelegem Cuvântul Său. Aici sunt descoperite ade-

menirile ispititorului şi mijloacele prin care i se poate împotrivi cu succes. Satana este expert în citarea Scripturii şi în a-şi pune propria lui interpretare asupra pasajelor prin care nădăjduieşte să ne facă să cădem. Trebuie să studiem Biblia cu inima umilită şi să nu pierdem niciodată din vedere dependenţa noastră de Dumnezeu. În timp ce trebuie să fim continuu atenţi la planurile Satanei, trebuie să ne rugăm continuu în credinţă: „Şi nu ne duce în ispită".

Prima mare amăgire

Satana şi-a început eforturile de a amăgi neamul omenesc o dată cu începutul istoriei omului. El, care a pus la cale răzvrătirea în ceruri, a dorit să aducă pe locuitorii pământului să se unească cu el în lupta împotriva guvernării lui Dumnezeu. Adam şi Eva fuseseră pe deplin fericiţi în ascultare de Legea lui Dumnezeu, şi faptul acesta era o mărturie permanentă împotriva pretenţiilor pe care Satana le ridicase în ceruri, şi anume că Legea lui Dumnezeu era opresivă şi opusă binelui făpturilor Sale. Nu numai atât, dar invidia Satanei a fost mult mai aprinsă atunci când a fost dăruit căminul cel frumos pregătit pentru perechea fără păcat. S-a hotărât să-i ducă la cădere ca, prin despărţirea de Dumnezeu, şi aducându-i sub puterea sa, să câştige stăpânire asupra pământului şi aici să-şi întemeieze împărăţia, în opoziţie cu Cel Prea Înalt.

Dacă Satana s-ar fi descoperit în caracterul lui adevărat, ar fi fost respins imediat, căci Adam şi Eva fuseseră avertizaţi împotriva acestui vrăjmaş primejdios; dar el a lucrat în întuneric, ascunzându-şi planurile, ca să-şi poată îndeplini mai cu succes scopul lui. Folosind şarpele ca mediu, pe atunci o fiinţă cu înfăţişarea fermecătoare, s-a adresat personal Evei: „Oare a zis Dumnezeu să nu mâncaţi din toţi pomii din grădină?" (Gen.

3,1). Dacă Eva n-ar fi intrat în discuţie cu ispititorul, ea ar fi fost sigură; dar s-a aventurat să ducă tratative cu el şi a căzut victimă vicleniilor lui. Tot astfel sunt biruiţi şi astăzi unii. Ei se îndoiesc şi discută cu privire la cererile lui Dumnezeu; şi, în loc să asculte de poruncile divine, primesc teoriile omeneşti care ascund numai planurile lui Satana.

„Femeia a răspuns şarpelui: 'Putem să mâncăm din rodul tuturor pomilor din grădină. Dar despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: Să nu mâncaţi din el, şi nici să nu vă atingeţi de el, ca să nu muriţi'." Atunci şarpele a zis femeii: 'Hotărât, că nu veţi muri; dar Dumnezeu ştie că, în ziua când veţi mânca din el, vi se vor deschide ochii şi veţi fi ca Dumnezeu, cunoscând binele şi răul'" (Gen. 3,2-5). El a spus că ei aveau să fie ca Dumnezeu, având o înţelepciune mai mare decât înainte şi ajungând la un nivel mai înalt de existenţă. Eva s-a predat ispitei; şi, prin influenţa ei, Adam a fost condus la păcat. Ei au crezut cuvintele şarpelui, că Dumnezeu nu va face ceea ce a spus. Astfel că nu s-au încrezut în Creatorul lor şi şi-au închipuit că El le îngrădea libertatea, că ei ar fi ajuns la o mai mare înţelepciune şi înălţare prin călcarea Legii Sale.

Dar, după păcătuire, cum a înţeles Adam cuvintele: „În ziua în care vei mânca din el vei muri negreşit"? Le-a înţeles el oare ca însemnând, aşa cum îi făcuse Satana să creadă, că aveau să fie ridicaţi la o stare mai înaltă de existenţă? Atunci, cu siguranţă prin păcătuire s-ar fi câştigat mult mai bine, iar Satana s-ar fi dovedit a fi un binefăcător al neamului omenesc. Dar Adam n-a descoperit că acesta era sensul sentinţei divine. Dumnezeu declarase ca o pedeapsă pentru păcatul lui, că omul trebuie să se întoarcă în pământul din care fusese luat: „Ţărână eşti, din ţărână ai fost luat şi în ţărână te vei întoarce" (vers. 19). Cuvintele lui Satana: „vi se vor deschide ochii", s-au dovedit a fi adevărate numai în acest sens: După ce Adam şi Eva au călcat Cuvântul lui Dumnezeu, ochii li s-au deschis să-şi vadă neso-

cotinţa; ei au cunoscut răul şi au gustat din rodul amar al neascultării.

În mijlocul Edenului creşte pomul vieţii, ale cărui roade aveau puterea de a prelungi viaţa. Dacă Adam ar fi rămas ascultător faţă de Dumnezeu, el ar fi continuat să se bucure de o intrare liberă la acest pom şi ar fi trăit veşnic. Dar, atunci când au păcătuit, i s-a interzis să se mai împărtăşească din pomul vieţii şi a devenit astfel supus morţii. Sentinţa divină: „Ţărână eşti şi în ţărână te vei întoarce" arată către deplina stingere a vieţii.

Nemurirea, făgăduită omului cu condiţia ascultării, a fost pierdută prin păcătuire. Adam nu putea transmite urmaşilor lui ceea ce nu avea; şi n-ar fi fost nici o nădejde pentru neamul omenesc căzut dacă Dumnezeu, prin jertfa Fiului Său, n-ar fi adus nemurirea. Deoarece moartea a trecut asupra tuturor oamenilor pentru că toţi au păcătuit, „Hristos a adus la lumină viaţa şi nemurirea prin Evanghelie" (Rom. 5,12; 2 Tim. 1,10). Numai prin Hristos se poate câştiga nemurirea. Isus spunea: „Cine crede în Fiul, are viaţa veşnică; cine nu crede în Fiul, nu va vedea viaţa" (Ioan 3,36). Orice om poate ajunge în posesia acestei binecuvântări preţioase dacă împlineşte condiţiile. Toţi aceia care „prin stăruinţa în bine, caută slava, cinstea şi nemurirea", vor primi „viaţa veşnică" (Rom. 2,7).

Singurul care a făgăduit lui Adam viaţa prin neascultare era marele amăgitor. Iar declaraţia şarpelui către Eva în Eden - „Negreşit nu veţi muri" - a fost prima predică despre nemurirea sufletului. Totuşi declaraţia aceasta, care se bazează numai pe autoritatea Satanei, răsună de la amvoanele creştinătăţii şi este primită de majoritatea omenirii tot atât de uşor cum a fost primită de primii noştri părinţi. Sentinţa divină: „Sufletul care păcătuieşte acela va muri" (Ezech. 18,20) este făcută a însemna: „Sufletul care păcătuieşte nu va muri, ci va trăi veşnic". Nu putem decât să ne mirăm de absurditatea ciudată care face pe oameni atât de lesne crezători la cuvintele Satanei şi atât de necredincioşi faţă de cuvintele lui Dumnezeu.

Dacă omul după cădere ar fi avut intrare liberă la pomul vieţii, ar fi trăit veşnic şi, în felul acesta, păcatul ar fi fost nemuritor. Dar un heruvim cu o sabie de foc a păzit „drumul la pomul vieţii" (Gen. 3,24) şi nimănui din familia lui Adam nu i-a mai fost îngăduit să treacă această barieră şi să se împărtăşească din rodul dătător de viaţă. De aceea nu există păcătos nemuritor.

Dar după cădere, Satana a îndemnat pe îngerii lui să facă un efort deosebit pentru a răspândi credinţa că omul ar fi din fire nemuritor. Şi, amăgind pe oameni să creadă această rătăcire, urma să se ajungă la concluzia că păcătosul ar trăi în nenorocire veşnică. Apoi prinţul întunericului, lucrând prin agenţii lui, Îl prezintă pe Dumnezeu ca pe un tiran răzbunător, declarând că El aruncă în iad pe toţi aceia care nu-i sunt pe plac şi-i face să simtă mânia Lui; şi că, în timp ce suferă o groază şi un chin de nedescris în flăcările veşnice, Creatorul lor priveşte cu satisfacţie la ei.

În felul acesta, arhiamăgitorul pune atributele lui pe seama Creatorului şi Binefăcătorului omenirii. Cruzimea este de la Satana. Dumnezeu este iubire; şi tot ce a creat a fost curat, sfânt şi plăcut, până când a fost adus păcatul de către primul mare răzvrătit. Satana însuşi este vrăjmaşul care ispiteşte pe om la păcat şi după aceea îl distruge dacă poate; iar când este sigur de victimă, atunci se bucură de ruina pe care a produs-o. Dacă i s-ar îngădui, el ar prinde tot neamul omenesc în plasa lui. Dacă n-ar fi intervenţia puterii divine, nici un fiu sau fiică a lui Adam n-ar scăpa.

Satana caută să învingă pe oameni astăzi, aşa cum a biruit pe primii noştri părinţi, slăbindu-le încrederea în Creatorul lor şi ducându-i la îndoială faţă de înţelepciunea guvernării Sale şi a dreptăţii legilor Sale. Satana împreună cu trimişii lui Îl prezintă pe Dumnezeu ca fiind mai rău decât ei, pentru a-şi justifica răutatea şi răzvrătirea. Marele amăgitor încearcă să pună caracterul lui de o cruzime groaznică pe seama Tatălui nostru ceresc.

ca el să pară ca unul foarte mult lovit prin alungarea din cer, pentru că n-a vrut să se supună unui conducător atât de nedrept. El prezintă înaintea lumii libertatea de care s-ar bucura sub stăpânirea lui blândă, în contrast cu robia impusă prin hotărârile aspre ale lui Iehova. În felul acesta el reuşeşte să înşele sufletele şi să le depărteze de credincioşia lor faţă de Dumnezeu.

Cât de respingătoare faţă de orice emoţie de iubire şi de milă, şi chiar pentru simţul nostru de dreptate, este învăţătura după care morţii nelegiuiţi sunt chinuiţi în foc şi pucioasă, într-un iad care arde veşnic; că, pentru păcatele unei vieţi pământeşti scurte, trebuie să suferi chinul cât va fi Dumnezeu. Totuşi, această învăţătură a fost mult predicată şi este cuprinsă în multe din crezurile creştinătăţii. Un doctor în teologie spunea: „Priveliştea chinurilor iadului va mări fericirea sfinţilor pe vecie. Când văd pe alţii cu aceeaşi natură, născuţi în aceleaşi împrejurări, aruncaţi într-o aşa nenorocire, iar ei atât de deosebiţi, îşi dau seama cât de fericiţi sunt". Un altul folosea aceste cuvinte: „Când hotărârea de condamnare veşnică se execută asupra vaselor mâniei, fumul chinului lor se ridică veşnic înaintea vaselor milei, care, în loc să aibă partea acestor fiinţe chinuite, spun: Amin, Aleluia! Lăudaţi pe Domnul!'"

Unde în paginile Cuvântului lui Dumnezeu se găseşte o astfel de învăţătură? Vor pierde cei răscumpăraţi în ceruri toate sentimentele de milă şi de compasiune, chiar şi sentimentul obişnuit al omeniei? Sunt transformate oare în nepăsare şi stoicism sau în cruzimea fiarei? Nu, nicidecum; nu aceasta este învăţătura Cărţii lui Dumnezeu. Aceia care prezintă vederile exprimate [illegible] citatele de mai înainte s-ar putea să fie oameni învăţaţi şi chiar sinceri, [illegible]r sunt amăgiţi de sofistăria lui Satana. El îi călăuzeşte să [illegible]sească greşit unele expresii [illegible]otărâte ale Scripturii d[illegible] [illegible]u[illegible] u[illegible] colo[illegible] de [illegible] ş de răutate, are-i aparţ[illegible] [illegible] nu Creatorului nostru. „P[illegible]iaţa Mea, zice Domnul Du[illegible] [illegible]ă u dor sc moarte p c[illegible]ului, ci să se întoarcă d[illegible] la

calea lui şi să trăiască. Întoarceţi-vă, întoarceţi-vă de la calea voastra cea rea! Pentru ce vreţi să muriţi?" (Ezech. 33,11).

Ce ar câştiga Dumnezeu dacă am admite că El Îşi găseşte plăcerea de a vedea chinurile veşnice; că El Îşi găseşte plăcere în gemetele, ţipetele şi blestemele făpturilor ce sufăr, pe care El le ţine în flăcările iadului? Pot oare aceste gemete îngrozitoare să constituie o muzică în auzul Iubirii Infinite? Se susţine că această pedeapsă de nenorocire nesfârşită asupra celor nelegiuiţi ar arăta ura lui Dumnezeu pentru păcat, ca fiind un rău care ruinează pacea şi ordinea Universului. Ce batjocură grozavă! Ca şi când ura lui Dumnezeu faţă de păcat este un motiv ca el să fie perpetuat. Căci, după învăţăturile acestor teologi, continuarea chinurilor fără nădejde de milă îşi scot din minţi victimele nenorocite şi, când îşi revarsă mânia în blesteme şi hulă, ei măresc continuu povara de vinovăţie. Slava lui Dumnezeu nu este nicidecum sporită prin perpetuarea creşterii continue a păcatului de-a lungul veacurilor veşnice.

Era dincolo de puterea minţii omeneşti să aprecieze răul care a fost produs de această rătăcire a chinurilor veşnice. Religia Bibliei, plină de dragoste şi de bunătate şi abundând în milă, este întunecată de superstiţie şi îmbrăcată în groază. Când ne dăm seama în ce culori false a înfăţişat Satana caracterul lui Dumnezeu, ne mai miră oare că milostivul nostru Cre-ator este de temut, de groază şi chiar urât de oameni? Concepţiile înspăimântătoare despre Dumnezeu, care sunt răspândite în toată lumea prin învăţăturile de la amvoane, au dat naştere la mii, ba chiar milioane de sceptici şi de necredincioşi.

Teoria chinurilor veşnice este una dintre învăţăturile rătăcite care constituie vinul nelegiuirii Babilonului, din care dă să bea popoarelor (Apoc. 14,8; 17,2). Este fără îndoială o taină cum slujitorii lui Hristos au primit această rătăcire şi au predicat-o de la amvoanele sfinte. Ei au primit-o de la Roma, aşa cum au primit şi sabatul cel neadevărat. Este adevărat că a fost susţinută de oameni mari şi buni; dar şi lor le-a venit lumină asupra aces-

tui subiect aşa cum ne-a venit şi nouă. Ei au fost răspunzători numai pentru lumina care a strălucit în vremea lor; noi suntem răspunzători pentru aceea care străluceşte în vremea noastră. Dacă ne întoarcem de la mărturia Cuvântului lui Dumnezeu şi primim învăţături rătăcite numai pentru că părinţii noştri le-au învăţat, cădem sub aceeaşi condamnare pronunţată asupra Babilonului; noi bem din vinul desfrânării ei.

O mare categorie de oameni, pe care învăţătura despre chinurile veşnice îi revoltă, sunt conduşi către o rătăcire opusă acesteia. Ei văd că Scripturile prezintă pe Dumnezeu ca o fiinţă a iubirii şi milei şi nu pot crede că El încredinţează făpturile Sale focului unui iad care este veşnic. Dar, susţinând că sufletul este nemuritor de la natură, nu văd o altă alternativă, ci doar să ajungă la concluzia că toată omenirea va fi în cele din urmă mântuită. Mulţi privesc ameninţările Bibliei ca fiind destinate numai să îngrozească pe oameni să asculte, dar nu ca să se împlinească literal. Astfel, păcătosul poate trăi în plăceri egoiste, dispreţuind cererile lui Dumnezeu, şi cu toate acestea aşteaptă să fie în cele din urmă primiţi în harul Său. O astfel de învăţătură care se încrede în mila lui Dumnezeu, dar care nesocoteşte dreptatea Sa, este plăcută inimii fireşti şi încurajează pe cei nelegiuiţi în nelegiuirea lor.

Pentru a vedea cum aceia care cred într-o mântuire universală răstălmăcesc Scripturile, pentru a-şi susţine învăţătura lor distrugătoare de suflete, trebuie să citim numai câteva din declaraţiile lor. La înmormântarea unui tânăr neevlavios care fusese omorât într-un accident, un slujitor universalist a ales ca text scripturistic declaraţia cu privire la David: „El a fost mângâiat cu privire la Amnon, văzându-l mort" (2 Sam. 13,39).

„Adeseori sunt întrebat, spunea vorbitorul, care va fi soarta acelora care părăsesc lumea într-o stare de păcat, mor poate într-o stare de ebrietate, mor cu veşmintele lor, nespălate de petele roşii ale crimei, sau mor aşa cum a murit acest tânăr, fără să fi avut vreodată o credinţă sau fără să fi experimentat vreo re-

ligie. Suntem mulţumiţi cu ceea ce ne spun Scripturile; răspunsul lor va revolta această problemă grozavă. Amnon era peste măsură de păcătos; nu se pocăise, s-a îmbătat şi, în stare de beţie, a fost ucis. David era profetul lui Dumnezeu; el trebuie să fi cunoscut dacă soarta lui Amnon avea să fie rea sau bună în lumea viitoare. Care a fost exprimarea inimii lui? 'Împăratul David a încetat să mai urmărească pe Absalom, căci se mângâiase de moartea lui Amnon' (vers. 39)."

„Şi ce concluzie se poate deduce din această vorbire? Nu este aşa că suferinţele veşnice nu erau o parte din credinţa lui religioasă? Aşa înţelegem noi; şi aici descoperim un argument puternic pentru susţinerea unei ipoteze mai plăcute, mai luminoase, mai binevoitoare cu privire la curăţia şi pacea universală de la urmă. El a fost mângâiat văzând că fiul lui era mort. Şi pentru ce aşa? Pentru că prin ochiul profeţiei el putea privi înainte la un viitor glorios, să vadă că fiul lui, scăpat de toate ispitele, eliberat de robie şi curăţit de stricăciunea păcatului, după ce a fost făcut îndestulător de sfânt şi luminat, a fost primit în adunarea spiritelor înălţate în bucurie... Singura lui mângâiere a fost aceea că, fiind mutat din această stare de păcat şi de suferinţă, iubitul lui fiu se dusese acolo unde adierile plăcute ale Duhului Sfânt aveau să se reverse peste sufletul lui întunecat, acolo unde aveau să fie descoperite minţii lui înţelepciunea cerului şi adierile dulci ale iubirii nemuritoare, şi în felul acesta era pregătit cu o fire sfinţită să se bucure de odihnă şi de societatea moştenirii cereşti."

„În aceste gânduri, am dori să se înţeleagă că noi credem că mântuirea în ceruri nu depinde de nimic din ceea ce facem în această viaţă; nici de o schimbare actuală a inimii, nici de credinţa de acum sau o mărturisire a religiei."

În felul acesta, pretinsul slujitor al lui Hristos repetă rătăcirea spusă de şarpele din Eden: „Negreşit nu veţi muri!" „În ziua în care veţi mânca, vi se vor deschide ochii şi veţi fi ca Dumnezeu". El declară că cei mai mari păcătoşi - criminalul, hoţul şi

adulterul - după moarte vor fi pregătiţi să intre în strălucirea veşnică.

Şi de unde scoate acest pervertitor al Scripturilor concluziile sale? Dintr-o singură propoziţiune care exprimă supunerea lui David faţă de hotărârea Providenţei. Sufletul lui „dorea să meargă la Absalom; căci fusese mângâiat cu privire la Amnon, văzând că este mort". Greul suferinţei sale fusese uşurat cu trecerea timpului, iar gândurile lui s-au întors de la fiul cel mort la cel viu, care fugise de frica pedepsei meritate pentru crima lui. Şi aceasta era dovada că Amnon cel beţiv, care săvârşise incestul, a fost dus imediat după moarte în locuinţele fericite spre a fi curăţit şi pregătit pentru tovărăşia îngerilor fără păcat? O povestire plăcută desigur, bine aranjată ca să fie pe placul inimii fireşti! Aceasta este învăţătura Satanei şi îşi face lucrarea cu succes. Să ne mai surprindă oare faptul că cu o astfel de învăţătură nelegiuirea abundă?

Calea urmată de acest profesor rătăcit ilustrează pe aceea a multor altora. Câteva cuvinte ale Scripturii sunt despărţite de contextul lor, care în multe cazuri ar avea înţelesul exact contrar faţă de interpretarea care li se dă. Şi astfel de pasaje despărţite sunt schimbate şi folosite ca dovezi ale învăţăturilor care n-au nici un temei în Cuvântul lui Dumnezeu. Mărturia citată ca dovadă că Amnon cel beţiv se află în ceruri este doar o deducţie, contrazisă direct de declaraţia clară şi pozitivă a Scripturilor care spune că nici un beţiv nu va moşteni Împărăţia lui Dumnezeu (1 Cor. 6,10). În felul acesta îndoielnicii, necredincioşii şi sceptricii schimbă adevărul în minciună şi mulţimile au fost amăgite de sofistăria lor şi sunt legănaţi să doarmă în leagănul siguranţei fireşti.

Dacă ar fi adevărat că sufletele tuturor oamenilor au trecut direct în ceruri în clipa descompunerii lor, atunci am dori mai degrabă moartea decât viaţa. Mulţi au fost determinaţi de această credinţă să-şi pună capăt vieţii. Când sunt copleşiţi de necaz, încurcături şi dezamăgiri, le pare mult mai uşor să-şi

curme firul cel fragil al vieţii ca să se înalţe în strălucirea lumii veşnice.

Dumnezeu a dat în Cuvântul Său o dovadă categorică că El va pedepsi pe călcătorii Legii Sale. Aceia care se amăgesc cu ideea că El este prea milostiv pentru a-şi aduce la îndeplinire dreptatea asupra păcătosului să privească la crucea de pe Calvar. Moartea Fiului nevinovat al lui Dumnezeu dovedeşte că „plata păcatului este moartea", că orice călcare a Legii lui Dumnezeu trebuie să-şi primească plata dreaptă. Hristos cel fără păcat S-a făcut păcat pentru om. El a suportat vina călcării Legii şi ascunderea feţei Tatălui Său, până când inima i-a fost sfâşiată şi viaţa i-a fost zdrobită. Întreagă această jertfă a fost adusă pentru ca păcătoşii să poată fi mântuiţi. Omul nu poate fi liberat de pedeapsa păcatului pe nici o altă cale. Şi orice suflet, care refuză să se împărtăşească de ispăşirea asigurată cu un preţ atât de mare, trebuie să poarte în persoana sa proprie vinovăţia şi pedeapsa pentru călcarea Legii.

Să luăm seama la ceea ce spune Biblia mai departe cu privire la cel neevlavios şi nepocăit, pe care Universul îl aşază în cer ca pe îngerii sfinţi şi fericiţi.

„Celui ce îi este sete, îi voi da să bea fără plată din izvorul apei vieţii" (Apoc. 21,6). Această făgăduinţă este numai pentru aceia care însetează. Numai acelora care simt nevoia după apa vieţii şi o caută cu preţul pierderii tuturor celorlalte lucruri, le va fi asigurată. „Cel ce va birui, va moşteni aceste lucuri. Eu voi fi Dumnezeul lui, şi el va fi fiul Meu" (vers.7). Iată aici arătate şi condiţiile. Pentru a moşteni aceste lucruri trebuie să ne împotrivim şi să biruim păcatul.

Domnul declară prin profetul Isaia: „Bine de cel neprihănit! Lui îi va merge bine. Vai de cel rău! Lui îi va merge rău, căci va culege rodul faptelor lui" (Is. 3,10.11). „Totuşi măcar că păcătosul face de o sută de ori rău", spune înţeleptul, „şi stăruieşte multă vreme în el, eu ştiu că fericirea este pentru cei ce se tem de Dumnezeu şi au frică de El. Dar cel rău, nu este fericit"

(Ezech. 8,12.13). Iar Pavel mărturiseşte că păcătosul îşi adună o comoară de „mânie pentru ziua mâniei şi a descoperirii judecăţii celei drepte a lui Dumnezeu; care va da fiecăruia după faptele sale"; „necaz şi durere oricărui suflet omenesc care face răul" (Romani 2,5.6.9).

„Nici un curvar, nici un stricat, nici un lacom de avere, care este un închinător la idoli, n-are parte de moştenire în Împărăţia lui Hristos şi a lui Dumnezeu" (Efes. 5,5). „Urmăriţi pacea cu toţi şi sfinţirea, fără care nimeni nu va vedea pe Domnul" (Evr. 12,14). „Ferice de cei ce îşi spală hainele, ca să aibă drept la pomul vieţii, şi să intre pe porţi în cetate! Afară sunt câinii, vrăjitorii, curvarii, ucigaşii, închinătorii la idoli, şi oricine iubeşte minciuna şi trăieşte în minciună" (Apoc. 22,14.15).

Dumnezeu a dat oamenilor o declaraţie cu privire la caracterul Său şi la metoda Sa de a trata păcatul. „Domnul Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare şi milostiv, încet la mânie, plin de bunătate şi credincioşie, care Îşi ţine dragostea până la mii de neamuri de oameni, iartă fărădelegea, răzvrătirea şi păcatul, dar nu socoteşte pe cel vinovat drept nevinovat" (Exod 34,6.7). „Domnul nimiceşte pe toţi cei răi" (Ps. 145,20). „Dar cei răzvrătiţi sunt nimiciţi cu toţii, sămânţa celor răi este prăpădită" (Ps. 37,38). Puterea şi autoritatea guvernării divine vor fi folosite pentru a doborî răzvrătirea; şi toate manifestările dreptăţii care răsplăteşte vor fi în armonie desăvârşită cu caracterul lui Dumnezeu care este o fiinţă miloasă, îndelung răbdătoare şi plină de bunătate.

Dumnezeu nu constrânge voinţa şi judecata nimănui. El nu găseşte plăcere într-o ascultare de rob. El doreşte ca făpturile mâinilor Sale să-L iubească pentru că este demn de iubit. El ar dori ca ele să-L asculte pentru că au o apreciere inteligentă a înţelepciunii, a dreptăţii şi a bunătăţii Sale. Şi toţi aceia care au o concepţie corectă cu privire la aceste calităţi Îl vor iubi pentru că sunt atraşi către El în admiraţie faţă de atributele Sale.

Principiile bunătăţii, milei şi iubirii pe care le-a învăţat şi exemplificat Mântuitorul nostru sunt o copie a voinţei şi caracterului lui Dumnezeu. Hristos a declarat că n-a învăţat nimic altceva decât ceea ce a primit de la Tatăl Său. Principiile guvernării divine sunt în armonie desăvârşită cu învăţăturile Mântuitorului care spune: „Iubiţi pe vrăjmaşii voştri". Dumnezeu aduce la îndeplinire dreptatea asupra celor nelegiuiţi pentru binele Universului şi chiar pentru binele acelora asupra cărora sunt îndreptate judecăţile Sale. El i-ar face fericiţi dacă ar putea, ţinând seama de legile guvernării Sale şi de dreptatea caracterului Său. El îi înconjoară cu dovezile iubirii Sale, le dă cunoştinţa cu privire la Legea Sa şi-i urmăreşte cu darurile harului Său; dar ei dispreţuiesc iubirea, fac fără valoare Legea Sa şi leapădă mila. Deşi primesc continuu darurile Sale, ei dezonorează pe Dătător; ei urăsc pe Dumnezeu deoarece ştiu că El are oroare de păcatele lor. Dumnezeu suportă îndelung perversitatea lor, dar ora hotărâtoare va veni în cele din urmă când soarta le va fi hotărâtă. Va obliga El atunci pe aceşti răsculaţi să stea de partea Sa? Îi va obliga oare să facă voia Sa?

Aceia care au ales pe Satana drept conducător al lor şi au fost stăpâniţi de puterea lui nu sunt pregătiţi să intre în prezenţa lui Dumnezeu. Mândria, amăgirea, desfrâul, cruzimea s-au fixat în caracterul lor. Pot ei să intre în ceruri şi să trăiască veşnic cu aceia pe care i-au dispreţuit şi i-au urât pe pământ? Niciodată adevărul nu va fi pe placul mincinosului; blândeţea nu va mulţumi mândria şi înălţarea de sine; curăţia nu este pe placul celui mânjit; iubirea dezinteresată nu este atractivă pentru cel egoist. Ce izvor de bucurie poate oferi cerul acelora care sunt cu totul absorbiţi de interese pământeşti şi egoiste?

Pot oare aceia a căror viaţă a fost petrecută în răzvrătire împotriva lui Dumnezeu să fie duşi deodată în ceruri şi să fie martori la acea stare sfântă de desăvârşire care există acolo - orice suflet plin de iubire, toate feţele strălucind de bucurie, o muzică înălţătoare în sunete melodioase, înălţate în cinstea lui Dum-

nezeu şi a Mielului, şi raze de lumină revărsându-se neîncetat asupra celor răscumpăraţi de la faţa Aceluia care şade pe tron - pot oare aceia ale căror inimi sunt pline de ură faţă de Dumnezeu, faţă de adevăr şi de sfinţenie să se amestece cu mulţimea cerească şi să se unească cu cântările lor de laudă? Pot ei să suporte slava lui Dumnezeu şi a Mielului? Nu, nicidecum; le-au fost oferiţi ani de har, pentru ca să-şi formeze caractere pentru cer; dar ei nu şi-au educat mintea ca să iubească curăţia; n-au învăţat limbajul cerului, iar acum este prea târziu. O viaţă de răzvrătire împotriva lui Dumnezeu i-a făcut nepotriviţi pentru cer. Curăţia, sfinţenia şi pacea Lui i-ar chinui; slava lui Dumnezeu ar fi pentru ei un foc mistuitor. Ar dori să fugă din acel loc sfinţit. Ar prefera mai degrabă distrugerea, să se ascundă de faţa Aceluia care a murit pentru ca să-i răscumpere. Soarta celor nelegiuiţi este deci hotărâtă prin alegerea lor. Excluderea lor din ceruri este urmarea voinţei lor şi este dreaptă şi plină de milă din partea lui Dumnezeu.

Asemenea apelor potopului, focul zilei celei mari face cunoscută hotărârea lui Dumnezeu că păcătoşii sunt de nevindecat. Ei nu sunt dispuşi să se supună autorităţii divine. Voinţa sfârşeşte, este prea târziu pentru ei ca să-şi schimbe cursul gândurilor lor în direcţie contrară, prea târziu pentru a se mai întoarce de la nelegiuire la ascultare, de la ură la dragoste.

Cruţând viaţa lui Cain ucigaşul, Dumnezeu a dat lumii un exemplu cu privire la urmarea faptului de a îngădui unui păcătos să trăiască, pentru a-şi continua calea de nelegiuire fără frâu. „Prin influenţa învăţăturii şi a exemplului lui Cain, mulţimea urmaşilor lui au fost duşi la păcat, până când „nelegiuirea era mare pe pământ". „Şi că toate întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău. Pământul era stricat înaintea lui Dumnezeu, pământul era plin de silnicie" (Gen. 6,5.11).

Din milă faţă de lume, Dumnezeu a şters de pe faţa pământului pe locuitorii nelegiuiţi din vremea lui Noe. Din milă a distrus

pe locuitorii stricaţi ai Sodomei. Prin puterea amăgitoare a Satanei, făptuitorii fărădelegii câştigă simpatie şi admiraţie şi în felul acesta a condus continuu şi pe alţii la răzvrătire. Aşa a fost în zilele lui Cain şi ale lui Noe, ca şi în vremea lui Avraam şi a lui Lot; la fel stau lucrurile şi în vremea noastră. Din milă pentru Univers va distruge Dumnezeu în cele din urmă pe aceia care au lepădat harul Său.

„Fiindcă plata păcatului este moartea; dar darul fără plată al lui Dumnezeu este viaţa veşnica în Isus Hristos, Domnul nostru" (Rom. 6,23). În timp ce viaţa este moştenirea celor drepţi, moartea este partea celor nelegiuiţi. Moise a spus lui Israel: „Ţi-am pus înainte viaţa şi binele, moartea şi răul" (Deut. 30,15). Moartea la care se referă aceste texte nu este aceea pronunţată asupra lui Adam, deoarece toată omenirea suferă pedeapsa pentru călcarea lui. Este „moartea a doua", care este pusă în contrast cu viaţa veşnică.

Ca urmarea a păcatului lui Adam, moartea a trecut asupra întregului neam omenesc. Toţi fără deosebire merg în mormânt. Iar prin prevederile Planului de Mântuire toţi vor fi scoşi din mormântul lor. „Va fi o înviere a celor drepţi şi a celor nedrepţi". „Şi după cum toţi mor în Adam, tot aşa toţi vor învia în Hristos" (Fapte 24,15; 1 Cor. 15,22). Dar se face deosebirea între cele două categorii care sunt înviaţi. „toţi cei din morminte vor auzi glasul Lui, şi vor ieşi afară din ele. Cei ce au făcut binele, vor învia pentru viaţă; iar cei ce au făcut răul, vor învia pentru judecată" (Ioan 5,28.29). Aceia care au fost „socotiţi vrednici" de învierea spre viaţă sunt „fericiţi şi sfinţi". „Asupra lor a doua moarte n-are nici o putere" (Apoc. 20,6). Dar aceia care n-au primit iertare prin pocăinţă şi credinţă trebuie să primească pedeapsa nelegiuirii lor - „plata păcatului". Ei suferă pedeapsa care va fi diferită ca durată şi intensitate „după faptele lor", dar în cele din urmă se încheie cu moartea a doua. Deoarece este imposibil pentru Dumnezeu, ţinând seama de dreptatea şi de mila Sa, să mântuiască pe păcătos în păcatele lui,

îi ia existenţa pe care prin neascultare a distrus-o şi de care s-a dovedit a fi nevrednic. Un scriitor inspirat zice: „Încă puţin şi cel nelegiuit nu va mai fi; da, îl vei căuta în locul lui şi nu va mai fi". Iar un altul declară: „Ei sunt ca şi cum n-ar fi fost niciodată" (Ps. 37,10; Obadia 16). Acoperiţi de ruşine ei cad într-o uitare deznădăjduită, veşnică.

În felul acesta se va pune capăt păcatului, cu tot vaiul şi ruina care au izvorât din el. Psalmistul spune: „Tu pedepseşti neamurile, nimiceşti pe cel rău, le ştergi numele pentru totdeauna şi pe vecie. S-au dus vrăjmaşii! N-au rămas din ei decât nite dărâmături veşnice!" (Ps. 9,5.6). Ioan în Apocalips, privind înainte spre starea veşnică a celor mântuiţi, aude corul universal de laudă, netulburat de nici o notă discordantă. Toată suflarea din cer şi de pe pământ a fost auzită dând slavă lui Dumnezeu (Apoc. 5,13). Acolo nu vor fi suflete pierdute care să hulească pe Dumnezeu când se zvârcolesc în chinul fără sfârşit, nici fiinţe nenorocite în iad nu-şi vor amesteca vaietele cu cântările celor mântuiţi.

Pe rătăcirea fundamentală a nemuririi din fire a sufletului se bazează învăţătura cu privire la starea de conştienţă în moarte - o învăţătură care, asemenea chinurilor veşnice, este opusă învăţăturilor Scripturilor, contrară raţiunii şi simţămintelor noastre de omenie. După credinţa populară, cei răscumpăraţi în ceruri au cunoştinţă de tot ce se petrece pe pământ, îndeosebi de viaţa prietenilor pe care i-au părăsit Dar cum poate exista un izvor de fericire pentru cei morţi să ştie necazurile celor vii, să fie martori la păcatele săvârşite de cei iubiţi ai lor şi să-i vadă suferind toate necazurile, dezamăgirile şi grozăviile vieţii? Cât de mult se vor bucura de fericirea cerească aceia care plutesc deasupra prietenilor lor de pe pământ? Şi cât de cu totul revoltătoare este credinţa că, îndată ce suflarea părăseşte trupul, sufletul celui nepocăit este încredinţat flăcărilor iadului! Până la ce adâncimi de groază trebuie să se cufunde aceştia, ca să-şi vadă prietenii intrând în mormânt nepregătiţi, ca să intre într-o veşnicie de vai şi de păcat! Mulţi au fost aduşi la nebunie de acest gând chinuitor.

Ce spun Scripturile cu privire la aceste lucruri? David declară că omul nu este conştient în starea de moarte: „suflarea lor trece. Se întorc în pământ, şi în aceeaşi zi le pier şi planurile lor" (Ps. 146,4). Solomon dă aceeaşi mărturie: „Cei vii, în adevăr, măcar ştiu că vor muri; dar cei morţi nu ştiu nimic, şi dragostea lor, şi ura lor, şi pizma lor, de mult au şi pierit, şi niciodată nu vor mai avea parte de tot ce se face sub soare. Căci, în locuinţa morţilor, în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici ştiinţă, nici înţelepciune!" (Ecl. 9,5.6.10).

Când, ca răspuns la rugăciune, viaţa lui Ezechia a fost prelungită cu 15 ani, împăratul recunoscător a dat lui Dumnezeu tributul laudei pentru mila Sa cea mare. În această cântare el spune motivul pentru care se bucură: „Căci nu locuinţa morţilor Te laudă, nu moartea Te măreşte, şi cei ce s-au pogorât în groapă nu mai nădăjduiesc în credincioşia Ta; ci cel viu, Te laudă ca mine astăzi" (Is. 38,18.19). Teologia populară reprezintă pe cel mort neprihănit ca fiind în ceruri, intrat în fericire şi lăudând pe Dumnezeu cu o limbă nemuritoare; dar Ezechia n-a putut vedea nici o perspectivă glorioasă în moarte. În cuvintele lui este de acord cu mărturia psalmistului: „Căci cel ce moare nu-şi mai aduce aminte de Tine; şi cine Te va lăuda în locuinţa morţilor?" „Nu morţii laudă pe Domnul, şi nici vreunul din cei ce se pogoară în locul tăcerii" (Ps. 6,5; 115,17).

Petru în Ziua Cincizecimii a declarat că patriarhul David „a murit şi a fost îngropat, iar mormântul lui este între noi până în ziua de astăzi", „Căci David nu s-a înălţat la cer" (Fapte 2,29. 34). Faptul că David va rămâne în mormânt până la înviere dovedeşte că cei neprihăniţi nu merg în ceruri la moarte. Numai prin învierea şi în virtutea faptului că Isus a înviat poate David în cele din urmă să stea la dreapta lui Dumnezeu.

Iar Pavel spunea: „Căci, dacă nu înviază morţii, nici Hristos n-a înviat. Şi dacă n-a înviat Hristos, credinţa noastră este zadarnică, voi sunteţi încă în păcatele voastre, şi prin urmare şi cei ce au adormit în Hristos, sunt pierduţi" (1 Cor. 15,16-18). Dacă

timp de patru mii de ani drepţii la moartea lor au mers direct în ceruri. cum a putut spune Pavel că dacă nu este înviere „şi cei care au adormit în Hristos sunt pierduţi"? N-ar mai fi necesară nici o înviere.

Martirul Tyndale, referindu-se la starea celor morţi, spunea: „Mărturisesc pe faţă că nu sunt convins că ei sunt deja în slava deplină în care este Hristos sau îngerii cei aleşi ai lui Dumnezeu. Nici acesta nu este un punct al credinţei mele; căci dacă ar fi aşa, socotesc că predicarea cu privire la învierea trupului ar fi un lucru zadarnic" (William Tyndale, Preface to New Testament, ed. 1534).

Este un fapt neîndoios că nădejdea trecerii la nemurire cu ocazia morţii a condus la o răspândire a neglijării învăţăturii biblice cu privire la înviere. Această tendinţă a fost remarcată de Dr.Adam Clarke, care spunea: „Învăţătura cu privire la înviere pare să fi fost predicată cu mult mai multă consecvenţă printre creştinii primari decât este astăzi! Cum se explică lucrul acesta? Apostolii au insistat continuu asupra ei şi i-au îndemnat pe urmaşii lui Hristos la stăruinţă, ascultare şi la bucurie în vederea ei. Iar urmaşii lor de astăzi rareori o mai amintesc! Aşa au predicat apostolii şi aşa au crezut creştinii bisericii primare; aşa predicăm şi noi şi aşa cred ascultătorii noştri. Nu există în Evanghelie o altă învăţătură asupra căreia să se pună un accent mai deosebit; şi nu este o învăţătură în sistemul actual de predicare care să fie tratat cu mai multă neglijenţă" (Commentary, Remarks on 1 Cor. 15, par. 3).

Acest lucru a continuat până când adevărul slăvit cu privire la înviere a fost aproape cu totul întunecat şi pierdut din vedere de lumea creştină. Astfel, un scriitor religios de frunte, comentând cuvintele lui Pavel din 1 Tes. 4,13-18, spune: „Urmărind scopurile practice de mângâiere, învăţătura cu privire la nemurirea binecuvântată a drepţilor înlocuieşte pentru noi orice doctrină nesigură cu privire la a doua venire a Domnului. La moartea noastră, Domnul vine pentru noi. Pentru aceasta trebuie

să veghem şi să ne rugăm. Cei morţi sunt deja trecuţi la slavă. Ei nu aşteaptă trâmbiţa pentru judecată şi pentru fericire."

Dar când a fost gata să-Şi părăsească ucenicii, Isus nu le-a spus că ei aveau să vină curând la El. „Mă duc să vă pregătesc un loc, a spus El, Mă voi întoarce şi vă voi lua cu Mine" (Ioan 14,2.3). Iar Pavel ne spune mai departe că: „Însuşi Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu, Se va pogorî din cer, şi întâi vor învia cei morţi în Hristos. Apoi, noi cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiţi toţi împreună cu ei, în nor, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; şi astfel vom fi totdeauna cu Domnul". Şi adaugă: „Mângâiaţi-vă dar unii pe alţii cu aceste cuvinte" (1 Tes. 4,16-18). Ce contrast izbitor între aceste cuvinte de mângâiere şi acelea ale slujitorului universalist citat mai înainte! Cel de pe urmă îi consola pe prietenii lui întristaţi cu asigurarea că, oricât de păcătos ar fi fost cel mort, când şi-a dat sfârşitul, el avea să fie primit între îngeri. Pavel îi îndreaptă pe fraţii lui către venirea viitoare a Domnului, când cătuşele mormântului vor fi sfărâmate şi „cei morţi în Hristos" vor fi înviaţi pentru viaţă veşnică.

Înainte ca cineva să intre în locuinţele celor binecuvântaţi, cazurile lor trebuie cercetate, iar caracterele şi faptele lor trebuie să treacă pe dinaintea lui Dumnezeu. Toţi trebuie să fie judecaţi după lucrurile scrise în cărţi şi să fie răsplătiţi după cum au fost faptele lor. Această judecată nu are loc la moarte. Observaţi cuvintele lui Pavel: „pentru că a rânduit o zi, în care va judeca lumea după dreptate, prin Omul, pe care L-a rânduit pentru aceasta şi despre care a dat tuturor oamenilor o dovadă netăgăduită prin faptul că L-a înviat din morţi..." (Fapte 17,31). Aici apostolul declară lămurit că a fost stabilit un timp anume în viitor pentru judecarea lumii.

Iuda se referă la aceeaşi persoană: „El a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puşi în lanţuri veşnice, în întuneric, pe îngerii care nu şi-au păstrat vrednicia, ci şi-au părăsit locuinţa".

Şi citează mai departe cuvintele lui Enoh: „...Iată a venit Domnul: cu zecile de mii de sfinţi ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor" (Iuda 6,14.15). Ioan spune că „a văzut pe cei morţi, mici şi mari, stând înaintea lui Dumnezeu; şi au fost deschise cărţile... iar morţii au fost judecaţi după lucrurile care au fost scrise în cărţi" (Apoc. 20,12).

Dar dacă morţii se bucură deja de fericirea cerului sau de chinul din flăcările iadului, ce nevoie mai este de o judecată viitoare? Învăţăturile Cuvântului lui Dumnezeu cu privire la aceste puncte importante nu sunt nici neclare şi nici contradictorii; ele pot fi înţelese de minţile obişnuite. Dar care minte curată, obiectivă poate vedea înţelepciune sau dreptate în această teorie la modă? Vor primi oare cei drepţi, după cercetarea cazurilor lor la judecată, invitaţia: „Bine, rob bun şi credincios... intră în bucuria stăpânului tău", când ei vor fi locuit în prezenţa Sa, poate veacuri întregi? Sunt oare cei nelegiuiţi chemaţi din locul de chin ca să primească sentinţa din partea Judecătorului a tot pământul, „depărtaţi-vă de la Mine, blestemaţilor, în focul cel veşnic?" (Matei 25,21.41). O, ce solemnă batjocură! Ce ruşinoasă discreditare a înţelepciunii şi dreptăţii lui Dumnezeu!

Teoria nemuririi sufletului a fost una dintre acele învăţături rătăcite pe care Roma a împrumutat-o de la păgâni şi a încorporat-o în religia creştinătăţii. Martin Luther a clasat-o împreună cu fabulele monstruoase care formează o parte din vraful de decrete ale Romei" (E. Petavel, The Problem of Immortality, p. 255). Comentând asupra cuvintelor lui Solomon din Eclesiastul, care spune că morţii nu ştiu nimic, reformatorul spune: „Un alt lucru care dovedeşte că morţii nu ştiu nimic. Este spus că acolo nu mai este datorie, ştiinţă, cunoştinţă, înţelepciune. Solomon socoteşte că morţii dorm şi nu mai ştiu absolut nimic. Pentru morţii care zac acolo, nu mai este nici numărătoarea zilelor şi nici a anilor, căci atunci când vor învia, li se va părea că au dormit doar o clipă" (Martin Luther, Exposition of Solomon's Book Called Ecclesiastes, p. 152).

Nicăieri în Sfintele Scripturi nu se găseşte declaraţia că cei drepţi îşi primesc răsplata sau cei nelegiuiţi îşi primesc pedeapsa la moarte. Patriarhii şi profeţii nu ne-au dat o astfel de asigurare. Hristos şi apostolii nu ne-au dat nici o sugestie despre aceasta. Biblia învaţă lămurit că cei morţi nu merg îndată la ceruri. Ei sunt descrişi ca dormind până la înviere (1 Tes. 4,14; Iov 14,10-12). Chiar în ziua când funia de argint se rupe, iar vasul se sfarmă (Ecl. 12,6) pier şi gândurile omului. Aceia care coboară în mormânt stau în tăcere. Ei nu mai ştiu nimic din ceea ce se face sub soare (Iov 14,21). Ce binecuvântată odihnă pentru dreptul obosit! Fie timpul lung sau scurt, pentru ei nu este decât o clipă. Ei dorm şi sunt treziţi de trâmbiţa lui Dumnezeu la o nemurire glorioasă. Trâmbiţa va suna, morţii vor învia nesupuşi putrezirii. Când trupul acesta supus putrezirii se va îmbrăca în neputrezire, şi trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul care este scris: „moartea a fost înghiţită de biruinţă" (1 Cor. 15,52-54). Când sunt chemaţi din somnul lor adânc, încep să gândească exact de acolo de unde au încetat. Ultimul simţământ a fost boldul morţii; ultimul gând a fost acela al căderii sub puterea mormântului. Când se ridică din mormânt, primul lor gând se va prinde de strigătul biruitor: „Unde îţi este biruinţa moarte? Unde îţi este boldul moarte?" (vers. 55).

Pot oare morţii să ne vorbească?

Lucrarea îngerilor sfinţi, aşa cum este prezentată în Scripturi, este un adevăr deosebit de preţios şi de mângâietor pentru toţi urmaşii lui Hristos. Dar învăţătura Bibliei cu privire la acest subiect a fost întunecată şi pervertită de rătăcirile teologiei populare. Învăţătura cu privire la nemurirea naturală a sufletului, care a fost prima oară împrumutată de la filozofia păgână, iar în întunecimea marii apostazii a fost introdusă în credinţa creştină, a subminat adevărul, atât de lămurit arătat de Scriptură, că „morţii nu ştiu nimic". Mulţimi de oameni au ajuns să creadă că duhurile morţilor sunt „duhuri slujitoare trimise să slujească acelora care vor moşteni mântuirea". Şi fac lucrul acesta în ciuda mărturiei Scripturii cu privire la existenţa îngerilor cereşti şi la legătura lor cu istoria omului, înainte de moartea vreunei fiinţe omeneşti.

Învăţătura cu privire la conştienţa omului în moarte, îndeosebi credinţa că duhurile morţilor se întorc să slujească celor vii, a pregătit calea pentru spiritismul modern. Dacă cei morţi sunt primiţi în prezenţa lui Dumnezeu şi a îngerilor sfinţi şi având privilegiul de cunoaştere cu mult mai mult decât înainte, de ce să nu se întoarcă pe pământ pentru a lumina şi a îndruma pe cei vii? Dacă, aşa cum învaţă teologii populari, duhurile

morţilor plutesc deasupra prietenilor lor de pe pământ, de ce nu le-ar fi îngăduit să comunice cu ei, să-i avertizeze împotriva răului sau să-i mângâie în necaz? Cum pot aceia care cred în conştienţa omului în starea de moarte să lepede ceea ce le vine ca o lumină transmisă de duhurile slăvite? Iată un mijloc socotit sfânt, prin care Satana lucrează la împlinirea planurilor lui. Îngerii căzuţi care împlinesc poruncile lui apar ca soli din lumea duhurilor. În timp ce mărturisesc că aduc pe cei vii în legătură cu cei morţi, prinţul păcatului îşi desfăşoară influenţa lui amăgitoare asupra minţilor lor.

El are putere să aducă înaintea oamenilor figura prietenilor lor plecaţi dintre cei vii. Contrafacerea este desăvârşită; priviri, cuvinte, ton familiar sunt reproduse cu o deosebită claritate. Mulţi sunt mângâiaţi cu asigurarea că cei iubitori ai lor se bucură de strălucirea cerului şi, fără să bănuiască primejdia, pleacă urechea la „duhurile amăgitoare şi la învăţăturile demonilor."

Atunci când sunt aduşi să creadă că cei morţi vin în adevăr să comunice cu ei, Satana îi face să apară pe aceia care au intrat în mormânt nepregătiţi. Ei pretind că sunt fericiţi în cer şi chiar că ocupă o poziţie înaltă şi în felul acesta este răspândită rătăcirea că nu se face nici o deosebire între cei drepţi şi cei păcătoşi. Vizitatorii care pretind că vin din lumea duhurilor rostesc deseori avertizări şi preveniri care se dovedesc a fi corecte. Iar când este câştigată încrederea, prezintă învăţături care subminează direct credinţa în Scripturi. O dată cu un interes profund pentru buna stare a prietenilor lor de pe pământ, în aparenţă, ei insinuează cele mai primejdioase rătăciri. Faptul că susţin unele adevăruri, şi uneori sunt în stare să prezică evenimentele viitoare, dă declaraţiilor lor o speranţă de temeinicie; iar învăţăturile lor rătăcite sunt primite de mulţimi cu uşurinţă şi crezute ca fiind mai adevărate decât cele mai sfinte adevăruri ale Bibliei. Legea lui Dumnezeu este pusă deoparte, Duhul harului este dispreţuit, sângele legământului socotit ca un lucru nesfânt. Duhurile rele nu recunosc dumnezeirea lui Hristos şi pun chiar pe Creator pe o

treaptă cu ele. În felul acesta, sub o aparenţă nouă, marele răzvrătit îşi continuă lupta împotriva lui Dumnezeu, începută în ceruri şi continuată timp de aproape şase mii de ani pe pământ.

Mulţi încearcă să explice manifestările spiritiste, atribuindu-le întru totul înşelăciunii şi iuţelii de mână a mediului. Dar în timp ce este adevărat că urmările acestei amăgiri au fost adesea socotite ca manifestări naturale, au fost şi expuneri ale unor puteri supranaturale. Ciocăniturile misterioase cu care a început spiritismul modern n-au fost rezultatul înşelăciunii omeneşti sau a vicleniei, ci au fost lucrarea directă a îngerilor răi, care în felul acesta au introdus una dintre amăgirile cele mai cu succes în distrugerea sufletelor. Mulţi vor fi prinşi în cursă prin credinţa că spiritismul este doar o înşelătorie omenească; când sunt aduşi faţă în faţă cu manifestările pe care ei nu le pot privi decât ca fiind supranaturale, sunt amăgiţi şi vor fi conduşi să le primească drept puterea cea mare a lui Dumnezeu.

Aceste persoane trec cu vederea mărturia Scripturilor cu privire la minunile lucrate de Satana şi de agenţii lui. Cu ajutorul Satanei au fost în stare vrăjitorii lui Faraon să contrafacă lucrarea lui Dumnezeu. Pavel mărturiseşte că, înainte de a doua venire a lui Hristos, vor avea loc manifestări similare ale puterii satanice. Venirea Domnului urmează să fie precedată de „lucrarea Satanei, cu toată puterea, cu tot felul de minuni, de semne şi puteri mincinoase şi cu toate amăgirile nelegiuirii" (2 Tes. 2,9.10). Iar apostolul Ioan, descriind puterea făcătoare de minuni care se va da pe faţă în zilele de pe urmă, declară: „Săvârşea semne mari, până acolo că făcea chiar să se pogoare foc din cer pe pământ, în faţa oamenilor. Şi amăgea pe locuitorii pământului prin semnele, pe care i se dăduse să le facă" (Apoc. 13,13.14). Aici nu sunt prezise doar înşelătorii. Oamenii sunt amăgiţi de minunile pe care agenţii Satanei ar putea să le facă, şi nu pe care pretind că le fac.

Prinţul întunericului, care atâta vreme şi-a dedicat lucrării de amăgire puterile minţii lui pricepute, îşi adaptează cu măiestrie

ispitele pentru oamenii din toate clasele şi din toate categoriile. Celor cu cultură şi rafinament el le prezintă spiritismul în aspectele lui rafinate şi intelectuale şi în felul acesta reuşeşte să prindă pe mulţi în cursele sale. Înţelepciunea pe care o dă spiritismul este aceea descrisă de apostolul Iacov care „nu vine de sus, ci este pământească, firească, drăcească" (Iac. 3,15). Marele amăgitor o ascunde însă, atunci când tăinuirea va împlini mai bine scopul lui. El, care a putut să apară îmbrăcat cu strălucirea serafimilor cereşti în faţa lui Hristos în pustia ispitei, vine la oameni într-un mod mai atractiv, ca înger de lumină. El face apel la raţiune prin prezentarea de subiecte înalte; delectează imaginaţia cu scene răpitoare. Câştigă sentimentele prin prezentările elocvente de iubire şi de milă. Excită imaginaţia spre zboruri înalte, făcând pe oameni să se mândrească atât de mult cu propria lor înţelepciune, încât în inima lor să dispreţuiască pe Cel Veşnic. Fiinţa aceasta puternică, care a putut să ducă pe Mântuitorul lumii pe un munte foarte înalt şi să facă să-I treacă pe dinainte toate împărăţiile pământului cu slava lor, va prezenta ispitele înaintea oamenilor, aşa încât să pervertească simţurile tuturor acelora care nu sunt ocrotiţi de puterea divină.

Satana îi înşeală pe oameni astăzi aşa cum a înşelat-o pe Eva în Eden prin linguşire, aprinzând dorinţa de a obţine cunoaşterea oprită, excitând ambiţia după înălţare de sine. Hrănirea acestor rele i-a provocat căderea şi, prin ele, urmăreşte să aducă ruina oamenilor. „Veţi fi ca Dumnezeu", declarase el, „cunoscând binele şi răul" (Gen. 3,5). Spiritismul învaţă „că omul este creaţia progresului; că destinul lui chiar de la naştere este să progreseze, până în veşnicie, spre Dumnezeu". Şi iarăşi: „Fiecare inteligenţă se va judeca pe ea şi nu pe alta". „Judecata va fi dreaptă, pentru că este judecata proprie... Tronul este înăuntrul tău." Un învăţător spiritist spunea că în el s-a trezit „o conştiinţă spirituală": „Prietenii mei, toţi am fost semizei necăzuţi". Iar un altul declară: „Hristos nu este nici o fiinţă dreaptă şi nici desăvârşită".

În felul acesta, în locul neprihănirii şi a desăvârşirii Dumnezeului nemărginit, adevăratul obiect al adoraţiei; în locul dreptăţii desăvârşite a Legii Sale, măsura cea adevărată a ţintei omeneşti, Satana a pus natura păcătoasă şi greşită a omului, ca fiind singurul obiect al adorării, unica regulă de judecată sau măsură a caracterului. Acesta este progres, dar nu în sus, ci în jos.

Este o lege a naturii intelectuale şi spirituale aceea că prin privire suntem schimbaţi. Mintea se adaptează treptat la subiectele asupra cărora i se îngăduie să zăbovească. Ea este absorbită de ceea ce este obişnuită să iubească şi să respecte. Omul nu se va ridica niciodată mai sus decât modelul lui de curăţie, de bunătate sau de adevăr. Dacă eul este idealul lui cel mai înălţat, niciodată nu va atinge altul mai înalt. Mai degrabă se va coborî continuu din ce în ce mai jos. Numai harul lui Dumnezeu are putere să înalţe pe om. Lăsat în puterea lui, drumul va merge în mod inevitabil în jos.

Pentru cel iubitor de plăceri, pentru cel care cultivă îngăduinţa de sine, pentru cel senzual, spiritismul se prezintă sub o mască mai puţin subtilă decât pentru cel mai rafinat şi pentru intelectual; în formele lui grosolane, ei găsesc ceea ce este în armonie cu pornirile lor. Satana studiază orice semn de slăbiciune în firea omenească, el notează păcatele pe care toţi sunt înclinaţi să le comită şi după aceea are grijă ca ocaziile pentru încurajarea tendinţei spre rău să nu lipsească. El îi ispiteşte pe oameni să abuzeze în ceea ce este îngăduit, făcându-i ca prin necumpătare să slăbească puterile fizice, mintale şi morale. El a distrus şi distruge mii de oameni prin îngăduirea patimilor, brutalizând în felul acesta toată firea omului. Şi pentru a-şi completa lucrarea, declară prin mijlocirea spiritelor că „o cunoaştere adevărată aşază pe om mai presus de orice lege", că „tot ce există este bun", că „Dumnezeu nu condamnă" şi că „toate păcatele săvârşite sunt nevinovate". Când oamenii sunt aduşi astfel să creadă că dorinţa este legea cea mai înaltă, că libertatea este

îngăduinţă şi că omul este răspunzător numai faţă de sine, cine se mai miră că stricăciunea şi depravarea mişună în toate părţile? Mulţimile primesc însetate învăţăturile care le lasă libertatea să asculte de îndemnurile inimii fireşti. Frânele stăpânirii de sine sunt lăsate pe seama poftei, puterile minţii şi ale sufletului sunt supuse pornirilor animalice, iar Satana aruncă cu bucurie în plasa lui mii din aceia care pretind a fi urmaşi ai lui Hristos.

Dar nimeni nu trebuie să fie amăgit de pretenţiile mincinoase ale spiritismului. Dumnezeu a dat lumii lumină suficientă pentru a o ajuta să descopere cursa. Aşa cum s-a arătat deja, teoria care formează chiar temelia spiritismului este în luptă cu declaraţiile lămurite ale Scripturii. Biblia declară că morţii nu ştiu nimic, că gândurile lor au pierit; ei nu au parte de nimic din ceea ce se face sub soare; ei nu ştiu nimic despre bucuriile şi necazurile acelora care le-au fost scumpi pe pământ.

Mai mult decât atât, Dumnezeu a interzis categoric toate pretinsele comunicări cu duhurile celor plecaţi dintre cei vii. În zilele poporului evreu, exista o categorie de oameni care pretindeau, ca şi spiritiştii de astăzi, că sunt în legătură cu cei morţi. Dar „duhurile familiale", cum erau numiţi aceşti pretinşi vizitatori din alte lumi, sunt declarate de Biblie a fi „duhuri de draci" (compară Numeri 25,1-3; Ps. 106,28; 1 Cor. 10,20; Apoc. 16,14). Lucrarea care se ocupă cu duhurile familiale a fost declarată a fi o urâciune pentru Domnul şi a fost solemn interzisă sub pedeapsa cu moartea (Lev. 19,31; 20.27). Chiar şi numele de vrăjitorie este acum dispreţuit. Pretenţia că oamenii pot avea legături cu duhuri rele este privită ca o poveste din Evul Mediu. Dar spiritismul, care îşi numără convertiţii cu sutele de mii, mai mult, cu milioanele, care şi-a făcut intrare în cercurile ştiinţifice. care a invadat bisericile şi a găsit o bună primire în corpurile legiuitoare şi chiar la curţile regilor - această amăgire monstruoasă este doar o reînviere, într-o nouă travestire, a vrăjitoriei condamnate şi interzise în vechime.

Dacă n-ar fi o altă dovadă cu privire la caracterul adevărat al spiritismului, ar trebui să fie suficient pentru creştin faptul că duhurile nu fac nici o deosebire între neprihănire şi păcat, între cei mai nobili şi cei mai curaţi apostoli ai lui Hristos şi cei mai stricaţi slujitori ai Satanei. Prezentând pe cei mai josnici oameni ca fiind în ceruri şi foarte înălţaţi acolo, Satana spune lumii: „Nu contează cât de păcătoşi sunteţi; nu contează dacă credeţi sau nu credeţi în Biblie şi în Dumnezeu. Trăiţi cum vă place; cerul este căminul vostru". Învăţătorii spiritişti declară în realitate: „Voi obosiţi pe Domnul prin cuvintele voastre, şi mai întrebaţi: 'Oricine face rău este bun înaintea Domnului, şi de el are plăcere!' Sau: 'Unde este Dumnezeul dreptăţii?'" (Maleahi 2,17). Cuvântul Domnului spunea: „Vai de cei ce numesc răul bine, şi binele rău, care spun că întunericul este lumină, şi lumina întuneric!" (Is. 5,20).

Apostolii, aşa cum sunt reprezentaţi de aceste duhuri mincinoase, sunt făcuţi să contrazică tot ce au scris sub inspiraţia Duhului Sfânt atunci când au fost pe pământ. Ei neagă originea divină a Bibliei şi în felul acesta dezrădăcinează temelia nădejdii creştinului şi îndepărtează lumina care descoperă calea către ceruri. Satana face ca lumea să creadă că Biblia este doar o poveste imaginară sau, cel mult, o carte potrivită pentru copilăria neamului omenesc, dar care acum trebuie privită ca fiind fără greutate sau îndepărtată ca fiind depăşită. Şi pentru a lua locul Cuvântului lui Dumnezeu, el oferă manifestările spiritiste. Acesta este un drum pe de-a-ntregul sub stăpânirea lui; pe această cale el poate face ca lumea să creadă ce vrea el. El pune în umbră, chiar acolo unde o doreşte, Cartea care trebuie să-l judece pe el şi pe urmaşii lui; face să creadă că Mântuitorul lumii este un om obişnuit. Şi aşa cum garda romana care a păzit mormântul lui Isus a răspândit vestea mincinoasă pe care preoţii şi bătrânii le-a pus-o în gură pentru a contesta învierea Sa, tot aşa cei care cred în manifestările spiritiste încearcă să facă să pară că nu este nimic miraculos în viaţa Mântuitorului nostru.

După ce caută să pună astfel pe Isus în umbră, atrage atenţia asupra propriilor lor minuni, declarând că acestea depăşesc lucrările lui Hristos.

Este adevărat că spiritismul îşi schimbă acum forma şi, acoperind unele din trăsăturile cele mai condamnabile, îmbracă o haină creştină. Dar declaraţiile de la amvon şi din presă au fost prezentate înaintea publicului timp de mulţi ani şi în acestea s-a descoperit caracterul lui adevărat. Aceste învăţături nu pot fi negate sau ascunse.

Chiar şi în forma lui actuală, departe de a fi mai vrednic de tolerat, este în realitate mai primejdios, din cauza unei amăgiri mai subtile. Dacă la început a denunţat pe Hristos şi Biblia, acum declară că le acceptă pe amândouă. Dar Biblia este interpretată într-un mod care place inimii nerenăscute, în timp ce adevărurile solemne şi vitale sunt făcute fără valoare. Se stăruieşte asupra iubirii ca fiind atributul de căpetenie al lui Dumnezeu, dar este coborâtă la un sentimentalism, o slăbiciune, făcând o slabă deosebire între bine şi rău. Dreptatea lui Dumnezeu, acuzaţiile Sale contra păcatului, cererile Legii Sale sfinte, toate acestea sunt trecute cu vederea. Oamenii sunt învăţaţi să privească Decalogul ca pe o literă moartă. Fabule plăcute, amăgitoare pun stăpânire pe simţuri şi conduc pe oameni să lepede Biblia ca temelie a credinţei lor. Hristos este combătut ca şi mai înainte; dar Satana a orbit atât de mult ochii oamenilor, încât amăgirea nu este sesizată.

Puţini sunt aceia care au o concepţie reală cu privire la puterea amăgitoare a spiritismului şi la primejdia de a intra sub influenţa lui. Mulţi se interesează de el doar pentru a-şi mulţumi curiozitatea. Ei nu au o credinţă adevărată în el şi ar fi plini de groază la gândul de a se supune stăpânirii duhurilor. Dar se aventurează pe teren oprit, iar vrăjmaşul cel puternic îşi exercită puterea asupră-le împotriva voinţei lor. Odată ajunşi să-şi supună minţile dirijării sale, îi ţine robi. Este peste putinţă, prin propria lor putere, să fugă de vraja amăgitoare, ispititoare. Nimic altceva

decât puterea lui Dumnezeu, asigurată ca răspuns la rugăciunea stăruitoare a credinţei, poate elibera aceste suflete prinse în cursă. Toţi aceia care îşi îngăduie trăsături de caracter păcătoase sau care hrănesc de bunăvoie un păcat cunoscut invită ispitele Satanei. Ei se despart de Dumnezeu şi de grija ocrotitoare a îngerilor Lui. Când cel rău îşi prezintă amăgirile, ei sunt fără apărare şi cad ca o pradă uşoară. Aceia care se aşază în felul acesta sub puterea lui prea puţin îşi dau seama unde se va sfârşi drumul lor. După ce realizează înfrângerea lor, îi va folosi ca agenţi ai lui pentru a ademeni şi pe alţii la ruină.

Profetul Isaia spune: „Dacă vi se zice însă: 'Întrebaţi pe cei ce cheamă morţii şi pe cei ce spun viitorul, care şoptesc şi bolborosesc', răspundeţi: 'Nu va întreba oare un popor pe Dumnezeul său? Va întreba el pe cei morţi pentru cei vii? La lege şi la mărturie!' Căci dacă nu vor vorbi aşa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta" (Is. 8,19.20). Dacă oamenii ar fi fost gata să primească adevărul atât de clar arătat în Scripturi, cu privire la natura omului şi starea lui în moarte, ar vedea în pretenţiile şi în manifestările spiritismului lucrarea Satanei cu putere, semne şi minuni mincinoase. Dar în loc să renunţe la libertatea atât de plăcută inimii fireşti şi să părăsească păcatele pe care le iubesc, mulţimile îşi închid ochii faţă de lumină, merg drept înainte, fără să ţină seama de avertizări, în timp ce Satana îşi plimbă cursele împrejurul lor, iar ei devin prada lui, „pentru că n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiţi. Din această pricină, Dumnezeu le trimite o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună" (2 Tes. 2,10.11).

Aceia care se împotrivesc învăţăturilor spiritismului sunt asaltaţi nu numai de oameni, ci chiar de Satana şi îngerii lui. Ei au intrat într-o luptă împotriva domniilor, puterilor şi duhurilor rele din locurile cereşti. Satana nu va ceda nici o palmă de teren dacă nu este alungat de puterea solilor cereşti. Poporul lui Dumnezeu trebuie să fie în stare să-l înfrunte aşa cum a făcut Mântuitorul nostru cu cuvintele: „Stă scris". Satana poate cita Scriptura

acum, ca şi în zilele lui Hristos, şi îi va schimba învăţăturile pentru a-şi susţine amăgirile. Aceia care vor sta în picioare în acest timp de primejdie trebuie să înţeleagă pentru ei mărturia Scripturilor.

Mulţi vor fi puşi faţă în faţă cu duhurile demonilor, care vor personifica pe cei dragi sau pe prieteni şi spunând cele mai primejdioase rătăciri. Aceste spirite vor face apel la cele mai calde simpatii şi vor face minuni pentru a-şi susţine pretenţiile. Trebuie să fim pregătiţi ca să le întâmpinăm cu adevărul biblic că morţii nu ştiu nimic şi că aceia care se arată în felul acesta sunt duhuri de demoni.

Chiar în faţa noastră este „ceasul încercării care are să vină peste lumea întreagă, ca să încerce pe toţi locuitorii pământului" (Apoc. 3,10). Toţi aceia a căror credinţă nu este întemeiată puternic pe Cuvântul lui Dumnezeu vor fi amăgiţi şi învinşi. Satana „lucrează cu toată amăgirea nelegiuirii" pentru a pune stăpânire pe fiii oamenilor, iar amăgirile lui vor creşte mereu. Dar îşi va atinge ţinta numai atunci când oamenii se vor supune de bunăvoie ispitirilor sale. Aceia care caută cu stăruinţă cu noaşterea adevărului şi se luptă să-şi curăţească sufletul prin ascultare, făcând astfel tot ce pot pentru a se pregăti în vederea luptei, vor găsi în Dumnezeul adevărului o apărare sigură. „Fiindcă ai păzit Cuvântul răbdării Mele, te voi păzi şi Eu" (vers. 10) este făgăduinţa Mântuitorului. El ar trimite mai degrabă pe toţi îngerii din cer să păzească pe poporul Său decât să lase un singur suflet care se încrede în El să fie biruit de Satana.

Profetul Isaia scoate la iveală amăgirea teribilă care va veni peste cei nelegiuiţi, făcându-i să se socotească siguri de judecăţile lui Dumnezeu. „Noi am făcut un legământ cu moartea, am făcut o învoială cu locuinţa morţilor: când va trece urgia năvălitoare, nu ne va atinge căci avem ca loc de scăpare neadevărul şi ca adăpost minciuna!" (Is. 28,15). În categoria descrisă aici, sunt cuprinşi aceia care în nepocăinţa lor încăpăţânată se mângâie cu asigurarea că nu va fi nici o pedeapsă pentru păcătos; că

toată omenirea, indiferent cât de stricată ar fi, trebuie să fie înălţată la cer, ca să ajungă ca îngerii lui Dumnezeu. Dar şi mai îndrăzneţi sunt aceia care fac legământ cu moartea şi o înţelegere cu locuinţa morţilor, care renunţă la adevărurile pe care cerul le-a rânduit ca o apărare pentru cel neprihănit în ziua necazului şi primeşte în locul lor scăparea prin minciunile oferite de Satana - pretenţiile amăgitoare ale spiritismului.

Orbirea poporului din această generaţie este dincolo de orice expresie. Mii leapădă Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind nevrednic de crezare şi, cu o încredere oarbă, primesc amăgirea Satanei. Necredincioşii şi batjocoritorii condamnă bigotismul acelora care se luptă pentru credinţa profeţilor şi a apostolilor şi se distrează, luând în râs declaraţiile solemne ale Scripturilor cu privire la Hristos şi la Planul de Mântuire, la pedeapsa care va veni peste aceia care leapădă adevărul. Ei simulează o milă adâncă pentru acele minţi atât de înguste, slabe şi superstiţioase care recunosc cererile lui Dumnezeu şi ascultă de cerinţele Legii Sale. Dau pe faţă atâta siguranţă, ca şi când, fără îndoială, au făcut legământ cu moartea şi o înţelegere cu locuinţa morţilor - ca şi când au ridicat o barieră de netrecut, de nepătruns între ei şi răzbunarea lui Dumnezeu. Nimic nu le poate trezi temerile. S-au predat ispititorului atât de deplin, s-au unit atât de strâns cu el şi atât de complet s-au umplut de duhul lui, încât nu mai au putere şi nici înclinaţie să scape de cursă.

Satana s-a pregătit îndelung pentru efortul final de a amăgi lumea. Temelia acestei lucrări a fost pusă o dată cu asigurarea dată Evei în Eden: „Hotărât că nu veţi muri. În ziua când veţi mânca din el vi se vor deschide ochii, şi veţi fi ca Dumnezeu, cunoscând binele şi răul" (Gen. 3,4.5). Puţin câte puţin, a pregătit calea pentru capodopera amăgirii în dezvoltarea spiritismului. El nu şi-a atins încă deplina împlinire a planurilor, dar o va atinge în timpul care a mai rămas. Profetul spune: „Am văzut trei duhuri de draci, care fac semne nemaipomenite, şi care se duc la împăraţii pământului întreg, ca să-i strângă pentru războiul

zilei celei mari a Dumnezeului Celui Atotputernic“ (Apoc. 16, 13-14). În afară de aceia care sunt păziţi de puterea lui Dumnezeu, prin credinţa în Cuvântul Său, întreaga lume va fi atrasă de partea acestei amăgiri. Oamenii sunt legănaţi către o siguranţă fatală numai pentru a se trezi la revărsarea mâniei lui Dumnezeu.

Domnul Dumnezeu spune: „Voi face din neprihănire o lege, şi din dreptate o cumpănă; şi grindina va surpa locul de scăpare al neadevărului, şi apele vor îneca adăpostul minciunii. Aşa că legământul vostru cu moartea va fi nimicit, şi învoiala voastră cu locuinţa morţilor nu va dăinui. Când va trece urgia apelor năvălitoare, veţi fi striviţi de ea“ (Is. 28,17.18).

Ameninţarea libertăţii de conştiinţă

Romanismul este privit acum de protestanţi ca o favoare mult mai mare decât în anii de mai înainte. În acele ţări unde catolicismul nu este în ascendenţă şi unde papistaşii aleg o cale de împăcare pentru a câştiga influenţă, acolo se dă pe faţă o indiferenţă crescută faţă de învăţăturile care despart bisericile reformate de cea papală; câştigă teren părerea că, în fond, nu ne deosebim atât de mult în punctele principale, aşa cum s-a presupus, şi că o mică cedare din partea noastră ne va duce la nişte înţelegeri mai bune cu Roma. A fost o vreme când protestanţii puneau mare preţ pe libertatea de conştiinţă care fusese câştigată atât de scump. Ei îşi învăţau copiii să urască papalitatea şi susţineau că a căuta înţelegere cu Roma însemna necredincioşie faţă de Dumnezeu. Dar cât de deosebite sunt sentimentele pe care le exprimă acum!

Apărătorii papalităţii declară că biserica a fost vorbită de rău, iar lumea protestantă este înclinată să accepte această declaraţie. Mulţi susţin că este nedrept să judecăm biserica de astăzi după urâciunile şi absurdităţile care au caracterizat domnia ei în veacurile de neştiinţă şi de întuneric. Ei îşi scuză cruzimea îngrozitoare ca fiind o urmare a barbariei din vremea aceea şi susţin că influenţa civilizaţiei moderne i-a schimbat sentimentele.

Au uitat oare aceste persoane pretenţia de infailibilitate susţinută timp de opt sute de ani de către această putere arogantă? Departe de a fi renunţat la ea, această pretenţie a fost afirmată în sec. XIX-lea cu o mai mare greutate decât oricând mai înainte. Din moment ce Roma susţine că „biserica n-a greşit niciodată" şi „după Scripturi nici nu va greşi" (John L. von Mosheim, Institutes of Ecclesiastical History, book 3 century II, part 2, chapter 2, section 9, note 17), cum poate renunţa ea la principiile care i-au călăuzit drumul în veacurile trecute?

Biserica papală nu va renunţa niciodată la pretenţia de infailibilitate. Tot ce a făcut ea în perspectiva acelora care leapădă dogmele ei, ea susţine că este drept şi n-ar repeta ea aceleaşi fapte, dacă s-ar oferi ocazia? Să fie înlăturate restricţiile impuse acum de guvernele pământeşti, iar Roma să fie pusă din nou în puterea ei de mai înainte, şi în scurtă vreme s-ar vedea o renaştere a tiraniei şi a persecuţiei ei.

Un scriitor foarte cunoscut vorbeşte astfel despre atitudinea ierarhiei papale în ceea ce priveşte libertatea de conştiinţă şi despre primejdiile care ameninţă îndeosebi Statele Unite datorită succesului politicii ei.

„Există mulţi care cred că e o copilărie sau o superstiţie să ne temem de catolicismul Romei în Statele Unite. Unii ca aceştia nu văd nimic în caracterul şi atitudinea romaniştilor care să fie împotriva instituţiilor noastre libere şi nu găsesc nimic ieşit din comun în creşterea lor. De aceea, să comparăm mai întâi unele principii fundamentale ale guvernării noastre cu acelea ale Bisericii Catolice.

„Constituţia Statelor Unite garantează libertatea de conştiinţă. Nimic nu este mai scump şi mai fundamental decât aceasta. Papa Pius IX, în Enciclica din 15 august 1854, spunea: „Învăţăturile absurde şi greşite, în apărarea libertăţii de conştiinţă, sunt o erezie foarte ucigătoare - o crimă, ca toate celelalte, cea mai îngrozitoare într-un stat". Acelaşi papă, în Enciclica din 8 dec. 864, anatemiza pe „aceia care susţin libertatea de conştiinţă şi a

închinării religioase, ca şi toţi aceia care susţin că biserica nu poate folosi forţa."

„Tonul paşnic al Romei în Statele Unite nu cere implicit şi o schimbare a inimii. Ea este îngăduitoare acolo unde nu are putere. Episcopul O'Connor spune: „Libertatea religioasă este tolerata numai atâta vreme cât împotrivirea nu poate fi dată pe faţă decât cu primejdie pentru lumea catolică" ...Arhiepiscopul din St.Louis spunea odată: „Erezia şi necredinţa sunt crime; şi în ţările creştine ca Italia şi Spania, de exemplu, unde toţi oamenii sunt catolici şi unde religia catolică este o parte esenţială a legii ţării, ele sunt pedepsite ca şi celelalte crime..."

„Orice cardinal, arhiepiscop şi episcop în biserica catolică depune un jurământ de credinţă faţă de papa, în care se întâlnesc următoarele cuvinte: „Pe ereticii, schismaticii şi rebelii faţă de domnul nostru (papa) şi a urmaşilor lui, mai sus amintiţi, îi voi prigoni şi mă voi împotrivi lor cu toată puterea" (Josiah Strong, Our Country, ch. 5,2-4).

Este adevărat că există creştini sinceri în Biserica Romano-Catolică. Mii în această biserică slujesc pe Dumnezeu după cea mai bună lumină pe care o au. Lor nu li s-a îngăduit accesul la Cuvântul Său, de aceea nu cunosc adevărul. Ei n-au văzut niciodată contrastul dintre o slujire din inimă şi o slujire în forme şi ceremonii. Dumnezeu priveşte cu dragoste plină de milă asupra acestor suflete, aşa cum sunt educate într-o credinţă amăgitoare şi nesatisfăcătoare. El va face ca razele de lumină să pătrundă prin întunericul des care-i înconjoară. El le va descoperi adevărul, aşa cum este în Isus, şi mulţi încă vor lua poziţie împreună cu poporul Său.

Dar romanismul ca sistem nu este mai în armonie cu Evanghelia lui Hristos acum decât în oricare altă perioadă din istoria lui. Bisericile protestante se găsesc într-o mare întunecime, dacă nu vor lua aminte la semnele vremurilor. Biserica romană tinde departe în planurile şi în căile ei de lucru. Ea foloseşte orice ocazie pentru a-şi extinde influenţa şi a-şi mări puterea în

pregătirea pentru o luptă crudă şi hotărâtă spre a-şi recâştiga stăpânirea lumii, a reîncepe prigoana şi a strica tot ce a făcut protestantismul. Catolicismul câştigă teren în orice direcţie. Se poate vedea creşterea numărului de biserici şi de capete în ţările protestante. Priviţi la popularitatea colegiilor şi a seminariilor ei în America, într-o mare măsură patronate de protestanţi. Urmăriţi creşterea ritualismului în Anglia şi frecventele dezertări către rândurile catolicilor. Aceste lucruri ar trebui să trezească îngrijorarea tuturor acelora care preţuiesc principiile cele curate ale Evangheliei.

Protestanţii s-au amestecat cu catolicii şi au ocrotit papalitatea, ei au făcut compromisuri şi concesii de care chiar şi papistaşii au fost surprinşi când le-au văzut şi n-au putut să le înţeleagă. Oamenii închid ochii faţă de caracterul adevărat al romanismului şi faţă de primejdiile de care trebuie să se teamă şi care provin din supremaţia lui. Oamenii trebuie treziţi să se împotrivească înaintării acestui duşman primejdios al libertăţilor religioase şi civile.

Mulţi protestanţi socotesc că religia catolică nu este atrăgătoare şi că slujba ei este un şir de ceremonii fără înţeles şi plictisitoare. Aici greşesc. Dacă romanismul este întemeiat pe amăgire, el nu este o înşelătorie grosolană şi vulgară. Slujba religioasă a bisericii romane este un ceremonial impresionant. Expunerea fastuoasă şi ritualurile ei solemne fascinează simţurile oamenilor şi aduc la tăcere glasul raţiunii şi al conştiinţei. Ochiul este încântat. Biserici măreţe, procesiuni impunătoare, altare de aur, racle împodobite cu pietre scumpe, picturi alese şi sculpturi minunate fac apel la iubirea de frumos. Şi urechea este captivată. Muzica este neîntrecută. Notele pline de orgii profunde, unite cu melodia multor glasuri, care se înalţă în domurile înalte şi printre stâlpii naosului din marile catedrale, nu pot să nu impresioneze mintea cu respect şi teamă.

Această splendoare, pompă şi ceremonie exterioară, care nu fac decât să înşele dorinţele sufletului bolnav de păcat, constituie

o dovadă a stricăciunii interioare. Religia lui Hristos nu are nevoie de astfel de atracţii pentru a o recomanda. În lumina care străluceşte de la cruce, creştinismul cel adevărat se arată atât de curat şi de atrăgător, încât nici o decorare exterioară nu-i poate spori adevărata lui valoare. Frumuseţea sfinţeniei, a unui duh blând şi liniştit, este aceea care are valoare înaintea lui Dumnezeu.

Strălucirea stilului nu este în mod necesar o dovadă de gândire curată şi înaltă. Concepţii înalte cu privire la artă, rafinament plăcut al gustului se găsesc deseori în minţile fireşti şi senzuale. Acestea sunt folosite adesea de Satana pentru a-i face pe oameni să uite nevoile sufletului, să piardă din vedere viitorul, viaţa nemuritoare, să-i îndepărteze de la Ajutorul lor nemărginit şi să-i facă să trăiască numai pentru lumea aceasta.

O religie a exteriorului este atrăgătoare pentru inima nerenăscută. Pompa şi ceremonia slujbei catolice are o putere seducătoare, fermecătoare, prin care mulţi sunt amăgiţi; ei ajung să privească biserica romană ca fiind chiar poarta cerului. Numai aceia care şi-au înfipt picioarele cu hotărâre în temelia adevărului şi ale căror inimi sunt reînnoite prin Duhul lui Dumnezeu sunt siguri împotriva influenţei ei. Mii de oameni care nu au o cunoaştere din experienţă a lui Hristos vor fi conduşi să primească formele evlaviei lipsite de putere. O astfel de religie este exact ceea ce doresc mulţimile.

Pretenţia bisericii la dreptul de a ierta îi face pe romanişti să se simtă liberi să păcătuiască; iar rândul spovedaniei, fără de care iertarea ei nu este garantată, tinde şi ea să dea îngăduinţă către rău. Acela care îngenunchează înaintea unui om căzut şi îşi deschide prin mărturisire gândurile ascunse şi închipuirile inimii lui, acela îşi înjoseşte demnitatea de om şi-şi degradează toate instinctele nobile ale sufletului. Descoperind păcatele vieţii lui înaintea unui preot - şi el un păcătos muritor şi supus greşelii şi prea adesea stricat de vin şi imoralitate - măsura caracterului lui este coborâtă şi, ca urmare, este pătat.

Concepţia lui cu privire la Dumnezeu este coborâtă la asemănarea omenirii căzute; căci preotul stă ca reprezentant al lui Dumnezeu. Această mărturisire degradantă a omului faţă de om este izvorul tainic din care au ieşit multe din relele care mânjesc lumea şi o pregătesc pentru distrugerea finală. Dar pentru acela căruia îi place îngăduinţa de sine, este mai plăcut să se mărturisească unui semen muritor decât să-şi deschidă sufletul înaintea lui Dumnezeu. Este mai plăcut firii omeneşti să facă penitenţe decât să renunţe la păcat; este mai uşor să-şi mortifice trupul îmbrăcat în sac, biciuit şi în lanţuri aspre decât să-şi răstignească poftele fireşti. Greu este jugul pe care inima firească este gata să-l poarte, în loc să se plece să ia jugul lui Hristos.

Există o asemănare izbitoare între biserica Romei şi biserica iudaică din timpul primei veniri a lui Hristos. În timp ce iudeii în ascuns călcau în picioare toate principiile Legii lui Dumnezeu, pe dinafară erau foarte riguroşi în păzirea preceptelor ei, încărcându-le cu excese şi tradiţii care făceau ca ascultarea să fie grea şi împovărătoare. Aşa cum iudeii pretindeau că respectă Legea. tot astfel şi romaniştii pretind că respectă crucea. Ei înalţă simbolul suferinţelor lui Hristos, în timp ce în viaţa lor Îl leapădă pe Acela pe care acestea Îl reprezintă.

Papistaşii aşază cruci pe biserici, pe altare şi pe îmbrăcăminte. Pretutindeni se vede însemnul crucii. Pretutindeni este onorată şi înălţată pe dinafară. Dar învăţăturile lui Hristos sunt îngropate sub o mulţime de tradiţii fără rost, interpretări rătăcite şi pretenţii aspre. Cuvintele Mântuitorului spuse despre iudeii bigoţi se aplică cu o putere mult mai mare conducătorilor Bisericii Romano-Catolice: „Ei leagă sarcini grele şi cu anevoie de purtat şi le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le mişte“ (Matei 23,4). Suflete conştiincioase sunt ţinute în continuă groază, temându-se de mânia lui Dumnezeu ofensat, în timp ce mulţi dintre demnitarii bisericii trăiesc în lux şi plăceri senzuale.

Închinarea la chipuri şi la moaşte, invocarea sfinţilor şi înălţarea papei sunt plănuite de Satana pentru a atrage minţile oamenilor de la Dumnezeu şi de la Fiul Său. Pentru a le desăvârşi ruina, el încearcă să le întoarcă atenţia de la Acela prin care pot găsi mântuirea. El îi va conduce către orice ţintă care poate înlocui pe Acela care a zis: „Veniţi la mine, toţi cei trudiţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi da odihnă" (Matei 11,28).

Efortul permanent al Satanei este de a prezenta greşit caracterul lui Dumnezeu, natura păcatului şi adevăratele probleme puse în joc în lupta cea mare. Denaturările lui slăbesc obligativitatea Legii divine şi dau oamenilor îngăduinţa să păcătuiască. În acelaşi timp, îi face să nutrească concepţii greşite despre Dumnezeu, astfel încât să-L privească mai degrabă cu teamă şi cu ură decât cu iubire. Cruzimea proprie caracterului lui o atribuie Creatorului; aceasta este înfăţişată în sistemele religiei experimentată în felul de închinare. În felul acesta, minţile oamenilor sunt orbite, iar Satana şi le asigură ca mijloace de a lupta împotriva lui Dumnezeu. Prin concepţii stricate privitoare la atributele divine, popoarele păgâne au fost conduse să creadă că sunt necesare sacrificii omeneşti pentru a asigura favoarea Divinităţii; şi astfel au fost săvârşite cruzimile cele mai oribile sub diferite forme de idolatrie.

Biserica Romano-Catolică, unind formele păgânismului cu cele ale creştinismului şi, asemenea păgânismului, reprezentând greşit caracterul lui Dumnezeu, a recurs la practici nu mai puţin crude şi revoltătoare. În zilele supremaţiei Romei, au existat instrumente de tortură pentru a impune primirea doctrinelor ei. Pentru aceia care nu recunoşteau pretenţiile ei era rezervat rugul. Au fost masacre pe o scară care nu vor putea fi niciodată cunoscute decât atunci când vor fi descoperite la judecată. Demnitarii bisericii au studiat, sub călăuzirea Satanei, domnul lor, să inventeze mijloace pentru a provoca cel mai mare chin posibil şi, în acelaşi timp, să nu pună capăt vieţii victimei. În multe cazuri, procedeele infernale erau repetate până la limita extremă a rezis-

tenţei omeneşti, până când natura ceda în luptă, iar sufletul saluta moartea ca pe o scăpare plăcută.

Aceasta a fost soarta acelora care se împotriveau Romei. Pentru adepţii ei avea disciplina biciului, a înfometării, a privaţiunilor fizice în toate formele care pot fi concepute de mintea omenească pentru a produce dezgust. Pentru a-i asigura favoarea cerului, penitenţii călcau legile lui Dumnezeu prin călcarea legilor naturii. Erau învăţaţi să rupă legăturile pe care El le-a întemeiat pentru a binecuvânta şi a înveseli viaţa pământească a omului. Cimitirele cuprind milioane de victime care şi-au cheltuit viaţa în zadar, încercând să-şi supună sentimentele lor naturale, pentru a reprima, ca fiind ofensatoare la adresa lui Dumnezeu, orice gând şi sentiment de simpatie faţă de semenii lor.

Dacă dorim să înţelegem cruzimea hotărâtă a Satanei, manifestată timp de sute de ani nu numai printre aceia care n-au auzit niciodată despre Dumnezeu, ci chiar în inima şi de-a lungul întinderii creştinismului, nu avem decât să privim istoria romanismului. Prin acest sistem gigantic de amăgire, prinţul răului îşi ajunge scopul aducând dezonoare lui Dumnezeu şi nenorocire omului. Iar când vedem cum reuşeşte să se ascundă şi să-şi aducă la îndeplinire lucrarea prin conducătorii bisericii, putem înţelege mai bine de ce are o antipatie atât de mare faţă de Biblie. Dacă această carte este citită, se va descoperi mila şi dragostea lui Dumnezeu; se va vedea că El nu pune asupra oamenilor nici una din aceste poveri grele. Tot ce cere El este o inimă zdrobită şi mâhnită, un duh umil şi ascultător.

Hristos nu dă în viaţa Sa nici un exemplu ca bărbaţii şi femeile să se închidă în mânăstiri spre a se pregăti pentru cer. El n-a învăţat niciodată că dragostea şi simpatia trebuie înăbuşite. Inima Mântuitorului era plină de dragoste. Cu cât omul se apropie mai mult de desăvârşirea morală, cu atât mai ascuţite sunt sensibilităţile lui, cu atât mai acută este perceperea păcatului şi cu atât mai profundă simpatia pentru cel amărât. Papa pretinde a

fi vicarul lui Hristos; dar cum se poate compara caracterul lui cu acela al Mântuitorului nostru? Se ştie despre Hristos că a condamnat vreodată pe oameni la închisoare sau pe roată pentru că nu I-au adus omagii ca Rege al cerului? S-a auzit glasul Lui condamnând la moarte pe aceia care nu L-au primit? Când a fost refuzat de locuitorii unui sat din Samaria, apostolul Ioan s-a umplut de indignare şi a cerut: „Doamne, vrei să poruncim să se pogoare foc din cer şi să-i mistuie, cum a făcut Ilie?" Isus a privit cu milă la ucenicul Său şi i-a mustrat spiritul aspru, zicând: „Fiul omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor, ci să le mântuiască" (Luca 9,54.56). Cât de deosebit de spiritul manifestat de Hristos este acela al pretinsului Său vicar!

Biserica romană prezintă acum lumii o faţă plăcută, acoperind cu scuze raportul cruzimilor ei oribile. S-a îmbrăcat cu o haină creştină; dar a rămas neschimbată. Toate principiile papalităţii care existau în trecut există şi astăzi. Învăţăturile născocite în Evul Mediu sunt şi azi susţinute. Nimeni să nu se amăgească. Papalitatea pe care protestanţii sunt gata acum să o cinstească este aceeaşi care a condus lumea în zilele Reformaţiunii, când oamenii lui Dumnezeu au stat cu preţul vieţii lor pentru a-i demasca nelegiuirea. Ea are aceeaşi mândrie şi pretenţie arogantă pe care a impus-o regilor şi prinţilor şi prin care şi-a asumat prerogativele lui Dumnezeu. Spiritul ei nu este mai puţin crud şi despotic acum decât atunci când a înăbuşit libertatea umană şi a ucis pe sfinţii Celui Prea Înalt.

Papalitatea este exact ce a declarat profeţia că va fi, şi anume apostazia zilelor de pe urmă (2 Tes. 2,3.4). Este unul din procedeele ei acela de a da pe faţă caracterul care va împlini cel mai bine planurile ei; dar dincolo de aspectul schimbător de cameleon, ea ascunde acelaşi venin neschimbat al şarpelui. „Credinţa nu trebuie păstrată faţă de eretici, nici faţă de persoanele suspecte de erezie" (Lenfant vol.I, p. 516), declară ea. Poate această putere, al cărui raport timp de o mie de ani este scris cu sângele

sfinţilor, să fie acum recunoscută ca o parte a bisericii lui Hristos?

Nu este fără motiv faptul că în ţările protestante s-a susţinut că catolicismul se deosebeşte cu mult mai puţin de protestantism decât în vremile de demult. S-a produs o schimbare; dar schimbarea nu este în papalitate. Catolicismul se aseamănă fără îndoială mult cu protestantismul care există astăzi, deoarece protestantismul a degenerat atât de mult din zilele reformatorilor.

În timp ce bisericile protestante au căutat favoarea lumii, iubirea cea falsă le-a orbit ochii. Ele nu văd decât că este drept să creadă că orice rău este bun, iar ca urmare inevitabilă ele vor crede în cele din urmă că este rău tot binele. În loc să stea în apărarea credinţei dată sfinţilor o dată pentru totdeauna, ei se scuză acum faţă de Roma pentru părerile lor despre ea, lipsite de dragoste, cerând iertare pentru îngustimea lor.

O mare categorie de oameni, chiar şi dintre aceia care nu au nici o simpatie faţă de romanism, pricep puţin primejdia care vine din puterea şi din influenţa ei. Mulţi susţin ca întunericul intelectual şi moral care predomina în Evul Mediu a favorizat răspândirea dogmelor, superstiţiilor şi a persecuţiilor ei şi că înţelepciunea mai vastă din timpurile moderne, extinderea generală a cunoştinţei şi creşterea toleranţei în materie de religie exclud o reînviere a intoleranţei şi a tiraniei. Chiar şi numai gândul că va exista o aşa stare de lucruri în acest veac luminat este luat în râs. Este adevărat că o lumină mare, intelectuală, morală şi religioasă străluceşte peste această generaţie. În paginile descoperite ale Cuvântului Sfânt al lui Dumnezeu, a fost revărsată lumina din cer asupra lumii. Dar trebuie să ne amintim că cu cât este mai mare lumina revărsată, cu atât mai mare este întunericul acelora care o pervertesc şi o leapădă.

Un studiu cu rugăciune al Bibliei ar arăta protestanţilor caracterul adevărat al papalităţii şi i-ar face să o deteste şi să se ferească de ea; dar mulţi sunt atât de înţelepţi, după părerea lor,

încât nu simt nevoia să caute cu umilinţă pe Dumnezeu pentru ca să fie conduşi la adevăr. În timp ce se mândresc cu iluminarea lor, ei nu cunosc nici Scripturile şi nici puterea lui Dumnezeu. Ei trebuie să aibă unele mijloace pentru a-şi linişti conştiinţa. Iar ei caută ceea ce este mai puţin umilitor. Ceea ce doresc ei este o metodă de a uita pe Dumnezeu, dar care să treacă drept o metodă de a-şi aminti de El. Papalitatea este pregătită să facă faţă tuturor acestor nevoi. Ea este pregătită pentru cele două categorii de oameni, care cuprind aproape întreaga lume - aceia care doresc să fie mântuiţi prin meritele lor şi aceia care ar vrea să fie mântuiţi în păcatele lor. Acesta este secretul puterii ei.

O vreme de mare întuneric intelectual s-a dovedit a fi favorabilă succesului papalităţii. Se va dovedi totuşi că o vreme de mare lumină intelectuală este în aceeaşi măsură favorabilă succesului ei. În veacurile trecute, când oamenii erau fără Cuvântul lui Dumnezeu şi fără o cunoaştere a adevărului, ochii le-au fost legaţi şi mii au fost prinşi în laţ, nevăzând plasa întinsă pentru picioarele lor. În această generaţie, sunt mulţi ai căror ochi sunt orbiţi de strălucirea speculaţiilor omeneşti, „ştiinţă pe nedrept numită astfel"; ei nu văd plasa şi intră în ea ca şi când ar fi legaţi la ochi. Dumnezeu a intenţionat ca puterile intelectuale ale omului să fie socotite ca un dar de la Făcătorul lor şi să fie folosite în slujba adevărului şi a neprihănirii; dar când se cultivă mândria şi ambiţia, iar oamenii înalţă propriile lor teorii mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu, atunci inteligenţa poate produce mai multă pagubă decât neştiinţa. În felul acesta, ştiinţa falsă din zilele noastre, care subminează credinţa în Biblie, se va dovedi tot atât de plină de reuşită în pregătirea căii pentru primirea papalităţii, cu formele ei plăcute, aşa cum lipsa de cunoaştere a deschis calea pentru dezvoltarea ei în Evul Mediu.

În mişcările care se dezvoltă acum în Statele Unite, cu scopul de a asigura sprijinul statelor în favoarea instituţiilor şi a practicilor bisericii, protestanţii merg pe calea papalităţii. Ba mai

mult, ei deschi uşa ca papalitatea să-şi recâştige în America protestantă supremaţia pe care a pierdut-o în Lumea Veche. Şi ceea ce dă o mai mare însemnătate acestei mişcări este faptul că principala ţintă care se urmăreşte este impunerea păzirii duminicii - o practică ce-şi are originea în Roma şi pe care ea o pretinde ca semn al autorităţii sale. Acesta este spiritul papalităţii - spiritul de conformare la practicile lumeşti, venerarea tradiţiilor omeneşti mai presus de poruncile lui Dumnezeu - care pătrunde în bisericile protestante şi le conduce să facă aceeaşi lucrare de înălţare a duminicii, lucrare pe care papalitatea a făcut-o înaintea lor.

Dacă cititorul vrea să înţeleagă mijloacele ce vor fi folosite în lupta care se apropie cu grăbire, nu are decât să revadă raportul despre mijloacele pe care Roma le-a folosit pentru acelaşi scop în veacurile trecute. Lacă vrea să cunoască modul cum papistaşii şi protestanţii uniţi vor proceda cu aceia care leapădă dogmele lor, să cerceteze spiritul pe care Roma l-a manifestat faţă de Sabat şi de apărătorii lui.

Edictele regale, conciliile generale şi rânduielile bisericii susţinute de puterea pământească au fost treptele prin care sărbătoarea păgână a atins poziţia de cinste în lumea creştină. Prima măsură publică care impune păzirea duminicii a fost legea emisă de Constantin (anul 321 d.H.; vezi note supl.). Acest edict cerea orăşenilor să se odihnească în „venerabila zi a soarelui", dar îngăduia ţăranilor să-şi continue lucrările agricole. Cu toate că iniţial era o instituţie păgână, a fost impusă de împărat după primirea cu numele a creştinismului.

Mandatul regal nedovedindu-se destul de puternic pentru înlocuirea autorităţii divine, Eusebiu, un episcop care căuta favoarea prinţilor şi care era un prieten deosebit şi un linguşitor al lui Constantin, a emis susţinerea că Hristos a schimbat Sabatul în duminică. Nu s-a adus nici măcar o singură mărturie din Scripturi ca dovadă în favoarea învăţăturii celei noi. Însuşi Eusebiu, fără să vrea, recunoaşte falsitatea ei şi arată către adevăraţii

autori ai schimbării. „Toate lucrurile, spunea el, care trebuia să fie făcute în Sabat au fost transferate în Ziua Domnului" (Robert Cox, Sabbath Laws and Sabbath Duties, p. 538). Însă argumentul cu privire la duminică, cu toată lipsa lui de temeinicie, a slujit la încurajarea oamenilor ca să calce Sabatul Domnului. Toţi aceia care doreau să fie onoraţi de lume au primit sărbătoarea populară.

Când papalitatea s-a statornicit temeinic, lucrarea de înălţare a duminicii a continuat. Pentru o vreme, oamenii se ocupau cu lucrările agricole atunci când nu veneau la biserică, dar ziua a şaptea era încă privită ca Sabat. Dar schimbarea s-a produs fără întrerupere. Acelora din slujbele sfinte le era interzis să se amestece într-o judecată, în vreo discuţie particulară cu privire la duminică. La scurtă vreme după aceea, tuturor persoanelor de orice rang li s-a porùncit să se oprească de la munca obişnuită, sub pedeapsa unei amenzi pentru oamenii liberi şi a loviturilor în cazul robilor. Mai târziu, s-a decretat ca cei bogaţi să fie pedepsiţi cu pierderea a jumătate din avere; şi, în cele din urmă, dacă stăruiesc, să fie făcuţi robi. Clasele de jos aveau să sufere o exilare definitivă.

S-a făcut apel şi la minuni. Printre altele, s-a spus că un gospodar care tocmai voia să-şi are ogorul duminica şi-a curăţat plugul cu un fier, iar fierul i s-a lipit de mână şi timp de doi ani l-a purtat, spre marea lui durere şi ruşine" (Francis West, Historical and Practical Discourse on the Lord's Day, p. 174).

Mai târziu, papa a dat îndrumări ca preoţii de parohie să mustre pe călcătorii duminicii şi să-i invite să meargă la biserică şi să-şi spună rugăciunile, ca să nu aducă vreo calamitate asupra lor şi asupra vecinilor. Un conciliu eclesiastic a emis un alt argument, de atunci folosit pe scară largă şi de către protestanţi, şi anume că, dacă au fost lovite de trăznet persoane care lucrau duminica, acesta trebuie să fie adevăratul Sabat. „Se vede, spuneau prelaţii, cât de neplăcută îi este lui Dumnezeu călcarea acestei zile. Atunci s-a făcut o chemare ca preoţii şi pastorii, regii şi

prinţii şi toţi oamenii credincioşi să depună toate eforturile şi toată grija pentru ca această zi să fie repusă în cinste, iar pentru bunul nume al creştinătăţii, să fie păzită cu mai multă evlavie în vremea care vine" (Thomas Morer, Dicourse in Six Dialogues on the Name, Nation, and Observation of the Lord's Day, p. 271).

Decretele conciliilor, dovedindu-se nesatisfăcătoare, autorităţile pământeşti au fost rugate să emită un edict care să răspândească groaza în inimile oamenilor şi să-i oblige să se oprească de la lucru duminica. La un sinod ţinut la Roma, toate hotărârile anterioare au fost reafirmate cu o putere şi cu o solemnitate mai mare. Ele au fost introduse chiar în legile bisericeşti şi impuse de autoritatea civilă în aproape întreaga creştinătate (vezi Heylyn, History of the Sabbath, p. 2, cap. 5, sec.7).

Lipsa autorităţii scripturistice pentru păzirea duminicii a dat ocazie încă la multe necazuri. Oamenii puneau la îndoială dreptul învăţătorilor lor de a trece cu vederea declaraţiile pozitive ale lui Iehova: „Ziua a şaptea este Sabatul Domnului Dumnezeului tău", pentru a cinsti ziua soarelui. Pentru a suplini lipsa mărturiilor biblice erau necesare alte soluţii. Un apărător zelos al duminicii, care a vizitat bisericile din Anglia la sfârşitul sec. al XII-lea, a întâlnit împotriviri din partea martorilor credincioşi pentru adevăr; şi străduinţele lui au fost atât de neroditoare, încât a plecat din ţară pentru o bucată de vreme şi a căutat în toate părţile ceva mijloace pentru a-şi susţine învăţăturile. Când s-a întors, lipsa a fost completată, iar străduinţele lui ulterioare au fost însoţite de un mai mare succes. A adus cu el un sul, despre care susţinea că este de la Dumnezeu şi care conţinea porunca necesară pentru păzirea duminicii, cu ameninţări grozave pentru a înspăimânta pe cel neascultător. Acest document preţios - o contrafacere josnică, ca şi instituţia care trebuie să fie susţinută - se spunea că a căzut din cer şi că a fost găsit în Ierusalim pe altarul sfântului

Simeon la Golgota. Dar, de fapt, palatul pontifical de la Roma a fost izvorul din care a ieşit. Fraudele şi falsificările folosite pentru creşterea puterii şi pentru prosperitatea bisericii au fost socotite legale în toate veacurile de către ierarhia papală.

Sulul interzicea lucrul de la ceasul al nouălea, ora trei după-amiaza, de sâmbătă până luni la răsăritul soarelui; iar autoritatea lui a fost declarată ca fiind confirmată de mai multe minuni. S-a spus că persoane care au lucrat peste timpul rânduit au fost lovite de paralizie. Un morar care a încercat să-şi macine grâul, a văzut în loc de făină şuvoi de sânge, iar roata morii s-a oprit, cu toate că avea apă destulă. O femeie care şi-a pus aluatul în cuptor l-a găsit necopt când l-a scos, cu toate că cuptorul era foarte înfierbântat. O alta, care s-a hotărât să-l lase până luni, l-a găsit a doua zi făcut pâini şi copt de puterea divină. Un bărbat care a preparat pâinea sâmbătă, după ceasul al nouălea, a constatat, atunci când a rupt-o a doua zi dimineaţă, că din ea a curs sânge. Prin asemenea născociri absurde şi superstiţioase au încercat apărătorii duminicii să-i întărească sfinţenia (vezi Roger de Hoveden, Annals, vol. 2, p. 528-530).

În Scoţia, ca şi în Anglia, a fost asigurată o respectare mai mare a duminicii, ataşând la ea o parte din vechiul Sabat. Însă timpul cât se cerea să fie sfinţită a fost diferit. Un edict din partea regelui Scoţiei declara că: „Sâmbăta de la ora 12 la amiază ar trebui socotită sfântă" şi că nici un om, de la ceasul acela şi până luni dimineaţa, să nu se angajeze în treburi lumeşti (Morer, p. 290,291).

Însă, în ciuda tuturor eforturilor pentru a întemeia sfinţenia duminicii, chiar şi papistaşii au mărturisit în public autoritatea divină a Sabatului şi originea omenească a instituţiei prin care fusese înlocuit. În sec. al XVI-lea, un conciliu papal a declarat pe faţă: „Toţi creştinii să-şi amintească că ziua a şaptea a fost consacrată de Dumnezeu şi a fost primită şi păzită nu numai de către iudei, ci şi de toţi ceilalţi care pretind că se închină lui Dumnezeu; cu toate că noi creştinii am schimbat Sabatul lor în

ziua Domnului" (idem, p. 281,282). Aceia care au călcat Legea divină nu erau neştiutori cu privire la caracterul lucrării lor. Ei se aşezau cu premeditare mai jos de Dumnezeu.

Un exemplu izbitor al procedeului Romei faţă de aceia care nu erau de acord cu ea a fost prigonirea îndelungată şi sângeroasă a valdenzilor, dintre care unii erau păzitori ai Sabatului. Alţii au suferit la fel pentru credincioşia lor faţă de porunca a patra. Istoria bisericilor din Etiopia este îndeosebi semnificativă. În mijlocul întunecimii Evului Mediu, creştinii din Africa Centrală, pierduţi din vedere şi uitaţi de lume, s-au bucurat timp de mai multe veacuri de libertatea exercitării credinţei lor. Dar în cele din urmă, Roma a aflat de existenţa lor şi împăratul Etiopiei a fost în curând ademenit să recunoască pe papa ca vicar al lui Hristos. Au urmat şi alte concesii. A fost dat un edict care interzicea păzirea Sabatului sub cele mai aspre pedepse (vezi Michael Geddes, Church History of Ethiopia, p. 311,312). Dar tirania papală a devenit în curând un jug atât de chinuitor, încât etiopienii s-au hotărât să-l arunce de pe grumaz. După o luptă teribilă, romaniştii au fost alungaţi din dominioanele lor, iar vechea credinţă a fost restabilită. Bisericile s-au bucurat iarăşi de libertatea lor şi n-au uitat niciodată lecţia pe care o învăţaseră cu privire la amăgire, la fanatism şi puterea despotică a Romei. În liniştea singurătăţii lor, s-au mulţumit să rămână necunoscute restului creştinătăţii.

Bisericile din Africa au ţinut Sabatul aşa cum era ţinut de biserica papală înainte de apostazia ei deplină. În timp ce ţineau ziua a şaptea în ascultare de porunca lui Dumnezeu, se reţineau de la lucru duminica, în conformitate cu obiceiul bisericii. Pentru obţinerea puterii supreme, Roma a călcat în picioare Sabatul lui Dumnezeu pentru a-l înălţa pe al ei; dar bisericile din Africa, ascunse timp de aproape o mie de ani, nu au fost atinse de această apostazie. Când au fost aduse sub stăpânirea Romei, au fost obligate să părăsească Sabatul cel adevărat şi să înalţe pe cel

fals; dar, de îndată ce şi-au câştigat independenţa, s-au reîntors la ascultarea de porunca a patra (vezi notele suplimentare).

Aceste rapoarte ale trecutului descoperă cu claritate vrăjmăşia Romei faţă de Sabatul cel adevărat şi faţă de apărătorii lui, precum şi mijloacele pe care le foloseşte pentru a cinsti instituţia pe care a creat-o. Cuvântul lui Dumnezeu ne învaţă că aceste scene urmează să se repete atunci când romano-catolicii şi protestanţii se vor uni pentru înălţarea duminicii.

Profeţia din Apoc. 13 declară că puterea reprezentată de fiara cu coarne ca de miel va face ca „pământul şi cei ce locuiesc pe el" să se închine papalităţii - simbolizată acolo prin fiara „asemenea unui leopard". Fiara cu două coarne va spune şi ea „celor ce locuiesc pe pământ, să facă o icoană fiarei"; şi mai departe va porunci tuturor, mari şi mici, bogaţi şi săraci, liberi şi robi", să primească semnul fiarei (Apoc. 13,11-16). S-a arătat că Statele Unite sunt puterea reprezentată prin fiara cu coarne ca de miel şi că această profeţie se va împlini atunci când Statele Unite vor impune păzirea duminicii, pe care Roma o pretinde ca recunoaştere deosebită a supremaţiei ei. Dar în acest omagiu faţă de papalitate Statele Unite nu vor fi singure. Influenţa Romei în ţările care odinioară i-au recunoscut stăpânirea este departe de a fi nimicită. Iar profeţia prezice o restaurare a puterii ei: „Unul din capetele ei părea rănit de moarte; dar rana de moarte fusese vindecată. Şi tot pământul se mira după fiară" (vers. 3). Primirea rănii de moarte arată către căderea papalităţii în anul 1798. După aceea, spune profetul, „rana de moarte s-a vindecat şi tot pământul se mira după fiară". Pavel declară lămurit că „omul păcatului" va continua până la a doua venire (2 Tes. 2,3-8). Chiar în încheierea vremii el va conduce lucrarea de amăgire. Iar Ioan declară, referindu-se tot la papalitate: „Şi toţi locuitorii pământului i se vor închina, toţi aceia al căror nume n-a fost scris, de la întemeierea lumii, în cartea vieţii Mielului, care a fost junghiat" (Apoc. 13,8). Atât în lumea veche, cât şi în cea nouă, papalitatea

va primi închinare prin cinstea dată instituţiei duminicii, care se întemeiază numai pe autoritatea bisericii romane.

Încă de la mijlocul sec. al XIX-lea, cercetătorii profeţiei în Statele Unite au prezentat lumii această mărturie. În evenimentele care au loc acum se vede o înaintare rapidă către împlinirea acestei preziceri. La învăţătorii protestanţi, se vede aceeaşi pretenţie la autoritatea divină în favoarea păzirii duminicii şi aceeaşi lipsă de dovezi scripturistice ca şi la conducătorii papali, care au născocit minuni pentru a umple locul unei porunci de la Dumnezeu. Susţinerea că judecăţile lui Dumnezeu vin asupra oamenilor din cauza călcării sabatului duminical se va repeta; deja a început să fie susţinută. Şi o mişcare pentru impunerea păzirii duminicii câştigă teren cu repeziciune.

Uimitoare este biserica romană în subtilitatea şi şiretenia ei. Ea poate citi ce trebuie să se întâmple. Ea îşi aşteaptă vremea, văzând că bisericile protestante îi dau onoare primind sabatul cel fals şi că se pregătesc să-l impună prin aceleaşi mijloace pe care le-a folosit ea în zilele de odinioară. Aceia care leapădă lumina adevărului vor căuta iarăşi ajutor la această aşa-zisă putere infailibilă, pentru a înălţa o instituţie care şi-a avut originea o dată cu ea. Cu câtă bucurie va veni în ajutoul protestanţilor pentru această lucrare, nu este greu de presupus. Cine înţelege mai bine decât conducătorii papali cum să trateze pe aceia care nu ascultă de biserică?

Biserica Romano-Catolică, cu toate ramificaţiile ei în lumea întreagă, formează o organizaţie vastă, sub stăpânirea scaunului papal şi destinat să slujească intereselor lui. Milioanele lui de credincioşi din toate ţările globului sunt instruiţi să se ţină legaţi în supunere faţă de papa. Oricare le-ar fi naţionalitatea sau guvernământul, ei trebuie să privească autoritatea bisericii mai presus de oricare alta. Cu toate că au jurat credinţă faţă de stat, în spatele acestuia stă votul de ascultare faţă de Roma, care îl dezleagă de oricare alt angajament împotriva intereselor ei.

Istoria stă ca martoră a eforturilor ei persistente şi măiestrite de a se amesteca în treburile popoarelor; iar după ce a câştigat un cap de pod, îi promovează scopurile, chiar cu preţul ruinării conducătorilor şi a poporului. În anul 1203, papa Inocenţiu III a smuls de la Petru II, regele Aragonului, următorul jurământ extraordinar: „Eu, Petru, regele aragonezilor, mărturisesc şi făgăduiesc să fiu totdeauna credincios şi ascultător faţă de domnul meu, papa Inocenţiu, faţă de urmaşii lui catolici şi faţă de biserica romană, şi să păstrez cu credincioşie regatul în ascultare faţă de el, apărând credinţa catolică şi persecutând stricăciunea eretică" (John Dowling, The History of Romanism, b. 5, cap. 6, sec. 55). Aceasta este în armonie cu pretenţiile privitoare la puterea pontifului roman, „că este legal pentru el să dea jos pe împăraţi" şi „că poate dezlega pe supuşii lui de supunerea faţă de conducătorii nedrepţi" (Mosheim, b. 3, cent. II p. 2.c.2. sec. 9. nota 7; vezi şi notele suplim.). Şi să nu se uite că înfumurarea Romei nu se schimbă niciodată. Principiile lui Grigore VII şi ale lui Inocenţiu III sunt şi astăzi principiile Bisericii Romano-Catolice. Şi dacă ar avea numai puterea, le-ar pune în practică cu tot atâta vigoare acum ca şi în veacurile trecute. Puţin îşi dau seama protestanţii ce fac atunci când îşi propun să primească ajutorul Romei în lucrarea de înălţarea a duminicii. În timp de ei urmăresc împlinirea scopului lor, Roma ţinteşte să-şi restabilească puterea, să-şi refacă supremaţia pierdută. O dată stabilit în Statele Unite, principiul ca biserica să poată folosi sau să poată controla puterea statului; că rânduielile religioase pot fi impuse prin legi civile; pe scurt că autoritatea bisericii şi a statului este să stăpânească conştiinţa, este şi asigurat împreună cu triumful Romei, în această ţară.

Cuvântul lui Dumnezeu a avertizat cu privire la primejdia care se apropie; dacă nu se ia seama la el, atunci lumea protestantă va vedea care sunt în realitate scopurile Romei, numai atunci când va fi prea târziu pentru a scăpa din cursă. Ea creşte pe nesimţite în putere. Învăţăturile ei îşi exercită influenţa în

sălile legiuitoare, în biserici şi în inimile oamenilor. Ea îşi înalţă construcţii masive şi semeţe în ale căror ascunzişuri tainice se vor repeta persecuţiile de odinioară. Pe ascuns şi nebănuit, ea îşi întăreşte forţele pentru a-şi îndeplini scopurile atunci când va veni timpul să lovească. Tot ce doreşte este o poziţie avantajoasă, şi aceasta i s-a dat deja. În curând vom vedea şi vom simţi care este scopul elementului roman. Toţi aceia care vor crede şi vor asculta de Cuvântul lui Dumnezeu vor stârni prin aceasta mustrarea şi persecuţia.

Conflictul care se apropie

Încă de la începutul luptei celei mari din ceruri, scopul Satanei a fost să distrugă Legea lui Dumnezeu. Tocmai pentru a aduce la îndeplinire lucrul acesta s-a răsculat împotriva Creatorului şi, cu toate că a fost aruncat din cer, a continuat aceeaşi luptă pe pământ. Ţinta pe care a urmărit-o neabătut a fost să amăgească pe oameni şi să-i determine să calce Legea lui Dumnezeu. Lucrul acesta s-a realizat fie prin lepădarea Legii în întregime, fie prin lepădarea unuia dintre principiile ei, dar consecinţa va fi în cele din urmă aceeaşi. Cine calcă „o singură poruncă" dă pe faţă dispreţ pentru toată Legea; influenţa şi exemplul lui sunt de partea neascultării; el devine „vinovat de toate" (Iac. 2,10).

Căutând să arunce dispreţ asupra statutelor divine, Satana a pervertit învăţăturile Bibliei şi aceste rătăciri au fost în felul acesta încorporate în credinţa mulţimilor care mărturisesc a crede în Scriptură. Ultima mare luptă dintre adevăr şi rătăcire nu este decât bătălia finală a unei lupte îndelungate cu privire la Legea lui Dumnezeu. În această luptă intrăm acum - o luptă între legile oamenilor şi preceptele lui Iehova, între religia Bibliei şi religia fabulelor şi a tradiţiei.

Factorii care se vor uni împotriva adevărului şi dreptăţii în această luptă sunt acum la lucru. Cuvântul sfânt al lui Dum-

nezeu, care ne-a fost dat cu preţul atâtor suferinţe şi sânge, este prea puţin preţuit. Biblia este la îndemâna tuturor, dar sunt puţini aceia care o primesc în adevăr ca fiind călăuza vieţii. Necredinţa predomină într-o proporţie alarmantă, nu numai în lume, dar chiar şi în biserică. Mulţi au ajuns să combată chiar învăţăturile care constituie însişi stâlpii credinţei creştine. Faptele cele mari ale creaţiunii, aşa cum sunt prezentate de scriitorii inspiraţi, căderea omului, ispăşirea, perpetuitatea Legii lui Dumnezeu, sunt practic lepădate, fie cu totul, fie în parte, de o mare parte din lumea zisă creştină. Mii care se mândresc cu înţelepciunea şi cu independenţa lor socotesc ca o dovadă de slăbiciune a-şi pune cineva încrederea în Biblie; ei socotesc ca o dovadă de talent superior şi de cultură să găsească greşeli în Scripturi, să denatureze şi să nege cele mai importante adevăruri ale ei. Mulţi slujitori învaţă poporul şi mulţi profesori şi învăţători îşi învaţă studenţii că Legea lui Dumnezeu a fost schimbată sau desfiinţată, iar aceia care privesc cererile ei ca fiind încă valabile, că trebuie ascultate literal, sunt socotiţi ca meritând numai batjocură sau dispreţ.

Lepădând adevărul, oamenii leapădă pe Autorul lui. Călcând Legea lui Dumnezeu, ei leapădă autoritatea Legiuitorului. Este tot atât de uşor să faci un idol din învăţăturile şi teoriile rătăcite, ca şi a modela un idol din lemn sau din piatră. Reprezentând greşit atributele lui Dumnezeu, Satana îi conduce pe oameni să şi-L imagineze într-un fel neadevărat. În viaţa multora, un idol filozofic este întronat în locul lui Iehova; în timp ce viul Dumnezeu, aşa cum este descoperit în Cuvântul Său, în Hristos şi în lucrările creaţiunii, este slujit doar de puţini. Mii de oameni zeifică natura, în timp ce leapădă pe Dumnezeul naturii. Deşi într-o formă deosebită, idolatria există în lumea creştină de astăzi, tot atât de adevărat cum exista în vechiul Israel din zilele lui Ilie. Dumnezeul multora dintre pretinşii oameni înţelepţi, filozofi, poeţi, politicieni, ziarişti - dumnezeul cercurilor rafinate la modă, al multor colegii şi universităţi, chiar şi al unor instituţii

teologice - este doar cu puţin mai bun decât Baal, zeul soare al Feniciei.

Nici o rătăcire primită de lumea creştină nu se ridică cu mai multă îndrăzneală împotriva autorităţii cerului, nici una nu este mai opusă dictatelor raţiunii, nici una nu este mai ucigătoare în consecinţele ei decât învăţătura modernă, care câştigă teren atât de repede, că Legea lui Dumnezeu nu mai este obligatorie pentru oameni. Fiecare popor îşi are legile lui, care cer respect şi ascultare; nici o guvernare nu poate exista fără ele; dar se poate concepe ca Făcătorul cerurilor şi al pământului să nu aibă nici o lege care să guverneze fiinţele pe care le-a făcut? Să presupunem că slujitorii proeminenţi ar învăţa în mod public că legile care guvernează ţara lor şi ocrotesc drepturile cetăţenilor lor n-ar fi obligatorii - că ele restrâng libertatea oamenilor şi de aceeea n-ar trebui să fie ascultate; cât timp ar mai fi îngăduiţi astfel de oameni la amvon? Dar este oare o jignire mai gravă să dispreţuieşti legile statelor şi ale popoarelor decât să calci acele precepte divine care sunt temelia oricărei guvernări?

Ar fi cu mult mai potrivit pentru naţiuni să-şi abroge legile şi să îngăduie oamenilor să facă ce le place decât pentru Conducătorul Universului să-Şi anuleze Legea şi să lase lumea fără o măsură care să condamne pe vinovat sau să îndreptăţească pe cel ascultător. Am dori să cunoaştem rezultatele anulării Legii lui Dumnezeu? Experienţa a fost încercată. Teribile au fost scenele care au avut loc în Franţa atunci când ateismul a devenit putere stăpânitoare. S-a demonstrat atunci înaintea lumii că a lepăda restricţiile pe care Dumnezeu le-a impus înseamnă primirea conducerii celui mai crud între tirani. Când măsura dreptăţii este îndepărtată, este deschisă calea pentru prinţul întunericului de a-şi întemeia puterea pe pământ.

Oriunde preceptele divine sunt lepădate, păcatul încetează să mai fie privit ca păcătos, iar neprihănirea nu este de dorit. Aceia care refuză să se supună guvernării lui Dumnezeu sunt cu totul nepregătiţi pentru a se conduce pe ei înşişi. Prin învăţăturile lor

vătămătoare este vădit spiritul de nesupunere în inimile copiilor şi ale tineretului, care din fire nu pot suporta controlul; şi ca urmare va fi o societate nelegiuită şi imorală. În timp ce-şi bat joc de credulitatea acelora care ascultă de cerinţele lui Dumnezeu, mulţimile primesc cu uşurinţă amăgirile Satanei. Ei dau frâu liber plăcerii şi practică păcatele care au adus judecăţile asupra păgânilor.

Aceia care învaţă pe oameni să privească cu uşurinţă poruncile lui Dumnezeu seamănă neascultare pentru a culege neascultare. Să fie date la o parte restricţiile impuse de Legea divină şi atunci legile omeneşti vor fi în curând neluate în seamă. Din cauză că Dumnezeu interzice practicile necinstite, pofta, minciuna şi înşelăciunea, oamenii sunt gata să calce principiile Sale pe care le socotesc ca o piedică în calea prosperităţii lor pământeşti; dar urmările îndepărtării acestor precepte ar fi de aşa natură, încât nu se pot anticipa. Dacă legea n-ar fi obligatorie, de ce să mai fie teama de a o călca? Proprietatea n-ar mai fi sigură. Oamenii ar lua bunurile vecinului prin violenţă, iar cel mai tare ar deveni cel mai bogat. Nici viaţa n-ar mai fi respectată. Votul căsătoriei n-ar mai sta ca un bastion pentru apărarea familiei. Cine ar avea puterea, dacă ar dori, ar putea lua nevasta vecinului prin violenţă. Porunca a cincea ar fi îndepărtată împreună cu a patra. Copiii nu s-ar sfii să ia viaţa părinţilor lor dacă, făcând aşa, şi-ar putea împlini dorinţa inimii lor stricate. Lumea civilizată ar deveni o hoardă de hoţi şi asasini; iar pacea, liniştea şi fericirea ar fi alungate de pe pământ.

De pe acum învăţătura că oamenii sunt liberi de ascultarea de cerinţele lui Dumnezeu a slăbit puterea obligaţiei morale şi a deschis stăvilarele nelegiuirii asupra lumii. Nelegiuirea, risipa şi corupţia se revarsă peste noi ca un val copleşitor. În familie, Satana este la lucru. Steagul lui flutură chiar şi în căminurile zise creştine. Gelozia, bănuielile, făţărnicia, înstrăinarea, rivalitatea, lupta, trădarea încrederii sacre, îngăduirea poftei se află acolo. Întregul sistem de principii şi de învăţături religioase, care ar tre-

bui să constituie temelia şi structura vieţii sociale, pare a fi un edificiu gata să se prăbuşească în ruină. Criminalii cei mai josnici, când sunt aruncaţi în închisoare pentru abaterile lor, sunt făcuţi adesea primitorii darurilor şi atenţiilor ca şi când ar fi obţinut o distincţie de invidiat. Se dă o mare publicitate caracterului şi crimelor lor. Presa publică amănunte revoltătoare cu privire la vicii, iniţiind în felul acesta şi pe alţii în practicarea înşelătoriei, furtului şi a crimei; iar Satana tresaltă pentru succesele planurilor lui diabolice. Pasiunea nebunească a viciului, violenţa cu care se ia viaţa, creşterea teribilă a necumpătării şi a nelegiuirii peste orice măsură trebuie să îi trezească pe toţi aceia care se tem de Dumnezeu, să se întrebe ce se poate face pentru a opri valul răului.

Curţile de justiţie sunt corupte. Conducătorii sunt mânaţi de dorinţe după câştig şi de iubire de plăceri senzuale. Necumpătarea a întunecat facultăţile multora, aşa încât Satana are aproape stăpânire deplină asupra lor. Juriştii sunt pervertiţi, mituiţi, înşelaţi. Beţia şi petrecerile, pasiunea, gelozia, necinstea de orice fel sunt prezente printre aceia care administrează legile. „Adevărul s-a poticnit în piaţa de obşte şi neprihănirea nu poate să se apropie" (Is. 59,14).

Nelegiuirea şi întunericul spiritual care au stăpânit în timpul supremaţiei Romei au fost urmarea inevitabilă a înăbuşirii Scripturilor; dar unde trebuie găsită cauza necredinţei larg răspândite, a lepădării Legii lui Dumnezeu şi a stricăciunii care este legată de acestea, în lumina deplină a iluminării Evangheliei şi într-un veac de libertate religioasă? Acum, pentru că Satana nu mai poate ţine lumea sub stăpânirea lui prin interzicerea Scripturilor, el recurge la alte mijloace pentru a-şi atinge acelaşi scop. Distrugerea credinţei în Biblie slujeşte scopului lui aşa cum slujeşte şi distrugerea Bibliei însăşi. Prin introducerea ideii că Legea lui Dumnezeu nu este obligatorie, în realitate el conduce pe oameni să o calce ca şi când ar fi întru totul necunoscători ai preceptelor ei. Şi acum, ca şi în veacurile trecute, el a lucrat prin biserică

pentru a-şi realiza planurile. Organizaţiile religioase ale zilei au refuzat să asculte adevărurile nepopulare descoperite clar în Scripturi şi, combătându-le, ei au adoptat interpretări şi au luat poziţii care au semănat pe o scară largă seminţele necredinţei. Acceptând rătăcirea papală despre nemurirea de la natură a sufletului şi conştienţa omului în moarte, ei au lepădat singura apărare împotriva amăgirilor spiritismului. Învăţătura cu privire la chinurile veşnice a condus pe mulţi să nu mai creadă în Biblie. Şi când cuvintele poruncii a patra sunt susţinute înaintea oamenilor, se descoperă că este poruncită păzirea Sabatului zilei a şaptea; şi ca singura cale de a se elibera de o datorie pe care nu sunt gata să o îndeplinească, mulţi învăţători populari declară că Legea lui Dumnezeu nu mai este obligatorie. În felul acesta ei leapădă Legea şi o dată cu ea şi Sabatul. Când lucrarea pentru reforma Sabatului se extinde, această lepădare a Legii divine, pentru a evita cerinţele poruncii a patra, va deveni aproape generală. Învăţăturile conducătorilor religiei au deschis uşa către necredinţă, către spiritism şi către dispreţuirea Legii sfinte a lui Dumnezeu; şi asupra acestor conducători zace o răspundere grozavă pentru nelegiuirea care există în lumea creştină.

Şi cu toate acestea, chiar această categorie de oameni susţine că rapida răspândire a stricăciunii se datoreşte în mare măsură profanării aşa numitului „Sabat creştin" şi că impunerea păzirii duminicii ar reface într-o mare măsură morala societăţii. Această susţinere este accentuată îndeosebi în America, unde învăţătura cu privire la Sabatul cel adevărat a fost predicată pe scară largă. Aici lucrarea de cumpătare, una dintre cele mai proeminente şi importante dintre reformele morale, este adesea combinată cu mişcarea duminicală, iar apărătorii acesteia de pe urmă se prezintă ca unii care lucrează pentru promovarea celor mai înalte interese ale societăţii. Aceia care refuză să se unească cu ei sunt denunţaţi ca fiind duşmanii reformei şi ai cumpătării. Dar faptul că mişcarea pentru întemeierea rătăcirii este unită cu o lucrare

care este bună în ea însăşi nu este un argument în favoarea rătăcirii. Putem ascunde otrava amestecând-o cu o hrană sănătoasă, dar nu-i putem schimba natura. Din contră, devine şi mai primejdioasă şi este mai uşor de luat de către cei neavizaţi. Unul dintre planurile lui Satana este să amestece cu rătăcirea destul adevăr pentru a o face plauzibilă. Conducătorii mişcării duminicale pot să ia apărarea unor reforme de care oamenii au nevoie, principii care sunt în armonie cu Biblia; şi cu toate acestea, dacă împreună cu ele se află şi o cerinţă care este contrară Legii lui Dumnezeu, slujitorii lui Dumnezeu nu se pot uni. Nimic nu le poate justifica punerea de o parte a poruncilor lui Dumnezeu în schimbul preceptelor oamenilor.

Prin cele două rătăciri mari, nemurirea sufletului şi sfinţirea duminicii, Satana va aduce pe oameni în robia amăgirilor sale. În timp ce prima pune temelia pentru spiritism, ultima creează o legătură de simpatie cu Roma. Protestanţii din Statele Unite se vor afla în primele rânduri pentru a întinde mâna peste abis şi a prinde mâna spiritismului, ele vor trece peste abis pentru a da mâna cu puterea romană; şi sub influenţa acestei uniri întreite, această ţară va merge pe urmele Romei pentru a călca în picioare drepturile conştiinţei.

Deoarece spiritismul imită din ce în ce mai mult creştinismul cu numele, el are o putere mai mare să amăgească şi să încurce. După concepţia actuală, chiar şi Satana s-a convertit. El va apărea sub forma unui înger de lumină. Prin mijlocirea spiritismului se vor face minuni, ce nu se pot contesta. Şi pentru că duhurile mărturisesc credinţa în Biblie şi dau pe faţă respect pentru instituţiile bisericii, lucrarea lor va fi socotită ca o manifestare a puterii divine.

Linia de deosebire dintre creştinii cu numele şi cei nelegiuiţi abia se mai distinge astăzi. Membrii bisericii iubesc ce iubeşte lumea şi sunt gata să se unească cu ea, iar Satana s-a hotărât să-i unească într-o singură organizaţie şi în felul acesta să-şi întărească puterea, aruncându-i în rândurile spiri-

tismului. Papistaşii care se laudă cu minunile, ca fiind un semn sigur al bisericii celei adevărate, vor fi amăgiţi cu uşurinţă de această putere făcătoare de minuni; iar protestanţii care au lepădat scutul adevărului vor fi amăgiţi şi ei. Papistaşii, protestanţii şi cei lumeşti vor primi în egală măsură o formă de evlavie fără putere şi vor vedea în această unire o mare mişcare pentru pocăinţa lumii întregi şi pentru inaugurarea mileniului mult aşteptat.

Prin spiritism, Satana apare ca un binefăcător al omenirii, vindecând bolile oamenilor şi pretinzând a aduce o ordine nouă şi un sistem mai înalt de credinţă religioasă; dar în acelaşi timp lucrează ca un nimicitor. Ispitele lui duc mulţimile la ruină. Necumpătarea detronează raţiunea, urmează îngăduinţa senzuală, lupta şi vărsarea de sânge. Satana găseşte plăcere în război, căci el provoacă pasiunile cele mai rele ale sufletului şi aruncă pentru veşnicie victimele cufundate în viciu şi în sânge. Ţinta lui este să provoace popoarele la război unul împotriva altuia, pentru că în felul acesta poate îndepărta minţile oamenilor de la lucrarea de pregătire pentru a sta în ziua lui Dumnezeu.

Satana lucrează şi prin elementele naturii, pentru a-şi strânge secerişul de suflete nepregătite. El a studiat secretele laboratoarelor naturii şi îşi foloseşte toată puterea pentru a dirija aceste elemente atât cât îi îngăduie Dumnezeu. Când i s-a îngăduit să chinuiască pe Iov, cât de repede turmele, cirezile, robii, casele, copiii au fost distruşi, un necaz venind după altul ca într-o clipă. Dumnezeu este Acela care ocroteşte făpturile Sale şi le înconjoară pentru a le feri de puterea distrugătorului. Dar lumea creştină a dovedit dispreţ faţă de Legea lui Iehova; Domnul însă va face exact ce a spus - Îşi va retrage binecuvântările de la pământ şi-Şi va îndepărta grija Sa ocrotitoare de la aceia care se răscoală împotriva Legii Sale învăţând şi obligând şi pe alţii să facă la fel. Satana are stăpânire peste toţi aceia pe care Dumnezeu nu-i păzeşte în mod deosebit. El va favoriza şi va face pe unii să prospere pentru ca să-i aducă la îndeplinire planurile lui

i va aduce necazuri pentru alţii, făcând pe oameni să creadă că Dumnezeu este Acela care-i chinuieşte.

În timp ce va apărea înaintea copiilor oamenilor ca un medic mare care le poate vindeca bolile, el va aduce boală şi dezastru, până acolo încât oraşele populate să fie aduse în stare de ruină şi părăsire. Chiar acum el este la lucru. În accidente şi calamităţi pe mare şi pe uscat, în marile conflagraţii, în furtuni grozave şi în uragane pustiitoare, inundaţii, cicloane, valuri uriaşe şi în cutremure, în toate locurile şi în mii de forme, Satana îşi exercită puterea. El distruge recolta gata de recoltat, şi ca urmare vine foametea şi suferinţa. El face ca aerul să fie poluat de moarte şi mii pier din cauza stricăciunii lui. Aceste calamităţi vor deveni din ce în ce mai frecvente şi mai dezastruoase. Distrugerea va veni asupra oamenilor şi a animalelor. „Ţara este tristă, sleită de puteri; locuitorii sunt năhniţi şi tânjesc; ţara a fost spurcată de locuitorii ei; ei călcau legile, nu ţineau poruncile, şi rupeau legământul cel veşnic!“ (Is. 24,4.5).

Şi atunci, amăgitorul cel mare îi va convinge pe oameni că aceia care slujesc lui Dumnezeu provoacă toate aceste rele. Clasa de oameni care a provocat dizgraţia cerului va pune toate necazurile lor asupra acelora a căror ascultare de Legea lui Dumnezeu este o mustrare continuă pentru aceia care o calcă. Se va spune că oamenii insultă pe Dumnezeu prin călcarea sabatului duminical; că acest păcat a adus calamităţile care nu vor înceta până nu se va impune cu strictеţe păzirea duminicii; şi că aceia care susţin cerinţele poruncii a patra, distrugând prin aceasta respectul faţă de duminică, sunt tulburătorii poporului, împiedicând revenirea lor în favoarea divină şi la prosperitatea materială. În felul acesta, acuzaţia ridicată în vechime împotriva slujitorului lui Dumnezeu se va repeta pe criterii bine stabilite: „Abia a zărit Ahab pe Ilie, şi i-a zis: 'Nu eu nenorocesc pe Israel; ci tu, şi casa tatălui tău, fiindcă aţi părăsit poruncile Domnului şi te-ai dus după Baali'“ (1 Regi 18,17.18). Când mânia

oamenilor va fi provocată prin acuzaţii neadevărate, ei vor urma faţă de trimişii lui Dumnezeu o cale foarte asemănătoare cu aceea pe care Israelul apostaziat a urmat-o în ceea ce privea pe Ilie.

Puterea făcătoare de minuni dată pe faţă prin spiritism îşi va exercita influenţa împotriva acelora care aleg să asculte de Dumnezeu mai mult decât de oameni. Comunicările din partea duhurilor vor declara că Dumnezeu le-a trimis pentru a convinge pe aceia care leapădă duminica de rătăcirea lor, afirmând că legile ţării trebuie ascultate ca fiind Legea lui Dumnezeu. Ele vor deplânge nelegiuirea cea mare din lume şi vor susţine mărturia învăţătorilor religioşi după care starea morală decăzută este cauzată de necinstirea duminicii. Mare va fi indignarea împotriva tuturor acelora care refuză să accepte mărturia lor.

Modul de procedare al Satanei în această luptă finală cu poporul lui Dumnezeu este acelaşi pe care l-a folosit la începutul marii controverse din ceruri. El pretindea a căuta să promoveze stabilitatea cârmuirii divine, în timp ce în ascuns depunea toate eforturile pentru a asigura lepădarea ei. Şi astfel, chiar lucrarea pe care se străduia să o îndeplinească o punea în contul îngerilor credincioşi. Aceeaşi lucrare de amăgire a marcat istoria bisericii romane. Ea a susţinut că lucrează ca vice-rege al cerului, în timp ce a căutat să se înalţe mai presus de Dumnezeu şi să-I schimbe Legea. Sub conducerea Romei, aceia care au suferit moartea pentru credincioşia lor faţă de Evanghelie au fost denunţaţi ca făcători de rele; toate mijloacele posibile pentru a-i acoperi de ruşine, să-i facă să apară în ochii oamenilor şi chiar în ochii lor ca cei mai odioşi criminali. Tot aşa va fi şi acum. În timp ce Satana caută să distrugă pe aceia care cinstesc Legea lui Dumnezeu, va face să fie acuzaţi de călcarea legii, ca oameni care dozonorează pe Dumnezeu şi aduc judecăţile Lui asupra lumii.

Dumnezeu nu forţează niciodată voinţa sau conştiinţa; dar calea continuă a Satanei - pentru a câştiga stăpânire asupra acelora pe care nu-i poate amăgi altfel - este constrângerea şi

cruzimea. Prin teamă sau frică el încearcă să conducă conştiinţa şi să-şi asigure închinarea. Pentru împlinirea acestui ţel, el lucrează prin autorităţile religioase şi pământeşti, mobilizându-le la impunerea legilor omeneşti şi dispreţuind Legea lui Dumnezeu.

Aceia care cinstesc Sabatul biblic vor fi denunţaţi ca vrăjmaşi ai legii şi ai ordinii, ca unii care calcă în picioare preceptele morale ale societăţii, provocând anarhie şi corupţie şi atrăgând judecăţile lui Dumnezeu asupra pământului. Stăruinţele de a nu-şi călca pe conştiinţă vor fi socotite ca încăpăţânare, îndărătnicie şi dispreţ faţă de autoritate. Ei vor fi acuzaţi de nemulţumire faţă de cârmuire. Slujitorii care contestă obligativitatea Legii divine vor prezenta de la amvoane datoria de a da ascultare autorităţilor civile ca fiind rânduite de Dumnezeu. În sălile legislative şi în curţile de judecată, păzitorii vor fi greşit prezentaţi şi condamnaţi. O falsă interpretare va fi dată cuvintelor lor, iar asupra motivelor lor va fi pusă cea mai rea intenţie.

Când bisericile protestante leapădă argumentele clare, scripturistice în apărarea Legii lui Dumnezeu, ele vor dori să aducă la tăcere pe aceia a căror credinţă n-o pot respinge cu ajutorul Bibliei. Cu toate că închid ochii faţă de acest fapt, ele adoptă acum o cale care va duce la prigonirea acelora care refuză în mod conştient să facă ceea ce face restul lumii creştine şi să recunoască pretenţiile sabatului papal.

Demnitarii bisericii şi ai statului se vor uni pentru a corupe, a convinge sau pentru a constrânge toate clasele de oameni să cinstească duminica. Lipsa autorităţii divine va fi înlocuită cu decretele prigonitoare. Corupţia politică distruge iubirea de dreptate şi respectul pentru adevăr; chiar şi în America cea liberă, conducătorii şi legiuitorii, pentru a-şi asigura favoarea publică, se vor supune cererii populare după o lege care să impună păzirea duminicii. Libertatea de conştiinţă, care a costat o jertfă atât de mare, nu va mai fi respectată. În lupta care se apropie

cu grăbire vom vedea exemplificate cuvintele profetului: „Şi balaurul mâniat pe femeie, s-a dus să facă război cu rămăşiţa seminţei ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu, şi ţin mărturia lui Isus Hristos“ (Apoc. 12,17).

Scripturile o apărare sigură

„La Lege şi la mărturie!“ Căci dacă nu vor vorbi aşa, nu vor răsări zorile pentru poporul acesta“ (Is. 8,20). Poporul lui Dumnezeu este îndreptat către Scripturi ca scut al lui împotriva influenţei învăţătorilor rătăciţi şi a puterii amăgitoare a duhurilor întunericului. Satana foloseşte orice plan posibil pentru a împiedica pe oameni să câştige o cunoaştere a Bibliei, deoarece declaraţiile ei lămurite îi demască amăgirile. Ori de câte ori are loc o redeşteptare a lucrării lui Dumnezeu, prinţul răului se trezeşte la o activitate mai intensă; acum el îşi adună toate puterile pentru o luptă finală împotriva lui Hristos şi a urmaşilor Lui. Ultima mare amăgire este pe puncul de a se descoperi înaintea noastră. Antihristul trebuie să-şi desfăşoare lucrările miraculoase înaintea ochilor noştri. Atât de mult se va asemăna contrafacerea cu adevărul, încât va fi peste putinţă să se facă deosebirea între ele, cu excepţia faptului că avem Sfintele Scripturi. Prin mărturia lor trebuie probate toate declaraţiile şi orice minune.

Toţi aceia care încearcă să asculte de toate poruncile lui Dumnezeu vor întâlni împotriviri şi vor fi luaţi în râs. Ei vor putea să reziste numai cu ajutorul lui Dumnezeu. Pentru a putea suporta încercarea din faţa lor, trebuie să înţeleagă voia lui

Dumnezeu aşa cum a fost descoperită în Cuvântul Său; ei Îl pot cinsti numai dacă au o concepţie corectă cu privire la caracterul Său, a cârmuirii şi a planurilor Sale şi dacă lucrează în armonie cu ele. Numai aceia care şi-au întărit mintea cu adevărurile Bibliei vor rezista în lupta cea mare. Fiecărui suflet i se va pune problema cercetătoare: „Să ascult mai mult de Dumnezeu decât de oameni?" Ora hotărâtoare este chiar acum la uşi. Sunt picioarele noastre întemeiate pe stânca de neclintit a Cuvântului lui Dumnezeu? Suntem pregătiţi să stăm hotărâţi în apărarea poruncilor lui Dumnezeu şi a credinţei lui Isus?

Înainte de răstignirea Sa, Mântuitorul a explicat ucenicilor că urma să fie dat la moarte şi că va învia din mormânt, iar îngerii au fost de faţă pentru a imprima cuvintele Lui în minte şi în inimă. Dar ucenicii aşteptau o eliberare pământească de sub jugul roman şi nu puteau suporta gândul ca Acela în care îşi concentraseră toate nădejdile să sufere o moarte atât de ruşinoasă. Cuvintele de care trebuia să-şi amintească au fost alungate din minte; şi atunci când a venit timpul cercării, i-a găsit nepregătiţi. Moartea lui Isus a distrus atât de deplin nădejdile lor, ca şi când nu-i avertizase. Tot astfel în profeţii, viitorul ne este descoperit prin cuvintele Mântuitorului. Evenimentele legate de încheierea timpului de har şi de lucrarea de pregătire pentru timpul de probă sunt prezentate lămurit. Dar mulţimile nu înţeleg mai bine aceste adevăruri importante şi sunt pentru ele ca şi când nu le-ar fi fost descoperite. Satana veghează să răpească orice impresie care i-ar putea face înţelepţi spre mântuire, iar timpul încercării îi va găsi nepregătiţi.

Când Dumnezeu trimite oamenilor avertizări atât de importante, ele fiind reprezentate ca vestite de îngeri sfinţi zburând prin mijlocul cerului, El cere fiecărui suflet înzestrat cu puterile raţiunii să ia aminte la solie. Judecăţile înfricoşate pronunţate împotriva închinătorilor fiarei şi chipului ei (Apoc. 14,9-11) trebuie să conducă la un studiu atent al profeţiilor, să înveţe ce în-

semnează semnul fiarei şi cum să se ferească de a-l primi. Dar majoritatea oamenilor îşi întorc urechile de la ascultarea adevărului şi se îndreaptă către închipuiri. Apostolul Pavel declara, privind către zilele de pe urmă: „Căci va veni vremea când oamenii nu vor putea să sufere învăţătura sănătoasă" (2 Tim. 4,3). Acel timp a venit. Mulţimile nu doresc adevărul Bibliei, pentru că el vine în conflict cu dorinţa inimii păcătoase şi iubitoare de lume; iar Satana le oferă amăgirile pe care ei le iubesc.

Dar Dumnezeu doreşte să aibă un popor pe pământ care să susţină Biblia, ca măsură a tuturor învăţăturilor şi ca temelie a tuturor reformelor. Părerile oamenilor învăţaţi, deducţiile ştiinţei, crezurile sau hotărârile consiliilor eclesiastice, atât de numeroase şi contradictorii, cum sunt şi bisericile pe care ele le reprezintă, glasul majorităţii - nici una şi nici toate acestea laolaltă nu trebuie private ca dovadă pentru sau împotriva vreunui punct al credinţei religioase. Înainte de a primi orice învăţătură sau precept, trebuie să cerem un clar: „Aşa zice Domnul" în sprijinul ei.

Satana încearcă continuu să atragă atenţia la om în locul lui Dumnezeu. El îi conduce pe oameni să privească la episcopi, la pastori, la profesori de teologie, ca îndrumători ai lor, în loc să cerceteze Scripturile pentru a-şi cunoaşte datoria. Atunci, stăpânind minţile acestor conducători, el poate influenţa mulţimile după voia lui.

Când Hristos a venit să vorbească cuvintele vieţii, oamenii de rând L-au ascultat cu plăcere; şi mulţi, chiar dintre preoţi şi dintre conducători, au crezut în El. Dar marele preot împreună cu conducătorii poporului s-au hotărât să condamne şi să lepede învăţăturile Lui. Deşi dăduseră greş în toate străduinţele lor de a găsi acuzaţii împotriva Lui, cu toate că nu putuseră decât să simtă influenţa puterii şi a înţelepciunii divine care însoţeau cuvintele Sale, ei s-au închistat în prejudecăţi; au lepădat dovada cea mai lămurită a mesianităţii Sale, ca nu cumva să fie obligaţi

a deveni ucenicii Lui. Aceşti împotrivitori ai lui Isus erau bărbaţi pe care oamenii fuseseră învăţaţi din copilărie să-i respecte, în faţa autorităţii cărora fuseseră obişnuiţi să se plece. „Cum se face, au întrebat ei, că mai marii şi cărturarii noştri nu cred în Isus? Nu L-ar primi aceşti oameni evlavioşi dacă ar fi Hristosul? Influenţa unor conducători ca aceştia a condus naţiunea iudaică să lepede pe Răscumpărătorul ei.

Duhul care a influenţat pe conducătorii şi preoţii aceia este dat pe faţă şi astăzi de mulţi care au o înaltă pretenţie de evlavie. Ei refuză să cerceteze mărturia Scripturilor cu privire la adevărurile deosebite pentru această vreme. Ei arată la numărul lor, la bogăţia şi popularitatea lor şi privesc cu dispreţ pe aceia care apără adevărul şi care sunt puţini, săraci, nepopulari şi care au o credinţă care-i desparte de lume.

Hristos a prevăzut că pretenţia nejustificată de autoritate, pe care şi-au asumat-o cărturarii şi fariseii, nu avea să înceteze o dată cu împrăştierea iudeilor. El a avut o privire profetică cu privire la înălţarea autorităţii omeneşti care pretindea stăpânire asupra conştiinţei, dar care a fost un blestem grozav pentru biserică în toate veacurile. Iar mustrarea aspră a cărturarilor şi a fariseilor, precum şi avertizările Sale ca poporul să nu-i urmeze pe aceşti conducători orbi au fost cuprinse în raportul inspirat ca o mustrare pentru generaţiile viitoare.

Biserica Romano-Catolică rezervă clerului dreptul de a interpreta Scripturile. Pe temeiul că numai eclesiasticii sunt competenţi să explice Cuvântul lui Dumnezeu, el este ascuns de oamenii de rând. Cu toate că Reformaţiunea a dat tuturor Scripturile, acelaşi principiu care a fost susţinut de Roma opreşte mulţimile din bisericile protestante să cerceteze Biblia pentru ei înşişi. Ele sunt învăţate să primească învăţăturile aşa cum sunt interpretate de biserică; şi sunt mii care nu îndrăznesc să primească nimic, oricât de lămurit ar fi descoperit în Scriptură, care este contrar crezului lor sau învăţăturii stabilite de biserica lor.

Cu toate că Biblia este plină de avertizări împotriva învăţătorilor rătăciţi, mulţi sunt gata să-şi încredinţeze sufletele lor spre păstrare clerului. Există astăzi mii de susţinători ai religiei care nu pot prezenta nici un alt motiv pentru punctele de credinţă pe care le susţin decât că aşa au fost învăţaţi de conducătorii lor religioşi. Ei trec pe lângă învăţăturile Mântuitorului ca şi când nu-L observă şi acordă o încredere deplină cuvintelor slujitorilor. Dar sunt slujitorii infailibili? Cum ne putem încredinţa sufletele noastre călăuzirii lor dacă nu ştim din Cuvântul lui Dumnezeu că ei sunt purtătorii de lumină? Lipsa de curaj moral pentru a păşi alături de urmele trasate de lume, conduce pe mulţi să urmeze pe cei învăţaţi; şi prin împotrivirea lor de a cerceta pentru ei înşişi, ajung legaţi fără nădejde în lanţurile rătăcirii. Ei văd că adevărul pentru vremea aceasta este lămurit prezentat în Biblie; şi simt puterea Duhului Sfânt care însoţeşte vestirea lui; cu toate acestea, îngăduie ca împotrivirea clerului să-i îndepărteze de la lumină. Cu toate că raţiunea şi conştiinţa sunt convinse, aceste suflete amăgite nu îndrăznesc să gândească altfel decât slujitorul lor; iar judecata lor personală, interesele lor veşnice sunt jertfite necredinţei, mândriei şi prejudecăţii altuia.

Multe sunt căile prin care Satana lucrează cu influenţa omenească pentru a-şi aduna slujitorii. El îşi asigură mulţimile prinzându-le cu coardele de mătase ale iubirii faţă de aceia care sunt vrăjmaşi ai crucii lui Hristos. Oricare ar fi această legătură, părintească, filială. conjugală sau socială, urmarea este aceeaşi; împotrivitorii adevărului îşi folosesc puterea pentru a stăpâni conştiinţa, iar sufletele ţinute sub stăpânirea lui nu au destul curaj sau independenţă să asculte de propriile lor convingeri cu privire la datorie.

Adevărul şi dreptatea lui Dumnezeu sunt de nedespărţit; este imposibil, cu Biblia la îndemână, să cinstim pe Dumnezeu prin păreri rătăcite. Mulţi susţin că nu contează ce crede cineva, nu-

mai viaţa lui să fie corectă. Dar viaţa este modelată de credinţă. Dacă lumina şi adevărul sunt la îndemâna noastră, iar noi neglijăm să folosim prilejul de a-l asculta şi a-l vedea, în realitate îl lepădăm; alegem mai degrabă întunericul decât lumina.

„Multe căi i se par bune omului, dar la urmă duc la moarte" (Prov. 16,25). Neştiinţa nu este o scuză pentru rătăcire sau pentru păcat, atunci când există toate posibilităţile de a cunoaşte voia lui Dumnezeu. Un om călătoreşte şi ajunge la un loc unde sunt mai multe căi şi nişte indicatoare care arată unde duce fiecare dintre ele. Dacă cineva nu ţine seama de indicator şi apucă pe o cale care i se pare lui corectă, s-ar putea să fie foarte sincer, dar se va găsi cu toată posibilitatea pe o cale greşită.

Dumnezeu ne-a dat Cuvântul Său pentru ca să ne familiarizăm cu învăţăturile lui şi să ştim ce cere El de la noi. Când învăţătorul legii a venit la Isus cu întrebarea: „Ce să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?", Mântuitorul l-a trimis la Scripturi, spunând: „Ce este scris în Lege? Cum citeşti în ea?" Neştiinţa nu va scuza nici pe tânăr şi nici pe bătrân şi nu-i vor scuti de pedeapsa datorată pentru călcarea Legii lui Dumnezeu; deoarece în mâna lor se află o prezentare corectă a acelei Legi, a principiilor şi cerinţelor ei. Nu este îndestulător să avem intenţii bune; nu este îndestulător să facă cineva ce crede că este drept sau ceea ce un slujitor îi spune că este drept. Mântuirea sufletului lui este în joc şi trebuie să cerceteze Scripturile pentru el însuşi. Oricât de puternice i-ar fi convingerile, oricât de convins ar fi că slujitorul Evangheliei ştie care este adevărul, acestea nu pot constitui pentru el o temelie. El are o hartă care-i arată fiecare semn pe calea lui către cer, şi n-ar trebui să meargă pe ghicite.

Prima şi cea mai înaltă datorie a oricărei fiinţe raţionale este să cerceteze din Scripturi ce este adevărul şi apoi să meargă în lumină, încurajând şi pe alţii să-i urmeze exemplul. Trebuie să studiem Biblia zi de zi cu sârguinţă, cântărind fiecare gând şi

comparând verset cu verset. Cu ajutorul divin trebuie să ne formăm păreri personale pentru că trebuie să răspundem personal înaintea lui Dumnezeu.

Adevărurile cele mai clare descoperite în Biblie au fost învăluite în îndoială şi în întuneric de către oameni învăţaţi, care, având pretenţia de mare înţelepciune, învaţă că Scripturile au un înţeles mistic, ascuns, spiritual şi care nu iese la iveală în limbajul folosit în ea. Aceşti oameni sunt învăţători rătăciţi. Unei asemenea categorii i-a spus Isus: „Nu pricepeţi nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu" (Marcu 12,24). Limbajul Bibliei trebuie să fie explicat după înţelesul lui neîndoios, afară de faptul că este folosit un simbol sau o figură de stil. Hristos a dat făgăduinţa: „Dacă vrea cineva să facă voia Lui, va ajunge să cunoască învăţătura" (Ioan 7,17). Dacă oamenii ar lua Biblia aşa cum stă scris, dacă n-ar fi fost învăţători neadevăraţi care să-i rătăcească şi să le încurce minţile, s-ar fi îndeplinit o lucrare care ar fi produs bucurie îngerilor şi care ar fi adus la staulul lui Hristos mii şi mii care acum pribegesc în rătăcire.

Trebuie să punem la lucru toate puterile minţii în studiul Scripturilor şi să urmărim priceperea de a înţelege, atât cât pot muritorii, lucrurile adânci ale lui Dumnezeu; totuşi să nu uităm că ascultarea şi supunerea de copil este adevăratul spirit al celui care vrea să înveţe. Greutăţile din Scriptură nu pot fi niciodată rezolvate prin aceleaşi metode care sunt folosite în lupta cu problemele filozofice. Nu trebuie să ne angajăm în studiul Bibliei cu acea încredere în sine cu care atât de mulţi păşesc în domeniile ştiinţei, ci cu o dependenţă de Dumnezeu prin rugăciune şi cu o dorinţă sinceră de a cunoaşte voia Sa. Trebuie să venim cu un spirit umil şi gata de a învăţa pentru a primi cunoştinţe de la marele EU SUNT. Altfel, îngerii cei răi vor orbi atât de mult minţile noastre şi ne vor învârtoşa atât de mult inimile, încât nu vom mai fi impresionaţi de adevăr.

Multe părţi din Scriptură, pe care oamenii învăţaţi le declară a fi o taină sau pe lângă care trec ca fiind lipsite de importanţă, sunt pline de mângâiere şi de îndrumare pentru acela care a fost învăţat în şcoala lui Hristos. Un motiv pentru care mulţi teologi nu au o înţelegere mai lămurită a Cuvântului lui Dumnezeu este că ei închid ochii faţă de adevărurile pe care nu doresc să le practice. Înţelegerea adevărului biblic depinde nu atât de mult de puterea intelectului adus la studiu, cât de sinceritatea scopului, de dorinţa stăruitoare de neprihănire.

Biblia nu trebuie să fie niciodată studiată fără rugăciune. Numai Duhul Sfânt ne poate face în stare să simţim importanţa acelor lucruri uşor de înţeles sau să ne ferească de interpretarea tendenţioasă a adevărurilor greu de înţeles. Lucrarea îngerilor cereşti este aceea de a pregăti inima pentru a înţelege astfel Cuvântul lui Dumnezeu, încât să fim încântaţi de frumuseţea lui, mustraţi de adevărurile lui sau însufleţiţi şi întăriţi de făgăduinţele lui. Trebuie să facem ca cererea Psalmistului să fie şi a noastră: „Deschide-mi ochii, ca să văd lucrurile minunate ale Legii Tale!" (Ps. 119,18). Ispitele par adesea irezistibile pentru că, prin neglijarea rugăciunii şi a studiului Bibliei, cel ispitit nu-şi poate aminti cu uşurinţă făgăduinţele lui Dumnezeu şi nu poate întâmpina pe Satana cu armele Scripturii. Dar îngerii sunt în jurul acelora care sunt gata să fie învăţaţi în lucrurile dumnezeieşti; şi în timp de mare nevoie, ei îşi vor aminti chiar acele adevăruri de care au trebuinţă. În felul acesta, „când vrăjmaşul va năvăli ca un râu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă" (Is. 59,19).

Isus a făgăduit ucenicilor Săi: „Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl, în Numele Meu, vă va învăţa toate lucrurile, şi vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu" (Ioan 14,26). Dar învăţăturile lui Hristos trebuie ca mai înainte să fi fost depozitate în minte pentru ca Duhul lui Dumnezeu să ni le aducă aminte în vreme de primejdie. „Strâng

Cuvântul Tău" în inima mea", spunea David, „ca să nu păcătuiesc împotriva Ta" (Ps. 119,11).

Toţi aceia care îşi preţuiesc interesele veşnice trebuie să fie în gardă faţă de năvălirile scepticismului. Vor fi atacaţi chiar stâlpii adevărului. Este imposibil să ne păstrăm în afara batjocurii, a sofismelor, a învăţăturilor subtile şi otrăvitoare, ale necredinţei moderne. Satana îşi potriveşte ispitele pentru toate clasele de oameni. El atacă pe cel necărturar cu o ironie sau batjocură, în timp ce pe cel instruit îl întâmpină cu obiecţii ştiinţifice şi cu raţionamente filozofice, ambele calculate să provoace neîncrederea sau dispreţuirea Scripturilor. Chiar şi tineretul cu experienţă puţină îşi ia libertatea să insinueze îndoieli cu privire la principiile fundamentale ale creştinismului. Şi această necredinţă tinerească, oricât este ea de superficială, îşi are influenţa ei. Mulţi sunt conduşi în felul acesta să batjocorească credinţa părinţilor lor şi să aducă întristare Duhului harului (Evr. 10,29). Multe vieţi care promiteau să fie o cinste pentru Dumnezeu şi o binecuvântare pentru lume au fost nimicite de suflul nebunesc al necredinţei. Toţi aceia care se încred în hotărârile înfumurate ale raţiunii omeneşti şi îşi închipuie că pot explica tainele divine, ca să ajungă la adevăr fără ajutorul înţelepciunii lui Dumnezeu, sunt încurcaţi în plasa Satanei.

Trăim în cea mai solemnă perioadă a istoriei acestei lumi. Viitorul mulţimilor care suprapopulează pământul este gata să se hotărască. Buna noastră stare viitoare şi chiar mântuirea altor suflete depinde de calea pe care o alegem acum. Avem nevoie să fim călăuziţi de Duhul adevărului. Orice urmaş al lui Hristos trebuie să întrebe cu sinceritate: „Doamne, ce vrei să fac?" Avem nevoie să ne umilim înaintea Domnului, cu post şi cu rugăciune, şi să cugetăm mult la Cuvântul Său, îndeosebi la scenele judecăţii. Ar trebui să căutăm acum o experienţă vie şi profundă în lucrurile lui Dumnezeu. Nu avem nici o clipă de pierdut. Evenimente de importanţă vitală au loc în jurul nostru; ne găsim pe terenul fermecat al Satanei. Nu dormiţi, străjeri ai lui Dum-

nezeu; vrăjmaşul vă pândeşte de aproape, gata în orice clipă; dacă slăbiţi veghea şi aţipiţi, va sări asupra voastră şi vă va face prada lui.

Mulţi sunt amăgiţi în ceea ce priveşte starea lor adevărată înaintea lui Dumnezeu. Ei se felicită pentru faptele rele pe care nu le fac şi uită să amintească pe cele bune şi nobile pe care Dumnezeu le cere de la ei, dar pe care au neglijat să le facă. Nu este suficient să fie pomi în grădina lui Dumnezeu. Ei trebuie să răspundă aşteptărilor Sale aducând roadă. El îi face răspunzători pentru că n-au împlinit tot binele pe care-l puteau face, prin harul Său care i-ar fi întărit. În cărţile cerului ei sunt trecuţi ca unii care încurcă locul. Cu toate acestea, şi cazul acestei categorii nu este fără nici o nădejde. Inima iubirii îndelung răbdătoare încă mijloceşte pe lângă aceia care au dispreţuit mila lui Dumnezeu şi au călcat în picioare harul Său. „De aceea zice: 'Deşteaptă-te tu, care dormi, scoală-te din morţi, şi Hristos te va lumina'. Luaţi seama deci să umblaţi cu băgare de seamă. Răscumpăraţi vremea, căci zilele sunt rele" (Ef. 5,14-16).

Când va veni timpul de încercare, se vor vedea aceia care au făcut din Cuvântul lui Dumnezeu regula lor de viaţă. Vara nu este nici o deosebire vizibilă între brad şi alţi copaci; dar când vine crivăţul iernii, bradul rămâne neschimbat, în timp ce alţi copaci sunt despuiaţi de frunzele lor. Tot aşa cel nesincer, care se pretinde, nu poate fi deosebit acum de creştinul cel adevărat, dar vremea este chiar la uşi când deosebirea se va vedea. Să se ridice împotrivirea, să capete putere bigotismul şi intoleranţa, să se aprindă prigoane şi cei cu inima împărţită şi făţarnicii se vor clătina şi vor părăsi credinţa; dar creştinul adevărat va sta tare ca o stâncă, credinţa lui va fi mai puternică, nădejdea lui mai strălucită decât în zilele de prosperitate.

Psalmistul spune. „Mă gândesc la învăţăturile Tale. Prin poruncile Tale mă fac mai priceput, deoarece urăsc orice cale a minciunii" (Ps. 119,99.104).

„Ferice de omul care găseşte înţelepciunea". „Căci el este ca un pom sădit lângă ape, care-şi întinde rădăcinile spre râu; nu se teme de căldură, când vine, şi frunzişul lui rămâne verde; în anul secetei, nu se teme, şi nu încetează să aducă roadă" (Prov. 3,13; Ier. 17,8).

Capitolul 38

Ultima avertizare

După aceea, am văzut pogorându-se din cer un alt înger, care avea o mare putere; şi pământul s-a luminat de slava lui. El a strigat cu glas tare, şi a zis: 'A căzut, a căzut Babilonul cel mare. A ajuns un locaş al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate şi urâte'. Apoi am auzit din cer un alt glas, care zicea: 'Ieşiţi din mijlocul ei, poporul Meu, ca să nu fiţi părtaşi la păcatele ei, şi să nu fiţi loviţi cu urgiile ei!'" (Apoc. 18,1.2.4).

Acest pasaj din Scriptură arată înainte către o vreme când vestirea căderii Babilonului, adusă de cel de al doilea înger din Apoc. 14 (vers. 8), trebuie repetată cu adăugirea menţiunii despre stricăciunile care au intrat în diferite organizaţii (religioase) care constituie Babilonul, de când a fost dată pentru prima oară solia, în vara anului 1844. Este descrisă aici o stare grozavă în lumea religioasă. Cu fiecare lepădare a adevărului minţile oamenilor se vor întuneca mai mult, inimile lor se vor împietri şi mai tare, până când vor fi zăvorâte într-o împietrire necredincioasă. Sfidând avertismentele pe care Dumnezeu le-a dat, ei vor continua să calce în picioare unul dintre preceptele Decalogului, până când vor ajunge să prigonească pe aceia care-l socotesc sfânt. Hristos este batjocorit prin dispreţul pus asupra Cuvântu-

lui şi poporului Său. Când învăţăturile spiritismului sunt primite de biserici, opreliştea impusă inimii fireşti este îndepărtată, iar mărturisirea religiei va deveni o mantie care ascunde cele mai josnice nelegiuiri. Credinţa în manifestările spiritiste deschide uşa pentru duhurile amăgitoare şi pentru învăţăturile demonilor şi în felul acesta influenţa îngerilor răi va fi simţită în biserici.

Despre Babilon, la vremea când a fost scos în evidenţă în această profeţie, s-a spus: „Păcatele ei s-au îngrămădit, şi au ajuns până la cer; şi Dumnezeu Şi-a adus aminte de nelegiuirea ei" (Apoc. 18,5). Ea a umplut măsura nelegiuirii ei şi distrugerea este gata să cadă peste ea. Dar Dumnezeu are încă un popor în Babilon şi, înainte de căderea judecăţilor Sale, aceşti credincioşi trebuie să fie chemaţi afară din el, ca să nu ia parte la păcatele ei şi să nu „primească urgiile ei". De aici mişcarea simbolizată printr-un înger coborând din cer, luminând pământul cu slava lui şi strigând cu un glas puternic, făcând cunoscute păcatele Babilonului. În legătură cu solia lui se aude chemarea: „Ieşiţi dintr-însa poporul Meu". Aceste înştiinţări, unite cu solia îngerului al treilea, constituie avertizarea finală care va fi dată locuitorilor pământului.

Grozav va fi deznodământul la care va fi adusă lumea. Puterile pământului, unindu-se să lupte împotriva poruncilor lui Dumnezeu, vor decreta ca: „toţi, mici şi mari, bogaţi şi săraci, slobozi şi robi" (Apoc. 13,16) să se conformeze practicilor bisericii prin păzirea sabatului cel neadevărat. Toţi aceia care refuză să consimtă vor primi pedepse civile şi, în cele din urmă, se va spune că merită moartea. Pe de altă parte, Legea lui Dumnezeu care porunceşte ziua de odihnă a Creatorului cere ascultare şi ameninţă cu mânia pe toţi aceia care calcă preceptele ei.

O dată problema prezentată lămurit înaintea omului, oricine va călca Legea lui Dumnezeu pentru a asculta de legiuirea omenească primeşte semnul fiarei; el primeşte semnul de apartenenţă faţă de puterea de care alege să asculte în locul lui Dumnezeu. Avertizarea din ceruri este aceasta: „Dacă se închi-

nă cineva fiarei şi icoanei ei, şi primeşte semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea şi el din vinul mâniei lui Dumnezeu turnat neamestecat în paharul mâniei Lui" (Apoc. 14,9.10).

Dar nimeni nu trebuie să sufere mânia lui Dumnezeu până când mai întâi adevărul nu i-a fost adus în minte şi în conştiinţă şi a fost lepădat. Sunt mulţi care n-au avut niciodată ocazia să audă adevărurile deosebite pentru vremea aceasta. Obligativitatea poruncii a patra n-a fost pusă niciodată înaintea lor în adevărata ei lumină. Acela care citeşte toate inimile şi pune la încercare toate motivele nu va lăsa pe nimeni, dintre aceia care doresc să cunoască adevărul, să fie amăgiţi cu privire la scopurile luptei. Decretul nu va fi impus oamenilor orbeşte. Fiecare trebuie să aibă lumină suficientă pentru a lua o hotărâre în mod deliberat.

Sabatul va constitui proba cea mare a credincioşiei, căci el este adevărul pus în discuţie în mod deosebit. Când va fi adusă încercarea finală asupra oamenilor, se va trage linia de deosebire dintre aceia care slujesc pe Dumnezeu şi aceia care nu-L slujesc. În timp ce păzirea sabatului neadevărat pentru a asculta de legea statului, contrară poruncii a patra, va fi o recunoaştere făţişă a apartenenţei la o putere care este în opoziţie cu Dumnezeu, păzirea Sabatului adevărat, în ascultare de Legea lui Dumnezeu, este o dovadă de credincioşie faţă de Creator. Pe când o categorie, care primeşte semnul supunerii faţă de puterile pământeşti, primeşte semnul fiarei, cealaltă, alegând semnul supunerii faţă de autoritatea divină, primeşte semnul lui Dumnezeu.

Odinioară, aceia care au prezentat adevărurile celei de a treia solii îngereşti au fost priviţi adesea ca nişte alarmişti. Prezicerile lor, că intoleranţa religioasă va câştiga teren în Statele Unite, că biserica şi statul se vor uni ca să prigonească pe aceia care păzesc poruncile lui Dumnezeu, au fost socotite neîntemeiate şi absurde. S-a declarat cu încredere că această ţară n-ar putea deveni niciodată altceva decât ceea ce a fost - apărătoarea libertăţii

religioase. Dar, pe măsură ce problema impunerii duminicii este agitată în cercuri tot mai largi, evenimentul de care s-au îndoit şi nu l-au crezut atâta vreme se vede apropiindu-se, iar întreita solie va produce un efect pe care nu l-a avut mai înainte.

În toate generaţiile, Dumnezeu a trimis pe slujitorii Săi să mustre păcatul, atât în lume, cât şi în biserică. Dar oamenii doresc să le fie spuse lucruri plăcute, iar adevărul simplu şi curat nu este primit. Mulţi reformatori, când şi-au început lucrarea, s-au hotărât să aibă o mare prudenţă când au atacat păcatele bisericii şi ale naţiunii. Ei nădăjduiau ca prin exemplul unei vieţi curate de creştin să aducă pe oameni înapoi la învăţăturile Bibliei. Dar Duhul lui Dumnezeu a venit asupra lor, aşa cum a venit peste Ilie, inspirându-l să mustre păcatele unui împărat nelegiuit şi ale unui popor apostaziat; nu s-au putut opri să predice declaraţiile lămurite ale Bibliei - învăţături pe care nu fuseseră dispuşi să le prezinte. Ei au fost constrânşi să declare cu ardoare adevărul şi primejdiile care ameninţau sufletele. Cuvintele pe care Dumnezeu le dădea ei le rosteau, fără teamă de urmări, iar oamenii erau constrânşi să asculte avertizarea.

Tot astfel va fi vestită şi solia îngerului al treilea. Când vine timpul ca ea să fie proclamată cu cea mai mare putere, Dumnezeu va lucra prin unelte umile, conducând minţile acelora care se consacră slujirii Sale. Lucrătorii vor fi calificaţi mai mult prin ungerea Duhului Său decât prin educaţia dată de instituţiile de învăţământ. Bărbaţi ai credinţei şi ai rugăciunii vor fi constrânşi să meargă cu zel sfânt, făcând cunoscut cuvintele pe care Dumnezeu li le dă. Păcatele Babilonului vor fi date pe faţă. Urmările dezastruoase ale impunerii rânduielilor bisericii de către autoritatea civilă, amăgirile spiritismului, înaintarea neobservată dar rapidă a puterii papale, toate vor fi demascate. Prin aceste avertizări solemne oamenii vor fi treziţi. Mii şi mii vor auzi cuvinte pe care nu le-au mai auzit niciodată. Cu uimire vor asculta mărturia că Babilonul este

biserica decăzută din cauza rătăcirilor şi păcatelor ei, din cauza lepădării adevărului trimis pentru ea din cer. Când oamenii merg la învăţătorii lor de mai înainte, cu întrebarea răscolitoare: „Sunt aceste lucruri aşa?", slujitorii le prezintă fabule, proorocesc lucruri plăcute pentru a le potoli temerile şi pentru a linişti conştiinţa trezită. Dar în timp ce mulţi refuză să se mulţumească doar cu autoritatea oamenilor şi cer un „aşa zice Domnul", slujitorii populari, asemenea fariseilor din vechime, plin de mânie că autoritatea lor este pusă la îndoială, vor denunţa solia ca fiind de la Satana şi vor provoca mulţimile iubitoare de păcat să insulte şi să prigonească pe aceia care o vestesc.

Pe măsură ce lupta se extinde în domenii noi şi mintea oamenilor este atrasă către Legea lui Dumnezeu, cea călcată în picioare, Satana se agită. Puterea care însoţeşte solia nu face decât să mânie şi mai mult pe aceia care se împotrivesc. Conducătorii spirituali vor face eforturi aproape supraomeneşti pentru a îndepărta lumina ca să nu lumineze peste turma lor. Prin toate mijloacele pe care le au la dispoziţie vor încerca să interzică discutarea acestor probleme vitale. Biserica va face apel la braţul cel mai puternic al puterii civile, şi, în această lucrare, papistaşii şi protestanţii se vor uni. Pe măsură ce mişcarea pentru impunerea duminicii devine mai îndrăzneaţă şi mai hotărâtă, va fi chemată în ajutor legea împotriva celor ce păzesc porunca a patra. Ei vor fi ameninţaţi cu amenzi şi întemniţare, iar unora le vor fi oferite poziţii cu influenţă şi alte beneficii şi avantaje, cu condiţia să renunţe la credinţa lor. Dar răspunsul lor statornic va fi: „Arătaţi-ne din Cuvântul lui Dumnezeu rătăcirea noastră", acelaşi răspuns pe care l-a dat şi Luther în împrejurări asemănătoare. Aceia care sunt târâţi înaintea tribunalelor aduc o îndreptăţire puternică a adevărului, iar unii care aud sunt conduşi să ia poziţie pentru păzirea tuturor poruncilor lui Dumnezeu. În felul acesta, lumina va fi adusă multor mii de suflete care altfel n-ar putea cunoaşte nimic despre aceste adevăruri.

Ascultarea cu sinceritate de Cuvântul lui Dumnezeu va fi considerată ca răzvrătire. Orbiţi de Satana, părinţii vor exercita asprime şi lipsă de înţelegere faţă de copiii lor credincioşi, stăpânul sau stăpâna vor prigoni pe servul care păzeşte poruncile - dragostea va fi denaturată; copiii vor fi dezmoşteniţi şi alungaţi de acasă. Se vor împlini literal cuvintele lui Pavel: „Toţi cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Isus, vor fi prigoniţi" (2 Tim. 3,12). Când apărătorii adevărului refuză să cinstească sabatul duminical, unii dintre ei vor fi aruncaţi în închisori, unii vor fi exilaţi, alţii vor fi trataţi ca robi. Pentru înţelepciunea omenească, toate acestea par acum imposibile; dar pe măsură ce Duhul lui Dumnezeu, care îi ţine în frâu, va fi retras de la oameni, iar ei vor fi sub stăpânirea Satanei, care urăşte principiile divine, vor avea loc manifestări teribile. Inima poate deveni foarte crudă atunci când temerea de Dumnezeu şi dragostea sunt înlăturate. Când furtuna se apropie, o mare grupă de credincioşi care au mărturisit credinţa în solia îngerului al treilea, dar care n-au fost sfinţiţi prin asultare şi adevăr îşi vor părăsi poziţia şi vor trece în rândurile împotrivitorilor. Unindu-se cu lumea şi împărtăşindu-se de spiritul ei, au ajuns să vadă lucrurile aproape în aceeaşi lumină; şi când ajung la încercare, ei sunt pregătiţi să aleagă partea uşoară, populară. Bărbaţi de talent şi cu aspect plăcut, care odinioară se bucuraseră în adevăr, îşi folosesc puterile pentru a amăgi şi a rătăci suflete. Ei devin vrăjmaşii cei mai aprigi ai fraţilor lor de mai înainte. Când păzitorii Sabatului sunt aduşi înaintea tribunalelor pentru a da socoteală de credinţa lor, aceşti apostaziaţi sunt agenţii cei mai cu efect ai Satanei, de a-i prezenta într-o lumină falsă şi a-i acuza, şi prin declaraţii mincinoase şi bănuieli incită pe conducători împotriva lor.

În vremea aceasta de persecuţie, credinţa slujitorilor Domnului va fi pusă la probă. Ei au dat avertizarea cu credincioşie privind numai la Dumnezeu şi la Cuvântul Său. Duhul lui Dumnezeu care le-a mişcat inimile i-a determinat să vorbească.

Animaţi de un zel sfânt şi cu un puternic impuls divin, au pornit la îndeplinirea datoriilor lor fără să calculeze la rece urmările rostirii în faţa oamenilor a cuvântului pe care Dumnezeu li-l dăduse. Ei n-au ţinut seama de interesele pământeşti, nici n-au căutat să-şi păstreze bunul nume sau viaţa. Cu toate acestea, atunci când furtuna împotrivirii şi a apăsării se năpusteşte peste ei, unii copleşiţi de descurajare vor fi gata să exclame: „Dacă am fi prevăzut urmările cuvintelor noastre, am fi stat liniştiţi!" Ei sunt aruncaţi în greutăţi. Satana îi asaltează cu ispite grele. Lucrarea pe care şi-au asumat-o pare peste puterile lor de îndeplinire. Sunt ameninţaţi cu distrugerea. Însufleţirea care îi mânase s-a dus; cu toate acestea, nu se pot întoarce. Atunci, simţindu-şi deznădejdea grozavă, aleargă la Cel Atotputernic după întărire. Ei îşi amintesc că cuvintele pe care le rostiseră nu fuseseră ale lor, ci ale Aceluia care le încredinţase avertizarea. Dumnezeu a pus adevărul în inimile lor, iar ei n-au putut să nu-l vestească.

Aceleaşi încercări au fost experimentate de oamenii lui Dumnezeu din veacurile trecute. Wycliffe, Huss, Luther, Tyndale, Baxter, Wesley susţinuseră ca toate învăţăturile să fie verificate cu Biblia şi declaraseră că vor renunţa la tot ceea ce condamnă. Prigoana s-a dezlănţuit asupra acestor bărbaţi cu o furie nestinsă. Cu toate acestea, ei n-au contenit să vestească adevărul. Fiecare din diferitele perioade ale istoriei bisericii s-au caracterizat prin evidenţierea unui adevăr deosebit, specific adaptat la nevoile poporului lui Dumnezeu din vremea aceea. Fiecare adevăr nou şi-a croit drum prin mijlocul urii şi împotrivirii; aceia care au fost binecuvântaţi cu lumina Lui au fost ispitiţi şi încercaţi. Dumnezeu dă un adevăr deosebit pentru oamenii care se găsesc într-o situaţie dificilă. Cine îndrăzneşte să refuze vestirea lui? El porunceşte slujitorilor Săi să vestească ultima chemare de har către lume. Ei nu pot să tacă decât cu primej-duirea sufletelor lor. Trimişii lui Hristos nu se ocupă de urmări. Ei trebuie să-şi

ndeplinească datoria, iar urmările să le lase pe seama lui Dum-
ıezeu.

Când împotrivirea se ridică la cea mai înaltă cruzime, slujito-
ii lui Dumnezeu ajung iarăşi în nedumerire; căci se pare că ei
ıu adus criza. Dar conştiinţa şi Cuvântul lui Dumnezeu îi
ısigură că drumul lor este bun şi, cu toate că încercările con-
inuă, ei sunt întăriţi să le suporte. Lupta se ascute şi creşte, dar
:redinţa şi curajul lor creşte o dată cu nevoile. Mărturia lor este:
„Nu-ndrăznim să batjocorim Cuvântul lui Dumnezeu şi să
lespărţim Legea Sa cea sfântă, numind o parte importantă şi alta
ipsită de importanţă pentru a câştiga favoarea oamenilor. Dom-
ıul pe care Îl slujim este în stare să ne scape. Hristos a biruit
)uterile pământului şi cum să ne temem noi de o lume deja în-
'insă?"

Persecuţia, în diferitele ei forme, este punerea în practică a
ınui principiu care va exista câtă vreme va fi Satana şi câtă
/reme creştinismul va avea putere vitală. Nimeni nu poate sluji
ui Dumnezeu fără să provoace împotrivirea oştilor întunericu-
ui. Îngerii răi îl vor asalta, alarmaţi că influenţa lui le ia prada
lin mâini. Oamenii răi, mustraţi de exemplul acestora, se vor uni
:u ei, căutând să-i despartă de Dumnezeu prin ispitiri ameţi-
oare. Când acestea nu reuşesc, atunci este folosită o putere con-
ıtrângătoare pentru forţarea conştiinţei.

Dar atâta vreme cât Isus rămâne Mijlocitorul omului în
Sanctuarul de sus, influenţa înfrânătoare a Duhului Sfânt este
ıimţită de conducător şi de către popor. Ne stăpânesc încă,
ıntr-o oarecare măsură, legile ţării. Dacă n-ar fi aceste legi, sta-
:ea lumii ar fi mult mai rea decât este acum. În timp ce mulţi
:onducători sunt agenţii Satanei, Dumnezeu Îşi are trimişii Săi
)rintre conducătorii ţării. Vrăjmaşul inspiră pe slujitorii lui să
)ropună măsuri care ar împiedica într-o mare măsură lucrarea
ui Dumnezeu; dar bărbaţi de stat care se tem de Domnul sunt
nfluenţaţi de îngerii sfinţi să se împotrivească unor astfel de
)ropuneri cu argumente ce nu pot fi combătute. În felul acesta,

câţiva bărbaţi vor putea ţine piept unui curent puternic al răului. Împotrivirea vrăjmaşilor adevărului va fi stăvilită până ce solia îngerului al treilea îşi va face lucrarea. Când avertizarea finală va fi dată, ea va atrage atenţia acestor conducători prin care Domnul lucrează acum şi unii dintre ei o vor primi şi vor rămâne împreună cu poporul lui Dumnezeu în timpul strâmtorării.

Îngerul care se uneşte în vestirea soliei îngerului al treilea va lumina tot pământul cu slava lui. Aici este prezisă o lucrare mondială cu o putere neobişnuită. Mişcarea Adventă din anul 1840-1844 a fost o manifestare glorioasă a puterii lui Dumnezeu; prima solie îngerească a fost dusă la toate centrele misionare din lume, iar în câteva ţări s-a dat pe faţă cel mai mare interes religios care s-a văzut în vreo ţară de la Reformaţiunea sec. al XVI-lea; dar acestea urmează să fie depăşite de mişcarea cea puternică din timpul ultimei avertizări a îngerului al treilea.

Lucrarea se va asemăna cu aceea din Ziua Cincizecimii. După cum „ploaia timpurie" a fost dată, prin revărsarea Duhului Sfânt la începutul predicării Evangheliei pentru a face posibilă creşterea seminţei preţioase, tot aşa „ploaia târzie" va fi dată la încheierea ei pentru coacerea recoltei. „Să cunoaştem, să căutăm să cunoaştem pe Domnul! Căci El Se iveşte ca zorile dimineţii, şi va veni la noi ca o ploaie, ca ploaia de primăvară, care udă pământul" (Osea 6,3). „Şi voi, copii ai Sionului, bucuraţi-vă şi veseliţi-vă în Domnul, Dumnezeul vostru, căci El vă va da ploaie la vreme, vă va trimite ploaie timpurie şi târzie, ca odinioară" (Ioel 2,23). „În zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi turna din Duhul Meu peste orice făptură. Atunci oricine va chema Numele Domnului, va fi mântuit" (Fapte 2,17.21).

Lucrarea cea mare a Evangheliei nu se va încheia cu o manifestare mai slabă a puterii lui Dumnezeu decât a marcat-o începutul ei. Profeţiile care s-au împlinit la revărsarea ploii timpurii, la începutul predicării Evangheliei, urmează să se împlinească iarăşi în ploaia târzie de la încheierea ei. Acestea sunt „vremurile de înviorare" către care privea în viitor apostolul

Petru când spunea: „Pocăiţi-vă dar, şi întoarceţi-vă la Dumnezeu, pentru ca să vi se şteargă păcatele, ca să vină de la Domnul vremile de înviorare, şi să trimită pe Cel ce a fost rânduit mai dinainte pentru voi: pe Isus Hristos“ (Fapte 3,19.20).

Slujitorii lui Dumnezeu, cu feţele luminate, şi strălucind de consacrare sfântă, se vor grăbi din loc în loc pentru a vesti solia din cer. Prin mii de glasuri, pe tot pământul va fi dată avertizarea. Se vor face minuni, bolnavii vor fi vindecaţi şi semne şi minuni vor însoţi pe credincioşi. Şi Satana va lucra cu minuni mincinoase, făcând să coboare chiar şi foc din cer înaintea oamenilor (Apoc. 13,13). În felul acesta, locuitorii pământului vor fi aduşi să ia o hotărâre.

Solia va fi dusă nu atât prin argumente, cât prin convingerea profundă a Duhului lui Dumnezeu. Argumentele au fost prezentate. Sămânţa a fost semănată, iar acum va răsări şi va aduce roadă. Publicaţiile distribuite de lucrătorii misionari şi-au exercitat influenţa, dar, cu toate acestea, mulţi ale căror minţi au fost impresionate au fost împiedicaţi să înţeleagă pe deplin adevărul sau să-i dea ascultare. Acum razele de lumină pătrund pretutindeni, adevărul este văzut cu claritate, iar copiii cinstiţi ai lui Dumnezeu rup legăturile care i-au ţinut. Legăturile de familie, relaţiile cu biserica sunt fără putere să-i mai ţină. Adevărul le este mai preţios decât orice altceva. În ciuda unirii tuturor mijloacelor împotriva adevărului, un mare număr va lua poziţie de partea Domnului.

Capitolul 39

Timpul strâmtorării

„În vremea aceea se va scula marele voievod Mihail, ocrotitorul copiilor poporului tău; căci aceasta va fi o vreme de strâmtorare, cum n-a mai fost de când sunt neamurile şi până la vremea aceasta. Dar în vremea aceea, poporul va fi mântuit, şi anume oricine va fi găsit scris în carte“ (Dan. 12,1).

Când se încheie solia îngerului al treilea, harul nu mai mijloceşte pentru locuitorii vinovaţi ai pământului. Oamenii lui Dumnezeu şi-au îndeplinit lucrarea. Ei au primit „ploaia târzie“, „înviorarea de la faţa Domnului“, şi sunt pregătiţi pentru ceasul încercării care le stă înainte. Îngerii se grăbesc încoace şi încolo în ceruri. Un înger care vine de pe pământ anunţă că şi-a terminat lucrarea; încercarea finală a fost adusă asupra lumii, şi toţi aceia care s-au dovedit credincioşi faţă de preceptele divine au primit „sigiliul viului Dumnezeu“. Atunci Isus Îşi încetează mijlocirea în Sanctuarul de sus. El Îşi ridică mâinile şi cu un glas puternic spune: „S-a sfârşit“, şi toată oastea îngerească îşi scoate coroanele când El face acest anunţ solemn: „Cine este nedrept, să fie nedrept şi mai departe; cine este întinat, să se întineze şi mai departe; cine este fără prihană să trăiască şi mai departe fără prihană. Şi cine este sfânt, să se sfinţească şi mai departe!“ (Apoc. 22,11). Fiecare caz a fost hotărât pentru viaţă

sau pentru moarte. Hristos a făcut ispăşire pentru poporul Său şi i-a şters păcatele. Numărul supuşilor Săi este hotărât: „împărăţia, stăpânirea, măreţia şi domnia de sub cerul întreg" este gata să fie dată moştenitorilor mântuirii, iar Isus va domni ca Împărat al împăraţilor şi Domn al domnilor.

Când El părăseşte Sanctuarul, întunericul îi acoperă pe locuitorii pământului. În acest timp grozav, cel drept trebuie să trăiască înaintea unui Dumnezeu sfânt, fără mijlocire. Frâul care a fost pus celor nelegiuiţi este îndepărtat şi Satana are stăpânire deplină peste cel care a rămas până la urmă nepocăit. Îndelunga răbdare a lui Dumnezeu s-a sfârşit. Lumea a lepădat harul Său, a dispreţuit iubirea Sa şi a călcat în picioare Legea Sa. Nelegiuiţii au trecut hotarul milei; Duhul lui Dumnezeu căruia i-au rezistat cu încăpăţânare a fost până la urmă retras. Neocrotiţi de harul divin, ei nu au nici o apărare de cel rău. Satana va arunca atunci pe locuitorii pământului într-o strâmtorare mare, cea din urmă. Când îngerii lui Dumnezeu încetează să mai ţină în frâu vânturile sălbatice ale patimii omeneşti, toate elementele de luptă vor fi lăsate libere. Pământul întreg va fi adus într-o ruină mai grozavă decât aceea care a venit peste Ierusalimul din vechime.

Un singur înger a nimicit pe toţi întâii născuţi ai egiptenilor şi a umplut ţara de jale. Când David a păcătuit împotriva lui Dumnezeu prin numărarea poporului, un înger a făcut o distrugere mare prin care i-a fost pedepsit păcatul. Aceeaşi putere de distrugere, pe care au dat-o pe faţă îngerii sfinţi la porunca lui Dumnezeu, va fi dată pe faţă de îngerii cei răi atunci când El le îngăduie. Sunt gata acum forţe şi aşteaptă doar îngăduinţa divină, ca să răspândească pustiirea pretutindeni.

Aceia care cinstesc Legea lui Dumnezeu au fost acuzaţi că au adus nenorocirile peste lume şi vor fi priviţi ca fiind cauza frământărilor îngrozitoare ale naturii, a luptei şi a vărsării de sânge dintre popoare, care umplu pământul de durere. Puterea

care a însoţit ultima avertizarea a umplut de mânie pe nelegiuiţi, mânia lor s-a aprins împotriva tuturor acelora care au primit solia, iar Satana va provoca cu o şi mai mare intensitate spiritul de ură şi de persecuţie.

Când prezenţa lui Dumnezeu a fost retrasă în cele din urmă de la naţiunea iudeilor, preoţii şi poporul n-au ştiut lucrul acesta. Cu toate că erau sub stăpânirea Satanei şi erau mânaţi de patimile cele mai îngrozitoare şi mai nelegiuite, ei încă se socoteau ca fiind aleşi de Dumnezeu. Slujba de la templu continua; jertfele erau aduse pe altarele mânjite şi în fiecare zi era cerută binecuvântarea divină asupra unui popor vinovat de sângele scumpului Fiu al lui Dumnezeu, care căuta să-i ucidă pe slujitorii şi pe apostolii Săi. Tot astfel, locuitorii pământului nu vor şti atunci când hotărârea irevocabilă a Sanctuarului a fost pronunţată şi soartă lumii a fost stabilită pentru totdeauna. Formele religiei vor fi continuate de către un popor de la care a fost retras, în cele din urmă, Duhul lui Dumnezeu; iar zelul satanic cu care prinţul răului îi va inspira pentru împlinirea planurilor lui răutăcioase va purta asemănarea cu zelul pentru Dumnezeu.

Pentru că Sabatul a devenit punctul deosebit de discuţie în creştinătate, iar autorităţile religioase şi pământeşti s-au unit pentru a impune păzirea duminicii, refuzul stăruitor al unei minorităţi de a se supune cerinţei generale va face din ei obiectul unui blestem general. Se va cere ca acei oameni puţini, care stau în opoziţie cu o instituţie a bisericii şi cu legea statului, să nu mai fie îngăduiţi; că este mai bine să sufere ei decât naţiuni întregi să fie aruncate în confuzie şi nelegiuire. Acelaşi argument a fost adus acum optsprezece veacuri împotriva lui Hristos de către „conducătorii poporului". „Oare nu vă gândiţi că este în folosul nostru", spunea Caiafa cel nelegiuit, „să moară un singur om pentru norod şi să nu piară tot neamul?" (Ioan 11,50). Acest argument va părea convingător; şi, în cele din urmă, se va da un decret împotriva acelora care sfinţesc Sabatul poruncii a

patra, denunţându-i ca meritând pedeapsa cea mai aspră şi dând poporului libertatea ca, după un anumit timp, să-i dea la moarte. Romanismul din lumea veche şi protestantismul apostaziat din cea nouă vor lua o atitudine asemănătoare faţă de aceia care cinstesc toate învăţăturile divine.

Poporul lui Dumnezeu va fi atunci cufundat în acele scene de necaz şi de suferinţă, descrise de profet ca fiind timpul strâmtorării lui Iacov. „Aşa vorbeşte Domnul: 'Auzim strigăte de groază; spaimă, nu este pace! S-au îngălbenit toate feţele. Vai! Căci ziua aceea este mare; nici una n-a fost ca ea. Este o vreme de necaz pentru Iacov; dar Iacov va fi izbăvit din ea'" (Ier. 30,5-7).

Noaptea de groază a lui Iacov, atunci când s-a luptat în rugăciune pentru liberarea din mâna lui Esau (Gen. 32,24-30), reprezintă experienţa poporului lui Dumnezeu în ultimul timp de strâmtorare. Din cauza înşelăciunii practicate pentru a-şi asigura binecuvântarea tatălui, care voia să o dea lui Esau, Iacov fugise ca să-şi scape viaţa, înspăimântat de ameninţările groaznice ale fratelui său. După ce rămăsese timp de mulţi ani în exil, se hotărâse, la porunca lui Dumnezeu, să se întoarcă cu soţiile şi copiii, cu turmele şi cirezile, în ţara lui natală. Ajungând la hotarele ţării, s-a umplut de frică la vestea apropierii lui Esau în fruntea unei cete de luptători, fără îndoială puşi pe răzbunare. Ceata lui Iacov, neînarmată şi fără apărare, părea să cadă victimă fără nădejde violenţei şi măcelului. Şi, pe lângă povara temerii şi neliniştii, se mai adăuga şi povara apăsătoare a remuşcării, că păcatul lui fusese acela care îl adusese în această primejdie. Singura lui nădejde era în harul lui Dumnezeu; singura lui apărare trebuia să fie rugăciunea. Cu toate acestea, n-a lăsat nimic nefăcut din partea lui pentru a ispăşi răul făcut fratelui lui şi pentru a îndepărta primejdia care-l ameninţa. Tot astfel şi urmaşii lui Hristos, când se apropie timpul strâmtorării, fac toate demersurile pentru a se arăta într-o lumină potrivită înaintea oamenilor, pentru a dezarma prejudecata şi

pentru a îndepărta primejdia care ameninţă libertatea de conştiinţă.

Trimiţându-şi familia mai departe, ca să nu mai fie martora suferinţei lui, Iacov rămase singur pentru a se lupta cu Dumnezeu. El îşi mărturisi păcatul şi recunoscu mila lui Dumnezeu faţă de el, în timp ce, cu umilinţă adâncă, făcu apel la legământul făcut cu părinţii lui şi făgăduinţele date lui în viziunea de noapte de la Betel şi în ţara exilului său. Criza din viaţa lui Iacov sosise; totul era în joc. În întuneric şi în singurătate, el continua să se roage şi să se umilească înaintea lui Dumnezeu. Deodată, o mână i se aşeză pe umăr. Crezând că un vrăjmaş caută să-i ia viaţa, se luptă cu toată puterea şi disperarea cu atacatorul. Când se crăpă de ziuă, străinul îşi folosi puterea supranaturală; la atingerea lui, bărbatul cel puternic cade neajutorat şi rugător pe grumazul misteriosului lui adversar. Iacov ştiu cum că Îngerul legământului a fost Acela cu care s-a luptat. Cu toate că a fost lovit şi a suferit o durere ascuţită, nu se abătu de la ţintă. Timp îndelungat, suferise remuşcări, apăsare şi necaz pentru păcatul lui; acum trebuia să primească asigurarea că este iertat. Vizitatorul divin păru că vrea să plece; dar Iacov se prinse de El, cerând binecuvântarea. Îngerul îl zori: „Lasă-Mă să plec căci se apropie ziua"; dar patriarhul exclamă: „Nu Te las până nu mă vei binecuvânta". Câtă încredere, câtă hotărâre şi stăruinţă sunt manifestate aici! Dacă aceasta ar fi fost o cerere îndrăzneaţă, îngâmfată, Iacov ar fi fost nimicit pe loc. Însă el pusese stăpânire pe asigurarea dată aceluia care-şi mărturiseşte slăbiciunea şi nevrednicia, şi se încrede în mila unui Dumnezeu care-Şi ţine legământul.

„El a avut putere asupra îngerului şi a biruit" (Osea 12,4). Prin umilinţă, pocăinţă şi predare de sine, această fiinţă păcătoasă, supusă greşelii a învins pe Maiestatea cerului. El şi-a prins braţul său nesigur de făgăduinţele lui Dumnezeu, iar inima iubirii infinite n-a putut lepăda cererea unui păcătos. Ca o dovadă a biruinţei lui şi ca o încurajare pentru alţii, de a imita

exemplul său, numele i-a fost schimbat dintr-unul care-i reamintea păcatul, în altul care comemora biruinţa. Şi faptul că Iacov a ieşit biruitor în lupta cu Dumnezeu era o asigurare că avea să biruiască şi în luptele cu oamenii. El nu se temu apoi să întâlnească mânia fratelui său, pentru că Domnul îi era apărătorul.

Satana îl acuzase pe Iacov în faţa îngerilor lui Dumnezeu, pretinzând dreptul de a-l distruge datorită păcatului lui; el îi dăduse ideea lui Esau să meargă împotriva lui; şi, în lunga noapte de luptă a patriarhului, Satana a încercat să pună asupra lui simţul vinovăţiei pentru a-l descuraja şi pentru a-i rupe legătura cu Dumnezeu. Iacov a ajuns aproape de disperare, dar ştia că fără ajutor din cer trebuia să piară. El era pocăit sincer de păcatul lui cel mare şi a apelat la mila lui Dumnezeu. N-a putut fi abătut de la ţinta lui, ci s-a ţinut tare de înger şi a stăruit în cererea lui cu strigăte stăruitoare, disperate, până când a biruit.

Aşa cum Satana l-a influenţat pe Esau să meargă împotriva lui Iacov, tot astfel el va provoca pe cei nelegiuiţi să distrugă pe poporul lui Dumnezeu în vreme de necaz. Şi, aşa cum l-a acuzat pe Iacov, el îşi va ridica acuzaţiile împotriva poporului lui Dumnezeu. El socoteşte lumea ca fiind supusă lui; dar grupa aceea mică, a celor care păzesc poruncile lui Dumnezeu, se împotriveşte supremaţiei lui. Dacă ar putea să-i şteargă de pe pământ, biruinţa lui ar fi deplină. El vede că îngerii sfinţi îi păzesc şi îşi dă seama că păcatele le-au fost iertate; dar nu ştie că viitorul lor a fost hotărât în Sanctuarul de sus. El are o cunoaştere deplină a păcatelor pe care chiar el i-a ispitit să le comită şi să le prezinte înaintea lui Dumnezeu în lumina cea mai exagerată, prezentând acest popor ca meritând exact ca şi el să fie exclus din favoarea lui Dumnezeu. El declară că Domnul nu poate să le ierte pe drept păcatele şi, cu toate acestea, să-l distrugă pe el şi pe îngerii lui. El îi pretinde ca pradă a lui şi cere să-i fie daţi pe mână ca să-i distrugă.

Când Satana îi acuză pe copiii lui Dumnezeu pentru păcatele lor, Domnul îi îngăduie să-i încerce până la extrem. Încrederea lor în Dumnezeu, credinţa şi hotărârea lor vor fi aspru încercate. Când trec în revistă trecutul lor, nădejdile lor se topesc, deoarece în toată viaţa lor pot vedea prea puţin bine. Sunt pe deplin conştienţi de slăbiciunea şi nevrednicia lor. Satana caută să-i îngrozească cu gândul că situaţia lor este fără nădejde, că pata mânjiturilor nu va putea fi ştearsă niciodată. El nădăjduieşte în felul acesta să le distrugă credinţa, pentru ca ei să cedeze acestor ispite şi să-i abată de la credincioşia faţă de Dumnezeu.

Cu toate că poporul lui Dumnezeu este înconjurat de vrăjmaşi, care sunt hotărâţi să-i distrugă, groaza de care suferă ei nu este teama de persecuţie pentru adevăr; ei se tem că nu s-au pocăit de toate păcatele şi că, prin vreo greşeală a lor, să nu-şi dea seama de împlinirea făgăduinţei Mântuitorului: „Te voi păzi de ceasul încercării care are să vină peste lumea întreagă" (Apoc. 3,10). Dacă ar avea asigurarea iertării, nu s-ar da înapoi de la chinuri sau de la moarte; dar, dacă s-ar dovedi nevrednici şi şi-ar pierde viaţa din cauza propriilor lor defecte de caracter, atunci Numele cel sfânt al lui Dumnezeu ar fi batjocorit.

Din toate părţile ei aud comploturi de trădare şi văd lucrarea răzvrătirii, iar în inima lor se ridică o dorinţă puternică, o sete sinceră a sufletului, ca această mare apostazie să se termine, iar nelegiuirea celor răi să aibă un sfârşit. Dar, în timp ce se roagă lui Dumnezeu să oprească lucrarea răzvrătirii, ei sunt stăpâniţi de un simţ profund de regret, că nu mai au putere să reziste pentru a da înapoi valul puternic al păcatului. Ei simt că, dacă totdeauna ar fi folosit priceperea lor în slujba lui Hristos, mergând din putere în putere, forţele Satanei ar fi avut mai puţină putere să o ridice împotriva lor.

Ei îşi amărăsc sufletele înaintea lui Dumnezeu, arătând către pocăinţa din trecut pentru multele păcate şi aducând în favoarea lor făgăduinţa Mântuitorului: „Dacă vor căuta ocrotirea Mea,

vor face pace cu Mine, da, vor face pace cu Mine" (Is. 27,5). Credinţa nu slăbeşte din cauză că rugăciunile lor nu sunt ascultate imediat, cu toate că suferă cea mai intensă nelinişte, groază şi amărăciune; ei nu-şi încetează stăruinţele. Ei se prind de puterea lui Dumnezeu, aşa cum Iacov s-a apucat de Înger; iar vorbirea sufletului lor este: „Nu Te las până nu mă vei binecuvânta".

Dacă Iacov nu s-ar fi pocăit mai înainte de păcatul lui, prin care a primit dreptul de întâi născut prin înşelăciune, Dumnezeu nu i-ar fi ascultat rugăciunea şi nu i-ar fi păstrat viaţa. Tot astfel, în timpul strâmtorării, dacă poporul lui Dumnezeu ar mai avea păcate nemărturisite, care să le vină în minte pe când sunt chinuiţi de groază şi teamă, ar fi copleşiţi; disperarea nu le-ar nimici credinţa şi n-ar mai avea încredere de a lupta cu Dumnezeu pentru liberare. Dar, în timp ce au un simţ adânc al nevrednicie, ei nu au păcate ascunse pe care să le descopere. Păcatele lor au mers înainte la judecată şi au fost şterse, iar ei nu şi le mai pot reaminti.

Satana îi face pe mulţi să creadă că Dumnezeu va trece cu vederea necredincioşia lor în lucrurile mărunte ale vieţii; dar Domnul ne arată în procedeele Sale cu Iacov că în nici un fel nu va aproba şi nu va îngădui păcatul. Toţi aceia care încearcă să-şi scuze sau să-şi ascundă păcatele şi le îngăduie astfel să rămână în cărţile din cer, nemărturisite şi neiertate, vor fi biruiţi de Satana. Cu cât este mai înaltă mărturisirea lor şi cu cât mai onorabilă este poziţia pe care o ocupă, cu atât mai întristătoare este calea lor în faţa lui Dumnezeu şi cu atât mai sigură este victoria marelui lor împotrivitor. Aceia care amână pregătirea pentru ziua lui Dumnezeu nu o pot câştiga în timpul de strâmtorare sau în oricare alt timp după acesta. Cazul tuturor acestora este fără nădejde.

Acei creştini cu numele care ajung la această ultimă luptă grozavă nepregătiţi, în disperarea lor, îşi mărturisesc păcatele în cuvinte de groază teribilă, pe când cei nelegiuiţi se bucură de

nenorocirea lor. Aceste mărturisiri au acelaşi caracter ca şi al lui Esau sau al lui Iuda. Cei care le fac deplâng urmările neascultările, dar nu vinovăţia ei. Ei nu simt o mâhnire adevărată, nici o scârbă de păcat. Îşi recunosc păcatul de teama pedepsei; dar, ca şi faraonii din vechime, s-ar întoarce de la sfidarea cerului dacă judecăţile ar fi îndepărtate.

Istoria lui Iacov este în acelaşi timp şi o asigurare că Dumnezeu nu-i va lepăda pe aceia care au fost amăgiţi, ispitiţi şi duşi în păcat, dar care s-au întors la El cu o pocăinţă adevărată. Când Satana caută să distrugă această grupă de oameni, Dumnezeu Îşi trimite îngerii să-i încurajeze şi să-i ocrotească în vreme de primejdie. Asalturile Satanei sunt furibunde şi hotărâte, amăgirile sunt teribile; dar ochiul Domnului este asupra poporului Său, iar urechea Lui aude strigătele lui. Necazul lor este mare, flăcările cuptorului par gata să-i mistuie; dar Maestrul topitor îi va scoate ca pe aurul curăţit în foc. Iubirea lui Dumnezeu pentru copiii Săi, în timpul acestei perioade de încercare cruntă, este tot atât de puternică şi delicată ca şi în zilele prosperităţii lor celei mai strălucite; dar este necesar pentru ei să fie puşi în cuptorul de foc; firea lor pământească trebuie să fie mistuită, pentru ca chipul lui Hristos să poată fi reflectat pe deplin.

Timpul de încercare şi de groază din faţa noastră va cere o credinţă care să suporte oboseala, amânarea şi foamea - o credinţă care nu va slăbi, chiar dacă va fi aspru încercată. Tuturor le este oferit timpul de har spre a se pregăti pentru vremea aceea. Iacov a biruit pentru că a fost stăruitor şi hotărât. Biruinţa lui este o dovadă despre puterea rugăciunii stăruitoare. Toţi aceia care se vor prinde de făgăduinţele lui Dumnezeu, aşa cum a făcu el, şi vor fi sinceri şi stăruitori, aşa cum a fost el, vor reuşi asemenea lui. Aceia care nu sunt gata să se lepede de sine, să se lupte înaintea lui Dumnezeu, să se roage mult şi stăruitor pentru binecuvântarea Sa, nu o vor primi. A te lupta cu Dumnezeu - cât de puţini ştiu ce înseamnă lucrul acesta! Cât de puţini sunt aceia

are şi-au înălţat sufletul către Dumnezeu cu o dorinţă atât de uternică, până când toată puterea a ajuns la limită. Când valule disperării, pe care nici o limbă nu o poate exprima, se rearsă peste cel care se roagă, cât de puţini se prind cu credinţă :atornică de făgăduinţele lui Dumnezeu!

Aceia care acum pun la lucru puţină credinţă sunt în cea mai nare primejdie de a cădea sub puterea amăgirilor satanice şi a ecretului de constrângere a conştiinţei. Şi, chiar dacă vor ezista încercării, vor fi aruncaţi într-o groază şi într-un chin mai dânc în timpul de strâmtorare, pentru că niciodată nu şi-au făcut biceiul să se încreadă în Dumnezeu. Lecţiile de credinţă pe are ei le-au neglijat vor fi siliţi să le înveţe sub apăsare şi desurajare grozavă.

Trebuie de acum să facem cunoştinţă cu Dumnezeu, punând a încercare făgăduinţele Sale. Îngerii înregistrează orice rugăiune sinceră şi stăruitoare. Trebuie ca mai degrabă să ne lipsim e îngăduinţe egoiste decât să neglijăm comuniunea cu Dumezeu. Cea mai neagră sărăcie, cea mai mare lepădare de sine, u aprobarea Sa, este mai bună decât bogăţie, onoruri, confort şi rietenie, dar fără ea. Trebuie să ne luăm timp de rugăciune.)acă îngăduim ca minţile noastre să fie năpădite de interese ământeşti, Domnul ne poate da timp pentru a ne despărţi de olii noştri de aur, de case sau de ţarini fertile.

Tânărul n-ar fi amăgit de păcat dacă ar refuza să meargă pe o ltă cale decât aceea pe care o poate cere binecuvântarea lui)umnezeu. Dacă solii care duc lumii ultima avertizare olemnă -ar ruga pentru binecuvântarea lui Dumnezeu, nu într-un mod ece, leneş şi nepăsător, ci cu ardoare şi credinţă, aşa cum a făcut acov, ar găsi multe locuri unde ar putea spune: „Am văzut pe)umnezeu faţă către faţă şi viaţa mi-a fost păstrată" (Gen. 2,30). Ei ar fi socotiţi de cer ca prinţi, având putere să biruiască n lupta cu Dumnezeu şi cu oamenii.

„Timpul de încercare cum n-a mai fost niciodată" se va lezlănţui în curând peste noi; şi vom avea nevoie de o expe-

rienţă pe care acum nu o avem şi pe care mulţi sunt prea nepăsători să o câştige. Adesea, se întâmplă că încercarea se arată dinainte mai mare decât în realitate; dar acest lucru nu este adevărat cu privire la criza din faţa noastră. Imaginaţia cea mai vie nu poate cuprinde mărimea ei. În acest timp de încercare, orice suflet trebuie să stea pentru sine înaintea lui Dumnezeu. „Chiar dacă ar fi în mijlocul ei Noe, Daniel şi Iov, pe viaţa Mea - zice Domnul Dumnezeu - că n-ar scăpa nici fii, nici fiice, ci numai ei şi-ar mântui sufletul prin neprihănirea lor" (Ezech. 14,20).

Acum, când Marele nostru Preot face ispăşire pentru noi, trebuie să căutăm să devenim desăvârşiţi în Hristos. Nici măcar printr-un gând Mântuitorul nostru n-a putut fi adus să Se supună puterii ispitei. Satana găseşte în inimile omeneşti un loc unde-şi poate câştiga un punct de sprijin; o dorinţă păcătoasă este nutrită, prin care ispitele lui îşi dau pe faţă puterea. Dar Hristos a declarat despre sine: „Vine stăpânitorul lumii acesteia. El n-are nimic cu Mine" (Ioan 14,30). Satana n-a putut găsi nimic în Fiul lui Dumnezeu care să-i fi oferit posibilitatea biruinţei. El păzise poruncile Tatălui Său şi în El nu era nici un păcat pe care Satana să-l poată exploata spre folosul lui. Aceasta este starea în care trebuie să fie găsiţi aceia care vor sta în timpul strâmtorării.

În viaţa aceasta, trebuie să îndepărtăm păcatul de la noi prin credinţa în sângele ispăşitor al lui Hristos. Mântuitorul nostru scump ne invită să ne unim cu El, să unim slăbiciunea noastră cu puterea Lui, neştiinţa noastră cu înţelepciunea Lui, nevrednicia noastră cu meritele Sale. Providenţa lui Dumnezeu este şcoala în care trebuie să învăţăm blândeţea şi umilinţa lui Isus. Domnul ne pune mereu înainte nu calea pe care am ales-o şi care ni se pare mai uşoară şi mai plăcută, ci adevăratele ţinte ale vieţii. Ne rămâne să colaborăm cu mijloacele pe care le foloseşte cerul în lucrarea de a aduce caracterele noaste în asemănare cu Modelul divin. Nimeni nu poate

neglija sau amâna această lucrare decât cu primejduirea cea mai înfricoşată a sufletului lor.

Apostolul Ioan a auzit în viziune un glas tare în cer, zicând: „Vai de voi pământ şi mare! Căci diavolul s-a pogorât la voi, cuprins de o mânie mare, fiindcă ştie că are puţină vreme" (Apoc. 12,12). Teribile sunt scenele care provoacă această exclamaţie din partea glasului ceresc. Mânia Satanei creşte pe măsură ce timpul i se scurtează, iar lucrarea lui de amăgire şi de distrugere va atinge apogeul în timpul strâmtorării.

Semne înfricoşătoare, cu un caracter supranatural, se vor descoperi în curând în ceruri, ca dovadă a puterii făcătoare de minuni a demonilor. Duhuri de demoni vor merge la împăraţii pământului şi în lumea întreagă pentru a-i lega în amăgire şi pentru a-i îndemna să se unească cu Satana în lupta lui împotriva conducerii cerului. Prin aceste mijloace vor fi amăgiţi deopotrivă conducătorii şi supuşii. Se vor ridica persoane care vor pretinde că sunt chiar hristoşi şi vor pretinde titlul şi închinarea care aparţin Răscumpărătorului lumii. Ei vor face minuni uimitoare de vindecare şi vor declara că au descoperiri din cer care vor contrazice mărturia Scripturilor.

Ca o încoronare a dramei celei mari de amăgire, însuşi Satana va lua chipul lui Hristos. Biserica a mărturisit timp îndelungat că aşteaptă venirea Mântuitorului ca împlinire a nă- dejdii ei. Acum, amăgitorul cel mare va face să se arate ca şi când Hristos a fi venit. În diferite părţi ale pământului, Satana se va înfăţişa între oameni ca o fiinţă maiestuoasă, de o strălucire orbitoare, care se aseamănă cu descrierea Fiului lui Dumnezeu dată de Ioan în Apocalips (Apoc. 1,13.15). Slava care-l înconjoară nu este întrecută cu nimic de ceea ce ochii omeneşti au văzut vreodată. În văzduh răsună strigătul de biruinţă: „A venit Hristos! A venit Hristos!" Oamenii se aruncă la pământ în adorare înaintea lui, în timp ce el îşi ridică mâinile şi pronunţă asupra lor o binecuvântare, aşa cum Hristos îi binecuvânta pe ucenicii Săi când era pe pământ. Glasul lui este plăcut, mieros şi

melodios. Într-un ton amabil şi plin de simpatie, el prezintă unele dintre adevărurile cereşti pline de har, pe care Mântuitorul le-a rostit; vindecă bolile din popor şi apoi, în asemănarea cu Hristos pe care şi-a asumat-o, pretinde că a schimbat Sabatul în duminică şi porunceşte tuturor să sfinţească ziua pe care el a binecuvântat-o. El declară că aceia care stăruiesc să sfinţească ziua a şaptea hulesc numele lui, refuzând să asculte de îngerii trimişi la ei cu lumină şi adevăr. Aceasta este amăgirea cea mai puternică, aproape copleşitoare. Ca şi samaritenii care au fost amăgiţi de Simon Magul, mulţimile, de la cel mai mic până la cel mai mare, vor da atenţie acestor vrăjitorii, zicând: „Aceasta este 'puterea cea mare a lui Dumnezeu'" (Fapte 8,10).

Dar poporul lui Dumnezeu nu va fi indus în eroare. Învăţăturile acestui hristos fals nu sunt în armonie cu Scripturile. Binecuvântarea lui este pronunţată asupra închinătorilor fiarei şi ai chipului ei, chiar asupra acelei categorii de oameni peste care se va revărsa mânia neamestecată a lui Dumnezeu, aşa cum declară Biblia.

Şi, ce este mai important, este faptul că lui Satana nu-i este îngăduit să contrafacă felul venirii lui Hristos. Mântuitorul a avertizat pe poporul Său împotriva amăgirii din acest punct de vedere şi a prezis cu claritate modul venirii Sale de a doua oară. „Se vor scula hristoşi mincinoşi şi prooroci mincinoşi; vor face semne mari şi minuni până acolo să înşele, dacă va fi cu putinţă, chiar şi pe cei aleşi. Deci, dacă vă vor zice: 'Iată-L în pustie', să nu vă duceţi acolo! 'Iată-L în odăiţă ascuns' să nu credeţi. Căci cum iese fulgerul de la răsărit şi se vede până la apus, aşa va fi şi venirea Fiului omului" (Matei 24,24-27; 25,31; Apoc. 1,7; 1 Tes. 4,16.17). Nu este posibilă contrafacerea acestei veniri. Ea va fi universal cunoscută şi văzută de toată lumea.

Numai aceia care au fost cercetători sârguincioşi ai Scripturilor şi care au primit dragostea de adevăr vor fi ocrotiţi de amăgirea cea puternică ce ia lumea în stăpânire. Prin mărturia

dată de Biblie, aceştia îl vor depista pe amăgitor în prefăcătoria lui. Timpul de încercare va veni peste toţi. Prin cernerea ispitei se vor descoperi creştinii cei adevăraţi. Este poporul lui Dumnezeu atât de solid întemeiat pe Cuvântul Său, încât să nu urmeze dovada dată de simţurile lor? Se vor prinde ei de Biblie şi numai de Biblie într-o astfel de criză? Satana îi va împiedica, daca va putea, să-şi asigure pregătirea pentru a sta în ziua aceea. El va pregăti lucrurile aşa ca să le îngrădească drumul, să-i ademenească cu comori pământeşti, să-i facă să ducă poveri grele şi apăsătoare pentru ca inimile să le fie supraîmpovărate de grijile vieţii acesteia, iar ziua încercării să vină peste ei ca un hoţ.

Când decretul dat de diferiţi conducători ai creştinătăţii împotriva păzitorilor poruncii va retrage ocrotirea conducerii şi-i va lăsa la dispoziţia acelora care le doresc distrugerea, copiii lui Dumnezeu vor fugi din oraşe şi sate, se vor întovărăşi în grupe, locuind în cele mai pustii şi mai singuratice locuri. Mulţi îşi vor găsi scăparea în întăriturile munţilor. Asemenea creştinilor din văile Piemontului, ei vor face din înălţimile pământului sanctuarele lor şi vor mulţumi lui Dumnezeu pentru „întăriturile stâncilor" (Is. 33,16). Dar mulţi din toate popoarele şi din toate clasele, de sus şi de jos, bogaţi şi săraci, negri şi albi, vor fi aruncaţi în robia cea mai nedreaptă şi mai crudă. Cei iubiţi ai lui Dumnezeu vor trece prin zile grele, legaţi în lanţuri, închişi după gratiile închisorilor, condamnaţi la moarte, iar alţii în aparenţă vor fi lăsaţi să moară de foame, în temniţele întunecoase şi dezgustătoare. Nici o ureche omenească nu este deschisă să audă gemetele lor; nici o mână omenească nu este gata să le dea ajutor.

Va uita oare Dumnezeu pe poporul Său în acest ceas al încercării? L-a uitat El pe Noe cel credincios, atunci când judecăţile lui Dumnezeu au fost dezlănţuite peste lumea antediluviană? L-a uitat El pe Lot atunci când a căzut foc din cer pentru a nimici cetăţile câmpiei? L-a uitat El pe Iosif, înconjurat de idolatri în

Egipt? L-a uitat El pe Ilie când jurământul Izabelei îl amenința cu aceeași soartă ca a preoților lui Baal? L-a uitat El pe Ieremia în groapa cea mai întunecoasă și dezgustătoare a închisorii? I-a uitat El pe cei trei demnitari în cuptorul de foc? Sau pe Daniel în groapa leilor?

„Sionul zicea: 'M-a părăsit Domnul și m-a uitat Domnul!' Poate o femeie să uite copilul pe care-l alăptează și să n-aibă milă de rodul pântecului ei? Chiar dacă l-ar uita, totuși Eu nu te voi uita cu nici un chip: Iată că te-am săpat pe mâinile Mele" (Is. 49,14-16). „Căci așa vorbește Domnul oștirilor: 'Cel ce se atinge de voi se atinge de lumina ochilor lui'" (Zah. 2,8).

Cu toate că vrăjmașii îi pot arunca în închisoare, pereții celulei nu pot întrerupe legătura dintre sufletele lor și Hristos. Acela care vede toate slăbiciunile lor, care cunoaște toate încercările este mai presus de puterile pământului; și îngerii vor veni la ei, în celulele singuratice, aducându-le lumină și pace din cer. Temnița va fi ca un palat, căci acolo locuiesc cei bogați în credință, iar zidurile întunecate vor fi luminate de lumina ce-rească, ca și atunci când Pavel și Sila se rugau și cântau laude la miezul nopții, în temnița din Filipi.

Judecățile lui Dumnezeu vor veni peste aceia care caută să prigonească și să distrugă pe poporul Său. Îndelunga Sa îngăduință cu cei răi îi încurajează pe oameni în neascultare, dar pedeapsa lor nu este mai puțin sigură și teribilă din cauză că este întârziată. „Căci Domnul Se va scula ca la muntele Perațim, și Se va mânia ca în valea Gabaonului, ca să-Și facă lucrarea, lucrarea Lui ciudată, ca să-Și împlinească lucrul, lucrul Lui nemaiauzit" (Is. 28,21). Pentru Dumnezeul nostru cel milostiv, pedeapsa este o ciudat. „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu doresc moartea păcătosului" (Ezech. 33,11). „Domnul, Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioție, iartă fărădelegea, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat!" „Domnul este îndelung răbdător, dar de o mare tărie; și

nu lasă nepedepsit pe cel rău" (Exod 34,6.7; Naum 1,3). Prin lucruri grozave în dreptate El va reface autoritatea Legii Sale călcate în picioare. Asprimea pedepsei care îl aşteaptă pe cel nelegiuit poate fi înţeleasă după neplăcerea Domnului de a aduce la îndeplinire judecata. Naţiunea cu care El are o îndelungă răbdare şi pe care nu o va lovi, până când nu va umple măsura nelegiuirii ei în cărţile lui Dumnezeu, va bea până la urmă din cupa mâniei neamestecate cu milă.

Când Hristos Îşi încetează mijlocirea în Sanctuar, mânia Sa neamestecată va fi dezlănţuită împotriva tuturor acelora care se închină fiarei şi icoanei ei şi primesc semnul ei (Apoc. 14,9.10). Plăgile care au căzut asupra Egiptului atunci când Dumnezeu a fost pe punctul de a-l elibera pe Israel au fost asemănătoare, în caracter, cu acele judecăţi mai teribile şi mai întinse care urmează să cadă peste lume chiar înainte de eliberarea finală a poporului lui Dumnezeu. Descriind aceste lovituri îngrozitoare, scriitorul Apocalipsei spune: „O rană rea şi dureroasă i-a lovit pe oamenii care aveau semnul fiarei şi care se închinau icoanei ei. Marea s-a făcut sânge, ca sângele unui om mort. Şi a murit orice făptură vie, chiar şi tot ce era în mare. Apele s-au făcut sânge". „Drept eşti Tu, Doamne... pentru că ai judecat în felul acesta. Fiindcă aceştia au vărsat sângele sfinţilor şi al proorocilor, le-ai dat şi Tu să bea sânge. Şi sunt vrednici" (Apoc. 16,2-6). Condamnând pe poporul lui Dumnezeu la moarte, ei şi-au atras vinovăţia sângelui lor ca şi când ar fi fost vărsat de propria lor mână. În acelaşi fel, Hristos i-a declarat pe iudeii din vremea Sa vinovaţi de tot sângele sfinţilor care fusese vărsat din zilele lui Abel; căci ei erau mânaţi de acelaşi duh şi căutau să facă aceeaşi lucrare ca cea a uciga[illegible] proorocilor.

În plaga care urmează, este dată soarelui puterea „să dogorească pe oameni cu focul lui. Şi oamenii au fost dogeriţi de o arşiţă mare" (vers. 8.9). Profeţii au descris astfel starea pământului în acest timp înspăimântător: „Pământul este întristat, căci

bucatele de pe câmp sunt pierdute. Toţi pomii de pe câmp s-au uscat... şi s-a dus bucuria de la copiii oamenilor!" „S-au uscat seminţele sub bulgări, grânarele stau goale! Cum gem vitele! Cirezile de boi sunt buimace, căci nu mai au păşune; căci au secat pâraiele şi a mâncat focul islazurile pustiei". „În ziua aceea, cântecele Templului se vor preface în gemete, zice Domnul Dumnezeu, pretutindeni vor arunca în tăcere o mulţime de trupuri moarte" (Ioel 1,17-20; 1,10-12; Amos 8,3).

Aceste plăgi nu sunt generale, căci locuitorii pământului ar fi nimiciţi cu totul. Totuşi, vor fi cele mai îngrozitoare calamităţi care au fost cunoscute vreodată de muritori. Toate judecăţile care au venit peste oameni până la încheierea timpul de har fuseseră amestecate cu milă. Sângele mijlocitor al lui Hristos îl ferise pe cel păcătos să primească măsura deplină pentru vinovăţia lui; dar, în judecata finală, mânia este revărsată neamestecată cu milă.

În ziua aceea, mulţimile vor dori scutul milei lui Dumnezeu pe care l-au dispreţuit atâta vreme. „Iată vin zile, zice Domnul Dumnezeu, când voi trimite foamete în ţară, nu foamete de pâine, nici sete de apă, ci foame şi sete după auzirea cuvintelor Domnului. Vor pribegi atunci de la o mare la alta, de la miazănoapte la răsărit, vor umbla istoviţi încoace şi încolo, ca să caute Cuvântul Domnului, şi tot nu-l vor găsi" (Amos 8,11.12).

Poporul lui Dumnezeu nu va fi scutit de suferinţă; dar când este persecutat şi chinuit, când suferă lipsuri şi nu are hrană, nu va fi lăsat să piară. Dumnezeul acela care a avut grijă de Ilie nu va trece pe lângă nici unul dintre copiii Săi care nu s-au lepădat de ei înşişi. El, care numără perii capului, va avea grijă de ei şi, în timp de foamete, vor fi săturaţi. În timp ce nelegiuiţii mor de foame şi de boli, îngerii îi vor ocroti pe cei drepţi şi le vor împlini nevoile. Pentru cei care umblă în neprihănire, făgăduinţa este: „I se va da pâine şi apa nu-i va lipsi". „Cei nenorociţi şi cei lipsiţi caută apă şi nu este; li se usucă limba de sete. Eu,

Domnul, îi voi asculta; Eu, Dumnezeul lui Israel, nu-i voi părăsi" (Isaia 33,15.16; 41,17).

„Căci chiar dacă smochinul nu va înflori, viţa nu va da nici un rod, rodul măslinului va lipsi, şi câmpiile nu vor da hrană, oile vor pieri din staule şi nu vor mai fi boi în grajduri, eu tot mă voi bucura în Domnul, mă voi bucura în Dumnezeul mântuirii mele!" (Hab. 3,17-18).

„Domnul este Păstorul tău, Domnul este umbra ta pe mâna ta cea dreaptă. De aceea nu te va bate soarele ziua, nici luna noaptea. Domnul te va păzi de orice rău, îţi va păzi sufletul". „Da, El te scapă de laţul vânătorului, de ciumă şi de pustiirile ei. El te va acoperi cu penele Lui şi te vei ascunde sub aripile Lui. Căci scut şi pavăză este credincioşia Lui! Nu trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopţii, nici de săgeata care zboară ziua, nici de ciuma care umblă în întuneric, nici de molima care bântuie ziua-n amiaza mare. O mie să cadă alături de tine şi zece mii la dreapta ta, dar de tine nu se vor apropia. Doar vei privi cu ochii şi vei vedea răsplătirea celor răi. Pentru că zici: 'Domnul este locul meu de adăpost!' Şi faci din Cel Prea Înalt turnul tău de scăpare, de aceea nici o nenorocire nu te va ajunge, nici o urgie nu se va apropia de cortul tău" (Ps. 121,5-7; 91,3-10).

Cu toate acestea, pentru ochiul omenesc s-ar părea că poporul lui Dumnezeu trebuie să sigileze în scurtă vreme mărturia lui cu sânge, aşa cum au făcut martirii dinaintea lui. Chiar şi ei încep să se teamă că Domnul i-a lăsat să cadă în mâna vrăjmaşilor lor. Acesta este timpul unei agonii teribile. Zi şi noapte, ei strigă către Dumnezeu pentru liberare. Nelegiuiţii tresaltă şi se aude un strigăt batjocoritor: „Unde este credinţa voastră? De ce nu vă liberează Dumnezeu din mâinile voastre dacă sunteţi într-adevăr poporul Său?" Dar cei care aşteaptă îşi amintesc de Isus murind pe crucea de pe Calvar şi de marii preoţi şi conducători strigând în batjocură: „Pe alţii i-a mântuit, iar pe Sine nu Se poate mântui! Dacă El este împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce şi vom crede în El!" (Matei

27,42). Toţi se luptă cu Dumnezeu asemenea lui Iacov. Feţele lor exprimă lupta lăuntrică. Pe toate feţele se aşază paloarea morţii. Cu toate acestea, nu-şi întrerup mijlocirea lor stăruitoare.

Dacă oamenii ar putea privi cu ochi cereşti, ar vedea legiuni de îngeri care excelează în putere, stând în jurul acelora care au păzit cuvântul răbdării lui Hristos. Cu o dragoste plină de simpatie, aceşti îngeri au fost martorii chinului lor şi le-au auzit rugăciunile. Ei aşteaptă cuvântul Comandantului lor ca să-i smulgă din primejdie. Dar trebuie să mai aştepte puţin. Poporul lui Dumnezeu trebuie să bea paharul şi să fie botezat cu botezul. Chiar această amânare, atât de dureroasă pentru ei, este cel mai bun răspuns la cererea lor. În timp ce se străduiesc să aştepte cu încredere ca Domnul să lucreze, ei sunt aduşi să dea pe faţă credinţa, nădejdea şi răbdarea, pe care le-au practicat prea puţin în timpul experienţei lor religioase. Totuşi, din cauza celor aleşi, timpul de încercare va fi scurtat. „Şi Dumnezeu nu va face dreptate aleşilor Lui, care strigă zi şi noapte către El? Vă spun că le va face dreptate în curând" (Luca 18,7.8). Sfârşitul va veni mai repede decât se aşteaptă oamenii. Grâul va fi adunat şi legat în snopi pentru grânarul lui Dumnezeu; neghina va fi legată în snopi pentru focul distrugerii.

Santinelele cereşti, credincioase însărcinării lor, îşi continuă veghea. Cu toate că decretul general a stabilit dat[illegible] c[illegible]nd păzitor[illegible] poruncii vor fi daţi la moarte, vrăjma[illegible]ii lor vor [illegible]ticip[illegible] î[illegible] cazuri decretul şi, înainte de timp[illegible] [illegible]ili[illegible] vo[illegible] [illegible] viaţa. Dar nimeni nu poa[illegible] [illegible] peste [illegible] ci, care stau aproape de fie[illegible] [illegible]uflet credin[illegible] [illegible] [illegible]nt atacaţi în fuga lor din oraşe şi [illegible]e; dar [illegible]biile [illegible] [illegible]t[illegible]iva lor se frâng şi cad fără putere [illegible] un pa[illegible]. Al[illegible] [illegible] de îngeri sub formă de luptători.

În toate veacurile, Dumnezeu a lucrat prin îngerii sfinţi pentru ajutorarea şi eliberarea poporului Său. Fiinţele cereşti au luat parte activă în problemele oamenilor. Ele au apărut îmbrăcate în

haine strălucitoare ca fulgerul; au venit la oameni în haine de călători. Îngerii au apărut în chip omenesc înaintea oamenilor lui Dumnezeu. Ei s-au odihnit, ca şi cum ar fi fost obosiţi, sub stejar la miezul zilei. Au primit ospitalitate în casele oamenilor. Au acţionat ca nişte călăuze pentru călătorii rătăciţi. Au aprins cu mâinile lor focul pe altare. Au deschis uşile închisorilor şi au eliberat pe slujitorii lui Dumnezeu. Îmbrăcaţi cu armura cerului, au venit să dea la o parte piatra de pe mormântul Mântuitorului.

În chip de oameni, îngerii sunt adesea prezenţi în adunările celor drepţi; ei vizitează adunările celor nelegiuiţi, aşa cum au fost la Sodoma pentru a aduce un raport despre faptele lor, pentru a stabili dacă au trecut hotarul răbdării lui Dumnezeu. Domnul are plăcere în milă; şi, din cauza acelora care îi slujesc, îşi reduce calamităţile şi prelungeşte liniştea mulţimilor. Păcătoşii contra lui Dumnezeu îşi dau puţin seama cât de mult datorează pentru viaţa lor celor credincioşi pe care îşi găsesc plăcerea să-i batjocorească şi să-i apese.

Deşi conducătorii lumii nu ştiu, adesea în sfaturile lor îngerii au fost purtători de cuvânt. Ochi omeneşti i-au văzut; urechi omeneşti au ascultat apelurile lor; buzele omeneşti s-au împotrivit propunerilor lor şi le-au luat în râs sfaturile; mâini omeneşti i-au întâmpinat cu insulte şi abuzuri. În sălile de consiliu şi în tribunale, aceşti soli cereşti au demonstrat o cunoaştere temeinică a istoriei omeneşti; ei s-au dovedit mai capabili să apere cauza celor apăsaţi decât ar fi fost cel mai priceput şi mai elocvent dintre apărători. Ei au înfrânt planuri şi au oprit rele care ar fi întârziat într-o mare măsură lucrarea lui Dumnezeu şi ar fi provocat o mare suferinţă poporului Său. În ceasul primejdiei şi al necazului, „Îngerul Domnului tăbăreşte în jurul celor ce se tem de El, şi-i scapă din primejdie" (Ps. 34,7).

Cu o dorinţă arzătoare, poporul lui Dumnezeu aşteaptă semnele venirii Împăratului lor. Când sunt întrebaţi străjerii: „Cât

mai este din noapte?", este dat răspunsul neîntârziat: „Vine dimineaţa şi este tot noapte" (Is. 21,11.12). Lumina străluceşte prin nori deasupra vârfurilor munţilor. În curând se va descoperi slava Sa. Soarele neprihănirii este gata să strălucească. Atât dimineaţa, cât şi noaptea sunt la uşă - începutul unei zile nesfârşite pentru cel drept şi coborârea unei nopţi veşnice peste cel nelegiuit.

Pe când cei care se luptă îşi îndreaptă cererile către Dumnezeu, vălul care îi desparte de lumea nevăzută pare să se dea la o parte. Cerurile strălucesc ca zorii unei zile veşnice şi, asemenea melodiei cântărilor îngerilor, răsună în urechi cuvintele: „Staţi tari în devotamentul vostru, vine ajutorul". Hristos, Biruitorul Cel puternic, păstrează pentru luptătorii Săi obosiţi o comoară de slavă nemuritoare; iar glasul Lui vine prin porţile deschise: „Iată, Eu sunt cu voi. Nu vă temeţi. Ştiu toate durerile voastre; Am purtat poverile voastre; nu vă luptaţi împotriva unor duşmani care n-au fost puşi la probă. Am dus lupta în favoarea voastră şi în numele Meu sunteţi mai mult decât biruitori".

Scumpul nostru Mântuitor ne va trimite ajutorul chiar atunci când avem nevoie de el. Calea spre ceruri este sfinţită de urmele Sale. Orice spin care ne răneşte picioarele le-a rănit pe ale Sale. Orice cruce, pe care suntem chemaţi să o purtăm, El a purtat-o înainte de noi. Domnul îngăduie lupta pentru a pregăti sufletul pentru pace. Timpul strâmtorării este o grea încercare şi de temut pentru poporul lui Dumnezeu; dar este un timp când toţi credincioşii adevăraţi să privească în sus şi prin credinţă să poată vedea curcubeul făgăduinţei care îl înconjoară.

„Astfel cei răscumpăraţi de Domnul se vor întoarce, vor veni în Sion cu cântări de biruinţă, şi o bucurie veşnică le va încununa capul; îi va apuca veselia şi bucuria, iar durerea şi gemetele vor fugi. 'Eu, Eu vă mângâi. Dar cine eşti tu, ca să te temi de omul muritor, şi de fiul omului, care trece ca iarba, şi să uiţi

pe Domnul, care te-a făcut? De ce să tremuri necontenit toată ziua, înaintea mâniei asupritorului, când umblă să te nimicească? Unde este mânia asupritorului? În curând cel încovoiat sub fiare va fi dezlegat; nu va muri în groapă şi nu va duce lipsă de pâine. Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău, care stârnesc marea şi fac să-i urle valurile şi al cărui Nume este Domnul oştirilor. Eu pun cuvintele Mele în gura ta, şi te acopăr cu umbra mâinii Mele'" (Is. 51,11-16).

„De aceea, nenorocitule, beat ce eşti, dar nu de vin, ascultă: 'Aşa vorbeşte Domnul tău, Domnul, Dumnezeul tău, care apără pe poporul Lui: Iată că îţi iau din mână potirul ameţelii, potirul mâniei mele, ca să nu mai bei din el! Şi îl voi pune în mâna asupritorilor tăi, care îţi ziceau: Îndoaie-te, ca să trecem peste tine! Îţi făceai atunci spinarea ca un pământ, şi ca o uliţă pentru trecători'" (Is. 51,21-23).

Ochiul Domnului, privind de-a lungul veacurilor, s-a oprit asupra crizei pe care o avea de întâmpinat poporul Său, atunci când puterile pământeşti se vor alinia împotriva lui. Asemenea robilor captivi, ei se vor teme de moartea prin înfometare sau prin violenţă. Dar Cel Sfânt, care a despărţit Marea Roşie înaintea lui Israel, îşi va da pe faţă puterea Sa cea mare şi va pune capăt robiei ei. „Ei vor fi ai Mei, zice Domnul oştirilor, îmi vor fi o comoară deosebită, în ziua pe care o pregătesc Eu. Voi avea milă de ei, cum are milă un om de fiul său, care-i slujeşte" (Mal. 3,17). Dacă sângele martorilor credincioşi ai lui Hristos ar fi vărsat în vremea aceasta, n-ar mai fi ca sângele martirilor, o sămânţă semănată pentru a aduce un seceriş pentru Dumnezeu. Credincioşia lor n-ar mai fi o mărturie pentru a convinge pe alţii despre adevăr; căci inima împietrită a respins atât de mult valurile de milă până când ele nu se mai întorc. Dacă cei drepţi ar fi lăsaţi acum să cadă ca o pradă în mâna vrăjmaşilor lor, aceasta ar fi o biruinţă pentru prinţul întunericului. Psalmistul zice: „Căci El mă va ocroti în coliba Lui, în ziua necazului, mă va ascunde sub acoperişul cortului Lui" (Ps. 27,5). Hristos a spus:

„Du-te poporul Meu, intră în odaia ta, şi încuie uşa după tine; ascunde-te câteva clipe, până va trece mânia! Căci iată, Domnul iese din Locuinţa Lui să pedepsească nelegiuirile locuitorilor pământului (Is. 26,20.21). Glorioasă va fi eliberarea acelora care au aşteptat cu răbdare venirea Sa şi ale căror nume sunt scrise în cartea vieţii.

Capitolul 40

Poporul lui Dumnezeu salvat

Când protecţia legilor omeneşti va fi retrasă de la aceia care cinstesc Legea lui Dumnezeu, în diferite ţări se va roduce o mişcare simultană pentru nimicirea lor. Deoarece timul stabilit în decret se apropie, oamenii vor complota [illegible] ulgă in rădăcini această sectă ura[illegible] Se va hotărî ca într-o no[illegible] să e dea lovitura decisivă care să aducă la tăcere glasul d[illegible] discorie şi de mustrare.

Poporul lui Dumnezeu [illegible] unii în celulele închisoril[illegible] [illegible]ii asunşi în locuri singuratice în păduri şi munţi - se roagă în[illegible] pentru ocrotire divină, în timp c[illegible] în toate părţile, legiuni de [illegible]meni narmaţi, mânaţi de oştile de îngeri răi, se pregătesc p[illegible]tru lurarea de ucidere. Acum este ceasul încordării ext[illegible], când Dumnezeul lui Israel va interveni pentru liberarea celo[illegible] ai Săi. Aşa zice Domnul: „Voi îns[illegible] veţi cânta ca în no[illegible] când [illegible] praznuieşte sărbătoare[illegible] [illegible] cu inima veselă, [illegible] ce merge, ca să se ducă la muntele Domnului, spre Sta[illegible] lui Israel. Şi Domnul va face să răsune glasul Lui măreţ. Îşi va arăta braţul gata să lovească în mânia Lui aprinsă, în mijlocul flăcării unui foc mistuitor, în mijlocul înecului, furtunii şi pietrelor de grindină“ (Is. 30.29.30).

Cu strigăte de biruinţă, cu batjocuri şi blesteme, mulţimile de oameni răi sunt gata să se arunce asupra prăzii, când, iată, un întuneric des, mai adânc decât întunericul nopţii, cade peste pământ. Apoi, un curcubeu strălucind de slavă de la tronul lui Dumnezeu se arată pe cer şi pare să înconjoare fiecare grupă de rugători. Mulţimile înfuriate se opresc deodată. Strigătele lor batjocoritoare se sting. Obiectele urii lor criminale sunt uitate. Cu presimţiri înfricoşate privesc la simbolul legământului lui Dumnezeu şi doresc să fie ocrotiţi de strălucirea lui orbitoare.

Poporul lui Dumnezeu aude un glas lămurit şi melodios, spunând: „Priviţi în sus" şi, ridicându-şi ochii către cer, văd curcubeul făgăduinţei. Norii negri şi ameninţători care acopereau firmamentul se despart şi, asemenea lui Ştefan, ei privesc neclintiţi spre cer şi văd slava lui Dumnezeu şi pe Fiul omului stând pe tronul Său. Pe chipul Său divin ei văd semnele umilinţei Sale, iar de pe buzele Sale aud cererea prezentată înaintea Tatălui şi a sfinţilor îngeri: „Vreau ca acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine şi aceia, pe care Mi i-ai dat Tu" (Ioan 17,24). Se aude din nou un glas melodios şi biruitor, spunând: „Iată-i vin! Vin sfinţii fără pată, fără vătămare. Ei au păzit Cuvântul răbdării Mele; vor merge printre îngeri; iar buzele palide şi tremurânde ale acelora care au ţinut tare la credinţa lor scot un strigăt de biruinţă.

La miezul nopţii, Dumnezeu Îşi va arăta puterea Sa pentru eliberarea poporului Său. Soarele se arată, strălucind în toată puterea lui. Semne şi minuni urmează într-o succesiune rapidă. Nelegiuiţii privesc cu groază şi cu uimire această sectă, în timp ce nepriihăniţii privesc cu bucurie solemnă semnul liberării lor. Totul în natură pare că şi-a schimbat cursul. Râurile încetează să mai curgă. Nori întunecoşi şi grei se ridică şi se lovesc unul de altul. În mijlocul cerurilor înfuriate este un spaţiu curat de o slavă de nedescris, de unde se aude glasul lui Dumnezeu ca sunetul multor ape, zicând: „S-a isprăvit" (Apoc. 16,17).

Glasul acela zguduie cerul şi pământul. Urmează un cutremur puternic, un cutremur atât de puternic şi mare cum n-a fost de când sunt oamenii pe pământ" (vers. 17.18). Firmamentul pare că se deschide şi se închide. Munţii tremură ca o trestie bătută de vânt, iar stâncile prăbuşite sunt răspândite peste tot. Se aude vuietul unei furtuni care se apropie. Marea este lovită cu furie. Se aude urletul furtunii ca glasul demonilor într-o lucrare de distrugere. Pământul întreg se ridică şi se coboară ca valurile mării. Suprafaţa lui se crapă. Chiar temeliile par că se prăbuşesc. Lanţuri de munţi se prăbuşesc. Insule locuite dispar. Porturile mării care au devenit asemenea Sodomei din cauza nelegiuirii sunt măturate de apele înfuriate. Dumnezeu Şi-a adus aminte de Babilonul cel mare, ca să-i dea „paharul cu vinul mâniei lui grozave". Pietre mari, fiecare „având greutatea unui talant", îşi fac lucrarea de distrugere (vers. 19.21). Oraşele cele îngâmfate ale pământului sunt doborâte. Palatele prinţilor, în care mai marii lumii şi-au risipit bogăţiile pentru a se slăvi pe ei înşişi, se prăbuşesc în ruine înaintea ochilor lor. Zidurile închisorilor se prăbuşesc şi poporul lui Dumnezeu, care a fost ţinut în captivitate pentru credinţa lui, este iiberat.

Mormintele se deschid „şi mulţi din aceia care au adormit în ţărâna pământului... se trezesc, unii pentru viaţă veşnică, iar alţii pentru ruşine şi ocară veşnică" (Dan. 12,2). Toţi aceia care au murit în credinţa soliei îngerului al treilea ies din morminte slăviţi, ca să asculte legământul lui Dumnezeu de pace cu aceia care au păzit Legea Sa. „Şi cei care L-au străpuns" (Apoc. 1,7), aceia care au batjocorit şi au râs de agonia de moarte a lui Hristos şi cei mai violenţi împotrivitori ai adevărului şi ai poporului Său sunt înviaţi să-L vadă în slava Sa şi să vadă cinstea pe care o primesc cei credincioşi şi ascultători.

Norii groşi acoperă încă cerul; cu toate acestea, soarele pătrunde din când în când, arătându-se ca un ochi răzbunător al lui Iehova. Fulgerele înspăimântătoare coboară din cer, învăluind pământul într-o flacără de foc. Deasupra vuietului înspăimân-

tător al tunetului, glasuri tainice şi îngrozitoare de- clară soarta celor nelegiuiţi. Cuvintele spuse nu sunt înţelese de toţi; dar sunt înţelese lămurit de învăţătorii mincinoşi. Aceia care cu puţin mai înainte fuseseră atât de nepăsători, atât de îndrăzneţi şi provocatori, atât de încântaţi în cruzimea lor faţă de poporul păzitor al poruncilor lui Dumnezeu sunt acum copleşiţi de consternare şi tremură de frică. Vaietele lor se aud mai presus de vuietul naturii dezlănţuite. Demonii recunosc dumnezeirea lui Hristos şi tremură înaintea puterii Sale, în timp ce oamenii strigă după milă şi se târăsc într-o spaimă jalnică.

Profeţii din vechime spuneau când priveau în viziune ziua Domnului: „Gemeţi, căci ziua Domnului este aproape: ea vine ca o pustiire a Celui Atotputernic!" (Is. 13,6). „Intră în stânci, şi ascunde-te în ţărână, de frica Domnului şi de strălucirea măreţiei Lui... Omul va trebui să-şi plece în jos privirea semeaţă şi îngâmfarea lui va fi smerită; numai Domnul va fi înălţat în ziua aceea. Căci este o zi a Domnului oştirilor împotriva oricărui om mândru şi trufaş, împotriva oricui se înalţă, ca să fie plecat. În ziua aceea, oamenii îţi vor arunca idolii de argint şi idolii de aur pe care şi-i făcuseră, ca să se închine la ei, îi vor arunca la şobolani şi la lilieci; şi vor intra în găurile stâncilor, şi în crăpăturile pietrelor, de frica Domnului şi de strălucirea măreţiei Lui, când Se va scula să îngrozească pământul" (Is. 2,10-12.20.21).

Printr-o deschizătură în nori, străluceşte o stea a cărei luminozitate este de patru ori mai mare în contrast cu întunericul. Ea inspiră nădejde şi bucurie celor credincioşi, dar asprime şi mânie călcătorilor Legii lui Dumnezeu. Aceia care au jertfit totul pentru Hristos sunt acum sigur ocrotiţi ca în cortul tainic al Domnului. Ei au fost încercaţi şi, înaintea lumii şi a dispreţuitorilor adevărului şi-au dovedit credincioşia faţă de Acela care a murit pentru ei. O schimbare uimitoare s-a petrecut cu aceia care au stat cu tărie pentru închinarea lor cinstită şi în faţa morţii. Au fost

liberaţi deodată din întuneric şi de sub tirania oamenilor transformaţi în demoni. Feţele lor, până de curând palide, îngrijorate şi trase, strălucesc acum de uimire, credinţă şi iubire. Glasurile lor se înalţă într-un cântec de biruinţă: „Dumnezeu este adăpostul şi sprijinul nostru, un ajutor, care nu lipseşte niciodată în nevoi. De aceea nu ne temem, chiar dacă s-ar zgudui pământul, şi s-ar clătina munţii în inima mărilor, chiar dacă ar urla şi ar spumega valurile mării, şi s-ar ridica până acolo de să se cutremure munţii" (Ps. 46,1-3).

Când aceste cuvinte de o încredere sfântă se înalţă către Dumnezeu, norii se dau la o parte şi se vede cerul înstelat, nespus de glorios, în contrast cu firmamentul întunecat şi ameninţător de partea cealaltă. Slava cetăţii cereşti străbate prin porţile deschise. Apoi apare pe cer o mână care ţine cele două table de piatră închise ca o carte. Profetul spune: „Atunci cerurile vor vesti dreptatea Lui, căci Dumnezeu este Cel ce judecă" (Ps. 50,6). Această Lege sfântă, dreptatea lui Dumnezeu care a fost proclamată pe Sinai în mijlocul tunetelor şi a focului ca o călăuză a vieţii, este acum descoperită oamenilor ca regulă de judecată. Mâna deschide tablele şi se văd preceptele Decalogului, scrise ca şi cu o pană de foc. Cuvintele sunt atât de clare, încât toţi le pot citi. Memoria este deşteptată, întunericul superstiţiei şi al rătăcirii este alungat de orice minte şi cele Zece Cuvinte ale lui Dumnezeu, scurte, cuprinzătoare şi autoritare, sunt aduse la cunoştinţa tuturor locuitorilor pământului.

Este cu neputinţă de descris groaza şi disperarea acelora care au călcat în picioare sfintele porunci ale lui Dumnezeu. Dumnezeu le-a dat în Legea Sa; ei şi-ar fi putut compara caracterele cu ea şi ar fi descoperit defectele cât încă era ocazia pentru pocăinţă şi pentru schimbare; dar, pentru a-şi asigura aprobarea lumii, au dat la o parte preceptele ei şi au învăţat pe alţii să o calce. Ei au încercat să constrângă pe poporul lui Dumnezeu să-I profaneze Sabatul. Acum sunt condamnaţi de Legea aceea pe

care au dispreţuit-o. Cu o claritate îngrozitoare văd că sunt fără scuză. Au ales pe acela pe care l-au slujit şi căruia i s-au închinat. „Şi veţi vedea din nou atunci deosebirea dintre cel neprihănit şi cel rău, dintre cel ce slujeşte lui Dumnezeu şi cel ce nu-I slujeşte" (Mal. 3,18).

Vrăjmaşii Legii lui Dumnezeu, de la slujitori şi până la cel mai de pe urmă dintre ei, au o nouă înţelegere cu privire la adevăr şi datorie. Prea târziu văd că Sabatul poruncii a patra este sigiliul viului Dumnezeu. Prea târziu văd natura cea adevărată a sabatului lor fals şi temelia de nisip pe care au clădit. Descoperă acum că au luptat împotriva lui Dumnezeu. Învăţătorii religiei au dus sufletele la pierzare, pretinzând că le duc către porţile Paradisului. Până în ziua socotelilor finale, nu se va şti cât de mare este răspunderea bărbaţilor din slujbele sfinte şi cât de teribile sunt urmările necredincioşiei lor. Numai în veşnicie vom putea aprecia corect pierderea unui singur suflet. Înspăimântătoare va fi soarta aceluia căruia Dumnezeu îi va spune: „Du-te de la Mine, rob rău!"

Glasul lui Dumnezeu se aude din cer, făcând cunoscute ziua şi ceasul venirii lui Isus şi vestind legământul veşnic cu poporul Său. Cuvintele Sale se rostogolesc pe pământ ca bubuitul tunetului celui mai puternic. Israelul lui Dumnezeu ascultă cu ochii pironiţi în sus. Feţele le sunt luminate de slava Sa şi strălucesc aşa cum strălucea faţa lui Moise, când a coborât de pe Sinai. Nelegiuiţii nu-i pot privi. Iar când se rosteşte binecuvântarea asupra acelora care au cinstit pe Dumnezeu prin păzirea Sabatului Său cel sfânt, se aude un strigăt puternic de biruinţă.

Îndată se arată la răsărit un nor mic negru, cam cât o jumătate de palmă. Este norul care înconjoară pe Mântuitorul şi care din depărtare pare înconjurat de întuneric. Poporul lui Dumnezeu ştie că acesta este semnul Fiului omului. Într-o tăcere solemnă, îl privesc cum se apropie de pământ, devenind din ce în ce mai luminos şi mai glorios, până ce este un nor mare alb, având

la temelie o slavă asemănătoare cu un foc mistuitor, iar deasupra, curcubeul legământului. Isus vine ca un cuceritor puternic. Acum nu mai este „Omul durerii" să bea paharul amar al ruşinii şi al durerii. El vine biruitor în cer şi pe pământ, să judece pe vii şi pe morţi. „Cel credincios şi adevărat", „în dreptate va judeca şi va face război". „Şi oştile din ceruri Îl vor urma" (Apoc. 19,11-14). O dată cu acordurile melodiei cereşti, îngerii sfinţi, o mulţime vastă, nenumărată, Îl însoţesc pe drumul Său. Firmamentul pare plin de forme strălucitoare - zeci de mii de ori zece mii şi mii de mii. Nici o pană omenească nu poate descrie scena; nici o minte muritoare nu este în stare să-i înţeleagă splendoarea. „Măreţia Lui acoperă cerurile şi slava Lui umple pământul. Strălucirea Lui este ca lumina" (Hab. 3,3.4). Când norul cel viu se apropie mai mult, orice ochi priveşte pe Prinţul vieţii. Nici o coroană de spini nu mai răneşte capul acela sfânt; ci o diademă de slavă se odihneşte pe sfânta Sa frunte. Faţa Sa străluceşte de lumina orbitoare a soarelui de amiază: „Pe haină şi pe coapsă avea scris numele acesta: 'Împăratul împăraţilor şi Domnul domnilor'" (Apoc. 19,16).

În faţa prezenţei Sale „toate feţele îngălbenesc". Peste cei care au lepădat mila lui Dumnezeu cade groaza disperării veşnice. „Inima îi e mâhnită, îi tremură genunchii şi toate feţele au îngălbenit" (Ier. 30,6; Naum 2,10). Cei drepţi strigă, tremurând: „Cine poate sta în picioare?" Cântarea îngerilor se opreşte şi urmează un timp de tăcere înspăimântătoare. Apoi, glasul lui Isus se aude zicând: „Harul Meu vă este de ajuns". Feţele drepţilor se luminează şi bucuria umple toate inimile. Iar îngerii, dând tonuri mai înalte, cântă iarăşi pe măsură ce se apropie de pământ.

Împăratul împăraţilor coboară pe nor, învăluit în flacără de foc. Cerurile se strâng ca un sul, pământul tremură înaintea Lui şi toţi munţii şi insulele sunt mutate din locul lor. „Dumnezeul nostru vine şi nu tace. Înaintea Lui merge un foc mistuitor, şi

împrejurul Lui o furtună puternică. El strigă spre ceruri sus şi spre pământ, ca să judece pe poporul Său" (Ps. 50,3-4).

„Împăraţii pământului, domnitorii, căpitanii oştilor, cei bogaţi şi cei puternici, toţi robii şi toţi oamenii slobozi s-au ascuns în peşteri şi în stâncile munţilor. Şi ziceau munţilor şi stâncilor: „Cădeţi peste noi, şi ascundeţi-ne de Faţa Celui ce şade pe scaunul de domnie şi de mânia Mielului; căci a venit ziua cea mare a mâniei Lui, şi cine poate sta în picioare?" (Apoc. 6,15-17).

Batjocurile dispreţuitoare au încetat. Buzele mincinoase sunt reduse la tăcere. Zăngănitul armelor, tumultul bătăliei, cu învălmăşeala luptei şi cu hainele tăvălite în sânge (Is. 9,5) au tăcut. În zadar se aude acum numai un glas de rugăciune şi cuvinte de bocet şi de vaiet. De pe buzele care până de curând batjocoreau, izbucneşte strigătul: „A venit ziua mâniei Lui; şi cine poate sta în picioare?" Nelegiuiţii se roagă să fie îngropaţi sub stâncile munţilor decât să privească în faţă pe Acela pe care L-au dispreţuit şi L-au lepădat.

Ei cunosc glasul care pătrunde urechea celor morţi. De câte ori tonurile lor duioase şi rugătoare i-au chemat la pocăinţă! De câte ori n-au auzit vocea Mântuitorului în invitaţia mişcătoare a unui prieten sau a unui frate! Nici un alt glas nu poate fi atât de plin de condamnare, atât de încărcat de acuzare pentru cei care au respins harul Său ca acest glas care a stăruit atât de multă vreme: „Întoarceţi-vă, întoarceţi-vă de la căile voastre cele rele; pentru ce vreţi să muriţi?" (Ezech. 33,11). O, dacă ar fi fost glasul unui străin! Isus spune: „Fiindcă Eu chem şi voi vă împotriviţi, fiindcă Îmi întind mâna şi nimeni nu ia seama, fiindcă lepădaţi toate sfaturile Mele, şi nu vă plac mustrările Mele" (Prov. 1,24-25). Glasul acela trezeşte amintiri pe care ei ar dori să le şteargă - avertismente dispreţuite, invitaţii refuzate, privilegii pierdute.

Acolo sunt aceia care şi-au bătut joc de Hristos în umilinţa Sa. Cu o putere deosebită le revin în minte cuvintele Suferindu-

lui, când, somat de marele preot, a declarat solemn: „Vă spun că de acum încolo veţi vedea pe Fiul omului şezând la dreapta puterii lui Dumnezeu şi venind pe norii cerului“ (Matei 26,64). Acum Îl văd în slava Lui şi mai trebuie să-L vadă şi stând la dreapta puterii.

Aceia care au luat în râs susţinerea Sa că este Fiul lui Dumnezeu rămân acum fără cuvânt. Iată-l pe Irod cel îngâmfat. care şi-a bătut joc de titlul Său regesc şi a poruncit soldaţilor dispreţuitori să-L încoroneze ca împărat. Acolo sunt chiar oamenii aceia care, cu mâini nelegiuite, I-au pus pe umeri mantia de purpură, pe frunte coroana de spini şi în mâinile Sale care nu s-au împotrivit un sceptru derizoriu, plecându-se înaintea Sa într-o batjocură hulitoare. Oamenii care L-au lovit şi L-au scuipat pe Domnul vieţii acum se întorc de la privirea Sa pătrunzătoare şi caută să fugă de copleşitoarea slavă a prezenţei Sale. Aceia care I-au bătut cuiele în mâini şi în picioare, soldatul care I-a împuns coasta privesc aceste semne cu groază şi cu remuşcare.

Cu o claritate înspăimântătoare, preoţii şi conducătorii îşi reamintesc evenimentele de pe Calvar. Cu o groază înfiorătoare, îşi reamintesc cum, clătinând din cap într-o bucurie satanică, au exclamat: „Pe alţii i-a mântuit; pe El nu se poate mântui. Dacă este împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce, şi vom crede în El! S-a încrezut în Dumnezeu: să-L scape acum Dumnezeu, dacă-L iubeşte“ (Matei 27,42-43).

Îşi amintesc în culori vii parabola Mântuitorului cu privire la vierii care au refuzat să dea stăpânului lor rodul viei, care şi-au bătut joc de robii lui şi i-au ucis fiul. Îşi amintesc şi sentinţa pe care ei au pronunţat-o: „Stăpânul viei va pierde pe acei nelegiuiţi“. În păcatul şi în pedepsirea acelor oameni necredincioşi, preoţii şi bătrânii îşi văd propria lor cale, precum şi soarta lor dreaptă. Şi acum se înalţă un strigăt de agonie de moarte. Mai puternic decât strigătul: „Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!“, care a răsunat pe străzile Ierusalimului, se înalţă vaiul groaznic, disperat: „El este Fiul lui Dumnezeu! El este adevăratul Mesia!“ Ei

caută să fugă din prezenţa Împăratului împăraţilor. Ei încearcă zadarnic să se ascundă în peşterile cele adânci ale pământului, prăbuşite de furia elementelor.

În viaţa tuturor acelora care leapădă adevărul, sunt momente când conştiinţa se trezeşte, când memoria redă amintirile chinuitoare ale unei vieţi de făţărnicie, iar sufletul este hărţuit de regrete zadarnice. Dar ce sunt acestea comparate cu remuşcarea din ziua aceea, când teama vine ca o pustiire, când nimicirea vine ca o furtună! (Prov. 1,27). Aceia care au vrut să-L distrugă pe Hristos şi pe poporul Său credincios sunt acum martorii slavei care îi înconjoară. În groaza lor, ei aud glasurile sfinţilor, exclamând în tonuri pline de bucurie: „Iată, acesta este Dumnezeul nostru în care aveam încredere că ne va mântui" (Is. 25,9).

În mijlocul zguduirii pământului, a strălucirii fulgerelor şi a bubuitului tunetelor, glasul Fiului lui Dumnezeu strigă pe sfinţii adormiţi. El priveşte mormintele drepţilor; apoi, ridicând mâinile către cer, strigă: „Treziţi-vă, treziţi-vă, treziţi-vă, voi care dormiţi în ţărână şi sculaţi-vă!" În lungul şi în latul pământului, morţii aud glasul acela şi aceia care îl aud înviază. Şi pământul întreg va răsuna de vuietul acelei armate nespus de mari din fiecare naţiune, neam, limbă şi popor. Ei vin din închisoarea morţii, îmbrăcaţi cu slavă nemuritoare, strigând: „Unde îţi este biruinţa moarte? Unde îţi este boldul, moarte?" (1 Cor. 15,55). Iar drepţii cei vii şi sfinţii înviaţi îşi unesc glasurile într-un strigăt de biruinţă îndelung fericit.

Toţi ies din mormintele lor cu aceeaşi statură cu care au intrat în mormânt. Adam, care se găseşte în mulţimea celor înviaţi, este de o înălţime distinsă şi cu o statură maiestuoasă, cu puţin mai prejos decât Fiul lui Dumnezeu. El prezintă un contrast pronunţat faţă de oamenii din ultimele generaţii; în această privinţă se vede marea degenerare a neamului omenesc. Dar toţi înviază cu prospeţimea şi vigoarea tinereţii veşnice. La început, omul a fost creat după asemănarea lui Dumnezeu, nu numai în caracter,

ci şi în trăsături şi formă. Păcatul a desfigurat şi aproape a şters chipul divin; dar Hristos a venit să refacă ceea ce a fost pierdut. El va schimba trupurile noastre fără valoare şi le va face asemenea trupului Său slăvit. Chipul muritor, lipsit de frumuseţe, odinioară mânjit de păcat, devine desăvârşit, frumos şi nemuritor. Toate defectele şi diformităţile sunt lăsate în mormânt. Readuşi la pomul vieţii în Edenul multă vreme pierdut, cei mântuiţi „vor creşte" (Mal. 4,2) la statura deplină a neamului omenesc, în slava lui de la început. Ultima rămăşiţă a blestemului păcatului va fi îndepărtată şi cei credincioşi ai lui Hristos se vor arăta „în frumuseţea Domnului Dumnezeului nostru", la minte, la suflet şi la trup, reflectând chipul desăvârşit al Domnului lor. O, minunată mântuire! Mult discutată, mult aşteptată, contemplată cu o anticipaţie înflăcărată, dar niciodată înţeleasă pe deplin.

Drepţii cei vii sunt schimbaţi, „într-o clipă, într-o clipeală din ochi". La glasul lui Dumnezeu ei au fost slăviţi; acum sunt făcuţi nemuritori şi împreună cu sfinţii înviaţi sunt răpiţi să întâlnească pe Domnul lor în văzduh. Îngerii „adună pe cei aleşi din cele patru vânturi, de la o margine a cerului, până la cealaltă". Copilaşii sunt purtaţi de îngerii sfinţi şi daţi în braţele mamelor lor. Prieteni multă vreme vreme despărţiţi prin moarte sunt uniţi pentru a nu se mai despărţi niciodată şi cu cântări de bucurie se înalţă împreună spre cetatea lui Dumnezeu.

De fiecare parte a carului de nori sunt aripi şi sub ele sunt roţi vii; şi, în timp ce carul se înalţă, roţile strigă: „Sfânt", iar aripile, în timp ce se mişcă, strigă: „Sfânt", iar suita de îngeri strigă: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Dumnezeu Atotputernic". Iar cei răscumpăraţi strigă: „Aleluia!" în timp ce carul înaintează către Noul Ierusalim.

Înainte de a intra în cetatea lui Dumnezeu, Mântuitorul acordă urmaşilor Săi emblemele biruinţei şi îi înveseleşte cu însemnele rangului lor împărătesc. Rândurile strălucitoare sunt aliniate în careu în jurul regelui lor, a cărui statură se înalţă maiestuoasă,

mai presus de sfinţi şi de îngeri, a cărui faţă străluceşte asupra lor plină de dragoste binevoitoare. Privirea tuturor din oastea nenumărată a celor răscumpăraţi este aţintită asupra Lui, fiecare ochi priveşte slava Aceluia a cărui „faţă a fost schimonosită mai mult decât a oricărui om, iar chipul Său mai mult decât al fiilor oamenilor". Pe capul biruitorilor, Isus, cu propria Sa mână, pune coroana de slavă. Pentru fiecare este câte o coroană, purtând numele său cel nou (Apoc. 2,17) şi inscripţia „sfinţit Domnului". În fiecare mână este pusă ramura de palmier a biruitorului şi harpe strălucitoare. Apoi, când îngerii care conduc ating coardele, orice mână atinge coardele harpelor cu pricepere, producând o muzică dulce, în tonuri melodioase şi bogate. O răpire de nespus pune stăpânire pe toate inimile şi toate glasurile se înalţă în laudă plină de recunoştinţă: „A Lui, care ne iubeşte, care ne-a spălat de păcatele noastre cu sângele Său şi a făcut din noi o împărăţie şi preoţi pentru Dumnezeu, Tatăl Său: a Lui să fie slava şi puterea în vecii vecilor!" (Apoc. 1,5.6).

În faţa mulţimii răscumpărate este Cetatea Sfântă. Isus deschide larg porţile de mărgăritar şi popoarele care au păzit adevărul intră prin ele. Acolo privesc Paradisul lui Dumnezeu, căminul lui Adam, în nevinovăţia lui. Apoi glasul Acela, mai bogat decât orice muzică care a atins vreodată o ureche muritoare, se aude zicând: „Lupta voastră s-a sfârşit". „Veniţi binecuvântaţii Tatălui Meu, de moşteniţi împărăţia care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii.

Acum se împlineşte rugăciunea Mântuitorului pentru ucenicii Săi: „Vreau ca acolo unde sunt Eu să fie şi aceia pe care Mi i-ai dat Tu". „Fără pată înaintea feţei slavei Sale cu o bucurie de negrăit" (Iuda 24). Hristos prezintă Tatălui răsplata sângelui Său, zicând: „Iată-Mă pe Mine şi copiii pe care Mi i-ai dat". „Am păzit pe aceia pe care Mi i-ai dat". O, minuni ale iubirii răscumpărătoare; încântarea ceasului aceluia, când Tatăl Cel veşnic, privind pe cei răscumpăraţi, va vedea chipul Său, discordia păcatului îndepărtată, blestemul lui alungat şi omenirea iarăşi în armonie cu Divinitatea.

Cu o dragoste de nedescris, Isus îi invită pe cei credincioşi în bucuria Domnului lor. Bucuria Domnului este să vadă în Îm-părăţia Slavei sufletele care au fost salvate prin agonia şi umilirea Sa. Şi cei răscumpăraţi se vor împărtăşi de bucuria Sa când vor vedea printre cei fericiţi pe aceia care au fost câştigaţi pentru Hristos şi că aceştia au câştigat pe alţii, iar aceştia, la rândul lor, pe alţii, toţi aduşi în cerul de odihnă, atunci vor depune coroanele lor la picioarele lui Isus şi-L vor lăuda de-a lungul nesfârşitelor veacuri ale veşniciei.

Când cei răscumpăraţi sunt primiţi în Cetatea lui Dumnezeu, se înalţă un strigăt triumfător de adorare. Cei doi Adami sunt gata să se întâlnească. Fiul lui Dumnezeu stă cu braţele deschise să primească pe tatăl neamului nostru omenesc - fiinţa pe care a creat-o El, care a păcătuit împotriva Făcătorului său şi pentru păcatul căruia semnele răstignirii sunt purtate în trupul Mântuitorului. Când Adam vede urmele cuielor nemiloase, nu cade pe pieptul Domnului său, ci, în umilinţă, se aruncă la picioarele Sale, strigând: „Vrednic, vrednic este Mielul care a fost junghiat!" Mântuitorul îl ridică cu gingăşie şi-l îndeamnă să privească iarăşi la căminul din Eden, din care a fost atâta vreme alungat.

După îndepărtarea din Eden, viaţa lui Adam pe pământ a fost plină de durere. Fiecare frunză care cădea, fiecare victimă a jertfei, orice umbră de pe faţa plăcută a naturii, orice pată pe curăţia omului era o nouă amintire a păcatului său. Grozavă era agonia remuşcării când privea nelegiuirea abundând şi, ca un răspuns la avertizările lui, întâmpina acuzaţii aduse lui ca fiind cauza păcatului. Cu umilinţă răbdătoare a purtat aproape o mie de ani pedeapsa neascultării. S-a pocăit deplin de păcatul său, s-a încrezut în meritele Mântuitorului făgăduit şi a murit în nădejdea învierii. Fiul lui Dumnezeu a răscumpărat greşeala şi căderea omului; iar acum, prin lucrarea de ispăşire, Adam este repus în prima lui stăpânire.

Transportat de bucurie, el vede pomii care odinioară erau desfătarea lui - chiar pomii aceia ale căror roade le adunase el

însuşi în zilele nevinovăţiei şi bucuriei lui. Vede viţa pe care propriile sale mâini au cultivat-o şi chiar acele flori pe care odinioară le iubea şi le îngrijea. Mintea lui prinde realitatea scenei; înţelege că acesta este în adevăr Edenul restabilit, mai plăcut acum decât atunci când a fost alungat din el. Mântuitorul îl conduce la pomul vieţii, rupe fructul cel slăvit şi-i dă să mănânce. Priveşte în jurul lui şi vede o mulţime din familia lui răscumpărată, stând în Paradisul lui Dumnezeu. Atunci îşi aşază coroana cea strălucitoare la picioarele lui Isus şi, căzând pe pieptul Său, îmbrăţişează pe Răscumpărătorul. Atinge harpa de aur şi bolţile cerului răsună de cântarea biruitoare: „Vrednic, vrednic, vrednic este Mielul care a fost junghiat şi trăieşte iarăşi!" Familia lui Adam îi urmează exemplul şi aşază coroanele lor la picioarele Mântuitorului când se pleacă înaintea Sa în adorare.

La această unire sunt martori îngerii care au plâns la căderea lui Adam şi s-au bucurat atunci când Isus, după înviere, S-a înălţat la cer, deschizând mormântul pentru toţi aceia care vor crede în Numele Său. Acum văd lucrarea de mântuire împlinită şi îşi unesc glasurile în cântări de laudă.

Pe marea de cristal înaintea tronului, acea mare ca de sticlă amestecată cu foc - atât de mult strălucind de slava lui Dumnezeu - este adunată mulţimea care a „câştigat biruinţa asupra fiarei, a chipului ei, a semnului ei şi a numărului numelui ei". Împreună cu Mielul pe Muntele Sionului, cu harpele lui Dumnezeu în mână, stau cei 144.000 care au fost răscumpăraţi dintre oameni; şi se aude ca sunetul multor ape şi ca sunetul unui tunet puternic „glasul cântăreţilor care cântau din harpele lor". Ei cântau „o cântare nouă", înaintea tronului, o cântare pe care nici un om n-o poate cânta afară de cei 144.000. Este cântarea lui Moise şi a Mielului - cântarea eliberării. Nimeni în afară de cei 144.000 nu poate învăţa cântarea aceasta; căci este cântarea experienţei lor - o experienţă pe care nici o altă generaţie n-a avut-o până atunci. „Aceştia urmează pe Miel oriunde merge El".

Fiind înălţaţi de pe pământ, dintre cei vii, sunt socotiţi ca „primele roade pentru Dumnezeu şi pentru Miel" (Apoc. 15,2-3; 14,1-5). „Aceştia sunt cei care au venit din strâmtorarea cea mare"; au trecut prin timpul de strâmtorare asemenea căruia n-a mai fost niciodată de când este un popor pe pământ. Ei au rezistat groazei din timpul strâmtorării lui Iacov, ei au stat fără mijlocitor în timpul revărsării finale a judecăţilor lui Dumnezeu. Dar au fost eliberaţi căci „şi-au spălat hainele şi le-au albit în sângele Mielului". „În gura lor nu s-a găsit minciună, căci sunt fără pată" înaintea lui Dumnezeu. „De aceea stau ei înaintea tronului lui Dumnezeu şi-I slujesc zi şi noapte în templul Său. Şi cel care şade pe tron va locui în mijlocul lor". Ei au văzut pământul devastat de foamete şi de boli, soarele având puterea să dogorească pe oameni cu o arşiţă mare şi ei înşişi au suportat necazuri, foame şi sete. Dar „nu vor mai fi flămânzi, nici nu le va mai fi sete; nici nu-i va mai dogorî soarele. nici vreo altă arşiţă. Căci Mielul care este în mijlocul tronului îi va hrăni, şi-i va aduce la izvoarele de apă vie; şi Dumnezeu va şterge orice lacrimă din ochii lor" (Apoc. 7,14-17).

În toate veacurile, cei aleşi ai Mântuitorului au fost educaţi şi disciplinaţi în şcoala suferinţei. Ei au mers pe cărările înguste ale pământului; au fost curăţiţi în cuptorul încercărilor. Pentru numele lui Isus au suportat împotrivire, ură şi calomnie. L-au urmat prin lupte grele; au suportat lepădarea de sine şi au avut parte de dezamăgiri amare. Prin propria lor experienţă dureroasă au cunoscut grozăvia păcatului, puterea lui, vinovăţia şi jalea lui; îl privesc cu scârbă. Sentimentul jertfei infinite aduse pentru vindecarea lor îi umileşte în ochii lor şi le umple inimile de recunoştinţă şi de laudă, pe care cei care n-au căzut niciodată nu le pot aprecia. Ei iubesc mult pentru că li s-a iertat mult. Deoarece s-au împărtăşit de suferinţele lui Hristos, sunt în stare să se împărtăşească împreună cu El de slava Sa.

Moştenitorii lui Dumnezeu au venit din cocioabe, din temniţe, de pe eşafod, din munţi, din pustiuri, din peşterile pământu-

lui, din insulele mării. Pe pământ au fost săraci, năpăstuiţi, chinuiţi, milioane au coborât în mormânt împovăraţi cu ruşine pentru că au refuzat cu statornicie să se supună pretenţiilor amăgitoare ale lui Satana. Au fost declaraţi de tribunalele omeneşti ca cei mai josnici criminali. Dar acum Dumnezeu Însuşi este Judecătorul (Ps. 50,6). Acum, sentinţele omeneşti sunt răsturnate. „El va îndepărta ocara poporului Său Israel" (Is. 25,8). „Ei vor fi numiţi: 'popor sfânt, răscumpăraţi ai Domnului'". El a hotărât să dea „celor întristaţi din Sion, să le dea o cunună împărătească în loc de cenuşă, un untdelemn de bucurie în locul plânsului, o haină de laudă în locul unui duh mâhnit" (Is. 62,12; 61,3). Ei nu mai sunt slabi, prigoniţi, risipiţi şi întristaţi. De acum încolo vor fi totdeauna cu Domnul. Ei stau înaintea tronului îmbrăcaţi cu haine mai bogate decât au purtat vreodată cei mai onoraţi oameni ai pământului. Sunt încoronaţi cu diademe mai strălucitoare decât au fost cele puse vreodată pe fruntea monarhilor pământeşti. Zilele de durere şi de plâns s-au dus pentru totdeauna. Împăratul slavei a şters lacrimile de pe toate feţele; orice cauză de amărăciune a fost îndepărtată. În legănarea ramurilor de palmieri, ei izbucnesc într-un cântec de biruinţă, clar, dulce şi armonios; toate vocile iau tonul până când imnul răsună prin bolţile cerului: „Mântuirea este a lui Dumnezeu care şade pe tron şi a Mielului", iar toţi locuitorii cerului răspund în adorare: „Amin". „A Dumnezeului nostru, să fie lauda, slava, înţelepciunea, mulţumirile, cinstea, puterea şi tăria, în vecii vecilor!" (Apoc. 7,10.12).

În viaţa aceasta abia începem să înţelegem subiectul cel minunat al mântuirii. Cu înţelegerea noastră mărginită, putem aprecia foarte corect ruşinea şi slava, viaţa şi moartea, dreptatea şi mila, care se întâlnesc la cruce; totuşi, cu cele mai ascuţite puteri mintale, nu putem prinde adevărata lor însemnătate. Lungimea şi lăţimea, adâncimea şi înălţimea iubirii răscumpărătoare sunt înţelese prea slab. Planul de Mântuire nu va fi deplin înţeles nici chiar atunci când cei răscumpăraţi vor vedea aşa cum sunt

văzuţi şi vor cunoaşte aşa cum sunt cunoscuţi, însă de-a lungul veacurilor veşnice adevărul se va descoperi continuu în faţa minţilor uimite şi încântate.

Cu toate că necazurile, durerile şi ispitele pământului sunt terminate, iar cauza îndepărtată, poporul lui Dumnezeu va avea totdeauna o cunoaştere lămurită, inteligentă a ceea ce a costat mântuirea lor.

Crucea lui Hristos va fi ştiinţa şi cântecul mântuiţilor în toată veşnicia. În Hristos cel slăvit vor vedea pe Hristos cel răstignit. Niciodată nu se va uita că El, a cărui putere a creat şi susţinut lumile nenumărate prin vastele domenii ale spaţiului, iubitul Fiu al lui Dumnezeu, Maiestatea cerului, El pe care heruvimii şi serafimii strălucitori se bucurau să-L adore, S-a umilit pentru a ridica omenirea căzută; ca să poarte vinovăţia şi ruşinea păcatului şi ascunderea feţei Tatălui, până când chinurile unei lumi pierdute I-au sfâşiat inima şi I-au zdrobit viaţa pe crucea de pe Calvar. Faptul că Făcătorul tuturor lumilor, Arbitrul tuturor destinelor a trebuit să părăsească slava şi să Se umilească din dragoste pentru om va provoca totdeauna uimirea şi admiraţia Universului. Când popoarele răscumpărate privesc pe Mântuitorul lor şi văd slava veşnică a Tatălui strălucind pe faţa Sa; când privesc tronul Său care este din veci şi ţine până în veci şi ştiu că Împărăţia Sa nu va avea sfârşit, izbucnesc în cântarea răpitoare: „Vrednic, vrednic este Mielul care a fost junghiat şi ne-a răscumpărat pentru Dumnezeu prin sângele Său preţios!"

Taina crucii explică toate celelalte taine. În lumina care izvorăşte de pe Calvar, atributele lui Dumnezeu care ne umpluseră de teamă şi de groază apar frumoase şi atrăgătoare. Mila, bunătatea, dragostea părintească se văd unite cu sfinţenia, dreptatea şi puterea. Când privim Maiestatea pe tronul Său, înălţat şi onorat, Îi vedem caracterul în manifestările Lui iubitoare şi înţelegem, ca niciodată mai înainte, însemnătatea acelui titlu scump: „Tatăl nostru".

Se va vedea că Acela care este infinit în înţelepciune nu putea pune la cale un plan pentru salvarea noastră fără jertfirea Fiului Său. Răsplătirea pentru jertfa Sa este bucuria populării pământului cu fiinţe răscumpărate, sfinte, fericite şi nemuritoare. Urmările luptei Mântuitorului cu puterile întunericului este bucuria pentru cei mântuiţi, care vor sluji spre slava lui Dumnezeu în toată veşnicia. Şi atât de mare este valoarea unui suflet, încât Tatăl este mulţumit cu preţul plătit; iar Hristos, privind roadele jertfei Sale celei mari, este şi El mulţumit.

Pustiirea pământului

Pentru că păcatele ei s-au îngrămădit şi au ajuns până la cer; şi Dumnezeu Şi-a adus aminte de nelegiuirile ei. Turnaţi-i îndoit în potirul în care a amestecat ea. Pe cât s-a slăvit pe sine însăşi, şi s-a desfătat în risipă, pe atât daţi-i chin şi tânguire! Pentru că zicea în inima ei: 'Şed ca împărăteasă, nu sunt văduvă, şi nu voi şti ce este tânguirea!' Tocmai pentru aceea, într-o singură zi vor veni urgiile ei: moartea, tânguirea şi foametea. Şi va fi arsă de tot în foc, pentru că Domnul Dumnezeu, care a judecat-o, este tare. Şi împăraţii pământului, care au curvit şi s-au desmierdat în risipă cu ea, când vor vedea fumul arderii ei, o vor plânge şi o vor boci, şi vor zice: 'Vai, vai! Babilonul, cetatea cea mare, cetatea cea tare! Într-o clipă ţi-a venit judecata! (Apoc. 18,5-10).

„Negustorii pământului care s-au îmbogăţit prin risipa desfătării ei". „Vor sta departe de ea, de frica chinului ei. Vor plânge, se vor tângui, şi vor zice: 'Vai! Vai! Cetatea cea mare, care era îmbrăcată cu in foarte subţire, cu purpură şi cu stacojiu, care era împodobită cu aur, cu pietre scumpe şi cu mărgăritare! Atâtea bogăţii într-un ceas s-au prăpădit!" (Apoc. 18,11.3.15-17).

Aşa sunt judecăţile care cad asupra Babilonului în ziua revărsării mâniei lui Dumnezeu. Ea şi-a umplut măsura nelegiuirii; i-a venit timpul şi e coaptă pentru nimicire.

Când glasul lui Dumnezeu pune capăt robiei poporului Său, se produce o trezire teribilă a acelora care au pierdut totul în lupta cea mare a vieţii. În timpul de har, ei au fost orbiţi de amăgirile Satanei şi şi-au îndreptăţit calea lor păcătoasă. Cei bogaţi s-au îngâmfat cu superioritatea lor faţă de cei mai puţin favorizaţi decât ei; dar ei câştigaseră bogăţiile prin călcarea Legii lui Dumnezeu. Ei neglijaseră să hrănească pe flămânzi, să îmbrace pe cei goi, să lucreze cu dreptate şi să iubească mila. Ei au căutat să se înalţe pe ei înşişi şi să obţină omagiul semenilor lor. Acum sunt jefuiţi de tot ceea ce i-a înălţat şi sunt lăsaţi săraci şi fără apărare. Ei privesc cu groază la distrugerea idolilor pe care îi preţuiseră mai mult decât pe Făcătorul lor. Şi-au vândut sufletele pentru distracţii şi bogăţii pământeşti şi nu au căutat să se îmbogăţească faţă de Dumnezeu. Urmarea este că viaţa lor este o înfrângere; plăcerile lor sunt schimbate în amărăciune, iar comorile lor sunt date stricăciunii. Câştigul unei vieţi întregi este spulberat într-o clipă. Cei bogaţi deplâng distrugerea caselor lor mari şi risipirea aurului şi argintului lor. Dar plângerile lor sunt aduse la tăcere de groaza că ei înşişi trebuie să piară împreună cu idolii lor.

Cei nelegiuiţi sunt copleşiţi de regrete, nu din cauza neglijării păcătoase faţă de Dumnezeu şi de semenii lor, ci pentru că Dumnezeu a biruit. Ei deplâng urmarea acestui fapt; dar nu se pocăiesc de nelegiuirea lor. Dacă ar putea, n-ar lăsa neîncercat nici un mijloc nefolosit pentru a birui.

Lumea vede chiar grupa aceea pe care a batjocorit-o, a dispreţuit-o şi a dorit să o nimicească, trecând neatinsă prin boală, furtună şi cutremur. Acela care pentru călcătorii Legii Sale este un foc mistuitor, pentru poporul Său este o ocrotire sigură.

Slujitorul care a sacrificat adevărul pentru a câştiga favoarea oamenilor îşi dă acum seama de caracterul şi influenţa învăţăturilor lui. Se vede lămurit că ochiul a toate ştiutor l-a însoţit când era la amvon, când mergea pe stradă, când se amesteca cu oamenii în diferitele scene din viaţă. Orice emoţie a sufletului, orice rând scris, orice cuvânt rostit, orice faptă care i-a făcut pe oameni să găsească scăpare la adăpostul minciunii a fost o sămânţă semănată; iar acum, în sufletele pierdute şi nenorocite din jurul lui, vede recolta.

Domnul zicea: „Leagă în chip uşuratic rana fiicei poporului Meu, zicând: 'Pace, pace!' Şi totuşi pace nu este". „Pentru că întristaţi prin minciuni inima celui neprihănit, când Eu Însumi nu l-am întristat, şi pentru că întăriţi mâinile celui rău ca să-l împiedicaţi să se lase de calea lui cea rea, făgăduindu-i viaţa" (Ier. 8,11; Ezech. 13,22).

„Vai de păstorii care nimicesc şi risipesc turma păşunii Mele!"... „Iată vă voi pedepsi din pricina răutăţii faptelor voastre". „Gemeţi, păstori, şi strigaţi! Tăvăliţi-vă în cenuşă, povăţuitori ai turmelor! Căci au venit zilele junghierii voastre. Nu mai este nici un loc de adăpost pentru păstori! Nu mai este nici o scăpare pentru povăţuitorii turmelor (Ier. 23,1-2; 25,34-35).

Atât slujitorii, cât şi poporul văd că n-au menţinut legătura corectă cu Dumnezeu. Ei văd că s-au răsculat împotriva Autorului oricărei legi drepte şi adevărate. Lepădarea preceptelor divine a dat naştere la mii de izvoare ale răului, discordiei, urii, nelegiuirii, până ce pământul a devenit un vast câmp de luptă, o cloacă de stricăciune. Aceasta este priveliştea pe care o văd aceia care au lepădat adevărul şi au ales să iubească rătăcirea. Nici o limbă nu poate exprima dorinţa pe care cel neascultător şi necredincios o simte faţă de tot ce a pierdut pentru totdeauna - viaţa veşnică. Bărbaţi la care lumea s-a închinat pentru talentele şi elocinţa lor văd acum aceste lucruri în adevărata lor lumină. Îşi dau seama ce au pierdut prin neascultare şi cad la picioarele acelora a căror credincioşie au

dispreţuit-o şi au batjocorit-o şi mărturisesc că Dumnezeu i-a iubit.

Oamenii văd că au fost duşi în rătăcire. Ei se acuză unul pe altul pentru că i-au condus la distrugere; dar toţi se unesc a-şi manifesta cea mai crudă condamnare faţă de slujitorii religiei. Păstorii necredincioşi au proorocit lucruri plăcute; ei au condus pe ascultătorii lor să facă fără valoare Legea lui Dumnezeu şi să prigonească pe aceia care au sfinţit-o. Acum, în deznădejdea lor, aceşti învăţători mărturisesc înaintea lumii lucrarea lor de amăgire. Mulţimile se umplu de furie. „Suntem pierduţi!" strigă ei, „şi voi sunteţi cauza pieirii noastre"; şi se aruncă asupra păstorilor care i-au dus la pieire. Chiar aceia care odinioară îi admirau în cel mai înalt grad vor rosti împotriva lor blestemele cele mai grozave. Chiar mâinile care odinioară îi încoronaseră cu lauri se vor ridica să-i distrugă. Săbiile care erau destinate să ucidă pe poporul lui Dumnezeu sunt acum folosite pentru a distruge pe adversarii lor. Pretutindeni este luptă şi sânge vărsat.

„Vuietul ajunge până la marginea pământului; căci Domnul Se ceartă cu neamurile, intră la judecată împotriva oricărei făpturi, şi dă pe cei răi pradă săbiei" (Ier. 25,31). Timp de şase mii de ani a continuat lupta cea mare; Fiul lui Dumnezeu împreună cu solii cereşti au fost în luptă cu puterea celui rău, pentru a avertiza, a lumina şi a salva pe fiii oamenilor. Acum toţi au luat hotărârea; nelegiuiţii s-au unit deplin cu Satana în lupta contra lui Dumnezeu. A venit timpul ca Dumnezeu să restabilească autoritatea Legii Sale călcată în picioare. Acum lupta nu mai este numai cu Satana, ci şi cu oamenii. „Domnul se ceartă cu popoarele"; „El va da săbiei pe cei nelegiuiţi".

Semnul liberării a fost pus asupra acelora „care suspină şi gem din cauza tuturor nelegiuirilor care s-au săvârşit". Acum iese îngerul morţii, reprezentat în viziunea lui Ezechiel prin bărbaţii cu armele de nimicire, cărora le este dată porunca: „Ucideţi pe bătrâni şi pe tineri, fete, copii şi femei; dar să nu vă

atingeţi de nici unul din aceia care au semnul; începeţi cu locaşul Meu cel sfânt" Profetul spune: „Ei au început cu bătrânii care erau înaintea casei" (Ezech. 9,1-6). Lucrarea de distrugere începe cu aceia care au pretins a fi păzitorii spirituali ai poporului. Străjerii falşi sunt primii care cad. Nu există nimeni care să aibă milă sau să cruţe. Bărbaţi, femei, fete şi copii pier deopotrivă.

„Căci iată, Domnul iese din locuinţa Lui, să pedepsească nelegiuirile locuitorilor pământului; şi pământul va da sângele pe faţă, şi nu va mai acoperi uciderile" (Is. 26,21). „Dar iată urgia cu care va lovi Domnul pe toate popoarele, care vor lupta împotriva Ierusalimului. Le va putrezi carnea stând încă în picioare, le vor putrezi ochii în găurile lor, şi le va putrezi limba în gură. În ziua aceea, Domnul va trimite o mare învălmăşeală în ei; unul va apuca mâna altuia, şi vor ridica mâna unii asupra altora" (Zah. 14,12-13). În lupta nebunească a patimilor crude şi datorită revărsării grozave a mâniei neamestecate a lui Dumnezeu, cad locuitorii nelegiuiţi ai pământului - preoţi, conducători şi popor, bogat şi sărac, de sus şi de jos. „Cei pe care-i va ucide Domnul în ziua aceea vor fi întinşi de la un capăt al pământului până la celălalt; nu vor fi jeliţi, nici adunaţi, nici îngropaţi" (Ier. 25,33).

La venirea Domnului Hristos, nelegiuiţii sunt şterşi de pe faţa întregului pământ, nimiciţi de suflarea gurii Sale şi distruşi de strălucirea slavei Sale. Hristos Îşi ia poporul în cetatea lui Dumnezeu, iar pământul este golit de locuitori. „Iată, Domnul deşartă ţara şi o pustieşte, îi răstoarnă faţa şi risipeşte locuitorii. Ţara este pustiită de tot şi prădată; căci Domnul a hotărât aşa. Ei călcau legile, nu ţineau poruncile, şi rupeau legământul cel veşnic! De aceea mănâncă blestemul ţara, şi suferă locuitorii ei pedeapsa nelegiuirilor lor; de aceea sunt prăpădiţi locuitorii ţării" (Is. 24,1.3.5-6).

Pământul întreg pare ca un pustiu trist. Ruinele oraşelor şi satelor distruse de cutremur, copaci dezrădăcinaţi, stânci sfărâ-

mate aruncate de mare sau scoase din pământ zac răspândite pe suprafaţa lui, în timp ce văgăuni uriaşe marchează locul de unde au fost smulşi munţii din temeliile lor.

Acum are loc evenimentul prefigurat în ultimul serviciu solemn al zilei de ispăşire. Când lucrarea din sfânta sfintelor se încheia, iar păcatele lui Israel erau îndepărtate din sanctuar în virtutea sângelui jertfei pentru păcat, atunci era adus înaintea Domnului ţapul cel viu; şi în faţa adunării, marele preot mărturisea pe capul lui „toate nelegiuirile copiilor lui Israel, şi toate călcările lor de lege cu care au păcătuit ei; să le pună pe capul ţapului" (Lev. 16,21). Tot astfel, când lucrarea de ispăşire din Sanctuarul ceresc se va încheia, în prezenţa lui Dumnezeu, a îngerilor cereşti şi a oştilor celor răscumpăraţi, păcatele poporului lui Dumnezeu sunt puse asupra Satanei; el va fi declarat vinovat de toate relele pe care le-a provocat să le făptuiască. Şi după cum ţapul era trimis departe într-un ţinut nelocuit, tot aşa şi Satana va fi alungat pe pământul pustiit, o pustietate nelocuită şi stearpă.

Apocalipsul prezice alungarea Satanei, precum şi starea de haos şi pustiire la care va fi adus pământul şi declară că această stare va dăinui timp de o mie de ani. După ce prezintă scenele celei de a doua veniri a Domnului şi distrugerea celor nelegiuiţi, profeţia continuă: „Apoi am văzut pogorându-se din cer un înger, care ţinea în mână cheia Adâncului şi un lanţ mare. El a pus mâna pe balaur, pe şarpele cel vechi, care este diavolul şi Satana, şi l-a legat pentru o mie de ani. L-a aruncat în Adânc, l-a închis acolo, şi a pecetluit intrarea deasupra lui, ca să nu mai înşeie Neamurile, până se vor împlini cei o mie de ani. După aceea, trebuie să fie dezlegat pentru puţină vreme" (Apoc. 20,1-3).

Faptul că expresia „fântâna adâncului" reprezintă pământul într-o stare de confuzie şi de întunecime se poate vedea şi din alte texte biblice. Cu privire la starea pământului „la început", raportul Bibliei spune că „era pustiu şi gol; şi întunericul era

peste faţa adâncului"* (Gen. 1,2). Profeţia ne arată că va fi readus parţial, aproape la aceeaşi stare. Privind înainte la ziua cea mare a lui Dumnezeu, profetul Ieremia declară: „Mă uit la pământ, şi iată că este pustiu şi gol; mă uit la ceruri şi lumina lor a pierit! Mă uit la munţi, şi iată că nu este nici un om; şi toate păsările cerurilor au fugit! Mă uit, şi iată, locul roditor este un pustiu; şi toate cetăţile sale sunt nimicite" (Ier. 4,23-26).

Aici trebuie să fie locuinţa Satanei şi a îngerilor cei răi timp de o mie de ani. Mărginit la pământ, el nu va mai avea intrare la alte lumi, pentru a ispiti şi a supăra pe aceia care n-au crezut niciodată. În acest sens este el legat; n-a mai rămas nimeni asupra căruia să-şi poată exercita puterea. Este oprit cu totul de la lucarea de amăgire şi de distrugere care timp de atâtea secole a fost singura lui desfătare.

Profetul Isaia, privind în viitor la vremea distrugerii Satanei, exclamă: „Cum ai căzut din cer Luceafăr strălucitor, fiu al zorilor! Cum ai fost doborât la pământ, tu, biruitorul neamurilor. Tu ziceai în inima ta: 'Mă voi sui în cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu, voi fi ca Cel Prea Înalt'. Dar ai fost aruncat în locuinţa morţilor, în adâncimile mormântului! Cei ce te văd se uită ţintă miraţi la tine, te privesc cu luare aminte şi zic: 'Acesta este omul care făcea să se cutremure pământul, şi zguduia împărăţiile, care prefăcea lumea în pustie, nimicea cetăţile şi nu dădea drumul prinşilor săi de război!" (Is. 14,12-17).

Timp de şase mii de ani, lucrarea de răzvrătire a Satanei „a făcut pământul să tremure". El „a făcut lumea ca un pustiu şi a nimicit cetăţile de pe el". Şi „n-a deschis închisoarea captivilor". Timp de şase mii de ani, temniţa lui a primit pe poporul lui Dumnezeu şi l-ar fi ţinut pentru totdeauna în robie, dar Hristos a sfărâmat lanţurile şi a eliberat pe prizonieri.

---

* Cuvântul „adânc", folosit aici de Septuaginta, este acelaşi cu cel redat în Apoc. 20,1-3.

Chiar şi cei nelegiuiţi sunt acum în afara puterii Satanei; iar el, singur, înconjurat doar de îngerii săi, rămâne să-şi dea seama de efectele blestemului pe care l-a adus păcatul. „Toţi împăraţii neamurilor, da, toţi, se odihnesc cu cinste, fiecare în mormântul lui. Dar tu ai fost aruncat departe de mormântul tău, ca o ramură dispreţuită. Tu nu eşti unit cu ei în mormânt, căci ţi-ai nimicit ţara, şi ţi-ai prăpădit poporul" (Is. 14,18-20).

Timp de o mie de ani, Satana va rătăci încoace şi încolo pe pământul pustiit, pentru a vedea urmările răzvrătirii lui împotriva Legii lui Dumnezeu. În această vreme suferinţele lui vor fi profunde. De la cădere, activitatea neîncetată nu i-a dat timp să reflecteze; dar acum este lipsit de putere şi a lăsat să contemple partea pe care a avut-o de când s-a răzvrătit pentru prima oară împotriva guvernării divine. Să privească înainte tremurând cu groază către viitorul îngrozitor, când va trebui să sufere pentru tot răul pe care l-a făcut şi să fie pedepsit pentru păcatele pe care le-a determinat să fie făcute.

Captivitatea Satanei va aduce poporului lui Dumnezeu bucurie şi veselie. Profetul spune: „Iar când îţi va da Domnul odihnă după ostenelile şi frământările tale, şi după aspra robie care a fost pusă peste tine, atunci vei cânta cântarea aceasta asupra împăratului Babilonului (reprezentând aici pe Satana) şi vei zice: 'Iată, asupritorul nu mai este, asuprirea a încetat, Domnul a frânt toiagul celor răi, nuiaua stăpânitorilor. Cel ce în urgia lui lovea popoarele cu lovituri fără răgaz, cel ce în mânia lui supunea neamurile este prigonit fără cruţare'" (Is. 14,3-6).

În timpul celor o mie de ani, între prima şi a doua înviere, are loc judecata nelegiuiţilor. Apostolul Pavel arată către această judecată ca fiind un eveniment ce urmează celei de a doua veniri. „De aceea să nu judecaţi nimic înainte de vreme, până va veni Domnul, care va scoate la lumină lucrurile ascunse în întuneric, şi va descoperi gândurile inimilor (1 Cor. 4,5). Daniel declară că atunci când vine Cel Îmbătrânit de zile „judecata a fost dată sfinţilor Celui Prea Înalt" (Dan. 7,22). La data aceasta,

cei neprihăniţi domnesc ca regi şi preoţi pentru Dumnezeu. Ioan în Apocalips spune: „Şi am văzut nişte scaune de domnie; şi celor ce au şezut pe ele, li s-a dat judecata; ei vor fi preoţi ai lui Dumnezeu şi ai lui Hristos, şi vor împărăţi cu El o mie de ani" (Apoc. 20,4-6). Acum este timpul când, aşa cum a prezis apostolul Pavel, „sfinţii vor judeca lumea" (1 Cor. 6,2). Împreună cu Hristos ei judecă pe cei nelegiuiţi, comparând faptele lor cu cartea statutară, Biblia, hotărând fiecare caz după faptele făcute în trup. Apoi, partea pe care cei nelegiuiţi trebuie să o suporte este măsurată după faptele lor; şi este scrisă în dreptul numelui lor în cartea morţii.

Şi Satana şi îngerii lui sunt judecaţi de Hristos şi de poporul său. Pavel spune: „Nu ştiţi că noi vom judeca pe îngeri?" (1 Cor. 6,3), iar Iuda declară că: „El a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puşi în lanţuri veşnice, în întuneric, pe îngerii care nu şi-au păstrat vrednicia, ci şi-au părăsit locuinţa" (Iuda 6).

La încheierea celor o mie de ani, va avea loc a doua înviere. Atunci, cei nelegiuiţi vor învia din morţi şi se vor prezenta înaintea lui Dumnezeu pentru aducerea la îndeplinire a „judecăţii scrise". Astfel Apocalipsul, după ce descrie învierea celor drepţi, spune: „Ceilalţi morţi n-au înviat până nu s-au sfârşit cei o mie de ani" (Apoc. 20,5). Iar Isaia declară cu privire la cei nelegiuiţi: „Aceştia vor fi strânşi ca prinşi de război şi duşi într-o temniţă, vor fi închişi în gherle, şi după un mare număr de zile, vor fi pedepsiţi" (Is. 24,22).

Capitolul 42

Sfârşitul luptei

La încheierea celor o mie de ani, Hristos Se întoarce din nou pe pământ. El este însoţit de oastea celor mântuiţi şi înconjurat de o suită de îngeri. Când coboară într-o maiestate înfricoşată, porunceşte morţilor nelegiuiţi să învieze pentru a-şi primi pedeapsa. Ei ies, o ceată puternică, nenumărată ca nisipul mării. Ce contrast faţă de aceia care au înviat la prima înviere! Cei drepţi au fost îmbrăcaţi cu tinereţe şi frumuseţe nemuritoare. Cei nelegiuiţi poartă urmele bolii şi ale morţii.

Fiecare ochi din mulţimea cea mare se întoarce să vadă slava lui Dumnezeu. Cu un glas, oştile nelegiuiţilor exclamă: „Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!" Nu iubirea faţă de Isus le inspiră această exclamaţie. Puterea adevărului face ca buzele lor să rostească, fără să vrea, aceste cuvinte. Cei nelegiuiţi ies din mormânt cu aceeaşi ură faţă de Isus şi cu acelaşi spirit de rebeliune cu care au intrat. Ei nu mai au un nou timp de har în care să-şi corecteze defectele din viaţa lor trecută. Nimic nu s-ar mai câştiga cu aceasta. O viaţă întreagă de neascultare nu le-a înmuiat inimile. O a doua ocazie, dacă le-ar fi dată, ar fi folosită ca şi prima, călcând în picioare cerinţele lui Dumnezeu şi răzvrătindu-se împotriva Lui.

Hristos coboară pe muntele Măslinilor, de unde S-a înălţat, după învierea Sa, şi unde îngerii au repetat făgăduinţa revenirii Sale. Profetul spune: „Atunci va veni Domnul, Dumnezeul meu, şi toţi sfinţii împreună cu El! Picioarele Lui vor sta în ziua aceea pe muntele Măslinilor, care este în faţa Ierusalimului, spre răsărit; muntele Măslinilor se va despica la mijloc, şi se va face o vale foarte mare. Şi Domnul va fi Împărat peste tot pământul. În ziua aceea, Domnul va fi singurul Domn, şi Numele Lui va fi singurul Nume" (Zah. 14,5.4.9). În timp ce Noul Ierusalim, în splendoarea lui orbitoare, se coboară din ceruri şi se aşază pe locul curăţit şi pregătit să-L primească, Hristos împreună cu poporul Său şi cu îngerii intră în Cetatea Sfântă.

Acum Satana se pregăteşte pentru o ultimă luptă pentru supremaţie. Cât timp a fost lipsit de puterea lui şi întrerupt din lucrarea lui de amăgire, prinţul răului s-a simţit nenorocit şi descurajat; dar când morţii nelegiuiţi înviază şi văd acele mulţimi uriaşe de partea lui, nădejdile lui reînvie şi se hotărăşte să nu renunţe la lupta cea mare. Îşi va pune în linie de bătaie, sub steagul lui, toate oştile celor pierduţi şi prin ei va căuta să-şi aducă la îndeplinire planurile. Cei nelegiuiţi sunt prizonierii Satanei. Lepădând pe Hristos, ei au primit conducerea conducătorului răzvrătit. Ei sunt gata să primească sugestiile lui şi să împlinească poruncile lui. Dar, consecvent şireteniei lui de la început, nu vrea să fie recunoscut ca fiind Satana. Pretinde a fi prinţul care este proprietarul de drept al lumii şi a cărui moştenire i-a fost răpită pe nedrept. Se pre-zintă supuşilor lui amăgiţi ca salvator, asigurându-i că puterea lui i-a scos din morminte şi că este pe punctul de a-i scăpa de cea mai crudă tiranie. Prezenţa lui Hristos fiind îndepărtată, Satana face minuni pentru a-şi susţine pretenţiile. El face pe cel slab tare şi inspiră tuturor spiritul şi energia lui. Le propune să-i conducă împotriva taberei sfinţilor şi să pună stăpânire pe Cetatea lui Dumnezeu. Cu bucurie diabolică arată spre milioanele nenumărate de

oameni care au fost înviaţi din mormintele lor şi declară că, în calitate de conducător al lor, este în stare să cucerească cetatea ca să-şi recâştige tronul şi împărăţia.

În gloata aceea mare sunt mulţi din generaţia aceea cu viaţă lungă, care a existat înainte de potop; bărbaţi cu statură înaltă şi de o inteligenţă vastă care, supunându-se stăpânirii îngerilor căzuţi, şi-au consacrat toată priceperea şi cunoştinţele lor pentru înălţarea de sine; bărbaţi ale căror lucruri minunate de artă au făcut ca lumea să idolatrizeze geniul lor, dar a căror cruzime şi invenţii rele au murdărit pământul şi au desfigurat chipul lui Dumnezeu, făcându-L să şteargă de pe faţa pământului creaţiunea Sa. Acolo sunt împăraţi şi generali care au cucerit popoare, viteji care n-au pierdut nici o bătălie, luptători mândri şi ambiţioşi, a căror apropiere făcea împărăţiile să tremure. Prin moarte n-au suferit nici o schimbare. Când ies din morminte, îşi reiau cursul gândurilor chiar de acolo de unde au încetat. Sunt mânaţi de aceeaşi dorinţă de cucerire care-i stăpânea când au căzut.

Satana se consultă cu îngerii lui şi apoi cu aceşti împăraţi cuceritori şi oameni puternici. E privesc puterea şi numărul acelora care sunt de partea lor şi declară că armata din cetate este mică în comparaţie cu a lor şi că poate fi biruită. Fac planuri să pună stăpânire pe bogăţiile şi pe slava Noului Ierusalim. Toţi încep de îndată să se pregătească de luptă. Meşteri pricepuţi făuresc echipament de război Conducători militari, renumiţi pentru succesele lor, rânduiesc gloate de luptători în companii şi divizii.

În cele din urmă, se dă ordinul de înaintare - şi oştile nenumărate pornesc - o armată care n-a fost niciodată formată de cuceritorii pământeşti, pe care forţele unite din toate veacurile, de când a început războiul pe pământ, n-au egalat-o niciodată. Satana, cel mai puternic dintre luptători, conduce avangarda, iar îngerii lui îşi unesc forţele pentru această luptă finală. Împăraţi şi luptători sunt în cortegiul lui, iar mulţimile îi urmează în com-

panii mari, fiecare sub comandantul rânduit. Cu o precizie militară, rândurile înaintează unul după altul pe suprafaţa pământului, neregulată şi crăpată, către Ceta- tea lui Dumnezeu. La porunca lui Isus, porţile Noului Ierusalim sunt închise şi armatele Satanei împresoară cetatea şi se pregătesc de atac.

Hristos apare acum din nou în faţa vrăjmaşilor Săi. Cu mult deasupra cetăţii, pe o temelie de aur lustruit, se află un tron înalt. Pe acest tron stă Fiul lui Dumnezeu. iar în jur sunt supuşii împărăţiei Sale. Nici o limbă şi nici o pană nu pot descrie puterea şi maiestatea lui Hristos. Slava veşnicului Tată învăluieşte pe Fiul Său. Strălucirea prezenţei Sale umple Cetatea lui Dumnezeu şi se revarsă dincolo de porţi, învăluind pământul întreg cu strălucirea ei.

Cei mai aproape de tron sunt aceia care odinioară au fost zeloşi pentru cauza lui Satana, dar care, ca nişte tăciuni scoşi din foc, au urmat pe Mântuitorul lor cu un devotament profund şi puternic. Apoi stau aceia care au clădit caractere creştine în mijlocul minciunii şi necredinţei, aceia care au respectat Legea lui Dumnezeu atunci când lumea creştină o declara fără valoare şi milioane din toate veacurile care au suferit moartea de martir pentru credinţa lor. Iar mai departe este ,,gloata cea mare pe care n-o poate număra nimeni, dintre toate popoarele, neamurile şi limbile... înaintea tronului şi înaintea Mielului, îmbrăcaţi în haine albe şi cu ramuri de finic în mâini" (Apoc. 7,9). Lupta lor s-a sfârşit, au câştigat biruinţa. Au alergat şi au căpătat premiul. Ramura de palmier din mâinile lor este simbolul biruinţei şi haina albă este însemnul neprihănirii lui Hristos care acum este a lor.

Cei răscumpăraţi înalţă o cântare de laudă care răsună prin bolţile cerului: ,,Mântuirea este a Dumnezeului nostru, care şade pe scaunul de domnie, şi a Mielului!" (vers. 10). Îngerii şi serafimii îşi unesc glasurile de adorare. Când cei mântuiţi privesc puterea şi răutatea Satanei, văd ca niciodată mai înainte că nici o altă putere nu i-a putut face biruitori decât aceea a lui

Hristos. În toată mulţimea aceea strălucită nu se găseşte nimeni care să-şi atribuie sieşi mântuirea, ca şi când ar fi biruit prin propria lui putere şi bunătate. Nu se spune nimic despre ceea ce au făcut sau au suferit; ci refrenul fiecărei cântări, cheia fiecărui imn este: Mântuirea este a Dumnezeului nostru şi a Mielului.

În prezenţa locuitorilor pământului şi ai cerului, adunaţi, are loc încoronarea finală a Fiului lui Dumnezeu. Şi acum, învestit cu maiestate şi putere supremă, Împăratul împăraţilor pronunţă sentinţa faţă de răzvrătiţii împotriva guvernării Sale şi aduce la îndeplinire dreptatea pentru aceia care au călcat în picioare Legea Sa şi au prigonit pe poporul Său. Profetul lui Dumnezeu spune: „Apoi am văzut un scaun de domnie mare şi alb, şi pe Cel ce şedea pe el. Pământul şi cerul au fugit dinaintea Lui, şi nu s-a mai găsit un loc pentru ele. Şi am văzut pe morţi, mari şi mici, stând în picioare înaintea scaunului de domnie. Nişte cărţi au fost deschise. Şi a fost deschisă o altă carte, care este cartea vieţii. Şi morţii au fost judecaţi după faptele lor, după cele ce erau scrise în cărţile acelea" (Apoc. 20,11.12).

De îndată ce cărţile cu rapoarte sunt deschise, şi ochiul lui Isus priveşte asupra nelegiuiţilor, ei devin conştienţi de fiecare păcat pe care l-au săvârşit vreodată. Ei văd exact locul unde picioarele lor s-au depărtat de pe cărarea curăţiei şi a sfinţeniei şi cât de departe i-a dus mândria şi răzvrătirea în călcarea Legii lui Dumnezeu. Ispitele seducătoare pe care le-au încurajat prin îngăduirea păcatului, binecuvântările folosite în rău, solii lui Dumnezeu dispreţuiţi, avertizările lepădate, valurile de milă respinse din cauza inimii îndărătnice şi nepocăite - toate acestea apar ca şi când sunt scrise cu litere de foc.

Deasupra tronului este descoperită crucea; şi, ca o privelişte panoramică, apar scenele ispitirii şi căderii lui Adam împreună cu etapele succesive din Planul cel mare de Mântuire; primii Săi ani de sărăcie şi ascultare; botezul Său în Iordan; postul şi ispi-

tirea din pustie; lucrarea Sa publică, descoperirea faţă de oameni a celor mai preţioase binecuvântări ale cerului; zilele pline de fapte de iubire şi de milă; nopţile geloziei, ale urii şi ale răutăţii cu care erau răsplătite binefacerile Sale; agonia îngrozitoare şi tainică din Ghetsemani, sub povara zdrobitoare a păcatelor lumii întregi; trădarea în mâinile gloatei ucigaşe; evenimentele înfricoşătoare din noaptea aceea de groază; Prizonierul care nu se împotrivea, părăsit de ucenicii Săi iubiţi, şi care fugiseră dezamăgiţi pe străzile Ierusalimului; Fiul lui Dumnezeu adus în mijlocul veseliei în faţa lui Ana, judecat în palatul marelui preot, în sala de judecată a lui Pilat, înaintea lui Irod cel crud şi laş, batjocorit, insultat, torturat şi condamnat la moarte. Toate acestea sunt prezentate în culori vii.

Iar acum, în faţa mulţimii tremurânde, sunt arătate scenele finale; răbdătorul Suferind mergând pe drum către Calvar; Prinţul cerului atârnând pe cruce; preoţii îngâmfaţi, gloata batjocoritoare care lua în râs agonia Lui de moarte; întunericul supranatural; pământul împovărat, stâncile despicate, mormintele deschise, marcând clipa când Mântuitorul lumii Şi-a dat viaţa.

Spectacolul îngrozitor se arată exact aşa cum a fost. Satana, îngerii şi supuşii lui nu au nici o putere să se întoarcă de la tabloul propriei lor lucrări. Fiecare îşi reaminteşte partea pe care a înfăptuit-o: Irod, care a ucis copiii nevinovaţi din Betleem, ca să nimicească pe Împăratul lui Israel; Irodiada cea josnică, pe al cărei suflet vinovat stă sângele lui Ioan Botezătorul; Pilat cel slab şi oportunist; soldaţii batjocoritori; preoţii şi fruntaşii împreună cu gloata înnebunită care striga: „Sângele Lui să fie peste noi şi peste copiii noştri"; toţi privesc grozăvia vinovăţiei lor. Zadarnic caută să se ascundă de maiestatea divină a feţei Sale, care întrece strălucirea soarelui, în timp ce mântuiţii îşi depun coroanele la picioarele Mântuitorului, exclamând: „El a murit pentru mine!"

În mijlocul mulţimii răscumpărate sunt apostolii lui Hristos, Pavel cel curajos, Petru cel înflăcărat, Ioan cel iubitor şi iubit, împreună cu fraţii lui inimoşi, şi cu ei oastea cea mare de martiri. Iar în afara zidurilor, împreună cu toate lucrurile urâcioase şi josnice sunt aceia care i-au prigonit, întemniţat şi ucis. Acolo este Nero, acel monstru al cruzimii şi al viciului, care priveşte acum bucuria şi înălţarea acelora pe care odinioară i-a torturat şi în a căror groază extremă şi-a găsit o desfătare satanică. Mama lui este acolo pentru a vedea rezultatul lucrării ei; să vadă cum trăsătura rea de caracter transmisă fiului ei, patimile încurajate şi dezvoltate sub influenţa şi prin exemplul ei au rodit crima care a făcut lumea să se cutremure.

Acolo sunt preoţii şi prelaţii papistaşi care au pretins a fi ambasadorii lui Hristos, dar care au folosit roata, temniţa şi rugul pentru a stăpâni conştiinţele poporului Său. Acolo sunt pontifii cei îngâmfaţi care s-au înălţat mai presus de Dumnezeu şi s-au încumetat să schimbe Legea Celui Prea Înalt. Acei pretinşi părinţi ai bisericii au de dat socoteală înaintea lui Dumnezeu, de care ar dori să fie scutiţi. Prea târziu sunt aduşi să vadă că Cel Atotştiutor este gelos pentru Legea Sa şi că nu va scuti pe cel vinovat. Ei înţeleg că Hristos Se face una cu poporul Său care suferă; iar ei sunt acum puterea cuvintelor Sale. „Adevărat vă spun că ori de câte ori aţi făcut aceste lucruri unuia din aceşti foarte neînsemnaţi fraţi ai mei, Mie Mi le-aţi făcut" (Matei 25,40).

Întreaga lume nelegiuită este la bara de judecată a lui Dumnezeu, sub acuzaţia de înaltă trădare faţă de guvernământul cerului. Cei răi nu au pe nimeni care să le apere cauza; n-au nici o scuză; şi se pronunţă asupra lor sentinţa morţii veşnice.

Acum văd cu toţii că plata păcatului este moartea şi nu o libertate nobilă şi viaţa veşnică, ci sclavie, ruină şi moarte. Cei nelegiuiţi văd că s-au pierdut printr-o viaţă de răzvrătire; când li s-a oferit greutatea veşnică de slavă, au batjocorit-o; dar acum, cât de dorită li se pare! „Toate acestea, strigă sufletul pierdut,

le-aş fi putut avea; dar am ales să le îndepărtez de la mine. O, ce patimă ciudată! Am schimbat pacea, fericirea şi onoarea pentru distrugere, ruşine şi disperare". Toţi văd că excluderea lor din cer este justificată. Prin viaţa lor au declarat: „Nu vrem ca acest Om (Isus) să domnească peste noi".

Ca într-o răpire, cei nelegiuiţi au privit încoronarea Fiului lui Dumnezeu. Văd în mâinile Sale tablele Legii divine, statutele pe care le-au dispreţuit şi le-au călcat. Ei sunt martori ai izbucnirii de uimire, de răpire şi de adorare a celor mântuiţi; şi, ca unda unei melodii, se revarsă peste mulţimile din afara Cetăţii exclamaţia tuturor, într-un glas: „Mari şi minunate sunt lucrările Tale, Doamne, Dumnezeule, Atotputernice! Drepte şi adevărate sunt căile Tale, Împărate al Neamurilor!" (Apoc. 15,3); şi, căzând cu faţa la pământ, ei se închină Prinţului vieţii.

Satana pare paralizat când priveşte slava şi maiestatea lui Hristos. El, care odată fusese un heruvim acoperitor, îşi aminteşte de unde a căzut. Un serafim strălucitor, „fiu al zorilor"; cât de schimbat! Cât de decăzut! Din sfatul în care odinioară era onorat, acum este exclus pentru totdeauna. El vede pe altul sfânt acum lângă Tatăl, acoperindu-I slava. A văzut coroana pusă pe capul lui Hristos de un înger cu o statură înaltă şi cu o prezenţă maiestuoasă şi ştie că poziţia înălţată a acestui înger ar fi putut fi a lui.

Memoria îi aduce aminte de căminul nevinovăţiei şi curăţiei lui, de pacea şi de mulţumirea lui, până şi-a îngăduit să murmure împotriva lui Dumnezeu şi să Îl invidieze pe Hristos. Acuzaţiile lui, răscoala lui, amăgirile lui pentru a câştiga simpatia şi sprijinul îngerilor, stăruinţa lui încăpăţânată în a nu face nici un efort de întoarcere atunci când Dumnezeu i-a oferit iertarea - toate acestea îi vin cu putere în minte. Îşi revede lucrarea printre oameni, cu urmările ei - vrăjmăşia omului faţă de semenul lui, distrugerea teribilă a vieţii, ridicarea şi căderea împărăţiilor, răsturnarea tronurilor, succesiunea îndelungată a agitaţiilor, a conflictelor şi a răscoalelor. Îşi aminteşte de toate

eforturile lui permanente de a se împotrivi lucrării lui Hristos şi de a afunda pe om din ce în ce mai adânc. Vede că uneltirile lui demonice nu i-au putut distruge pe aceia care şi-au pus încrederea în Isus. Când Satana îşi priveşte împărăţia, rodul trudei lui, vede numai decădere şi ruină. A condus mulţimile să creadă că Cetatea lui Dumnezeu ar putea fi o pradă uşoară; dar ştie că aceasta este o minciună. Mereu şi mereu în desfăşurarea luptei celei mari a fost învins şi obligat să se predea. Cunoaşte prea bine puterea şi maiestatea Celui veşnic.

Scopul marelui răsculat a fost totdeauna să se îndreptăţească şi să dovedească guvernarea divină răspunzătoare de răzvrătirea lui. În scopul acesta a folosit toată puterea minţii lui. A lucrat în mod premeditat şi sistematic şi cu un succes uimitor, conducând mulţimi uriaşe să primească versiunea lui cu privire la lupta cea mare care a durat atâta vreme. Timp de mii de ani, acest şef al conspiraţiei a aşezat minciuna în locul adevărului. Dar acum a venit timpul când rebeliunea trebuie să fie înfrântă până la urmă, iar istoria şi caracterul Satanei să fie demascate. În ultimul său efort uriaş de a detrona pe Hristos, de a distruge pe poporul Său şi de a pune stăpânire pe Cetatea lui Dumnezeu, arhiamăgitorul a fost demascat definitiv. Aceia care s-au unit cu el văd înfrângerea totală a cauzei lui. Urmaşii lui Hristos şi îngerii credincioşi văd întinderea vastă a intrigilor lui împotriva guvernării lui Dumnezeu. El devine obiectul repulsiei generale.

Satana vede că răscoala l-a făcut nedemn pentru cer. El şi-a dirijat puterile pentru a lupta împotriva lui Dumnezeu; curăţia, pacea şi armonia cerului ar fi pentru el o tortură supremă. Acuzaţiile lui împotriva milei şi dreptăţii lui Dumnezeu sunt acum aduse la tăcere. Jignirea pe care a încercat să o arunce asupra lui Iehova rămâne întru totul asupra lui. Iar acum Satana se pleacă şi mărturiseşte justeţea sentinţei date lui.

„Cine nu se va teme, Doamne, şi cine nu va slăvi Numele Tău? Căci numai Tu eşti sfânt, şi toate neamurile vor veni şi se

vor închina înaintea Ta, pentru că judecăţile Tale au fost arătate!" (vers. 4). Toate întrebările cu privire la adevăr şi rătăcire în lupta cea lungă au fost acum explicate. Urmările răscoalei, roadele punerii deoparte a statutelor divine s-au descoperit vederii tuturor inteligenţelor create. Efectele conducerii Satanei în contrast cu guvernarea lui Dumnezeu au fost prezentate Universului întreg. Chiar lucrările lui l-au condamnat. Înţelepciunea lui Dumnezeu, dreptatea şi bunătatea Lui sunt deplin îndreptăţite. S-a văzut că toate procedeele Sale în lupta cea mare au fost dirijate ţinând seama de binele veşnic al poporului Său şi binele tuturor lumilor pe care El le-a creat. „Toate lucrările Tale Te vor lăuda, Doamne! Şi credincioşii Tăi Te vor binecuvânta" (Ps. 145,10). Istoria păcatului va sta în toată veşnicia ca martoră că de existenţa Legii lui Dumnezeu este legată fericirea tuturor fiinţelor create de El. Ţinând seama de toate faptele din lupta cea mare, Universul întreg, atât cei credincioşi, cât şi cei răsculaţi, într-un glas declară: „Drepte şi adevărate sunt căile Tale, Împărate al neamurilor".

Înaintea Universului s-a prezentat lămurit jertfa cea mare făcută de Tatăl şi de Fiul în favoarea omului. A venit ceasul când Hristos Îşi ocupă poziţia de drept şi este preamărit mai presus de domniile şi puterile şi de orice nume ce se poate da. Pentru bucuria care-I era pusă înainte - ca să aducă multe suflete la slavă - a suferit El crucea şi a dispreţuit ruşinea. Şi pe cât de neînţeles de mare a fost durerea şi ruşinea, cu mult mai mare este bucuria şi slava. El priveşte asupra celor răscumpăraţi, înnoiţi după chipul Său, toate inimile purtând pecetea desăvârşită a divinului, toate feţele reflectând asemănarea cu Împăratul lor. El vede în ei rezultatul muncii sufletului Său şi este mulţumit. Apoi, cu un glas care mişcă mulţimile adunate ale celor drepţi şi ale celor nelegiuiţi, El declară: „Iată răsplata pentru sângele Meu. Pentru aceştia am suferit, pentru ei am murit, ca să locuiască înaintea Mea în veacurile veşnice". Iar din gura celor îm-

brăcaţi în haine albe din jurul tronului se înalţă cântecul de laudă: „Vrednic este Mielul, care a fost junghiat, să primească puterea, bogăţia, înţelepciunea, tăria, cinstea, slava şi lauda!“ (Apoc. 5,12).

Cu toate că Satana a fost constrâns să recunoască dreptatea lui Dumnezeu şi să se plece înaintea supremaţiei lui Hristos, caracterul lui rămâne neschimbat. Spiritul de răzvrătire izbucneşte iarăşi ca un torent puternic. Plin de furie, se hotărăşte să nu abandoneze lupta cea mare. A venit timpul pentru o luptă disperată, finală împotriva Împăratului cerului. Se aruncă în mijlocul supuşilor lui şi încearcă să-i inspire cu propria lui furie, ridicându-i pe loc la luptă. Dar dintre toate milioanele pe care le-a amăgit la răscoală nu este nici unul care să-i recunoască supremaţia. Puterea lui este sfârşită. Cei nelegiuiţi sunt plini de aceeaşi ură faţă de Dumnezeu pe care o inspiră Satana; dar ei văd că situaţia lor este deznădăjduită, că nu pot birui împotriva lui Iehova. Mânia lor se aprinde împotriva Satanei şi acelora care au fost agenţii lui în amăgire şi, cu o furie demonică, se întorc împotriva lor.

Domnul zicea: „Pentru că îţi dai ifose ca şi când ai fi Dumnezeu, iată că voi aduce împotriva ta nişte străini, pe cele mai asupritoare dintre popoare, care vor scoate sabia împotriva înţelepciunii tale strălucitoare, şi-ţi vor pângări frumuseţea. Te vor arunca în groapă“. „Te nimicesc, heruvim ocrotitor, din mijlocul pietrelor scânteietoare. De aceea, te arunc la pământ, te dau privelişte împăraţilor şi te prefac în cenuşă pe pământ, înaintea tuturor celor ce te privesc; eşti nimicit, şi nu vei mai fi niciodată!“ (Ezech. 28,6-8.16-19).

„Căci orice încălţăminte purtată în învălmăşeala luptei, şi orice haină de război tăvălită în sânge, vor fi aruncate în flăcări, ca să fie arse în foc“. „Căci Domnul este mâniat pe toate neamurile şi plin de urgie pe toată oştirea lor; el le nimiceşte cu desăvârşire, le măcelăreşte de tot“. „Peste cei răi plouă cărbuni, foc şi pucioasă: un vânt dogoritor, iată paharul de care au ei

parte“ (Is. 9,5; 34,2; Ps. 11,6). Flăcări cad de la Dumnezeu din cer. Pământul se crapă. Armele ascunse în adâncurile lui sunt scoase afară. Flăcări nimicitoare izbucnesc din fiecare prăpastie deschisă. Chiar şi stâncile ard. A venit ziua care va arde ca un cuptor. Elementele amestecate cu dogoarea mistuitoare, chiar şi pământul cu tot ce este pe el arde (Mal. 4,1-2; 2 Petru 3,10). Suprafaţa pământului pare o masă topită - un lac de foc uriaş, clocotind. Este vremea judecăţii şi a pierzării oamenilor nelegiuiţi - „de răzbunare a Domnului“. „Şi an de răsplătire pentru Sion“ (Is. 34,8).

Cel nelegiuit îşi primeşte răsplata pe pământ (Prov. 11,31). „Căci iată, vine ziua, care va arde ca un cuptor! Toţi cei trufaşi şi toţi cei răi vor fi ca miriştea; ziua care vine îi va arde, zice Domnul oştirilor“ (Mal. 4,1). Unii sunt distruşi într-o clipă, în timp ce alţii suferă multe zile. Toţi sunt pedepsiţi „după faptele lor“. Păcatele celor drepţi fiind puse asupra Satanei, el trebuie să sufere nu numai pentru răscoala lui proprie, ci pentru toate păcatele la care a provocat pe sfinţi să le săvârşească. Pedeapsa lui este cu mult mai mare decât a acelora pe care i-a amăgit. După ce toţi aceia care au căzut prin amăgirile lui au pierit, el încă mai trăieşte şi mai suferă. În flăcările nimicitoare, cei nelegiuiţi sunt nimiciţi, şi rădăcină, şi ramură - Satana fiind rădăcina, iar urmaşii lui, ramurile. Pedeapsa deplină a Legii a fost adusă; cererea dreptăţii a fost satisfăcută; iar cerul şi pământul, privind, declară dreptatea lui Iehova.

Lucrarea de nimicire a Satanei s-a sfârşit pentru totdeauna. Timp de şase mii de ani şi-a făcut voia, umplând pământul de vai şi producând durere în tot Universul. Toată creaţiunea a gemut şi s-a chinuit în durere. Acum, faptele lui Dumnezeu sunt pentru totdeauna liberate de prezenţa şi de ispitirile lui. „Tot pământul se bucură acum de odihnă şi pace; izbucnesc oamenii cei drepţi în cântece de veselie“ (Is. 14,7). Şi un strigăt de laudă şi de biruinţă se înalţă din tot Universul cel credincios: „Şi am auzit ca un glas de gloată multă, ca vuietul unor ape multe, ca

bubuitul unor tunete puternice, care zice: „Aleluia! Domnul, Dumnezeul nostru Cel Atotputernic a început să împărăţească" (Apoc. 19,6).

În timp ce pământul este învăluit în focul distrugerii, cei drepţi locuiesc în siguranţă în Sfânta Cetate. A doua moarte nu are nici o putere asupra acelora care au avut parte de prima înviere. În timp ce Dumnezeu este pentru cei nelegiuiţi un foc mistuitor, pentru poporul Său este un soare şi un scut (Apoc. 20,6; Ps. 84,11).

„Apoi am văzut un cer nou şi un pământ nou: pentru că cerul dintâi şi pământul dintâi pieriseră" (Apoc. 21,1). Focul care consumă pe cei nelegiuiţi curăţeşte pământul. Orice urmă de blestem este îndepărtată. Nici un iad arzând veşnic nu va păstra înaintea celor răscumpăraţi consecinţele grozave ale păcatului.

Numai o singură amintire mai rămâne: Mântuitorul nostru va purta pentru veşnicie semnele răstignirii. Pe fruntea Sa rănită, pe coasta Sa, pe mâinile şi picioarele Sale, se vor păstra pe veci urmele lucrării pline de cruzime pe care a făcut-o păcatul. Privind pe Hristos în slava Sa, profetul spune: „Din mâna Lui pornesc raze, şi acolo este ascunsă tăria Lui" (Hab. 3,4). Coasta împunsă din care a curs sângele purpuriu a împăcat pe om cu Dumnezeu - acolo este slava Mântuitorului, acolo „este ascunsă tăria Lui". Puternic ca să mântuiască, prin jertfa răscumpărării, El a fost puternic să execute dreptatea asupra acelora care au dispreţuit mila lui Dumnezeu. Iar semnele umilinţei Sale formează cinstea Sa cea mai înaltă; prin veacurile veşnice, rănile de la Calvar vor provoca lauda Sa şi vor face cunoscut puterea Sa.

„Iar la tine, turn al turmei, deal al fiicei Sionului, la tine va veni, şi la tine va ajunge vechea stăpânire, împărăţia fiicei Ierusalimului!" (Mica 4,8). A venit vremea către care au privit cu ardoare oamenii sfinţi de la data de când sabia învăpăiată a oprit prima pereche din Eden, timpul pentru „răscumpărarea celor câştigaţi de Dumnezeu" (Efes. 1,14). Pământul, care a fost

dat omului de la început să fie împărăţia sa şi care a fost trădat în mâinile Satanei şi ţinut multă vreme de acest duşman puternic, a fost adus înapoi prin marele Plan de Mântuire. Tot ce a fost pierdut prin păcat a fost recâştigat. „Căci aşa vorbeşte Domnul, care a întocmit pământul, l-a făcut şi l-a întărit, l-a făcut nu ca să fie pustiu, ci l-a întocmit ca să fie locuit" (Is. 45,18). Scopul de la început al lui Dumnezeu în crearea pământului este împlinit când este făcut locuinţă veşnică pentru cei mântuiţi. „Cei neprihăniţi vor stăpâni ţara, şi vor locui în ea pe vecie" (Ps. 37,29).

Teama de a nu face moştenirea viitoare să pară prea materială i-a făcut pe mulţi să spiritualizeze chiar acele adevăruri care ne conduc să o privim ca fiind căminul nostru. Isus i-a asigurat pe ucenicii Săi că S-a dus să le pregătească locaşuri în casa Tatălui. Aceia care primesc învăţăturile Cuvântului lui Dumnezeu nu vor fi în totală necunoştinţă cu privire la căminul ceresc. Şi, cu toate acestea, „lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, şi la inima omului nu s-au suit, aşa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc" (1 Cor. 2,9). Limbajul omenesc nu este în stare să descrie răsplata celor drepţi. Va fi cunoscută numai de aceia care o vor vedea. Nici o minte mărginită nu poate cuprinde slava Paradisului lui Dumnezeu.

În Biblie, moştenirea celor mântuiţi este numită „o patrie" (Evr. 11,14-16). Acolo, păstorul ceresc Îşi conduce turma la izvoare de apă vie. Pomul vieţii îşi dă roadele în fiecare lună, iar frunzele pomului sunt pentru vindecarea neamurilor. Acolo sunt izvoare care curg continuu, limpezi ca cristalul şi, pe malul lor, pomi unduind îţi aruncă umbrele pe cărările pregătite pentru răscumpăraţii Domnului. Acolo câmpiile întinse se continuă cu coline de frumuseţe, iar munţii lui Dumnezeu îşi înalţă crestele înalte. Pe acele câmpii paşnice, lângă izvoarele pline de viaţă, poporul lui Dumnezeu, multă vreme peregrin şi rătăcitor, va găsi un cămin.

„Poporul Meu va locui în locuinţa păcii, în case fără grijă şi în adăposturi liniştite". „Nu se va mai auzi vorbindu-se de silnicie în ţara ta nici de pustiire şi prăpăd în ţinutul tău, ci vei numi zidurile tale 'Mântuire' şi porţile tale 'Laudă'. Vor zidi case şi le vor locui; vor sădi vii şi le vor mânca rodul. Nu vor zidi case, ca altul să locuiască în ele, nu vor sădi vii, pentru ca altul să le mănânce rodul, şi aleşii Mei se vor bucura de lucrul mâinilor lor" (Is. 32,18; 60,18; 65,21-22).

„Pustia şi ţara fără apă se vor bucura; pustietatea se va veseli, şi va înflori ca trandafirul". „În locul spinului se va înălţa chiparosul, în locul mărăcinilor va creşte mirtul. „Atunci lupul va locui împreună cu mielul, şi pardosul se va culca împreună cu iedul; şi le va mâna un copilaş. Nu se va face nici un rău şi nici o pagubă pe tot muntele Meu cel sfânt", zice Domnul (Is. 35,1; 55,13; 11,6.9).

Durerea nu poate să existe în atmosfera cerului. Nu vor mai fi lacrimi, nici convoaie funebre, nici urme de plâns. „Şi moartea nu va mai fi. Nu va mai fi nici tânguire, nici ţipăt, nici durere, pentru că lucrurile dintâi au trecut". „Nici un locuitor nu zice: 'Sunt bolnav!' Poporul Ierusalimului capătă iertarea fărădelegilor lui" (Apoc. 21,4; Is. 33,24).

Acolo este Noul Ierusalim, metropola slăvită a Noului Pământ. „O cunună strălucitoare în mâna Domnului, o legătură împărătească în mâna Dumnezeului tău". „Lumina ei era ca o piatră prea scumpă, ca o piatră de iaspis, străvezie ca cristalul. Neamurile vor umbla în lumina ei şi împăraţii pământului îşi vor aduce slava şi cinstea lor în ea". Domnul zice: „Eu Însumi Mă voi veseli asupra Ierusalimului şi Mă voi bucura de poporul Meu". „Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii! El va locui cu ei, şi ei vor fi poporul Lui, şi Dumnezeu Însuşi va fi cu ei. El va fi Dumnezeul lor" (Is. 62,3; Apoc. 21,11.24; Is. 65,19; Apoc. 21,3).

În cetatea lui Dumnezeu „nu va fi noapte". Nimeni nu va avea nevoie şi nu va dori odihnă. Acolo nu va fi oboseală în a

face voia lui Dumnezeu şi în a da laudă Numelui Său. Vom simţi mereu prospeţimea dimineţii şi mereu vom fi departe de încheierea ei. „Nu vor mai avea trebuinţă nici de lampă, nici de lumina soarelui, pentru că Domnul Dumnezeu îi va lumina" (Apoc. 22,5). Lumina soarelui va fi înlocuită cu o lumină care nu este supărătoare, cu toate că întrece strălucirea de la amiază. Slava lui Dumnezeu şi a Mielului inundă Cetatea Sfântă cu o lumină care nu slăbeşte. Cei răscumpăraţi umblă în slava fără soare a unei zile permanente.

„În cetate n-am văzut nici un Templu; pentru că Domnul Dumnezeu, cel Atotputernic, ca şi Mielul, sunt Templul ei" (Apoc. 21,22). Poporul lui Dumnezeu are privilegii să păstreze o legătură deschisă cu Tatăl şi cu Fiul. „Acum vedem ca într-o oglindă întunecată" (1 Cor. 13,12). Privim chipul lui Dumnezeu reflectat ca într-o oglindă, în lucrările naturii şi în procedeele Sale cu oamenii, dar atunci Îl vom vedea faţă în faţă, fără vălul înceţoşat între noi. Vom sta în prezenţa Lui şi vom privi slava feţei Sale.

Acolo, cei mântuiţi vor cunoaşte aşa cum sunt cunoscuţi. Dragostea şi simpatia pe care Însuşi Dumnezeu le-a sădit în suflet îşi vor găsi acolo exercitarea cea mai curată şi cea mai plăcută. Comuniunea curată cu fiinţele sfinte, viaţa socială armonioasă cu îngerii binecuvântaţi şi cu cei credincioşi din toate veacurile, care şi-au spălat hainele şi le-au albit în sângele Mielului, legăturile sfinte care unesc laolaltă întreaga familie din cer şi de pe pământ (Efes. 3,15). Acestea ajută la fericirea celor răscumpăraţi.

Acolo, minţi nemuritoare vor contempla, cu o bucurie care nu va slăbi niciodată, minunile puterii creatoare, tainele iubirii răscumpărătoare. Acolo nu va mai fi vrăjmaşul cel crud şi amăgitor care să ispitească la uitare de Dumnezeu. Orice facultate va fi dezvoltată, orice capacitate va fi mărită. Acumularea de cunoştinţe nu va mai obosi mintea şi nu va secătui puterile. Acolo cele mai mari întreprinderi vor fi realizate, cele mai înalte

aspiraţii vor fi atinse, cele mai înalte ambiţii vor fi îndeplinite; şi încă vor mai fi noi culmi de urcat, noi minuni de admirat, noi adevăruri de înţeles, ţinte noi care să solicite puterile minţii, ale sufletului şi ale corpului.

Toate comorile Universului vor fi deschise spre studiul mântuiţilor lui Dumnezeu. Neîncătuşaţi de moarte, ei îşi iau zborul neobosit către lumile îndepărtate - lumi care au fost mişcate de durere la vederea necazului oamenilor şi au tresăltat în cântări de bucurie la veştile despre un suflet salvat. Cu o bucurie de nedescris, copiii pământului intră în bucuria şi înţelepciunea fiinţelor necăzute. Ei se împărtăşesc de comorile de cunoştinţă şi înţelegere câştigate prin veacuri de veacuri din contemplarea lucrărilor mâinilor lui Dumnezeu. Cu o viziune neumbrită, ei privesc slava creaţiunii - sori, stele şi sisteme în ordinea rânduită înconjoară tronul Dumnezeirii. Numele Creatorului este scris pe toate lucrurile, de la cea mai de pe urmă şi până la cea mai mare, şi în toate se manifestă bogăţiile puterii Sale.

Şi anii veşniciei, în desfăşurarea lor, vor aduce descoperiri mai bogate şi mai slăvite despre Dumnezeu şi despre Hristos. Pe măsură ce creşte cunoştinţa, creşte şi dragostea, respectul şi fericirea. Cu cât oamenii vor cunoaşte pe Dumnezeu mai mult, cu atât mai mare va fi admiraţia lor faţă de caracterul Său. Când Isus deschide în faţa lor bogăţiile mântuirii şi realizării uimitoare în lupta cea mare cu Satana, inimile celor mântuiţi sunt cuprinse de o devoţiune şi mai arzătoare şi, cu o bucurie şi mai entuziastă, îşi ating harfele de aur şi atunci de zece mii de ori zece mii şi mii de mii de glasuri se unesc pentru a înălţa coruri puternice de laudă.

„Şi pe toate făpturile care sunt în cer, pe pământ, sub pământ, pe mare şi tot ce se află în aceste locuri, le-am auzit zicând: „A Celui ce şade pe scaunul de domnie, şi a Mielului să fie lauda, cinstea, slava şi stăpânirea în vecii vecilor!“ (Apoc. 5,13).

Lupta cea mare s-a sfârşit. Păcatul şi păcătoşii nu mai există. Universul întreg este curat. O singură vibraţie de armonie şi de bucurie străbate prin creaţiunea cea imensă. De la Acela care a creat toate se revarsă viaţa, lumina şi fericirea prin domeniile spaţiului fără sfârşit. De la atomul cel minuscul şi până la luminile cele mari, toate lucrurile, însufleţite şi neînsufleţite, în frumuseţea lor neumbrită şi în bucurie desăvârşită, declară că Dumnezeu este iubire.

Note suplimentare

Pag. 51. Titlurile - Într-un pasaj care este inclus în Legea Canonică Romano-Catolică, sau Corpus Juris Canonici, Papa Inocenţiu III declară că pontiful roman este „vicerege pe pământ, nu doar al unui om, ci chiar al lui Dumnezeu"; şi, într-o notă marginală, lucrul acesta este explicat, deoarece el este viceregele lui Hristos, care este „Dumnezeu adevărat şi om adevărat" (vezi Decretales Domini Gregorii Papae IX - Decretaliile Domnului Papa Grigore IX), cartea 1, De translatione Episcoporum (cu privire la mutarea Episcopiilor), titlul 7, cap. 3; Corpus Juris Canonici (ed. a doua Leipzig ed. 1881) col. 99; (Paris 1612), tom. 2 Decretalii col. 205. Documentele care au constituit Decretaliile au fost adunate de Gratian, care preda la Universitatea din Bologna în jurul anului 1140. Lucrarea lui a fost editată şi reeditată de Papa Grigore IX într-o ediţie apărută în anul 1234. Alte documente au apărut în anii următori din timp în timp, incluzând Extravagantes, adăugată spre încheierea sec. XV. Toate acestea împreună cu Decretum al lui Gratian au fost publicate sub titlul de Corpus Juris Canonici în 1582. Papa Pius X a autorizat codificarea în legile canonice în anul 1904, iar codul care a rezultat a intrat în vigoare în anul 1918.

Pentru titlul de „Domnul Dumnezeu Papa", vezi nota explicativă cu privire la Extravagantes ale Papei Ioan XXII, titlul 14 cap. 4 Declaramus. Într-o ediţie Antwerp a lucrării Extravagantes, datată 1584, cuvintele „Domnul Dumnezeul nostru Papa" se întâlnesc în col. 153. În ediţia din Paris, cu data de 1612, ele se întâlnesc în col. 140. În câteva ediţii publicate după anul 1612, cuvântul „Deum" (Dumnezeu) a fost omis

Pag. 46, 53. Infailibilitate - Cu privire la doctrina infailibilităţii, aşa cum a fost stabilită la Conciliul Vatican din anul 1870-1871, vezi Philip Schaff. The Creeds of Christendom, vol. 2, Dogmatic Decrees of the Vatican Concil, pp. 234-271, unde sunt date atât textul latin, cât şi cel englez. Pen-

tru discuţie, vezi concepţia romano-catolică, The Catholic Encyclopedia, vol. 7, art. „Infallibility" de Patrick J. Toner, p. 790; James Cardinal Gibbons, the Faith of Our Fathers (Baltimore: John Murphy Company, ed. 110 din 1917), cap. 7,11. Pentru opoziţia romano-catolică faţă de doctrina infailibilităţii papale vezi Johann Joseph Ignaz von Döllinger (Pseudonim „Janus") The Pope and the Council (New York: Charles Scribner's Son 1869); şi W.J Sparrow Simpson, Roman-Catholic Opposition to Papal Infallibility (London: John Murray, 1909) Pentru concepţia necatolică vezi George Salmon, Infallibility of the Church (London: John Murray, ed 1914).

Pag. 48. Închinarea la icoane - „Închinarea la icoane... a fost una din acele corupţii ale creştinătăţii care şi-a făcut loc în biserică pe ascuns şi aproape pe neobservate. Această corupţie nu s-a dezvoltat dintr-o dată ca alte erezii, caci în cazul acela ar fi întampinat o mustrare şi o interdicţie hotărâtă; ci făcându-se încetul cu încetul sub o aparenţă plăcută, treptat s-a introdus o practică după alta în legătură cu ea, încât biserica s-a afundat în practicarea idolatriei, nu numai fără nici o împotrivire eficientă, dar aproape fără nici un protest hotărât; şi când în cele din urmă s-a facut încercarea de a o dezrădăcina, s-a constatat că răul era prea adânc înfipt pentru a accepta îndepărtarea... Trebuie mers pe urmele ei până la tendinţa idolatră a inimii omeneşti şi până la înclinarea lui de a sluji creaturii în locul Creatorului...

„Chipurile şi picturile cu fost introduse la început în biserici nu pentru a li se aduce închinare, ci mai degrabă în locul cărţilor, pentru a da învăţătură celor care nu puteau să citească sau pentru a produce evlavie în mintea altora. Cât de mult a răspuns scopului acestuia este discutabil; dar, chiar fiind de acord că aceasta a fost intenţia pentru o vreme, în scurt timp a încetat de a mai fi aşa şi s-a constatat că tablourile şi chipurile aduse în biserică în loc să lumineze au întunecat mai degrabă minţile celor neştiutori - au înjosit mai degrabă decât să înalţe evlavia închinătorului. Astfel că, cu toate că s-a urmărit să îndrepte minţile oamenilor către Dumnezeu, ele au sfârşit prin a le întoarce de la El, la închinarea faţă de lucrurile create" - J. Mendham, The Seventh General Council, the Second of Nicaea, Introduction, p III-IV.

Pentru un raport al lucrărilor şi hotărârilor celui de al doilea conciliu de la Nicea, anul 787, întrunit pentru a pune temelia închinări la icoane, vezi Baronius, Ecclesiastical Annals, vol. 9, p. 391-407 (Antwerp, 1612); J Mendham, The Seventh General Council, the Second of Nicaea; Ed. Stilingfleet, Defense of the Discourse Concerning the Idolatry Practiced in the Church of Rome (London, 1686); A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers, seria a II-a, vol. 14, p. 521-587 (New York 1900); Charles J. Hefele, A History of the Councils of the Church, from the Original Documents, b. 18, cap. 1, sec. 332,333; cap. 2, sec. 345-352 (T. and T.Clark ed. 1896), vol. 5, p. 260-304; 342-372.

Pag. 49. Legea duminicală a lui Constantin - Legea dată de împăratul Constantin la 7 martie 321 cu privire la ziua de odihnă, glăsuieşte astfel: „Toţi judecătorii şi orăşenii şi muncitorii trebuie să se odihnească în venerabila zi a soarelui. Locuitorii satelor, însă, pot să se ocupe liber de cultivarea câmpului, pentru că deseori se întâmplă că nici o altă zi nu este mai potrivită pentru semănarea grâului în brazde sau pentru plantarea viilor în şanţuri. În felul acesta, câştigul dat de providenţa cerească nu trebuie să se piardă din cauza aceasta" Joseph Cullen Ayer, A.Source Book for Ancient Church History (New York: Charles Scribner's Sons 1913), div. 2. per. 1. cap. 1. sec. 59, p. 284-285.

Originalul latin se găseşte în Codex Justiniani (codul lui Justinian), cart. 3, titl. 12, legea 3. Legea este redată în latină şi în trad. engleză în Philip Schaff's History of the Christian Church, vol. 3, perioada 3, cap. 7, sec. 75, p. 380, nota marginală nr. 1; şi în James A. Hessey's Bampton Lectures, Sunday, lectura 3, par. 1, ed. 3, ed. Murray's din 1866, p. 58. Vezi tratarea la care ne-am referit mai sus; în Albert Newman, A.Manual of Church History (Philadelphia: The American Baptist Publication Society, ed. 1933), rev. ed. vol. 1, p. 305-307; şi în Le Roy E.Froom, The Prophetic Faith of Our Fathers Washington, D.C. (Review and Herald Publishing Assn, 1950),vol. 1, p. 376- 381.

Pag. 50. Datele profetice - Un principiu important în interpretarea profetică legată de timpul profetic este principiul zi-an, după cum timpul unei zile profetice este socotit un an calendaristic de timp istoric. Înainte ca israeliţii să intre în ţara Canaanului, au trimis douăsprezece iscoade ca să cerceteze ţara. Iscoadele au cutreierat 40 de zile şi, la întoarcerea lor, evreii, înspăimântaţi de raportul lor, au refuzat sa se urce şi să ocupe Ţara Făgăduinţei. Urmarea a fost că Domnul a rostit asupra lor o sentinţa: „După cum în patruzeci de zile aţi iscodit ţara, tot aşa patruzeci de ani veţi purta pedeapsa fărădelegii voastre; adică un an de fiecare zi: şi veţi şti atunci ce înseamnă să-Mi retrag Eu mâna de la voi" (Numeri 14,34). O metodă similară pentru calcularea timpului viitor este arătată prin profetul Ezechiel. Patruzeci de ani de pedeapsă pentru fărădelegi aştepta regatul lui Iuda. Domnul spusese prin profet: „După ce vei ispravi aceste zile, culcă-te a doua oară pe coasta dreaptă, şi poartă nelegiuirea casei lui Iuda patruzeci de zile; îţi pun câte o zi pentru fiecare an" (Ezech. 4,6). Acest principiu zi-an are o aplicabilitate însemnată în interpretarea timpului din profeţia celor „2300 de seri şi dimineţi" (Dan. 8,14) şi a perioadei de 1260 de zile, arătată în diferite alte locuri sub denumirea de „o vreme, două vremi şi o jumătate de vreme" (Dan. 7,25), „42 de luni" (Apoc. 11,2; 13,5) şi „1260 de zile" (Apoc. 11,3; 12,6) „şi trei zile şi jumătate" (Apoc. 11,9).

Pag. 52. Scrieri plăsmuite - Printre documentele care în prezent sunt socotite ca fiind plăsmuite, Donaţia lui Constantin şi Decretele Pseudo-Isi-

doriene sunt de importanţă capitală. „Donaţia lui Constantin" este denumirea tradiţională dată în vremea Evului Mediu unui document care s-a presupus a fi fost adresat de către Constantin cel Mare, Papei Silvestru I, care s-a găsit pentru prima oară într-un manuscris din Paris (Codex lat. 2777), probabil la începutul sec. IX. Din sec. XI a fost folosit ca un argument puternic în favoarea pretenţiilor papale şi, ca urmare, din sec. XII a fost obiectul unei controverse viguroase. În acelaşi timp, dând posibilitatea de a privi papalitatea ca fiind o intermediară între Imperiul roman original şi cel medieval şi astfel să formeze baza teoretică a continuităţii pentru primirea legii romane în Evul Mediu, aceasta n-a avut o influenţă mică asupra istoriei pământeşti" - The New Schaff - Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge, vol. 3 art. „Donation of Constantin", p. 484-485.

Teoria istorică dezvoltată în „Donaţie" este larg discutată în lucrarea cardinalului Mannig's The Temporal Power of the Vicar of Jesus Christ, London, 1862. Argumentele în favoarea „Donaţiei" au fost de tip scolastic, iar posibilitatea falsificării n-a fost menţionată până la apariţia criticei istorice din sec. XV. Nicholas de Cusa a fost printre primii care a ajuns la concluzia că Constantin n-a făcut niciodată o astfel de donaţie. Lorenzo Valla în Italia a făcut o demonstraţie strălucită a falsităţii ei în anul 1450. Vezi Cristopher B. Coleman's Treatise of Lorenzo Valla on the Donation of Constantine (New York, 1927). Timp de peste un secol însă, credinţa în autenticitatea „Donaţiei" şi a Falselor Decrete a fost ţinută aprinsă. De exemplu, Martin Luther la început a acceptat decretaliile, dar peste puţină vreme i-a spus lui Eck: „Mă împotrivesc acestor decretalii"; iar lui Spalatin: „El (papa) în aceste decretalii denaturează şi răstigneşte pe Hristos, adică adevărul".

Este bine stabilit că „Donaţia" este: (1) un fals, (2) lucrarea unui om sau a unei perioade, (3) plăsmuitorul a folosit documente mai vechi, (4) falsul şi-a avut originea în jurul anilor 752 şi 778. În ceea ce priveşte pe catolici, ei au părăsit apărarea autenticităţii documentului o dată cu Baronius, Ecclesiastical Annals, în 1592. A se consulta pentru cel mai bun text, K.Zeumer, in the Festgabe fur Rudolf von Gneist (Berlin 1888). Tradus în Treatise al lui Coleman, la care ne-am referit mai sus, şi în Ernest F.Henderson. Select Historical Documents of the Middle Ages (New York 1892), p. 319; Briefwechsel (Weimar ed.), p. 141-161. Vezi şi the New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religions Knowledge (1950), vol. 3, p. 484; F.Gregorovius, Rome in the Middle Ages, vol.2, p. 329; şi Johann Joseph Ignaz von Dollinger, Fables Respecting the Popes of the Middle Ages (London 1870).

„Scrierile false" la care se referă textul cuprind şi „Decretaliile Pseudo-Isidoriene", împreună cu alte falsuri. Decretaliile Pseudo-Isidoriene sunt cu precizie scrisori născocite atribuite primilor Papi de la Clement (A.D. 100)

până la Grigore cel mare (A.D. 600), încorporate într-o colecţie a sec. IX, presupunându-se ca fiind făcute de „Isidor Mercator". Numele de „Decretaliile Pseudo-Isidoriene" a fost în uz de la apariţia criticismului din sec. XV.

Pseudo-Isidor a luat ca bază a falsurilor lui colecţia de canoane în vigoare denumite Hispana Gallica Augustodunensis, reducând în felul acesta primejdia de a fi descoperite, din moment ce colecţiile de canoane erau alcătuite în general prin adăugarea de material nou la cel vechi. În felul acesta născocirile lui au ieşit mai puţin în evidenţă atunci când au fost introduse în materialul autentic. Falsitatea fabricaţiilor Pseudo-Isidoriene este admisă astăzi în mod incontestabil, fiind dovedită cu dovezi interne, prin cercetarea izvoarelor, a metodelor folosite şi prin faptul că acest material n-a fost cunoscut înainte de anul 852. Istoricii sunt de acord că anii 850 sau 851 constituie data cea mai probabilă pentru încheierea acestei colecţii, deoarece documentul este citat pentru prima oară în The Admonitio of the Capitulary of Quiercy, în 857.

Autorul acestor falsuri nu este cunoscut. S-ar putea ca să fi emanat de la o nouă partidă agresivă a bisericii care s-a format în sec. IX la Rheims, Franţa. S-a căzut de acord că episcopul Hincmar din Rheims a folosit aceste Decretalii în depoziţiile sale de la Rothad of Soissons, şi care a adus Decretaliile la Roma în anul 864 şi le-a predat Papei Nicolae I.

Printre aceia care au pus la îndoială autenticitatea lor a fost Nicholas de Cusa (1401-1464), Charles Dumoulin (1500-1566) şi George Cassender (1513-1564). Dovada irecuzabilă a falsităţii lor a fost comunicată de David Biondel, 1628.

O ediţie mai veche este dată în Migne Patrologia Latina, CXXX. Pentru cel mai vechi şi mai bun manuscris, a se vedea P. Hinchius, Decretalis Pseudo-Isidorianiae at capitula Angilramni (Leipzig, 1863). A se consulta The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge (1950), vol. 9, p. 343-345 [illegible] a şi H.H.Milman, Latin Christianity (vol. 9), vol. 3; Johann Joseph I[illegible]on Döllinger. The Pope and the Council (1869), şi Kenneth Scott L[illegible]te, A History of the Expansion of Christianity (1939), vol. 3. The Catholic Encyclopedia, vol. 5, art. „False Decretals", şi Fournier, „Etudes sur les Fausses Decretals", în Revue d'Histotique Ecclesiastique (Louvain) vol. 7 (1906) şi vol. 8 (1907).

Pag. 56. **Dictatul lui Hildebrand** - (Grigore VII) Pentru traducerea latină originală a se vedea Baronius, Annales Eclesiastici, ann. 1976. vol. 17, p. 405, 406 a ediţiei din Paris 1869; şi Monumenta Germaniae Historica Selecta, vol. 3, p. 17. Pentru traducerea engleză vezi Frederic A.Ogg, Source Book of Medieval History (New York: American Book Co. 1907) cap. 16, sec. 45, p. 262-264; şi Oliver J. Thatcher şi Edgar H. Mc.Neal, Source Book for Medieval History (New York: Charles Scribner's Sons, 1905), sec. 3, fişa 65, p. 136-139.

Pentru discutarea temeiului Dictatului, vezi James Bryce, The Holy Roman Empire, rev. ed. cap. 10; şi James W.Thompson şi Edgar N. Johnson, An Introduction to Medieval Europa, 300-1500, p. 377- 380.

Pag. 55. Purgatoriul - Dr. Joseph Faa Di Bruno defineşte purgatoriul astfel: „Purgatoriul este o stare de suferinţă după viaţa aceasta, în care unele suflete sunt reţinute pentru un timp, suflete care, despărţindu-se de această viaţă, sunt iertate de vinovăţia şi pedeapsa veşnică ce li se cuvenea pentru păcatele lor de moarte; dar care mai au de suferit şi o pedeapsă temporară pentru păcatele lor, ca şi acele suflete care părăsesc lumea, făcându-se vinovate de păcate ce pot fi iertate" - Catholic Belief (1884 ed.; imprimatur Archbishop of New York), p. 196.

Vezi şi K.R. Hegenbach Compendium of the History of Doctrines (T. and T.Clark ed.) vol. 1, p. 234-237, 405,408; vol. 2, p. 135-150, 308, 309; Charles Elliot, Delineation of Roman Catholicism, b. 2, cap. 12; The Catholic Encyclopedia, vol. 12, art. „Purgatoriul"

Pag. 55. Indulgenţele - Pentru o istoric amănunţită a doctrinei indulgenţelor, a se vedea Mandell Creighton, A History of the Papacy From the Great Schism to the Sack of Rome (London: Longmans, Green and Co. 1911), vol. 5, p. 56-64, 71; W. H.Kent, „Indulgences", The Catholic Encyclopedia, vol. 7, p. 783- 789; H.C.Lea, A History of Auricular Conffesion and Indulgences in the Latin Church (Philadelphia: Lea Brothers and Co., 1896); Thomas M.Lindsay, A History of the Reformation (New York Charles Scriber's Sons 1917), vol. 1, p. 216-227; Albert Henry Newman, A Manual of Church History (Philadelphia: the American Baptist Publication Society, 1953), vol. 2, p. 53,54,62; Leopold Ranke, History of the Reformation in Germany (ediţia a 2-a London 1845), tradusă de Sarah Austin, vol. 1, p. 331, 335-337, 343-346); Preserved Smith. The Age of the Reformation (New York: Henry Holt and Company. 1920), p. 23-25,66.

Cu privire la operele cu caracter practic ale învăţăturii despre indulgenţe în perioada reformaţiunii, vezi o lucrare de Dr.C.Lea, intitulată „Indulgenţele în Spania", publicată în Papers of the American Society of Church History, vol. 1, p. 129-171. Despre valoarea acestei informaţii suplimentare Dr. Lea spune în paragraful din introducere: „Netulburată de controversa care a izbucnit între Luther, Dr.Eck şi Silvester Prierias, Spania a continuat liniştită să urmeze căile vechi şi bătătorite, şi ne oferă documente oficiale incontestabile care ne ajută să examinăm problema în lumina cea curată a istoriei."

Pag. 56. Liturghia - Pentru învăţătura cu privire la liturghie, aşa cum s-a stabilit la conciliul din Trent vezi The Canons and Decrees of the Council of Trent in Philip Schaff, Creeds of Christendom, vol.2, p.126-139, unde sunt date atât textul latin, cât şi cel englez. Vezi şi H. G. Schroder, Canons and Decrees of the Council of Trent (St. Louis, Missouri: B.Herder, 1941).

Pentru discuţiile despre liturghie, vezi The Catholic Encyclopedia vol.5, art. „Eucharist", de Joseph Pohle, pl.572; Nikolaus Gihr, Holy Sacrifice of the Mass, Dogmatically, Liturgically, Ascetically, Explained, a 12-a ediţie (St. Louis, Missouri: B. Herder, 1937); Josef Andreas Jungmann The Mass of the Roman Rite, Its Origins and Development, tradusă din l. Germană de Francis A. Brunner (New York: Benziger Bros, 1951). Pentru concepţia non-catolică, vezi John Calvin, Institutes of the Christian Religion, b.4, cap.17, 18; şi Edward Bouverie Pusey, The Doctrine of the Real Presence (Oxford, England: John H. Parker, 1855).

Pag. 62. **Traducerile valdenze ale Bibliei** - Cu privire la descoperirile recente ale manuscriselor valdenze vezi M. Esposito, „Sur quelques manuscrits de l'anciene literature des Vaudois du Piemont", in Revue d'Historique Ecclesiastique (Louvain, 1951), p.130; F.Jostes, 'Die Waldenserbibeln', in Historisches Jahrbuch, 1894; D. Lortsch, Historie de la Bible en France (Paris, 1910), cap.10.

O scriere clasică făcută de unul dintre „bărboşii" valdenzi este Jean Leger, Historie Generale des Elises Evangeliques des Vallées de Piemont (Leyden, 1669), care a fost scrisă în vremea marilor persecuţii şi conţine informaţii de mâna întâia cu sublinieri.

Pentru literatura textelor valdenze, vezi A. de Stefano, Civilta Medioevale (1944); and Riformatori ed eretici nel medioeve (Palermo 1938); J.D. Bounous, The Waldensian Patois of Pramol (Nashville, 1936); and A. Dondaine, Archivum Fratrum Praedicatorum (1946).

Pentru istoria Valdenzilor, unele dintre lucrările cele mai recente şi mai demne de încredere sunt: E. Comba, History of the Waldenses in Italy (vezi ediţia italiană publicată la Torre Pellice, 1934); E. Gebhart, Mystics and Heretics (Boston 1927); G. Gonet, Il Valdismo Medioevale, Prolegoment (Torre Pellice, 1935); şi Jalla, Historie des Vaudois et leurs colonies (Torre Pellice, 1935).

Pag. 67. **Sabatul printre Valdenzi** - Sunt scriitori care au susţinut că Valdenzii au făcut o practică generală din păzirea Sabatului zilei a şaptea. Această concepţie a izvorât din surse care în originalul latin descriu pe Valdenzi ca pe unii care păzeau dies dominicalis, sau ziua Domnului (duminica), dar care printr-o practică ce-şi are originea în reformaţiune cuvântul duminica a fost tradus prin „Sabat".

Dar există o dovadă istorică pentru o păzire a Sabatului zilei a şaptea printre Valdenzi. Un raport al Inchiziţiei în faţa căreia au fost aduşi unii Valdenzi din Moravia în mijlocul sec.XV declară că printre Valdenzi „nu puţini, desigur, sărbătoresc Sabatul împreună cu Iudeii" - Johann Joseph Ignaz von Döllinger, Beitrage zur Sektengeschichte des Mittelalters (Rapoarte asupra istoriei sectelor din Evul Mediu), München 1890, ed. a 2-a p.661. Nu poate fi nici o îndoială desigur că această sursă indică păzirea Sabatului zilei a şaptea.

Pag. 74. **Edictul împotriva Valdenzilor** - O parte considerabilă a textului bulei papale emisă de Inocenţiu VIII în 1487 împotriva Valdenzilor (originalul căreia se găseşte în Biblioteca Universităţii din Cambridge) este redat într-o traducere engleză în John Dowling's History of Romanism (1871) b. 6, cap.5, sec.62.

Pag. 82. **Wycliffe** - Istoricul descoperă că numele lui Wycliffe are multe forme de pronunţare. Pentru o cercetare completă a acestora vezi J. Dahmus, The Prosecution of John Wyclyffe (New Haven: Yale University Press, 1952), p.7.

Pag. 83. **Infailibilitatea** - vezi nota pentru p.50.

Pentru textul original al bulelor papale emise împotriva lui Wycliffe împreună cu traducerea engleză vezi J.Dahmus, The Prosecution of John Wyclyffe (New Haven: Yale University Press, 1952), p.35-49, şi John Foxe, Acts and Monuments of the Church (London: Pratt Townsend. 1870), vol.3, p.4-13.

Pentru un sumar al acestor bule trimise arhiepiscopului de Canterbury, Regelui Edward şi cancelarului Universităţii din Oxford, vezi Merle d'Aubigné, The History of the Reformation in the Sixteenth Century (London: Blackie and Son, 1885); vol.4 div. 7, p.93; August Neander, General History of the Christian Church (Boston: Crocker and Brester, 1862), vol.5, p.146-147; George Sargeant, History of the Christian Church (Dallas: Frederick Publishing House, 1948). p.323; Gotthard V. Lechler, John Wycliffe and His English Precursors (London. The Religius Tract Society, 1878), p.162-164; Philip Schaff, History of the Christian Church (New York: Charles Scribner's Sons, 1915), vol.5, pt.2, p.317.

Pag. 101. **Conciliul din Constanţa** - O sursă primară cu privire la Consiliul de la Constanţa este Richendal Ulrich, Das Concilium so zu Constanz gehalten ist worden (Augsburg, 1483, Incun.). Un studiu interesant recent al acestui text întemeiat pe „Aulendorf Codex", se găseşte în Colecţia Spencer din Biblioteca publică din New York editata de Karl Kup. Ultrich von Richental's Chronicle of the Council of Constance (New York, 1936). Vezi şi H. Finke (ed.), Acta Concilii Constanciensis (1896). vol.I; Hefele, Conciliengeshichte (9 vol.), vol.6, 7; L. Mirbt, Quellem zur Geschihte des Papsttums (1934); Milman, Latin Christianity, vol.7, p.426-524; Pastor, The History of the Popes (34 vols.), vol.1, p.194.

Publicaţii mai recente despre Consiliu sunt K.Zähringer, Das Kardinal, Kollegium auf dem Konstanzer Conzil (Münster, 1935); The F. Grogau, The Conciliar Theory as It Manifested Itself at the Council of Constance (Washington, 1949); Fred A. Kremple, Cultural Aspects of the Council of Constance and Basel (Ann Arbor, 1955); John Patrick McGowan, d'Aily and the Council of Constance (Washington: Catholic University 1936).

Pentru Jan Hus vezi John Hus, Letters. 1094; E.J. Kitts, Pope John XXIII, and Master John Hus (London, 1910); D.S. Schaff, John Hus (1915); Schwarze, John Hus (1915); and Mathew Spinka, John Hus and the Czech Reform (1941).

Pag. 237. Iezuiţii - Pentru o declaraţie cu privire la originea, principiile şi ţelurile „Societăţii lui Isus", aşa cum au fost subliniate de membrii acestui ordin, vezi o lucrare editată „Concerning Jesuits", editată de Rev. John Gerard, S.J., şi publicată la Londra în anul 1902 de Societatea adevărului Catolic. În această lucrare se spune: „Resortul întregii organizaţii a societăţii este un spirit de totală ascultare. Fiecare, scrie Sf.Ignaţiu, sa fie convins că toţi aceia care trăiesc în ascultare ar trebui să se lase mişcaţi şi călăuziţi de Providenţa divină prin superiorii lor, ca şi cum ar fi un trup mort care se lasă purtat oriunde să fie tratat oricum, sau ca toiagul unui batrân de care se slujeşte şi care-l ţine în mână cum vrea"

Această supunere absolută este înnobilată de motivul ei şi trebuie să fie, continuă întemeietorul... prompta, cu bucurie şi stăruitoare... cel ascultător religios împlineşte cu bucurie ceea ce i-au încredinţat superiorii lui pentru binele general, asigurat că prin aceasta el corespunde în adevăr cu voinţa divină". Contesa R. de Courson în lucrarea: Concerning Jesuits, pag.6.

Vezi şi L.E.Dupin, A.Compendious History of the Church, cent. 16, cap. 33, (London, 1713, vol. 4, p. 132-135); Mosheim, Ecclesiastical History, cent. 16. sec. 3, p.1, cap.1, par.10 (inclusiv nota); The Encyclopedia Britanica (ed. 9-a), art. „Iezuiţii". C.Paroissen, The Principles of the Jesuits, Developed in a collection of Extracts From Their Own Authors (London, 1860 - an earlier edition appeared in 1839); W.C.Cartwright, The Jesuits, Their Constitution and Teaching (London, 1876); E.L.Taunton, The History of the Jesuits in England, 1580-1773 (London, 1901).

Vezi şi H.Boejmer, The Jesuits (traducere dupa The German, Philadelphia, Castle Press, 1928); E.Goetheim, Ignatius Loyola and the Gegenreformation (Halle, 1895); T.Campbell, The Jesuits, 1534-1921 (New York, 1922); E.L.Taunton, The History of the Jesuits in England, 1580-1773 (London, 1901).

Pag. 238. Inchiziţia - Pentru punctul de vedere Romano-Catolic, vezi The Catholic Encyclopedia, vol.8, art. „Inchiziţia" de Joseph Blözer, p.26; şi E.Vacandard, The Inquisition: A Critical and Historical Study of the Coercive Power of the Church (New York: Longmans, Green and Company, 1908).

Pentru concepţia Anglo-Catolică vezi Hoffman Nickerson, The Inquisition: A Political and Military Study of Its Establishment. Pentru concepţia non-Catolică vezi Philip Van Limborch, History of the Inquisition Henry Charles Lea, A History of the Inquisition of the Middle Ages, 3 vol. A History of the Inquisition of Spain, 4 vols. şi The Inquisition in the Spanish

Dependencies; şi H.S.Turberville. Medieval Heresy and the Inquisition (London: C.Lockwood şi Son, 1920 - o concepţie intermediară).

Pag. 271. Cauzele Revoluţiei Franceze - Cu privire la consecinţele îndepărtate ale lepădării Bibliei şi a religiei Bibliei de către poporul Franţei, vezi H.von Sybel, History of the French Revolution, b.5, cap.1, par, 3-7; Henry Thomas Buckle, History of Civilizatiou in England, cap. 8, 12.14 (New York. vol.I, p. 364-366, 369-371,437, 540, 541, 550), Blackwood's Magazine, vol.34, nr.215 (November, 1833), p.739; J.G.Lorimer, An Historical Sketch, of the Protestant Church in France, cap.8, par. 6.7.

Pag. 272. Eforturi de a suprima şi de a distruge Biblia - Conciliul din Toulouse care s-a întrunit cam pe vremea cruciadei împotriva Albigenzilor a stabilit: „Interzicerea posedării de către laici a copiilor Vechiului Testament... le interzicea cu stricteţe să aiba cărţile de mai sus în dialectul local. Lorzii districtelor să caute cu grijă pe eretici în locuinţe, în colibe şi în păduri şi chiar şi adaposturile lor subterane să fie distruse" - Concil. Tolosanum, Pope Grigory IX, Anno, chr, 1229, Canons 14 and 2. Acest Conciliu s-a ţinut pe vremea cruciadei împotriva Albigenzilor.

„Aceasta molima (Biblia) a luat o aşa întindere încât unii oameni şi-au rânduit preoţi dintre ei, şi chiar unii evanghelişti care au denaturat şi au distrus adevărul Evangheliei şi au făcut evanghelii noi pentru scopurile lor... (ei ştiu că) predicarea şi explicarea Bibliei este cu totul interzisă membrilor laici" - Acts of Inquisition. Philip van Limborach History of the Inquisition, cap.8.

Conciliul din Tarragona, 1234, a hotarât ca „Nimeni să nu aibă cărţile V. şi N.Testament în limba romanică şi daca cineva le are, trebuie să le predea episcopului local în termen de 8 zile după promulgarea acestui decret, pentru a fi arse, fie că este cleric sau laic, altfel va fi suspectat până se va fi curăţit de orice bănuiala" - D.Lortsch, Histoire de la Bible en France, 1910, p.14

La Conciliul din Constanţa în anul 1415, Wycliffe a fost condamnat post-mortem de Arundel, arhiepiscopul de Canterbury, ca fiind „un tiran otravit de erezia condamnabila care a inventat o noua traducere a Bibliei în limba lui maternă".

Opoziţia bisericii romano-catolice faţă de Biblie a continuat de-a lungul veacurilor şi a crescut în mod deosebit pe vremea înfiinţării Societăţii Biblice. La 8 decembrie 1866, Papa Pius IX în enciclica lui Quanta cura, a emis un plan de 8 rătăciri sub zece titluri diferite. Sub titlul IV, găsim enumerate: „Socialism, comunism, societăţi clandestine, societati Biblice... ciume de acest fel trebuie distruse prin toate mijloacele posibile".

Pag. 285. Domnia teroarei - Pentru o introducere scurtă şi demnă de încredere în istoria Revoluţiei Franceze vezi L.Gershoy, The French Revolution

(1932); G.Lefevre, The Coming of the French Revolution (Princeton, 1947); and H.von Sybel, History of the French Revolution (1869), 4 vols.

Monitorul Oficial era ziarul guvernamental pe vremea revoluţiei şi era o sursă primară, conţinând un raport autentic cu privire la hotărârile Adunărilor, textele complete ale documentelor, etc. A fost retipărit. Vezi şi A.Aulard, Christianity and the French Revolution (London, 1927), în care raportul este continuat până în anul 1802 - un studiu excelent; W.H.Jervis, The Gallican Church and the Revolution (London, 1882), o lucrare sub îngrijirea unui anglican, dar care dă pe faţă preferinţa pentru catolicism.

Cu privire la relaţia între biserică şi stat în Franţa în timpul Revoluţiei Franceze, vezi Henry H.Walsh, The Concordate of 1801; A study of Nationalism in Relation to Church and State (New York, 1933); Charles Ledre, L'Eglise de France sur la Revolution (Paris, 1949).

Unele studii contemporane cu privire la însemnătatea religioasă a Revoluţiei aparţin următorilor: G.Chais de Sourcesol. Le Livre des Manifestes (Avignon 1800), în care autorul a încercat să acrediteze cauzele izbucnirii, precum şi însemnătatea ei religioasă, etc.); James Bicheno The Signs of the Times (London, 1794); James Winthrop, A.Systematic Arrangement of Several Scripture Prophecies Relating to Antichrist; With Their Application to the Course of History (Boston, 1795); şi Lathrop, The Prophecy of Daniel Relating to the Time of the End (Springfield, Massachusetts, 1811).

Pentru starea bisericii în timpul revoluţiei vezi W.M.Sloan, The French Revolution and Religious Reform. 1901); P.F.La Gorce, Histoire Religieuse de la Revolution (Paris, 1909).

Pentru legăturile cu papalitatea vezi G.Bourgin. La France et Rome de 1788-1797 (Paris, 1808), întemeiată pe colecţiile secrete ale Vaticanului; A.Latreille, L'Eglise Catholique et la Revolution (Paris, 1950), îndeosebi interesează Pius VI şi criza religioasă, 1775-1799.

Cu privire la protestanţi în timpul Revolutiei, vezi Pressens (ed.) The Reign of Terror (Cincinnati, 1869).

Pag. 285. Masele şi clasele privilegiate - Cu privire la condiţiile sociale care predominau în Franţa înainte de perioada Revoluţiei vezi H. von Holst, Lowell Lectures on the French Revolution, lecture 1; şi Taine, Ancien Regime, and A.Young, Travels în France.

Pag. 288. Răzbunarea - Pentru alte amănunte cu privire la caracterul răzbunător al Revoluţiei Franceze vezi Thos, H.Gill, The Papal Drama, b.10; Edmond de Pressense, The Church and the French Revolution, b.3, cap.1.

Pag. 289. Atrocităţile domniei teroarei - Vezi M.A. Thuers, History of the French Revolution, vol.3, p. 42-44,62-74,106 (New York, 1890 tradusă de F.Shoberl): F.A.Mignet, History of the French Revolution cap. 9, par. 1 (Bohn, 1891); A.Alison, History of Europe, 1789-1815, vol.1, cap. 14 (New York 1872, vol.1, p. 293- 312).

Pag. 292. Răspândirea Scripturilor - În anul 1804, după spusele lui Mr.William Canton de la Societatea Biblică pentru Britania şi Străinătate, „toate Bibliile existente în lume sub formă de manuscrise, sau tipărite, cuprinzând toate traducerile din toate ţările, se ridicau la peste patru milioane... Diferitele limbi în care au fost scrise aceste patru milioane, includ unele limbi dispărute cum este cea Moeso-Gothica a lui Ulfilas şi cea Ango-Saxonă a lui Bede, se apreciază ca ridicându-se la cincizeci" - What Is the Bible Society? rev. ed. 1904, p.23.

Societatea biblică Americană a raportat o distribuire, între anii 1816 şi 1955, de 481.149.365. de Biblii, Testamente şi părţi din Testamente. La acestea se pot adăuga peste 600.000.000 de Biblii sau părţi din Scriptură distribuite de Societatea Biblică pentru Britania şi Străinătate. Numai în anul 1955 Societatea Biblică Americană a distribuit în total 23.819.733 de Biblii, Testamente şi părţi din Testamente în toată lumea.

Scripturi, în întregime sau în parte, se tipăreau în decembrie 1955. în 1092 de limbi şi mereu se adaugă limbi noi.

Pag. 293. Misiunile externe - Activitatea misionară în prima biserică creştină nu s-a înmulţit până în vremurile moderne.În jurul anului 1000 ea aproape murise, şi a fost urmată de campaniile militare ale Cruciadelor. Epoca Reformaţiunii a fost martoră la o slabă lucrare misionară cu excepţia aceleia pe care o făceau Iezuiţii la început. Mişcarea pietistă a produs câţiva misionari. Lucrarea Bisericii Morave din sec. XVIII a fost remarcabilă şi Englezii au mai format unele societăţi misionare pentru lucrarea în America de Nord colonizată atunci. Dar marea reînviorare a activităţii misionare externe începe în jurul anului 1800, la „vremea sfârşitului" (Dan. 12,4). În anul 1792 s-a întemeiat Societatea Misionară Baptistă care a trimis pe Carey în India. În anul 1795 a fost organizată Societatea Misionară din Londra şi în anul 1799 o altă societate care în anul 1812 a devenit Societatea Misionară bisericească.La scurt timp după aceea a fost întemeiată Societatea Misionară Wesleyană. În Statele Unite s-a format în anul 1812 Comitetul American al Împuterniciţilor pentru Misiunea Externă, iar Adoniram Judson a fost trimis în acelaşi an la Calcutta. El s-a stabilit în anul următor în Burma. În anul 1814 a luat fiinţă Uniunea Misionară Baptistă Americană. Comitetul Presbiterian al Misiunilor Externe a luat fiinţă în anul 1837.

„În anul 1800... majoritatea covârşitoare a creştinilor erau descendenţi ai acelora care fuseseră câştigaţi înainte de anul 1500... Acum în sec. XIX s-a produs o mare expansiune a Creştinismului. Pentru început nu s-a pătruns în prea multe continente sau ţări mai însemnate ca în cele trei secole anterioare. Acest lucru ar fi fost imposibil pentru că în toate ţările mari de pe pământ în afară de Australia şi aproape printre toate poporele mai numeroase din toate părţile cu o civilizaţie înaintată, Creştinismul fusese introdus

înainte de anul 1800. Ceea ce a avut loc acum a fost câştigarea de teorii noi în regiunile şi printre popoarele la care se ajunsese deja o expansiune fără precedent atât în ţinuturile noi, cât şi a celor vechi; şi pătrunderea creştinismului în marea majoritate a acestor ţări, insule, popoare şi triburi care fuseseră câştigate anterior.

„În sec. XIX răspândirea Creştinismului s-a datorat în primul rând unei mari reînvieri a vieţii religioase care îşi avea originea în imboldul creştin.. Niciodată în timpuri asemănătoare n-a dat naştere imboldul creştin la atâtea mişcări noi. Niciodată nu avusese un efect atât de mare asupra popoarelor Europei apusene. Din această vigoare abundentă a izvorât activitatea misionară care în timpul sec. XIX a crescut atât de mult puterea numerică şi influenţa creştinătăţii" - Kenneth Scott Latourette, A.History of the Expansion of Christianity, vol. IV, The Great Century A.D. 1800 - A.D. 1914 (New York. Harper & Brothers, 1941), p. 2-4.

Pag. 347. **Datele Profetice** - După calculul iudaic luna a cincea (Ab) din al şaptelea an al domniei lui Artaxerxe, a fost de la 23 iulie până la 21 august anul 457 în.Hr. După sosirea lui Ezra la Ierusalim în toamna acestui an a intrat în vigoare decretul împăratului. Pentru siguranţa datei de 457 în.Hr. ca fiind anul al şaptelea al lui Artaxerxe, vezi S.H.Horn and K.H.Wood, The Chronology of Ezra 7. Washington, D.C.; Review and Herald Publishing Assn, 1953); F.G.Kraeling, the Broklyn Museum Aramic Papyri, New Haven of London, 1953), p. 191-193; The Seventh-day Adventist Bible Comentary (Washington D.C.; Review and Herald Publishing Assn, 1954), vol.3, p. 7-110

Pag. 341. **Căderea Imperiului Otoman** - Impactul Turcilor Musulmani asupra Europei după căderea Constantinopolului în anul 1453 a fost atât de dur precum fuseseră cuceririle catastrofale ale Musulmanilor Şaizeci timp de un secol şi jumătate după moartea lui Mahomed, asupra Imperiului Roman de Răsărit. În perioada Reformaţiunii. Turcia constituia o ameninţare continuă la porţile răsăritene ale creştinătăţii europene; scrierile reformatorilor sunt pline de condamnare a puterii otomane. Atât scriitorii creştini, de la data de când au fost preocupaţi de rolul Turciei în evenimentele viitoare ale lumii, cât şi comentatorii profeţiei au văzut puterea turcească şi declinul ei prevăzut în Scriptură.

Pentru ultimul capitol sub expresia: „ceasul, luna, ziua şi anul profetic ca parte a trâmbiţei a şaptea. Josiah Litch a făcut o aplicaţie a timpului profetic, o dată cu încetarea independenţei Turciei în lucrarea lui The Probability of the Second Coming of Christ About A.D. 1843 (publicată în Iunie, 1838), An Adress of the Clergy (publicată în primăvara anului 1840) a doua ediţie, cu date istorice în sprijinul preciziei calculelor anterioare cu privire la perioada profetică ce se întinde până la căderea imperiului otoman, a fost publicată în anul 1841); şi un articol în Signs of the Times and Expositor of

Prophecy, Aug. 1, 1840, Vezi şi articolul din Signs of the Times and Expositor of Prophecy, feb. 1, 1841; şi J.N.Loughborough, The Great Advent Movement (1905 ed.), p. 129-132. Cartea lui Uriah Smith, Thoughts on Daniel and the Revelation, rev. ed. of 1944, discută calculul profetic al acestei profeţii la pag. 506-517.

Pentru istoria de început a Imperiului Otoman şi declinul puterii turceşti vezi şi William Miller, the Ottoman Empire and Its Successors, 1801-1927 (Cambridge, England University Press, 1936); George G.S.L.Eversley, The Turkish Empire From 1288 la 1914 London: T.Fisher Unwin, Ltd. ed. a 2-a, 1923); Joseph von Hammer-Purstall, Geschichte des Osmannischen Reichs (Pesth: C.A.Hartleben, ed.2-a, 1834-36), vol. 4; Herbert A.Gibbons, Foundation of the Ottoman Empire, 1300-1403 (Oxford; University Press, 1916; Arnold J.Toynbee and Kenneth B.Kirkwood, Turkey (London, 1926).

Pag. 347. **Ascunderea Bibliei de popor** - Cu privire la atitudinea bisericii Romano-Catolice faţă de răspândirea Bibliei în traducerile poporului printre laici vezi The Catholic Encyclopedia, art. „Biblia"; şi G.P.Fisher, The Reformation, cap. 15, par. 16 (1873 ed. p. 530-532); J.Cardinal Gibbons, The Faith of Our Fathers, cap.8 (a 49-a ediţie, 1897), p. 98-117; John Dowling. History of Romanism, b.7, cap.2, sec. 14; and b.9, cap.3, sec. 24-27 (1871 ed. p.491-496, 621-625); L.F.Bungener, History of the Council of Trent, p.101-110 (a 2-a ed. Edinburgh, 1853) tradusă de d.D.Scott); G.H.Putnam, Books and Their Makers During the Middle Ages, vol.1, part.2, cap.2, par. 49.54-56)

Vezi şi William Muir, The Arrested Reformation (Morgan and Scott, 1912), p.37-43; Harold Grimm, The Reformation Era (Macmillan, 1954), p.285. Index of Prohibited Books (Vatican Polyglot Press, 1930), p.IX, X; Timothy Hurley, A.Commentary on the Present Index Legislation (New York: Benziger Brothers, 1908) mp.71; traducerea din the Great Encyclical Letters of Leo XIII (New York: Benziger Brothers, 1903), p.413.

Pag.381. **Haine pentru înălţare** - Povestea că adventiştii şi-au făcut haine cu care să se înalţe pentru „a întâmpina pe Domnul în văzduh" a fost născocită de aceia care au dorit să aducă batjocură asupra predicării advente. Ea a fost vehiculată atât de stăruitor încât mulţi au crezut-o, dar o cercetare atentă i-a dovedit netemeinicia. Timp de mai mulţi ani s-a oferit o recompensă substanţială pentru acela care ar fi adus o dovadă că aşa ceva a avut loc vreodată, dar n-a fost produsă niciodată. Nici unul dintre aceia care a iubit venirea Mântuitorului n-a fost atât de necunoscător al învăţăturilor Scripturii încât să presupună că hainele pe care le puteau confecţiona ar fi fost trebuincioase pentru ocazia aceea. Singura haină de care sfinţii vor avea nevoie pentru a întâmpina pe Domnul este neprihănirea lui Hristos. Vezi Is. 61, 10; Apoc. 19, 8.

Pentru respingerea cu înţelepciune a legendei hainelor de înălţare, vezi Francis D.Nichol, Midnight Cry (Washington, D.C.; Review and Herald Publishing Assn, 1944) cap. 25-27, vezi şi LeRoy Edwin Froom, Prophetic Faith of Our Fathers (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Assn, 1954) vol. 4, p. 822- 826.

Pag. 418. Cronologia profetică - Dr. George Bush, profesor de ebraică şi literatură orientală la Universitatea din New York, într-o scrisoare adresată lui William Miller şi publicată în Advent Herald and Signs of the Times Reporter, Boston, March 6 and 13, 1844, a făcut o declaraţie importantă cu privire la acceptarea calculului său cu privire la timpurile profetice. Dr. Bush scria:

„Niciodată nu vi se va reproşa, după părerea mea, nici dv. şi nici prietenilor dv. că aţi devotat prea mult timp şi atenţie studiului cronologiei profetice, şi că aţi lucrat mult la determinarea datelor începutului şi încheierii acestor mari perioade. Dacă aceste perioade sunt date în adevăr de către Duhul Sfânt în cărţile profetice, au fost date fără îndoială cu scopul să fie studiate, şi probabil, în cele din urmă, să fie înţelese pe deplin; şi nici un om care încearcă să facă lucrul acesta nu trebuie acuzat de nebunie plină de încumetare... Luând o zi ca temei profetic pentru un an, cred că sunteţi susţinut atât de exegeza sănătoasă ca şi de numele mari ale lui Mede, Sir Isaac Newton, episcopul Newton, Kirby, Scott, Keith, cât şi de o oaste întreagă de alţii care au ajuns de multă vreme în principiu la aceleaşi concluzii asupra acestei probleme. Toţi sunt de acord că perioadele principale menţionate de Daniel şi de Ioan se încheie aproximativ în acest veac al lumii şi ar fi o logică ciudată aceea care ar încerca să vă convingă de erezie, susţinând în fond aceleaşi concepţii care se înalţă atât de proeminent în notiţele acestor profeţi eminenţi. Rezultatele dv. în acest domeniu de cercetare nu vă şochează atât de mult încât să afecteze vreun interes important cu privire la adevăr şi datorie. Greşeala dv. pe cât înţeleg, se găseşte în alte direcţii decât în cronologia dv. Aţi greşit cu totul în ceea ce priveşte natura evenimentelor care trebuie să aibă loc atunci când se încheie aceste perioade. Aceasta este faţa şi capul care suferă explicaţia dv. Vezi Le Roy Edwin Froom, Prophetic Faith of Our Fathers (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Assn, 1950), vol.1, cap. 1.2.

Pag. 458. O solie întreită - Apoc. 14,6.7 prezice vestirea primei solii îngereşti. Apoi profetul continuă: „Apoi a urmat un alt înger zicând: 'A căzut, a căzut Babilonul'... Şi a urmat al treilea înger. Cuvântul redat aici „a urmat" însemnează „a merge împreună", „a veni după altul", „a merge cu el", vezi Henry George Little and Robert Scott Greek English Lexicon (Oxford: Clarendon Press, 1940), vol.1, p. 52. El mai însemnează „a însoţi". Vezi George Abbott-Smith, A.Manual Greek Lexicon of the New Testament (Edinburg: T. and T.Clark, 1950), p.17. Este acelaşi cuvânt folosit în Marcu

5, 24. „Isus a mers cu el; şi mult popor Îl urma şi se înghesuia în jurul Lui". El mai este folosit şi de cei 144.000 de răscumpăraţi. Apoc. 14,4 unde spune: „Aceştia urmează pe Miel oriunde merge El". În ambele locuri se vede că ideea intenţionată să fie transmisă este aceea de „mergere împreună" „în tovărăşie cu cineva". Aşa găsim în 1 Cor. 10,4 unde citim despre copiii lui Israel că „au băut din aceeaşi stâncă duhovnicească ce venea după ei", cuvântul „venea" este traducerea aceluiaşi cuvânt grec, iar marginalele redau „a mers cu ei". Din acestea înţelegem că ideea din Apoc. 14,8.9 nu este aceea că al doilea şi al treilea înger au venit după primul, la un timp anumit, ci că au venit cu el. Cele trei solii nu sunt decât o solie întreită. Ele sunt trei numai în ordinea ridicării lor. Dar după ce s-au ridicat merg împreună şi sunt inseparabile.

Pag. 455. **Supremaţia episcopilor Romei** - Pentru împrejurările deosebite referitoare la pretenţia de supremaţie din partea episcopilor din Roma, vezi Robert Francis Cardinal Bellarmine, Power of the Popes in Temporal Affairs (există o traducere engleză în Biblioteca Congresului din Washington D.C.); Henry Edward Cardinal Manning, The Temporal Power of the Vicar of Jesus Christ (London: Burns and Lambert ed. 2-a 1862); and James Cardinal Gibbons, Faith of Our Fathers (Baltimore: John Murphy Co., ed. 110-a, 1917) cap. 5.9. 1012. Pentru autorii protestanţi, vezi Trevor Gervase Jalland, The Church and the Papacy (London: Society for Promoting Christian Knowledge, 1944, a Bampton Lecture); and Richard Frederick Littledale, Petrine Claims (London: Society for Promoting Christian Knowledge, 1899). Pentru izvoarele din primele secole în favoarea teoriei Petrine vezi, James T.Shotwell and Louise Rupes Loomis, The See of Petre (New York: Columbia University Press, 1927). Pentru aşa zisa „Donaţie a lui Constantin" vezi Christopher B.Coleman, The Treatise of Lorenzo Valla on the Donation of Constantine. (New York, 1914), care dă textul integral latin şi traducerea împreună cu critica completă a documentelor şi a tezelor lui.

Pag. 593 - **Biserica din Etiopia şi Sabatul**- Până în anii din urmă Biserica Coptă din Etiopia a păzit Sabatul zilei a şaptea. Etiopienii au păzit şi ei duminica, prima zi a săptămânii, de-a lungul istoriei lor ca popor creştin. Aceste zile erau consacrate cu slujbe deosebite în biserici. Păzirea Sabatului zilei a şaptea a încetat în realitate în Etiopia de astăzi. Pentru rapoarte ale martorilor oculari privitor la zilele religioase în Etiopia vezi Pero Gomes de Teixeira, The Discovery of Abyssinia by the Portughese în 1520 (tradus în Engleză la Londra: Britsh Museum, 1938), p.79; Father Francisco Alverez, Narrative of the Portuguese Embassy to Abyssinia During the Years 1520-1527, in the records of the Haklupt Society (London, 1881), vol. 64 mp. 22-49; Michael Russell, Nubia and Abyssinia (quoting Father Lobo, Catholic missionary in Ethiopia in 1622) (New York: Harper & Brothers, 1837),

p. 226-229; S.Giacomo Baratti, Late Travels Into the Remote Countries of Abyssinia (London: Benjamin Billingsley 1670), p. 134-137; Job Ludolphus, A.New History for Ethiopia London: S.Mith, 1682), p. 234-357; Samuel Gobat, Journal of Three Years' Residence in Abyssinia (New York; ed. din 1850). p. 55-58, 83-98. Pentru alte lucrări cu privire la această întrebare vezi Peter Heylyn, History of the Sabbath, ed. 2, 1636, vol.2, p. 198-200; Arthur P.Stanley, Lectures on the History of the Eastern Church (New York; Charles Scribner's Sons, 1882), lecture 1, par. 1; C.F.Rey Romance of the Portuguese in Abyssinia (London: F.H. and G.Witherley, 1929), p.p. 59, 253-297.

Cuprins

- Introducere 3
1. Distrugerea Ierusalimului 13
2. Persecuţiile din primele veacuri 35
3. O epocă de întuneric spiritual 45
4. Valdenzii 58
5. John Wicliffe 76
6. Huss şi Ieronim 94
7. Despărţirea lui Luther de Roma 118
8. Luther înaintea Dietei 144
9. Reformatorul elveţian 171
10. Înaintarea Reformei în Germania 185
11. Protestul prinţilor 198
12. Reformaţiunea în Franţa 213
13. În Ţările de Jos şi Scandinavia 240
14. Reformatorii englezi de mai târziu 249
15. Biblia şi Revoluţia Franceză 270
16. Părinţii peregrini 294
17. Vestitorii dimineţii 305
18. Un Reformator american 323
19. Lumină prin întuneric 350
20. O mare redeşteptare religioasă 362
21. Avertizarea respinsă 382

22. Profeţii împlinite 399
23. Ce este sanctuarul? 417
24. În Sfânta Sfintelor 431
25. Legea lui Dumnezeu de neschimbat 441
26. O lucrare de reformă 459
27. Redeşteptări moderne 470
28. În faţa raportului vieţii 489
29. Originea răului 503
30. Vrăjmăşia dintre om şi Satana 517
31. Lucrarea duhurilor rele 524
32. Cursele Satanei 531
33. Prima mare amăgire 545
34. Pot oare morţii să ne vorbească 565
35. Ameninţarea libertăţii de conştiinţă 577
36. Conflictul care se apropie 597
37. Scripturile o apărare sigură 609
38. Ultima avertizare 620
39. Timpul strâmtorării 630
40. Poporul lui Dumnezeu salvat 653
41. Pustiirea pământului 671
42. Sfârşitul luptei 680
- Note suplimentare 698

EDITURA
VIAŢĂ ŞI SĂNĂTATE
VĂ OFERĂ:

Ellen White

HRISTOS, LUMINA LUMII

O expunere inspiratoare a principalelor evenimente şi teme biblice legate de moartea, viaţa şi lucrarea Mântuitorului nostru care, deşi înălţat la cer, ne invită şi astăzi, ca odinioară: „Veniţi la Mine toţi cei trudiţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi da odihnă" (Matei 11,28).

EDITURA
VIAŢĂ ŞI SĂNĂTATE
VĂ OFERĂ:

Hans Diehl
Aileen Ludington

TABLETE DE STIL DE VIAŢĂ

ediţia a II-a
(revizuită)

Traducere şi adaptare
dr. Gily Ionescu

Doriţi să adăugaţi ani la viaţa dumneavoastră şi viaţă la anii dumneavoastră? Cartea **Tablete de stil de viaţă** *ar putea fi cel mai practic ghid către un stil de viaţă mai bun, mai sănătos, pe care cei mai mulţi dintre noi l-am întâlnit până acum.*

Pregătirea formei şi tiparul executate
sub comanda nr. 60 248

Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria „CORESI" Bucureşti
România

E.G. White

TRAGEDIA VEACURILOR

Ellen G. White (1827–1915) este autoarea a 55 de volume traduse în 100 de limbi, cu aproape 20 000 000 de exemplare în circulație.

Se consideră că ea a fost inspirată de Dumnezeu. Multe din profețiile ei despre evenimentele lumii și condiția omului modern s-au împlinit deja în mod dramatic.

Incursiunile ei în domeniul medicinei și nutriției sunt progresiv demonstrate de cercetarea științifică. Cuvintele ei au dus adevărurile creștine la milioane de cititori de pretutindeni.

Nenumărați cititori, căutând răspunsuri la cele mai presante probleme ale vieții s-au întors de-a lungul anilor spre această minunată carte ... și au găsit mângâierea și inspirația unor răspunsuri autorizate, bazate pe o profundă înțelegere a Bibliei și a relației omului cu Dumnezeu de-a lungul celor 20 de secole ale erei creștine.

Profețiile din vechime și înțelesul lor pentru astăzi – și mâine ... multele biserici creștine din timpul nostru – se vor uni ele vreodată? ... ultima încercare cu care rasa umană ar putea fi confruntată – în timpurile noastre ... acestea și multe alte probleme de cel mai adânc interes sunt prezentate în acest bestseller răspândit în lumea întreagă.

VIAȚĂ ȘI SĂNĂTATE

ISBN 973-971178-1-1